

सुत्तान्तपिटक

६०

SUTTANTA PITAKA

ព្រះ
ក្រែតបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក
និវេទនា

៦០

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុតន្តាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

SUTTANTAPIṬAKA

KHUDDAKANIKĀYA

JĀṬAKA

NAVAMABHĀGA

60

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជវង្សាធិបតី ប្អូន ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជ នៃគណៈបច្ចុប្បន្និកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំប្រមាណ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធជម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាកិរិយាភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធី. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

အိတ်အိတ်

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជាតន្ត្រីណេណា (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្លឹកច្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

នវមភាគ

៦០

សុត្តន្តបិដកេ

ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

នវមោ ភាគោ

បកិណ្ណកនិបាតជាតកំ

សាលិកេទារជាតកំ^(១)

[១] សម្មន្នំ សាលិកេទារំ	សុវា ភុញ្ញន្តិ កោសិយ
បដិវេទេមិ តេ ព្រហ្ម	ន តេ វាវេតុមុស្សហេ
ឯកោ ច តត្ថ សកុណោ	យោ នេសំ សព្វសុទ្ធកោ
ភុត្វា សាលី យថាកាមំ	តុណ្ណោនាទាយ កច្ចតិ ។
[២] ឧជ្ឈន្តុ វាលទាសានិ	យថា ពជ្ឈេម សោ ទិដោ
ដីវព្វា នំ តហេត្វាន	អានយេហិ មមន្តិកេ ។
[៣] ឯតេ ភុត្វា បិវិត្វា ច	បក្កមន្តិ វិហដ្ឋមា
ឯកោ ពទ្ធោស្មិ ចាសេន	កី ចាបំ បកតំ មយា ។

១ ម. កេទារជាតកំ ។

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

នវមភាគ

បកិណ្ណកនិបាតជាតក

សាលិកេទារជាតក

[១] (បុរសអ្នករក្សាស្រែពោលថា) បពិត្រកោសិយៈ ស្រូវសាលីក្នុងស្រែ បរិបូណ៌ដែរ តែពួកសេកតែងស៊ី បពិត្រព្រហ្ម ខ្ញុំសូមជម្រាបលោក ខ្ញុំ មិនអាចហាមឃាត់សេកទាំងនោះបានឡើយ បណ្តាសេកទាំងនោះ មានសេកមួយ ដែលល្អដោយចំណែកទាំងពួង ជាងសេកទាំងនោះ ស៊ីនូវស្រូវសាលី តាមសេចក្តីប្រាថ្នារួចហើយ ក៏ពាំស្រូវដោយ ចំពុះហើរទៅទៀត ។

[២] (សាលិនិយព្រាហ្មណ៍ កោសិយគោត្រពោលថា) ជនទាំងឡាយ ចូរដាក់អន្ទាក់ធ្វើដោយកន្ទុយសត្វ បក្សីនោះនឹងជាប់ ចូរអ្នកចាប់ វាទាំងរស់ នាំមកក្នុងសម្នាក់នៃអញ ។

[៣] (ស្តេចសេកពោលថា) បក្សីទាំងនុ៎ះ ស៊ីផង ផឹកផង ហើយហើរ ចេញទៅ អាត្មាអញម្នាក់ឯង ជាប់អន្ទាក់ហើយ អាត្មាអញធ្វើ ហើយនូវអំពើលាមកដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤] ឧទរំ នូន អញ្ញេសំ	សុវ អច្ឆោទរំ តវ
កុត្តា សាលី យថាកាមំ	តុណ្ណោនាទាយ កច្ឆសិ ។
កោដ្ឋន្ត តត្ថ បូរេសិ	សុវ វេន្ត តេ មយា
បុដ្ឋោ មេ សម្ម អក្ខាហិ	កុហិ សាលី និយេយ្យសិ ^(១) ។
[៥] ន មេ វេរំ តយា សន្តិ	កោដ្ឋោ មយ្ហំ ន វិជ្ជតិ
ឥណំ មុញ្ញាមិណំ ទម្មិ	សម្បត្តោ កោទិសិម្ហលី
និទិបិ តត្ថ និទហាមិ	ឯវំ ជាទាហិ កោសិយ ។
[៦] កិទិសំ តេ ឥណាទានំ	ឥណាមោក្ខោ ច កិទិសោ
និទិទិទានមក្ខាហិ	អថ ចាសា បមោក្ខសិ ។
[៧] អជាតបក្ខា តរុណា	បុត្តកា មយ្ហំ កោសិយ
តេ មំ ភតា ភវិស្សន្តិ	តស្មា តេសំ ឥណំ ទទេ ។
មាតា បិតា ច មេ វុឡា	ជិណ្ណកា កតយោពូនា
តេសំ តុណ្ណោន ហាតូន	មុញោ បុព្វកតំ ឥណំ ។

១ ឱ. និទិយសិ ។ ម. និទាហសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៤] (ព្រាហ្មណ៍...) ម្ចាស់សេក ពោះសេកទាំងឡាយដទៃ (ជាពោះតូចល្មម) ដោយពិត (ចំណែកខាងពោះ)របស់អ្នក ជាពោះធំជ្រុលពេក បានជាអ្នកស្ម័គ្រស្រវសាលីតាមសេចក្តីប្រាថ្នារួចហើយ ក៏ពាំយកស្រូវដោយចំពុះហើរទៅ ។ ម្ចាស់សេក អ្នកបំពេញជង្រុកក្នុងព្រៃរកានោះឬ ឬក៏អ្នកចង់ពៀរនឹងយើង ម្ចាស់សម្ងាញ់យើងសួរហើយ អ្នកចូរប្រាប់ អ្នកកប់ស្រូវសាលីទុកក្នុងទីណា ។

[៥] (ស្តេចសេក...) ខ្ញុំមិនចង់ពៀរជាមួយនឹងអ្នកទេ ជង្រុករបស់ខ្ញុំក៏មិនមានដែរ ខ្ញុំដោះបំណុលផង ឲ្យបុលផង ខ្ញុំហើរទៅដល់ចុងរកា ក៏កប់កំណប់ទុកក្នុងព្រៃរកានោះ បពិត្រកោសិយៈ អ្នកចូរជ្រាបយ៉ាងនេះចុះ ។

[៦] (ព្រាហ្មណ៍...) ការឲ្យបុលរបស់អ្នកដូចម្តេច ការដោះបំណុលដូចម្តេច អ្នកចូរប្រាប់នូវការកប់កំណប់ កាលបើដូច្នោះ អ្នកនឹងរួចចាកអន្ទាក់ ។

[៧] (ស្តេចសេក...) បពិត្រកោសិយៈ ខ្ញុំមានកូនតូចៗ មិនទាន់ដុះស្លាបនៅឡើយ កូនតូចទាំងឡាយនោះ ដែលខ្ញុំចិញ្ចឹមហើយនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំវិញ ហេតុនោះ ខ្ញុំត្រូវឲ្យបុលដល់កូនតូចៗទាំងនោះ ។ ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំមានមាតាបិតាចាស់គ្រាំគ្រា មានវ័យកន្លងហើយ ខ្ញុំពាំ (នូវស្រូវសាលី) ដោយចំពុះ យកទៅជូនមាតាបិតាទាំងនោះ ខ្ញុំត្រូវដោះបំណុលដែលគាត់ធ្វើហើយមុន ។

បកិណ្ណកនិបាតេ បឋមំ សាលិកេទារជាតកំ

អញ្ញេបិ តត្ថ សកុណា	ទីណាបក្ខា សុទុព្វលា
តេសំ បុញ្ញត្តិកោ ទម្មិ	តំ និធិ អាហុ បណ្ឌិតា ។
ន្នៀទិសំ មេ ឥណាទានំ	ឥណាមោក្ខោ ច ន្នៀទិសោ
និធិនិធានមក្ខាមិ	ឃំ ជាទាហិ កោសិយ ។

[៨] ភទ្ធកោ វតាយំ បក្ខិ	ទិដោ បរមធម្មិកោ
ឯកច្ចេសុ មនុស្សេសុ	អយំ ធម្មោ ន វិជ្ជតិ ។
ភុញ្ញ សាលី យថាកាមំ	សហ សព្វេហិ ^(១) ញាតិភិ
បុនបិ សុវ បស្សេមុ	បិយំ មេ តវ ទស្សនំ ។

[៩] ភុត្តញ្ច បីតញ្ច តវស្សមម្ហិ^(២)
 វត្តិញ្ច នោ កោសិយ តេ សកាសេ
 និក្ខិត្តទណ្ណេសុ ទទាហិ ទានំ
 ដិណ្ណោ ច មាតាបិតរោ ភវស្ស ។

[១០] លក្ខិ វត មេ ឧទទាទិ អដ្ឋ
 យោហំ អទស្សំ បរមំ ទិដានំ
 សុវស្ស សុត្វាន សុកាសិតានិ
 កាយាមិ បុញ្ញានិ អនប្បកានិ ។

១ ម. ធម្មេហិ ។ ២ ម. តវស្សព្យម្ហិ ។

បកិណ្ណកនិបាត សាលិកេទារជាតក ទី ១

ក្នុងព្រៃនោះមានបក្សីទាំងឡាយដទៃទៀត ដែលជ្រុះស្លាបអស់ ហើយ ថមថយកម្លាំង ខ្ញុំត្រូវការដោយបុណ្យ ក៏ឲ្យដល់បក្សី ទាំងនោះ បណ្ឌិតទាំងឡាយពោលថា បុណ្យកម្មនោះជាកំណប់ ។ ការឲ្យបុណ្យរបស់ខ្ញុំយ៉ាងនេះ ការដោះបំណុលរបស់ខ្ញុំយ៉ាងនេះ ខ្ញុំ ប្រាប់នូវការកប់កំណប់ បពិត្រកោសិយៈ អ្នកចូរជ្រាបយ៉ាងនេះ ។

[៨] (ព្រាហ្មណ៍...) បក្សីមានកំណើតពីរដងនេះ ប្រសើរណាស់តើ ជា សត្វប្រកបដោយធម៌ដ៏ក្រៃលែង មនុស្សពួកខ្លះមិនមានធម៌នេះទេ ។ អ្នកចូរបរិភោគនូវស្រូវសាលី ជាមួយនឹងពួកញាតិទាំងអស់ តាម ប្រាជ្ញាចុះ ម្នាលសេក សូមឲ្យយើងឃើញអ្នកទៀត ដ្បិតការ បានចូរប្រទះនឹងអ្នក(នេះ) ជាទីស្រឡាញ់របស់យើង ។

[៩] (ស្តេចសេក...)បពិត្រកោសិយៈ ខ្ញុំបានបរិភោគផង ផឹកផង ក្នុង លំនៅអ្នករួចហើយ ខ្ញុំមិនអាចនឹងនៅក្នុងសម្នាក់ នៃអ្នកអស់រាត្រី មួយទេ អ្នកចូរឲ្យទាន (ចំពោះសមណព្រាហ្មណ៍) ដែលមានអាជ្ញា ដាក់ចុះហើយផង ចូរចិញ្ចឹមមាតាបិតា ដែលចាស់គ្រាំគ្រាផង ។

[១០] (ព្រាហ្មណ៍...) លក្ខិ (សិរី បុណ្យ និងប្រាជ្ញា) បានកើត ឡើងហើយ ដល់យើងក្នុងថ្ងៃនេះ ដ្បិតយើងបានចូបនឹងស្តេចសេក ដ៏ប្រសើរ ជាងពួកបក្សីទាំងឡាយ យើងនឹងធ្វើបុណ្យឲ្យច្រើន ព្រោះបានស្តាប់នូវសុភាសិត របស់សេក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១១] សោ កោសិយោ អត្តមនោ ឧទត្តោ
អន្ធពោ ចានញ្ចកិសដ្ឋិត្តា
អន្ធនេ ចានេន បសន្នចិត្តោ
សន្តប្បយិ សមណព្រាហ្មណោ ចាតិ ។

សាលិកេទារជាតកំ បឋមំ ។

ចន្ទកិច្ចវជាតកំ

[១២] ឧបនីយតិទំ មញ្ញោ ចន្ទោ លោហិតមទ្ធនេ^(១)
អដ្ឋាមិ វិជហាមិ^(២) ដីវិតំ ចាណា មេ ចន្ទោ និរុដ្ឋន្តិ ។
ឱសទិ^(៣) មេ ទុក្ខំ ហទយំ មេ ឧយ្ហតេ និតម្ហាមិ
តវ ចន្ទិយា សោចន្ទិយា ន នំ អញ្ញោហិ សោកេហិ ។
តិណាមិវ វនមិវ មិលាយាមិ នទី អបរិបុណ្ណារាវ^(៤) សុស្សាមិ
តវ ចន្ទិយា សោចន្ទិយា ន នំ អញ្ញោហិ សោកេហិ ។
វស្សមិវ សវេ ចានេ ឥមាទិ អស្សនិ វត្តវេ មយ្ហំ
តវ ចន្ទិយា សោចន្ទិយា ន នំ អញ្ញោហិ សោកេហិ ។

១ ឱ. លោហិតមទ្ធនេ ។ ២ ឱ មដ្ឋាមិ វិជហាមិ ។ ម. អដ្ឋ ជហាមិ ។ ៣ ម.
ឱសថិ ។ ៤ ឱ. អបរិបុណ្ណារាវ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១១] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) សាលិនិយព្រាហ្មណ៍ ជាកោសិយគោត្រនោះ មានចិត្តរីករាយ មានចិត្តខ្ពស់ឯក មានចិត្តជ្រះថ្លា បានចាត់ចែងនូវ បាយនិងទឹក ហើយញ៉ាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ឲ្យឆ្អែត ស្តប់ស្តល់ ដោយបាយនិងទឹក ។

ចប់ សាលិកេទារជាតក ទី ១ ។

ចន្ទកិន្ទរជាតក

[១២] (ចន្ទកិន្ទរពោលថា) ម្ចាស់នាងចន្ទា ជីវិតនេះប្រហែលជាជិតដាច់ ហើយ ព្រោះក្រពុលដោយឈាម អញនឹងលះបង់នូវជីវិត ក្នុងថ្ងៃ នេះឯង ម្ចាស់នាងចន្ទា ជីវិតរបស់អញនឹងរលត់ ។ ជីវិតរបស់អញ ជាទុក្ខពៀបចុះហើយ ហ្មឺនយរបស់អញក្តៅណាស់ អញលំបាក ក្រែកពេក ព្រោះហេតុនាងចន្ទា កំពុងសោក មិនមែនព្រោះការសោក ដទៃទេ ។ អញនឹងស្ងួតស្រពោនដូចជាស្មៅ (ដែលគេដាក់លើថ្មក្តៅ) ដូចជាដើមឈើ (ដែលកាត់ផ្តាច់ឫសហើយ) អញនឹងរឹងស្ងួតដូចជា ស្នឹងដែលមានទឹកមិនពេញ ព្រោះនាងចន្ទាកំពុងសោក មិនមែន ព្រោះការសោកដទៃទេ ។ ទឹកភ្នែកទាំងឡាយ របស់អញនេះ ហូរទៅ ដូចជាក្លៀងក្សែរជើងភ្នំហូរទៅ ព្រោះហេតុនាងចន្ទាកំពុង សោក មិនមែនព្រោះការសោកដទៃឡើយ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ទុតិយំ ចន្ទកិច្ចរជាតកំ

[១៣] ចាចោ ខោ រាជបុត្តោ យោ មេ ឥច្ឆិតបតី វារាគិយា
 វិជ្ឈិ រនមូលស្មី សោយំ វិទ្ធោ ធមា សេត ។
 ឥមំ មយ្ហំ ហទយសោកំ បដិមុញ្ចតុ រាជបុត្ត តវ មាតា
 យោ មយ្ហំ ហទយសោកោ កីបុរិសំ អវេក្ខមាធាយ ។
 ឥមំ មយ្ហំ ហទយសោកំ បដិមុញ្ចតុ រាជបុត្ត តវ ជាយា
 យោ មយ្ហំ ហទយសោកោ កីបុរិសំ អវេក្ខមាធាយ ។
 មា ច បុត្តំ មា ច បតី អទ្ធកិច្ចំ រាជបុត្ត តវ មាតា
 យោ កីបុរិសំ អវេធិ អទ្ធសកំ មយ្ហំ កាមាហិ^(១) ។
 មា ច បុត្តំ មា ច បតី រាជបុត្ត តវ ជាយា
 យោ កីបុរិសំ អវេធិ អទ្ធសកំ មយ្ហំ កាមាហិ ។
 [១៤] មា ត្វំ ចន្ទោ ពោធិ មា សោចិ រនតិមិរមត្តកិច្ចំ
 មម ត្វំ ហោហិសិ ភរិយា រាជកុលេ បូជិតា ជារីកិ ។

១ ម. កាមា ។

បកិណ្ណកនិបាត ចន្ទកិច្ចរជាតក ទី ២

[១៣](នាងចន្ទាភិក្ខុវី ពោលផ្កាសាថា) រាជបុត្តណាបាញ់នូវប្តីដែល
អញជាអ្នកកំព្រាប្រាថ្នាហើយ រាជបុត្ត(នោះ) អាក្រក់មែន ប្តីរបស់
អញនោះដែលត្រូវសរមុតហើយ ដេកលើផែនដី ទៀបគល់ឈើ ។
នៃរាជបុត្ត សេចក្តីសោក ក្នុងហឫទ័យណានៃអញ ដែលកំពុងសំ-
ឡឹងមើលនូវកិច្ចរ សូមមាតារបស់អ្នក បាននូវសេចក្តីសោកក្នុងហឫ-
ទ័យដូចអញនេះដែរ ។ នៃរាជបុត្ត សេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យណា
របស់អញ ដែលកំពុងសម្លឹងមើលនូវកិច្ចរ សូមប្រពន្ធរបស់អ្នក
បាននូវសេចក្តីសោក ក្នុងហឫទ័យដូចអញនេះដែរ ។ នៃរាជបុត្ត
បុគ្គលណា បានសម្លាប់កិច្ចរ ដែលជាសត្វមិនប្រទូស្ត ព្រោះការ
ចង់បានអញ សូមកុំឲ្យម្តាយរបស់អ្នក(នោះ)បានឃើញកូនផង សូម
កុំឲ្យបានឃើញប្តីផង ។ នៃរាជបុត្ត អ្នកណាបានសម្លាប់កិច្ចរ
ដែលជាសត្វមិនប្រទូស្ត ព្រោះការចង់បានអញ សូមកុំឲ្យបុរពន្ធ
របស់អ្នកនោះ បានឃើញកូនផង សូមកុំឲ្យបានឃើញប្តីផង ។

[១៤] (ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្ចាស់នាងចន្ទា មានភ្នែកដូចផ្កានៃ
តិមិរព្រឹក្សក្នុងព្រៃ នាងកុំយំ កុំសោកឡើយ នាងនឹងបានជាអគ្គ-
មហេសីនៃយើង នឹងមាននាងនារីបូជាក្នុងរាជត្រកូល ។

៦

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៥] អបិ នូនាហំ មរិស្សំ នាហំ រាជបុត្ត តវ ហោស្សំ

យោ កីបុរិសំ អវេទិ អទូសកំ មយ្ហំ កាមាហិ ។

[១៦] អបិ ភិរុកេ អបិ ជីវិតុកាមិកេ កីបុរិសី កច្ច ហិមវន្តំ

តាលិសតត្តរកោជនា អញ្ញោ តំ មិកា រមិស្សន្តិ ។

[១៧] តេ បព្វតា តា^(១) ច កណ្ណរា តា ច តិរិកុហាយោ

តត្ថ តំ អបស្សន្តិ កីបុរិស កចំ អហំ កាសំ^(២) ។

យេសុ បព្វតេសុ មយំ ឯកតោ អភិរមិម្ហា

តត្ថ តំ អបស្សន្តិ កីបុរិស កចំ អហំ កាសំ^(៣) ។

តេ បណ្ណសន្តតា រមណីយា វាឡមិកេហិ អនុចិណ្ណា^(៤)

តត្ថ តំ អបស្សន្តិ កីបុរិស កចំ អហំ កាសំ ។

តេ បុប្ផសន្តតា រមណីយា វាឡមិកេហិ អនុចិណ្ណា

តត្ថ តំ អបស្សន្តិ កីបុរិស កចំ អហំ កាសំ ។

១ ម. តាតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. តត្ថេវ តិដ្ឋន្តិ ។ តត្ថេវ តំ អបស្សន្តិ កីបុរិស កចំ អហំ កស្សបំ ។ ៣ ឱ. ម. អយំ តាថា ន ទិស្សតិ ។ ៤ អនុចិណ្ណាតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៥] (កិន្ទរី...) នៃរាជបុត្រ អ្នកណាបានសម្លាប់នូវកិន្ទរ ដែលជាសត្វ
មិនប្រទូស្ត ព្រោះការចង់បានអញ អញស្និទ្ធស្នាប់ អញនឹងមិន
ធ្វើ (ជាប្រពន្ធ) របស់អ្នក(នោះ) ទេ ។

[១៦] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់នាងកិន្ទរី ដែលជាស្រីមានសេចក្តីខ្លាចផង ចង់
រស់នៅផង នាងជាមេម្រឹគ មានស្លឹកកំញាន និងស្លឹកក្រស្នាជា
ភោជន ចូរនាងទៅកាន់ព្រៃហិមវន្តចុះ ពួកម្រឹគដទៃនឹងត្រេក
ត្រអាលចំពោះនាង ។

[១៧] (កិន្ទរី...) ភ្នំទាំងឡាយនោះផង ជ្រោះភ្នំទាំងឡាយនោះផង
គូហាភ្នំទាំងឡាយនោះផង បពិត្រកិន្ទរ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកក្នុងទី
នោះ តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។ យើងទាំងឡាយ រមែងត្រេកត្រអាល
ជាមួយគ្នា លើភ្នំទាំងឡាយណា បពិត្រកិន្ទរ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នក
លើភ្នំទាំងឡាយនោះ តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។ ភ្នំទាំងឡាយនោះដេរ-
ដាសដោយស្លឹកឈើ គួរឲ្យរីករាយ ដែលពួកម្រឹគសាហាវធ្លាប់
ដើរទៅមកញឹកញយ បពិត្រកិន្ទរ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកក្នុងទីនោះ
តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។ ភ្នំទាំងឡាយនោះ ដេរដាសដោយផ្កាឈើ
គួរឲ្យរីករាយ ដែលពួកម្រឹគសាហាវ ធ្លាប់ដើរទៅមកញឹកញយ
បពិត្រកិន្ទរ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកក្នុងទីនោះ តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ទុតិយំ ចន្ទកិណ្ណជាតកំ

អធ្មា សវន្តី តិរិវននទិយោ កុសុមារិកិណ្ណសោតាយោ

តត្ថ តំ អបស្សន្តី កីហុរិស កងំ អហំ កាសំ ។

ដីលានិ ហិមវតោ បព្វតស្ស ក្វដានិ ទស្សនីយានិ

តត្ថ តំ អបស្សន្តី កីហុរិស កងំ អហំ កាសំ ។

បីតានិ ហិមវតោ បព្វតស្ស ក្វដានិ ទស្សនីយានិ

តត្ថ តំ អបស្សន្តី កីហុរិស កងំ អហំ កាសំ ។

តម្ហានិ ហិមវតោ បព្វតស្ស ក្វដានិ ទស្សនីយានិ

តត្ថ តំ អបស្សន្តី កីហុរិស កងំ អហំ កាសំ ។

តុដ្ឋានិ ហិមវតោ បព្វតស្ស ក្វដានិ ទស្សនីយានិ

តត្ថ តំ អបស្សន្តី កីហុរិស កងំ អហំ កាសំ ។

សេតានិ ហិមវតោ បព្វតស្ស ក្វដានិ ទស្សនីយានិ

តត្ថ តំ អបស្សន្តី កីហុរិស កងំ អហំ កាសំ ។

ចិត្រានិ ហិមវតោ បព្វតស្ស ក្វដានិ ទស្សនីយានិ

តត្ថ តំ អបស្សន្តី កីហុរិស កងំ អហំ កាសំ ។

បកិណ្ណកនិបាត ចន្ទកិច្ចរជាតក ទី ២

ស្ទឹងលើភ្នំ និងស្ទឹងក្នុងព្រៃទាំងឡាយ មានទឹកដ៏ថ្លាកាលហូរទៅ
មានផ្កាឈើអណ្តែតទៅតាមខ្សែទឹកព្រោងព្រាត បពិត្រកិច្ចរ ខ្ញុំ
កាលមិនឃើញអ្នកក្នុងទីនោះ តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។ កំពូលទាំង-
ឡាយនៃភ្នំហិមវន្ត មានពណ៌ខៀវ គួរឲ្យរមិលមើល បពិត្រកិច្ចរ
ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកក្នុងទីនោះ តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។ កំពូលទាំង-
ឡាយនៃភ្នំហិមវន្ត មានពណ៌លឿង គួរឲ្យរមិលមើល បពិត្រ
កិច្ចរ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកក្នុងទីនោះ តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។ កំពូល
ទាំងឡាយនៃភ្នំហិមវន្ត មានពណ៌ក្រហម គួរឲ្យរមិលមើល
បពិត្រកិច្ចរ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកក្នុងទីនោះ តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។
កំពូលទាំងឡាយនៃភ្នំហិមវន្ត មានប្រស្រព គួរឲ្យរមិលមើល
បពិត្រកិច្ចរ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកក្នុងទីនោះ តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។
កំពូលទាំងឡាយនៃភ្នំហិមវន្ត ដែលមានពណ៌ស គួរឲ្យរមិល
មើល បពិត្រកិច្ចរ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកក្នុងទីនោះ តើនឹងធ្វើដូច
ម្តេច ។ កំពូលទាំងឡាយនៃភ្នំហិមវន្ត ដ៏វិចិត្រ គួរឲ្យរមិលមើល
បពិត្រកិច្ចរ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកក្នុងទីនោះ តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យក្ខកណ្តាលេវិតេ កន្ធមាទនេ ឱសធម្មា សញ្ញន្នេ

តត្ថ តំ អបស្សន្តី កីបុរិស កថំ អហំ កាសំ ។

កីបុរិសសេវិតេ កន្ធមាទនេ ឱសធម្មា សញ្ញន្នេ

តត្ថ តំ អបស្សន្តី កីបុរិស កថំ អហំ កាសំ ។

[១៨] វន្នេតេ (ចានេ) អយិវព្រហ្មេ^(១) យោ មេ ឥច្ឆិតំ បតី វរាភិយា

អមតេន អភិសិញ្ចិ សមាគតស្មី បិយតមេន ។

[១៩] វិចរាមទានិ កិវិននទិយោ កុសុមាភិកិណ្ណសោតាយោ

នាណុមវសនាយោ បិយំវនា អញ្ញមញ្ញស្សាតិ ។

ចន្ទកិណ្ណជាតកំ ទុតិយំ ។

មហាឧក្កុសជាតកំ

[២០] ឧក្កា មិលាចា^(២) ពន្ធន្តិ ដីបេ

បជា មម ខាទិតុំ បត្តយន្តិ

មិត្តំ សហាយញ្ច វនេហិ សេនក

១ អយិវ ព្រាហ្មេតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ចិណហា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រភិក្ខុវ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកលើភ្នំគន្ធមាទន៍នោះ ដែលពួក
កុម្មទេវតាសេពហើយ ជាភ្នំដេរដាសដោយឱសធាន៍ទាំងឡាយ តើនឹង
ធ្វើដូចម្តេច ។ បពិត្រភិក្ខុវ ខ្ញុំកាលមិនឃើញអ្នកលើភ្នំគន្ធមាទន៍
នោះ ដែលពួកភិក្ខុវសេពហើយ ជាភ្នំដេរដាសដោយឱសធាន៍-
ទាំងឡាយ តើនឹងធ្វើដូចម្តេច ។

[១៨] បពិត្រព្រហ្មជាម្ចាស់ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះបាទទាំងឡាយរបស់
លោក ព្រោះលោកបានស្រោចប្តី ដែលខ្ញុំជាស្រីកំព្រាប្រាថ្នាហើយ
ដោយទឹកអម្រឹត ដែលជាទីស្រឡាញ់ដោយវិសេស ក្នុងទីដែល
លោកចូបគ្នា ។

[១៩] ឥឡូវនេះ យើងទាំងឡាយនឹងត្រាច់ទៅកាន់ស្ទឹងក្បែរភ្នំ និង
ស្ទឹងក្នុងព្រៃទាំងឡាយ ដែលមានផ្កាឈើអណ្តែតទៅ តាមខ្សែ
ទឹក ព្រោងព្រាត ទាំងមានឈើផ្សេងៗដុះហែវិញ យើងទាំងឡាយ
នឹងពោលនូវពាក្យជាទីស្រឡាញ់ទៅវិញទៅមក ។

ចប់ ចន្ទកិច្ចជាតក ទី ២ ។

មហាឧក្កិសជាតក

[២០] (ខ្មែងញីពោលថា) ម្ចាស់ខ្មែងឈ្មោល ពួកអ្នកជនបទ
ចង់គប់ភ្លើងទាំងឡាយ ក្នុងកោះតូចៗ ប្រាថ្នានឹងស៊ីនូវកូន
តូចៗរបស់ខ្ញុំ អ្នកចូរហៅនូវមិត្តផង សម្លាញ់ផង

បកិណ្ណកនិបាតេ តតិយំ មហាឧក្កុសជាតកំ

អាចិក្ខុ ញាតិព្យសនំ ទិដានំ ។

[២១] ទិដោ ទិដានំ បរោសិ បក្ខិ ច

ឧក្កុសរាជ សរណំ តំ ឧបេមិ

បជា មម^(១) ខាទិតុំ បត្តយន្តិ

លុទ្ធា មិលាចា កវ មេ សុខាយ ។

[២២] មិត្តំ សហាយញូ កកោន្តិ បណ្ឌិតា

កាលេ អកាលេ សុខមេសមាណា^(២)

កកោមិ តេ សេនក ឯតមត្តំ

អរិយោ ហិ អរិយស្ស កកោតិ កិច្ចំ ។

[២៣] យំ ហោតិ កិច្ចំ អនុកម្មកោន

អរិយស្ស អរិយេន កតំ តយិទំ^(៣)

អត្តានុក្ខិ កវ មា អឌ្ឍិ

លទ្ធាម បុត្តេ តយិ ដីរមាណេ ។

[២៤] តមេវ រក្ខារវណំ កកោន្តោ

សរីរកេទាបិ ន សន្តសាមិ

១ ឱ. ម. មមំ ។ ២ ឱ. សុខមាសយានា ។ ៣ ឱ. កតំ តវយិទំ ។ ម. កមំ កយិទំ ។

បកិណ្ណកនិបាត មហាឧក្កសជាតក ទី ៣

អ្នកចូរក្រាបទូល នូវសេចក្តីវិនាសរបស់ពួកបក្សី ជាញាតិ
(នៃយើងដល់ស្តេចអកផង) ។

[២១] (ខ្មែងឈ្មោល ក៏ទៅក្រាបទូលស្តេចអកថា) បពិត្រស្តេចអក
ព្រះអង្គជាទិដជាតិផង ជាបក្សីប្រសើរ ជាងពួកទិដជាតិផង
ខ្ញុំសូមយកព្រះអង្គជាទីពឹង ដ្បិត ពួកអ្នកជនបទ អាក្រក់
ណាស់ ប្រាថ្នានឹងស៊ីកូនតូចៗ របស់ខ្ញុំ សូមព្រះអង្គ
(មេត្តាស្រោចស្រង់) ខ្ញុំឲ្យបានសេចក្តីសុខ ។

[២២] (ស្តេចអកពោលថា) បណ្ឌិតទាំងឡាយជាអ្នកស្វែងរកសេចក្តី
សុខ ក្នុងកាលគួរនិងកាលមិនគួរ រមែងចង់មិត្តផងសម្លាញ់
ផង ម្ចាស់ខ្មែងឈ្មោល យើងនឹងធ្វើនូវប្រយោជន៍ដល់អ្នក
បាន ដ្បិតអរិយជនតែងធ្វើនូវកិច្ចដល់អរិយជន (ដូចគ្នា) ។

[២៣] (ខ្មែង...) អំពើណាដែលអរិយជនជាអ្នកអនុគ្រោះ គប្បីធ្វើ
ដល់អរិយជន អំពើនោះព្រះអង្គបានធ្វើហើយ សូមទ្រង់រក្សា
នូវព្រះអង្គចុះ សូមទ្រង់ កុំក្តៅក្រហាយឡើយ កាលបើ
ព្រះអង្គរស់នៅ យើងគង់នឹងបាននូវកូនទាំងឡាយ (ទៀត) ។

[២៤] (ស្តេចអក...) យើងខំធ្វើនូវការរក្សា និងកិរិយាការ
ពារនោះឯង ត្រាតែបែកធ្លាយនូវសរីរៈ ក៏មិនតក់ស្លុតដែរ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ករោន្តិ ហោតេ សឌីនំ សខារោ

ចារណំ ចជន្តា សតមេស^(១) ធម្មោ ។

[២៥] សុទុក្ករំ កម្មមកាសិ អណ្ណោដោយំ វិហង្កំមោ

អត្តាយ កុរុរោ បុត្តេ អឡរត្តេ អនាគតេ ។

[២៦] ចុតាបិ ហោកេ ខលិតា សកម្មនា

មិត្តានុកម្មាយ បតិដ្ឋហន្តិ

បុត្តា មមដ្ឋា^(២) កតិមាគតោស្មិ

អត្ថំ ចរេថ មម វារិចរ^(៣) ។

[២៧] ធនេន ធម្មេន ច អត្តនា ច

មិត្តំ សហាយញូ ករោន្តិ បណ្ឌិតា

ករោមិ តេ សេនក ឯតមត្ថំ

អរិយោ ហិ អរិយស្ស ករោតិ កិច្ចំ ។

[២៨] អប្បោស្សុក្កោ តាត តុរំ និសីទ

បុត្តោ បិតុ ចរតិ អត្តចរិយំ

អហំ ចរិស្សាមិ តវេ អត្ថំ

សេនស្ស បុត្តេ បរិត្តាយមាណោ ។

១ ឱ. ចជន្តិ សន្តានេស ។ ម. ចជន្តា អកានេស ។ ២ មមត្តា ចាតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។ ៣ ឱ. វារិចន្ត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ដ្បិតសម្មាញ្ញទាំងឡាយនេះ តែងលះបង់ជីវិតជួយធ្វើ (កិច្ចការ)
ដល់សម្មាញ្ញផងគ្នា នេះជាធម៌របស់សប្បុរសទាំងឡាយ

[២៥] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ស្តេចអកនេះជាសត្វស្លាបកើតអំពីស៊ិត បាន
ធ្វើនូវអំពើដែលគេធ្វើ ដោយកម្រក្រៃពេក ដើម្បីប្រយោជន៍(នឹង
រក្សា)នូវកូនខ្លាំងទាំងឡាយ ដរាបដល់ពាក់កណ្តាលអប្រាត្រ ។

[២៦] (ខ្លាំង...) បុគ្គលពួកខ្លះឃ្នាតចាក (យស ឬទ្រព្យ) ក៏មាន
ភ្នាំងភ្នាត់ដោយកម្មរបស់ខ្លួនក៏មាន ហើយត្រឡប់តាំងខ្លួនបាន
ដោយសារសេចក្តីអនុគ្រោះរបស់ពួកមិត្ត កូនទាំងឡាយរបស់
ខ្ញុំ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ខ្ញុំមក (យកអ្នក) ជាគតិ (ទីពឹង)
បពិត្រសត្វត្រាច់ទៅក្នុងទឹក ចូរអ្នកប្រព្រឹត្តប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំ ។

[២៧] (អណ្តើក...) បណ្ឌិតទាំងឡាយ តែងចង់មិត្រនិងសម្មាញ្ញ
ដោយទ្រព្យផង ដោយស្រូវផង ដោយខ្លួនផង ម្នាល
ខ្លាំង យើងនឹងធ្វើប្រយោជន៍នេះដល់អ្នកបាន ដ្បិតអរិយជន
តែងធ្វើកិច្ចដល់អរិយជនដូចគ្នា ។

[២៨] (កូនអណ្តើក...) បពិត្រឪពុក អ្នកចូរជាបុគ្គលមានសេច-
ក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច អង្គុយស្ងៀមចុះ កូនតែងប្រព្រឹត្តប្រយោជន៍
ដល់ឪពុក ខ្ញុំនឹងជួយការពារនូវកូនខ្លាំង ហើយប្រព្រឹត្តនូវ
ប្រយោជន៍ជំនួសលោក ។

បកិណ្ណកនិបាតេ តតិយំ មហាឧក្កុសជាតកំ

[២៩] អន្ធា ហិ ភាត សតមេស ធម្មោ

បុត្តោ បិតុ ចរេ អត្ថចរិយំ

អប្បេរ មំ ទិស្វាន បវឌ្ឍកាយំ

សេនស្ស បុត្តានិ ន ហោបយេយ្យំ ។

[៣០] បសូ មនុស្សា មិតរិវេសេដ្ឋ

កយដ្ឋិតា សេដ្ឋមុបព្វជន្តិ

បុត្តា មមដ្ឋា កតិមាកតោស្មិ

ត្ថំ ឆោសិ រាជា កវ មេ សុខាយ ។

[៣១] កហេមិ តេ សេនក ឯតមត្ថំ

អាយាមិ តេ តំ ទិសតំ វាយ

កមំ ហិ វិញ្ញូ បហុ សម្បជានោ

ន វាយមេ អត្ថជនស្ស កុត្តិយា ។

បកិណ្ណកនិបាត មហាឧក្កសជាតក ទី ៣

[២៩] (អណ្តើក...) ម្ចាស់កូន នេះជាធម៌របស់សប្បុរសទាំង-
ឡាយ កូនត្រូវតែប្រព្រឹត្តប្រយោជន៍ ដើម្បីឪពុក ពិតមែន
ហើយ តែពួកអ្នកជនបទ មិនគប្បីបៀតបៀននូវកូនរបស់ខ្លួន
ព្រោះឃើញនូវអញដែលមានកាយធំ ។

[៣០] (ខ្លែង...) បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរ ដោយសេចក្តីព្យាយាម
ក្នុងពួកម្រឹគ ពួកសត្វចិញ្ចឹមនិងពួកមនុស្ស ត្រូវភ័យគ្របសង្កត់
ហើយ រមែងចូលទៅពឹងបុគ្គលដ៏ប្រសើរ កូនទាំងឡាយ
របស់ខ្ញុំ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ព្រោះហេតុនោះ) ខ្ញុំមក
(យកព្រះអង្គ) ជាគតិ ព្រះអង្គជាស្តេចរបស់យើង សូមព្រះ
អង្គមេត្តា (ស្រោចស្រង់) ខ្ញុំឲ្យបានសេចក្តីសុខ ។

[៣១] (សីហា...) ម្ចាស់ខ្លែងឈ្មោល យើងនឹងធ្វើនូវប្រយោជន៍
នុ៎ះដល់អ្នកមក យើងនឹងទៅសម្លាប់ពួកសត្រូវនោះរបស់អ្នក
ធម្មតាអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកអាចនឹងសម្លាប់នូវសត្រូវបាន ដឹង
ច្បាស់ (នូវភ័យកើតឡើងដល់មិត្រ) មិនគប្បីប្រឹងប្រែង
រក្សានូវជនដែលទុកដូចជាខ្លួន ដូចម្តេចកើត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣២] មិត្តំ កយិរាថ សុហទយញ្ច
 អយិរញ្ច កយិរាថ សុខាតមាយ
 និវត្តកោដោវ សរេភិហាញ្ច
 មោទាម បុត្តេហិ សមដ្ឋិក្ខតា ។

[៣៣] សកមិត្តស្ស^(១) កម្មេន សហាយស្សាបលាយិណោ
 កុដន្តមុបកុដន្តិ លោមហំសា^(២) ហទយដ្ឋមំ ។

[៣៤] មិត្តំ សហាយំ អធិកម្ម បណ្ឌិតោ
 សោ ភុញ្ញតិ បុត្តំ បសុំ ជនំ វា
 អហញ្ច បុត្តា ច បតី ច មយ្ហំ
 មិត្តានុកម្មាយ សមដ្ឋិក្ខតា ។
 រាជវតា សុវវតា ច អត្តោ
 សម្បន្នសទិស្ស ភវន្តិ ហោតេ
 សោ មិត្តវា យសវា ឧក្កតត្តោ
 អស្មិញ្ច លោកេ មោទតិ កាមកាមិ ។

១ ម. សកំ មំ មិត្តស្ស ។ ២ ឱ. ម. លោមសា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣២] (ខ្មែងញីនិយាយនឹងខ្មែងឈ្មោលថា) បុគ្គលគួរធ្វើ (នូវ
 បុគ្គលណាមួយ) ឲ្យជាមិត្តផង ឲ្យជាសម្លាញ់ផង គួរធ្វើ(នូវ
 បុគ្គលណាមួយ) ឲ្យជាម្ចាស់ផង ដើម្បីបាននូវសេចក្តីសុខ
 យើងទាំងឡាយ (អាចកម្ចាត់បង់នូវពួកសត្រូវបាន ដោយ
 កម្លាំងនៃមិត្ត) ហើយនឹងបានមូលមិត្តគ្នា រីករាយជាមួយ
 នឹងកូនទាំងឡាយ ដូចជាបុគ្គលដែលមានអាវក្រោះពាក់ហើយ
 អាចរារាំងនូវកូនសរទាំងឡាយបានដូច្នោះ ។

[៣៣] កូនតូចទាំងឡាយ (បញ្ចេញសំឡេងដ៏ពីរោះ) គួរឲ្យខ្លោចចិត្ត
 ហើយស្រែកហៅ (ខ្ញុំ) ដែលកំពុងស្រែកយំ ដោយសារសេចក្តី
 ព្យាយាមរបស់សីហៈជាមិត្តរបស់ខ្លួនជាសម្លាញ់ជាសត្វមិនរត់ ។

[៣៤] បណ្ឌិតនោះប្រើប្រាស់នូវកូន នូវសត្វចិញ្ចឹម ឬក៏នូវទ្រព្យ
 ព្រោះអាស្រ័យមិត្តសម្លាញ់ខ្ញុំក្តី ពួកកូនក្តី ឬរបស់ខ្ញុំក្តី បាន
 មូលមិត្តគ្នាដោយសេចក្តីអនុគ្រោះរបស់ពួកមិត្ត ។ បុគ្គល
 មានស្តេចផង មានមិត្តដ៏ក្លៀវក្លាផង(ជាមិត្តហើយ) អាច
 សម្រេចប្រយោជន៍បាន ដ្បិតសម្លាញ់ទាំងឡាយនុ៎ះ រមែង
 មានដល់បុគ្គល ដែលបរិបូណ៌ដោយសម្លាញ់ បពិត្រស្វាមី
 អ្នកប្រាថ្នានូវកាម បុគ្គលអ្នកមានមិត្ត មានយស មាន
 សេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់នោះ រមែងរីករាយក្នុងលោកនេះ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ចតុត្ថំ ឧទ្ទាលកជាតកំ

[៣៥] ករណីយានិ មិត្តានិ ទលិទ្ទេនាបិ សេនក
 បស្ស មិត្តានុកម្មាយ សមគ្គម្ហា សញ្ញាតកេ ។
 សូរេន ពលវន្តេន យោ មិត្តំ ក្សតេ ទិដោ
 ឯវំ សោ សុខិតោ ហោតិ យថាហំ តូញ សេនកាតិ ។

មហាឧក្កុសជាតកំ តតិយំ ។

ឧទ្ទាលកជាតកំ

[៣៦] ខរាជិទា ជជិលា បង្ក្រទន្តា
 ទុម្ពក្ខ្យាទា^(១) យេ មន្តំ ជបន្តិ
 កច្ឆិ នុ តេ មាទុសកេ បយោកេ
 ឥទំ វិទ្ធិ បរិមុត្តា អចាយា ។

[៣៧] ចាចានិ កម្មានិ ករេយ្យ រាជ
 ពហុស្សុតោ ចេ ន ចរេយ្យ ជម្ពំ
 សហស្សវេទោបិ ន តំ បដិច្ច
 ទុក្ខា បមុញោ ចរណំ អបត្វា ។

១ ម. ទុម្ពក្ខ្យា ។

បកិណ្ណកនិបាត ឧទ្ទាលកជាតក ទី ៤

[៣៥] បពិត្រខ្មែងឈ្មោល បុគ្គលសូម្បីក្រខ្សត់ ក៏គួរធ្វើនូវមិត្តធម៌ អ្នកចូរ
 មើលចុះ យើងទាំងឡាយបានព្រមព្រៀងគ្នាជាមួយនឹងញាតិទាំង-
 ឡាយ ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះរបស់មិត្រ ។ បពិត្រខ្មែងឈ្មោល
 បក្សីណាធ្វើនូវមិត្រជាមួយនឹងបុគ្គលក្លៀវក្លាជាមួយនឹងបុគ្គលមាន
 កម្លាំង បក្សីនោះរមែងបានសេចក្តីសុខយ៉ាងនេះ ដូចខ្ញុំនឹងអ្នក ។
 ចប់ មហាឧក្កសជាតក ទី ៣ ។

ឧទ្ទាលកជាតក

[៣៦] (ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ថា) ពួកជដិលណាដណ្តប់ស្បែកខ្លាឃ្មុំ
 ទាំងក្រចក មានធ្មេញប្រឡាក់ដោយមន្ទិល មានភ្នែកមិនបន្តក់
 មានរូបអាក្រក់ កំពុងរាយនូវមន្ត ជដិលទាំងនោះ បានដឹងនូវ
 ការប្រព្រឹត្តនូវតបៈ និងការស្វាធាយនូវមន្តនេះ ក្នុងសេចក្តី
 ព្យាយាមជារបស់មនុស្ស នឹងបានរួចចាកអបាយដែរឬ ។

[៣៧] (បុរោហិតក្រាបទូលថា) បពិត្រមហារាជ បើបុគ្គលជា
 ពហុស្សូត មិនប្រព្រឹត្តធម៌ ធ្វើតែអំពើលាមកទាំងឡាយ
 បុគ្គលនោះសូម្បីចេះនូវវេទមួយពាន់ ហើយអាស្រ័យនូវភាព
 ជាពហុស្សូតនោះ តែមិនទាន់បានសម្រេច នូវចរណៈ
 (សមាបត្តិ ៨) ទេ ក៏មិនគប្បីរួចចាកទុក្ខឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៨] សហស្សវេទោបិ ន តំ បដិច្ច

ទុក្ខា បមុញោ ចរណំ អបត្វា

មញ្ញាមិ វេទា អដលា ភវន្តិ

សសំយមំ ចរណាញោ សច្ចំ ។

[៣៩] នហោវ វេទា អដលា ភវន្តិ

សសំយមំ ចរណាញោ សច្ចំ

កិត្តិញា បប្បោតិ អដិច្ច វេទេ

សន្តិ បុណោតិ ចរណោន ទន្លោ ។

[៤០] ភច្ចា មាតា បិតា ពន្ទ យេន ជាតោ សូយេវសោ

ឧទ្ទាលកោ អហំ ភោតោ សោត្តិយកុលវំសតោ ។

[៤១] កថំ ភោ ព្រាហ្មណោ ហោតិ កថំ ភវតិ កេវលី

កថញា បរិនិព្វានំ ធម្មដ្ឋោ កិណ្ឌិ វុច្ចតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៨] (ឧទ្ទាលកតាបសពោលថា) បុគ្គលសូម្បីចេះនូវវេទមួយពាន់ ហើយអាស្រ័យនូវភាពជាពហុស្សូតនោះ តែមិនទាន់បាន សម្រេចនូវចរណៈ (សមាបត្តិ៨) ទេ ក៏មិនគប្បីរួចចាកទុក្ខ ឡើយ ខ្ញុំសម្គាល់ថាវេទទាំងឡាយជាសភាពឥតផល មានតែ ចរណៈដែលប្រកបដោយការសង្រួម ទើបជាការពិតប្រាកដ ។

[៣៩] (បុរោហិត...) ខ្ញុំមិនមែនពោលថា វេទទាំងឡាយ ជា សភាពឥតផលទេ តែចរណៈដែលប្រកបដោយការសង្រួម ជារបស់ពិតមែន ឯបុគ្គលរៀននូវវេទទាំងឡាយ គ្រាន់តែ បាននូវកិត្តិស័ព្ទ បុគ្គលអ្នកទូន្មានដោយចរណៈហើយ ទើប បានដល់នូវការស្ងប់រម្ងាប់(និព្វាន) ។

[៤០] (ឧទ្ទាលក...) មាតាបិតានិងដៅពង្ស ត្រូវតែកូនចិញ្ចឹម អាត្មាកើត អំពីបុគ្គលណា បុគ្គលនោះឯង នៅជាបុគ្គលនោះដដែល អាត្មា ឈ្មោះឧទ្ទាលកៈជាអ្នកតវង្សត្រកូលនៃសោតិយគោត្រដ៏ចម្រើន ។

[៤១] (បុរោហិត...) ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន បុគ្គលឈ្មោះថា ព្រាហ្មណ៍ តើដោយប្រការដូចម្តេច បុគ្គលមានគុណធម៌បរិបូណ៌ តើដោយ ប្រការដូចម្តេច មួយទៀត ការរលត់កិលេស តើដោយប្រការដូចម្តេច បុគ្គលដែលគេហៅថាអ្នកតាំងនៅក្នុងធម៌ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ចតុត្ថំ ឧទ្ទាលកជាតកំ

[៤២] និរំ កត្វា អត្តិមាយ ព្រាហ្មណោ

អាចោសិព្វំ យជំ ឧស្ស័តិ យូបំ

ឯវុត្តំ ព្រាហ្មណោ ហោតិ ខេមី

ធម្មេ បិតំ តេន អមាបយីសុ ។

[៤៣] ន សុទ្ធិ សេចនេន អត្តិ នបិ កេវលី ព្រាហ្មណោ

ន ចេវ ខន្តិ សោរច្ចំ នបិ សោ បរិទិត្តោ ។

[៤៤] កថំ ភោ ព្រាហ្មណោ ហោតិ កថំ ភវតិ កេវលី

កថព្វា បរិទិត្តានំ ធម្មដ្ឋោ កិណ្ឌិ វុច្ចតិ ។

[៤៥] អក្ខេត្តពន្ធ អមមោ និរាសោ

និល្លោភចាចោ ភវលោភទីណោ

ឯវុត្តំ ព្រាហ្មណោ ហោតិ ខេមី

ធម្មេ បិតំ តេន អមាបយីសុ ។

បកិណ្ណកនិបាត ឧទ្ទាលកជាតក ទី ៤

[២២] (ឧទ្ទាលកៈ...) បុគ្គលកាន់យកនូវភ្លើងហើយធ្វើនូវការបម្រើមិនឲ្យ មានចន្លោះ ឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍កាលស្រោចទឹក(អភិ- សេក)បូជា(នូវយញ្ញ) ហើយលើកនូវសសរយញ្ញ ព្រាហ្មណ៍ ធ្វើយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកមានសេចក្តីក្សេម (ជនទាំងឡាយ) ហៅ(ព្រាហ្មណ៍នោះ) ថាជាអ្នកស្ថិតនៅក្នុងធម៌ដោយហេតុនោះ ។

[២៣] (បុរោហិត...) សេចក្តីបរិសុទ្ធពុំមែនមានដោយការស្រោចទឹកទេ បុគ្គលដែលឈ្មោះថា ព្រាហ្មណ៍ អ្នកបរិបូណ៌ដោយគុណធម៌ ខន្តិ សោរច្នះ និងបុគ្គលអ្នករំលត់ទុក្ខបាននោះ មិនមាន (ដោយការ ស្រោចទឹកជាដើមទេ) ។

[២៤] (ឧទ្ទាលក...) នៃអ្នកដ៏ចម្រើន បុគ្គលដែលឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍ តើ ដោយប្រការដូចម្តេច បុគ្គលដែលជាអ្នកមានគុណធម៌ដ៏បរិបូណ៌តើ ដោយប្រការដូចម្តេច ម្យ៉ាងទៀត ការរំលត់កិលេសតើដោយប្រការ ដូចម្តេច បុគ្គលដែលគេហៅថាជាអ្នកបិតនៅក្នុងធម៌ តើដូចម្តេច ។

[២៥] (បុរោហិត...)បុគ្គលមិនមានស្រែចម្ការ មិនមានផ្សារផ្សំ មិន មានសេចក្តីប្រកាន់ មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា មិនមានសេចក្តីលោភ ដ៏លាមក អស់សេចក្តីជាប់ជំពាក់ក្នុងភព ព្រាហ្មណ៍ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកដល់នូវសេចក្តីក្សេម (ជនទាំងឡាយ) ហៅ (ព្រាហ្មណ៍នោះ) ថាជាអ្នកបិតនៅក្នុងធម៌ដោយហេតុនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤៦] ខត្តិយា ព្រាហ្មណា វេស្សា សុទ្ធា ចណ្ណាលបុត្តិសា
 សព្វេវ សោរតា ទន្តា សព្វេវ បរិនិព្វតា
 សព្វេសំ សីតិភូតានំ អត្ថិ សេយ្យាម^(១) ទាមិយោ ។

[៤៧] ខត្តិយា ព្រាហ្មណា វេស្សា សុទ្ធា ចណ្ណាលបុត្តិសា
 សព្វេវ សោរតា ទន្តា សព្វេវ បរិនិព្វតា
 សព្វេសំ សីតិភូតានំ នត្ថិ សេយ្យាម ទាមិយោ ។

[៤៨] ខត្តិយា ព្រាហ្មណា វេស្សា សុទ្ធា ចណ្ណាលបុត្តិសា
 សព្វេវ សោរតា ទន្តា សព្វេវ បរិនិព្វតា ។
 សព្វេសំ សីតិភូតានំ នត្ថិ សេយ្យាម ទាមិយោ
 បសត្ថំ^(២) ចរសិ ព្រាហ្មញ្ញំ សោត្តិយ កុលវំសតំ ។

១ ឱ. សេយ្យាវ ។ ២ ឱ. បនត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៦] (ឧទ្ទាលក...) ពួកក្សត្រ ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកអ្នកជំនួញ ពួកអ្នកងារ ពួកចណ្ណាលនិងជនអ្នកកើបសំរាម ពួកជនទាំងអស់ឈ្មោះថាជា អ្នកស្នូតបូត ជាអ្នកទូន្មានឥន្ទ្រិយបានហើយ ពួកជនទាំងអស់ ឈ្មោះថា មានទុក្ខរលត់ហើយ គុណដ៏ប្រសើរនឹងទោសដ៏លាមក មានដល់ជនទាំងអស់ ដែលជាអ្នកមានសេចក្តីត្រជាក់ត្រជំ (ដែរឬ) ។

[២៧] (បុរោហិត...) ពួកក្សត្រ ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកអ្នកជំនួញ ពួកអ្នកងារ ពួកជនចណ្ណាលនិងជនអ្នកកើបសំរាម ពួកជនទាំងអស់ដែលជាអ្នក ស្នូតបូត មានឥន្ទ្រិយទូន្មានបានហើយ ពួកជនទាំងអស់ ឈ្មោះថា មានទុក្ខរលត់ហើយ គុណដ៏ប្រសើរ និងទោសដ៏លាមកមិនមាន ដល់ពួកជនទាំងអស់ ដែលជាអ្នកមានសេចក្តីត្រជាក់ត្រជំឡើយ ។

[២៨] (ឧទ្ទាលក...) ពួកក្សត្រ ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកអ្នកជំនួញ ពួកអ្នកងារ ពួកជនចណ្ណាលនិងជនអ្នកកើបសំរាម ពួកជនទាំងអស់ដែលជា អ្នកស្នូតបូត មានឥន្ទ្រិយទូន្មានបានហើយ ពួកជនទាំងអស់ ឈ្មោះថាមានទុក្ខរលត់ហើយ គុណដ៏ប្រសើរ និងទោសដ៏លាមក មិនមានដល់ជនទាំងអស់ដែលមានសេចក្តីត្រជាក់ត្រជំឡើយ (កាល បើយ៉ាងនេះ) អ្នកប្រព្រឹត្តនូវភាពនៃខ្លួនជាព្រហ្ម គួរឲ្យគេសរសើរ ហើយញ៉ាំងវង្សត្រកូលនៃសោត្តិយគោត្រ (ឲ្យវិនាស) ។

បកិណ្ណកនិបាតេ បញ្ចមំ ភិសជាតកំ

[៤៩] ធានារត្តេហិ រត្តេហិ វិមាជំ កវតិ ធាទិតំ
 ន តេសំ ធាយា វត្តានំ សោ រាគោ អនុបដ្ឋថ
 ឯវមេវ មនុស្សេសុ យទា សុដ្ឋន្តិ មាលារា
 ន តេសំ ជាតិ បុច្ឆន្តិ^(១) ធម្មមញ្ញាយ សុព្វតាតិ ។

ឧទ្ទាលកជាតកំ ចតុត្ថំ ។

ភិសជាតកំ

[៥០] អស្សំ កវំ រជតំ ជាតរូបំ
 ភរិយញ្ច សោ ឥធិ លកតំ មនាបំ
 បុត្តេហិ ធារេហិ សមដ្ឋិ ហោតុ
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។

[៥១] មាលញ្ច សោ កាសិកចន្ទនញ្ច^(២)
 ធារេតុ បុត្តស្ស ពហូ កវន្តុ
 កាមេសុ តិព្វំ កុរុតំ អបេក្ខំ
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។

១ ឱ. ជាតិ ពុជ្ឈន្តិ ។ ម. ជាតិសុជ្ឈតិ ។ ២ ឱ. កាសិយំ ចន្ទនំ ច ។

បកិណ្ណកនិបាត ភិសជាតក ទី ៥

[៤៩] (បុរោហិត...) វិមានដែលគេប្រក់ដោយសំពត់ទាំងឡាយ មាន ព័ណ៌ក្រហមផ្សេងៗ ស្រមោលរបស់សំពត់ទាំងនោះ មិនផ្សេងគ្នា ឡើយ (មានសម្បុរតែមួយបែប) ការជ្រលក់នោះ ក៏មិនផ្សេងគ្នា ដែរ (យ៉ាងណាមិញ) សូម្បីមនុស្សទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ពួកមាណពបរិសុទ្ធ (ដោយអរិយមគ្គ) ក្នុងកាលណា ពួកជនមាន វត្តល្អ បានដឹងនូវនិព្វានធម៌ ក៏មិនសាកសួរនូវជាតិរបស់មាណព ទាំងនោះ (ក្នុងកាលនោះ) ឡើយ ។

ចប់ ឧទ្ទាលកជាតក ទី ៥ ។

ភិសជាតក

[៥០] (ឧបកាញនតាបសស្សចថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាលួច ក្រអៅឈូកទាំងឡាយរបស់លោក បុគ្គលនោះ ចូរបាននូវសេះ ផង គោផង ប្រាក់ផង មាសផង ប្រពន្ធជាទីគាប់ចិត្តក្នុងលោកនេះ ផង ចូរនៅមូលមិត្រគ្នា ដោយកូននិងប្រពន្ធទាំងឡាយចុះ ។

[៥១] (តាបសទី២ស្សចថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាលួចក្រអៅ ឈូកទាំងឡាយរបស់លោក បុគ្គលនោះចូរទ្រទ្រង់នូវផ្កាកម្រង ផង នូវសំពត់ដែលគេនាំមកអំពីដែនកាសិនិងខ្លឹមចន្ទន៍ផង ចូរឲ្យ បុគ្គលនោះមានកូនច្រើនផង ចូរឲ្យ(បុគ្គលនោះ) ធ្វើនូវសេចក្តី អាឡោះអាលីយដ៏ក្លៀវក្លា ក្នុងកាមទាំងឡាយផង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយសុស ជាតកំ

- [៥២] បហុតធម្មោ កសិមា យសស្សី
 បុត្តេ តិហី ធនិមា សព្វកាមេ
 រយំ អបស្សំ យរមាវសាតុ
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។
- [៥៣] សោ ខត្តិយោ ហោតុ បសយ្ហការី
 រាជាធិរាជា ពលវា យសស្សី
 ស ចាតុរន្តំ មហិមាវសាតុ
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។
- [៥៤] សោ ព្រាហ្មណោ ហោតុ អរីតរកោ
 មុហុត្តនក្ខត្តបថេសុ យុត្តោ
 បូជេតុ នំ រដ្ឋបតី យសស្សី
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។
- [៥៥] អជ្ឈាយកំ សព្វសមន្តវេទំ^(១)
 តបស្សីនំ មញ្ញតុ សព្វលោកោ
 បូជេន្តុ^(២) នំ ជានបទា សមេច្ច
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។

១ ឱ. សព្វសមត្តវេទនំ ។ ២ ឱ. ម បូជេតុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥២] (តាបសទី៣ ស្សថថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាល្អចក្រអៅ ឈូករបស់លោក (បុគ្គលនោះ) ចូរមានស្រូវច្រើន មានកសិកម្ម មានយស (បាន)នូវកូនទាំងឡាយ ជាគ្រហស្ថ មានទ្រព្យ ចូរ(បាន)នូវកាមគ្រប់យ៉ាង ចូរកុំឲ្យឃើញនូវរ៉យ (របស់ខ្លួន) នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះចុះ ។

[៥៣] (តាបស ទី ៤ ស្សថថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាល្អចក្រអៅឈូកទាំងឡាយរបស់លោក បុគ្គលនោះចូរបានជាក្សត្រ អ្នកធ្វើនូវការរឹបជាន់ ជារាជាធិរាជ មានពល មានយស ចូរ បានគ្រប់គ្រងដែនដី ដែលមានសមុទ្រទាំង ៤ ជាទីបំផុតចុះ ។

[៥៤] (តាបសទី ៥ ស្សថថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាល្អចក្រអៅ ឈូកទាំងឡាយរបស់លោក បុគ្គលនោះចូរជាព្រាហ្មណ៍មិនប្រាស ចាករាគៈ ចូរប្រកបក្នុងគន្លងក្បួនយាមនិងនក្ខត្តប្បក្ស បុគ្គលជា ម្ចាស់នៃដែន(ស្តេច)ដែលមានយស ចូរឬជាព្រាហ្មណ៍នោះចុះ ។

[៥៥] (តាបសទី ៦ ស្សថថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាល្អចក្រអៅឈូកទាំងឡាយរបស់លោក លោកទាំងអស់ ចូរសម្គាល់ (នូវបុគ្គលនោះ) ថាជាអ្នកស្វាធារនូវវេទ ព្រមទាំងមន្តគ្រប់ យ៉ាង ថាជាអ្នកមានតបៈ ពួកអ្នកជនបទ ចូរឃើញហើយឬជា នូវបុគ្គលនោះចុះ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ បញ្ចមំ ភិសជាតកំ

- [៥៦] ចតុស្ស័ទំ កាមវំ សមិទ្ធិ
 ទិន្ទញ្ញំ សោ ភុញ្ញតុ វាសវេន
 អរិករកោ មរណំ ឧបេតុ
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។
- [៥៧] សោ កាមណី ហោតុ សហាយមជ្ឈេ
 នច្ចេហិ តីតេហិ បមោទមាណោ
 មា រាជតោ ព្យសនមលត្ថ កិញ្ចិ
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។
- [៥៨] យំ ឯករាជា បបរី វិទិត្យា
 ឥត្ថិសហស្សាន បបេតុ អក្កំ
 សីមន្តិទីនំ បរា ភវាតុ
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។
- [៥៩] ទានីនំ^(១) ហិ សា សព្វសមាគតានំ
 ភុញ្ញេយ្យ សាទុំ អរិកម្មមាណា
 ចរាតុ លាកេន វិកត្ថមាណា
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។

១ ម. ឥសីនំ ។

បកិណ្ណកនិបាត ភិសជាតក ទី ៥

[៥៦] (តាបសជាសម្មាញ្ញ្យស្សថថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាល្ងួច
ក្រអៅឈូកទាំងឡាយរបស់លោក បុគ្គលនោះ ចូរបរិភោគនូវស្រុក
ស្នាយដ៏ស្តុកស្តម្ភ ដែលកុះករដោយវត្ថុ^១ ៤ យ៉ាង ហាក់ដូចស្តេចវាសវៈ
ប្រទានឲ្យ ចូរដល់នូវមរណៈ ទាំងមិនទាន់បានប្រាសចាករាគៈចុះ ។

[៥៧] (តាបសជាខ្ញុំប្រុសស្សថថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាល្ងួច
ក្រអៅឈូកទាំងឡាយរបស់លោក បុគ្គលនោះចូរបានជាធំក្នុង
ស្រុក ចូររីករាយដោយការរាំ និងច្រៀងទាំងឡាយក្នុងកណ្តាល
នៃសម្មាញ្ញ្យ កុំឲ្យបាននូវសេចក្តីវិនាសតិចតួចអំពីស្តេចឡើយ ។

[៥៨] (នាងកាញូនទេវីស្សថថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ស្រីណាល្ងួចក្រអៅ
ឈូកទាំងឡាយរបស់លោក សូមឲ្យស្តេចឯករាជដែលទ្រង់ឈ្នះនូវ
ដែនដីលើកតម្កើង(ស្រីនោះ)ឲ្យប្រសើរលើសជាងស្រីទាំងឡាយចុះ។

[៥៩] (នាងទាសីស្សថថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ទាសីណាល្ងួចក្រអៅឈូក
ទាំងឡាយរបស់លោក ក៏បណ្តាទាសីទាំងឡាយ ទាសីនោះចូរកុំ
ញាប់ញ័រ (ក្នុងកណ្តាល) នៃម្ចាស់ទាំងឡាយដែលចូបជុំគ្នាទាំង
អស់ ចូរបរិភោគនូវវត្ថុមានរសឆ្ងាញ់ (ទាសីនោះ) ចូរប្រព្រឹត្ត
និយាយកុហក ព្រោះហេតុតែលោកចុះ ។

១ វត្ថុ ៤ យ៉ាងគឺ មនុស្ស ១ ស្រូវ ១ ឧស ១ ទឹក ១ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៦០] អាវាសិកោ ហោតុ មហារិហារេ
 នវកម្មិកោ ហោតុ កជដ្ឋុលាយំ
 អាណោកសន្តិំ ទិវសា^(១) កហេតុ
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។

[៦១] សោ ពជ្ឈតុ ចាសសតេហិ ឆត្តិ
 រម្មា រនា និយ្យតុ រាជជានី
 តុត្តេហិ សោ ហញ្ញតុ ចាចនេហិ
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។

[៦២] អលក្កមាលី តិបុកណ្ណវិទ្ធោ
 លដ្ឋិហតោ សប្បមុខំ ឧបេតុ
 សកញ្ច ពទ្ធោ^(២) វិសិទំ ចរាតុ
 ភិសានិ តេ ព្រាហ្មណ យោ អហាសិ ។

[៦៣] យោ វេ អនដ្ឋំ នដ្ឋន្តិ អាហា
 កាមេវ សោ លភតុ ភុញ្ញតុ ច
 អការមជ្ឈេ មរណំ ឧបេតុ
 យោ វា កោន្តោ សន្តតិ កញ្ចំនេវ ។

១ ម. អាណោកសន្តិំ ទិវសំ ។ ២ ឱ. សក្កច្ច ពទ្ធោ ។ ម. សក្កច្ចពទ្ធោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

- [៦០] (ទេវតាស្ស្សថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាល្អចក្រអៅ ឈូកទាំងឡាយរបស់លោក (បុគ្គលនោះ) ចូរបានជាចៅ អាវាសក្នុងមហាវិហារចុះ ចូរធ្វើនូវនវកម្ម ក្នុងនគរឈ្មោះ គជង្គលៈចុះ ចូរធ្វើនូវបង្គួចឲ្យហើយតែមួយថ្ងៃចុះ ។
- [៦១] (ដំរីស្ស្សថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ដំរីណាល្អចក្រអៅឈូក ទាំងឡាយរបស់លោក ដំរីនោះ ចូរជាប់ដោយអន្ទាក់ច្រើន ត្រង់កន្លែងទាំង ៦ (គឺជើងទាំង ៤ កនិងចង្កេះ) ចូរឲ្យគេនាំអំពី ព្រៃ ជាទីរីករាយទៅកាន់រាជធានីចុះ ដំរីនោះចូរឲ្យគេចាក់ ដោយកង្វេរទាំងឡាយ ដែលមានដងវែងមានបន្ទាពីរចុះ ។
- [៦២] (ស្វាស្ស្សថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ស្វាណាល្អចក្រអៅឈូកទាំង- ឡាយរបស់លោក (ស្វានោះ) ចូរមានប្រឡោក ហើយគេចោះ ត្រចៀកបំពាក់សំណរចុះឲ្យហួតស្រាយដោយរំពាត់ហើយចូរទៅ រកមាត់ពស់ចុះ ឲ្យគេចងយ៉ាងមាំ ហើយដើរទៅកាន់ច្រកល្អកចុះ ។
- [៦៣] (ព្រះមហាសត្វស្ស្សថា) នៃអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ បុគ្គល ណា ពោលនូវចំណែកដែលមិនបាត់ថាបាត់ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណារង្វៀសបន្តិចបន្តួច (ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ) បុគ្គល នោះ ចូរបាន និងចូរបរិភោគនូវកាមទាំងឡាយចុះ ចូរស្លាប់ ក្នុងកណ្តាលនៃផ្ទះចុះ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ បញ្ចមំ ភិសជាតកំ

[២៤] យទេសមាណា វិចរន្តិ លោកេ
 ឥដ្ឋញ្ច កន្តញ្ច ពហ្វនមេតំ
 មិយំ មនុញ្ញំ ឥធជ ដីរលោកេ
 កស្មា ឥសយោ នប្បសំសន្តិ កាមេ ។

[២៥] កាមេសុ វេ ហញ្ញវេ ពជ្ឈវេ ច
 កាមេសុ ទុក្ខញ្ច ភយញ្ច ជាតំ
 កាមេសុ ភូតាធិបតី បមត្តា
 ចាចានិ កម្មានិ ករោន្តិ មោហា ។
 តេ ចាបធម្មា បសវេត្វ ចាបំ
 កាយស្ស ភេតា និរយំ វជន្តិ
 អាទីនំ កាមគុណោសុ ទិស្វា
 តស្មា ឥសយោ នប្បសំសន្តិ កាមេ ។

[២៦] វីមំសមាណោ ឥសិណោ ភិសានិ
 តីវេ កហោត្វាន ថលេ និធជសី
 សុទ្ធា អចាចា ឥសយោ វសន្តិ
 ឯតានិ តេ ព្រហ្មចារី ភិសានិ ។

បកិណ្ណកនិបាត ភិសជាតក ទី ៥

[៦៤] (សក្កទេវរាជពោលថា) (សត្វទាំងឡាយ) រមែងស្វែងរកនូវវត្ថុ-
កាមនិងកិលេសកាមណាហើយត្រាច់ទៅក្នុងលោក វត្ថុកាមនិង
កិលេសកាមនុ៎ះ ជាទីប្រាថ្នាផង ជាទីរីករាយផង ជាទីស្រឡាញ់
ផង ជាទីពេញចិត្តរបស់ទេវតានិងមនុស្សច្រើនក្នុងជីវលោកនេះ
ចុះហេតុអ្វីក៏ពួកឥសីមិនសរសើរនូវកាមទាំងឡាយ ។

[៦៥] (មហាសត្វពោលថា) ជនទាំងឡាយ ត្រូវគេវាយ ត្រូវគេចង
ព្រោះតែកាមទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខផង ភ័យផង ដែលកើត
ឡើងក៏ព្រោះតែកាមទាំងឡាយ បពិត្រព្រះភូតាធិបតី សត្វទាំង-
ឡាយស្រវឹង ព្រោះកាមទាំងឡាយ ធ្វើនូវអំពើទាំងឡាយដ៏
លាមក ព្រោះវង្វេង ។ ជនមានធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយនោះ
ទទួលនូវបាប លុះបែកធ្លាយរាងកាយ រមែងទៅកើតក្នុងនរក
ព្រោះហេតុនោះ បានជាពួកឥសីមិនសរសើរនូវកាមទាំងឡាយ
ព្រោះឃើញទោស ក្នុងកាមគុណទាំងឡាយ ។

[៦៦] (សក្ក...) ខ្ញុំល្បងមើលទេ ខ្ញុំយកក្រអៅឈូកទាំងឡាយរបស់
ឥសីក្បែរឆ្នេរទៅកប់ទុកលើគោក (ឥឡូវនេះ ខ្ញុំដឹងហើយថា)
ឥសីទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធ មិនមានបាប បពិត្រលោកជា
ព្រហ្មចារី នុ៎ះក្រអៅឈូកទាំងឡាយរបស់លោក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៦៧] ន តេ នជា នោ បន កីឡនេយ្យា

ន ពន្ធវា នោ បន តេ សហាយា

កិស្មី បរម្ភំ^(១) សហស្សនេត្ត

ឥសីហិ តុរំ កីឡសិ នេវរាជ ។

[៦៨] អាចរិយោ មេសិ បិតា ច មយ្ហំ

ឯសា បតិដ្ឋា ខលិតស្ស ព្រហ្មេ

ឯកាបរាជំ ខម ភ្ជិបញ្ញ

ន បណ្ឌិតា កោជពលា ភវន្តិ ។

[៦៩] សុវាសិតំ ឥសិនំ ឯករត្តំ

យំ វាសរំ ភូតបតិទ្ធិសាម

សព្វេវ កោន្តោ សុមនា ភវន្តុ

យំ ព្រាហ្មណោ បច្ចុចាទិ ភិសានិ ។

[៧០] អហញ្ច សារីបុត្តោ ច មោក្កល្លានោ ច កស្សនោ

អនុរុទ្ធា បុណ្ណានន្ទោ តទាសុំ សត្ត ភាតរោ ។

១ ឱ. បរត្ថម្ភ ។ ម. វុបត្ថម្ភ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៦៧] (មហាសត្វ...) ម្ចាស់ទេវរាជ ជាសហស្សនេត្ត (ពួកយើង) មិនមែនជាអ្នករាំរបស់អ្នកទេ ទាំងមិនមែនជាបុគ្គលគួរអ្នកលេងទេ មិនមែនជាដៅពង្ស ទាំងមិនមែនជាសម្លាញ់របស់អ្នកទេ ហេតុអ្វីក៏អ្នក(ធ្វើ) នូវសេចក្តីមើលងាយចំពោះបុគ្គលដទៃ ហើយលេងជាមួយនឹងពួកឥសី ។

[៦៨] (សក្ក...) បពិត្រតាបសដ៏ប្រសើរ លោកម្ចាស់ជាអាចារ្យរបស់ខ្ញុំផង ជាបិតារបស់ខ្ញុំផង ម្តប់ព្រះបាទរបស់លោកម្ចាស់នេះសូមជាទីពឹង (របស់ខ្ញុំ) ដែលមានសេចក្តីភ្នាំងភ្នាត់ហើយ បពិត្រតាបស មានប្រាជ្ញាដូចជាផែនដី សូមលោកម្ចាស់អត់នូវកំហុសម្តង បណ្ឌិតទាំងឡាយ មិនមានសេចក្តីក្រោធជាកម្លាំងទេ ។

[៦៩] (មហាសត្វ...) កាលដែលពួកឥសី(នៅក្នុងព្រៃ) សូម្បីតែមួយយប់ ក៏ឈ្មោះថាបាននៅល្អហើយ ព្រោះថាយើងទាំងឡាយ បានចូលនឹងព្រះវាសវៈជាម្ចាស់នៃទេវតា ពួកអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងអស់គ្នា ចូរតាំងចិត្តឲ្យល្អចុះ ដ្បិតព្រាហ្មណ៍ (ជាអាចារ្យរបស់អ្នកទាំងឡាយ) បាននូវក្រអៅឈូកវិញហើយ ។

[៧០] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) បងប្អូន ៧ នាក់ក្នុងកាលនោះគឺតថាគត ១ សារីបុត្ត ១ មោគ្គល្លាន ១ កស្សប ១ អនុរុទ្ធ ១ បុណ្ណ ១ អានន្ទ ១ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ឆដ្ឋំ សុរុចិជាតកំ

ភកិដី ឧប្បលវណ្ណា ទាសី ខុដ្ឋត្តរា តទា
 ចិត្តោ ភហបតិ ទាសោ យក្ខោ សាតាតិរោ តទា ។
 ចាលិលេយ្យោ តទា ទាតោ មធុទោ សេដ្ឋវាទរោ
 កាឡុទាយី តទា សក្កោ វរំ ទារេថ ជាតកន្តិ ។

ភិសជាតកំ បញ្ចមំ ។

សុរុចិជាតកំ

[៧១] មហេសី រុចិទោ ភរិយា អាជីតា បបមំ អហំ
 ទស វស្សសហស្សានិ យំ មំ សុរុចិ អានយិ^(១)។
 សាហំ ព្រាហ្មណ រាជានំ វេទេហំ មិចិលក្កហំ
 ធាកិជាធាមិ កាយេន វាចាយ ឧទ ចេតសា
 សុរុចី អតិមញ្ញិត្ត អារិ វា យទិ វា រហោ ។
 ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន បុត្តោ ឧប្បដ្ឋតំ ឥសេ
 មុសា មេ ភិណមាធាយ មុទ្ធា ផលតុ សត្តទា ។

[៧២] ភក្កុ មនាចា សស្សុ បិយា មាតា បិតា ច សស្សុរោ^(២)

១ ឱ ម. សុរុចិមានយិ ។ ២ ឱ. ភក្កុ មនាបស្សុ បិតា មាតា ចាបិ សុរុចិរោ ។
 ម. ភក្កុ មម សស្សុ មាតា បិតា ចាបិម សស្សុរោ ។

បកិណ្ណកនិបាត សុរុចិជាតក ទី ៦

ក្នុងកាលនោះ បួនស្រីគឺនាងឧប្បលវណ្ណា ទាសីគឺនាងខុដ្ឋត្ថរា ក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំប្រុសគឺ គហបតិឈ្មោះចិត្តៈ ទេវតា គឺសាតាគិរយក្ខ ។
 ក្នុងកាលនោះ ដំរីដំប្រសើរ គឺដំរីឈ្មោះបាលិលេយ្យ ស្វាដំប្រសើរ
 គឺមជ្ជទៈ ក្នុងកាលនោះ ទេវរាជ ឈ្មោះសក្កៈ គឺកាឡទាយី អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរចាំទុកនូវជាតកយ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ភិសជាតក ទី ៥ ។

សុរុចិជាតក

[៧១] (នាងសុមេធាទេវី ពោលថា) ខ្ញុំជាមហេសីកិរិយារបស់ព្រះ
 បាទសុរុចិ ដែលព្រះអង្គទ្រង់នាំមកមុនដំបូង ព្រះបាទសុរុចិនាំខ្ញុំមក
 អស់មួយម៉ឺនឆ្នាំហើយ ។ បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំនោះមិនដែលដឹងថា ខ្ញុំ
 បានមើលងាយព្រះរាជាសុរុចិជាធំក្នុងដែនវិទេហៈ ព្រះអង្គគ្រប់គ្រង
 នូវក្រុងមិថិលា ដោយកាយ ដោយវាចា ឬដោយចិត្ត ក្នុងទីវាលឬ
 ក្នុងទីកំបាំងមុខឡើយ ។ បពិត្រសិ សូមឲ្យបុត្តកើត (ក្នុងផ្ទៃ
 របស់ខ្ញុំ) ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ កាលបើខ្ញុំនិយាយ
 កុហកសូមឲ្យក្បាល(របស់ខ្ញុំ) បែកជាប្រាំពីរភាគចុះ ។

[៧២] ព្រះភស្តាផង ព្រះមាតាក្មេកផង ព្រះបិតាក្មេកផង ព្រះមាតា
 បង្កើតនិងបិតាបង្កើតផង ជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ (របស់ខ្ញុំ)

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តេ មំ ព្រហ្មេ វិនេតាហោ យាវ អដ្ឋសុ ដីវិតំ ។

សាហំ អហីសារតិដី កាមសា ធម្មចារិដី

សក្កច្ចំ តេ ឧបដ្ឋាសី វត្តិទ្ធិវមតទ្ធិតា ។

ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន បុត្តោ ឧប្បជ្ជតំ ឥសេ

មុសា មេ ភណាមាឆាយ មុទ្ធា ផលតុ សត្តជា ។

[៧៣] សោឡសិត្តិសហស្សានិ សហភរិយានិ ព្រាហ្មណ

តាសុ ឥស្សា វា កោដោ វា ឆាហុ មយ្ហំ កុដាចនំ ។

ហិតេន តាសំ នដ្ឋាមិ ន ច មេ កាចិ អប្បិយា

អត្តានំ វានុកម្មាមិ សទា សព្វា សបត្តិយោ ។

ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន បុត្តោ ឧប្បជ្ជតំ ឥសេ

មុសា មេ ភណាមាឆាយ មុទ្ធា ផលតុ សត្តជា ។

[៧៤] ទាសេ កម្មករេ ចោសេ យេចញ្ញោ អនុដីវិនោ

ចោសេមិ សហធម្មេន សទា បមុទិតិទ្ធិយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រហ្ម ព្រះបិតាក្មេកនិងព្រះមាតាក្មេកទាំងពីរនោះ រស់នៅ
 ដរាបណា ក៏ទូន្មានខ្ញុំ ដរាបនោះ ។ ខ្ញុំនោះជាស្រីប្រកបដោយសេចក្តី
 មិនត្រេកអរគឺការមិនបៀតបៀន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ដោយពិត
 ប្រាកដ មិនខ្ជិលច្រអូស បានបម្រើព្រះមាតាក្មេកនិងព្រះបិតាក្មេក
 នោះដោយសេចក្តីគោរពទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។ បពិត្រឥសី សូមឲ្យ
 បុត្រកើត ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ កាលបើខ្ញុំនិយាយ
 កុហក សូមឲ្យក្បាល (របស់ខ្ញុំ) បែកជាប្រាំពីរភាគចុះ ។

[៧៣] បពិត្រព្រហ្មណ៍ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីប្រថ័ណ្ណ ឬសេចក្តីក្រោធចំពោះ
 ពួកស្រ្តីទាំងមួយម៉ឺនប្រាំមួយពាន់ ដែលជាភរិយាជាមួយគ្នាក្នុងកាល
 ណាម្តងឡើយ ។ ខ្ញុំត្រេកអរ ចំពោះស្រ្តីទាំងនោះ ដោយប្រយោជន៍
 ស្រីណាមួយ មិនជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំឥតមានឡើយ ខ្ញុំអនុគ្រោះ
 ពួកស្រ្តីរួមប្តីទាំងអស់ សព្វៗកាលដូចជាខ្លួនឯង ។ បពិត្រឥសី
 សូមឲ្យបុត្រកើត ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ កាលបើខ្ញុំ
 និយាយកុហក សូមឲ្យក្បាល (របស់ខ្ញុំ) បែកជាប្រាំពីរភាគចុះ ។

[៧៤] ខ្ញុំមានឥន្ទ្រិយស្រស់ស្រាយសព្វៗកាល បានចិញ្ចឹមនូវទាសៈទាំង-
 ឡាយផង កម្មករទាំងឡាយផង បុគ្គលដែលត្រូវចិញ្ចឹមទាំងឡាយ
 ផង ពួកជនដទៃដែលរស់នៅដោយសារផង តាមសមគួរដល់ហេតុ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ឆដ្ឋមំ សុរុចិជាតកំ

ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន	បុត្តោ ឧប្បជ្ជតំ ឥសេ
មុសា មេ ភណាមាឆាយ	មុទ្ធា ជេលតុ សត្តណា ។

[៧៥] សមណោ ព្រាហ្មណោ ចាបិ អញ្ញោ ចាបិ វណិព្វកេ
 តប្បេមិ អន្តចានេន សទា បយតទាណិជី ។

ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន	បុត្តោ ឧប្បជ្ជតំ ឥសេ
មុសា មេ ភណាមាឆាយ	មុទ្ធា ជេលតុ សត្តណា ។

[៧៦] ចាតុទ្ធីសី បញ្ចទសី យា ច បក្ខុស្សុ អដ្ឋមិ
 ចាដិហារិយបក្ខុញ្ច អដ្ឋង្គុសុសមាហិតំ
 ឧចោសមំ ឧបវសាមិ^(១) សទា សីលេសុ សំរុតា ។

ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន	បុត្តោ ឧប្បជ្ជតំ ឥសេ
មុសា មេ ភណាមាឆាយ	មុទ្ធា ជេលតុ សត្តណា ។

[៧៧] សព្វេវ តេ ធម្មតុណា រាជបុត្តិ យសស្សិជិ
 សំវិជ្ជន្តិ តយិ ភទ្ធិ យេ តំ កិក្ខេសិ អត្តជិ ។

១ ម. ឧបវសី ។

បកិណ្ណកនិបាត សុត្តនិបាតក ទី ៦

បពិត្រសី សូមឲ្យបុត្រកើត ដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ
កាលបើខ្ញុំនិយាយកុហក សូមឲ្យក្បាល (របស់ខ្ញុំ) បែកជាប្រាំពីរ
ភាគចុះ ។

[៧៥] ខ្ញុំមានដៃលាងហើយ បានផ្គត់ផ្គង់នូវពួកសមណៈផង នូវពួក
ព្រាហ្មណ៍ផង នូវពួកវណិព្វកៈដទៃផង ដោយបាយនិងទឹកសព្វៗ
កាល ។ បពិត្រសី សូមឲ្យបុត្រកើត ដោយកិរិយាពោលនូវ
ពាក្យសច្ចៈនេះ កាលបើខ្ញុំនិយាយកុហក សូមឲ្យក្បាល (របស់ខ្ញុំ)
បែកជាប្រាំពីរភាគចុះ ។

[៧៦] ខ្ញុំជាស្រ្តីសង្រួមក្នុងសីលទាំងឡាយសព្វៗកាល បានរក្សានូវឧបោ-
សថ ប្រកបដោយអង្គទាំង ៨ អស់ថ្ងៃ ទី ១៤ ផង អស់ថ្ងៃទី ១៥
ផង អស់ថ្ងៃទី ៨ នៃបក្ខផង អស់បាដិហារិយបក្ខផង ។ បពិត្រ
សី សូមឲ្យបុត្រ កើតដោយកិរិយាពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ កាល
បើខ្ញុំនិយាយកុហក សូមឲ្យក្បាល (របស់ខ្ញុំ) បែកជាប្រាំពីរភាគចុះ ។

[៧៧] (សក្កទេវរាជពោលថា) ម្ចាស់នាងរាជបុត្រី មានយសដ៏ចម្រើន
នាងបានថ្ងៃនូវធម្មគុណទាំងឡាយណា(ដែលមាន)ក្នុងខ្លួន ធម្ម-
គុណនោះទាំងអស់ មានបរិបូណ៌ ចំពោះនាងមែនហើយ ។

ខត្តិយោ ជាតិសម្បន្នោ

អភិជាតោ យសស្សិមា

ធម្មរាជា វេទេហានំ

បុត្តោ ឧប្បជ្ជតេ តវ ។

[៧៨] ទុម្មិ^(១) រដោជល្ងធា

អយេ វេហាយសណ្ឌិតោ

មនុញ្ញំ កាសសេ វាចំ

យំ មយ្ហំ ហទយដ្ឋមំ ។

ទេវតា នុសិ សក្កម្ហា

ឥសិ វាបិ មហិទ្ធិកោ

កោ វាសិ តំ អនុប្បត្តោ

អត្តានំ មេ បវេទយ ។

[៧៩] យំ ទេវសដ្ឋិវា វន្តន្តិ

សុធម្មាយ សមាភតា

សោហំ សក្កោ សហស្សក្ខោ

អាភតោស្មិ តវន្តិកេ ។

ឥត្តិយោ ដីវលោកស្មិ

យា ហោន្តិ សមចារិដី

មេធាវិដី សីលវតី

សស្សុទេវា បតិព្វតា ។

តាទិសាយ សុមេធាយ

សុចិកម្មាយ ធាវិយា

ទេវា ទស្សនមាយន្តិ

មាទុសិយា អមាទុសា ។

ត្វព្វា ភិទ្ធវេ សុចិណ្ណាន

បុព្វេ សុចរិតេន ច

ឥធិ វាជកុលេ ជាតា

សព្វកាមសមិទ្ធិដី ។

១ រុម្មិតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះរាជបុត្រជាក្ស័ត្របរិបូណ៌ដោយជាតិ កើតបរិសុទ្ធអំពីចំណែក
ទាំងពីរ មានយស ជាស្តេចប្រកបដោយធម៌ របស់ជនទាំងឡាយ
អ្នកនៅក្នុងដែនវិទេហៈ នឹងកើតដល់នាង ។

[៧៨] (នាងសុមេធាទេវី...) អ្នកមានភ្នែកភ្លឺថ្លា ទ្រទ្រង់នូវលម្អង បិតនៅ
លើអាកាសទេ ពោលវាចាជាទីពេញចិត្ត ដែលជាវាចាចូលទៅ
ក្នុងហឫទ័យរបស់ខ្ញុំ ។ ចុះអ្នកជាទេវតា ទើបនឹងមកអំពីឋាន
សួគ៌ ឬជាតសីអ្នកមានវិទ្ធិច្រើន ម្យ៉ាងទៀត អ្នកជាអ្វី បានមកដល់
(ក្នុងទីនេះ) ចូរអ្នកប្រកាសខ្លួនឲ្យជាក់ដល់ខ្ញុំ ។

[៧៩] (សក្កទេវរាជ...) ពួកទេវតាប្រជុំគ្នាក្នុងរោងឈ្មោះសុធម្មាហើយ
ថ្វាយបង្គំនូវខ្ញុំណា ខ្ញុំនោះឈ្មោះសក្កៈ ជាអ្នកឃើញនូវហេតុមួយ
ពាន់(ដោយមួយរំពេច)បានមកក្នុងសម្ភាកំនាង ។ ស្រ្តីទាំងឡាយ
ណា ក្នុងជីវលោក ដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តស្មើ មានប្រាជ្ញា មានសីល
ទុកម្តាយក្មេកដូចជាទេវតា មានវត្តចំពោះប្តី ។ ទេវតាទាំងឡាយ
មិនមែនជាមនុស្ស មកចូបនឹងនាងនារី ជាមនុស្សដែលមានបញ្ញាល្អ
មានការងារដ៏ស្អាត ប្រាកដស្មើដោយស្រ្តីទាំងនោះ ។ ម្ចាស់នាង
ដ៏ចម្រើន នាងបានមកកើតក្នុងរាជត្រកូលនេះ ជាស្រ្តីអាចសម្រេចនូវ
សេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ដោយសារអំពើសុចរិត ដែលនាងបាន
សាងសន្សំមកក្នុងកាលមុន ។

បកិណ្ណកនិបាតេ សត្តមំ បញ្ចបោសថិកជាតកំ

អយញ្ច តេ រាជបុត្តិ	ឧភយត្ថ កដក្កហោ
នេវលោក្ខបបត្តិ ច	កិត្តិ ច ឥធម ដីវិតេ ។
ចិរំ សុមេធ�េ សុខិដី	ធម្មមត្តនិ ចាលយ
ឯសាហំ តិទិរំ យាមិ	បិយំ មេ តវ ទស្សនន្តិ ។

សុរុចិជាតកំ ឆដ្ឋំ ។

បញ្ចបោសថិកជាតកំ

[៨០] អប្បោស្សុក្កោទានិ តុរំ កចោត
 វិហាដ្ឋម ន តវ ភោជនត្ថោ
 ខុទ្ធី បិចាសំ អធិវាសយន្តោ
 កស្មា ភវំចោសថិកោ^(១) កចោត ។

[៨១] អហំ បុរេ តិទ្ធិតតោ^(២) កចោតិយា
 តស្មី បទេសម្ហិ ឧភោ រមាម
 អថក្កហី សាកុណិកោ កចោតី
 អកាមកោ តាយ វិទា អហោសី ។

១ ភវំចោសថិកោតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។ ២ សទ្ធិ ឥតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

បកិណ្ណកនិបាត បញ្ចុបោសចិកជាតក ទី ៧

ម្ចាស់នាងរាជបុត្រី នេះឯងជាកិរិយាកាន់យកនូវជ័យនៃនាង ក្នុង
លោកទាំងពីរ គឺកិរិយាកើតក្នុងទេវលោក១ កេរ្តិ៍ឈ្មោះក្នុងជីវិតនេះ
១ ។ ម្ចាស់នាងសុមេធា សូមឲ្យនាងមានសេចក្តីសុខអស់កាលយូរ
នាងចូររក្សានូវធម៌ក្នុងខ្លួនចុះ យើងនឹងទៅកាន់ឋានត្រៃត្រិដ្ឋវិញ
ការបានចូបនឹងនាង រាប់ថាជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង ។

ចប់ សុរុចិជាតក ទី ៦ ។

បញ្ចុបោសចិកជាតក

[៨០] (តាបសពោលថា) ម្ចាស់ព្រាហ្ម ឥឡូវនេះ អ្នកមានសេចក្តី
ខ្វល់ខ្វាយតិច ម្ចាស់បក្សី អ្នកមិនមានសេចក្តីត្រូវការដោយ
ចំណីសោះ ម្ចាស់ព្រាហ្ម អ្នកខំអត់ទ្រាំនូវគម្លាននិងសម្រេក
ជាសត្វរក្សានូវឧបោសថ តើព្រោះហេតុអ្វី ។

[៨១] (ព្រាហ្មពោលថា) ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំមានចិត្តជាប់នឹងមេ
ព្រាហ្ម យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់កំពុងតែរីករាយ (ក្នុងកាម)
ក្នុងប្រទេសនោះ ស្រាប់តែសត្វខ្លាំង មកឆាបយកមេព្រាហ្ម
ទៅ ខ្ញុំក៏អស់សេចក្តីប្រាថ្នា ព្រោះប្រាសចាកមេព្រាហ្មនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

នាណាភាវា វិប្បយោគេន តស្សា

មនោមយំ វេទន វេទយាមិ

តស្មា អហំចោសថ ចាលយាមិ

រាគោ មមំ មា បុណរាគមាសិ ។

[៨២] អនុជ្ជតាមិ ឧរក ទុដ្ឋិ

នាហារុដោ យោវិសោសិ សប្ប

ខុទ្ធិ បិចាសំ អធិវាសយន្តោ

កស្មា កវំចោសថិកោ នុ ធីយ ។

[៨៣] ឧសភោ អហុ ពលវា តាមិកស្ស

ចលក្កក្ក^(១) វណ្ណពលុបបន្តោ

សោ មំ អក្កមិ តំ កុបិតោ អខំសី

ទុក្ការិកិតុន្តោ មរណំ ឧចាតា ។

តតោ ជនា និក្ខមិត្តាន តាមា

កន្ធិត្តា រោទិត្តា អបក្កមីសុ

តស្មា អហំចោសថ ចាលយាមិ

កោដោ មមំ មា បុណរាគមាសិ ។

១ ចលក្កកុដោតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។ កកុដោតិ ឧសភាវយវ-
ស្សេតំ អធិវចនំ ឥតិ អភិធានប្បទីបិកាយំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ខ្ញុំរងនូវវេទនាដ៏ក្នុងចិត្ត ព្រោះព្រាត់ប្រាសចាកមេព្រាបនោះ
ហេតុនោះ បានជាខ្ញុំរក្សានូវឧបោសថ កុំឲ្យរាគៈគ្របសង្កត់
ខ្ញុំបានទៀតឡើយ ។

[៨២] (តាបស...) ម្ចាស់ពស់ ជាឧរគជាតិលូនទៅមិនត្រង់ មាន
អណ្តាតពីរ អ្នកមានចង្កូមជាអាវុធ មានពិសដ៏ពន្លឹក ម្ចាស់
សត្វមានខ្លួនវែង អ្នកអត់ទ្រាំនូវគម្លាននិងសម្រែកហើយរក្សា
នូវឧបោសថ តើព្រោះហេតុអ្វី ។

[៨៣] (ពស់...) គោឈ្មោលឡើងករបស់អ្នកស្រុក ជាគោមាន
កម្លាំង មានបូកដ៏យុរយារ បរិបូណ៌ដោយសម្បុរនិងកម្លាំង
គោនោះដើរជាន់ខ្ញុំ ខ្ញុំខឹង បានចឹកវាៗ ត្រូវសេចក្តីទុក្ខ
គ្របសង្កត់ហើយក៏ស្លាប់ទៅ ។ លំដាប់នោះ ពួកជនចេញ
អំពីស្រុក កន្ទក់កន្ទេញ យំទូញ ហើយដើរចៀសចេញទៅ
ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំរក្សានូវឧបោសថ កុំឲ្យសេចក្តី
ក្រោធ គ្របសង្កត់ខ្ញុំបានទៀតឡើយ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ សត្តមំ បញ្ចបោសថិកជាតកំ

[៨៤] មតាន មំសានិ ពហូ សុសានេ
 មនុញ្ញរូបំ តវ កោជនេតំ
 ខុទ្ធិំ បិទាសំ អធិវាសយន្តោ
 កស្មា កវំចោសថិកោ សិកាល ។

[៨៥] បរិស្ស កុច្ឆិ មហាតោ កជស្ស
 កុណាបេ រតោ ហត្ថិមំសេសុ តិទ្ធោ
 ឧណ្ណោ ច វាតោ តិទិណោ ច រស្មិយោ
 តេ សោសយុំ តស្ស កវីសមក្កំ ។
 កីសោ ច បណ្ណោ ច អហំ ភទន្តេ
 ន មេ អហុ និក្ខមនាយ មត្តោ
 មហា ច មេយោ សហសា បរស្សិ
 សោ តេមយិ តស្ស កវីសមក្កំ ។
 តតោ អហំ និក្ខមិសំ ភទន្តេ
 ចន្ទោ យថា រាហុមុខា បមុត្តោ
 តស្មា អហំចោសថ ចាលយាមិ
 លោកោ មមំ មា បុនរាគមាសិ ។

បកិណ្ណកនិបាត បញ្ចុបោសចិកជាតក ទី ៧

[៨២] (តាបស...) ក្នុងព្រៃស្មសាន មានសាច់របស់សត្វស្លាប់ដ៏
 ច្រើន សាច់ទាំងនុ៎ះ ជាភោជនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អ្នក ម្នាល
 ចចក អ្នកខំអត់ទ្រាំនូវគម្លាននិងសម្រែក ហើយរក្សានូវ
 ឧបោសថ តើព្រោះហេតុអ្វី ។

[៨៥] (ចចក...) ខ្ញុំជាសត្វត្រកអរក្នុងសាកសព ញ៉ាមក្នុងសាច់
 ដំរីទាំងឡាយ បានចូលទៅក្នុងពោះនៃដំរីធំ ខ្យល់ដ៏ក្តៅផង
 រស្មីព្រះអាទិត្យដ៏ក្លៀវក្លាផង របស់ទាំងនោះ ញ៉ាំងទ្វារអាហារ
 ចាស់នៃដំរីនោះឲ្យស្ងួតក្រៀម ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំស្តមល្បឿង (ក្នុងពោះនៃដំរីនោះ) ខ្ញុំរកផ្លូវចេញមកវិញ
 មិនរួច ស្រាប់តែភ្លៀងធំបង្ករចុះភ្លាម (ក្នុងពេលនោះ) ភ្លៀង
 នោះធ្វើទ្វារអាហារចាស់នៃដំរីនោះឲ្យទទឹកសើម ។ បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ ទើបខ្ញុំចេញមកដូចជាព្រះ
 ចន្ទ ដែលរួចអំពីមាត់នៃរាហូ ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំ
 រក្សានូវឧបោសថ កុំឲ្យលោកគ្រូបសង្កត់ខ្ញុំបានទៀតឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៨៦] វេទិកាបស្មី កិបិល្លិកានិ
 និប្បាថយន្តោ តុវំ បុរេ ចរាសិ
 ខុទ្ធិ បិចាសំ អធិវាសយន្តោ
 កស្មា ភវំចោសចិកោ នុ អច្ឆ ។

[៨៧] សកំ និកេតំ អតិហោឡយានោ
 អត្រិច្ឆតាយ មលតំ^(១) អតច្ឆិ
 តតោ ជនា និក្ខមិត្តាន តាមា
 កោណណ្ណាកេន បរិចោថយីសុ មំ ។
 សោ ភិន្ទសីសោ រុហិរមក្ខិតតដ្ឋោ
 បច្ចាតមាសី សសកំ និកេតំ
 តស្មា អហំចោសថ ចាលយាមិ
 អត្រិច្ឆតា មា បុណកមាសិ ។

[៨៨] យំ នោ អបុច្ឆិត្ត តុវំ ភទន្តោ
 សព្វេវ ព្យាករិម្ហា យថាបដានំ
 មយម្បិ បុច្ឆាម តុវំ ភទន្តោ
 កស្មា ភវំចោសចិកោ នុ ព្រហ្មេ ។

១ ម. អត្រិច្ឆតា មល្លយតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៨៦] (តាបស...) កាលពីដើម អ្នកធ្លាប់ស៊ីនូវកណ្តៀរទាំងឡាយ
លើក្បាលដំបូក ម្នាលខ្ញុំ អ្នកខំអត់ទ្រាំនូវគម្លាននិង
សម្រេកហើយរក្សានូវឧបោសថ តើព្រោះហេតុអ្វី ។

[៨៧] (ខ្ញុំ...) ខ្ញុំមើលងាយនូវលំនៅរបស់ខ្លួន បានចូលទៅ
កាន់ស្រុកនៃមល្លជន ព្រោះតែសេចក្តីប្រាថ្នាលើសលប់ គ្រា
នោះពួកជនចេញមកពីស្រុកហើយក៏វាយខ្ញុំដោយធ្នូ ។ ខ្ញុំនោះ
បែកក្បាលប្រឡាក់ឈាមអស់ទាំងខ្លួន ហើយត្រឡប់មកកាន់
លំនៅរបស់ខ្លួនវិញ ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំរក្សាឧបោសថ
កុំឲ្យសេចក្តីប្រាថ្នាលើសលប់ គ្របសង្កត់បានទៀតឡើយ ។

[៨៨] (សត្វទាំង ៤...) បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់
បានសាកសួរនូវសេចក្តីណាចំពោះយើងទាំងឡាយ យើង
ទាំងអស់គ្នាក៏បានឆ្លើយនូវសេចក្តីនោះ តាមទំនងដែលខ្លួន
បានដឹងរួចហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកយើងសូម
សួរលោកម្ចាស់វិញ បពិត្រព្រហ្ម លោកម្ចាស់បានរក្សា
ឧបោសថ តើព្រោះហេតុអ្វី ។

បកិណ្ណកនិបាតេ អដ្ឋមំ មហាមោរជាតកំ

[៨៩] អនូបលិត្តោ មម អស្សមម្ហិ
 បច្ចេកពុទ្ធា មុហុត្តំ និសីទិ
 សោ មំ អវេទី កតិមាកតិញ្ច
 ឆាមញ្ច កោត្តំ ចរណាញ្ច សព្វំ ។
 ឯវម្បិហំ វន្តិ ន តស្ស ចានេ
 ន ចាបិហំ មាណកតេន បុច្ឆិ
 តស្មា អហំចោសថ ចាលយាមិ
 មាដោ មមំ មា បុណកមាសីតិ ។

បញ្ចុបោសថិកជាតកំ សត្តមំ ។

មហាមោរជាតកំ

[៩០] សចេ ហិ ត្យាហំ ធនហេតុ កហិតោ
 មា មំ អវេទី ដីវកាហំ កហេតូ
 រញ្ញោ ច មំ សម្ម ឧបន្តិ នេហិ
 មញ្ញោ ធនំ លច្ឆសិនប្បរូបំ ។

[៩១] ន មេ អយំ តុយ្ហ វាយ អន្ធន
 សមាហិតោ ចាបរោ ខុរហ្មោ
 ចាសញ្ច ត្យាហំ អធិចាតយិស្សំ
 យថាសុខំ កច្ឆតុ មោររាជា ។

បកិណ្ណកនិបាត មហាមោរជាតក ទី ៨

[៨៦] (តាបស...) ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ មិនប្រឡាក់ (ដោយកិលេស)
 គង់ក្នុងអាស្រមរបស់យើងមួយរំពេច ព្រះអង្គបានញ៉ាំងយើង
 ឲ្យដឹងនូវទី ដែលត្រូវទៅនិងទីដែលត្រូវមកផង នូវនាមផង
 នូវគោត្រផង នូវសេចក្តីប្រព្រឹត្តទាំងអស់ផង ។ បើទុកជា
 យ៉ាងនេះ ក៏យើងនៅតែមិនថ្វាយបង្គំព្រះបាទ នៃព្រះ
 បច្ចេកពុទ្ធនោះ ម្យ៉ាងទៀត យើងមិនបានសាកសួរ ព្រោះ
 លុះក្នុងអំណាច ហេតុនោះ បានជាយើងរក្សាឧបោសថ
 កុំឲ្យមានគ្របសង្កត់យើងបានទៀតឡើយ ។
 ចប់ បញ្ចុបោសថិកជាតក ទី៧ ។

មហាមោរជាតក

[៨៧] (ស្តេចក្លោកពោធិសត្វ ពោលថា) ម្ចាស់សម្លាញ់ ប្រសិន
 បើអ្នកចាប់ខ្ញុំ ព្រោះហេតុនៃទ្រព្យ អ្នកកុំសម្លាប់ខ្ញុំឡើយ
 សូមចាប់ខ្ញុំទាំងរស់ ហើយនាំខ្ញុំទៅកាន់សម្លាក់ព្រះរាជាចុះ
 អ្នកទំនងជានឹងបាននូវទ្រព្យដ៏ច្រើន ។

[៨៨] (កូនព្រានព្រៃពោលថា) ធ្នូដ៏ប្រសើរនិងព្រួញនេះ ខ្ញុំមិន
 មែនយឺត ប្រុងប្រៀបដើម្បីនឹងបាញ់អ្នកក្នុងថ្ងៃនេះទេ ខ្ញុំនឹង
 បាញ់ផ្តាច់អន្ទាក់របស់អ្នកទេតើ (ដោយគិតថា) ស្តេចក្លោក
 ចូរទៅតាមសប្បាយចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៧២] យំ សត្ត វស្សានិ មមាណុពន្ធិ
 វត្តិទិវំ ខុប្បិចាសំ សហាឆោ
 អថ កិស្ស មំ ចាសវស្សបដីតំ
 បមុត្តវេ ឥច្ឆសិ ពន្ធនស្មា ។
 ចាលោតិចាតា វិរតោ នុសន្ត
 អភយន្ត តេ សព្វក្ខតេសុ ទិដ្ឋំ
 យំ មំ តុវំ ចាសវស្សបដីតំ
 បមុត្តវេ ឥច្ឆសិ ពន្ធនស្មា ។

[៧៣] ចាលោតិចាតា វិរតស្ស ព្រហ្មិ
 អភយញ្ច យោ សព្វក្ខតេសុ ទេតិ
 បុច្ឆាមិ តំ មោរាជេតមត្តំ
 ឥតិ^(១) ចុតោ កិ លភតេ សុខំ សោ ។

[៧៤] ចាលោតិចាតា វិរតស្ស ព្រមិ
 អភយញ្ច យោ សព្វក្ខតេសុ ទេតិ
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ លភតេ បសំសំ
 សត្តញ្ច សោ យាតិ សរីរកេទា ។

១ ឱ. ម. តតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៧២] (ស្តេចក្លោក...) អ្នកខំអត់ទ្រាំនូវសេចក្តីស្រេកឃ្មាន ទាំង
 យប់ទាំងថ្ងៃ ដើរជាប់តាមខ្ញុំអស់ ៧ ឆ្នាំហើយ កាលបើ
 យ៉ាងនេះព្រោះហេតុអ្វីក៏អ្នកចង់ដោះខ្ញុំ ដែលកំពុងជាប់អន្ទាក់
 ឲ្យរួចអំពីអន្ទាក់វិញ ។ អ្នកទើបនឹងរៀនចាកបាណាតិបាត
 ក្នុងថ្ងៃនេះឬ ឬក៏អ្នកឲ្យអភ័យដល់សត្វទាំងពួង បានជាអ្នក
 ចង់ដោះខ្ញុំ ដែលកំពុងជាប់អន្ទាក់ឲ្យរួចចាកអន្ទាក់វិញ ។

[៧៣] (កូនព្រានព្រៃ...) ម្ចាស់ស្តេចក្លោក អ្នកចូរប្រាប់អំពី
 បុគ្គលដែលរៀនចាកបាណាតិបាតផង អ្នកដែលឲ្យនូវអភ័យ
 ដល់សត្វទាំងពួងផង ខ្ញុំសូមសួរអ្នកត្រង់សេចក្តីនុ៎ះ បុគ្គលនោះ
 ច្បាតអំពីលោកនេះទៅ នឹងបាននូវសេចក្តីសុខដូចម្តេចខ្លះ ។

[៧៤] (ស្តេចក្លោក...) ខ្ញុំនឹងប្រាប់អំពីបុគ្គល ដែលរៀនចាក
 បាណាតិបាតផង អ្នកដែលឲ្យនូវអភ័យ ដល់សត្វទាំងពួង
 បុគ្គលនោះរមែងបាននូវសេចក្តីសរសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង លុះ
 បែកធ្លាយសរីរៈទៅ នឹងបានទៅកើតនៅឋានសួគ៌ផង ។

បកិណ្ណកនិបាតេ អដ្ឋមំ មហាមោរជាតកំ

- [៩៥] ន សន្តិ ទេវា ឥតិ អាហុ ឯកេ
 ឥទេវ ដីរោ វិករំ ឧបេតិ
 តថា ផលំ សុកតទុក្កជាធំ
 ទត្តប្បញ្ញត្តញ្ច វទន្តិ ទានំ
 តេសំ វចោ អរហតំ សទ្ធិហានោ
 តស្មា អហំ សកុណោ ពាធយាមិ ។
- [៩៦] ចន្ទោ ច សុរិយោ ច ឧកោ សុទស្សនា
 កច្ឆន្តិ ឱកាសយមន្តលិក្ខេ
 ឥមស្ស លោកស្ស បរស្ស វា តេ
 កថន្តុ តេ អាហុ មនុស្សលោកេ ។
- [៩៧] ចន្ទោ ច សុរិយោ ច ឧកោ សុទស្សនា
 កច្ឆន្តិ ឱកាសយមន្តលិក្ខេ
 បរស្ស លោកស្ស ន តេ ឥមស្ស
 ទេវតិ តេ អាហុ មនុស្សលោកេ ។

បកិណ្ណកនិបាត មហាមោរជាតក ទី ៧

[៩៥] (កូនព្រាន...) សមណព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះបានពោលថា ទេវតា
 ទាំងឡាយ មិនមានទេ ជីវៈក្នុងលោកនេះ រមែងដល់នូវ
 សេចក្តីដាច់ស្ងួន ផលនៃអំពើដែលសត្វធ្វើល្អ ធ្វើអាក្រក់
 រមែងដល់នូវសេចក្តីដាច់ស្ងួនដូចគ្នា ទាំងពោលថាទានជា
 គុណជាតគឺមនុស្សល្ងង់បញ្ញត្តហើយ ខ្ញុំជឿពាក្យ របស់
 សមណព្រាហ្មណ៍ ជាព្រះអរហន្តទាំងនោះ ហេតុនោះ
 បានជាខ្ញុំសម្រាប់សត្វស្លាបទាំងឡាយ ។

[៩៦] (ស្តេចក្លោក...) ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យទាំងពីរ ជារបស់ឃើញ
 ងាយ ភ្លឺរុងរឿង ទៅព្រះអាកាស ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យ
 ទាំងនោះ (ជារបស់) លោកនេះ ឬលោកដទៃ(ពួកជន)ក្នុង
 មនុស្សលោកហៅព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យទាំងនោះថាជាអ្វី ។

[៩៧] (កូនព្រាន...) ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យទាំងពីរ ជារបស់
 ឃើញងាយ ភ្លឺរុងរឿង ទៅព្រះអាកាស ព្រះចន្ទនិងព្រះ
 អាទិត្យទាំងនោះ (ជារបស់) លោកដទៃ មិនមែនរបស់
 លោកនេះទេ ពួកជន ក្នុងមនុស្សលោក ហៅព្រះចន្ទ
 និងព្រះអាទិត្យទាំងនោះថាជាទេវតា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៩៨] ឯត្ថេវ តេ នីហតា ហីនវាទា
 អហោតុកា យេ ន វទន្តិ កម្មំ
 តថា ផលំ សុកតទុក្កដានំ
 ទត្តប្បញ្ញត្តំ យេ ច វទន្តិ ទានំ ។

[៩៩] អទ្ធា ហិ សច្ចំ វចនំ តវេតំ
 កថញ្ញំ ទានំ អផលំ ភវេយ្យ
 តថា ផលំ សុកតទុក្កដានំ
 ទត្តប្បញ្ញត្តព្វ កថំ ភវេយ្យ ។
 កថង្គ្គោ កិណ្ឌិកោ កិមាចរំ
 កី សេវមាណោ កេន តទោគុណោ
 អក្ខាហិ មេ^(១) មោរាជេតមត្តំ
 យថា អហំ នោ និវយំ បតេយ្យំ ។

[១០០] យេ កេចិ អត្ថិ សមណា បឋព្យា
 កាសាយវត្តា អនការិយំ ចរន្តិ
 ចាតោវ បិណ្ណាយ ចរន្តិ កាលេ
 វិកាលចរិយា វិរតា ហិ សន្តោ ។

១ ម. អក្ខាហិ តំ ទានិ មេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៩៨] (ស្តេចក្លោក...) សមណព្រាហ្មណ៍ណា មិនពោលអាងកម្ម
 មិនពោលអាងផលនៃកម្ម ដែលសត្វធ្វើល្អ ធ្វើអាក្រក់ មួយ
 ទៀត សមណព្រាហ្មណ៍ណា ពោលថា ទានជាគុណជាត
 ដែលមនុស្សល្ងង់បញ្ញត្តហើយ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 ជាអ្នកហិនវាទ ជាអ្នកអហេតុកវាទ ត្រូវគេដេញជើងទាល់
 ក្នុងព្យាករណ៍នេះ មិនខាន ។

[៩៩] (កូនព្រានព្រៃ...) ពាក្យរបស់អ្នកនុំទៀងពិត ព្រោះទានជា
 គុណជាតតែផលដូចម្តេចកើត ផលនៃអំពើដែលសត្វធ្វើល្អធ្វើ
 អាក្រក់ក៏ដូចគ្នា ម្យ៉ាងទៀត(ទាន) ជាគុណជាតដែលមនុស្ស
 ល្ងង់បញ្ញត្តហើយ ដូចម្តេចកើត ។ ខ្ញុំធ្វើអំពើដូចម្តេច ធ្វើដោយ
 ហេតុដូចម្តេច ប្រព្រឹត្តដូចម្តេច សេពនូវអ្វី ដោយគុណនៃតបៈ
 ដូចម្តេច មិនគប្បីធ្លាក់ទៅក្នុងនរកយ៉ាងណា ម្ចាស់ស្តេចក្លោក
 អ្នកសូមប្រាប់សេចក្តីនុំដល់ខ្ញុំ ដោយឧបាយយ៉ាងនោះ ។

[១០០] (ស្តេចក្លោក...) ពួកសមណៈណាមួយនៅលើផែនដី ជា
 អ្នកស្ងៀកសំពត់កាសាវៈ ប្រព្រឹត្តក្នុងភេទនៃបុគ្គលគ្មានផ្ទះ
 ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតអំពីព្រឹក ក្នុងកាលគួរ រៀរចាកកិរិយា
 ត្រាច់ទៅក្នុងកាលខុស ជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ អដ្ឋមំ មហាមោរជាតកំ

តេ តត្ថ កាលេនុបសង្កមិត្តា

បុច្ឆាហិ យំ តេ មនសោ បិយំ សិយា

តេ តំ បរក្ខន្តិ យថាបជាជំ

ឥមស្ស លោកស្ស បរស្ស ចត្ថំ ។

[១០១] តចំវ ជិណ្ណំ ឧរកោ បុរាណំ

បណ្តុបលាសំ ហរិតោ ទុមោវ

វសប្បហិណោ មម លុទ្ធការោ

ជហាមហំ^(១) លុទ្ធការាវមជ្ជ ។

[១០២] យេ ចាបិ មេ សកុណា អត្ថិ ពន្ធា

សតានិទេកានិ និវេសនស្មី

តេសំ អហំ ជីវិតមជ្ជ ទម្មិ

មោក្ខញ្ច តេ អច្ច^(២)សកំ និកេតំ ។

១ ឱ. បជហាមហំ ។ ម. ជរាមហំ ។ ២ ម. បត្តា ។ បក្កោតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ។

បកិណ្ណកនិបាត មហាមោរជាតក ទី ៨

អ្នកចូរចូលទៅរកសមណៈទាំងនោះ តាមកាលគួរ ក្នុងទីនោះ
ហើយ ចូរសាកសួរចុះ ប្រយោជន៍ណា ដែលជាទីពេញចិត្ត
របស់អ្នក លោកនឹងប្រាប់នូវប្រយោជន៍នោះ ជាប្រយោជន៍
ក្នុងលោកនេះ និងក្នុងលោកខាងមុខ (ដល់អ្នក) តាមទំនង
នៃការចេះដឹង (របស់លោក) ។

[១០១] (កូនព្រានព្រៃ បានត្រាស់ជាព្រះបច្ចេកពុទ្ធហើយ ក៏សម្តែង
ថា) ភាពជាព្រានព្រៃនុ៎ះ អាត្មាអញបានលះបង់ហើយ អាត្មា
អញបានលះបង់ នូវភាពនៃខ្លួនជាព្រានព្រៃក្នុងថ្ងៃនេះ ដូច
ពស់សកនូវសំណកចាស់ជាន់មុន ឬក៏ដូចដើមឈើមានស្លឹក
ខៀវ (ដម្រុះចោល) នូវស្លឹកលឿង ។

[១០២] (បច្ចេកពុទ្ធជឿសច្ចកិរិយាថា) ពួកបក្សីណាច្រើនរយ ដែល
អាត្មាអញបានចង់ទុកក្បែរលំនៅ (របស់ខ្លួន) អាត្មាអញនឹង
ឲ្យនូវជីវិតដល់សត្វទាំងឡាយនោះ ក្នុងថ្ងៃនេះ អាត្មាអញ
បានរួចចាកកិលេសហើយ សត្វទាំងនោះ ចូរទៅកាន់
លំនៅរបស់ខ្លួនចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១០៣] លុទ្ធាចរី ចាសហត្ថោ អរញ្ញោ

ពាធតុ មោរាជិបតី យសស្សី

ពន្ទិត្វា មោរាជិបតី យសស្ស

ទុក្ខា បមុញ្ចំ យថាហំ បមុត្តោតិ ។

មហាមោរជាតកំ អដ្ឋមំ ។

តិច្ឆស្តុករជាតកំ

[១០៤] យទេសមាណា វិចរិម្ហា បព្វតានិ វនានិ ច

អន្ទេសំ វិបុលេ ញាតី តេមេ អធិកតា មយា ។

ពហុំ ចិនំ មូលដលំ កក្កោ ចាយំ អនប្បកោ

រម្ហា ចិមា តិរិណដ្ឋោ ជាសុវាសោ ភវិស្សតិ ។

ឥធរាហំ វសិស្សាមិ សហា សព្វេហិ ញាតិភិ

អប្បោស្សុក្កោ និរាសន្តិ អសោកោ អកុតោកយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១០៣] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រានព្រៃមានអន្ទាក់ក្នុងដៃត្រាប់ទៅក្នុងព្រៃ
ដើម្បីទាក់នូវស្តេចក្លោក ដែលមានយស លុះទាក់នូវស្តេចក្លោក
ដែលមានយសបានហើយ ក៏បានរួចចាកសេចក្តីទុក្ខ ដូចតថា-
គតដែលបានរួច (ចាកទុក្ខដោយសយម្ពញ្ញាណ) ដូច្នោះដែរ ។

ចប់ មហាមោរជាតក ទី ៨ ។

តិច្ឆស្វករជាតក

[១០៤] (ជ្រូកឈ្មោះតិច្ឆកៈពោលថា) យើងកាលស្វែងរកពួកញាតិណា
ដើរទៅកាន់ភ្នំនិងព្រៃទាំងឡាយ យើងតាមស្វែងរកពួកញាតិដ៏ច្រើន
ឯពួកញាតិទាំងនោះយើងបានចូបហើយ ។ មើមឈើនិងផ្លែឈើ
នេះដ៏ច្រើនផង ភក្សាហារនេះច្រើនផង ភ្នំនិងស្ទឹងទាំងនេះជាទី
រីករាយផង ជាលំនៅដ៏សប្បាយ ។ យើងនឹងមិនមានសេចក្តីខ្វល់
ខ្វាយ មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មិនមានសេចក្តីសោក មិនមាន
ភ័យអំពីទីណា នឹងនៅក្នុងទីនេះឯង ជាមួយនឹងពួកញាតិទាំងអស់ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ នវមំ តច្ឆសូករជាតកំ

[១០៥] អញ្ញញ្ញំ លេណំ បរិយេស សត្តុ នោ ឥធិ វិជ្ជតិ

សោ តច្ឆ សូករេ ហន្តិ ឥនាគន្ធា វំ វំ ។

[១០៦] កោ នុម្ពាភំ ឥធិ សត្តុ កោ ញាតីសុសមាគតេ

នុប្បជំសេ បជំសេតិ តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។

[១០៧] ឧទ្ធក្ករាជី មិករាជា ពលី ទាហារុនោ មិកោ

សោ តច្ឆ សូករេ ហន្តិ ឥនាគន្ធា វំ វំ ។

[១០៨] ន នោ ទាហា^(១) ន វិជ្ជន្តិ ពលំ កាយេ សមោហិតំ

សព្វេ សមក្កា ហុត្វាន វសំ កាយាម ឯកកំ ។

[១០៩] ហនយដ្ឋមំ កណ្ណសុខំ វាចំ កាសសិ តច្ឆក

យោមិ យុទ្ធវេ ចាលយេថ^(២) តំមិ បច្ឆា ហនាមសេ ។

១ ន នោ ទាហានិ វិជ្ជន្តិតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។ បលាបេថាតិ សមេតិ ។

បកិណ្ណកនិបាត តច្ឆស្តករជាតក ទី ៩

[១០៥] (ពួកជ្រូកឯទៀតពោលថា) ម្ចាស់តច្ឆកៈ អ្នកចូរស្វែងរកទីជ្រូក
កោនឯទៀតវិញចុះ (ដ្បិត) ក្នុងទីនេះមានសត្រូវចំពោះពួកយើង
សត្រូវនោះ តែងមកក្នុងទីនេះ ហើយសម្លាប់ជ្រូកទាំងឡាយ
(សំដៅតែជ្រូកណា) ដែលធាត់ៗ ។

[១០៦] (តច្ឆកៈ...) សត្វណាជាសត្រូវនឹងពួកយើងក្នុងទីនេះ សត្វ
ណាកម្ចាត់បង់នូវញាតិ កំពុងនៅច្បាប់ជុំគ្នា ដែលសត្រូវកម្ចាត់បង់
បានដោយក្រ អ្នក ខ្ញុំសួរហើយ ចូរប្រាប់នូវហេតុនោះ ។

[១០៧] (ពួកជ្រូក...) ម្រឹគ(មួយ) ជាស្តេចនៃម្រឹគ មានក្រឡានៃសរិរៈ
ខាងលើ មានកម្លាំងកាយ មានចង្អុមជាអាវុធ ម្ចាស់តច្ឆកៈ ម្រឹគ
នោះ មកក្នុងទីនេះ ហើយសម្លាប់ជ្រូកទាំងឡាយ ដែលធាត់ៗ ។

[១០៨] (តច្ឆកៈ...) ខ្មាយទាំងឡាយរបស់ពួកយើងមិនមែនជាមិនមានទេ
កម្លាំងក៏ប្រជុំចុះក្នុងកាយ បើពួកយើងទាំងអស់ជាអ្នកព្រមព្រៀងគ្នា
នឹងធ្វើខ្លាតែម្នាក់ឯងនោះ ឲ្យលុះអំណាចបាន ។

[១០៩] (ពួកជ្រូក...) ម្ចាស់តច្ឆកៈ អ្នកពោលនូវពាក្យជាទីគាប់ចិត្ត គាប់
ត្រចៀកណាស់ ដូច្នេះ ប្រសិនបើជ្រូកណា បោលចោលគ្នាក្នុង
ចម្បាំង យើងនឹងសម្លាប់ជ្រូកនោះ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១១០] ចាលោតិចាតា វិរតោ នុសដ្ឋ

អភយំ នុ តេ សព្វភូតេសុ ទិដ្ឋំ

នាហ នុ តេ មិតរិយ ន សន្តិ

យោ សង្ឃបត្តោ កបណោវ ឈាយសិ ។

[១១១] ន មេ នាហ ន វិដ្ឋន្តិ ពលំ កាយេ សមោហិតំ

ញាតិ ច ទិស្វាន សមន្តិ ឯកតោ

តស្មា ច ឈាយាមិ វេទន្តិ ឯកកោ ។

ឥមស្សុទំ យន្តិ ទិសាទិសំ^(១) បុរេ

ភយន្តិតា លេណាគវេសិនោ បុច្ច

តេនានិ សង្កម្ម វេសន្តិ ឯកតោ

យត្តន្តិតា ទុប្បសហដ្ឋ តេ មយា ។

បរិណាយកសម្បជ្ជា សហិតា ឯកវាទិនោ

តេ មំ សមក្កា ហិសេយ្យំ តស្មា នេសំ ន បត្តយេ ។

១ ឱ. ម. ទិសោទិសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១១០] (កូដជដិល...) ម្ចាស់អ្នកមានព្យាយាមជាងពួកម្រឹគ ក្នុងថ្ងៃ
នេះ អ្នកវៀរចាកបាណាតិបាតឬ ឬក៏អ្នកឲ្យអភ័យដល់ពួក
សត្វទាំងអស់ ឬមួយអ្នកមិនមានចង្អុម បានជាអ្នកទៅចូប
នឹងហ្វូង(ជ្រូក) ហើយសញ្ចប់សញ្ជឹង ដូចជាសត្វកំព្រា ។

[១១១] (ខ្លា...) ខ្ញុំមិនមែនជាមិនមានចង្អុមទេ កម្លាំងក៏ប្រជុំចុះ
ក្នុងកាយ ខ្ញុំម្នាក់ឯង បានឃើញពួកញាតិរបស់ជ្រូកព្រម
ព្រៀងគ្នា ក្នុងទីតែមួយ ហេតុនោះ បានជាសញ្ចប់
សញ្ជឹងក្នុងព្រៃ ។

បានឮថា ក្នុងកាលមុន ជ្រូកទាំងឡាយនេះ តែង
ទៅកាន់ទិសតូចធំ លុះភ័យគ្របសង្កត់ហើយ ក៏ស្វែងរកទី
ជ្រកកោនផ្សេងៗគ្នា ឥឡូវនេះ ជ្រូកទាំងនោះបិតនៅក្នុង
ទីណា ដែលខ្ញុំគ្របសង្កត់បានដោយលំបាក ជ្រូកទាំងនោះ
ក៏មកនៅចូបជុំជាមួយគ្នា (ក្នុងទីនោះ) ។

ជ្រូកទាំងឡាយនោះ បរិបូណ៌ដោយនាយក ប្រុងប្រៀបខ្លួន
មូលមាត់គ្នា ព្រមព្រៀងគ្នា គប្បីបៀតបៀននូវខ្ញុំ ព្រោះហេតុ
នោះ ខ្ញុំមិនប្រាថ្នានូវជ្រូកទាំងនោះទេ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ នវមំ តច្ឆស្សករជាតកំ

[១១២] ឯកោវ ឥន្ទោ អសុវេ ជិនាតិ

ឯកោវ សេនោ ហន្តិ ទិដេ បសយ្ហ

ឯកោវ ព្យក្សោ មិតសជ្ឈបត្តោ

វំ វំ ហន្តិ ពលញ្ញំ តាទិសំ ។

[១១៣] នហោវ ឥន្ទោ ន សេនោ នបិ ព្យក្សោ មិតាទិទោ

សមក្កេ សហិតេ ញាតី ព្យក្សោ ន ក្យុតេ វសេ ។

[១១៤] កុម្ពិលកា សកុណិកា សជ្ឈិទោ កណាចារិទោ

សម្មោទមាណា ឯកជ្ឈំ ឧប្បតន្តិ ឧយ្យន្តិ ច ។

តេសញ្ច ឱយមាណំ ឯកេត្ត អបសក្កតិ

តញ្ចសេនោ និតាលេតិ វេយ្យក្សិយេវ សា កតិ ។

[១១៥] ឧស្សាហិតោ ជទិលេន លុទ្ទេនាមិសចក្កុនា

នាបី នាបីសុ បក្ខន្ធិ មញ្ញមាណោ យថា បុវេ ។

បកិណ្ណកនិបាត តច្ឆស្តករជាតក ទី ៩

[១១២] (ក្នុងជដិល...) ព្រះឥន្ទ្រតែមួយអង្គ ឈ្នះនូវពួក
អសុរៈ ខ្មែងតែមួយ សង្រួបឆាបយកនូវពួកបក្សីបាន
ខ្លាតែមួយ ច្នៃបប្រទះនឹងម្រឹគក៏សម្លាប់នូវម្រឹគដែលធាត់ៗ
បាន ដ្បិតថាកម្លាំង (នៃខ្លានោះ) ប្រាកដដូច្នោះ ។

[១១៣] (ខ្លា...) មិនថាព្រះឥន្ទ្រ មិនថាខ្មែង មិនថាខ្លា ជាស្តេចនៃ
ម្រឹគទេ ខ្លាមិនធ្វើ (នូវពួកជ្រូក) ដែលមានញាតិព្រមព្រៀងគ្នា
ប្រុងប្រៀបខ្លួនទុក ឲ្យលុះក្នុងអំណាចបានឡើយ ។

[១១៤] (ក្នុងជដិល...) ពួកបក្សីតូចៗ ឈ្មោះកុម្មិលិកា មានហ្វូងហើរទៅ
ទាំងហ្វូង រីករាយរកគ្នា ហើរទៅរកចំណី ក៏ជាមួយគ្នា បានចំណី
ហើយ ហើរទៅ (តាមអាកាស) ក៏ជាមួយគ្នា ។ កាលបក្សី
ទាំងនោះ កំពុងមូលមិត្រគ្នា បណ្តាបក្សីទាំងនោះ គង់មានបក្សី
មួយហើរឃ្លាតពីគេមិនខាន ខ្មែងឆាបយកនូវបក្សីដែលហើរឃ្លាត
ពីគេនោះបាន នោះជាគតិរបស់ខ្លា ។

[១១៥] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) (ខ្លានោះ) ត្រូវជដិលអាក្រក់ ដែលមានភ្នែក
សម្លឹងតែអាមិសបញ្ឆោរហើយ អាងខ្លួនមានចង្អុម ស្មានថាដូច
មុន ក៏ស្ទុះទៅរកពួកជ្រូក ដែលមានខ្មាយដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

- [១១៦] សាធុ សម្ពហុលា ញាតី អបិ រុក្ខា អវញ្ញជា
 សូករេហិ សមត្តេហិ ព្យក្លោ ឯកាយនេ ហតោ ។
- [១១៧] ព្រាហ្មណោរោ ព្យក្លញ្ច ឧភោ ហន្ទាន សូករា
 អានន្ទិដោ បមោទិតា មហានាទមនាទិសុំ ។
- [១១៨] តេសុទុម្ហរមូលស្មី សូករា សុសមាភតា
 តច្ឆកំ អភិសិញ្ចីសុ តំ ដោ រាជាសិ ឥស្សរោតិ ។

តច្ឆសូករជាតកំ នវមំ ។

មហារាណិជជាតកំ

- [១១៩] រាណិជា សមិទី^(១) កត្វា នាណរដ្ឋតោ អាភតា
 ធនហារា បក្កមីសុ ឯកំ កត្វាន កាមណី ។
 តេ តំ កត្តារមាភម្ម អប្បកត្តំ អន្ទទកំ
 មហានិក្រោធមទ្ធកុំ សីតច្ឆាយំ មនោរមំ ។
 តេ ច តត្ថ និសីទិត្វា តស្ស រុក្ខស្ស ឆាទិយា^(២)
 រាណិជា សមចិន្តេសុំ ពាលា មោហោន ចារុតា
 អល្លាយតេ អយំ រុក្ខោ អបិ វារី សន្ទតិ

១ ម. សង្កតី ។ ២ ម. ឆាយាយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១១៦] (រុក្ខទេវតា...) គួរឲ្យសរសើរដែរ ពួកញាតិច្រើនរូប សូម្បីតែ
ឈើដែលដុះក្នុងព្រៃ (ក៏គួរឲ្យសរសើរ) ខ្លា (ម្នាក់ឯង) ត្រូវពួកជ្រូក
ព្រមគ្នា សម្លាប់បានក្នុងផ្លូវតែមួយ ។

[១១៧] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ជ្រូកទាំងឡាយបានសម្លាប់នូវព្រាហ្មណ៍និងខ្លា
ធំទាំងពីរនាក់បានហើយក៏ត្រេកអររីករាយ ស្រែកនូវសម្រែកដ៏ខ្លាំង ។

[១១៨] ជ្រូកទាំងឡាយនោះ ប្រជុំគ្នាទៀបគល់នៃល្ងា អភិសេកជ្រូក
ឈ្មោះតច្ឆកៈថា សូមព្រះអង្គជាស្តេចជាតស្សរៈរបស់ពួកយើង ។

ចប់ តច្ឆស្សករជាតក ទី ៩ ។

មហាវណិជជាតក

[១១៩] (ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា) ពាណិជទាំងឡាយ ជាអ្នកស្វែងរក
ទ្រព្យមកអំពីដែនផ្សេងៗ ធ្វើនូវការប្រជុំ (ក្នុងក្រុងពារាណសី) ធ្វើ
បុគ្គលម្នាក់ ឲ្យជាធំ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ពាណិជទាំងឡាយ
នោះ មកដល់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រយាលនោះ ជាផ្លូវមិនមានស្បៀង
អាហារមិនមានទឹក បានឃើញនូវដើមជ្រៃធំ មានម្លប់ត្រជាក់ជាទីរីក
រាយនៃចិត្ត ។ ឯពាណិជទាំងនោះ ជាបុគ្គលល្ងង់ត្រូវមោហៈបិទបាំង
ក៏អង្គុយក្រោមម្លប់ឈើនោះ ក្នុងទីនោះ ហើយប្រឹក្សាគ្នាថា យីអើ
ឈើនេះហាក់ដូចជាសើម ដោយទឹក ហាក់ដូចជាមានទឹកហូរទៅ

បកិណ្ណកនិបាតេ ទសមំ មហាវណិជជាតកំ

ឥឡិយំ បុរិមំ សាទំ	មយំ ធិន្ទាម វណិជា ។
សា ច ធិន្ទាវ បក្សិរិ	អច្ឆំ វារិ អនារិលំ
តេ តត្ថ ត្តាត្វា បិរិត្វា	យាវតិច្ឆិសុ វណិជា
ទុតិយំ សមចិន្តេសុំ	ពាលា មោហោន ចារុតា
ឥឡិយំ ទត្តិលំ សាទំ	មយំ ធិន្ទាម វណិជា ។
សា ច ធិន្ទាវ បក្សិរិ	សាលិមំសោទនំ ពហុំ
អប្បោទវណ្ណោ កុម្មាសេ	សិទ្ធិវិទលស្វបិយោ ^(១)
តេ តត្ថ ភុត្វា ខាទិត្វា	យាវតិច្ឆិសុ វណិជា ។
តតិយំ សមចិន្តេសុំ	ពាលា មោហោន ចារុតា
ឥឡិយំ បច្ឆិមំ សាទំ	មយំ ធិន្ទាម វណិជា ។
សា ច ធិន្ទាវ បក្សិរិ	នារិយោ សមលង្គតា
វិចិត្តវត្តាករណា	អាមុត្តមណិកុណ្ណាលា ។
អបិសុ វណិជា ឯកា	នារិយោ បញ្ចវិសតិ
សមន្តា បរិករិសុ	តស្ស រុក្ខស្ស ឆាទិយា
តេ តាហិ បរិវេត្វា	យាវតិច្ឆិសុ វណិជា ។

១ ម. សិទ្ធិវេរំ លហុបិយោ ។

បកិណ្ណកនិបាត មហាវណិជជាតក ទី ១០

បើដូច្នោះ យើងជាពួកឈ្នួញនឹងកាប់នូវមែកឈើខាងកើត ។ សោត
ឯមែកនោះគ្រាន់តែត្រូវពួកឈ្នួញកាប់ដាច់ភ្លាម ក៏ស្រែកទឹកចេញ ឯ
ទឹកក៏ថ្លាមិនល្អក់ ពាណិជទាំងនោះ បានផ្ស់តដឹកក្នុងទីនោះដរាបដល់
អស់ចំណង់ ។ ពួកឈ្នួញពាល ត្រូវមោហៈបិទបាំង ប្រឹក្សានូវ
ហេតុទី ២ ថា បើដូច្នោះ ពួកយើងជាពួកឈ្នួញ នឹងកាត់នូវមែកឈើ
ខាងត្បូងនោះទៀត ។ សោតឯមែកឈើនោះ គ្រាន់តែត្រូវពួកឈ្នួញ
កាត់ដាច់ភ្លាម ក៏ហូរចេញនូវបាយនៃស្រូវសាលី ដ៏លាយដោយ
សាច់ដ៏ច្រើន នូវនិកុម្មាស ហាក់ដូចជាបាយសមានទឹកតិច នូវសម្ម
កក្ករ និងសម្មសណ្តែកបាយ ពាណិជទាំងនោះ បានបរិភោគទំពា
ស៊ីក្នុងទីនោះដរាបទាល់អស់ចំណង់ ។ ពួកពាណិជល្ងង់ ដែលត្រូវ
មោហៈបិទបាំង ក៏ប្រឹក្សាគ្នានូវហេតុទី ៣ ថា បើដូច្នោះ យើងជាពួក
ឈ្នួញនឹងកាត់មែកឈើខាងលិចនោះទៀត ។ សោតឯមែកនោះ
គ្រាន់តែត្រូវពួកឈ្នួញកាត់ដាច់ភ្លាម ក៏ចេញនូវពួកនាងនារី មាន
ខ្លួនតាក់តែងហើយ មានសំពត់និងគ្រឿងអាករណៈដ៏វិចិត្រ ពាក់
កែវមណីនិងកុណ្ឌល ។ គួរសរសើរដែរ ពាណិជទាំងឡាយមាន
នាងនារីម្នាក់ៗ ចំណែកខាងនាងនារី ២៥ នាក់ ចោមរោម (នូវ
នាយឈ្នួញជាធំ) ក្រោមម្លប់ឈើនោះដោយជុំវិញ ពាណិជទាំង
នោះ ត្រូវនាងនារីទាំងនោះ ចោមរោមហើយ ដរាបអស់ចំណង់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ចតុត្ថំ សមចិន្តេសុំ	ពាលា មោហោន ចារុតា
ឥដ្ឋិស្ស ឧត្តរំ សាទំ	មយំ និដ្ឋាម វាលិជា ។
សា ច និដ្ឋាវ បច្ឆិរិ	មុត្តា វេជ្ជិរិយា ពហូ
រជតំ ជាតរូបញ្ច	កុត្តិយោ បដិយានិ ច
កាសិកានិ ^(១) ច វត្តានិ	ឧទ្ធិយានិ ច កម្ពុលា
តេ តត្ថ ភាវេ ពទ្ធិត្វា	យាវតិច្ឆិសុ វាលិជា ។
បញ្ចមំ សមចិន្តេសុំ	ពាលា មោហោន ចារុតា
ឥដ្ឋិស្ស មូលេ និដ្ឋាម	អបិ ភិយ្យោ លកាមសេ ។
អដុដ្ឋហិ សត្តវាយោ	យាចមាដោ កតញ្ចលិ
និក្រោដោ កី អបរដ្ឋតិ	វាលិជា ភទ្ធមត្ត តេ ។
វារិទា បុរិមា សាខា	អន្តចានញ្ច ទក្ខិណា
នារិទា បច្ឆិមា សាខា	សព្វកាមេ ច ឧត្តរា
និក្រោដោ កី អបរដ្ឋតិ	វាលិជា ភទ្ធមត្ត តេ ។

១ ម. កាសិយានិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពួកពាណិជល្ងង់ ដែលត្រូវមោហៈបិទបាំង ក៏ប្រឹក្សានូវហេតុ
 ទី ២ ថា បើដូច្នោះ យើងជាពួកឈ្នួញ នឹងកាត់នូវមែកឈើខាង
 ជើងនោះទៀត ។ សោតឯមែកនោះ គ្រាន់តែត្រូវពួកឈ្នួញ
 កាត់ដាច់ភ្លាម ក៏ហូរចេញនូវកែវមុត្តានិងកែវពេទ្យរូងច្រើនផង នូវ
 ប្រាក់ផង នូវមាសផង នូវកម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងដំរីជាដើម
 ផង នូវកម្រាលរោមសត្វជាដើមផង នូវសំពត់ដែលគេធ្វើក្នុងដែន
 កាសីផង នូវសំពត់កម្ពុលឈ្មោះឧទ្ធិយានៈផង ពាណិជទាំងនោះ ក៏
 វេចយកនូវភារៈ ដរាបទាល់អស់ចំណង់ក្នុងទីនោះ ។ ពួកពាណិជ
 ល្ងង់ ដែលត្រូវមោហៈបិទបាំង ក៏ប្រឹក្សានូវហេតុទី ៥ ថា បើដូច្នោះ
 ពួកយើងនឹងកាត់ត្រង់គល់ឈើនោះ មុខជានឹងបានច្រើនជាងនេះ
 ទៅទៀត គ្រានោះឈ្នួញជាធំ ក្រោកឡើងផ្តងអញ្ញាលីអង្វរថា ដើម
 ជ្រៃ ប្រទូស្តពួកអ្នកដូចម្តេច ម្ចាស់ពាណិជទាំងឡាយ សេចក្តី
 ចម្រើនចូរមានដល់អ្នកចុះ ។ មែកខាងកើត បានឲ្យទឹកដូងផង មែក
 ខាងត្បូង បានឲ្យបាយនិងទឹកផង មែកខាងលិច បានឲ្យនាងនារី
 ទាំងឡាយផង មែកខាងជើង បានឲ្យនូវសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាងផង
 ដើមជ្រៃប្រទូស្តពួកអ្នកដូចម្តេច ម្ចាស់ពាណិជទាំងឡាយ សេចក្តី
 ចម្រើនចូរមានដល់អ្នកចុះ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ទសមំ មហាវណិជជាតកំ

យស្ស រុក្ខស្ស ឆាយាយ	និសីទេយ្យ សយេយ្យ វា
ន តស្ស សាខំ ភញ្ញេយ្យ	មិត្តទុញ្ញោ ហិ ចាបកោ ។
តេ ច តស្ស អនាទិត្យា	ឯកស្ស វចនំ ពហូ
និសិតាហិ កុហារីហិ	មូលតោ នំ ឧបក្កមុំ ។

[១២០] តតោ នាតា និក្ខមីសុ	សន្នត្តា បញ្ជរីសតិ
ធនុក្កហានំ តិសតា	ឆសហស្សា ច ចម្មិនោ ។

[១២១] ឯតេ ហនថ ពន្ធប	មា វោ មុញ្ញិត្ត ដីរិតំ
បបេត្វា សត្តវាហំវ	សព្វេ ភស្មំ ករោថ នេ ។

[១២២] តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ចោសោ	សម្បស្សំ អត្តមត្តនោ
លោភស្ស ន វសំ កច្ឆេ	ហានេយ្យ ទិសកំ ^(១) មនំ
ឯវមាទីនំ ញត្វា	តណ្ហា ទុក្ខស្ស សម្ពុំ
វីតតណ្ហោ អនាទានោ	សតោ ភិក្ខុ បរិព្វជេតិ ។

មហាវណិជជាតកំ ទសមំ ។

១ ឱ. ម. ហានេយ្យវិសកំ ។

បកិណ្ណកនិបាត មហាវណិជជាតក ទី ១០

បុគ្គលអង្គុយឬដេក ក្រោមម្លប់នៃឈើណា មិនត្រូវកាច់បំបាក់មែក
ឈើនោះឡើយ ព្រោះថាបុគ្គលអ្នកប្រទូស្តមិត្រ ជាមនុស្សអាក្រក់ ។
ឯឈ្មួញទាំងនោះ ច្រើនគ្នា មិនអើពើនូវពាក្យនៃឈ្មួញ ជាដំម្នាក់
ឯងនោះ ក៏ចូលទៅដើម្បីនឹងកាត់នូវដើមជ្រៃនោះត្រង់គល់ ដោយ
ប្តូរថៅទាំងឡាយដែលខ្លួនសំលៀងហើយ ។

[១២០] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ នាគទាំងឡាយ ២៥ សៀត
គ្រឿងក្រោះហើយផង ពួកនាគខ្មាន់ដូ ៣០០ ផង ពួកទាហានកាន់
ខែល ៦០០០ ផង ក៏ចេញមក ។

[១២១] (នាគរាជ...)អ្នកទាំងឡាយចូរសម្លាប់ ចូរចងនូវពាណិជទាំងនុ៎ះ
អ្នកទាំងឡាយកុំលែងនូវជីវិតឡើយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើនូវពួកពា-
ណិជទាំងអស់នោះឲ្យទៅជាផេះ ទុកតែពាណិជជាដំម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ ។

[១២២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រោះហេតុនោះ បណ្ឌិតបុរស កាលបើបាន
ឃើញច្បាស់ នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួន មិនគប្បីលុះអំណាចនៃលោកៈ
ឡើយ ត្រូវតែកម្ចាត់បង់នូវចិត្ត ដែលប្រកបដោយលោភៈប្រាកដ
ដូច្នោះ ភិក្ខុបើបានដឹងនូវទោស (ក្នុងលោកៈ) យ៉ាងនេះ ដឹងនូវការ
កើតឡើងនៃទុក្ខព្រោះតណ្ហាយ៉ាងនេះហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តជាអ្នកមាន
តណ្ហាទៅប្រាសហើយ មិនមានសេចក្តីប្រកាន់មាំ មានស្មារតី ។

ចប់ មហាវណិជជាតក ទី ១០ ។

សាធិនរាជជាតកំ

[១២៣] អព្ភតោ វត លោកស្មី	ឧប្បជ្ជិ លោមហំសនោ
ទិញោ រថោ ចាតុរហុ	វេទេហស្ស យសស្សិនោ ។
[១២៤] ទេវបុត្តោ មហិទ្ធិកោ	មាតសិ ទេវសារថិ
និមន្តយិត្ត រាជានំ	វេទេហំ មិចិលត្តហំ
ឯហិមំ រថមារុយ្ហ	រាជ សេដ្ឋ ទិសម្បតិ
ទេវា ទស្សនកាមា តេ	តាវត្តីសា សឥន្ទកា
សរមាណា ហិ តេ ទេវា	សុធម្មាយំ សមច្ចវេ ។
តតោ ច រាជា សាធិនោ	វេទេហោ មិចិលត្តហោ
សហស្សយុត្តំ អភិរុយ្ហ	អតា ទេវាន សន្និកេ
(សហស្សយុត្តំ ហាយវាហី	ទិព្វយានមទិដ្ឋិតោ
យាយមាណោ មហារាជា	អទ្ធិស ទេវសកំ ឥទំ)
តំ ទេវា បដិទដ្ឋិសុ	ទិស្វា រាជានមាតតំ
ស្វាគតន្តេ មហារាជ	អថោ តេ អទុរាតតំ
និសីទនានិ រាជិសិ	ទេវរាជស្ស សន្និកេ ។

សាធិនរាជជាតក

[១២៣] (ពួកអ្នកនគរពោលថា ស្តេចរបស់យើង) ចម្លែកណាស់តើ គួរឲ្យព្រឺរោម កើតឡើង ក្នុងលោក រថជាទិព្វបានកើតប្រាកដ ដល់ស្តេចវិទេហៈ ព្រះអង្គមានយស ។

[១២៤] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) ទេវបុត្រឈ្មោះមាតលី ជាទេវសារថី មានប្ញទ្ធិ ច្រើន បានអញ្ជើញព្រះបាទវិទេហៈ ព្រះអង្គគ្រប់គ្រងក្រុងមិចិលាថា បពិត្រព្រះរាជាជ័ប្រសើរ ជាម្ចាស់នៃទិស សូមព្រះអង្គយាងឡើង កាន់រថនេះ ទេវតាទាំងឡាយជាន់តាវត្តិជ្យព្រមទាំងព្រះឥន្ទ ចង់ ឃើញព្រះអង្គ ព្រោះទេវតាទាំងឡាយរលឹកព្រះអង្គ នៅរង់ចាំក្នុង រោងឈ្មោះសុធម្មា ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះបាទវិទេហៈ ព្រះនាម សាធិន ព្រះអង្គគ្រប់គ្រងក្រុងមិចិលា ទ្រង់យាងឡើងកាន់រថ ទឹម ដោយសេះច្រើន ហើយបានយាងទៅក្នុងសម្នាក់នៃទេវតាទាំង- ឡាយ (ព្រះរាជាជាធំ ទ្រង់ប្រថាប់លើទិព្វយានឈ្មោះហយវាហី ដែលទឹមដោយសេះច្រើន កំពុងយាងទៅក៏បានទតឃើញទេវសភា នេះ) ពួកទេវតាបានឃើញព្រះរាជានោះមកដល់ហើយ ក៏ត្រេកអរ ស្មោះចំពោះថា បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គយាងមកស្រួលហើយមិន មែនយាងមកដោយមិនស្រួលទេ បពិត្រព្រះរាជាអ្នកស្វែងរកគុណ ជ័ប្រសើរ ឥឡូវនេះសូមព្រះអង្គទ្រង់គង់ក្នុងសម្នាក់នៃទេវរាជចុះ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ឯកាទសមំ សាធិនរាជជាតកំ

សក្កោមិ បដិទទ្ធិត្ថ	វេទេហំ មិចិលក្កហំ
និមន្តយិត្ត កាមេហិ	អាសនេន ច វាសវោ
សាធុ ខោសិ អនុប្បត្តោ	អាវាសំ វសវត្តិទំ
វស ទេវេសុ វាទិសិ	សព្វកាមសមិទ្ធិសុ
តាវត្តិសេសុ ទេវេសុ	ភុញ្ញ កាមេ អមាណុសេ ។

[១២៥] អហំ បុវេ សក្កតតោ រមាមិ

នច្វេហិ កីតេហិ ច វាទិតេហិ

សោទានិ អន្ធន រមាមិ សក្កេ

អាយុន្តុ ទីណំ មរណាន្តុ សន្តិកេ

ឧទាហុ មុន្នោស្មិ ជនិទ្ធសេដ្ឋ ។

[១២៦] ន តាយុ ទីណំ មរណញ្ច ទូវេ^(១)

ន ចាមិ មុន្នោ នវីរេសេដ្ឋ

តុយ្ហញ្ច បុញ្ញានិ បរិត្តកានិ

យេសំ វិចាកំ ឥធិ វេទយិត្តោ

១ ឱ. ន ចាយុ ទីណំ មរណន្ត ទូវេ ។ ម. នចាយុ ទីណំ មរណញ្ច ទូវេ ។

បកិណ្ណកនិបាត សាធិនរាជជាតក ទី ១១

ឯព្រះឥន្ទក៏ទទួលរាក់ទាក់ចំពោះព្រះបាទវិទេហៈ ព្រះអង្គគ្រប់គ្រង
 ក្រុងមិថិលា ព្រះឥន្ទបានអញ្ជើញដោយកាមទាំងឡាយផង ដោយ
 អាសនៈផងថា ប្រពៃណាស់ហើយ ព្រះអង្គបានដល់អាវាស របស់
 ទេវតាទាំងឡាយ ដែលញ៉ាំងគេឲ្យប្រព្រឹត្តក្នុងអំណាចខ្លួន បពិត្រ
 ព្រះរាជាអ្នកស្វែងរកគុណដ៏ប្រសើរ សូមព្រះអង្គគង់នៅក្នុងពួកទេវតា
 ដែលសម្រេចនូវកាមគ្រប់យ៉ាងបាន សូមព្រះអង្គសោយនូវកាមទាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមែនជារបស់មនុស្សក្នុងពួកទេវតាជាន់តារវត្តិជ្យចុះ ។

[១២៥] (ព្រះបាទសាធិនរាជ...) កាលពីដើម ខ្ញុំមកនៅក្នុងឋាន
 សួគ៌ រីករាយដោយរបាំចម្រៀងនិងប្រគំទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ
 ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមិនត្រេកអរក្នុងឋានសួគ៌ទេ បពិត្រព្រះជនិន្ទដ៏
 ប្រសើរ អាយុ (របស់ខ្ញុំ) នឹងអស់ឬ ឬសេចក្តីស្លាប់ (បិត
 នៅ) ក្នុងទីជិត ឬក៏ខ្ញុំជាបុគ្គលវង្វេង ។

[១២៦] (សក្តិ...) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរ មានព្យាយាមជាងជន
 អាយុរបស់ព្រះអង្គមិនទាន់អស់ទេ ទាំងសេចក្តីស្លាប់របស់ព្រះ
 អង្គ (ក៏បិតនៅ) ក្នុងទីឆ្ងាយ មួយវិញទៀត ព្រះអង្គ មិនមែន
 ជាមនុស្សវង្វេងទេ តែថា ព្រះអង្គ សោយនូវផលនៃបុណ្យ
 ណា ក្នុងទេវលោកនេះ បុណ្យរបស់ព្រះអង្គនោះ តិច

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

វស ទេវានុភាវេន	រាជ សេដ្ឋ ទិសម្បតិ
តាវត្ថីសេសុ ទេវេសុ	ភុញ្ញ កាមេ អមាណុសេ ។

[១២៧] យថា យាចិត្តកំ យានំ	យថា យាចិត្តកំ ធនំ
ឯវំ សម្បទមេវេតំ	យំ បរតោ ទានបច្ចយា
ន ចាហាមេតមិច្ឆាមិ	យំ បរតោ ទានបច្ចយា
សយំ កតានិ បុញ្ញានិ	តំ មេ អាវេណិយំ ធនំ
សោហំ ភត្តា មនុស្សេសុ	កាហាមិ កុសលំ ពហំ
ទានេន សមចរិយាយ	សំយមេន ទមេន ច
យំ កត្វា សុខិតោ ហោតិ	ន ច បច្ឆានុតប្បតិ ។

[១២៨] ឥមាទិ តានិ ខេត្តានិ	ឥមំ និក្ខំ សកុណ្ណាលំ
ឥមា តា ហរិតានុចា	ឥមា នន្ទោ សវន្តិយោ
ឥមា តា ចោក្ខវណិយោ	រម្មា ចាកវាក្ខបកុដ្ឋិតា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះរាជាជ័យប្រសើរ ជាម្ចាស់នៃទិស សូមព្រះអង្គគង់នៅដោយ
ទេវានុភាពចុះ សូមព្រះអង្គសោយនូវកាមទាំងឡាយ មិនមែន
ជារបស់មនុស្ស ក្នុងទេវលោកជាន់តារត្តិវិញចុះ ។

[១២៧] (ព្រះរាជា...) យានដែលខ្ចីគេ និងទ្រព្យដែលខ្ចីគេ មានឧបមា
យ៉ាងណាមិញ ទ្រព្យណាដែលគេបាន ព្រោះបុគ្គលដទៃឲ្យជា
បច្ច័យ ទ្រព្យនុ៎ះឯង ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ទ្រព្យណាដែល
គេបាន ព្រោះបុគ្គលដទៃឲ្យជាបច្ច័យ ខ្ញុំមិនចង់បានទ្រព្យនុ៎ះឡើយ
បុណ្យទាំងឡាយ ដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយដោយខ្លួនឯង បុណ្យនោះទុក
ជាទ្រព្យរបស់ខ្ញុំជាប់តាមខ្លួន ខ្ញុំនោះនឹងទៅធ្វើកុសលឲ្យច្រើនក្នុងពួក
មនុស្ស ដោយឲ្យទានផង កិរិយាប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើផង កិរិយាសង្រួម
ដោយសីលផង កិរិយាទូន្មាននូវតន្ត្រីយផង ព្រោះថា បុគ្គលធ្វើ
កុសលហើយ រមែងដល់នូវសេចក្តីសុខ ទាំងមិនក្តៅក្រហាយ
រឿយៗ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។

[១២៨] (សាធិនរាជ ពោលនឹងស្តេចនារទៈថា) ស្រែទាំងឡាយនេះផង
ទទឹកប្រកបដោយកុណ្ណាល^១ ដ៏ល្អនេះផង ផែនដីដ៏ដេរដាស ដោយ
ស្មៅពណ៌ខៀវនេះផង ស្ទឹងទាំងឡាយដែលកំពុងហូរនេះផង ស្រះ
បោក្ខរណីទាំងឡាយ ជាទីរីករាយ មានសត្វចាក្រពាកយំហើយ

១ ទទឹកមានកំពែងសម្រាប់បុកទម្លាយទឹកឲ្យហូរស្រួល ។ អដ្ឋកថា ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ឯកាទសមំ សាធិនរាជជាតកំ

មណ្ឌាលកេហិ សញ្ញា បទុមុប្បលកេហិ ច
យស្សីមាណិ មមាយីសុ កី នុ តេ ទិសតំ កតា ។

តាណិ ច ខេត្តាណិ សោ ភូមិកាតោ

តេយេវ អារាមវន្ទបចារា

តមេវ មយ្ហំ ជនតំ អបស្សតោ

សុញ្ញញ្ច មេ ជារទ ខាយតេ ទិសា ។

[១២៩] ទិដ្ឋា មយា វិមាណាណិ	ឱកាសន្តា ចតុទ្ធិសា
សម្មុខា ទេវរាជស្ស	តិទសានញ្ច សម្មុខា ។
វត្ថំ មេ ភវនំ ទិព្យំ	ភុត្តា កាមា អមាណុសា
តាវត្តិសេសុ ទេវេសុ	សព្វកាមសមិទ្ធិសុ ។
សោហំ ឯតាទិសំ ហិត្វា	បុញ្ញាយម្ហិ ឥធាកតោ
ធម្មមេវ ចរិស្សាមិ	ធាហំ រដ្ឋេន អត្តិកោ ។
អនណ្ណារចរំ មក្កំ	សម្មាសម្ពុទ្ធតេសិតំ
តំ មក្កំ បដិបទ្ធិស្សំ	យេន កច្ឆន្តិ សុព្វតាតិ ។

សាធិនរាជជាតកំ ឯកាទសមំ ។

បកិណ្ណកនិបាត សាធិនរាជជាតក ទី ១១

ដ៏ដេរជាសដោយចង្កុលណ្ហា ដោយផ្កាឈូក និងផ្កាឧប្បលនេះផង
ពួកជនណា រាប់អាននូវទីទាំងឡាយនេះថាជារបស់អញ ជនទាំង
នោះ ទៅកាន់ទិសណាហ្ន៎ ។

ម្ចាស់នារទៈ ស្រែទាំងឡាយ នៅជាស្រែទាំងនោះដដែល
ភូមិភាគ នៅជាភូមិភាគនោះដដែល ឧបចារៈនៃសួនច្បារទាំង-
ឡាយ ក៏នៅជាឧបចារៈនោះដដែល តែថាកាលយើងមិនឃើញ
នូវជនទាំងនោះ ទិសប្រាកដដល់យើង ហាក់ដូចជាសូន្យឈឹង ។

[១២៧](ព្រះរាជា...) វិមានទាំងឡាយញ៉ាំងទិសទាំង ៤ ឲ្យភ្លឺចិញ្ចែងចំពោះ
មុខទេវរាជផង ចំពោះមុខពួកទេវតាជាន់ត្រៃត្រីង្សផង យើងបាន
ឃើញហើយ ។ ភពជាទិព្យយើងបាននៅរួចហើយ កាមទាំងឡាយ
មិនមែនជារបស់មនុស្ស យើងបានបរិភោគរួចហើយក្នុងពួកទេវតា
ជាន់តាវត្តិង្ស អាចសម្រេចនូវសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាងបាន ។ យើង
នោះបានលះបង់សម្បត្តិទិព្យប្រាកដដូច្នោះ ហើយមកក្នុងទីនេះ ដើម្បី
ធ្វើបុណ្យ យើងនឹងប្រព្រឹត្តធម៌តែម្យ៉ាង យើងមិនមានសេចក្តីត្រូវ
ការដោយរាជសម្បត្តិទេ ។ ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយដែលមានវត្តល្អ ស្តេច
យាងទៅតាមផ្លូវណា យើងនឹងដើរទៅតាមផ្លូវនោះ ដែលព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធសម្តែងហើយ ជាផ្លូវដែលបុគ្គលមិនមានអាជ្ញាគប្បីត្រាច់ទៅ ។

ចប់ សាធិនរាជជាតក ទី ១១ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ទសព្រាហ្មណជាតកំ

[១៣០] រាជា អរោច វិធុរំ ធម្មកាមោ យុទិដ្ឋិលោ

ព្រាហ្មណោ វិធុរ ចរិយេស សីលវន្តោ ពហុស្សុតេ

វិរតេ មេថុនា ធម្មា យេ មេ ភុញ្ញេយ្យុ ភោជនំ

ទក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម យត្ថ ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ ។

[១៣១] ទុល្លកា ព្រាហ្មណា ទេវ សីលវន្តោ ពហុស្សុតា

វិរតា មេថុនា ធម្មា យេ តេ ភុញ្ញេយ្យុ ភោជនំ ។

ទស ខលុ មហារាជ យា តា ព្រាហ្មណជាតិយោ

តេសំ វិកដ្ឋិវិចយំ វិត្តារេន សុណោហិ មេ ។

បសិព្វកេ កហេត្វាន បុណ្ណោ មូលស្ស សំរុតេ

ឱសទិកាយេ កន្តេន្តិ ញាបយន្តិ ជបន្តិ ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទសព្រាហ្មណជាតក

[១៣០] (ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា) ព្រះរាជា ជាយុធិដ្ឋិលគោត្រ ព្រះអង្គប្រាថ្នានូវធម៌ បានត្រាស់នឹងអាមាត្យឈ្មោះវិជ្ជរៈថា ម្ចាស់វិជ្ជរៈ អ្នកចូរស្វែងរកនូវព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត រៀរចាកមេប៉ុនធម្ម ឲ្យមកបរិភោគនូវភោជនរបស់យើង ទក្ខិណាទានដែលគេឲ្យហើយចំពោះបុគ្គលណា ជាទានមានផលច្រើន ម្ចាស់សម្ងាញ់ យើងនឹងឲ្យនូវទក្ខិណាទាន (ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

[១៣១] (អាមាត្យឈ្មោះវិជ្ជរៈ ក្រាបទូលថា)បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ពួកព្រាហ្មណ៍ដែលជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត រៀរចាកមេប៉ុនធម្ម គួរនឹងបរិភោគនូវភោជនរបស់ព្រះអង្គ គេរកបានដោយក្រ ។ បពិត្រមហារាជ ពួកជាតិព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយណាមាន ១០ យ៉ាង សូមព្រះអង្គ ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ នូវការចែករំលែក និងការពិនិត្យពិច័យ នូវព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តាមប្រាជ្ញារបស់ទូលព្រះបង្គំ ជាខ្ញុំ ដោយពិស្តារចុះ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ កាន់កាន់ទាំងឡាយ ដែលពេញដោយប្រសិទ្ធភាព ចង់មាត់ជិត ហើយតែងក្បួន ថ្នាំទាំងឡាយផង ផ្លុតទឹកឲ្យគេផង សែកនូវ(កូតវិជ្ជា) ផង ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ទ្វាទសមំ ទសព្រាហ្មណជាតកំ

តិកិច្ចកសមា រាជ តេបិ វុច្ចន្តិ ព្រាហ្មណា

អក្កាតា តេ មហារាជ តាទិសេ និបតាមសេ ។

[១៣២] អបេតា តេ ច ព្រាហ្មញ្ញា^(១) (ឥតិ រាជា ច កោរព្យា)

ន តេ វុច្ចន្តិ ព្រាហ្មណា

អញ្ញោ វិជ្ជូ បរិយេស សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ

វិរតេ មេដុនា ធម្មា យេ មេ ភុញ្ញេយ្យុ កោជនំ

នក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម យត្ត ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ ។

[១៣៣] កិដ្ឋិណិយោ កហេត្វាន ឃោសេន្តិ បុរតោបិ តេ

បេសនានិបិ កច្ចន្តិ រថចរិយាសុ សិក្ខុវេ ។

បរិចារិកសមា រាជ តេបិ វុច្ចន្តិ ព្រាហ្មណា

អក្កាតា តេ មហារាជ តាទិសេ និបតាមសេ ។

១ ម. ព្រាហ្មណញ្ញា ។

បកិណ្ណកនិបាត ទសព្រាហ្មណជាតក ទី ១២

បពិត្រព្រះរាជា ឯព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ស្មើដោយពេទ្យ គេ
ហៅថា ព្រាហ្មណ៍ដែរ បពិត្រមហារាជ (ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនេះ)
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានក្រាបទូលចំពោះព្រះអង្គរួចហើយ យើងនឹង
ចូលទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍ប្រាកដដូច្នោះឬ ។

[១៣២] (ព្រះរាជាកោរព្យៈ...) ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ប្រាសចាកភាពជា
ព្រាហ្មណ៍ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ គេមិនហៅថា ព្រាហ្មណ៍ទេ
ម្នាលវិជ្ជរៈ អ្នកចូរស្វែងរកព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដទៃវិញ ដែល
ជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សុត រៀរចាកមេបុនធម្ម ឲ្យមកបរិភោគ
នូវភោជនរបស់យើង ម្នាលសម្មាញ្ញំ ទក្ខិណាទាន ដែលគេឲ្យ
ហើយចំពោះបុគ្គលណា ជាទានមានផលច្រើន យើងនឹងឲ្យនូវ
ទក្ខិណាទាន (ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

[១៣៣] (វិជ្ជរៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ កាន់ឃ្មោះទាំងឡាយ
ហើយឃោសនាព្វដ៏ខាងមុខ (នៃស្តេចនិងអាមាត្យ)ក៏មាន ទៅកាន់ទី
សម្រាប់បម្រើគេក៏មាន សិក្សាខាងសិល្បៈរថក៏មាន ។ បពិត្រព្រះ
រាជា ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ស្មើដោយជនអ្នកបម្រើ គេហៅ
ថា ព្រាហ្មណ៍ដែរ បពិត្រមហារាជ (ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនេះ)
ខ្ញុំព្រះអង្គបានក្រាបទូលចំពោះព្រះអង្គហើយ យើងនឹងចូលទៅ
រកពួកព្រាហ្មណ៍បែបដូច្នោះឬ ។

[១៣៤] អបេតា តេ ច ព្រាហ្មញ្ញា (ឥតិ រាជា ច កោរព្យោ)

ន តេ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា

អញ្ញោ វិជ្ជូ បរិយេស

សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ

វិរតេ មេធា ធម្មា

យេ មេ ភុញ្ញេយ្យ កោជនំ

ទក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម

យត្ថ ទិន្នំ មហាប្បលំ ។

[១៣៥] កមណ្ណាលុំ កហេត្វាន វុទ្ធិទណ្ណញ្ច ព្រាហ្មណា

បច្ចុបេស្សន្តិ រាជានោ

កាមេសុ និកមេសុ ច

នាទិន្នេ វុដ្ឋហេស្សាម

កាមម្ហិ និកមម្ហិ វា

និក្កាហកសមា រាជ

តេបិ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា

អក្កាតា តេ មហារាជ

តាទិសេ និបតាមសេ ។

[១៣៦] អបេតា តេ ច ព្រាហ្មញ្ញា (ឥតិ រាជា ច កោរព្យោ)

ន តេ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៣៤] (ព្រះរាជាកោរព្យៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាសចាក ភាពជាព្រាហ្មណ៍ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ គេមិនហៅថា ព្រាហ្មណ៍ទេ ម្ចាស់វិជ្ជុរៈ អ្នកចូរស្វែងរកនូវព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដទៃវិញ ដែលជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សុត រៀរចាកមេប៉ុនធម្ម ឲ្យមកបរិភោគនូវភោជនរបស់យើង ម្ចាស់សម្ងាញ់ ទក្ខិណាទាន ដែលគេឲ្យចំពោះបុគ្គលណា ជាទានមានផលច្រើន យើងនឹងឲ្យ នូវទក្ខិណាទាន (ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

[១៣៥] (វិជ្ជុរៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ កាន់ឃ្លោកជាក់ទឹកផង ដំបង ក្នុងផង ចូលទៅអែបអែប នឹងស្តេចទាំងឡាយ ក្នុងស្រុកឬនិគម (ដោយគិតគ្នាថា) កាលបើគេមិនឲ្យ (វត្ថុអ្វីមួយ) ក្នុងស្រុក ឬ និគម យើងនឹងមិនក្រោកឡើយ បពិត្រព្រះរាជា ព្រាហ្មណ៍ ទាំងឡាយនោះ ប្រាកដស្មើដោយបុគ្គលអ្នករឹបជាន់ គេហៅថា ព្រាហ្មណ៍ដែរ បពិត្រមហារាជ (ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនេះ) ខ្ញុំព្រះ អង្គបានក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះអង្គហើយ យើងនឹងចូលទៅរកពួក ព្រាហ្មណ៍បែបដូច្នោះឬ ។

[១៣៦] (ព្រះរាជាកោរព្យៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះប្រាសចាកភាព ជាព្រាហ្មណ៍ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ គេមិនហៅថាព្រាហ្មណ៍ទេ

បកិណ្ណកនិបាតេ ទ្វាទសមំ ទសព្រាហ្មណជាតកំ

អញ្ញេ វិជ្ជូ បរិយេស	សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ
វិរតេ មេថុនា ធម្មា	យេ មេ ភុញ្ញេយ្យុ កោជនំ
នក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម	យត្ថ ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ ។

[១៣៧] បរុទ្ធកិច្ចនខលោមា	បដ្ឋិទន្តា រជស្សិរា
ឱកិណ្ណា រជរេល្លាហិ	យាចកា វិចរន្តិ តេ
ខាណុយាតសមា រាជ	តេបិ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា
អក្ខាតា តេ មហារាជ	តាទិសេ និបតាមសេ ។

[១៣៨] អបេតា តេ ច ព្រាហ្មញ្ញា (ឥតិ រាជា ច កោរព្យោ)

	ន តេ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា
អញ្ញេ វិជ្ជូ បរិយេស	សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ
វិរតេ មេថុនា ធម្មា	យេ មេ ភុញ្ញេយ្យុ កោជនំ

បកិណ្ណកនិបាត ទសព្រាហ្មណជាតក ទី ១២

ម្នាលវិជ្ជរៈ អ្នកចូរស្វែងរកព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដទៃវិញ ដែល
ជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត រៀរចាកមេប៉ុនធម្ម ឲ្យមកបរិភោគ
ភោជនរបស់យើង ម្នាលសម្មាញ្ញ ទក្ខិណាទានដែលគេឲ្យហើយ
ចំពោះបុគ្គលណា ជាទានមានផលច្រើន យើងនឹងឲ្យនូវទក្ខិណា-
ទាន (ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

[១៣៧] (វិជ្ជរៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ មានពោមភ្លៀកនិងក្រូចក
ដុះវែង មានធ្មេញប្រកបដោយមន្ទិល មានធ្មេញលើក្បាល រោយរាយ
ដោយធ្មេញនិងលម្អងដី ត្រាច់ទៅសូម (ទ្រព្យផ្សេងៗ) បពិត្រព្រះ
រាជា ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាកដស្មើដោយជនអ្នកដកនូវ
ដង្កត់ គេហៅថា ព្រាហ្មណ៍ដែរ បពិត្រមហារាជ (ព្រាហ្មណ៍
ទាំងឡាយនេះ) ខ្ញុំព្រះអង្គបានក្រាបទូលចំពោះព្រះអង្គហើយ យើង
នឹងចូលទៅរកព្រាហ្មណ៍បែបដូច្នោះឬ ។

[១៣៨] (ព្រះរាជាកោរព្យៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាស
ចាកភាពជាព្រាហ្មណ៍ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ គេមិន
ហៅថាព្រាហ្មណ៍ទេ ម្នាលវិជ្ជរៈ អ្នកចូរស្វែងរកព្រាហ្មណ៍
ទាំងឡាយដទៃវិញ ដែលជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត
រៀរចាកមេប៉ុនធម្ម ឲ្យមកបរិភោគ នូវភោជនរបស់យើង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ទក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម យត្ថ ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ ។

[១៣៩] ហរិវតកំ អាមលកំ អម្ពំ ជម្ពំ វិភេទកំ

លពុដំ ទន្តចោណានិ វេលុរា ពទរាជិ ច

រាជាយតនំ ឧច្ចប្បដំ ជូមនេត្តំ មធុញ្ញនំ

ឧច្ឆារចានិ បណីយានិ^(១) វិក្កិណានិ ជាតាទិប

រាណីជកសមា រាជ តេបិ វុច្ចនិ ព្រាហ្មណា

អក្កាតា តេ មហារាជ តាទិសេ ទិបតាមសេ ។

[១៤០] អបេតា តេ ច ព្រាហ្មញ្ញា (ឥតិ រាជា ច កោរព្យោ)

ន តេ វុច្ចនិ ព្រាហ្មណា

អញ្ញោ វិជ្ជរ បរិយេស សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ

វិរតេ មេថុនា ធម្មា យេ មេ ភុញ្ញេយ្យ កោជនំ

ទក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម យត្ថ ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ ។

១ ម. បណីតានិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ម្នាលសម្មាញ្ញំ ទក្ខិណាទាន ដែលគេឲ្យហើយចំពោះបុគ្គលណា ជា
ទានមានផលច្រើន យើងនឹងឲ្យនូវទក្ខិណាទាន(ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

[១៣៧] (វិជ្ជរៈ...) បពិត្រព្រះជនាធិបតី (ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ) ជួញ
សម័ផង កន្ទុតព្រៃផង ស្វាយផង ព្រីងផង សម័ពិភេកផង ខ្នុរ
សម្មផង ឈើស្នួនផង ញ្ជៅផង ពុទ្រាផង ឈើកែសផង ទឹកអំពៅ
នឹងស្ករអំពៅផង ខ្សៀងផង ទឹកឃ្នុំនិងថ្នាំបន្តក់ភ្នែកផង ជួញភណ្ណៈមាន
តម្លៃតិច ឬមានតម្លៃច្រើនផង បពិត្រព្រះរាជា ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
នោះ ប្រាកដស្មើដោយពាណិជ ហៅថា ព្រាហ្មណ៍ដែរ បពិត្រ
មហារាជ (ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនេះ) ខ្ញុំព្រះអង្គបានក្រាបទូលចំពោះ
ព្រះអង្គហើយ យើងនឹងចូលទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍បែបដូច្នោះឬ ។

[១២០] (ព្រះរាជាកោរព្យៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាសចាក
ភាពជាព្រាហ្មណ៍ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ គេមិនហៅថា
ព្រាហ្មណ៍ទេ ម្នាលវិជ្ជរៈ អ្នកចូរស្វែងរកព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដទៃ
វិញ ដែលជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត រៀរចាកមេប៉ុនធម្ម
ឲ្យមកបរិភោគនូវភោជនរបស់យើង ម្នាលសម្មាញ្ញំ ទក្ខិណាទាន
ដែលគេឲ្យចំពោះបុគ្គលណា ជាទានមានផលច្រើន យើងនឹងឲ្យ
នូវទក្ខិណាទាន (ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ទ្វាទសមំ ទសព្រាហ្មណជាតកំ

[១៤១] កសិវណិដ្ឋំ កាវេន្តិ ចោសយន្តិ អដេឡុកេ
 កុមារិយោ បវេច្ឆន្តិ វិវាហន្តារហន្តិ ច
 សមា អម្ពដ្ឋវេសេហិ តេបិ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា
 អក្ខាតា តេ មហារាជ តាទិសេ និបតាមសេ ។

[១៤២] អបេតា តេ ច ព្រាហ្មញ្ញា (ឥតិ រាជា ច កោរព្យោ)
 ន តេ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា
 អញ្ញោ វិជ្ជូ បរិយេស សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ
 វិរតេ មេថុនា ធម្មា យេ មេ ភុញ្ញេយ្យុ កោជនំ
 ទក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម យត្ត ទិដ្ឋំ មហាប្ញលំ ។

[១៤៣] និក្ខិត្តភិក្ខុំ ភុញ្ញន្តិ តាមេស្វេកេ បុរោហិតា
 ពហូ នេ បរិបុច្ឆន្តិ អណ្ណាច្ឆេទានិ លញ្ចកា
 បស្សិ តត្ថ ហញ្ញន្តិ មហីសា សុករា អជា

បកិណ្ណកនិបាត ទសព្រាហ្មណជាតក ទី ១២

[១៤១] (វិជ្ជរ...) (ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ) នាំគ្នាធ្វើនូវកសិកម្មនិងពាណិជ្ជ-
កម្មផង ចិញ្ចឹមពពែនិងចៀមផង ទំនុកបម្រុងពួកកុមារីផង រៀបចំ
អាពាហ៍ពិពាហ៍ផង ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាកដស្មើដោយ
កុដុម្ពិកៈនិងគហបតី គេហៅថា ព្រាហ្មណ៍ដែរ បពិត្រមហារាជ
(ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនេះ) ខ្ញុំព្រះអង្គបានក្រាបទូលចំពោះព្រះអង្គ
ហើយ យើងនឹងចូលទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍បែបដូច្នោះឬ ។

[១៤២] (ព្រះរាជាកោរព្យៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាសចាក
ភាពជាព្រាហ្មណ៍ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ គេមិនហៅថា
ព្រាហ្មណ៍ទេ ម្ចាស់វិជ្ជរៈ អ្នកចូរស្វែងរកព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
ដទៃវិញ ដែលជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត រៀរចាកមេបុនធម្ម
ឲ្យមកបរិភោគនូវភោជនរបស់យើង ម្ចាស់សម្ងាញ់ ទក្ខិណាទាន
ដែលគេឲ្យចំពោះបុគ្គលណា ជាទានមានផលច្រើន យើងនឹងឲ្យ
នូវទក្ខិណាទាន (ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

[១៤៣] (វិជ្ជរៈ...) មានព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះ ជាបុរោហិត (បរិភោគ
នូវភិក្ខុដែលគេទុកបម្រុងឲ្យខ្លួន) ពួកជនច្រើនគ្នា តែងសាកសួរ
ព្រាហ្មណ៍នោះ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ជាអ្នកក្រៀមពង(គោជាដើម)ផង
ជាគ្រូសាកផង សម្លាប់សត្វចិញ្ចឹមគឺក្របីជ្រូកនិងពពែផង ក្នុងផ្ទះនោះ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កោយាតកសមា រាជ តេបិ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា

អក្កាតា តេ មហារាជ តាទិសេ និបតាមសេ ។

[១៤៤] អបេតា តេ ច ព្រាហ្មញ្ញា (ឥតិ រាជា ច កោរព្យា)

ន តេ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា

អញ្ញោ វិជ្ជូ បរិយេស សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ

វិរតេ មេធា ធម្មា យេ មេ ភុញ្ញេយ្យ កោជនំ

ទក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម យត្ថ ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ ។

[១៤៥] អសិចម្ហំ កហោត្វាន ខត្តំ បក្កយ្ហ ព្រាហ្មណា

វេស្សបថេសុ តិដ្ឋន្តិ សត្តំ អព្វាយន្តិបិ

សមា កោបនិសាទេហិ តេបិ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា

អក្កាតា តេ មហារាជ តាទិសេ និបតាមសេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះរាជា ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាកដស្មើដោយ
បុគ្គលអ្នកសម្លាប់គោ គេហៅថាព្រាហ្មណ៍ដែរ បពិត្រមហារាជ
(ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនេះ) ខ្ញុំព្រះអង្គបានក្រាបទូល ចំពោះព្រះ
អង្គហើយ យើងនឹងចូលទៅរកព្រាហ្មណ៍បែបដូច្នោះឬ ។

[១៤៤] (ព្រះរាជាកោរព្យៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាសចាក
ភាពជាព្រាហ្មណ៍ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ គេមិនហៅថា
ព្រាហ្មណ៍ទេ ម្ចាស់វិជ្ជុរៈ អ្នកចូរស្វែងរកព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
ដទៃវិញ ដែលជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត រៀរចាកមេប៉ុនធម្ម
ឲ្យមកបរិភោគនូវភោជនរបស់យើង ម្ចាស់សម្លាញ់ ទក្ខិណាទាន
ដែលគេឲ្យចំពោះបុគ្គលណា ជាទានមានផលច្រើន យើងនឹងឲ្យ
នូវទក្ខិណាទាន (ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

[១៤៥] (វិជ្ជុរៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយកាន់ដាវនិងខែល កាន់ព្រះខាន់
ឈរអែបនៅក្បែរផ្លូវ ជាទីទៅនៃពួកឈ្មួញ នាំពួកឈ្មួញឲ្យផុត
(អំពីពួកចោរ) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាកដស្មើដោយពួកជន
អ្នកឃ្វាលគោនិងពួកអ្នកនេសាទ គេហៅថា ព្រាហ្មណ៍ដែរ បពិត្រ
មហារាជ (ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនេះ) ខ្ញុំព្រះអង្គក្រាបទូលចំពោះ
ព្រះអង្គហើយ យើងនឹងចូលទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍បែបដូច្នោះឬ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ ទ្វាទសមំ ទសព្រាហ្មណជាតកំ

[១៤៦] អបេតា តេ ច ព្រាហ្មញ្ញា (ឥតិ រាជា ច កោរព្យោ)

ន តេ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា

អញ្ញោ វិជ្ជរ បរិយេស

សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ

វិរតេ មេដុណា ធម្មា

យេ មេ ភុញ្ញេយ្យុ កោជនំ

ទក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម

យត្ថ ទិដ្ឋំ មហាប្លសំ ។

[១៤៧] អញ្ញោ កុដិកំ កត្វា

ក្វដានិ ការយន្តិ តេ

សសវិណ្ណាប ពាជេន្តិ

អាតោធា មច្ឆកច្ចប់ំ

តេ លុទ្ធកសមា រាជ

តេបិ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា

អក្កាតា តេ មហារាជ

តាទិសេ ទិបតាមសេ ។

[១៤៨] អបេតា តេ ច ព្រាហ្មញ្ញា (ឥតិ រាជា ច កោរព្យោ)

ន តេ វុច្ឆន្តិ ព្រាហ្មណា

អញ្ញោ វិជ្ជរ បរិយេស

សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ

វិរតេ មេដុណា ធម្មា

យេ មេ ភុញ្ញេយ្យុ កោជនំ

បកិណ្ណកនិបាត ទសព្រាហ្មណជាតក ទី ១២

[១៤៦] (ព្រះរាជាកោរព្យៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាសចាក ភាពជាព្រាហ្មណ៍ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ គេមិនហៅថា ព្រាហ្មណ៍ទេ ម្ចាស់វិជ្ជុរៈ អ្នកចូរស្វែងរកព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដទៃ វិញ ដែលជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត រៀរចាកមេប៉ុនធម្ម ឲ្យមកបរិភោគនូវភោជនរបស់យើង ម្ចាស់សម្ងាញ់ ទក្ខិណាទាន ដែលគេឲ្យចំពោះបុគ្គលណា ជាទានមានផលច្រើន យើងនឹងឲ្យនូវ ទក្ខិណាទាន (ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

[១៤៧] (វិជ្ជុរៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ (ធ្វើខ្ទមក្នុងព្រៃ ធ្វើ អន្ទាក់វ័ជទាំងឡាយ បៀតបៀននូវទន្សាយនិងខ្លាត្រីផង នូវទន្សូង ត្រីនិងអណ្តើកផង បពិត្រព្រះរាជា ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះប្រាកដ ស្មើដោយព្រានព្រៃ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ គេហៅថា ព្រាហ្មណ៍ដែរ បពិត្រមហារាជ (ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ)ខ្ញុំព្រះអង្គបានក្រាបទូលចំពោះ ព្រះអង្គហើយ យើងនឹងចូលទៅស្វែងរកព្រាហ្មណ៍បែបដូច្នោះឬ ។

[១៤៨] (ព្រះរាជាកោរព្យៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ប្រាស ចាកភាពជាព្រាហ្មណ៍ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ គេមិន ហៅថា ព្រាហ្មណ៍ទេ ម្ចាស់វិជ្ជុរៈ អ្នកចូរស្វែងរកពួក ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដទៃវិញ ដែលជាអ្នកមានសីល ជា ពហុស្សូត រៀរចាកមេប៉ុនធម្ម ឲ្យមកបរិភោគនូវភោជនរបស់យើង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ទក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម យត្ថ ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ ។

[១៤៩] អញ្ញោ ធនស្ស កាមាហិ ហោជ្ជា មញោ បសក្ខិតា

រាជាណោ ឧបរិ ញាយន្តិ សោមយាកេ ឧបដ្ឋិតេ

មលមជ្ជសមា រាជ តេបិ វុច្ចន្តិ ព្រាហ្មណា

អក្កាតា តេ មហារាជ តាទិសេ និបតាមសេ ។

[១៥០] អបេតា តេ ច ព្រាហ្មញ្ញា (ឥតិ រាជា ច កោរព្យា)

ន តេ វុច្ចន្តិ ព្រាហ្មណា

អញ្ញោ វិជ្ជូ បរិយេស សីលវន្តេ ពហុស្សុតេ

វិរតេ មេចុនា ធម្មា យេ មេ ភុញ្ញេយ្យ កោជនំ

ទក្ខិណំ សម្ម ទស្សាម យត្ថ ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ម្នាលសម្មាញ្ញ ទក្ខិណាទានដែលគេឲ្យចំពោះបុគ្គលណា ជាទាន
មានផលច្រើន យើងនឹងឲ្យនូវទក្ខិណាទាន (ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

[១៤៩] (វិជ្ជរៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដទៃទៀត ចង់បានទ្រព្យ ក៏ដេក
ខាងក្រោមគ្រែ កាលសោមយាគ^១ ប្រាកដហើយ ស្តេចទាំងឡាយ
ក៏ស្រង់ទឹកពង្រីខាងលើនៃគ្រែ បពិត្រព្រះរាជា ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
នោះ ប្រាកដស្មើដោយជនអ្នកដុសក្អែក គេហៅថា ព្រាហ្មណ៍
ដែរ បពិត្រមហារាជ (ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនេះ) ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
ក្រាបទូលចំពោះព្រះអង្គហើយ យើងចូលទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍
ប្រាកដដូច្នោះឬ ។

[១៥០] (ព្រះរាជាកោរព្យៈ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះប្រាសចាកភាព
ជាព្រាហ្មណ៍ តែព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ គេមិនហៅថាព្រាហ្មណ៍
ទេ ម្នាលវិជ្ជរៈ អ្នកចូរស្វែងរកព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដទៃវិញ
ដែលជាអ្នកមានសីល ជាពហុស្សូត រៀរចាកមេប៉ុនធម្ម ឲ្យមក
បរិភោគនូវភោជនរបស់យើង ម្នាលសម្មាញ្ញ ទក្ខិណាទាន
ដែលគេឲ្យចំពោះបុគ្គលណា ជាទានមានផលច្រើន យើងនឹងឲ្យនូវ
ទក្ខិណាទាន (ចំពោះបុគ្គលនោះ) ។

១ ការបូជាដោយទឹកសោម គឺសុរាមួយបែបដែលគេបានមកពីដើមឈើ និងមថា
ជាសុរាវិសេស សម្រាប់យកទៅសែនព្រេន ។

បកិណ្ណកនិបាតេ តេរសមំ ភិក្ខុបរម្មរជាតកំ

[១៥១] អត្ថិ ខោ ព្រាហ្មណា ទេវ សីលវន្តោ ពហុស្សតា
 វិរតា មេដុនា ធម្មា យេ តេ ភុញ្ញេយ្យុ កោជនំ ។
 ឯកញ្ច ភត្តំ ភុញ្ញន្តិ ន ច មជ្ជំ បិវន្តិ តេ
 អក្ខាតា តេ មហារាជ តាទិសេ និបតាមសេ ។

[១៥២] ឯតេ ខោ ព្រាហ្មណា វិជ្ជវ សីលវន្តោ ពហុស្សតា
 ឯតេ វិជ្ជវ បរិយេស ទិប្បញ្ច ទេ និមន្តយាតិ ។

ទសព្រាហ្មណជាតកំ ទ្វាទសមំ ។

ភិក្ខុបរម្មរជាតកំ

[១៥៣] សុខុមាលរូបំ ទិស្វា រជ្ជា វិវេនមាតតំ
 ក្សជាតារវរូបេតំ មហាសយនមុចោចិតំ^(១)
 តស្ស តេ បេមកេនាហំ អនាសី វឌ្ឍមោទនំ
 សាលីនំ វិចិត្តំ ភត្តំ សុចិមំសូបសេចនំ

១ មហាសយនមុចាសិតន្តិបិ ។

បកិណ្ណកនិបាត ភិក្ខុបរម្មរជាតក ទី ១៣

[១៥១] (វិជ្ជរ...) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ពួកព្រាហ្មណ៍ដែលជាអ្នកមាន
សីល ជាពហុស្សូត រៀរចាកមេបុនធម្ម គួរនឹងបរិភោគភោជនរបស់
ព្រះអង្គ មានដែរ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ បរិភោគនូវភត្តតែម្តង
ទាំងមិនដឹកនូវទឹកស្រវឹង បពិត្រមហារាជ (ពួកព្រាហ្មណ៍នេះ)
ខ្ញុំព្រះអង្គបានក្រាបទូលព្រះអង្គហើយ យើងនឹងចូលទៅអញ្ជើញពួក
ព្រាហ្មណ៍ប្រាកដដូច្នោះឬ ។

[១៥២] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់វិជ្ជរៈ បើពួកព្រាហ្មណ៍នុំដង ជាអ្នក
មានសីល ជាពហុស្សូតពិតមែន ម្ចាស់វិជ្ជរៈ អ្នកចូរស្វែងរកពួក
ព្រាហ្មណ៍នុំចុះ ចូរអញ្ជើញព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះមកចាប់។ ។

ចប់ ទសព្រាហ្មណជាតក ទី ១២ ។

ភិក្ខុបរម្មរជាតក

[១៥៣] (កុដុម្ពិកៈទូលថា) ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញព្រះអង្គ មានព្រះរូបទន់ភ្លន់
ចេញចាកដែនមកកាន់ព្រៃស្ងាត់ ប្រកបដោយផ្ទះកំពូលដ៏ប្រសើរ
មានអាសនៈដ៏ថ្លៃថ្លា ដែលគេក្រាលបម្រុងទុក ទើបថ្វាយក្រយា-
ស្វាយ ដ៏ឧត្តម ជាកត្តនៃស្រូវសាលី ដ៏វិចិត្រ លាយដោយ
សាច់ដ៏ស្អាត ចំពោះព្រះអង្គនោះ ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តំ ត្នំ ភត្តំ បដិក្កយ្ហំ ព្រាហ្មណស្ស អនាបយិ

អត្តានំ អនសិត្វាន កោយំ ធម្មោ នមត្តុ តេ ។

[១៥៤] អាចរិយោ ព្រាហ្មណោ មយ្ហំ កិច្ចាកិច្ចេសុ យ្យារដោ

ករុ ច អាមន្តនិយោ ច ទាតុមហាមិ កោជនំ ។

[១៥៥] ព្រាហ្មណំទានិ បុច្ឆាមិ កោតមំ រាជបូជិតំ

រាជា តេ ភត្តំ ចាទាសិ សុចិមំសូបសេចនំ

តំ ត្នំ ភត្តំ បដិក្កយ្ហំ ឥសិស្ស កោជនំ អទា

អខេត្តញ្ញាសិ ទានស្ស កោយំ ធម្មោ នមត្តុ តេ ។

[១៥៦] ភរាមិ បុត្តទារេ ច យវេសុ ភទិតោ អហំ

ភុញ្ញ មាណុសកេ កាមេ អនុសាសាមិ រាជិទោ

អារញ្ញិកស្ស ឥសិទោ ចិរត្តំ តបស្សិទោ

វុឡស្ស ភារិតត្តស្ស ទាតុមហាមិ កោជនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះអង្គទទួលក្រយាស្វាយនោះហើយ តែមិនសោយដោយព្រះ
អង្គឯង ត្រឡប់ជាប្រទានដល់ព្រាហ្មណ៍វិញ សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ
ចំពោះព្រះអង្គ តើការណ៍នេះជាសភាពដូចម្តេច ។

[១៥៤] (ព្រះរាជាត្រាស់ថា) ព្រាហ្មណ៍(នេះ) ជាអាចារ្យរបស់យើង
ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំផង ជាបុគ្គលគួរគោរពផង
គួរឲ្យយើងហៅរកផង (ព្រោះហេតុនោះ) យើងគួរឲ្យភោជន ។

[១៥៥] (កុដុម្ពិកៈ...) ឥឡូវនេះ ខ្ញុំសូមសួរព្រាហ្មណ៍ ជាគោតមគោត្ត
ដែលស្តេចតែងបូជា ព្រះរាជាបានប្រទានភត្ត ដែលលាយដោយ
សាច់ដ៏ស្អាតដល់អ្នក អ្នកបានទទួលភត្តនោះហើយ ក៏បានប្រគេននូវ
ភោជនដល់ឥសីវិញ អ្នកប្រហែលជាដឹងថា ខ្លួនមិនមែនជាខេត្តនៃ
ទាន ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំចំពោះអ្នក តើការណ៍នេះជាសភាពដូចម្តេច ។

[១៥៦] (ព្រាហ្មណ៍តបថា) ខ្ញុំតែងចិញ្ចឹមកូននិងប្រពន្ធផង ចំពាក់
ចិត្តក្នុងផ្ទះទាំងឡាយផង ប្រៀនប្រដៅព្រះរាជាថា សូមព្រះអង្គ
សោយនូវកាមទាំងឡាយ ជារបស់នៃមនុស្សផង ហេតុនោះ
បានជាខ្ញុំគួរប្រគេនភោជនដល់ឥសីវិញ ដែលនៅក្នុងព្រៃ មាន
តបៈអស់កាលវែង ចម្រើនដោយគុណ មានចិត្តចម្រើនហើយ ។

បកិណ្ណកនិបាតេ តេសមំ ភិក្ខុបរម្មរជាតកំ

[១៥៧]	ឥសិញ្ចាណិ បុច្ឆាមិ	កឹសំ ធមនិសន្តតំ
	បរុទ្ធកច្ឆនខលោមំ	បង្ក្រងំ រជស្សិរំ
	ឯកោ អរញ្ញោ វិហារសិ	នារកង្ខុសិ ដីរិតំ
	ភិក្ខុ កេន តយា សេយ្យោ	យស្ស តំ កោជនំ អនា ។

[១៥៨]	ខណាមាលុកលម្ពានិ	ពិលាលិតក្កលានិ ច
	ធុនំ សាមាកនិវារំ	សំហារិយំ បហារិយំ
	សាកំ ភិសំ មដុំ មំសំ	ពនរាមលកានិ ច
	តានិ អាហាត្វ ^(១) ភុញ្ញាមិ	អត្ថិ មេ សោ បរិក្កហោ
	បចន្តោ អបចន្តស្ស	អមមស្ស សកិញ្ចោ
	អនាទានស្ស សាទានោ	នាតុមហាមិ កោជនំ ។

[១៥៩]	ភិក្ខុញ្ចាណិ បុច្ឆាមិ	តុណ្ណិមាសីន សុព្វតំ
	ឥតិ តេ ភត្តំ ចានាសិ	សុចិមំសូបសេចនំ
	តំ តំ ភត្តំ បដិក្កយ្ហ	តុណ្ណិ ភុញ្ញសិ ឯកកោ
	នាញ្ញំ កញ្ចំ និមន្តេសិ	កោយំ ធម្មោ នមត្ត តេ ។

១ ឱ. អាភត្វា ។ ម. អាហរិត្វា ។

បកិណ្ណកនិបាត ភិក្ខុបរម្មរជាតក ទី ១៣

[១៥៧] (កុដុម្ពិកៈ...) ឥឡូវនេះ ខ្ញុំសូមសួរឥសី ដែលស្តមរវីមរវាម ដោយសរសៃ មានរោមភ្លៀកនិងក្រូចកដុះវែង មានធ្មេញប្រកប ដោយមន្ទិល មានធ្មេញលើក្បាល លោកនៅក្នុងព្រៃម្នាក់ឯង មិនស្តាយជីវិត លោកបានប្រគេនភោជនដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះ ប្រសើរជាងលោក ដោយគុណដូចម្តេច ។

[១៥៨] (តាបសតបថា) អាត្មាជីកដំឡូងឈ្មោះអាណុកលម្ពៈនិងតាលកន្ទៈ ទាំងឡាយផង ដំឡូងឈ្មោះពិលាលិ និងតក្កលៈទាំងឡាយផង ច្រូត ស្រងែនិងស្តៅ (យកមក) បែនបុក (បរិភោគ) ផង នាំយកគ្រឿង អន្ទក់និងក្រអៅឈូក ទឹកឃ្មុំ សាច់ ពង្រានិងកន្ទតព្រៃ មកបរិភោគ ផង នោះជាកំណាន់របស់អាត្មា អាត្មាជាបុគ្គលដាំស្នូ មានសេចក្តី ខ្វល់ខ្វាយ មានសេចក្តីប្រកាន់នៅឡើយ គួរប្រគេនភោជនដល់ភិក្ខុ ដែលជាអ្នកមិនដាំស្នូ មិនមានតណ្ហា មិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ។

[១៥៩] (កុដុម្ពិកៈ...)ឥឡូវនេះ ខ្ញុំសូមសួរភិក្ខុដែលអង្គុយស្ងៀមមានវត្តល ដូចតទៅនេះ (ឥសី) បានប្រគេនភត្តដែលលាយដោយសាច់ដ៏ស្អាត ដល់លោក លោកទទួលភត្តនោះហើយ ក៏បរិភោគស្ងៀមម្នាក់ ឯង មិនបានអញ្ជើញបុគ្គលដទៃណាមួយ (ឲ្យបរិភោគផង) ឡើយ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំចំពោះលោក តើការណ៍នេះជាសភាពដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៦០] ន បចាមិ ន ចាចេមិ ន ធិន្ទាមិ ន ឆេទយេ

តំ មំ អកិញ្ចុំ ញត្វា សព្វចាបេហិ អារតំ

វាមេន ភិក្ខុមាទាយ ទក្ខិណេន កមណ្ណាលុំ

ឥសិ មេ ភត្តំ ចាទាសិ សុចិមំសូបសេចនំ ។

ឯតេ ហិ ទាតុមរហន្តិ សមមា សបរិក្កហា

បច្ចដីកមហំ មញ្ញោ យោ ទាតារំ និមន្តយេ ។

[១៦១] អត្តាយ វត មេ អជ្ជ ឥទាភិច្ឆិ រថេសភោ

យោហំ អជុជ បជាទាមិ យត្ត ទិដ្ឋំ មហាប្បលំ ។

រដ្ឋេសុ ភិទ្ធា រាជាទោ ភិច្ឆាភិច្ឆេសុ ព្រាហ្មណា

ឥសិ មូលដលេ ភិទ្ធា វិប្បមុត្តា ច ភិក្ខុវេតិ ។

ភិក្ខាបរម្មរជាតកំ តេរសមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៦០] (ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ...) អាត្មាមិនដាំស្នូខ្លួនឯង មិនប្រើឲ្យគេដាំស្នូ
 មិនកាត់ខ្លួនឯង មិនប្រើគេឲ្យកាត់ ហេតុនោះបានជាឥសីដឹងថា
 អាត្មាជាអ្នកមិនមានសេចក្តីកង្វល់ ជាអ្នកប្រាសចាកបាបគ្រប់ចំពូក
 ទើបកាន់ចង្កាន់ដោយដៃឆ្វេង កាន់សម្បកឃ្លោកដោយដៃស្តាំ ហើយ
 ប្រគេនភក្តីដែលលាយដោយសាច់ដ៏ស្អាតនោះដល់អាត្មា ។ តាម
 ពិត ជនទាំងឡាយ(មានស្តេចជាដើម)នុ៎ះ ជាអ្នកប្រកាន់ថារបស់អញ
 មានសេចក្តីហ្នឹងហែង គួរតែឲ្យទាន (ដល់បុគ្គលប្រាកដស្មើដោយ
 អាត្មា) បុគ្គលណា អញ្ជើញរូបអ្នកឲ្យទាន (មកបរិភោគ) អាត្មា
 សម្គាល់ (នូវបុគ្គលនោះ) ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិខុសទំនង ។

[១៦១] (កុដុម្ពិកៈ...) ក្នុងថ្ងៃនេះ ព្រះរាជាព្រះអង្គប្រសើរលើរថ បាន
 យាងមកក្នុងទីនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំមែនហើយ ដ្បិតខ្ញុំបាន
 ដឹងច្បាស់ក្នុងថ្ងៃនេះថា ទានដែលគេឲ្យហើយ ចំពោះបុគ្គលណា
 ជាទានមានផលច្រើន ។ ស្តេចទាំងឡាយ ជាប់ចំពាក់ក្នុងដែនដី
 ពួកព្រាហ្មណ៍ ជាប់ចំពាក់ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំ ពួកឥសី ជាប់ចំពាក់
 ក្នុងមើមឈើ និងផ្លែឈើ ឯពួកភិក្ខុទើបរួចស្រឡះចាកកិលេស ។

ចប់ ភិក្ខុបរម្មរជាតក ទី ១៣ ។

បកិណ្ណកនិបាតស្ស ឧទ្ទានំ

តិស្សុទ្ធានំ

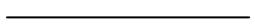
សុវ កិណ្ណមុត្ត ខរាជិនសោ

ភិសជាត មហេសិ កចោតវរោ

អថ មោរ សតច្ចក វាណិជកោ

អថ រាជ សព្រាហ្មណ ភិក្ខុបរំ ។

បកិណ្ណកនិបាតំ និដ្ឋិតំ ។

បកិណ្ណកនិបាត ឧទ្ទាន

ឧទ្ទាននៃបកិណ្ណកនិបាតនោះគឺ

និយាយអំពីសេក ១ កិន្ទរ ១ គប់ភ្លើង ១ ជដិលដណ្តាប់

ស្បែកខ្លាឃុំទាំងក្រចក ១ ក្រអៅឈូក ១ អគ្គមហេសី ១

ព្រាបដ៏ប្រសើរ ១ ក្លោក ១ ជ្រូកឈ្មោះតច្នាក់ ១ ពាណិជ ១

សាធិនរាជ ១ ព្រាហ្មណ៍ ១ ចង្កាន់ឲ្យតៗគ្នា ១ ។

ចប់ បកិណ្ណកនិបាត ។

វិសតិទិបាតជាតកំ

មាតង្គជាតកំ

[១៦២] កុតោ នុ អាតច្ចសិ ទុម្ពវាសី
 ឱតលុកោ បំសុបិសាចកោវ
 សង្ការចោឡំ បដិមុញ្ច កល្លោ
 កោ វ តុវំ ហោសិ អនក្ខិណោយ្យោ ។

[១៦៣] អន្ធិ តវយិទំ បកតំ យសស្សីនំ^(១)
 តំ ខន្ធព ភុញ្ញវេ បិយ្យវេ ច
 ជាតាសិ មំ ត្ថំ បរទត្តបដីវី
 ឧត្តិជ្ជបិណ្ណំ លភតំ សទាកោ ។

[១៦៤] អន្ធិ មមយិទំ បកតំ ព្រាហ្មណានំ
 អត្តត្តាយ សទ្ធិហតោ មមយិទំ
 អបេហិ ឯត្តោ កិមិធន្ធិតោសិ
 ន មាទិសា តុយ្ហំ ទទន្តិ ជម្ម ។

១ ឱ. ម. យសស្សី ។

វិសតិទិបាតជាតក

មាតង្គជាតក

[១៦២] (មណ្ឌព្យកុមារសួរថា) អ្នកមកអំពីទីណា បានជាមាន
 ប្រដាប់ស្បែកពាក់អាត្រក់ លាមក ដូចជាបិសាចលើអាចម៍ដី
 ពាក់នូវកំណាត់សំពត់ ដែលគេចោលលើគំនរសំរាមពូជ័ក
 ខ្លួនអ្នកជាបុគ្គលផ្ដេសផ្ដាស មិនមែនជាទក្ខិណោយ្យបុគ្គលទេ ។

[១៦៣] (មាតង្គមហាសតូឆ្លើយថា) គ្រឿងបរិភោគនេះបរិបូណ៌ដោយ
 បរិវារ អ្នកបានតាក់តែងហើយ ពួកជនតែងទំពាស៊ី បរិភោគ
 ដឹកនូវគ្រឿងបរិភោគនោះ អ្នកស្គាល់ហើយនូវយើងថាជាអ្នក
 ចិញ្ចឹមជីវិតដោយសារអ្នកដទៃឲ្យ សូមឲ្យមនុស្សចណ្ដាល
 បាននូវដុំបាយដែលបុគ្គលគប្បីទៅឈរជិត ។

[១៦៤] (មណ្ឌព្យកុមារ...) គ្រឿងភោជននេះ ខ្ញុំបានតាក់តែង
 បម្រុងពួកព្រាហ្មណ៍ នេះជាភោជនរបស់ខ្ញុំដែលជឿចំពោះ
 សេចក្ដីចម្រើនរបស់ខ្លួន អ្នកចូរចៀសចេញអំពីទីនេះ អ្នកមក
 បិតនៅ ក្នុងទីនេះធ្វើអ្វី នៃបុគ្គលថោកទាប បុគ្គល
 ទាំងឡាយប្រហែលយើង មិនឲ្យភោជនដល់អ្នកទេ ។

វិសតិទិពាតេ បឋមំ មាតង្គជាតកំ

[១៦៥] ថលេ ច និរុទ្ធេ វបន្តិ ពីដំ
 អន្ទូបខេត្តេ ផលមាសីសមាណា
 ឯតាយ សន្ទាយ ទណាហិ ទានំ
 អប្បេវ អារាជយេ ទត្តិណោយេវ ។

[១៦៦] ខេត្តានិ មយ្ហំ វិទិតានិ លោកេ
 យេសាហំ ពិជានិ បតិដ្ឋបេមិ
 យេ ព្រាហ្មណា ជាតិមន្ទូបបដ្ឋា
 តានីធម ខេត្តានិ សុបេសលានិ ។

[១៦៧] ជាតិមទោ ច អតិមាណិតា ច
 លោកោ ច ទោសោ ច មទោ ច មោហោ
 ឯតេ អគុណា យេសុ ច សន្តិ សព្វេ
 តានីធម ខេត្តានិ អបេសលានី ។

ជាតិមទោ ច អតិមាណិតា ច
 លោកោ ច ទោសោ ច មទោ ច មោហោ
 ឯតេ អគុណា យេសុ ន សន្តិ សព្វេ
 តានីធម ខេត្តានិ សុបេសលានិ ។

វិសតិនិបាត មាតង្គជាតក ទី ១

[១៦៥] (ព្រះមហាសត្វ...) ពួកអ្នកប្រាថ្នាផលស្រូវ រមែងព្រោះពូជ ក្នុងទីទួលឬទីទំនាប និងទីដែលមិនមែនជាស្រែ អ្នកចូរឲ្យ ទានដោយសទ្ធាបែបនេះចុះ សូមអ្នកញ៉ាំងទក្ខិណោយ្យបុគ្គល ឲ្យត្រេកអរផង ។

[១៦៦] (មណ្ឌាព្យកុមារ...) យើងព្រោះពូជទាំងឡាយ ក្នុងស្រែណា ស្រែទាំងនោះក្នុងលោក យើងស្គាល់ច្បាស់ ពួកព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកប្រកបដោយជាតិនិងមន្ត ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មាន សីលជាទីស្រឡាញ់ដ៏ក្រៃលែង ដូចជាស្រែក្នុងលោកនេះ ។

[១៦៧] (មហាសត្វ...) សេចក្តីស្រវឹងព្រោះជាតិ ១ ភាពជាបុគ្គល មើលងាយគេ ១ លោភៈ ១ ទោសៈ ១ សេចក្តីស្រវឹង ១ មោហៈ ១ ទោសទាំងអស់នេះ មាននៅក្នុងពួកបុគ្គលណា បុគ្គលពួកនោះ មិនមែនជាអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ដ៏ក្រៃ លែង ដូចជាស្រែក្នុងលោកនេះឡើយ ។ សេចក្តីស្រវឹង ព្រោះជាតិ ១ ភាពជាបុគ្គលមើលងាយគេ ១ លោភៈ ១ ទោសៈ ១ សេចក្តីស្រវឹង ១ មោហៈ ១ ទោសទាំងអស់នេះ មិនមានក្នុងពួកបុគ្គលណា បុគ្គលពួកនោះ ទើបឈ្មោះថាមាន សីលជាទីស្រឡាញ់ដ៏ក្រៃលែង ដូចជាស្រែក្នុងលោកនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៦៨] ក្ខត្ត កតា ឧបដោតិយោ ច
 ឧបជ្ឈាយោ អថវា កណ្ណាកុច្ឆិ
 ឥមស្ស ទណ្ណាញ វេញ ទត្វា
 កលេ កហេត្វា កលយាថ^(១) ជម្ពំ ។

[១៦៩] កិរី នខេន ខណសិ អយោ ទន្តេភិ ខាទសិ
 ជាតវេទំ បទហសិ យោ ឥសី បរិកាសសិ ។

[១៧០] ឥទំ វត្វាន មាតដ្ឋោ ឥសិ សច្ចបរក្កមោ
 អន្តលិក្ខស្មី បក្កាមិ ព្រហ្មណានំ ឧទិក្ខតំ ។

[១៧១] អាវេលិតំ បិដ្ឋិតោ ឧត្តមដ្ឋំ
 ពាហុំ បសាវេតិ អកម្មនេយ្យំ
 សេតានិ អក្ខិណិ យថា មតស្ស
 កោ មេ ឥមំ បុត្តមកាសិ ឯវំ ។

[១៧២] ឥធាកមា សមណោ ទុម្ពវាសី
 ឱតល្មកោ បំសុបិសាចកោវ
 សង្ការចោឡំ បដិមុញ្ច កណ្ណោ
 សោ តេ ឥមំ បុត្តមកាសិ ឯវំ ។

១ ឱ. ខលយាថ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

- [១៦៨] (មណ្ឌព្យកុមារ...)(ឆ្នាំទ្វារ ៣ នាក់) ឈ្មោះឧបដោតិយៈ ១
 ឈ្មោះឧបជ្ឈាយៈ ១ ឈ្មោះភណ្ណកុច្ឆិ ១ ទៅក្នុងទីណា អ្នក
 ទាំងឡាយចូរវាយសម្លាប់នូវមនុស្សលាមកនេះ ហើយចាប់
 ត្រង់ក អូសទាញចេញទៅ ។
- [១៦៩] (មហាសត្វ...) អ្នកណាជេរប្រទេចនូវឥសី អ្នកនោះឈ្មោះថាជីក
 ភ្នំដោយក្រចក ឈ្មោះថាខាំទំពាដែកដោយធ្មេញ ឈ្មោះថា
 ព្យាយាមលេបភ្លើង ។
- [១៧០] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ឥសីឈ្មោះមាតង្គៈ ជាអ្នកមានសេចក្តីព្យា-
 យាមទៀងទាត់ លុះពោលពាក្យនេះហើយក៏ចេញទៅឮដំអាកាស
 ចំពោះមុខពួកព្រាហ្មណ៍កំពុងក្រឡេកមើល ។
- [១៧១] (នាងទិដ្ឋមង្គលិកាពោលថា) ក្បាល (របស់កូនអញ)
 រមួលទៅខាងក្រោយ ដើមដៃលាតចេញទៅមិនគួរដល់ការ
 ងារ ភ្នែកទាំងឡាយសង្កត់ជាបុគ្គលស្លាប់ អ្នកណាហ្ន៎ ធ្វើ
 កូនអញនេះ ឲ្យទៅយ៉ាងនេះ ។
- [១៧២] (ពួកមាណពពោលថា) មានសមណៈ (មួយរូប) មកក្នុងទី
 នេះ មានប្រដាប់ស្បៀកពាក់អាគ្រក់ លាមក ដូចជាបិសាចលើ
 អាចម៍ដី ពាក់នូវកំណាត់សំពត់ ដែលគេចោលលើគំនរសំរាម
 ឮដំកសមណៈនោះបានធ្វើនូវកូនរបស់នាងនេះឲ្យយ៉ាងនេះ ។

វិសតិទិពាតេ បឋមំ មាតង្គជាតកំ

- [១៧៣] កតមំ ទិសំ អកមា ភ្ជិបញ្ញោ
 អក្កាថ មេ មាលាវា ឯតមត្តំ
 កន្ធាន តំ បដិកេមុ អច្ចយំ
 អប្បេ ទំ បុត្តំ លកេមុ ជីវិតំ ។
- [១៧៤] វេហាយសំ អកមា ភ្ជិបញ្ញោ
 បថទ្កុនោ បណ្ណារសេវ ចន្ទោ
 អបិចាបិ សោ បុរិមំ ទិសំ អកច្ឆិ
 សច្ចប្បជិញ្ញោ ឥសិ សាធុរោ ។
- [១៧៥] អាវេល្លិតំ បិដ្ឋិតោ ឧត្តមទ្តំ
 ពាហំ បសាវេតិ អកម្មនេយ្យំ
 សេតានិ អក្កិទិ យថា មតស្ស
 កោ មេ ឥមំ បុត្តមកាសិ ឯវំ ។
- [១៧៦] យក្ខា ហាវេ សន្តិ មហានុភាវា
 អន្ធាកតា ឥសយោ សាធុរោ
 តេ ទុដ្ឋចិត្តំ កុបិតំ វិទិត្យា
 យក្ខា ហិ តេ បុត្តមកំសុ ឯវំ ។

វិសតិនិបាត មាតង្គជាតក ទី ១

[១៧៣] (នាងទិដ្ឋមង្គលិកា...) សមណៈមានប្រាជ្ញាក្រាស់ ដូច ផែនដីនោះ ទៅក្នុងទិសដូចម្តេច ម្ចាស់មាណាពទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរច្រាប់ នូវសេចក្តីនុះដល់ខ្ញុំ យើងនឹងទៅ សូមខមាទោសចំពោះសមណៈនោះ ធ្វើម្តេចហ្ន៎ យើងនឹង បានកូននោះ មានជីវិតរស់នៅ ។

[១៧៤] (ពួកមាណាព...) សមណៈមានប្រាជ្ញាក្រាស់ដូចផែនដី បានទៅក្នុងអាកាស ដូចព្រះចន្ទក្នុងថ្ងៃ ១៥ កើត ដើរទៅតាម ផ្លូវនៃអាកាស មួយទៀត សមណៈនោះជាតសី មានការ ប្តេជ្ញាដ៏ទៀងទាត់ មានសភាពដ៏ល្អ បានទៅកាន់ទិសខាង កើតហើយ ។

[១៧៥] (នាងទិដ្ឋមង្គលិកា...) ក្បាល (របស់កូនខ្ញុំ) រមួលទៅខាង ក្រោយ ដើមដៃលាតចេញទៅ មិនគួរដល់ការងារ ភ្នែកទាំង ឡាយសដូចភ្នែកបុគ្គលស្លាប់ អ្នកណាហ្ន៎ ធ្វើកូនខ្ញុំនេះ ឲ្យ ទៅយ៉ាងនេះ ។

[១៧៦] (ព្រះមហាសត្វ...) ពួកយក្សមានអានុភាពច្រើន (មក ដោយគិតថា) ពួកតសីមានសភាពដ៏ល្អ មកហើយ (ក្នុងទី នេះ) ពួកយក្សដឹងថា (កូនរបស់នាង) មានចិត្តប្រទូស្ត ក្រោធខ្លឹង ហើយបានធ្វើនូវកូននាង ឲ្យយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៧៧] យក្ខា ច មេ បុត្តមកំសុ ឃំ
 តូញោ មេ មា កុទ្ធា ព្រហ្មចារី
 តុម្ហោ ចានេ សរណំ កតាស្មិ
 អន្ធាកតា បុត្តសោកេន ភិក្ខុ ។

[១៧៨] តទេវ ហិ ឯតរហិ ច មយ្ហំ
 មនោបទោសោ ន មមត្តិ កោចិ
 បុត្តោ ច តេ វេទមទេន មត្តោ
 អត្ថំ ន ជាតាតិ អទិច្ច វេទេ ។

[១៧៩] អន្ធា ហវេ ភិក្ខុ មុហុត្តកេន
 សម្មយ្ហតេវ បុរិសស្ស សញ្ញា
 ឯកាយរាជំ ខម ភ្ជិបញ្ញា
 ន បណ្ឌិតា កោជពលា ភវន្តិ ។

[១៨០] ឥទញ្ច មយ្ហំ ឧត្តិដ្ឋបិណ្ឌំ
 តវ មណ្ឌាព្យោ ភុញ្ញតុ អប្បបញ្ញោ
 យក្ខា ច តេ បុត្តំ ន វិហោបយេយ្យំ
 បុត្តោ ច តេ ហោស្សតិ សោ អរោកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៧៧] (នាងទិដ្ឋមង្គលិកា...) បើពួកយក្ខបានធ្វើកូនរបស់ខ្ញុំ ឲ្យ
យ៉ាងនេះហើយ សូមលោកជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ កុំខឹង
ចំពោះខ្ញុំ នាងខ្ញុំជាស្រីសូមដល់ នូវបាទារបស់លោកជាទីពឹង
បពិត្រភិក្ខុ ខ្ញុំមកដោយសេចក្តីសោកចំពោះកូន ។

[១៧៨] (ព្រះមហាសត្វ...) កាលនោះក៏ដោយ ឥឡូវនេះក៏ដោយ
យើងមិនមានការប្រទូស្តក្នុងចិត្តតិចតួចទេ តែកូនរបស់នាង
ជាអ្នកស្រវឹង ដោយសេចក្តីស្រវឹងក្នុងវេទ រៀនវេទហើយ
មិនស្គាល់សេចក្តីចម្រើន ។

[១៧៩] (នាងទិដ្ឋមង្គលិកា...) បពិត្រភិក្ខុ សញ្ញារបស់បុរសរមែង
ភ្លេចភ្លាំង ដោយមួយរំពេចជាប្រាកដ បពិត្រលោកមាន
ប្រាជ្ញាក្រាស់ដូចផែនដី សូមលោកអត់នូវទោសកំហុសម្តងចុះ
អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ រមែងមិនមានក្រោធជាកម្លាំង ។

[១៨០] (ព្រះមហាសត្វ...) ចូរឲ្យមណ្ឌព្យកុមារ ដែលជាបុគ្គល
មានប្រាជ្ញាតិច ជាបុគ្គលរបស់នាង បរិភោគនូវដុំបាយ ដែល
យើងឈរហើយបានមកនេះ ចំណែកខាងពួកយក្ខនឹងលែង
បៀតបៀននូវកូនរបស់នាង ទាំងកូនរបស់នាងនោះ នឹង
ទៅជាបុគ្គលមិនមានរោគ ។

វិសតិវិបាកេ បឋមំ មាតង្គជាតកំ

[១៨១] មណ្ឌាញ ពាលោសិ បរិត្តបញ្ញោ

យោ បុញ្ញខេត្តានមកោវិទោសិ

មហាគ្គសាវេសុ ទទាសិ ទានំ

កិលិដ្ឋកម្មេសុ អសញ្ញតេសុ ។

ជជា ច កោសា អធិនា និវត្តា

ជរុទទានំ មុខំ បុរុដ្ឋំ

បដំ ឥមំ បស្សថ ទុម្បបំ

ន ជជាជិនំ តាយតេ អប្បបញ្ញំ ។

យេសំ រាគោ ច ទោសោ ច អវិជ្ជា ច វិវាទិតា

ទីណាសវា អហាន្តោ តេសុ ទិដ្ឋំ មហាប្បលន្តិ ។

[១៨២] ឧបហត្ថ មនំ មេជ្ឈោ មាតង្គស្មី យសស្សិនេ

សចារិសន្តោ ឧច្ឆិន្តោ មេជ្ឈាញ្ញំ តទា អហូតិ ។

មាតង្គជាតកំ បឋមំ ។

វិសតិនិបាត មាតង្គជាតក ទី ១

[១៨១] (នាងទិដ្ឋមង្គលិកា...) ម្ចាស់មណ្ឌាព្យៈ អ្នកជាបុគ្គលពាល
 មានប្រាជ្ញាស្អប់ស្អើង អ្នកជាបុគ្គលមិនស្គាល់ នូវបុញ្ញក្ខេត្ត
 ទាំងឡាយ អ្នកឲ្យទានចំពោះតែពួកជន ដែលមានទឹកចត់គឺ
 កិលេសដ៏ច្រើន មានអំពើដ៏សៅហ្មង ជាអ្នកមិនសង្រួម ។
 (ពួកជនខ្លះ) ប្លង់សក់ ស្លៀកនូវស្បែកខ្លាឃ្មុំ មានមុខទ្រុប
 ទ្រុល (ដោយពុកមាត់ពុកចង្កា) ដូចរណ្តៅទឹកដ៏ចាស់ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរមើលពួកសត្វដែលមានសភាពអាក្រក់នេះចុះ
 ដ្បិតផ្លូវសក់និងស្បែកខ្លាឃ្មុំ ការពារនូវបុគ្គល ដែលមាន
 ប្រាជ្ញាតិច មិនបានទេ ។ ពួកបុគ្គលណា លះបង់រាគៈ
 ទោសៈ និងអវិជ្ជា ពួកបុគ្គលនោះឈ្មោះថា ជាអរហន្តខ្ជីណា-
 ស្រព ទានដែលបុគ្គលឲ្យចំពោះពួកបុគ្គលទាំងនោះ ទើប
 ជាទានមានផលច្រើន ។

[១៨២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ស្តេចក្នុងដែនមេដ្ឋៈ បៀតបៀននូវចិត្តរបស់
 មាតង្គតាបស ជាអ្នកមានយស ស្តេចក្នុងដែនមេដ្ឋៈ ព្រមទាំង
 បរិស័ទក៏ដាច់សូន្យ ដែនឈ្មោះមេដ្ឋៈក៏ទៅជាព្រៃក្នុងកាលនោះ។

ចប់ មាតង្គជាតក ទី ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ចិត្តសម្បត្តិជាតកំ

- [១៨៣] សព្វំ នរាណំ សដលំ សុចិណ្ណំ
 ន កម្មុនា កិញ្ចុន មោយមត្តិ
 បស្សាមិ សម្ពុតំ មហានុការំ
 សកម្មុនា បុញ្ញាដលូបបដ្ឋំ ។
 សព្វំ នរាណំ សដលំ សុចិណ្ណំ
 ន កម្មុនា កិញ្ចុន មោយមត្តិ
 កច្ចិន្តុ ចិត្តស្ស្សិ វេរមេវ
 ឥន្ទោ មនោ តស្ស យថាមិ មយ្ហំ ។
- [១៨៤] សព្វំ នរាណំ សដលំ សុចិណ្ណំ
 ន កម្មុនា កិញ្ចុន មោយមត្តិ
 ចិត្តិមិ ជាតាហិ តថេវ ទេវ
 ឥន្ទោ មនោ តស្ស យថាមិ តុយ្ហំ ។
- [១៨៥] ភវំ នុ ចិត្តោ សុតមញ្ញតោ តេ
 ឧទាហុ តេ កោចិ ទំ វតទក្ខា
 កាថា សុកីតា ន មមត្តិ កដ្ឋា
 ទទាមិ តេ កាមវំ សតព្វា ។

ចិត្តសម្ពុតជាតក

[១៨៣] (ព្រះរាជាត្រាស់ថា) សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយការងារទាំងអស់ ដែលនរជនទាំងឡាយសន្សំហើយដោយប្រពៃ រមែងប្រកបដោយផល មិនមែនឥតអំពើទេ ខ្ញុំឃើញសម្ពុតបណ្ឌិតមានអានុភាពច្រើន ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយផលនៃបុណ្យដោយការងាររបស់ខ្លួន ។ សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយការងារទាំងអស់ ដែលនរជនទាំងឡាយសន្សំហើយដោយប្រពៃ រមែងប្រកបដោយផល មិនមែនឥតអំពើទេ ចិត្តរបស់បណ្ឌិតឈ្មោះចិត្តៈនោះសម្រេច ដូចចិត្តអាត្មាអញដែរឬហ្ន៎ ។

[១៨៤] (ទារកច្រៀងទូលថា) សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយការងារទាំងអស់ ដែលនរជនទាំងឡាយសន្សំហើយ ដោយប្រពៃ រមែងប្រកបដោយផល មិនមែនឥតអំពើទេ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាប នូវបណ្ឌិតឈ្មោះចិត្តៈនោះ មានចិត្តសម្រេច ដូចព្រះរាជហ្មឺនព្រះអង្គដែរ ។

[១៨៥] (ព្រះរាជា...) (សម្តីនេះ) អ្នកបានឮមក (អំពីសម្លាក់) បណ្ឌិតឈ្មោះចិត្តៈដ៏ចម្រើនឬ ឬជនណាមួយប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់អ្នក គាថា(នេះ) អ្នកច្រៀងពីរោះហើយ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីសង្ស័យទេ ខ្ញុំឲ្យស្រុកស្នូលមួយរយ ដល់អ្នក ។

វិសតិនិបាតេ ទុតិយំ ចិត្តសម្ពុតជាតកំ

[១៨៦] ន ចាហំ ចិត្តោ សុតមញ្ញតោ មេ
ឥសិ ច មេ ឯតមត្តំ អសំសិ
កន្ធាន រញ្ញោ បដិកាយិ កាថំ
អបិ នុ តេ វំ អត្តមនោ ទទេយ្យ ។

[១៨៧] យោជេន្ត មេ^(១) រាជរថេ សុកតេ ចិត្តសិព្វនេ
កង្ខំ នាតានំ ពន្ធច កីវេយ្យំ បដិមុញ្ចថ ។

អាហញ្ញវេ ភេរិមុទិដ្ឋសដ្ឋា^(២)
សីយានិ យាណនិ ច យោជយន្ត
អន្លេវហំ អស្សមតំ កមិស្សំ
យត្តេវ ទក្ខិស្សមិសី និសិដ្ឋំ ។

[១៨៨] សុលទ្ធលាភោ វត មេ អហោសិ
កាថា សុកីតា បរិសាយ មន្លេ
សោហំ ឥសី សីលវត្ថុបបដ្ឋំ
ទិស្វា បតីតោ សុមនោហាមស្មិ ។

[១៨៩] អាសនំ ឧទកំ បដ្ឋំ បដិក្កណ្ណាតុ នោ កវំ
អក្សេ កវន្តំ បុច្ឆាម អក្សំ កុរុតុ នោ កវំ ។

១ ឱ. យោជេន្ត វេ ។ ម. យោជន្ត វេ ។ ២ ឱ. អាហញ្ញុំ ភេរិមុទិដ្ឋសដ្ឋេ ។
ម. អាហញ្ញន្ត ភេរិមុទិដ្ឋសដ្ឋេ ។

វិសតិវិបាក ចិត្តសម្ពុតជាតក ទី ២

[១៨៦] (ទារក...) ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនបានឮ(អំពីសម្លាត់) បណ្ឌិត
 ឈ្មោះចិត្តៈទេ តែតសី (មួយរូប) បានប្រាប់នូវសេចក្តីនេះ
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកចូរទៅច្រៀងគាថាតនឹងព្រះរាជា ក្រែង
 លោស្តេចសព្វព្រះរាជហឫទ័យ នឹងប្រោសប្រទាន នូវរបស់
 ដ៏ប្រសើរដល់អ្នក ។

[១៨៧] (ព្រះរាជា...) អ្នកទាំងឡាយចូរទើមនូវរាជរថទាំងឡាយ ដែល
 ធ្វើយ៉ាងល្អ គ្រឿងប្រដាប់ដ៏ពិចិត្ត ចូរចងនូវខ្សែដង្កន់ ពាក់នូវ
 គ្រឿងប្រដាប់កនៃដំរីទាំងឡាយ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរវាយស្ករ
 និងសំកោរផ្ទុំនូវស្ន័ងផង ចូរទើមនូវយានទាំងឡាយដ៏លឿនៗផង
 ថ្ងៃនេះឯង អញនឹងទៅមើលតសី ដែលគង់ក្នុងអាស្រមណា
 អញនឹងទៅកាន់អាស្រមនោះ ។

[១៨៨] ឱហ្ន៎ អាត្មាអញ មានលាភល្អណាស់តើ គាថាដែលអាត្មា
 អញច្រៀងពីរោះហើយ ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ អាត្មាអញបាន
 ឃើញ នូវតសី ដ៏បរិបូណ៌ដោយសីលនិងវ័ត ហើយក៏
 ត្រេកអររីករាយ ។

[១៨៩] សូមលោកដ៏ចម្រើន ទទួលសូរអាសនៈ ទឹក និងប្រេងលាបជើង
 របស់យើងចុះ បពិត្រម្ចាស់ថ្ងៃ ខ្ញុំសូរលោកដ៏ចម្រើនក្នុងវត្តមាន
 តម្លៃ សូមលោកដ៏ចម្រើនទទួលនូវវត្តមានតម្លៃរបស់យើងខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[១៩០] រម្មញ្ច តេ អារសចំ កកោន្ត
 ធារីតលោហិ បរិចារយស្ស
 កកោហិ ឱកាសមនុក្កហាយ
 ឧកោមិមំ ឥស្សរិយំ កកោម ។

[១៩១] ទិស្វា ផលំ ទុច្ចរិតស្ស រាជ
 អថោ សុចិណ្ណាស្ស មហារិចាកំ
 អត្តានមេវ បដិសំយមិស្សំ
 ន បត្តយេ បុត្តបសុំ ជនំ វា ។

នសេរិមា វស្សនសា	មច្ចានំ ឥធម ដីរិតំ
អប្បត្តញ្ញោវ តំ ឱដី	នន្ទោ ឆិញ្ញោវ សុស្សតិ ។
តត្ថ កា នន្ទិ កា ទិទ្វា	កា រតិ កា ជនេសិណ
កី មេ បុត្តេហិ ទារេហិ	រាជ មុត្តោស្មិ ពន្ធជា ។
សោហំ ឯវំ បជាធាមិ	មច្ចុ មេ នប្បមជ្ជតិ
អន្តកេណធិបន្នស្ស	កា រតិ កា ជនេសិណ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៩០] ពួកជនចូរធ្វើនូវលំនៅ ឲ្យជាទីរីករាយដល់លោកផង សូម
លោកឲ្យពួកនារីបម្រើផង សូមលោកធ្វើនូវឱកាស ដើម្បី
អនុគ្រោះ យើងនឹងធ្វើជាជំនះ ទាំងពីរនាក់ ។

[១៩១] (ចិត្តបណ្ឌិតពោលថា) បពិត្រព្រះរាជា អាត្មាកាតបានឃើញ
នូវផលនៃទុច្ចរិត និងផលដ៏ប្រសើររបស់ធម៌ ដែលបាន
សន្សំ ដោយប្រពៃ អាត្មាកាតនឹងសង្រួមនូវខ្លួនតែម្យ៉ាង
អាត្មាកាតមិនប្រាថ្នានូវកូន ឬសត្វចិញ្ចឹម ឬទ្រព្យទេ ។

១០ ឆ្នាំ ១០ ដងនេះ ជាជីវិតរបស់ពួកសត្វក្នុងលោកនេះ ជីវិតនោះ
មិនដល់កំណត់នោះនៅឡើយ ក៏ស្វិតស្រពោនទៅ ដូចជាដើម
បបូសដែលគេកាត់ហើយ ។ កាលបើជីវិតនោះ (ស្រពោនទៅ
យ៉ាងនេះ) តើរីករាយ ដូចម្តេចកើត លេងសើច ដូចម្តេចកើត
ត្រេកអរដូចម្តេចកើត ស្វែងរកទ្រព្យដូចម្តេចកើត បពិត្រព្រះរាជា
អាត្មាកាតមានប្រយោជន៍ ដោយកូននិងប្រពន្ធ ដូចម្តេចកើត
អាត្មាកាត ជាបុគ្គលផុតចាកចំណងហើយ ។ អាត្មាកាតនោះ
ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះ មច្ចុរាជមិនមើលងាយ ចំពោះអាត្មាកាតទេ
កាលបើអាត្មាកាតត្រូវមច្ចុរាជ គ្របសង្កត់ (យ៉ាងនេះ) តើ
ត្រេកអរដូចម្តេចកើត ស្វែងរកទ្រព្យ ដូចម្តេចកើត ។

វិសតិនិបាតេ ទុតិយំ ចិត្តសម្ពុតជាតកំ

ជាតិ នរាណំ អធមា ជនិន្ទ

ចណ្ណាលយោនិ ទ្វិបទកនិដ្ឋា^(១)

សកេហិ កម្មេហិ សុចាបកេហិ

ចណ្ណាលិតព្ពេ អវសិម្ហ បុព្វេ ។

ចណ្ណាលាហុម្ហារដ្ឋីសុ មិតា នេរញ្ញរំ បតិ

ឧក្កុសា រម្មនាតិវេ តយដ្ឋ ព្រាហ្មណាខត្តិយា ។

[១៧២] ឧបនិយ្យតិ ដីវិតមប្បមាយុំ

ជរូបនីតស្ស ន សន្តិ តាលា

ករោហិ បញ្ចាល មមេវ វាក្យំ

មាកាសិ កម្មានិ ទុក្ខុទ្រិយានិ ។

ឧបនិយ្យតិ ដីវិតមប្បមាយុំ

ជរូបនីតស្ស ន សន្តិ តាលា

ករោហិ បញ្ចាល មមេវ វាក្យំ

មាកាសិ កម្មានិ ទុក្ខុប្បលានិ ។

១ ឱ.ទិបទាកនិដ្ឋា ។

វិសតិទិបាត ចិត្តសម្មតជាតក ទី ២

បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ជាតិរបស់ពួកសត្វ ជាធម្មជាតិ
 ដ៏ថោកទាប កំណើតមនុស្សចណ្ឌាលលាមក ជាងពួកសត្វ
 ក្នុងពួកសត្វជើងពីរ យើងបាននៅ ក្នុងគ័កមនុស្សចណ្ឌាល
 ក្នុងកាលមុន ព្រោះតែអំពើជារបស់ខ្លួន ដ៏លាមកក្រៃលែង ។
 យើងបានកើតជាមនុស្សចណ្ឌាល ក្នុងដែនអវន្តិ ហើយបែរមក
 កើតជាម្រឹគប្របង្កើរស្ទឹងនេរញ្ឆារ រួចកើតជាសត្វអកខ្មៅ^១ ទៀបង្កើរ
 ស្ទឹងរម្មទា ក្នុងថ្ងៃនោះ យើងជាព្រាហ្មណ៍និងក្សត្រិយ៍ ។

[១៩២] ជីវិតគឺអាយុ មានប្រមាណតិច ត្រូវជរានាំចូលទៅ
 (កាន់សេចក្តីស្លាប់) កាលបើសត្វត្រូវជរានាំចូលទៅ (កាន់
 សេចក្តីស្លាប់ហើយ) ទីពឹងពុំមានទេ បពិត្រព្រះបាទបញ្ចាលៈ
 សូមទ្រង់ធ្វើតាមពាក្យអាត្មាកាតចុះ ទ្រង់កុំធ្វើនូវអំពើទាំង
 ឡាយ ដែលមានកំរៃជាទុក្ខឡើយ ។ ជីវិតគឺអាយុ មាន
 ប្រមាណតិច ត្រូវជរានាំទៅ (កាន់សេចក្តីស្លាប់) កាលបើ
 សត្វត្រូវជរានាំទៅ (កាន់សេចក្តីស្លាប់ហើយ) ទីពឹងពុំមានទេ
 បពិត្រព្រះបាទបញ្ចាលៈ សូមទ្រង់ធ្វើតាមពាក្យអាត្មាកាតចុះ
 ទ្រង់កុំធ្វើ អំពើទាំងឡាយ ដែលមានផលជាទុក្ខឡើយ ។

១ អាចារ្យខ្លះថា សត្វអង្កត់ខ្មៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឧបនិយ្យតិ ជីវិតមប្បមាយុំ
ជរុបនីតស្ស ន សន្តិ តាលោ
ករោហិ បញ្ចាល មមេវ វាក្យំ
មាកាសិ កម្មានិ វេស្សិវានិ ។

ឧបនិយ្យតិ ជីវិតមប្បមាយុំ
វណ្ណំ ជរា ហន្តិ នវស្ស ជិយ្យតោ
ករោហិ បញ្ចាល មមេវ វាក្យំ
មាកាសិ កម្មំ និរយូបបត្តិយា ។

[១៩៣] អន្ធា ហិ សច្ចំ វចនំ តវេនំ
យថា ឥសី កាសសិ ឯវមេតំ
កាមា ច មេ សន្តិ អនប្បរូចា
តេ ទុច្ចជា មាទិសកោន ភិក្ខុ ។
នាកោ យថា បន្តមជ្ឈេ ព្យសន្នោ
សយំ ថលំ នាកិសម្ភោតិ កន្តុំ
ឯវមហំ កាមបន្តេ ព្យសន្នោ
ន ភិក្ខុនោ មក្កមនុព្វជាមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ជីវិតគឺអាយុមានប្រមាណតិច ត្រូវជរាទៅ (កាន់សេចក្តីស្លាប់) កាលបើសត្វត្រូវជរាទៅ (កាន់សេចក្តីស្លាប់ហើយ) ទីពឹងពុំទាន់ពុំមានទេ បពិត្រព្រះបាទបញ្ចាលៈ សូមទ្រង់ធ្វើតាមពាក្យអាត្មាកាតចុះ ទ្រង់កុំធ្វើនូវអំពើទាំងឡាយដែលជាប្រធាននៃជួលី គឺកិលេសឡើយ ។ ជីវិតគឺអាយុ មានប្រមាណតិច ត្រូវជរាទៅ (កាន់សេចក្តីស្លាប់) ជរាតែងកម្ចាត់បង់នូវសម្បុររបស់សត្វ ដែលកំពុងគ្រាំគ្រា បពិត្រព្រះបាទបញ្ចាលៈ សូមទ្រង់ធ្វើតាមពាក្យអាត្មាកាតចុះ ទ្រង់កុំធ្វើនូវអំពើដើម្បីកើតក្នុងនរកឡើយ ។

[១៩៣] (ព្រះរាជា...) ពាក្យ(របស់លោក) នោះ ពេញជាពិតមែនហើយ បពិត្រសី លោកពោលយ៉ាងណា សេចក្តីនុ៎ះយ៉ាងនោះ បពិត្រភិក្ខុ តែកាមទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ មានសភាពមិនតិចទេ កាមទាំងនោះ បុគ្គលប្រហែលខ្ញុំ លះបង់បានដោយក្រ ។ ដំរីជាប់នៅក្នុងកណ្តាលភក់ មិនអាចរើខ្លួនទៅកាន់ទីគោកដោយខ្លួនឯងយ៉ាងណា ខ្ញុំក៏ជាបុគ្គលជាប់នៅក្នុងភក់ គឺកាមមិនអាចបួសតាមផ្លូវ(ឱវាទ) របស់លោកជាភិក្ខុយ៉ាងនោះដែរ ។

វិសតិនិបាតេ ទុតិយំ ចិត្តសម្ពុតជាតកំ

យថាបិ មាតា ច បិតា ច បុត្តំ

អនុសាសេ កិច្ចិ សុខី ភវេយ្យ

ឯវិបិ មំ ត្វំ អនុសាស ភន្តេ

យថា ចិវំ បេច្ច សុខី ភវេយ្យំ ។

[១៩៤] ឆោ ចេ តុវំ ឧស្សហសេ ជនិទ្ធិ

កាមេ ឥមេ មាណុសកេ បហាតុំ

ធម្មិ ពលី បដ្ឋបយស្ស រាជ

អធម្មកាវោ ច តេ មាហុ រដ្ឋេ ។

ទូតា វិជារត្តុ ទិសា ចតស្សោ

និមន្តកា សមណាព្រាហ្មណានំ

តេ អន្តចានេន ឧបដ្ឋហស្ស

វត្តេន សេនាសនបច្ចយេន ច ។

អន្តេន ចានេន បសន្តចិត្តោ

សន្តប្បយ សមណាព្រាហ្មណោ ច

ទត្វា ច ភុត្វា ច យថានុការំ

អនិទ្ធិតោ សក្កមុបេហិ ហានំ ។

វិសតិវិបាក ចិត្តសម្ពុតជាតក ទី ២

មាតាបិតា ប្រៀនប្រដៅបុត្ត (ដោយឧបាយថា) ធ្វើម្តេច បុត្ត
នឹងបានសេចក្តីសុខ យ៉ាងណា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
លោកប្រៀនប្រដៅខ្ញុំតាមសមគួរ ល្មមឲ្យខ្ញុំលះលោកនេះទៅ
ហើយ បានសេចក្តីសុខជាអង្វែង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៩៤] (ចិត្តបណ្ឌិត...) បពិត្រព្រះអង្គជាដំបូងជន បើព្រះអង្គមិន
អាចនឹងលះបង់នូវកាមទាំងឡាយ ជារបស់មនុស្សនេះបានទេ
បពិត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គតាំងទុកនូវពលីប្រកបដោយធម៌
ឯការងារដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ក៏សូមកុំឲ្យមានក្នុងដែន
របស់ព្រះអង្គឡើយ ។ សូមឲ្យទូតទាំងឡាយ (របស់ព្រះអង្គ)
ជាអ្នកនិមន្តនូវពួកព្រាហ្មណ៍ ចេញទៅកាន់ទិសទាំង ៤ (និមន្ត
មិនរើសមុខ) សូមឲ្យព្រះអង្គទំនុកបម្រុងនូវសមណព្រាហ្មណ៍
ទាំងនោះ ដោយបាយ ទឹក សំពត់និងសេនាសនប្បដ្ឋ័យ ។
សូមព្រះអង្គមានព្រះទ័យជ្រះថ្លា ហើយញ៉ាំងសមណព្រាហ្មណ៍
ឲ្យឆ្លែតស្តប់ស្តល់ដោយបាយនិងទឹក លុះព្រះអង្គឲ្យទាននិង
ប្រើប្រាស់ (ទ្រព្យ) តាមសមគួរដល់រាជានុភាពហើយ តត
មានអ្នកផងតិះដៀល ហើយសូមឲ្យទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សចេ ច តំ រាជ មនោ សហោយ្យ

នារីកណេហិ បរិវារយន្តំ

ឥមមេវ កាចំ មនសិករោហិ

កាសេហិ ចេតំ បរិសាយ មជ្ឈេ ។

អញ្ញោកាសសយោ ជន្តុ វជន្ត្យា ទីរចាយិតោ

បរិកិណ្ណោ សុវានេហិ ស្វាជ្ជ រាជាតិ វុច្ចតីតិ ។

ចិត្តសម្ពុតជាតកំ ទុតិយំ ។

សីរិរាជជាតកំ

[១៩៥] ទូរេ អបស្សំ ថេរោ ចក្កំ យាចិត្តមាគតោ

ឯកនេត្តា ភរិស្សាម ចក្កំ មេ ទេហិ យាចិតោ ។

[១៩៦] កេនានុសិដ្ឋោ ឥធមាគតោសិ

វនិព្វក ចក្កុបថានិ យាចិត្តំ

សុទុច្ចដំ យាចសិ ឧត្តមដំ

យមាហុ នេត្តំ បុរិសេន ទុច្ចដំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះរាជា បើសេចក្តីស្រវឹងគ្របសង្កត់ព្រះអង្គដែលមាន
 ពួកនារីចោមរោមបម្រើ សូមព្រះអង្គធ្វើទុក ក្នុងព្រះទ័យ
 ចំពោះគាថានេះចុះ មួយទៀត សូមព្រះអង្គ (ឧស្សាហ៍)
 ប្រើគេឲ្យពោលនូវគាថានេះ ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទថា
 សត្វណាដេកក្នុងទីវាល ប្រាជ្ញាមាតាកំពុងដើរ ជាសត្វច្របូកច្របល់
 ដោយពួកសុនខ សត្វនោះគេហៅថាព្រះរាជា ក្នុងថ្ងៃនេះ ។

ចប់ ចិត្តសម្ពុតជាតក ទី ២ ។

សីរិរាជជាតក

[១៩៥] (ព្រះឥន្ទតំណែងខ្លួនជាមនុស្សចាស់ពោលថា) ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គល
 ចាស់ជរា មើលមិនឃើញឆ្ងាយ មកដើម្បីសុំនូវព្រះនេត្រ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ជាអ្នកមានភ្នែកម្ខាង កាលបើខ្ញុំសុំហើយ សូមព្រះអង្គប្រទាននូវ
 ព្រះនេត្រដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

[១៩៦] (ព្រះបាទសីរិរាជពោធិសត្វត្រាស់សួរថា) នែសូម អ្នកណា
 ប្រាប់អ្នក ទើបអ្នកមកក្នុងទីនេះ បម្រុងសុំនូវភ្នែកទាំងឡាយ
 ជនទាំងឡាយពោលនូវភ្នែកណា ថាជារបស់ ដែលបុរស
 លះបានដោយក្រ អ្នកសុំនូវភ្នែក ជាអវយវៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់នោះ
 ដែលគេលះបានដោយក្រក្រែកលែង ។

វិសតិទិបាតេ តតិយំ សីរិរាជជាតកំ

[១៩៧] យមាហុ ទេវេសុ សុជម្បតីតិ
 មយវាតិ នំ អាហុ មនុស្សលោកេ
 តេនានុសិដ្ឋោ ឥធមាតតោស្មិ
 វនិព្វកោ ចក្កុបថានិ យាចិត្តំ ។
 វនិព្វកោ មយ្ហ វណី អនុត្តរំ
 ទទាហិ មេ ចក្កុបថានិ យាចិតោ
 ទទាហិ មេ ចក្កុបថំ អនុត្តរំ
 យមាហុ នេត្តំ បុរិសេន ទុច្ចដំ ។

យេន អត្តេន អាភញ្ញិ យមត្ថមភិបត្តយំ
 តេ តេ ឥជ្ឈន្តុ សង្កប្បា លក ចក្កុនិ ព្រាហ្មណា ។
 ឯកន្តេ យាចមាណស្ស ឧភយានិ ទទាមហំ
 ស ចក្កុមា កច្ច ជនស្ស បេក្ខតោ
 យទិច្ចសេ ត្វំ តទតេ សមិជ្ឈតុ ។

[១៩៨] មា នោ ទេវ អទា ចក្កុំ មា នោ សព្វេ បរក្ករិ
 ធនំ ទេហិ មហារាជ មុត្តា វេទ្យុរិយា ពហូ ។

វិសតិវិបាក សិរិរាជជាតក ទី ៣

[១៩៧] (ព្រះឥន្ទ...) ពួកទេវតាបានពោលនូវទេវតាវិសេសណា
 ថាសុដម្បតិក្នុងទេវលោក ពួកជនបានពោលនូវទេវតាវិសេស
 នោះថាមយវៈ ក្នុងមនុស្សលោក ខ្លួនខ្ញុំជាសូម ដែលទេវតា
 វិសេសនោះប្រាប់ ទើបមកក្នុងទីនេះបម្រុងសុំព្រះនេត្រទាំង-
 ឡាយ ។ ខ្លួនខ្ញុំជាសូម ការសូមជាកិច្ចឧត្តមរបស់ខ្ញុំ កាលបើ
 ខ្ញុំសូមព្រះនេត្រទាំងឡាយ សូមព្រះអង្គប្រទាន ពួកជនបាន
 ពោលនូវភ្នែកណា ថាជារបស់ដែលបុរស លះបានដោយក្រ
 សូមព្រះអង្គប្រទាននូវព្រះនេត្រដ៏ប្រសើរនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។
 (ព្រះបាទសិរិរាជ...) ខ្លួនអ្នកមកដោយប្រយោជន៍ណា ប្រាថ្នានូវ
 ប្រយោជន៍ណា សេចក្តីត្រិះរិះនូវប្រយោជន៍ណា សូមឲ្យសម្រេច
 ដល់អ្នកចុះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរបាន នូវភ្នែកទាំងឡាយ ។
 កាលបើ អ្នកសូមភ្នែកមួយ យើងនឹងឲ្យភ្នែកទាំងពីរ កាលជនកំពុង
 មើល សូមអ្នកនោះជាបុគ្គលមានភ្នែកទៅចុះ អ្នកប្រាថ្នានូវរបស់
 ណា របស់នោះចូរសម្រេចដល់អ្នក ។

[១៩៨] (ពួកជនពោលថា) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សូមទ្រង់កុំ
 ប្រទាននូវព្រះនេត្រ សូមទ្រង់កុំលះបង់ នូវពួកយើងទាំង
 អស់គ្នាឡើយ បពិត្រមហារាជ សូមទ្រង់ប្រទាន នូវព្រះ
 រាជទ្រព្យ គឺកែវមុត្តា និងកែវពិទ្ធុរាជ្យដ៏ច្រើនវិញចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យុត្តេ ទេវ រថ ទេហិ	អាជានិយេ អលង្កតេ
នាតេ ទេហិ មហារាជ	ហោមកប្បនិវាសសេ ។
យថា តំ សិរិយោ សព្វេ	សយោក្កា សរថា សទា
សមន្តា បរិកេរយ្យំ	ឯវំ ទេហិ រថសក ។
[១៩៩] យោ វេ ទស្សន្តិ វត្វាន	អនានេ កុរុតេ មនោ
ភ្លម្យំ សោ បតិកំ ទាសំ	គីវាយំ បដិមុញ្ចតិ ។
យោ វេ ទស្សន្តិ វត្វាន	អនានេ កុរុតេ មនោ
ទាទា ទាបតរោ ហោតិ	សម្បត្តោ យមសាធនំ ។
យញ្ញិ យាចេ តញ្ញិ ទទេ	យំ ន យាចេ ន តំ ទទេ
ស្វាហំ តមេវ ទស្សាមិ យំ	មំ យាចតិ ព្រាហ្មណោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិទេព សូមទ្រង់ប្រទាននូវរថ ដែលទឹមដោយសេះ
 អាជានេយ្យ ដែលប្រដាប់ហើយ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គ
 ប្រទាននូវដំរីទាំងឡាយ ប្រកបដោយគ្រឿងប្រដាប់ក្បាល គឺ
 បណ្តាញមាសវិញចុះ ។ រទាំងពួងព្រមទាំងខ្សែ ព្រមទាំងរាជរថ
 ចោមរោមព្រះអង្គដោយជុំវិញ គ្រប់កាល ដោយប្រការណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ប្រសើរក្នុងរថ សូមព្រះអង្គប្រទានដោយប្រការនោះចុះ ។

[១៩៧] (ព្រះរាជា...) បុគ្គលណាពោលថាអាត្មាអញនឹងឲ្យ ហើយធ្វើ
 នូវចិត្តក្នុងការមិនឲ្យវិញ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាយកអន្ទាក់ដែល
 ធ្លាក់លើផែនដីមកពាក់ព័ន្ធដឹក ។ បុគ្គលណាពោលថាអាត្មាអញនឹង
 ឲ្យ ហើយធ្វើនូវចិត្តក្នុងការមិនឲ្យវិញ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាជា
 បុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមក ហើយដល់នូវឋាននរក
 ជាទីសម្រេចរបស់ព្រះយមរាជ ។ សូមសូមនូវរបស់ណា បុគ្គល
 គួរតែឲ្យនូវរបស់នោះ មិនសូមនូវរបស់ណា មិនត្រូវឲ្យរបស់នោះ
 ទេ ព្រាហ្មណ៍សូមនូវរបស់ណានឹងអាត្មាអញ អាត្មាអញនោះនឹង
 ឲ្យនូវរបស់នោះឯង ។

វិសតិនិបាតេ តតិយំ សីរិរាជជាតកំ

[២០០] អាយុំ នុ វណ្ណំ នុ សុខំ ពលំ នុ
 កី បត្តយានោ នុ ជនិទ្ធ ទេសិ
 កថញ្ញា រាជា សិរិទំ អនុត្តរោ
 ចក្កនិ ទដ្ឋា បរលោកហេតុ ។

[២០១] នវាហមេតំ យសសា ទទាមិ
 ន បុត្តមិច្ឆេ ន ធនំ ន វដ្ឋំ
 សតញ្ញា ធម្មោ ចរិតោ បុរាណោ
 ឥច្ឆេវ ទានេ រមតិ មនោ មម ។

[២០២] ន មេ ទេស្សា ឧកោ ចក្ក អត្តានំ មេ ន ទេស្សិយំ
 សព្វញ្ញតំ បិយំ មយ្ហំ តស្មា ចក្កមទាសិហំ ។

[២០៣] សខា ច មិត្តោ ច មមាសិ សីរិក
 សុសិក្ខិតោ សាធុ ករោហិ មេ វចោ
 ឧទ្ធហិតោ ចក្កនិ មម ជិតិសតោ
 ហត្ថេសុ បមេហិ វនិព្វកស្ស ។

វិសតិទិបាត សីរិរាជជាតក ទី ៣

[២០០] (ពួករាជអាមាត្យ...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ព្រះអង្គ
ប្រាថ្នានូវរបស់អ្វី គឺអាយុ ឬពណ៌សម្បុរ ឬសេចក្តីសុខ ឬក៏
កម្លាំងទើបព្រះអង្គប្រទាន (ព្រះនេត្រ) ព្រះរាជាទ្រង់ប្រសើរ
ជាងជនអ្នកនៅក្នុងដែនសីរិទាំងឡាយ មិនសមបើប្រទាន
ព្រះនេត្រទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃប្រយោជន៍ក្នុងបរលោក ។

[២០១] (ព្រះរាជា...) អញមិនមែនឲ្យចក្ខុនេះ ព្រោះយសទេ
មិនមែនប្រាថ្នាកូន មិនមែនប្រាថ្នាទ្រព្យ មិនមែនប្រាថ្នានូវ
ដែនទេ ធម៌គឺប្រវេណីនៃការឲ្យទានជាផ្លូវបុរាណ ដែលពួក
សម្បុរសធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមកហើយ ចិត្តរបស់អញតែងរីករាយក្នុង
ការឲ្យ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

[២០២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ភ្នែកទាំងពីរ មិនជាទីស្អប់ របស់តថាគតទេ
តថាគតមិនមែនស្អប់ខ្លួនរបស់តថាគតទេ សព្វញ្ញតញ្ញាណជាទីស្រ-
ឡាញ់របស់តថាគត ព្រោះហេតុនោះបានជាតថាគតឲ្យនូវភ្នែក ។

[២០៣] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់ពេទ្យឈ្មោះសីរិកៈ ខ្លួនអ្នកជា
សម្លាញ់ ជាមិត្តរបស់យើង អ្នកមានវិជ្ជាពេទ្យសិក្សាល្អហើយ
ចូរធ្វើតាមសម្តីរបស់យើងដោយប្រពៃចុះ កាលយើងកំពុង
ប្រាថ្នា អ្នកចូរត្រៀមនូវភ្នែកទាំងឡាយ (របស់យើង)
ហើយដាក់លើដៃរបស់ស្នូមចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២០៤]	ចោទិតោ សិរិវាជេន	សិរិកោ វចនំ ករោ
	រញ្ញោ ចក្ខុនិ ឧទ្ធវិត្វា	ព្រាហ្មណស្សបនាមយំ
	សចក្ខុ ព្រាហ្មណោ អាសិ	អន្លោ រាជា ឧចារិសិ ។

[២០៥]	តតោ សោ កតិចាហស្ស	ឧប្បុរ្មេសុ ចក្ខុសុ
	សុតំ អាមន្តយំ រាជា	សិរិនំ វជ្ជវឌ្ឍនោ ។
	យោដេហិ សារថិ យានំ	យុត្តញ្ច បដិវេទយ
	ឧយ្យានភូមី កច្ឆាម	ចោក្ខុរញ្ញោ វនានិ ច ។
	សោ ច ចោក្ខុរណីតិវេ	បល្ល័ង្កេន ឧចារិសិ
	តស្ស សក្កោ ចាតុរហុ	ទេវរាជា សុជម្មតិ ។

[២០៦]	សក្កោហមស្មិ ទេវិន្ទោ	អាគតោស្មិ តវន្តិកោ
	វំ វស្ស រាជិសិ	យន្តិញ្ច មនសិច្ឆសិ ។

[២០៧]	បហុតំ មេ ធនំ សក្ក	ពលំ កោសោ ចនប្បកោ
	អន្ធស្ស មេ សតោទានិ	មរណាញ្ញោវ រុច្ឆតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២០៤] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) ពេទ្យឈ្មោះសីរិកៈ លុះព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាម សីរិ តឿន(យ៉ាងនេះហើយ) ក៏ធ្វើតាមព្រះបន្ទូល ហើយឆ្លៀលនូវ ព្រះនេត្រទាំងពីររបស់ព្រះរាជា បង្ហោនទៅឲ្យព្រាហ្មណ៍ ចំណែក ព្រាហ្មណ៍ក៏ទៅជាបុគ្គលមានភ្នែក ព្រះរាជាទៅជាបុគ្គលខ្វាក់ ។

[២០៥] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) តអំពីនោះមក ប្រមាណពីរបីថ្ងៃ លុះដល់ព្រះ នេត្រទាំងពីរដុះឡើង ព្រះរាជាជាអ្នកញ៉ាំងដែនឲ្យចម្រើនដល់ពួក ជនអ្នកសីរិ ទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់នាយសារថីថា នែនាយសារថី អ្នក ចូរទឹមយាន លុះទឹមហើយចូរច្រាប់យើង យើងនឹងទៅកាន់ទីឧទ្យាន ដែលមានស្រះបោក្ខរណីនិងព្រៃព្រឹក្សា ។ ព្រះបាទសីរិនោះ ទ្រង់ បានចូលទៅគង់ពែនព្រះភ្នែក ប្របង្ហោស្រះបោក្ខរណី ទេវរាជ ឈ្មោះសក្កៈ ជាសុដម្បតិ ក៏មកដល់ចំពោះព្រះអង្គ ។

[២០៦] (ព្រះឥន្ទ...) ខ្ញុំជាទេវរាជឈ្មោះសក្កៈ ជាធំជាងទេវតា មក ក្នុងសម្លាក់ព្រះអង្គ បពិត្រស្តេចសីរិ ព្រះអង្គប្រាថ្នាក្នុងព្រះទ័យ ចំពោះពរណាមួយ សូមត្រេកអរនឹងពរនោះចុះ ។

[២០៧] (ព្រះបាទសីរិ...) បពិត្រសក្កៈ ទ្រព្យនិងពលរបស់ខ្ញុំមានច្រើន ហើយ ទាំងឃ្នាំងរបស់ខ្ញុំ មិនមែនមានតិចទេ កាលបើខ្ញុំនៅតែខ្វាក់ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ខ្ញុំពេញចិត្តចំពោះសេចក្តីស្លាប់តែម្យ៉ាង ។

វិសតិនិបាតេ តតិយំ សីរិរាជជាតកំ

- [២០៨] យានិ សច្ចានិ ទិបទិន្ទ តានិ កាសស្ស ខត្តិយ
 សច្ចំ តេ កណាមាណស្ស បុន ចក្កុ ភវិស្សតិ ។
- [២០៩] យេ មំ យាចិតុមាយន្តិ ធានាកោត្តា វេទិត្យកា
 យោបិ មំ យាចតេ តត្ថ សោបិ មេ មនសោ បិយោ
 ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន ចក្កុ មេ ឧបបដ្ឋេថ ។
- [២១០] យំ មំ សោ យាចិតុំ អាតា ទេហិ ចក្កុន្តិ ព្រាហ្មណោ
 តស្ស ចក្កុនិ ចាទាសី ព្រាហ្មណស្ស វេទិត្យតោ ។
 ភិយ្យោ មំ អាវិសិ បីតិ សោមនស្សព្វាណប្បកំ
 ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន ទុតិយំ មេ ឧបបដ្ឋេថ ។
- [២១១] ធម្មេន^(១) កាសិតា កាថា សីរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍន
 ឯតានិ តវ នេត្តានិ ទិព្យានិ បដិទិស្សវេ^(២) ។
 តិរោក្កុដ្ឋំ តិរោសេលំ សមតិក្កយ្ហ បព្វតំ
 សមន្តា យោជនសតំ ទស្សនំ អនុកោន្តុ តេ ។

១ ម. ធម្មេ ។ ២ ឱ. បដិទិយ្យវេ ។

វិសតិវិបាក សិរិរាជជាតក ទី ៣

[២០៨] (ព្រះឥន្ទ...) បពិត្រក្សត្រិយ៍ជាធំជាងជនមានជើងពីរ សូមព្រះ
អង្គពោល នូវពាក្យទាំងឡាយដែលជាសច្ចៈចុះ កាលបើព្រះអង្គ
ពោលនូវពាក្យសច្ចៈ ព្រះនេត្រនឹងមានឡើងវិញ ។

[២០៩] (ព្រះបាទសិរិ...) ពួកសូមណាមានគោត្រផ្សេងៗគ្នា មក
ដើម្បីសូមចំពោះយើង បណ្តាសូមទាំងនោះ សូមណាសូមយើង
សូមនោះជាទីស្រឡាញ់ នៃចិត្តរបស់យើង សូមឲ្យភ្នែកកើតមាន
ដល់យើង ដោយការពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ ។

[២១០] ព្រាហ្មណ៍នោះមកដើម្បីសូម នូវភ្នែកណានឹងយើងថា សូម
ព្រះអង្គប្រទាននូវភ្នែក យើងក៏បានឲ្យនូវភ្នែកទាំងឡាយនោះ ដល់
ព្រាហ្មណ៍ដែលសូមនោះហើយ ។ បីតិវិធីសោមនស្សដ៏ច្រើន
ក៏កើតឡើងដល់យើង ដោយក្រែកលែង សូមឲ្យភ្នែកជាគម្រប់ពីរ
កើតមានដល់យើង ដោយពោលពាក្យសច្ចៈនេះ ។

[២១១] (ព្រះឥន្ទ...) បពិត្រក្សត្រិយ៍ អ្នកញ៉ាំងដែនរបស់អ្នកដែនសិរិ
ឲ្យចម្រើន គាថាដែលព្រះអង្គពោលតាមធម៌ សូមឲ្យព្រះនេត្រទាំង
ពីររបស់ព្រះអង្គនេះ ប្រាកដដូចជាទិព្វ ។ ព្រះនេត្រទាំងពីរ
របស់ព្រះអង្គនោះ សូមឲ្យបាននូវការឃើញដុះជ្ជាយ ទៅខាងក្រៅ
ជញ្ជាំង ខាងក្រៅភ្នំប្លូ អស់ទីចំនួន ១០០ យោជន៍ ដោយជុំវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២១២] កោដិធិ វិត្តំ ន ទទេយ្យ យាចិតោ
អបិ វិសិដ្ឋំ សុបិយំបិ អត្តនោ
តទិដ្ឋ្យ សព្វេ សីរិយោ សមាគតា
ទិញានិ នេត្តានិ មមន្ត បស្សថ ។

តិរោកុខ្ខំ តិរោសេលំ សមតិក្កយ្ហ បព្វតំ
សមន្តា យោជនសតំ ទស្សនំ អនុកោន្តិ មេ ។
ន ចាកមត្តា បរមត្តិ (កិញ្ចិ) មច្ចានំ ឥធិ ដីរិតេ
ទត្វាន មាណុសំ ចក្កំ លទ្ធិ(មេ) ចក្កំ អមាណុសំ ។
ឯតំបិ ទិស្វា សីរិយោ ទេថ ទានានិ ភុញ្ញថ
ទត្វា ច ភុត្វា ច យថានុការំ
អទិទ្ធិតា សក្កមុបេថ ហានន្តិ ។

សីរិរាជជាតកំ តតិយំ ។

សិរីមន្តជាតកំ

[២១៣] បញ្ញាយុបេតំ សិរិយា វិហីនំ
យសស្សីនំ វាបិ អបេតបញ្ញំ
បុច្ឆាមិ សេនក ឯតមត្តំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២១២] (ព្រះបាទសីរី...) អ្នកណាមួយក្នុងលោកនេះ ដែលគេ
 សូម ហើយមិនឲ្យនូវទ្រព្យដ៏ពេញចិត្ត ឬទ្រព្យដ៏ថ្លៃថ្លា ជាទី
 ស្រឡាញ់ ដ៏ក្រៃលែងរបស់ខ្លួន នៃអ្នកដែនសីរីទាំងអស់ដែល
 មកប្រជុំគ្នា ចូរអ្នកទាំងឡាយមើល នូវភ្នែកទាំងពីររបស់
 អញ ដែលជាទិព្វ ក្នុងថ្ងៃនេះចុះ ។ ចក្ខុទាំងពីររបស់
 យើង រមែងបាននូវការឃើញធ្លុះធ្លាយ ទៅខាងក្រៅជញ្ជាំង ខាង
 ក្រៅភ្នំថ្ម អស់ទីចំនួនមួយរយយោជន៍ដោយជុំវិញ ។ (វត្តណាមួយ)
 ក្នុងជីវិត របស់សត្វទាំងឡាយនេះ រមែងមិនប្រសើរជាងចាតៈទេ
 (ខ្លួនយើង)បានឲ្យនូវចក្ខុជារបស់មនុស្សហើយបាននូវចក្ខុទិព្វ ដែល
 មិនមែនជារបស់មនុស្ស ។ ម្ចាស់អ្នកដែនសីរីទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
 ឡាយបានឃើញហេតុនេះហើយ ចូរឲ្យទាន ចូរបរិភោគ លុះឲ្យ
 ហើយ បរិភោគហើយ តាមសមគួរដល់អានុភាព សូមឲ្យជាអ្នកមិន
 មានអ្នកណាតិះដៀលបាន ហើយចូរទៅកាន់ឋានសួគ៌ចុះ ។

ចប់ សីរីរាជជាតក ទី ៣ ។

សិរីមន្ទជាតក

[២១៣] (ព្រះរាជាវិទេហៈត្រាស់សួរថា) នៃសេនកៈ យើង
 សួរនូវសេចក្តីនុ៎ះ គឺបុគ្គលប្រកបដោយប្រាជ្ញា ប្រាស
 ចាកសិរីសម្បត្តិ ១ បុគ្គលមានយស ប្រាសចាកប្រាជ្ញា ១

វិសតិវិបាកេ ចតុត្ថំ សិរីមន្ទជាតកំ

កមេត្ត សេយ្យោ កុសលា វេទន្តិ ។

[២១៤] ដីរា ច ពាលា ច ហវេ ជនិទ្ធ
 សិប្បបបន្នា ច អសិប្បិណោ ច
 សុជាតិមន្តោបិ អជាតិមស្ស
 យសស្សិណោ បេសករា ភវន្តិ
 ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វេទមិ
 បញ្ញោ និហីណោ សិរិមាវ សេយ្យោ ។

[២១៥] តុវម្បិ បុច្ឆាមិ អនោមបញ្ញោ
 មហោសធិ កេវលធម្មទស្សិ
 ពាលំ យសស្សី បណ្ឌិតំ អប្បកោតំ
 កមេត្ត សេយ្យោ កុសលា វេទន្តិ ។

[២១៦] ចាចានិ កម្មានិ ករោន្តិ ពាលា
 ឥទមេវ សេយ្យោ ឥតិ មញ្ញមាណា
 ឥធលោកទស្សី បរលោកំ អទស្សិ
 ឧភយត្ត ពាលោ កលិមត្តហោសិ
 ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វេទមិ
 បញ្ញោវ សេយ្យោ ន យសស្សី ពាលោ ។

វិសតិទិបាត សិរីមន្ទជាតក ទី ៤

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពោលថា បណ្តាបុគ្គលទាំងពីរនោះ
បុគ្គលណា ប្រសើរជាង ។

[២១៤] (អាចារ្យសេនកៈ...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ពួកអ្នក
ប្រាជ្ញ ពួកជនពាល ពួកជនអ្នកបរិបូណ៌ដោយសិល្បៈ និង
ពួកជនមិនមានសិល្បៈ សូម្បីជាអ្នកមានជាតិខ្ពស់ រមែងជា
អ្នកធ្វើនូវការបម្រើជនអ្នកមានយស ដែលមិនមានជាតិ ខ្ញុំព្រះ
អង្គបានឃើញហេតុនេះ ទើបទូលថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញា
ជាបុគ្គលថោកទាប ឯបុគ្គលមានសិរី ជាបុគ្គលប្រសើរ ។

[២១៥] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់មហោសធិ អ្នកមានប្រាជ្ញាមិនថោកថយ
ជាអ្នកឃើញនូវហេតុដោយសព្វគ្រប់ យើងសូមសួរអ្នក អំពី
បុគ្គលពាលមានយសបណ្ឌិតគ្មានភោគៈតើអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ
ពោលថា បណ្តាបុគ្គលទាំងពីរនោះ បុគ្គលណាប្រសើរជាង ។

[២១៦] (មហោសធិបណ្ឌិត...) ពួកជនពាល តែងធ្វើនូវអំពើអាក្រក់
ទាំងឡាយ ហើយសម្គាល់ថា អំពើនេះឯង ជាអំពើប្រសើរ ជា
អ្នកឃើញត្រឹមតែលោកនេះ មិនឃើញនូវលោកខាងមុខទេ
បុគ្គលពាលតែងកាន់យកនូវទោសក្នុងលោកទាំងពីរ ខ្ញុំព្រះអង្គ
បានឃើញហេតុនេះ សូមទូលថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាហ្នឹងឯង
ជាបុគ្គលប្រសើរ ឯបុគ្គលពាលមានយស មិនប្រសើរទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២០៧] ន សិប្បមេតំ វិទធាតិ កោតំ
 ន ពន្ធា ទ សិរីរាវកាសោ
 បស្សេន្នម្បកំ សុខមេធមានំ
 សិរីហីនំ ភជតេ កោរវិជ្ជំ
 ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វនាមិ
 បញ្ញោ និហីនោ សិរិមាវ សេយ្យោ ។

[២០៨] លទ្ធា សុខំ មជ្ជតិ អប្បបញ្ញោ
 ទុក្ខេន ផុដ្ឋាបិ បមោហាមេតិ
 អាភន្តុនា សុខទុក្ខេន ផុដ្ឋា
 បវេធាតិ វារិចកោវ យម្មេ
 ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វនាមិ
 បញ្ញោវ សេយ្យោ ន យសស្សិ ពាលោ ។

[២០៩] ទុមំ យថា សាទុផលំ អរញ្ញោ
 សមន្តតោ សមភិសរន្តិ បក្ខិ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២១៧] (អាចារ្យសេនកៈ...) សិល្បៈនេះ រមែងមិនដល់នូវភោគ-
 សម្បត្តិទេ បុគ្គលមានជេវពង្ស ក៏មិនដល់នូវបុគ្គលមានភោគ-
 សម្បត្តិដែរ ទាំងបុគ្គលអ្នកមានឱកាសនៃសរីរៈ (មានរូបឆោម
 ល្អ) ក៏មិនដល់នូវបុគ្គលមានភោគសម្បត្តិដែរ សូមទ្រង់ទតចុះ
 អ្នកផងតែងគប់រកនូវគោរវវិន្ទុសេដ្ឋី ជាមនុស្សហៀរទឹកមាត់
 ដល់នូវសេចក្តីសុខ ជាអ្នកសាបសូន្យចាកសិរី ខ្ញុំព្រះអង្គ
 បានឃើញហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញា
 ជាបុគ្គលថោកទាប ឯបុគ្គលមានសិរី ជាបុគ្គលប្រសើរ ។

[២១៨] (មហោសធិ...) បុគ្គលអប្បប្រាជ្ញា បានសេចក្តីសុខហើយ
 រមែងស្រវឹង លុះត្រូវសេចក្តីទុក្ខប៉ះពាល់វិញ ក៏ដល់នូវ
 សេចក្តីវង្វេង បុគ្គលអប្បប្រាជ្ញា ត្រូវសេចក្តីសុខនឹងទុក្ខមក
 ថ្មីប៉ះពាល់ហើយ ក៏រមែងញាប់ញ័រ ដូចជាវារិចរ (សត្វត្រាប់
 ទៅក្នុងទឹក) ដែលញាប់ញ័រក្នុងកាលក្តៅ ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
 ឃើញហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាហ្នឹង
 ឯង ជាបុគ្គលប្រសើរ ឯបុគ្គលពាលមានយស មិនប្រសើរ ។

[២១៩] (អាចារ្យសេនកៈ...) ពួកសត្វបក្សី តែងហើរសំដៅទៅ
 ចោមរោមដើមឈើ ដែលមានផ្លែដ៏ធ្ងាញ់ក្នុងព្រៃ យ៉ាងណា

វិសតិទិបាតេ ចតុត្ថំ សិរីមន្ទជាតកំ

ឯវម្បិ អន្ទំ សធនំ សកោកំ

ពហុជ្ជនោ ភជ្ជតិ អត្តហោតុ

ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វនាមិ

បញ្ញោ និហីនោ សិរិមាវ សេយ្យោ ។

[២២០] ន សាធុ ពលវា ពាលោ សាហាសំ វិជ្ជតេ ធនំ

កន្ទន្តមេតំ ទុម្មេដំ កឡន្តិ និរយំ ភុសំ

ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វនាមិ

បញ្ញាវ សេយ្យោ ន យសស្សិ ពាលោ ។

[២២១] យា កាចិ នន្ទោ កង្កមភិសវន្តិ

សញ្ញាវ តា នាមកោត្តំ ជហន្តិ

កង្កា សមុទ្ធិំ បដិបជ្ជមាណា

ន ខាយតេ ឥទ្ធិបរោ^(១) ហិ លោកេ

ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វនាមិ

បញ្ញោ និហីនោ សិរិមាវ សេយ្យោ ។

១ ម. ឥទ្ធិបញ្ញោ វិលោកេ ។

វិសតិទិបាត សិរីមន្ទជាតក ទី ៤

ជនជាច្រើនតែងគប់រកនូវបុគ្គលស្តុកស្តម្ភ បរិបូណ៌ដោយទ្រព្យ
និងភោគៈ ព្រោះហេតុតែប្រយោជន៍ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គ
បានឃើញហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញា
ជាបុគ្គលថោកទាប ឯបុគ្គលមានសិរី ជាបុគ្គលប្រសើរ ។

[២២០] (មហាសធឯ...) បុគ្គលពាលមានកម្លាំង រមែងបាននូវទ្រព្យ
(ព្រោះតែធ្វើ) នូវកម្មដ៏ក្លៀវក្លា មិនល្អទេ ពួកនិរយបាលតែង
ទាញកន្ត្រាក់នូវបុគ្គលពាល ឥតប្រាជ្ញា ដែលកន្តក់កន្តេញនោះ
យកទៅកាន់នរក ដ៏ក្លៀវក្លា ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហេតុនេះ
ហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញាហ្នឹងឯង ជា
បុគ្គលប្រសើរ ឯបុគ្គលពាលមានយស មិនប្រសើរ ។

[២២១] (អាចារ្យសេនកៈ...) ទឹកស្ទឹងទាំងឡាយណាមួយ រមែងហូរ
ចាក់ទៅក្នុងទន្លេគង្គា ទឹកស្ទឹងទាំងអស់នោះ រមែងលះបង់នូវ
នាមនិងគោត្រ ទឹកទន្លេគង្គា កាលបើហូរដល់សមុទ្រ (រមែង
បានឈ្មោះថា មហាសមុទ្រយ៉ាងណា) បុគ្គលដែលមានប្រាជ្ញា
ជាគ្រឿងសម្រេច ក៏មិនប្រាកដក្នុងលោកយ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំព្រះ
អង្គបានឃើញហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលមានប្រា-
ជ្ញា ជាបុគ្គលថោកទាប ឯបុគ្គលមានសិរី ជាបុគ្គលប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២២២] យបេតមក្ខា ឧទធី^(១) មហាន្តំ
 បយន្តិ នន្ទោ សព្វកាលំ អសង្ខំ
 សោ សាគរោ និច្ចមុឡារវេតោ
 វេលំ ន អច្ចេតិ មហាសមុទ្រោ
 ឯវម្បិ ពាលស្ស បដប្បិតានិ
 បញ្ញំ ន អច្ចេតិ សិរី កទាចិ
 ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វទាមិ
 បញ្ញាវ សេយ្យោ ន យសស្សិ ពាលោ ។

[២២៣] អសញ្ញតោ ចេបិ បវេសមត្តំ
 ភណាតិ សណ្ឋានតតោ យសស្សិ
 តស្សេវ តំ រូហតិ ញាតិមជ្ឈេ
 សិរីហីនំ ការយតេ ន បញ្ញំ
 ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វទាមិ
 បញ្ញា និហីនោ សិរិមាវ សេយ្យោ ។

១. ម. សុទធី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២២២] (មហោសធី...) លោកសេនកៈបានពោលនូវមហាសមុទ្រណា
 ថាជាសមុទ្រធំ ទឹកស្ទឹងទាំងឡាយតែងហូរទៅក្នុងសមុទ្រនោះ
 រាប់មិនបាន អស់កាលទាំងពួង សមុទ្រនោះ មានសន្ទុះដ៏
 លើសលប់ជានិច្ចក៏មែន តែថា ទឹកមហាសមុទ្រក៏មិនកន្លងនូវ
 ច្រាំងបានទេ ការប្រឹក្សារបស់មនុស្សពាល ក៏យ៉ាងនោះដែរ
 តាំងពីកាលណាមក បុគ្គលអ្នកមានសិរីរមែងមិនកន្លងនូវបុគ្គល
 មានប្រាជ្ញាបានឡើយ ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហេតុនេះហើយ
 ទើបទូលថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាហ្នឹងឯង ជាបុគ្គលប្រសើរ ឯ
 បុគ្គលពាលមានយស មិនប្រសើរ ។

[២២៣] (អាចារ្យសេនកៈ...) បុគ្គលមានយសវិតនៅក្នុងទីវិនិច្ឆ័យ បើ
 ទុកជាមិនព្រៀងទុក ក៏អាចប្រាប់នូវសេចក្តី ចំពោះពួកជនដទៃ
 បាន សម្តីរបស់បុគ្គលមានយសនោះឯង រមែងលូតលាស់
 ក្នុងកណ្តាលនៃពួកញាតិ អ្នកផងមិនអាចញ៉ាំងបុគ្គលដែលមាន
 ប្រាជ្ញា តែសាបសូន្យចាកសិរី ឲ្យធ្វើការ (អ្វី) បានទេ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គបានឃើញហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញា
 ជាបុគ្គលថោកទាប ឯបុគ្គលមានសិរី ជាបុគ្គលប្រសើរ ។

វិសតិវិបាកេ ចតុត្ថំ សិរីមន្ទជាតកំ

[២២៤] បរស្ស វា អត្តនោ វាបិ ហេតុ
 ពាលោ មុសា កាសតិ អប្បបញ្ញោ
 សោ និទ្ធិតោ ហោតិ សកាយ មជ្ឈេ
 បច្ឆាបិ សោ ទុក្ខតិកាមិ ហោតិ
 ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វទាមិ
 បញ្ញាវ សេយ្យោ ន យសស្សិ ពាលោ ។

[២២៥] អត្តម្បិ ចេ កាសតិ ភ្ជិបញ្ញោ
 អនាឡិយោ អប្បធនោ នលិទ្ធោ
 ន តស្ស តំ រូហតិ ញាតិមជ្ឈេ
 សិរី ច បញ្ញាលាវតោ ន ហោតិ
 ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ វទាមិ
 បញ្ញោ និហ្មីនោ សិរិមាវ សេយ្យោ ។

[២២៦] បរស្ស វា អត្តនោ វាបិ ហេតុ
 ន កាសតិ អលិកំ ភ្ជិបញ្ញោ
 សោ បូជិតោ ហោតិ សកាយ មជ្ឈេ
 បច្ឆាបិ សោ សុក្ខតិកាមិ ហោតិ

វិសតិវិបាក សិរីមន្តជាតក ទី ៤

[២២២] (មហោសធី...) បុគ្គលពាលអប្បប្រាជ្ញា រមែងនិយាយកុហក
 ព្រោះហេតុនៃអ្នកដទៃឬខ្លួនឯង បុគ្គលពាលនោះ ត្រូវគេតិះ
 ធៀលក្នុងកណ្តាលទីប្រជុំ ក្នុងកាលខាងក្រោយ បុគ្គល
 ពាលនោះ រមែងទៅកាន់ទុគ្គតិ ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហេតុ
 នេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលដែលមានប្រាជ្ញាហ្នឹងឯង
 ជាបុគ្គលប្រសើរ ឯបុគ្គលពាលមានយស មិនប្រសើរ ។

[២២៣] (អាចារ្យសេនកៈ...) បុគ្គលមានប្រាជ្ញាក្រាស់ដូចផែនដី មិន
 មានទីលំនៅ មិនមានទ្រព្យធន ជាបុគ្គលក្រីក្រ បើទុកជា
 ពោលនូវសេចក្តី (ណាមួយ) ពាក្យសម្តីរបស់បុគ្គលដែលមាន
 ប្រាជ្ញានោះ ក៏មិនលូតលាស់ក្នុងកណ្តាលនៃពួកញាតិ ទាំង
 សិរីរបស់បុគ្គលមានប្រាជ្ញាក៏មិនមាន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ
 ហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ជាបុគ្គល
 ថោកទាប ឯបុគ្គលមានសិរី ជាបុគ្គលប្រសើរ ។

[២២៤] (មហោសធី...) បុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញាក្រាស់ដូចផែនដី រមែងមិន
 និយាយពាក្យឡេះឡោះ ព្រោះហេតុនៃបុគ្គលដទៃឬខ្លួនឯងទេ
 បុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញានោះ មានគេបូជាក្នុងកណ្តាលទីប្រជុំ លុះ
 កាលខាងក្រោយ អ្នកមានប្រាជ្ញានោះ រមែងទៅកាន់សុគតិ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឯតម្បី ទិស្វាន អហំ វទាមិ
បញ្ញោវ សេយ្យោ ន យសស្សី ពាលោ ។

[២២៧]

ហត្ថិតវស្សា មណីកុណ្ណាលា ច
នារិយោ ច ឥទ្ធសុ កុលេសុ ជាតា
សញ្ញាវ តា ឧបកោតា កវន្តិ
ឥទ្ធស្ស ចោសស្ស អនិទ្ធិមន្តោ
ឯតម្បី ទិស្វាន អហំ វទាមិ
បញ្ញោ និហីនោ សិរិមាវ សេយ្យោ ។

[២២៨]

អសំវិហិតកម្មន្តំ ពាលំ ទុម្មន្តិមន្តិជំ^(១)
សិរី ជហតិ ទុម្មេជំ ទិណ្ណាវ ឧរកោ តចំ
ឯតម្បី ទិស្វាន អហំ វទាមិ
បញ្ញោវ សេយ្យោ ន យសស្សី ពាលោ ។

[២២៩]

បញ្ច បណ្ឌិតា មយំ ភទន្តេ
សព្វេ បញ្ចលិកា ឧបដ្ឋិតា តំ
ត្វំ នោ អភិកុយ្យ ឥស្សរោសិ
សក្កោវ ភូតប្បតិ នេរាជា

១ ម. ទុម្មេធមន្តិនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គល
មានប្រាជ្ញា ជាបុគ្គលប្រសើរ ឯបុគ្គលពាលមានយស មិន
ប្រសើរទេ ។

[២២៧] (អាចារ្យសេនកៈ...) ដំរី គោ សេះ កែវមណី កុណ្ណាល និង
នារី តែងកើតមានក្នុងត្រកូលដ៏ស្តុកស្តម្ភ ដំរី គោ សេះ ជា
ដើមទាំងអស់នោះ ជារបស់មិនមានប្ញទ្ធិ ទើបជាគ្រឿង
ឧបកោគ (ប្រើប្រាស់) របស់បុរសជាតស្សរៈ ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
ឃើញហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ជា
បុគ្គលថោកទាប ឯបុគ្គលមានសិរី ជាបុគ្គលប្រសើរ ។

[២២៨] (មហោសធជ...) សិរីគឺតស្សរិយយស រមែងលះបង់នូវបុគ្គល
ពាល ដែលមិនចេះចាត់ចែងនូវការងារ ជាអ្នកមានគំនិត
អាក្រក់ ឥតប្រាជ្ញាដូចពស់ដែលលះចោលនូវសំណកចាស់
ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលមាន
ប្រាជ្ញាហ្នឹងឯង ជាបុគ្គលប្រសើរ ឯបុគ្គលពាលមានយស
មិនប្រសើរទេ ។

[២២៩] (អាចារ្យសេនកៈ...) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំង ៥
នាក់សុទ្ធសឹងជាបណ្ឌិត ប្រណាម្យដែលបម្រើព្រះអង្គទាំងអស់គ្នា ព្រះអង្គជាធំ
លើសលប់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ដូចជាទេវរាជឈ្មោះសក្កៈជាម្ចាស់នៃទេវតា

វិសតិទិបាតេ ចតុត្ថំ សិរីមន្ទជាតកំ

ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ រទាមិ

បញ្ញោ និហ្មំនោ សិរិមាវ សេយ្យោ ។

[២៣០] ទាសោវ បញ្ញស្ស យសស្សិ ពាលោ

អត្ថេសុ ជាតេសុ តថាវិទេសុ

យំ បណ្ឌិតោ និបុណំ សំរិទេតិ

សម្មោហមាបជ្ជតិ តត្ថ ពាលោ

ឯតម្បិ ទិស្វាន អហំ រទាមិ

បញ្ញោវ សេយ្យោ ន យសស្សិ ពាលោ ។

[២៣១] អន្ទា ហិ បញ្ញាវ សតំ បសត្តា

កន្តា សិរី កោតរតា មនុស្សា

ញាណញ ពុទ្ធានមតុល្យបំ

បញ្ញំ ន អច្ចេតិ សិរី កទាចិ ។

វិសតិទិបាត សិរីមន្ទជាតក ទី ៤

ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គលមាន
ប្រាជ្ញា ជាបុគ្គលថោកទាប ឯបុគ្គលមានសិរី ជាបុគ្គល
ប្រសើរ ។

[២៣០] (មហោសធុ...) បុគ្គលពាលដែលមានយស ទុកដូចជា
ទាសៈ របស់បុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញា នាកាលហេតុទាំងឡាយ
ប្រាកដដូច្នោះកើតហើយ អ្នកប្រាជ្ញតាក់តែងនូវប្រស្នាដ៏ល្អិត
ណា បុគ្គលពាលរមែងដល់នូវការរង្វេងក្នុងប្រស្នាដ៏ល្អិតនោះ
ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហេតុនេះហើយ ទើបទូលថា បុគ្គល
មានប្រាជ្ញា ជាបុគ្គលប្រសើរ ឯបុគ្គលពាលមានយស មិន
ប្រសើរទេ ។

[២៣១] តាមពិត ពួកសប្បុរស តែងសរសើរប្រាជ្ញាតែម្យ៉ាង ពួក
មនុស្សតែងត្រេកអរចំពោះកោតៈ សិរីគ្រាន់តែជាទីត្រេកអរ
របស់(ពួកមនុស្សពាល) មួយទៀត ញាណនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំង-
ឡាយមិនមានអ្វីប្រៀបធៀបបានទេ តាំងពីកាលណាមក បុគ្គល
អ្នកមានសិរី រមែងមិនកន្លងនូវបុគ្គលមានប្រាជ្ញាបានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៣២] យន្តំ អបុច្ឆិម្ហ អភិក្កយី លោ
 មហោសធិ កេវលធម្មទស្សី
 កវំសហស្សំ ឧសភញ្ច ឆាតំ
 អាជញ្ញយុត្តេ ច រថេ ទស ឥមេ
 បញ្ញស្ស វេយ្យាករណោន តុដ្ឋោ
 ទទាមិ តេ កាមរាជិ សោឡសាតិ ។

សិរីមន្ទជាតកំ ចតុត្ថំ ។

ពោហានមិត្តជាតកំ

[២៣៣] ឯតេ យូថា បដិយន្តិ កីតា មរណា ចិត្តក
 កច្ច តុវិបិ មា កង្ខិ ដីវិស្សន្តិ តយា សហ ។
 [២៣៤] ឆាហំ ពោហាន កច្ឆាមិ ហាទយំ មេ អវកស្សតិ^(១)
 ន តំ អហំ ជហិស្សាមិ ឥធិ ហោស្សាមិ ដីវិតំ ។
 តេ ហិ ទូន មវិស្សន្តិ អន្តា អបរិណាយកា
 កច្ច តុវិបិ មា កង្ខិ ដីវិស្សន្តិ តយា សហ ។

១ ឱ. អវកទូតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៣២] (ព្រះបាទវិទេហរាជ...) ម្ចាស់មហោសធិ: ជាអ្នកឃើញធម៌
 សព្វគ្រប់ យើងបានសួរនូវប្រស្នាណា អ្នកបានថ្លែងដោះស្រាយនូវ
 ប្រស្នានោះដល់យើង យើងត្រេកអរដោយការដោះស្រាយនូវប្រស្នា
 (របស់អ្នក) យើងសូមឲ្យទ្រព្យទាំងនេះ គឺគោ ១០០០ មានគោ
 ឧសភ (ជាដើម) ផង ដំរីផង រថដែលទឹមដោយសេះអាជានេយ្យ
 ១០ ផង ស្រុកស្នាយ ១៦ ផង ដល់អ្នក ។
 ចប់ សិរីមន្តជាតក ទី ៤ ។

រោហនមិត្តជាតក

[២៣៣] (រោហនមិត្តពោធិសត្វពោលថា) ម្ចាស់ចិត្តក: ហ្ន៎មិត្តទាំង
 នេះ ខ្លាចសេចក្តីស្លាប់ ទើបរត់ចេញទៅ សូមអ្នករត់ទៅចុះ កុំ
 សង្ស័យឡើយ ហ្ន៎មិត្តទាំងឡាយនឹងរស់នៅជាមួយនឹងអ្នក ។

[២៣៤] (ចិត្តមិត្តជាប្អូនពោលថា) បពិត្ររោហន: ខ្ញុំមិនទៅទេ
 ហឫទ័យរបស់ខ្ញុំត្រូវសេចក្តីសោកទាញកន្ត្រាក់ ខ្ញុំមិនលះបង់អ្នក
 បងទេ ខ្ញុំនឹងស្វ័លះបង់ជីវិតក្នុងទីនេះ ។

(រោហន...) មាតាបិតាទាំងនោះ ជាសត្វខ្វាក់ មិនមានអ្នក
 ដឹកនាំទេ នឹងស្លាប់មិនខាន អ្នកចូរទៅចុះ កុំសង្ស័យឡើយ មាតា
 បិតានឹងរស់នៅជាមួយនឹងអ្នក ។

វិសតិទិពាតេ បញ្ចមំ រោហនមិត្តជាតកំ

នាហំ រោហន កច្ឆាមិ ហនយំ មេ អវកស្សតិ

ន តំ ពន្ធនំ ជហិស្សាមិ ឥន ហោស្សាមិ ដីវិតំ ។

[២៣៥] កច្ឆ កិរុ បលាយស្ស ក្សេជេ ពន្លោស្មិ អាយសេ

កច្ឆ តុវិមិ មា កង្ខិ ដីវិស្សន្តិ តយា សហ ។

[២៣៦] នាហំ រោហន កច្ឆាមិ ហនយំ មេ អវកស្សតិ

ន តំ អហំ ជហិស្សាមិ ឥន ហោស្សាមិ ដីវិតំ ។

តេ ហិ នូន មវិស្សន្តិ អន្ធា អបរិណាយកា

កច្ឆ តុវិមិ មា កង្ខិ ដីវិស្សន្តិ តយា សហ ។

នាហំ រោហន កច្ឆាមិ ហនយំ មេ អវកស្សតិ

ន តំ ពន្ធនំ ជហិស្សាមិ ឥន ហោស្សាមិ ដីវិតំ ។

[២៣៧] អយំ សោ លុទ្ធកោ ឯតិ លុទ្ធកោ សហារុនោ

យោ នោ វធិស្សតិ អន្ធា ឧសុនា សត្តិយាមមិ ។

វិសតិនិបាត រោហនមិត្តជាតក ទី ៥

(ចិត្តកៈ...) បពិត្ររោហនៈ ខ្ញុំមិនទៅទេ ហឫទ័យរបស់ខ្ញុំត្រូវ
សេចក្តីសោកទាញកន្ត្រាក់ ខ្ញុំមិនលះបង់អ្នកបងដែលជាប់អន្ទាក់ទេ
ខ្ញុំនឹងស្វ័លះបង់ជីវិតក្នុងទីនេះ ។

[២៣៥] (រោហនម្រឹគពោលថា) ម្ចាស់នាងជាអ្នកភិតភ័យ នាងចូរទៅ
ចុះ រត់ទៅចុះ ខ្លួនយើងជាប់ក្នុងអន្ទាក់កោងគន្លឹះដែក ចូរនាង
ទៅចុះ កុំសង្ស័យឡើយ មាតាបិតានឹងរស់នៅជាមួយនាង ។

[២៣៦] (សុតនាម្រឹគីពោលថា) បពិត្ររោហនៈ ខ្ញុំមិនទៅទេ ហឫទ័យ
របស់ខ្ញុំ ត្រូវសេចក្តីសោកទាញកន្ត្រាក់ ខ្ញុំមិនលះបង់ចោលអ្នកបង
ទេ ខ្ញុំនឹងស្វ័លះបង់ជីវិតក្នុងទីនេះឯង ។

(រោហនៈ...) មាតាបិតាទាំងនោះ ជាសត្វខ្វាក់ មិនមានអ្នក
ដឹកនាំ មុខជានឹងស្លាប់មិនខាន នាងចូរទៅចុះ កុំសង្ស័យឡើយ
មាតាបិតានឹងរស់នៅជាមួយនឹងនាង ។

(សុតនាម្រឹគី...) បពិត្ររោហនៈ ខ្ញុំមិនទៅទេ ហឫទ័យរបស់
ខ្ញុំ ត្រូវសេចក្តីសោកទាញកន្ត្រាក់ ខ្ញុំមិនលះបង់អ្នកបងដែលជាប់
អន្ទាក់ទេ ខ្ញុំនឹងស្វ័លះបង់ជីវិតក្នុងទីនេះឯង ។

[២៣៧] (រោហនម្រឹគី...) ព្រានណានឹងសម្លាប់យើង ក្នុងថ្ងៃនេះ
ដោយព្រួញ ឬដោយលំពែង ព្រាននោះមានរូបដ៏អាក្រក់ មាន
ទាំងអាវុធជាប់ជាមួយ កំពុងដើរមក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៣៨] សា មុហុត្ថំ បលាយិត្វា ភយដ្ឋា ភយតដ្ឋិតា

សុទុក្ខំ អករា ភិរុ មរណាយុបនិវត្តថ ។

[២៣៩] កិណ្ណុ តេមេ មិតា ហោន្តិ មុត្តា ពន្ធ�ំ ឧទាសវេ

ន តំ ចជិតុមិច្ឆន្តិ ដីវិតស្សាបិ ការណា ។

[២៤០] ភាតវោ ហោន្តិ មេ លុទ្ធ សោទរិយ ឯកមាតុកា

ន មំ ចជិតុមិច្ឆន្តិ ដីវិតស្សាបិ ការណា ។

[២៤១] តេ ហិ នូន មរិស្សន្តិ អន្ធា អបរិណាយកា

បញ្ចន្តំ ដីវិតំ ទេហិ ភាតវំ មុញ្ច លុទ្ធក ។

[២៤២] សោ វោ អហំ បមោក្ខាមិ មាតា បេតិកវំ មិតំ

នន្ទន្តុ មាតាបិតវោ មុត្តំ ទិស្វា មហាមិតំ ។

[២៤៣] ឯវំ លុទ្ធក ទន្ទស្សុ សហា សព្វេហិ ញាតិភិ

យថាហមជ្ជ ទន្ទាមិ មុត្តំ ទិស្វា មហាមិតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៣៨] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) សុតនាម្រឹគីនោះជាសត្វភិក្ខុក៏យ លុះត្រូវ
ក៏យគ្របសង្កត់គំរាមហើយ ក៏រត់ទៅ អស់កាលមួយស្របក់ ត្រឡប់
មកដើម្បីសេចក្តីស្លាប់វិញ ឈ្មោះថាបានធ្វើនូវអំពើដឹកម្រក្រៃពេក ។

[២៣៩] (ព្រានសួរថា) ម្រឹគទាំងនេះ ត្រូវជាអ្វីនឹងអ្នក រួចចាក
អន្ទាក់ហើយ ចូលមករកអន្ទាក់វិញ ម្រឹគទាំងនោះសូម្បីមានហេតុ
ដល់ជីវិត ក៏មិនប្រាថ្នាលះបង់អ្នក ។

[២៤០] (រោហនម្រឹគ...) ម្ចាស់ព្រាន ម្រឹគទាំងនេះ ជាបងប្អូនរបស់ខ្ញុំ
កើតក្នុងផ្ទៃជាមួយគ្នា មានមាតាតែមួយ សូម្បីមានហេតុដល់ជីវិត
ក៏មិនប្រាថ្នាលះបង់ចោលខ្ញុំ ។

[២៤១] (ចិត្តម្រឹគ...) ម្ចាស់ព្រាន មាតាបិតាទាំងនោះ ជាសត្វខ្វាក់
មិនមានអ្នកដឹកនាំ នឹងស្លាប់មិនខាន សូមអ្នកឲ្យនូវជីវិតដល់ម្រឹគ
ទាំង ៥ សូមអ្នកលែងរោហនម្រឹគជាបងឲ្យទាន ។

[២៤២] (ព្រាន...) ខ្ញុំនឹងលែងនូវម្រឹគ ដែលជាអ្នកចិញ្ចឹមនូវមាតា
បិតា ឲ្យដល់អ្នកទាំងឡាយ មាតាបិតាចូររីករាយ ព្រោះ
ឃើញនូវម្រឹគដ៏ប្រសើរដែលរួចហើយចុះ ។

[២៤៣] (ចិត្តម្រឹគ...) ម្ចាស់ព្រាន ថ្ងៃនេះខ្លួនខ្ញុំត្រេកអរ ព្រោះបាន
ឃើញនូវម្រឹគដ៏ប្រសើរដែលរួចហើយ យ៉ាងណា សូមអ្នកត្រេកអរ
ជាមួយនឹងពួកញាតិទាំងអស់ យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៤៤]	កងំ ត្នំ បមោក្ខោ អាសិ	ឧបដីតស្មិ ដីរិតេ
	កងំ បុត្ត អមោចេសិ	ក្ខេដចាសម្ហា លុទ្ធកោ ។
[២៤៥]	ភណំ កណ្ណសុខំ វាចំ	ហទយដ្ឋំ ហទយស្សិតំ ^(១)
	សុកាសិតាហិ វាចាហិ	ចិត្តកោ មំ អមោចយិ ។
	ភណំ កណ្ណសុខំ វាចំ	ហទយដ្ឋំ ហទយស្សិតំ
	សុកាសិតាហិ វាចាហិ	សុតនា មំ អមោចយិ ។
	សុត្វា កណ្ណសុខំ វាចំ	ហទយដ្ឋំ ហទយស្សិតំ
	សុកាសិតានិ សុត្វាន	លុទ្ធកោ មំ អមោចយិ ។
[២៤៦]	ឯវំ អានន្ទិតោ ហោតុ	សហ ទាវេហិ លុទ្ធកោ
	យថា មយដ្ឋ ណន្ទាម	ទិស្វា រោហនមាកតំ ។
[២៤៧]	ននុ ត្នំ អវច លុទ្ធិ	មិត្តចម្មានិ អាហារី
	អថ កេន នុ វណ្ណន	មិត្តចម្មានិ នាហារិ ។

១ ឱ. ហទយនិស្សិតំ ។

វិសតិនិបាត រោហនមិត្តជាតក ទី ៥

[២២២] (ម្រឹគជាមាតាសួរថា) កាលបើជីវិតចូលទៅជិត (កាន់សេចក្តីស្លាប់) ហើយ តើអ្នកបានរួចដោយហេតុអ្វី នៃកូន ព្រានបានដោះអ្នកចេញចាកអន្ទាក់កោង តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[២២៥] (រោហនម្រឹគ...) ចិត្តម្រឹគនិយាយពាក្យ ជាសុខដល់ត្រចៀក ជាពាក្យចូលទៅកាន់ហឫទ័យ អាស្រ័យនូវហឫទ័យ បានដោះខ្ញុំ (ចាកអន្ទាក់) ដោយពាក្យជាសុភាសិត ។ សុតនាម្រឹគនិយាយពាក្យជាសុខដល់ត្រចៀក ជាពាក្យចូលទៅកាន់ហឫទ័យ អាស្រ័យនូវហឫទ័យ បានដោះខ្ញុំ (ចាកអន្ទាក់) ដោយពាក្យជាសុភាសិត ។ លុះព្រានបានស្តាប់ពាក្យ ជាសុខដល់ត្រចៀក ជាពាក្យចូលទៅកាន់ហឫទ័យ អាស្រ័យនូវហឫទ័យហើយ ក៏បានដោះខ្ញុំ (ចាកអន្ទាក់) ព្រោះស្តាប់ពាក្យជាសុភាសិត ។

[២២៦] (ម្រឹគជាមាតាបិតាពោលថា) ថ្ងៃនេះយើងត្រេកអរ ព្រោះបានឃើញរោហនម្រឹគដែលមកដល់ យ៉ាងណា សូមឲ្យព្រានត្រេកអរដោយកូននិងប្រពន្ធទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ ។

[២២៧] (ព្រះរាជាត្រាស់សួរថា) ម្ចាស់ព្រាន អ្នកបាននិយាយថា ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងនាំម្រឹគ ឬស្បែកម្រឹគមក មិនមែនឬ ចុះហេតុដូចម្តេច ទើបអ្នកមិននាំយកម្រឹគ ឬស្បែកម្រឹគមក ។

[២៤៨] អាតមញ្ជោវ ហត្ថត្ថំ	ក្កុជចាសញ្ច សោ មិកោ
អពជ្ឈិ តំ មិតរាជំ	តញ្ច មុត្តា ឧចាសវេ ។
តស្ស មេ អហុ សំវេកោ	អញ្ចតោ លោមហំសនោ
តមញ្ចាហំ មិកំ ហញ្ញោ	អជ្ជ ហិស្សាមិ ជីវិតំ ។
[២៤៩] កីទិសា តេ មិកា លុទ្ធ	កីទិសា ធម្មិកា មិកា
កចំវណ្ណា កចំសីលា	ពាជ្ឈំ ខោ មេ បសំសសិ ។
[២៥០] ឌីនាតសិដ្ឋា សុចិវាលា	ជាតរូបតច្ចុបមា
ចាទា លោហិតកា តេសំ	អញ្ចិតត្តា មនោរមា ។
[២៥១] ឯទិសា តេ មិកា ទេវ	ឯទិសា ធម្មិកា មិកា
មាតាបេតិភវា ទេវ	ន តេ សោ អភិហារយី ^(១)
[២៥២] ទម្មិ និក្ខុសតំ លុទ្ធ	ចូលញ្ច មណិកុណ្ណាលំ
ចតុរស្សញ្ច បល្ល័ង្កំ	ឧម្មាបុប្ផសំវិទ្ធិកំ ។

១ ឱ. អភិហារយំ ។ ម. អភិហារិតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៤៨] (ព្រាន...) ម្រឹគនោះបានមកដល់កណ្តាប់ដៃ ជាប់នៅក្នុងអន្ទាក់
កោងហើយ តែម្រឹគដទៃដែលផុត (ចាកអន្ទាក់) ដ៏ចូលមករកស្តេច
ម្រឹគនោះ ។ សេចក្តីតក់ស្លុត ការព្រួចព្រើរោម ដែលមិនធ្លាប់
កើតក៏កើតមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ថាបើខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងសម្លាប់ម្រឹគ
នេះទៅ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងលះបង់នូវជីវិត ក្នុងថ្ងៃនេះឯង ។

[២៤៩] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់ព្រាន ពួកម្រឹគទាំងនោះមានអាការដូចម្តេច
ពួកម្រឹគមានធម៌ដូចម្តេច មានវណ្ណៈដូចម្តេច មានសីលដូចម្តេច ទើប
អ្នកសរសើរច្រាប់យើងខ្លាំងម៉្លេះ ។

[២៥០] (ព្រាន...) ពួកម្រឹគទាំងនោះ មានស្មែងស មានរោមកន្ទុយ
ស្អាត មានស្បែកឧបមាដូចមាស មានជើងក្រហម មានភ្នែកដ៏ថ្លា
បីដូចជាគេបន្តក់ គួរជាទីរីករាយនៃចិត្ត ។

[២៥១] បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ពួកម្រឹគទាំងនោះ មានអាការដូច្នោះ ពួក
ម្រឹគមានធម៌ដូច្នោះ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ពួកម្រឹគទាំងនោះ ជាសត្វ
ចិញ្ចឹមមាតាបិតា ខ្ញុំព្រះអង្គមិនហ៊ាននាំយកម្រឹគទាំងនោះមកទេ ។

[២៥២] (ព្រះរាជា...) នៃព្រាន យើងនឹងឲ្យ នូវឆ្កែរនៃមាសជា
ច្រើនផង នូវកែវមណី និងកុណ្ណាល ដ៏ក្រាស់ក្រៃលផង នូវបល្ល័ង្ក
បួនជ្រុង ដ៏រុងរឿង ដូចជាផ្កាត្រកៀតផង (ដល់អ្នក) ។

វិសតិនិបាតេ ឆដ្ឋមំ ហំសជាតកំ

ទ្វេ ច សាទិសិយោ ភរិយា ឧសភញ្ច កវំ សតំ
 ធម្មេន រដ្ឋំ ការេស្សំ ពហុកាហោ មេសិ លុទ្ធក ។
 កសិវណិជ្ជា ឥណទានំ ឧញ្ញាចរិយា ច លុទ្ធក
 ឯតេន ទារំ ចោសេហិ មា ចាបំ អករិ បុណតិ ។

ពោហនមិត្តជាតកំ បញ្ចមំ ។

ហំសជាតកំ

[២៥៣] ឯតេ ហំសា បក្កមន្តិ រដ្ឋង្គំ ភយមេរិតា
 ហរិត្តច ហោមវណ្ណា កាមំ សុមុខ បក្កម
 ឱហាយ មំ ញាតិតណា ឯកំ ចាសវសំ កតំ
 អនបេត្តមាណ កច្ឆន្តិ កិ ឯកោ អវហិយ្យសិ ។
 បតេវ បតតំ សេដ្ឋ ទត្តិ ពន្លេ សហាយតា^(១)
 មា អនិយាយ ហាមេសិ កាមំ សុមុខ បក្កម ។

១ ស សហាយកាតិ ទិស្សតិ ។

វិសតិទិបាត ហំសជាតក ទី ៦

ម្នាលព្រាន អ្នកមានឧបការៈច្រើនដល់យើង យើង (នឹងឲ្យ) នូវ
 ភរិយាពីរនាក់ ដែលមានរូបនិងភោគសម្បត្តិប្រហែលគ្នាផង នូវគោ
 មួយរយមានទាំងគោឧសភផង យើងនឹងសោយរាជ្យតាមធម៌
 ម្នាលព្រាន អ្នកចូរចិញ្ចឹមកូននិងប្រពន្ធដោយហេតុនេះគឺ កសិកម្ម
 ពាណិជ្ជកម្ម ឥណទានកម្ម (ការបុល) និងការស្វែងរករបរ (ជា
 សម្មាអាជីវៈចុះ) អ្នកកុំធ្វើនូវបាបទៀតឡើយ ។

ចប់ ពោធិសត្វជាតក ទី ៥ ។

ហំសជាតក

[២៥៣] (ស្តេចហង្សពោធិសត្វពោលថា) ពួកហង្ស មានកក្កក់ទាំងនេះ
 លុះត្រូវភ័យគ្របសង្កត់ហើយ ក៏ហើរអស់ទៅ ម្នាលសុមុខៈ មាន
 សម្បុរដូចមាស អ្នកចូរកៀសខ្លួនទៅចុះ ។ ពួកបក្សីជាញាតិ
 លះបង់នូវយើងម្នាក់ឯង ដែលលុះអំណាចអន្ទាក់ ឥតមានអាឡោះ
 អាល័យហើរទៅហើយ ខ្លួនអ្នកតែម្នាក់ឯងសម្លឹងនៅដូចម្តេចបាន ។
 ការដែលហើរចេញទៅ របស់ពួកសត្វស្លាប ជាការប្រសើរ ការ
 ប្រព្រឹត្ត នៅជាមួយអ្នកដែលជាប់ចំណង ជាការប្រសើរ មិនមែនទេ
 អ្នកកុំធ្វើសេចក្តីព្យាយាមឲ្យសាបសូន្យ ដោយសេចក្តីទុក្ខឡើយ
 ម្នាលសុមុខៈ អ្នកចូរកៀសខ្លួនចេញទៅតាមប្រាថ្នាចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៥៤] នាហំ ទុក្ខបរោតោតិ ធនរដ្ឋ តុំ ជយោ

ជីវិតំ មរណំ វា មេ តយា សទ្ធិ ភវិស្សតិ ។

[២៥៥] ឯតទរិយស្ស កល្យាណំ យំ តុំ សុមុខ កាសសិ

តញ្ច វីមំសមាណាហំ បតតេ តំ អវស្សដី ។

[២៥៦] អបទេន បទំ យាតិ អន្តលិក្ខតោ ទិដោ

អារា ទាសំ ន ពុជ្ឈិ តុំ ហំសានំ បរុត្តម ។

[២៥៧] យទា បរាភរោ ហោតិ ទោសោ ជីវិតសទ្ធិយេ

អថ ជាលញ្ច ទាសញ្ច អាសន្នាបិ ន ពុជ្ឈតិ ។

[២៥៨] ឯតេ ហំសា បក្កមន្តិ វុទ្ធីដ្ឋា ភយមេវិតា

ហរិត្តច ហោមវណ្ណា តូញោវ អវហិយ្យសិ ។

ឯតេ ភុត្វា ច បិត្វា ច បក្កមន្តិ វិហដ្ឋមា

អនបេក្ខមាណ វុទ្ធីដ្ឋា តូញោវកោ ឧទាសសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៥២] (សុមុខហង្សពោលថា) បពិត្រស្តេចហង្សឈ្មោះធាតរដ្ឋ ព្រះអង្គ ត្រូវសេចក្តីទុក្ខគ្របសង្កត់ហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនលះបង់ចោលព្រះអង្គ ទេ ការរស់ឬការស្លាប់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ នឹងមាននៅជាមួយព្រះអង្គ ។

[២៥៥] (ស្តេចហង្ស...) ម្ចាស់សុមុខៈ អ្នកពោលនូវពាក្យណា ពាក្យនុ៎ះ ជាពាក្យល្អរបស់អរិយជន ចំណែកខាងខ្ញុំ ល្បួងមើលអ្នក ក្នុងការ ហើរចេញទៅ ទើបពោលពាក្យ(យ៉ាងនេះ)នឹងអ្នក ។

[២៥៦] (កូនព្រានព្រៃពោលថា) សត្វបក្សីជាសត្វត្រាច់ទៅក្នុងអាកាស រមែងទៅកាន់ផ្លូវតាមអាកាសដែលមិនមែនជាផ្លូវ ម្ចាស់អ្នកដ៏ប្រសើរ ជាងពួកបក្សីហង្ស (ម្តេចក៏) អ្នកមិនដឹងនូវអន្ទាក់អំពីចម្ងាយ ។

[២៥៧] (ស្តេចហង្ស...) សេចក្តីវិនាសមានមក ក្នុងកាលណា សត្វ កាលបើជីវិតត្រូវអស់ហើយ ទោះបីប្រទះនូវសំណាញ់ ឬអន្ទាក់ រមែងមិនដឹង ក្នុងកាលនោះ ។

[២៥៨] (ព្រានពោលនឹងសុមុខហង្សថា) ពួកបក្សីហង្សមានកក្កក់ទាំងនេះ លុះត្រូវភ័យគ្របសង្កត់ហើយ ក៏ហើរអស់ទៅ ម្ចាស់អ្នកមានស្បែក ដ៏ខ្លៅ មានវណ្ណៈដូចមាស អ្នកម្នាក់ឯងសម្លឹងនៅ ។ ពួកបក្សីទាំងនេះ ជាសត្វទៅតាមអាកាស ឥតមានអាល័យ ជាសត្វមានកក្កក់ លុះស៊ី ហើយផឹកហើយ ក៏ហើរចេញទៅ អ្នកតែម្នាក់ឯងចូលមកវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ឆដ្ឋមំ បំសជាតកំ

កី នុ តាយំ ទិដោ ហោតិ មុត្តោ ពន្ធុំ ឧចាសសិ

ឱហាយ សកុណា យន្តិ កី ឯកោ អវហិយ្យសិ ។

[២៥៩] រាជា មេ សោ ទិដោ មិត្តោ សខា ចាណាសមោ ច មេ

នេវ នំ វិជហិស្សាមិ យាវ កាលស្ស បរិយាយំ ។

[២៦០] យោ ច ត្វំ សទិដោ ហោតុ ចាណំ ចទិតុមិច្ឆសិ

សោ តេ សហាយំ មុញ្ញាមិ ហោតុ រាជា តវានុតោ ។

[២៦១] ឯវំ លុទ្ធកក ទទ្ធស្ស សហា សព្វេហិ ញាតិភិ

យថាហមជ្ជ ទទ្ធមិ ទិស្វា មុត្តំ ទិដាទិបំ ។

[២៦២] កច្ចិ នុ ភោតោ កុសលំ កច្ចិ ភោតោ អនាមយំ

កច្ចិ រដ្ឋមិទំ ដីតំ ធម្មេន អនុសាសសិ ។

[២៦៣] កុសលញ្ជោវ មេ ហំស អថោ ហំស អនាមយំ

អថោ រដ្ឋមិទំ ដីតំ ធម្មេន អនុសាសហំ

វិសតិវិបាក ហំសជាតក ទី ៦

បក្សី នេះត្រូវជាអ្វីនឹងអ្នក ទើបអ្នកដែលផុត (ចាកអន្ទាក់) ចូលមក
រកបក្សីដែលជាប់វិញ ពួកបក្សីនាំគ្នាហើរចោល អស់ទៅហើយ
ហេតុដូចម្តេច អ្នកសម្លឹងនៅតែម្នាក់ឯង ។

[២៥៧] (សុមុខហង្ស...) បក្សីនេះជាស្តេចរបស់យើងផង ជាមិត្ត
របស់យើងផង ជាសម្លាញ់ស្នើដោយជីវិតរបស់យើងផង ខ្លួនយើង
នឹងមិនលះបង់នូវបក្សីនោះ ដរាបអស់កាលនៃជីវិត ។

[២៦០] (ព្រាន...) អ្នកណាប្រាថ្នាលះបង់ជីវិត ព្រោះហេតុសម្លាញ់
យើងនឹងលែង នូវសម្លាញ់របស់អ្នកនោះ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ
សូមឲ្យស្តេចរបស់អ្នកទៅជាមួយនឹងអ្នកចុះ ។

[២៦១] (សុមុខហង្ស...) ម្ចាស់ព្រាន ក្នុងថ្ងៃនេះ យើងត្រេកអរព្រោះ
បានឃើញនូវស្តេចបក្សីរួចចាកចំណង យ៉ាងណា អ្នកក៏ចូរត្រេកអរ
ជាមួយនឹងពួកញាតិទាំងអស់ យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៦២] (ស្តេចហង្ស...) ព្រះអង្គមានសេចក្តីសុខស្រួលទេឬ ព្រះអង្គ
មិនមានជំងឺតម្កាត់ទេឬ ព្រះអង្គតែងប្រៀនប្រដៅ នូវអ្នកដែនដីធំ
ទូលាយនេះ តាមធម៌ទេឬ ។

[២៦៣] (ព្រះរាជាតបថា) ម្ចាស់ហង្ស យើងមានសេចក្តីសុខស្រួលទេ
ម្ចាស់ហង្ស យើងមិនមានជំងឺតម្កាត់ទេ ខ្លួនយើងក៏បានប្រៀន
ប្រដៅ នូវអ្នកដែនដីធំទូលាយនេះ តាមធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៦៤] កច្ចិ កោតោ អមច្ចេសុ ទោសោ កោចិ ន វិជ្ជតិ

កច្ចិ អារា អមិត្តា តេ ឆាយា ទក្ខិណាតោរិ ។

[២៦៥] អថោបិ មេ អមច្ចេសុ ទោសោ កោចិ ន វិជ្ជតិ

អថោ អារា អមិត្តា មេ ឆាយា ទក្ខិណាតោរិ ។

[២៦៦] កច្ចិ តេ សាទិសី ភរិយា អស្សរា បិយភាណិដិ

បុត្តរូបយសូបេតា តវ ឆន្ទវសានុតា ។

[២៦៧] អថោ មេ សាទិសី ភរិយា អស្សរា បិយភាណិដិ

បុត្តរូបយសូបេតា មម ឆន្ទវសានុតា ។

[២៦៨] កច្ចិ តេ ពហារោ បុត្តា សុជាតា រដ្ឋវឌ្ឍន

បញ្ញាជវេន សម្បជ្ជា សម្មោទន្តិ តតោ តតោ ។

[២៦៩] សតំ ឯកោ ច មេ បុត្តា ធនវដ្ឋ មយា សុតា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៦៤] (ស្តេចហង្ស...) ពួកអាមាត្យរបស់ព្រះអង្គ មិនមានកំហុសណា មួយទេឬ ពួកសត្រូវនៃព្រះអង្គក្នុងទីឆ្ងាយ ដូចជាស្រមោល (ដែល មិនមាន) ក្នុងទិសខាងត្បូងទេឬ ។

[២៦៥] (ព្រះរាជា...) ពួកអាមាត្យរបស់យើង មិនមានកំហុសណា មួយទេ ទាំងសត្រូវរបស់យើងក្នុងទីឆ្ងាយ ក៏ដូចស្រមោល (ដែល មិនមាន) ក្នុងទិសខាងត្បូង ដូច្នោះ ។

[២៦៦] (ស្តេចហង្ស...) ភរិយារបស់ព្រះអង្គមានចិត្តស្មើគ្នា ជាស្រីស្តាប់ បង្គាប់ព្រះអង្គ ស្រដីនូវពាក្យជាទីស្រឡាញ់ បរិបូណ៌ដោយបុត្តនិង រូបនិងយសបរិវារ លុះអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ព្រះអង្គដែរឬ ។

[២៦៧] (ព្រះរាជា...) ភរិយារបស់យើងមានចិត្តស្មើគ្នា ជាស្រីស្តាប់ បង្គាប់យើង ស្រដីពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយបុត្តនិងរូបនិង យសបរិវារ លុះអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នារបស់យើងទេ ។

[២៦៨] (ស្តេចហង្ស...) បពិត្រព្រះអង្គអ្នកញ៉ាំងដែនឲ្យចម្រើន ព្រះអង្គ មានព្រះរាជបុត្តច្រើន កើតឡើងដោយល្អ បរិបូណ៌ដោយសន្ទុះនៃ ប្រាជ្ញា ស្រុះស្រួលរកគ្នា ក្នុងហេតុនោះៗដែរឬ ។

[២៦៩] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់ស្តេចហង្សឈ្មោះធាតុរដ្ឋ យើងមានកូនមួយ រយមួយនាក់ ដែលអ្នកផងឮសុសសាយថា យើងជាអ្នក(មានកូនច្រើន)

សុត្តន្តបិដកេ ឆដ្ឋមំ ហំសជាតកំ

តេសំ តំ កិច្ចមក្ខាហិ ធារុជ្ឈន្តិ តេ វចោ ។

[២៧០] ឧបបន្នោមិ ចេ ហោតិ ជាតិយា វិនយេន វា

អថ បច្ឆា ក្បុរេតេ យោកំ កិច្ចេ អាវាសុ សីទតិ ។

តស្ស សំហិរយញ្ញស្ស វិរោ ជាយតេ មហា

រត្តិមន្ទោវ រូចានិ ចូលានិ មនុបស្សតិ ។

អសារេ សារយោកញ្ញ មតី នត្វេវ វិទ្ធិតិ

សរកោវ កិរិទុក្កស្មី អន្តរាយេវ សីទតិ ។

ហីនជច្ចាមិ ចេ ហោតិ ឧដ្ឋាតា ធិតិមា នរោ

អាចារសីលសម្បន្នោ ជិសេ អក្កិវ ភាសតិ ។

ឯតំ វេ ឧបមំ កត្វា បុត្តេ វិជ្ជាសុ ហាបយ

សំរិទ្ធយេម មេធាវី ខេត្តេ ពីជំវ វុដ្ឋិយាតិ ។

វិសតិទិបាត ហំសជាតក ទី ៦

កូនទាំងនោះ រមែងមិនខឹងនឹងសម្តីរបស់អ្នកទេ សូមអ្នកប្រាប់ នូវ
អំពើដែលត្រូវធ្វើដល់កូនទាំងនោះចុះ ។

[២៧០] (ស្តេចហង្ស...) បុគ្គលបើទុកជាបរិបូណ៌ ដោយជាតិទាំងច្បាប់
តែបើក្នុងកាលជាខាងក្រោយ គឺកាលដែលខ្លួនចាស់ ធ្វើនូវសេចក្តី
ព្យាយាមក្នុងកិច្ចការ រមែងលិចចុះក្នុងសេចក្តីអន្តរាយ ។ កាល
បុគ្គលចាស់នោះ មានប្រាជ្ញារវើរវាយ ទោសក៏កើតឡើងជាច្រើន
យ៉ាង បុគ្គលចាស់នោះ រមែងឃើញបានតែត្រឹមរូបទាំង ដូចបុគ្គល
ងងឹតក្នុងវេលាយប់ ។ បុគ្គលចាស់ដឹងនូវសេចក្តីព្យាយាមក្នុងលទ្ធិមិន
មានខ្លឹមថាលទ្ធិមានខ្លឹម រមែងមិនបាននូវប្រាជ្ញា តែងលិចចុះ ក្នុង
សេចក្តីអន្តរាយមិនខាន ដូចជាសត្វសរកៈ លិចចុះក្នុងជ្រោះនៃភ្នំ ។
ជនបើទុកជាមានជាតិថោកថយ តែជាអ្នកមានការប្រឹងប្រែង មាន
ប្រាជ្ញា បរិបូណ៌ដោយអាចារសីល រមែងរុងរឿងដូចជាក្លើង ក្នុង
រាត្រី ។ សូមព្រះអង្គធ្វើសេចក្តីនេះឯង ឲ្យជាគ្រឿងប្រៀបធៀប
ហើយញ៉ាំងពួកព្រះរាជបុត្ត ឲ្យប្រតិស្ថានក្នុងវិជ្ជាទាំងឡាយ ដ្បិត
អ្នកប្រាជ្ញតែងលូតលាស់ល្អ ដូចពូជដែលលូតលាស់ក្នុងស្រែ ក្នុង
កាលដែលមានភ្លៀង ។

ចប់ ហង្សជាតក ទី ៦ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សត្តិគុម្ពជាតកំ

[២៧១] មិត្តលុទ្ធា មហារាជា	បញ្ចាលានំ រថេសកោ
និក្ខុទ្ធា សហ សេនាយ	ឌីតណោ វនមាគមា ។
តត្ថទ្ធិស អរញ្ញស្មី	តត្តរាជំ កុដីកតំ
តស្មា ^(១) កុដិយា និក្ខម្ម	សុវោ លុទ្ធានិ ភាសតិ ។
សម្បទ្ធាវាហនោ ចោសោ	យុវា សម្មដ្ឋកុណ្ណាលី
សោភតិ លោហិតុណ្ណីសោ	ទិវា សុរិយោវ ភាសតិ ។
មជ្ឈន្តិកេ សម្បតិកេ	សុត្តោ រាជា សសារថិ
ហន្ធិស្សារាវណំ សព្វំ	កណ្ណាម សហសា មយំ ។
និស្សិវេមិ ^(២) រហោនាទិ	សុត្តោ រាជា សសារថិ

អាទាយ វត្តំ មណីកុណ្ណាលញ្ច

ហន្ធិន សាខាហិ អវត្តរាម ។

[២៧២] កិណ្ណុ ឧម្មត្តរាជោ	សត្តិគុម្ព បភាសសិ
ទុរាសនា ហិ រាជានោ	អត្តិ បដ្ឋលិតោ យថា ។

១ ឱ. តស្សា ។ ២ ឱ. និសីវេមិ ។ ម. នសិវេមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សត្តិកុម្មជាតក

[២៧១] (ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) មហារាជដូចជាព្រានម្រឹគ ជា
 បុគ្គលប្រសើរលើរថ របស់អ្នកដែនបញ្ចាល បានយាងទៅជាមួយ
 នឹងសេនា សាបសូន្យចាកពួក ស្តេចចូលមកកាន់ព្រៃ ។ បានឃើញ
 ស្រុក របស់ពួកចោរ នៅក្នុងព្រៃនោះ សត្វសេកហើរចេញ
 អំពីស្រុកនោះហើយ និយាយនូវសម្តី ដ៏អាក្រក់ថា ព្រះរាជាជា
 បុរសកំលោះ បរិបូណ៌ដោយពាហនៈ មានកុណ្ណាលដ៏រលីង មាន
 ព្រះឧណ្ហិសៈ (ក្បាំង) ដ៏ក្រហមច្រាល ល្អរុងរឿងដូចជាព្រះអាទិត្យ
 ក្នុងវេលាថ្ងៃ ។ ឥឡូវនេះ ព្រះរាជាព្រមទាំងនាយសារថីដេក
 លក់ក្នុងវេលាថ្ងៃត្រង់ បើដូច្នោះ យើងនឹងយកគ្រឿងប្រដាប់
 ទាំងពួង របស់ព្រះរាជានោះដោយរហ័ស ។ ឥឡូវនេះ ស្តេច
 ព្រមទាំងនាយសារថីដេកលក់ក្នុងទីស្ងាត់ ដូចនៅកណ្តាលអធ្រាត្រ
 យើងនឹងយកសំពត់ កែវមណី និងកុណ្ណាល
 ហើយសម្លាប់ រួចគ្របដោយមែកឈើ ។

[២៧២] (បតិកោលុប្បចោរពោលថា) ម្ចាស់សត្តិកុម្មៈ ឯងនិយាយដូចជា
 ឆ្លុតទេប្ប ព្រោះថា ព្រះរាជាទាំងឡាយ យាងមកអំពីចម្ងាយ
 ទ្រង់រុងរឿងដូចជាភ្លើងកំពុងឆេះ ។

[២៧៣] អថ^(១) តំ បតិកោលុម្ព មត្តោ ថុល្លានិ កដ្ឋសិ
 មាតវិ មយ្ហ នក្កាយ កី នុ តំ វិធិកុច្ឆសេ ។

[២៧៤] ឧដ្ឋេហិ សម្ម តរមាណោ រថំ យោដេហិ សារថិ
 សកុលោ មេ ន រុច្ឆតិ អញ្ញំ កច្ឆាម អស្សមំ ។

[២៧៥] យុត្តោ រថោ មហារាជ យុត្តោ ច ពលវាហាណោ
 អធិតិដ្ឋ មហារាជ អញ្ញំ កច្ឆាម អស្សមំ ។

[២៧៦] កោនុមេវ កតា សព្វេ យេ អស្មី បរិចារកា
 ឯស កច្ឆតិ បញ្ចាលោ មុត្តោ តេសំ អទស្សនា ។
 កោ នណ្ហាកានិ កណ្ហាថ សត្តិយោ តោមរាជិ ច
 ឯស កច្ឆតិ បញ្ចាលោ មា វោ មុញ្ជិត្ត ដីវិតំ ។

[២៧៧] អថាបរោ បដិណ្ឌិត្ត សុវោ លោហិតតុណ្ហាកោ
 ស្វាកតន្តេ មហារាជ អថោ តេ អទុរាគតំ
 ឥស្សរោសិ អនុប្បត្តោ យំ ឥធិតិ បវេទយ ។

១ ឱ. មំ ។

វិសតិនិបាត សត្តិគុម្ភជាតក ទី ៧

[២៧៣] (សត្តិគុម្ភៈពោលថា) ម្ចាស់បតិកោលុម្ភៈ អ្នកឯងដូចជាបុគ្គល
ស្រវឹង ទើបកំញើញយើងយ៉ាងខ្លាំង អ្នកស្អប់ខ្ពើម (ចោរកម្ម)
ព្រោះមាតារបស់ខ្ញុំអាក្រាតឬអ្វី ។

[២៧៤] (ព្រះរាជាត្រាស់ថា) នែនាយសារថីសម្ងាញ់ ចូរអ្នករលះរលាំង
ក្រោកឡើង ចូរទើមរថទៅ យើងមិនពេញចិត្តនឹងបក្សីទេ យើងនឹង
ទៅកាន់អាស្រមដទៃវិញ ។

[២៧៥](នាយសារថីទូលថា) បពិត្រមហារាជ ទូលព្រះបង្គំបានទើមរថ
ទើមពាហនៈដ៏មានកម្លាំងហើយ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គឡើង
គង់ចុះ យើងនឹងទៅកាន់អាស្រមដទៃ ។

[២៧៦] (សត្តិគុម្ភៈ...) ពួកចោរក្នុងអាស្រម ទៅក្នុងទីណាអស់ទៅអេះ
ស្តេចក្នុងដែនបញ្ចាលនុំទៅផុត អំពីការមិនឃើញរបស់ពួកចោរ
ទាំងនោះហើយ ។ អ្នកទាំងឡាយចូរចាប់ផ្តើម ដាវ និងលំពែង ស្តេច
ក្នុងដែនបញ្ចាលនុំកំពុងតែទៅ អ្នកទាំងឡាយកុំលែងជីវិតឡើយ ។

[២៧៧] (អភិសម្ពុទ្ធភាថា) ក្នុងកាលនោះ សត្វសេកដទៃទៀត មានចំ-
ពុះដ៏ក្រហម បានទទួលរាក់ទាក់ថា បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គស្តេច
មកស្រួលហើយ មួយទៀត ដំណើរមករបស់ព្រះអង្គមិនទាស់ទេ
ព្រះអង្គជាជំយាងមកដល់ហើយ សូមទ្រង់មានព្រះបន្ទូលប្រាប់នូវ
ព្រះរាជបំណង ដែលមានក្នុងដំណើរយាងមកនេះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តិណ្ហាកានិ បិយាលានិ	មធុកេ កាសុមារិយោ
ផលានិ ខុទ្ទកប្បានិ	ភុញ្ញ រាជ វរំ វរំ ។
ឥទំបិ ចានិយំ សីតំ	អាកតំ តិរិតព្ពរា
តតោ បិវ មហារាជ	សចេ ត្ថំ អភិកដ្ឋសិ ។
អរញ្ញំ ឧញ្ញាយ តតា	យេ អស្មី បរិចារកា
សយំ ឧដ្ឋាយ កណ្ហារ្ម័	ហត្ថា មេ នត្ថិ ធាតវេ ។
[២៧៨] ភទ្ធុកោ វតាយំ បក្ខិ	ទិដោ បរមធម្មិកោ
អថេសោ ឥតរោ បក្ខិ	សុរោ លុទ្ធានិ ភាសតិ ។
ឯតំ ហនថ ពន្ធច	មា រោ មុញ្ជិត្ត ដីវិតំ
ឥច្ឆេវំ វិលបន្តសុស	សោត្តិ ^(១) បត្តោស្មិ អស្សមំ ។
[២៧៩] ភាតរោស្ម មហារាជ	សោទរិយា ឯកមាតុកា
ឯករុក្ខស្មិ ^(២) សំវឌ្ឍា	នាណាខេត្តតតា ឧកោ ។
សត្តិកុម្ពោ ច ចោរាជំ	អហាញ ឥសិជំ ឥធម
អសតំ សោ សតំ អហំ	តេន ធម្មេន លោ វិណា ។

១ -ឱ. ម. សោត្តិ ។ ២ ឱ. ម. ឯករុក្ខស្មិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គសោយនូវផ្លែទន្ធបំប៉ា ជាទីគាប់ព្រះ
ហឫទ័យ ផ្លែស្រកំនិងផ្លែដង្កៀបក្តាមតូចៗ ដ៏ប្រសើរប្រសើរចុះ ។
បពិត្រមហារាជ ទឹកនេះសោតក៏ត្រជាក់ ដែលពួកឥសីនាំមកអំពី
ជ្រោះភ្នំ សូមព្រះអង្គសោយ (នូវទឹក) អំពីជ្រោះនោះចុះ បើព្រះអង្គ
ប្រាថ្នា ។ ពួកឥសីអ្នកនៅក្នុងអាស្រមនេះ ទៅកាន់ព្រៃដើម្បី
ស្វែងរក(អាហារ) ហើយ សូមព្រះអង្គក្រោកឡើង យកដោយ
ព្រះអង្គឯងចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានដៃថ្វាយទេ ។

[២៧៨] (ព្រះរាជា...) សត្វបក្សីទ្វិជាតិនេះ ល្អ ប្រកបដោយធម៌ណាស់
តើ ចម្លែកតែបក្សីសេកក្រៅពីនេះនុ៎ះ និយាយពាក្យអាក្រក់ថា
អ្នកទាំងឡាយចូរសម្លាប់ ចូរចងនូវស្តេចនេះ អ្នកទាំងឡាយកុំលែង
ជីវិតឡើយ កាលសេកនោះកំពុងនិយាយយ៉ាងនេះ យើងក៏បាន
ចេញមកដល់ទីអាស្រមនេះដោយសួស្តី ។

[២៧៩] (សេកបុប្ផកៈ...) បពិត្រមហារាជ យើងខ្ញុំទាំងពីរជាបងប្អូនរួមផ្ទៃ
មានមាតាជាមួយគ្នា ធំឡើងនៅលើដើមឈើតែមួយ តែឃ្នាតទៅ
ក្នុងខេត្តផ្សេងគ្នា ។ សត្តិគុម្ភៈទៅក្នុងសម្នាក់នៃពួកចោរ ឯខ្ញុំព្រះ
អង្គមកនៅក្នុងសម្នាក់នៃពួកឥសីក្នុងទីនេះ សត្តិគុម្ភៈ(ចូលទៅកាន់
សម្នាក់) នៃពួកអសប្បុរស ខ្ញុំព្រះអង្គ (ចូលមកកាន់សម្នាក់) នៃ
ពួកសប្បុរស(ហេតុនោះ) សត្តិគុម្ភៈនិងខ្ញុំមិនរៀរចាកធម៌នោះ^(១) ទេ។

១ ចោរធម៌ និងឥសិធម៌ ។

វិសតិវិបាកេ សត្តមំ សត្តិគុម្ពជាតកំ

[២៨០] យត្ថ វេទោ ច ពន្លោ ច

អាណោចា សហសាការា

ឥធិ សច្ចញ្ច ធម្មោ ច

អាសន្ទនកណាយំ

[២៨១] យំ យំ ហិ វាជ ភជតិ

សីលវន្តំ វិសីលំ វា

យាទិសំ ក្យុតេ មិត្តំ

សោមិ តាទិសកោ ហោតិ

សេវមាណោ សេវមាណំ

សរោ ទុដ្ឋោ កលាបំ

ឧបសិម្បកយា ដីរោ

បូតិមច្ចំ កុសក្កេន

កុសាមិ បូតិ វាយន្តិ

និកតិ វេញានិ ច

តានិ សោ តត្ថ សិក្ខតិ ។

អហីសា សំយមោ ទមោ

អន្តេ វខ្មោស្មិ ការត ។

សន្តំ វា យទិ វា អសំ

វសំ តស្មេវ កច្ចតិ ។

យាទិសព្វបសេវតិ

សហវាសោមិ តាទិសោ ។

សម្ពុដ្ឋោ សម្ពុសំ បរំ

អលិត្តមុបសិម្បតិ ។

នេវ ចាបសខា សិយា

យោ នរោ ឧបនយ្ហតិ

ឯវំ ពាលូបសេវោ ។

វិសតិនិបាត សត្តិគុម្ភជាតក ទី ៧

[២៨០] ការសម្លាប់ក្តី ចងក្តី ការបន្ធូកក្តី បញ្ឆោតក្តី ការបួនក្តី ការកំហែងក្តី
 មាននៅក្នុងសម្នាក់ចោរណា សត្តិគុម្ភៈរមែងសិក្សាអំពើទាំងនោះ
 ក្នុងសម្នាក់ចោរនោះ ។ សេចក្តីពិតក្តី សុចរិតក្តី ការមិនបៀត
 បៀនក្តី ការសង្រួមសីលក្តី ការទូន្មានឥន្ទ្រិយក្តី មាននៅក្នុងទីនេះ
 បពិត្រព្រះភារតៈ ខ្ញុំព្រះអង្គធំឡើងនៅលើចង្កេះ នៃពួកឥសីអ្នក
 ឲ្យអាសនៈនិងទឹក ។

[២៨១] បពិត្រព្រះរាជា ពិតណាស់ បុគ្គលគប់រកនូវបុគ្គលណា ទោះជា
 សប្បុរស ឬអសប្បុរស មានសីល ឬឥតសីល រមែងលុះអំណាច
 បុគ្គលនោះឯង ។ បុគ្គលធ្វើនូវបុគ្គលបែបណា ឲ្យជាមិត្ត ចូលទៅ
 គប់រកនូវបុគ្គលបែបណា បុគ្គលនោះក៏មានអាការបែបនោះ ឯការ
 នៅរួមក៏ប្រាកដដូច្នោះ ។ កូនសិស្សគប់រក នូវអាចារ្យផ្ដេសផ្ដាស
 អាចារ្យនោះដែលកូនសិស្សគប់រកហើយ រមែងប្រឡាក់កូនសិស្ស
 ដែលមិនប្រឡាក់ (ដោយបាបធម៌) ដូចសរ ដែលជ្រលក់ដោយ
 ថ្នាំពិសតែងប្រឡាក់បំពង់សរ ។ ព្រោះភ័យអំពីការប្រឡាក់ អ្នក
 ប្រាជ្ញទើបមិនយកបុគ្គលលាមកជាសម្លាញ់ ជនណាខ្ជប់នូវត្រីស្អុយ
 ដោយចុងស្បូវភ្នាំង សូម្បីស្បូវភ្នាំងក៏មានក្លិនស្អុយផ្សាយចេញ
 ការគប់រកនូវបុគ្គលពាល (របស់ជននោះ) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តត្តវំ បលាសេន	យោ នហោ ឧបនយ្ហតិ
បត្តាបិ សុរកី វាយន្តិ	ឯវំ ធិរូបសេវនា
តស្មា បលាសបុជស្សេវ	ញត្វា សម្មាភមត្តនោ
អសន្តេ នូបសេវេយ្យ	សន្តេ សេវេយ្យ បណ្ឌិតោ
អសន្តោ និរយំ នេន្តិ	សន្តោ ចាបេន្តិ សុត្តតិទ្ធិ ។

សត្តិគុម្ពជាតកំ សត្តមំ ។

ភល្លាតិយជាតកំ

[២៨២] ភល្លាតិយោ នាម អហោសិ រាជា
 រដ្ឋំ^(១) បហាយ មិត្រំ អចរិ
 សោ អត្តមាសិ តិរិវំ កន្ធមាទនំ
 សុបុប្ផិតំ កី បុរិសានុចិណ្ណំ ។
 សាលូរសជ្ឈញ្ចា និសេធយិត្វា
 ធនុកលាបញ្ចា សោ និក្ខិបិត្វា
 ឧទាកមិ វេចនំ វត្តកាមោ
 យត្តដ្ឋិតា កីបុរិសា អហោសុំ ។
 ហិមច្ចយេ ហោមវតាយ តិវេ
 កិមិធដ្ឋិតា មន្តយញ្ចា អភិណ្ណំ

១ ឱ. រដ្ឋំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ជនណាខ្ទប់ខ្ទឹមក្រស្មាដោយស្លឹកឈើ សូម្បីស្លឹកឈើ ក៏មានក្លិន
ក្រអូបផ្សាយចេញ ការគប់រកអ្នកប្រាជ្ញ (របស់ជននោះ) ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលជាអ្នកប្រាជ្ញ ដឹងច្បាស់នូវបញ្ញា
ចាស់ទុំរបស់ខ្លួន ដូចជាកញ្ចប់ស្លឹកឈើ មិនគួរគប់រកពួកអសប្បុរស
គួរគប់រកតែពួកសប្បុរស (ដ្បិត) ពួកអសប្បុរស តែងនាំទៅនរក
ពួកសប្បុរសតែងផ្តល់នូវសុគតិ ។

ចប់ សុត្តិគុម្ពជាតក ទី ៧ ។

ភណ្ឌតិយជាតក

[២៨២] (ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) ព្រះរាជាព្រះនាមភណ្ឌតិយៈ
បានលះបង់នូវដែន ហើយត្រាច់ចេញទៅកាន់ទីសម្លាប់ម្រឹគ
ព្រះអង្គបានយាងទៅដល់ភ្នំ ដ៏ប្រសើរឈ្មោះគន្ធមាទន៍ មាន
ឈើផ្ការីកស្កុះស្កាយ ដ៏ដេរដាសដោយពួកកិន្ទរ ។ ព្រះអង្គ
ប្រាថ្នាដើម្បីពោលពាក្យ (នឹងពួកកិន្ទរ) ទើបហាមឃាត់ហ្វូង
ថ្លៃ ហើយដាក់ចុះនូវធ្នូនិងបំពង់ព្រួញ រួចចូលទៅត្រង់
កន្លែងដែលពួកកិន្ទរបិទនៅ ។ (ព្រះរាជាសួរថា) កាល
កន្លងហេមន្តរដូវទៅហើយ ម្តេចឡើយ អ្នកទាំងឡាយ
បិទនៅក្នុងទីនេះ ប្រឹក្សាគ្នារឿយៗ ប្របង្កើតហេមវតី

វិសតិនិបាតេ អដ្ឋមំ ភណ្ឌតិយជាតកំ

បុច្ឆាមិ វោ មាណុសទេហាវណ្ណោ
កថំ វោ ជានន្តិ មនុស្សលោកេ ។

[២៨៣] មាលាគីរី^(១) បណ្ណារកំ តិក្ខុដំ
សីតោទកា^(២) អនុវិចរាម នរោ
មិតា មនុស្សាវ និកាសវណ្ណា
ជានន្តិ នោ កីបុរិសាតិ លុទ្ធ ។

[២៨៤] សុកិច្ឆរូបំ បរិទេវយព្រូ
អាសិទ្ធិតោ ចាសិ មិយោ មិយាយ
បុច្ឆាមិ វោ មាណុសទេហាវណ្ណោ
កិមិធិ វនេ ពោទថ អប្បតីតា ។
សុកិច្ឆរូបំ បរិទេវយព្រូ
អាសិទ្ធិតោ ចាសិ មិយោ មិយាយ
បុច្ឆាមិ វោ មាណុសទេហាវណ្ណោ
កិមិធិ វនេ វិលបថ អប្បតីតា ។
សុកិច្ឆរូបំ បរិទេវយព្រូ
អាសិទ្ធិតោ ចាសិ មិយោ មិយាយ

១ ឱ. មល្លកិរី ។ ម. មល្លាគីរី ។ ២ ឱ. សីតោទិយា ។

វិសតិវិបាក ភណ្ឌតិយជាតក ទី ៨

យើងសូមសួរពួកអ្នក ដែលមានរាងកាយនិងសម្បុរដូចជា
មនុស្ស គេស្គាល់អ្នកទាំងឡាយបាន ក្នុងមនុស្សលោក
ដោយប្រការដូចម្តេច ។

[២៨៣] (កិន្ទរិធើយថា) ម្ចាស់ព្រាន ពួកយើង តែងត្រាច់
ទៅកាន់ភ្នំ ឈ្មោះមាលាគិរិ ភ្នំឈ្មោះបណ្ណារកៈ ភ្នំត្រៃកូដ
និងស្ទឹងមានទឹកដ៏ត្រជាក់ ពួកយើងជាម្រឹគមានភេទប្រាកដ
ដូចជាពួកមនុស្ស គេស្គាល់ពួកយើងថាជាកិន្ទរ ។

[២៨៤] (ព្រះរាជា...) អ្នកទាំងពីរ មានសភាពដូចជាទុក្ខក្រែកលែង
ទូញយំ អ្នកគួរជាទីស្រឡាញ់ ត្រូវនាងកិន្ទរិជាទីស្រឡាញ់
ឱបរឹតហើយ យើងសូមសួរនូវពួកអ្នក ដែលមានរាងកាយ
និងសម្បុរដូចមនុស្ស អ្នកទាំងឡាយ អាក់អន់ចិត្តដូចម្តេច
ទើបទូញយំក្នុងព្រៃនេះ អ្នកទាំងពីរ មានសភាពដូចជាទុក្ខ
ក្រែកលែង ទូញយំ អ្នកគួរជាទីស្រឡាញ់ ត្រូវនាងកិន្ទរិ
ជាទីស្រឡាញ់ឱបរឹតហើយ យើងសូមសួរ នូវពួកអ្នក
ដែលមានរាងកាយនិងសម្បុរដូចជាមនុស្ស អ្នកទាំងឡាយ
អាក់អន់ចិត្តដូចម្តេច ទើបយំរៀបរាប់ក្នុងព្រៃនេះ ។ អ្នក
ទាំងពីរ មានសភាពដូចជាទុក្ខក្រែកលែង ទូញយំ អ្នកគួរ
ជាទីស្រឡាញ់ ត្រូវនាងកិន្ទរិជាទីស្រឡាញ់ ឱបរឹតហើយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បុច្ឆាមិ វោ មាណុសទេហាវណ្ណោ
កិមិធ វនេ សោចថ អប្បតីតា ។

[២៨៥] មយេកវត្តំ^(១) វិប្បវសិម្ហំ^(២) លុទ្ធ
អកាមកា អញ្ញមញ្ញំ សវន្តា
តមេកវត្តំ អនុតប្បមាណា
សោចាម សា វត្តិ បុន ន ហោស្សតិ ។

[២៨៦] យមេកវត្តំ អនុតប្បថេតំ
ធនំវ នដ្ឋំ បិតវញ្ច បេតំ
បុច្ឆាមិ វោ មាណុសទេហាវណ្ណោ
កថំ វិណាវាសមកប្បយិត្ត ។

[២៨៧] យមិមំ នទី បស្សសិ សីយសោតំ
នាណុមច្ឆាទន សេលក្ខលំ
តំ មេ បិយោ ឧត្តវិ វស្សកាលេ
មមញ្ច មញ្ញោ អនុពន្ធវីតិ ។
អហញ្ច អង្កោលកមោចិណមិ
អធិមុត្តកំ សត្តលិយោធិកញ្ច
បិយោ ច មេ ហោហិតិ មាលការី

១ ឱ. មយេកវត្តិ ។ ២ ម. បវសិម្ហ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

យើងសូមសួរនូវពួកអ្នក ដែលមានរាងកាយនិងសម្បុរ ដូចមនុស្ស
អ្នកអាក់អន់ចិត្តដូចម្តេច ទើបសោកស្តាយក្នុងព្រៃនេះ ។

[២៨៥] (កិន្ទរី...) ម្ចាស់ព្រាន យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកព្រាត់ប្រាស
គ្នា អស់មួយរាត្រី រលឹកគ្នាទៅវិញទៅមក មិនដាច់អាល័យ
ក្តៅក្រហាយនឹងរាត្រីមួយនោះ ទើបយំសោក រាត្រីនោះ
នឹងមិនមានទៀត ។

[២៨៦] (ព្រះរាជា...) អ្នកទាំងឡាយ ក្តៅក្រហាយនឹងរាត្រីមួយ
ណា ដូចបុគ្គលក្តៅក្រហាយនឹងទ្រព្យដែលបាត់ និងមាតា
បិតា ដែលទៅកាន់បរលោក យើងសូមសួរ នូវពួកអ្នក
ដែលមានរាងកាយនិងសម្បុរដូចមនុស្ស ចំពោះរាត្រី (នោះ)
តើអ្នកទាំងឡាយសម្រេចនូវទីនៅផ្សេងគ្នាដូចម្តេច ។

[២៨៧] (កិន្ទរី...) អ្នកឃើញនូវស្ទឹងណា ដែលមានខ្សែទឹកដ៏រហ័ស
ជាស្ទឹងបិទបាំងដោយដើមឈើផ្សេងៗ មានមាត់ច្រាំងដ៏ហើយ
ដោយថ្ម កិន្ទរ (ជាប្តី) ជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំ បានហែល
ឆ្លងស្ទឹងនោះក្នុងកាលរដូវភ្លៀង ដោយគិតថា កិន្ទរឹមកតាម
ក្រោយអាត្មាអញដែរ ។ ចំណែកខាងខ្ញុំ កំពុងតែបេះផ្កា
ព្រួស ផ្កាទន្ធា ផ្កាម្លិះរួត និងផ្កាយុប្តា ដោយបំណងថា កិន្ទរ
(ជាប្តី) ជាទីស្រឡាញ់របស់អាត្មាអញនឹងបានប្រដាប់កម្រងផ្កា

វិសតិនិបាតេ អដ្ឋមំ ភណ្ណតិយជាតកំ

អហញ្ច ណំ មាលិនិ អដ្ឋបេស្សំ ។

អហញ្ចំណំ កុរុកំ ឱចិនាមិ

ឧទ្ទាលកា ចាតលិ សិទ្ធការិតា

បិយោ ច មេ ហោហិតិ មាលការី

អហញ្ច ណំ មាលិនិ អដ្ឋបេស្សំ ។

អហញ្ច សាលស្ស សុបុប្ផិតស្ស

ឱចេយ្យ បុទ្ធានិ កកោមិ មាលំ

បិយោ ច មេ ហោហិតិ មាលការី

អហញ្ច ណំ មាលិនិ អដ្ឋបេស្សំ ។

អហញ្ច សាលស្ស សុបុប្ផិតស្ស

ឱចេយ្យ បុទ្ធានិ កកោមិ ការំ

ឥនញ្ច ណោ ហោហិតិ សន្តរត្ថំ

យត្តដ្ឋិមំ វិហារិស្សាម រត្ថិ ។

អហញ្ច ខោ អក្កសុ ចន្ទនញ្ច

សិលាយ បីសាមិ មមត្តរូចា

បិយោ ច មេ ហោហិតិ ភោសិតដ្ឋោ

អហញ្ច ណំ ភោសិតា អដ្ឋបេស្សំ ។

វិសតិទិបាត ភណ្ឌតិយជាតក ទី ៨

ទាំងអាត្មាអញជាអ្នកប្រដាប់កម្រងផ្កា នឹងបានចូលទៅរកកិច្ចរ
 (ជាប្តី) នោះ (ក្នុងដំណេក) ។ មួយទៀត ខ្ញុំបេះផ្កាកុំរកៈ
 ទាំងផ្ការាជព្រឹក្សនិងផ្កាច្រនៀងក៏ខ្ញុំបេះ ដោយបំណងថា កិច្ចរ
 (ជាប្តី) ជាទីស្រឡាញ់របស់អាត្មាអញ នឹងជាអ្នកប្រដាប់
 កម្រងផ្កា ទាំងអាត្មាអញក៏ជាអ្នកប្រដាប់កម្រងផ្កា នឹងចូល
 ទៅរកកិច្ចរជាប្តីនោះ (ក្នុងដំណេក) ។ មួយទៀត ខ្ញុំបានបេះ
 នូវផ្កាសាលព្រឹក្ស ដែលរីកស្កុះស្កាយ ធ្វើជាគ្រឿងប្រដាប់
 ដោយបំណងថា ថ្ងៃនេះ យើងនឹងនៅក្នុងទីណា អស់រាត្រីមួយ
 គ្រឿងប្រដាប់នេះ នឹងបានជាកម្រាលរបស់យើងក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ខ្ញុំមានសភាពជាអ្នកធ្វេសប្រហែស ក្លិនខ្លឹមក្រសួរ
 និងខ្លឹមចន្ទន៍លើថ្ម ដោយបំណងថា កិច្ចរជាប្តីជាទីស្រឡាញ់
 របស់អាត្មាអញ នឹងបានលាបខ្លួនប្រាណ ទាំងខ្លួនអញក៏បាន
 លាបស្រលាប នឹងចូលទៅរកកិច្ចរជាប្តីនោះក្នុងដំណេក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អថាភមា សលិលំ សីយសោតំ
 នុទំ សាលេ សលលេ កណ្ណិកាវេ
 អាប្បរថេ តេន មុហុត្តកេន
 សយំ នទី អាសិ មយា សុទុត្តរា ។
 ឧកោសុ តីវេសុ មយំ តទា បិតា
 សម្បស្សន្តា ឧកយោ អញ្ញមញ្ញំ
 សកីបិ រោទាម សកី ហសាម
 កិច្ចេន នោ អភមា សម្ពរី សា ។
 ចាតោ ច ខោ ឧត្តតេ សុរិយម្ហិ
 ចតុក្កំ នទី ឧត្តរិយាន លុទ្ធ
 អាសិទ្ធិយា អញ្ញមញ្ញំ មយំ ឧកោ
 សកីបិ រោទាម សកី ហសាម ។
 តីហ្វនកំ សត្ត សតានិ លុទ្ធ
 យមិធម មយំ វិប្បវសិម្ហ បុព្វ
 វស្សេកិមំ ជីវិតំ ភូមិចាល
 កោនិធម កណ្ណាយ វិណា វសេយ្យ ។

[២៨៨] អាយុញ្ច វោ កិវតកោ នុ សម្ម
 សចេបិ ជាធាម វទេម អាយុ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

លំដាប់នោះ ទឹកស្ទឹងមានខ្សែដំរហ័ស ហូរគួបយកផ្កាសាល-
 ព្រឹក្ស ផ្កាស្រល់និងផ្កាកណ្តិការ (ដែលខ្ញុំបេះទុក ក្នុងទីទៀប
 មាត់ច្រាំង) មានទឹកដ៏ពេញដោយមួយរំពេច ទាំងស្ទឹងនោះ
 ខ្ញុំក៏ធ្ងន់បានដោយកម្រក្រៃលែង ។ គ្រានោះ យើងទាំងពីរ
 នាក់ក៏ឈរប្របន្ទេរស្ទឹងម្ខាងម្នាក់ មើលឃើញគ្នាទៅវិញ
 ទៅមក ម្តងយំ ម្តងសើច រាត្រីនោះរបស់យើងក៏កន្លងទៅ
 ដោយក្រ ។ ម្ចាស់ព្រាន កាលបើព្រះអាទិត្យរះឡើងក្នុងវេលា
 ព្រឹក យើងទាំងពីរនាក់ក៏ធ្ងន់ស្ទឹងទទេ(ស្ទឹងមិនមានទឹក)ហើយ
 ឱបរឹតគ្នាទៅវិញទៅមក ម្តងយំ ម្តងសើច ។ ម្ចាស់ព្រាន
 កាលមុន យើងបានព្រាត់ប្រាសគ្នាអស់មួយរាត្រី កន្លងមក
 ចំនួន ៧០០ ខ្លះ ៣ ឆ្នាំ (៦៩៧ ឆ្នាំ) ម្ចាស់ភូមិបាល ជីវិត (របស់
 អ្នក) នេះ ត្រឹមតែ ១០០ ឆ្នាំ អ្នកណាហ្ន៎ ក្នុងលោកនេះ
 នៅផ្សេងគ្នាអំពីភរិយាជាទីត្រេកអរបាន ។

[២៨៨] (ព្រះរាជា...) នៃសម្លាញ់ ចុះអាយុរបស់អ្នកទាំងឡាយ
 ចំនួនប៉ុន្មាន បើអ្នកដឹង ចូរអ្នកប្រាប់អាយុ (ដល់យើង)

វិសតិនិបាតេ អដ្ឋមំ ភណ្ឌតិយជាតកំ

អនុស្សវា វុឡ្យតោ អាតមា វា

អក្កាថ មេ តំ អវិកម្យមាណ ។

[២៨៩] អាយុញ្ច ឆោ វស្សសហស្ស លុទ្ធ

ន ចន្តរា ចាបកោ អត្ថិ ហោកោ

អប្បំវ ទុក្ខំ សុខមេវ ភិយ្យោ

អវីតរាតា វិជហាម ដីវិតំ ។

[២៩០] ឥទញ្ច សុត្វាន អមាណុសានំ

ភណ្ឌតិយោ ឥត្តំ ដីវិតន្តិ

និវត្តថ ន មិតំ អចរិ

អនាសិ ទានានិ អកុញ្ញិ កោតេ ។

[២៩១] ឥទញ្ច សុត្វាន អមាណុសានំ

សម្មោទថ មា កលហំ អកត្ត

មា ហោ តប្បិ អត្តកម្មាបរាជោ

យថាបិ តេ កីហុរិសេករត្តំ ។

វិសតិនិបាត ភណ្ឌតិយជាតក ទី ៨

ទោះបីអ្នកបានឮ (អំពីអ្នកណាមួយ)ក្តី ចាំតមកអំពីពួកជន
ចាស់ទុំក្តី សូមអ្នកកុំញញើតប្រាប់សេចក្តីនោះ ដល់យើង ។

[២៨៩] (កិន្ទរី...) ម្ចាស់ព្រាន អាយុរបស់យើងមួយពាន់ឆ្នាំ បើ
មិនមានរោគដ៏អាក្រក់ ក្នុងចន្លោះអាយុទេ ឯសេចក្តីទុក្ខ
មានប្រមាណតិច សេចក្តីសុខហ្នឹងឯង មានច្រើនក្រៃលែង
ពួកយើងមិនប្រាស ចាកសេចក្តីត្រេកអរ (ស្រឡាញ់គ្នា)
ទាល់តែលះជីវិតទៅ ។

[២៩០] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះរាជាព្រះនាមភណ្ឌតិយៈ លុះទ្រង់
ព្រះសណ្តាប់ពាក្យ របស់ពួកកិន្ទរនេះហើយ ក៏វិលត្រឡប់
មក(ព្រះរាជនិវេសន៍) ដោយរំពឹងឃើញថា ជីវិតនេះ មាន
ប្រមាណតិចណាស់ រួចឈប់ត្រាច់ទៅ កាន់ទីជាទិសម្ចាស់
ម្រឹគទៀត ទ្រង់បានបរិច្ចាគទាន ទ្រង់បានប្រើប្រាស់ នូវភោគ-
សម្បត្តិ (តាមធម្មតា) ។

[២៩១] (ព្រះសាស្តាទ្រង់ឲ្យឱវាទថា) សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់
នូវពាក្យរបស់ពួកកិន្ទរនេះហើយ ចូររួសរាយ កុំធ្វើនូវជម្លោះ
ឡើយ កំហុសនៃអំពើរបស់ខ្លួន កុំដុតកម្ដៅនូវព្រះអង្គ ដូច
ជាព្រាត្រីមួយ របស់ពួកកិន្ទរ ដុតកម្ដៅនូវកិន្ទរទាំងនោះ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឥនព្វ សុត្វាន អមាណុសានំ
សម្មោទថ មា វិវាទំ អកត្ត
មា វោ តប្បិ អត្តកម្មាបរាជោ
យថាបិតេ កីបុរិសេករត្តំ ។

[២៩២] វិវិទ អធិមនា សុណោមហំ
វចនបថំ តវ អត្តសញ្ញតំ
មុញ្ចំ តិវំ នុទសេវ មេ ទវំ
សមណា សុខាវហា ដីវ មេ ចិវន្តិ ។

ភណ្ឌតិយជាតកំ អដ្ឋមំ ។

សោមនស្សជាតកំ

[២៩៣] កោ តំ ហីសតិ ហេថេតិ
កី ទុម្ពនោ សោចសិ អប្បតីតោ
កស្សន្ត មាតាបិតរោ រុទន្ត
ក្ខន្ធជ្ជ^(១) សេតុ ទិហតោ បឋព្យា ។

[២៩៤] តុដ្ឋោស្មិ ទេវ តវ ទស្សនេន

១ ម. កោន្តជ្ជ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សូមព្រះអង្គ ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវពាក្យ របស់ពួកកិច្ចរនេះ
ហើយ ចូររួសរាយ កុំធ្វើនូវការរិវាទឡើយ កំហុសនៃអំពើ
របស់ខ្លួន កុំដុតកម្ដៅនូវព្រះអង្គ ដូចជាភត្រីមួយរបស់ពួកកិច្ចរ
ដុតកម្ដៅនូវកិច្ចរទាំងនោះ ។

[២៩២] (ព្រះនាងមណ្ឌិកាទេវីទូលថា) ខ្ញុំម្ចាស់មានចិត្តត្រេកអរស្តាប់
ធម្មទេសនាមានហេតុផ្សេងៗ គន្លងនៃព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះអង្គ
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ព្រះអង្គបញ្ចេញវាចាបន្ទោបង់សេចក្ដី
ក្រវល់ក្រវាយរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គអ្នកនាំ
សេចក្ដីសុខមកឲ្យ សូមព្រះអង្គគង់ព្រះជន្មនៅអស់កាលយូរ ។

ចប់ ភណ្ឌតិយជាតក ទី ៨ ។

សោមនស្សជាតក

[២៩៣] (ព្រះបាទវេណុត្រាស់សួរថា) នរណាប្រហារលោក ជេរ
លោក ម្ដេចក៏លោកអាក់អន់ចិត្ត មិនត្រេកអរ សោក
សង្រេងម៉្លេះ ថ្ងៃនេះ ចង់មាតាបិតារបស់នរណាទូញយំ ថ្ងៃ
នេះ ចង់នរណាត្រូវគេបៀតបៀនដេកលើផែនដី (ក៏លោក
មិនត្រូវជាអ្នកជាទុក្ខទេ) ។

[២៩៤] (កុហកតាបស ឆ្លើយថា) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព
អាត្មាភាព ត្រេកអរ ដោយការបានឃើញ នូវព្រះអង្គ

វិសតិទិបាតេ នវមំ សោមនស្សជាតកំ

ចិរស្សំ បស្សាមិ តំ ភូមិចាល

អហីសកោ រណុមនុបវិស្ស

បុត្តេន តេ ហោបយិតោស្មិ ទេវ ។

[២៩៥] អាយន្តុ ទោវារិកា ខត្តពន្ធា

កាសាវិយា យន្តុ^(១) អន្តេបុរន្តំ

ហន្ធាន តំ សោមនស្សំ កុមារំ

នេត្វាន សីសំ រមាហរន្តុ ។

បេសិតា រាជិទោ ទូតា កុមារំ ឯតទព្រំ

ឥស្សរេន វិតិល្លោសិ រធំ បត្តោសិ ខត្តិយ ។

ស រាជបុត្តោ បរិទេវយន្តោ

ទសដ្ឋុលី អញ្ចលី បក្កហេត្វា

អហំបិ ឥច្ឆាមិ ជនិទ្ធិ ទដ្ឋុ

ដីរំ មំ នេត្វា បដិទស្សយេថ ។

តស្ស តំ រចនំ សុត្វា រញ្ញោ បុត្តំ អទស្សយំ

បុត្តោ ច បិតរំ ទិស្វា ទូរតោវជ្ឈកាសថ ។

១ ម. ហន្តុ ។

វិសតិទិបាត សោមនស្សជាតក ទី ៩

បពិត្រព្រះភូមិបាល អាត្មាកាព ឃើញព្រះអង្គយូរហើយ
បពិត្រព្រះសម្មតិទេពព្រះនាមវេណុ អាត្មាកាព មិនមែនជា
អ្នកបៀតបៀនទេ ប៉ុន្តែអាត្មាកាព ត្រូវព្រះរាជបុត្ររបស់ព្រះ
អង្គចូលមកបៀតបៀនហើយ ។

[២៧៥] (ព្រះរាជា...) ពួកអ្នកចាំទ្វារ មានព្រះខ័នកាន់ហើយ
ពួកពេជ្ឈយាដចូរមក ចូរទៅខាងក្នុងបុរី ចូរសម្លាប់
សោមនស្សកុមារនោះ កាត់ក្បាលដំប្រសើរ នាំមកឲ្យអញ ។
ពួករាជទូត ដែលព្រះរាជា ទ្រង់បញ្ជូនទៅហើយ បាននិយាយ
នឹងព្រះរាជកុមារ យ៉ាងនេះថា បពិត្រក្សត្រ ព្រះអង្គទ្រង់ធ្ងន់ផុត
ចាកឥស្សរភាពហើយ ព្រះអង្គដល់ នូវសេចក្តីស្លាប់ហើយ ។
ព្រះរាជបុត្រនោះ ក៏ទ្រង់បរិទេវនាការ ផ្តង់ក្រព្រំម្រាមព្រះហស្ត
ទាំង ១០ ថា បពិត្រព្រះអង្គជាដំបាំងជន ចំណែកទូលព្រះ
បង្គំខ្ញុំ ចង់ឃើញព្រះអង្គ អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំយើងទាំង
រស់ទៅក្រាបបង្គំថ្វាយ (ដល់ព្រះមហាក្សត្រ)ចុះ ។

ពួករាជទូតបានស្តាប់វាចា របស់ព្រះរាជបុត្រនោះហើយ ក៏នាំ
ព្រះរាជបុត្រទៅថ្វាយព្រះរាជា ចំណែកខាងព្រះរាជបុត្រ លុះ
បានឃើញព្រះរាជបិតាហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល អំពីចម្ងាយថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អាតម្ហំ ទោវារិកា ខត្តពន្ធា
កាសារិយា ហន្តំ មម ជនិទ្ឋ
អក្កាហិ មេ បុច្ឆិតោ ឯតមត្តំ
អបរាជោ កោជីជ មមជ្ជ អត្ថិ ។

[២៩៦] សាយព្វា ចាតោ ឧទកំ សជាតិ
អត្ថិ សទា បរិចរតប្បមត្តោ
តំ តាទិសំ សំយតំ ព្រហ្មចារី
កស្មា^(១) តុវំ ព្រូសិ កហប្បតីតិ ។

[២៩៧] តាលា ច មូលា ច ជលា ច ទេវ
បរិត្តហា វិរិដា សន្តិមស្ស
តេ រក្ខតិ កោបយតប្បមត្តោ
តស្មា អហំ ព្រូមិ កហប្បតីតិ^(២) ។

[២៩៨] សច្ចំ ខោ ឯតំ វទសិ កុមារ
បរិត្តហា វិរិដា សន្តិមស្ស
តេ រក្ខតិ កោបយតប្បមត្តោ
ព្រាហ្មណោ កហបតិ តេន ហោតិ ។

១ ម. តស្មា ។ កត្តិចិ បោត្តកេ កស្មា ។ ២ ឱ. ព្រាហ្មណោ កហបតិ
តេន ហោតីតិ គាថមាហា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះជនិន្ទ ពួកអ្នកចាំទ្វារ មានព្រះខ័នកាន់ហើយ ពួក
ពេជ្ឈយាតមក ដើម្បីសម្លាប់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ថ្ងៃនេះ ទូល
ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ មានកំហុសដូចម្តេចក្នុងរឿងនេះ ទូលព្រះបង្គំ
សួរហើយ សូមទ្រង់ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះ ។

[២៩៦] (ព្រះរាជា...) ទិព្វចក្ខុតាបស ជាអ្នកមិនធ្វេសប្រហែស ធ្វើ
ការស្រោចទឹកបូជាភ្លើង រាល់ពេលល្ងាចព្រឹក ព្រោះហេតុអ្វីបាន
ជាឯងហៅទិព្វចក្ខុតាបសនោះ ដែលជាអ្នកមានសេចក្តីសង្រួម
ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ មានសភាពដូច្នោះ ថាជាគហបតី ។

[២៩៧] (សោមនស្សកុមារ...) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព វត្ថុទាំង
ឡាយនៃកុលុបកៈនោះ មានច្រើនយ៉ាងណាស់ គឺផ្ទៃឆ្នោត
ផង ត្រាវនិងដំឡូងផង ផ្ទៃឈើវល្លិទាំងឡាយផង កុលុប-
កតាបស របស់ព្រះអង្គនោះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីធ្វេស
ប្រហែស តែងគ្រប់គ្រងរក្សានូវវត្ថុទាំងនោះ ព្រោះហេតុនោះ
បានជាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំហៅតាបសនោះថា គហបតី ។

[២៩៨] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់កុមារ អ្នកនិយាយពាក្យនេះពិតមែន របស់
ទាំងឡាយនៃកុលុបកតាបសនោះ មានច្រើនយ៉ាង កុលុបក-
តាបសនោះ ជាអ្នកមិនធ្វេសប្រហែស តែងគ្រប់គ្រងរក្សានូវ
របស់ទាំងនោះ ព្រោះហេតុនោះ ព្រាហ្មណ៍ក្លាយជាគហបតី ។

វិសតិទិបាតេ នវមំ សោមនស្សជាតកំ

[២៩៩] សុណានុ មយ្ហំ បរិសា សមាគតា
សនេកមា ជានបទា ច សព្វ
ពាលាយំ ពាលស្ស វេហោ និសម្ម
អហោតុនា យាតយតេ មំ ជនិជ្ជោ ។

[៣០០] ទទ្ធិស្មិ មូលេ វិសតេ វិរុទ្ធិ
ទុទ្ធិក្ខយោ វេទ្ធិ បសាខជាតោ
វជ្ជាមិ ចាទានិ តវ ជនិទ្ធិ
អនុជាន មំ បព្វជិស្សាមិ ទេវ ។

[៣០១] ភុញ្ញស្ស កោតេ វិបុលេ កុមារ
សព្វញ្ច តេ ឥស្សរិយំ ទទាមិ
អន្លេវ ត្វំ ក្ស្រំ ហោហិ រាជា
មា បព្វជិ បព្វជ្ជា ហិ ទុក្ខា ។

[៣០២] កិទ្ធិជ ទេវ តវមត្តិ កោតា
បុព្វេវហំ ទេវលោកេ វមិស្សំ
រូបេហិ សទ្ធិហិ អថោ រសេហិ
កន្លេហិ ជស្សេហិ មនោរមេហិ ។

វិសតិនិបាត សោមនស្សជាតក ទី ៩

[២៩៩] (សោមនស្សកុមារ...) បរិសទ្យព្រមទាំងអ្នកនិគម អ្នកជនបទ ដែលបានមកចូលជុំទាំងអស់គ្នា ចូរស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ព្រះរាជានេះ ជាបុគ្គលពាល ស្តាប់តែពាក្យតាបសពាល ប្រើគេឲ្យសម្លាប់ខ្ញុំ ដោយការមិនសមហេតុ ។

[៣០០] នាកាលបួសគល់ ចម្រើនមាំ ធំឡើង ឫស្សីដែលបែកមែក ហើយ បុគ្គលមិនងាយនឹងគាស់ចេញទេ បពិត្រព្រះជនិន្ទ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះអង្គ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សូមព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមចេញបួស ។

[៣០១] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់កុមារ អ្នកចូរបរិភោគនូវភោគៈទាំងឡាយ ដ៏ច្រើនចុះ បិតានឹងប្រគល់ឥស្សរិយយសទាំងអស់ ដល់អ្នក អ្នកចូរសោយរាជ្យជាស្តេចរបស់អ្នកកុរុ ក្នុងថ្ងៃនេះឯង អ្នកកុំបួសឡើយ ដ្បិតថា បព្វជ្ជាជាកិច្ចលំបាកណាស់ ។

[៣០២] (សោមនស្សកុមារ...) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ភោគសម្បទ របស់ព្រះអង្គ រាប់ថាមានដូចម្តេចកើត ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ក្នុងកាលមុន ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ធ្លាប់បានត្រេកអរដោយរូបសំឡេង រស ក្លិន ផ្សព្វ ជាទីសម្រើបចិត្តក្នុងទេវលោកមកហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ភុត្តា ច មេ កោតា តិទិវស្មី ទេវ
បរិវារិតោ^(១) អច្ចរាសំ កណោន
តុវញ្ច ពាលំ បរទេយ្យំ វិទិត្តា
ន តាទិសេ រាជកុលេ វសេយ្យំ ។

[៣០៣] សចាហំ ពាលោ បរទេយ្យោ អស្មិ
ឯកាបរាដំ ខម បុត្ត មយ្ហំ
បុនបិ ចេ ឯទិសកំ ភវេយ្យ
យថាមតី សោមនស្ស ករោហិ ។

[៣០៤] អនិសម្ម កតំ កម្មំ អនវត្តាយ ចិន្តិតំ
ភេសជ្ជស្សេវ វេកដ្ឋោ វិហាកោ ហោតិ ចាបកោ ។
និសម្ម ច កតំ កម្មំ សម្មាវត្តាយ ចិន្តិតំ
ភេសជ្ជស្សេវ សម្មត្តិ វិហាកោ ហោតិ ភទ្រកោ ។
អលសោ តិហី កាមភោតី ន សាធុ
អសញ្ញតោ បព្វទិតោ ន សាធុ
រាជា ន សាធុ អនិសម្មការី
យោ បណ្ឌិតោ កោធនោ តំ ន សាធុ ។

១ ឱ. បរិវារិតា ។ ម. បរិចារិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិទេព ឯភោគសម្បទទាំងឡាយ ទូលព្រះ
បង្គំជាខ្ញុំធ្លាប់បរិភោគហើយ ក្នុងទេវលោកឈ្មោះតាវត្តិវ័រ
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ជាបុគ្គលធ្លាប់មានពួកស្រីអប្សរចោមរោម
ហើយ ឯទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ស្គាល់ព្រះអង្គថា ជាមនុស្ស
ពាល ដែលត្រូវតែគេដឹកនាំបាន (ទូន្មាន) ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
មិនត្រូវនៅក្នុងរាជត្រកូលបែបព្រះអង្គទេ ។

[៣០៣] (ព្រះរាជា...) នៃកូន បើបិតាជាមនុស្សពាល ដែលត្រូវតែគេ
ដឹកនាំ ក៏សូមអ្នកអត់ទោសកំហុសម្តងដល់យើងចុះ ម្ចាស់សោម-
នស្ស បើទោសយ៉ាងនេះនឹងមានម្តងទៀត ចូរអ្នកធ្វើតាមមតិចុះ ។

[៣០៤] (សោមនស្សកុមារ...) ការងារដែលបុគ្គលមិនបានពិចារណា
ហើយធ្វើ គំនិតដែលបុគ្គលមិនកំណត់ហើយគិត រមែងមានផល
អាក្រក់ ដូចជាការផ្សំថ្នាំខុសដូច្នោះ ។ ឯការងារដែលបុគ្គល
ពិចារណាហើយទើបធ្វើ គំនិតដែលបុគ្គលកំណត់ត្រឹមត្រូវហើយ
ទើបគិត រមែងមានផលដ៏ចម្រើន ដូចជាការផ្សំថ្នាំត្រូវដូច្នោះឯង ។

គ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ខ្ជិល មិនល្អ អ្នកបួសមិនសង្រួម
មិនល្អ ព្រះរាជា អ្នកមិនពិចារណាហើយធ្វើ មិនល្អ បណ្ឌិត
ដែលមានសេចក្តីក្រោធ ការក្រោធនោះ ក៏មិនល្អឡើយ ។

វិសតិនិបាតេ នវមំ សោមនស្សជាតកំ

និសម្ម ខត្តិយោ កយិរា នានិសម្ម ទិសម្បតិ
និសម្មការិនោ រាជ យសោ កិត្តិ ច វឌ្ឍតិ ។

និសម្ម ទណ្ឌំ បណាយេយ្យ ឥស្សរោ

វេកា កតំ តប្បតិ ភូមិចាល

សម្មាបណិដី ច នវស្ស អត្តា

អនានុតប្បា តេ ភវន្តិ បច្ឆា ។

អនានុតប្បានិ ហិ យេ ករោន្តិ

វិភជ្ជ កម្មាយតនានិ លោកេ

វិញ្ញបសត្តានិ សុខុទ្រិយានិ

ភវន្តិ ពុទ្ធានុមតានិ^(១) តានិ ។

អាកច្ចំ ទោវារិកា ខត្តពន្ធា

កាសាវិយា ហន្តុ មមំ ជនិទ្ធិ

មាតុ ច អង្គស្និមហំ និសិទ្ធា

អាកឡិតោ សាហាសា តេហិ ទេវ ។

កដុកំ ហិ សម្ពាធំ សុកិច្ចំ បត្តោ

មជុវំ បិយំ ជីវិតំ លទ្ធិ រាជ

១ ឱ. វទ្ធានុមតានិ ។

វិសតិវិបាក សោមនស្សជាតក ទី ៩

បពិត្រព្រះអង្គជាធំក្នុងទិស ក្សត្រត្រូវពិចារណាហើយសឹមធ្វើ មិន
ត្រូវធ្វើទាំងមិនពិចារណាទេ បពិត្រព្រះរាជា ដ្បិតថាយសនិងសេចក្តី
សរសើរ រមែងចម្រើន ដល់បុគ្គលអ្នកពិចារណាហើយទើបធ្វើ ។

បពិត្រព្រះភូមិបាល បុគ្គជាធំ ត្រូវតែពិចារណាហើយ
សឹមដាក់អាជ្ញា ការដែលបុគ្គលធ្វើដោយរូសរាន់ រមែងក្តៅ
ក្រហាយ ម្យ៉ាងទៀតប្រយោជន៍ទាំងឡាយដែលនរជនផ្តង
ឡើងត្រឹមត្រូវនោះ រមែងជាប្រយោជន៍មិនក្តៅក្រហាយខាង
ក្រោយ ។ ជនទាំងឡាយ បែងចែកហើយទើបធ្វើការងារ
ទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងលោក ការ
ងារទាំងនោះ ជាអំពើដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរហើយថា មាន
សេចក្តីសុខជាកំរៃ ជាអំពើដែលអ្នកប្រាជ្ញចុះអនុមតិហើយ ។
បពិត្រព្រះអង្គ ជាធំជាងជន ពួកឆ្មាំទ្វារ មានព្រះខាន់
កាន់ហើយ ពួកពេជ្ឈយាត មកដើម្បីសម្លាប់ទូលព្រះបង្គំ
ជាខ្ញុំ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្គុយលើ
ព្រះឧរុនៃមាតា ត្រូវពួកទូតទាំងនោះ ទង់ទាញមកដោយ
រហ័ស ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានដល់នូវមរណភ័យ ដ៏ក្តៅ
ក្រហាយយ៉ាងចង្អៀត លំបាកក្រៃពេក បពិត្រព្រះរាជា ដ្បិត
ដែលជាទីស្រឡាញ់ដូចមធ្យស ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានហើយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កិច្ចេនាហំ អន្ទ វាយ^(១) មុត្តោ
បព្វជ្ជមេវាភិមនោហាមស្មិ ។

[៣០៥] បុត្តោ តវាយំ តរុណោ សុធម្មេ
អនុកម្មកោ សោមនស្សោ កុមារោ
តំ យាចមាណោ ន លភាមិ សុដ្ឋ
អរហាសិ នំ យាចិតវេ តុវម្បិ ។

[៣០៦] រមស្សុ ភិក្ខុាចរិយាយ បុត្ត
និសម្ម ធម្មេសុ បរិព្វជស្សុ
សព្វេសុ ភូតេសុ និទាយ ទណ្ឌំ
អនិទ្ធិតោ ព្រហ្មមុបេហិ ហានំ ។
អច្ឆរិយរូបំ វត យាទិសព្វា
ទុក្ខិតំ មំ ទុក្ខាបយសេ សុធម្មេ
យាចស្សុ បុត្តំ ឥតិ វុច្ចមាណ
ភិយ្យោវ ឧស្សាហាយសេ កុមារំ ។

[៣០៧] យេ វិប្បមុត្តោ អនវដ្ឋកោទិណោ
បរិនិព្វតា លោកមិមំ ចរន្តិ
តមរិយមក្កំ បដិបដ្ឋមាណំ
ន ឧស្សហោ វារយិតុំ កុមារំ ។

១ ឱ. វេណ បមុត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ថ្ងៃនេះទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានរួចចាកការសម្លាប់ដោយលំបាក
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ មានចិត្តឱនឆ្ពោះទៅក្នុងបព្វជ្ជាតែម្យ៉ាង ។

[៣០៥] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់សុធម្មាទេវី សោមនស្សកុមារជាបុត្ររបស់
នាងនេះ នៅក្មេង ជាអ្នកអនុគ្រោះ ថ្ងៃនេះខ្ញុំអង្វរករកុមារនោះ
ពុំបានសោះ ក្រែងតែនាងទើបអង្វរករ នូវកុមារនោះបាន ។

[៣០៦] (សុធម្មាទេវី...) ហៃបា ចូរអ្នក ត្រេកអរក្នុងភិក្ខុចរិយវត្ថុ
ចុះ ចូរអ្នកពិចារណាធម៌ទាំងឡាយហើយ ឬសចុះ អ្នកចូរ
ទម្លាក់ចោលនូវអាជ្ញា ក្នុងពួកសត្វទាំងអស់ចេញ មិនមាន
អ្នកណានិន្ទាបាន ហើយចូលទៅកាន់ឋានព្រហ្មលោកចុះ ។

(ព្រះរាជា...) ម្ចាស់នាងសុធម្មា នាងនិយាយពាក្យណា
(ពាក្យនោះ) ជាអស្ចារ្យក្រៃពេក នាងឈ្មោះថាញ៉ាំងខ្ញុំដែល
ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខឲ្យរឹតតែបានទុក្ខឡើង កាលខ្ញុំនិយាយថា
ចូរនាងអង្វរករបុត្រ នាងបែរជាញ៉ាំងកុមារឲ្យប្រឹងប្រែងវិញ ។

[៣០៧] (សុធម្មាទេវី...) ព្រះអរិយៈទាំងឡាយណា រួចស្រឡះ
ហើយ (ចាករាគាទិក្ខុលេស) ជាអ្នកបរិភោគនូវភោជនមិន
មានទោស រំលត់ហើយ តែងត្រាច់ទៅកាន់លោកនេះ
ខ្ញុំម្ចាស់មិនអាចហាមឃាត់ព្រះរាជកុមារ ដែលកំពុងដើរទៅ
កាន់ផ្លូវរបស់ព្រះអរិយៈនោះបានទេ ។

វិសតិនិបាតេ ទសមំ ចម្បយ្យជាតកំ

[៣០៨] អន្ធា ហាវេ សេវិតញ្ចា សបញ្ញា
 ពហុស្សតា យេ ពហុហានចិន្តិដោ
 យេសាយំ សុត្វាន សុកាសិតានិ
 អប្បោស្សក្កា វិតសោកា សុធម្មាតិ ។

សោមនស្សជាតកំ នវមំ ។

ចម្បយ្យជាតកំ

[៣០៩] កា នុ វិជ្ជុវិវាភាសិ ឱសដី វិយ តារកា
 ទេវតា នុសិ កន្ធាត្វិ ន តំ មញ្ញាមិ មាណសី ។

[៣១០] នម្ហិ ទេវី ន កន្ធាត្វិ ន មហារាជ មាណសី
 ឆាកកញ្ញាស្មិ ភទ្ធាន្តេ អត្តេនម្ហិ ឥឆាកតា ។

[៣១១] វិព្ពន្ធចិត្តា កុបិតិទ្រិយាសិ
 នេត្តេហិ តេ វារិកណា សវត្តិ
 កិណ្ណេ នដ្ឋំ កិ បន បត្តយាណ
 ឥឆាកតា ឆារិ តទិដ្ឋ្យ ព្រហ្មិ ។

វិសតិវិបាក ចម្បយ្យជាតក ទី ១០

[៣០៨] (ព្រះរាជា...) ជនទាំងឡាយណា ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជា ពហុស្សូត ជាអ្នកគិតនូវហេតុច្រើនប្រការ នាងសុធម្មាទេវី នេះ ជាស្រ្តីមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ប្រាសចាកសេចក្តី សោក ព្រោះបានស្តាប់ពាក្យសុភាសិតទាំងឡាយ នៃពួក ជនណា ជនទាំងនោះ គួរអ្នកផង គប់រកដោយពិត ។

ចប់ សោមនស្សជាតក ទី ៩ ។

ចម្បយ្យជាតក

[៣០៩] (ព្រះបាទពារាណសីត្រាស់សួរថា) នាងជាអ្វី មានពន្លឺដូចជា ផ្លែកបន្ទោរ ឬដូចជាផ្កាយព្រឹក នាងជាស្រ្តីទេវតា ឬជាស្រ្តីគន្ធា យើងមិនសម្គាល់នាងថាជាស្រ្តីមនុស្សទេ ។

[៣១០] (នាងនាគីក្រាបបង្គំទូលថា) បពិត្រមហារាជ ខ្ញុំម្ចាស់មិនមែន ជាស្រ្តីទេវតា មិនមែនជាស្រ្តីគន្ធា មិនមែនជាស្រ្តីមនុស្ស បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់ជានាគកញ្ញា មកក្នុងទីនេះ ដោយសេចក្តីត្រូវការ ។

[៣១១] (ព្រះរាជា...) នាងមានចិត្តតក់ស្លុត មានឥន្ទ្រិយញ័ររន្ធត់ តំណក់ទឹកភ្នែកទាំងឡាយ ហូរសស្រាក់ចាកភ្នែកទាំងឡាយ របស់នាង ចុះវត្តអ្វីរបស់នាងបាត់ ម្ចាស់នារី នាងចង់បាន របស់អ្វី បានជាមកក្នុងទីនេះ ចូរនាងប្រាប់ហេតុនោះមកចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣១២] យមុត្តតេជោ ឧរោតិ ចាហុ
 នាតោតិ នំ អាហុ ជនោ ជនិទ្ធុ
 តមត្តហី បុរិសោ ដីរិកត្តោ
 តំ ពន្ធនា មុញ្ច បតី មមេសោ ។

[៣១៣] កថន្ទយំ ពលរិយុបបន្នោ
 ហត្តត្តមាតទ្ធិ រនិព្វកស្ស
 អក្ខាហិ មេ នាភកញ្ញោ តមត្តំ
 កថំ វិជានេមុ តហិតនាតំ ។

[៣១៤] នគរំបិ នាកោ ភស្មំ ករេយ្យ
 តថាហិ សោ ពលរិយុបបន្នោ
 ធម្មញ្ច នាកោ អបចាយមាណោ
 តស្មា បរក្កម្ម តចោ ករោតិ ។

[៣១៥] ចាតុទ្ធីសី បណ្ណរសី ច រាជ
 ចតុប្បថេ សម្មតិ នាភរាជា
 តមត្តហី បុរិសោ ដីរិកត្តោ
 តំ ពន្ធនា មុញ្ច បតី មមេសោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣១២] (នាងនាគី...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ពួកជនបាន
ហៅសត្វណាថា ឧរគៈ មានតេជះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ តែងហៅសត្វ
នោះថា នាគ បុរសអ្នកត្រូវការចិញ្ចឹមជីវិត បានចាប់នាគ
នោះមកហើយ សូមព្រះអង្គលែងនាគនោះ ពីចំណងទៅ
នាគនោះជាប្តីរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ។

[៣១៣] (ព្រះរាជា...) នាគរាជនេះបរិបូណ៌ដោយកម្លាំងនិងព្យាយាម
ហេតុដូចម្តេច ក៏ស្តេចមកលុះក្នុងកណ្តាប់ដៃនៃមនុស្សកម្សត់
ទៅវិញ ម្ចាស់នាគកញ្ញា ចូរនាងប្រាប់ហេតុនោះ ដល់យើង
ធ្វើម្តេចទើបយើងស្គាល់នាគដែលគេចាប់មក (នោះ) បាន ។

[៣១៤] (នាងនាគី...) ពិតដូច្នោះមែន នាគរាជនោះបរិបូណ៌ដោយ
កម្លាំងនិងព្យាយាម អាចធ្វើសូម្បីនូវនគរឲ្យជាផេះបាន ប៉ុន្តែ
នាគរាជនោះគោរពធម៌ ព្រោះហេតុនោះ ទើបខំតែធ្វើតបធម៌ ។

[៣១៥] បពិត្រព្រះរាជា នាគរាជជាអ្នករក្សា ចាតុទ្ធសីឧបោសថ និង
បណ្ណរសីឧបោសថ នៅជិតផ្លូវត្រឡែងកែង បុរសអ្នកត្រូវ
ការចិញ្ចឹមជីវិត បានចាប់នាគរាជនោះមកហើយ សូមព្រះអង្គ
លែងនាគរាជនោះពីចំណង នាគរាជនុ៎ះជាប្តីរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ។

វិសតិវិបាកេ ទសមំ ចម្បេយ្យជាតកំ

[៣១៦]សោឡសិត្តិសហស្សានិ អាមុត្តមណិកុណ្ណាលា
វារិកេហសយា នារី តាបិ តំ សរណំ គតា ។

ធម្មេន មោចេហិ អសាហសេន

តាមេន និក្ខេន ករំ សតេន

ឱស្សដ្ឋកាយោ ឧរោ ចរាតុ

បុញ្ញត្តិកោ មុញ្ញតុ ពន្ធនស្មា ។

[៣១៧] ធម្មេន មោចេមិ អសាហសេន

តាមេន និក្ខេន ករំ សតេន

ឱស្សដ្ឋកាយោ ឧរោ ចរាតុ

បុញ្ញត្តិកោ មុញ្ញតុ ពន្ធនស្មា ។

នម្មិ និក្ខេសតំ លុទ្ធ ចូលញ្ច មណិកុណ្ណាលំ

ចតុរស្សញ្ច បល្ល័ង្កំ ឧម្មារបុប្ផសន្និកំ

ទ្វេ ច សាទិសិយោ ភរិយា ឧសភញ្ច ករំ សតំ

ឱស្សដ្ឋកាយោ ឧរោ ចរាតុ

បុញ្ញត្តិកោ មុញ្ញតុ ពន្ធនស្មា ។

វិសតិនិបាត ចម្បយុជាកកទី ១០

[៣១៦] នាងនាគជាស្រីស្នំរបស់នាគរាជ ដប់ប្រាំមួយពាន់ ពាក់កុណ្ណាល
 ជាវិការៈនៃកែវមណី មានផ្ទះជាទីដេកក្នុងទឹក នាងនាគទាំងនោះ
 ឯង ក៏ដល់នូវនាគរាជនោះជាទីពឹង ។ សូមព្រះអង្គលែង (នាគរាជ
 នោះ) ដោយនូវគន្លងធម៌ ដោយអំពើមិនអាក្រក់ គឺដោយស្រុក
 សួយ ដោយមាសឆ្កោរ ដោយគោ ១០០ ចូរឲ្យនាគមានកាយរួច
 ស្រឡះហើយ ត្រាច់ទៅចុះ (នាគ) អ្នកត្រូវការដោយបុណ្យ ចូរ
 រួចពីចំណងចុះ ។

[៣១៧] (ព្រះរាជា...) យើងដោះលែង (នាគរាជ) ដោយនូវគន្លងធម៌ដោយ
 អំពើមិនអាក្រក់ គឺដោយស្រុកសួយ ដោយមាសឆ្កោរ ដោយ
 គោ ១០០ ចូរឲ្យនាគមានកាយរួចស្រឡះ ហើយត្រាច់ទៅចុះ
 (នាគ) អ្នកត្រូវការដោយបុណ្យ ចូររួចពីចំណងចុះ ។ ម្នាលព្រាន
 យើងឲ្យមាសឆ្កោរ ១០០ ផង កុណ្ណាលជាវិការៈនៃកែវមណីដ៏ច្រើន
 ផង បល្ល័ង្កមានជ្រុង ៤ មានពណ៌ដូចផ្កាត្រកៀតផង ភរិយា
 ស្មើគ្នា (ដោយរ៉យជាដើម) នេះពីរនាក់ផង គោឧសភ ១០០ ផង
 នាគមានកាយរួចស្រឡះហើយ ចូរត្រាច់ទៅចុះ (នាគ) អ្នកត្រូវ
 ការដោយបុណ្យ ចូររួចពីចំណងចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣១៨] វិណាបិ ទាណា តវ វចនំ ជនិន្ទ

មុញោមុ នំ ឧរតំ ពន្ធនស្មា

ឌីស្សដ្ឋកាយោ ឧរតោ ចរាតុ

បុញ្ញត្ថិកោ មុញោតុ ពន្ធនស្មា ។

[៣១៩] មុត្តោ ចម្បយ្យកោ ឆាតោ រាជានំ ឯតទព្រិ

នមោ តេ កាសិរាជតុ នមោ តេ កាសិវឌ្ឍន

អញ្ញសី តេ បត្តណ្ណាមិ បស្សេយ្យំ មេ និវេសនំ ។

[៣២០] អន្ធា ហិ ទុត្តិស្សសមេតមាហុ

យំ មាណុសោ វិស្សសេ អមាណុសម្ហិ

សចេ ច មំ យាចសិ ឯតមត្តំ

ទក្ខេមុ តេ នាត និវេសនានិ ។

[៣២១] សចេបិ វាតោ តិរិមារហោយ្យ

ចន្ទោ ច សុរិយោ ច ឆមា បតេយ្យំ

សព្វា ច នន្ទោ បដិសោតំ វជេយ្យំ

ន ត្រូវាហំ រាជ មុសា កណោយ្យំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣១៨] (អាលម្ពាយ...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ព្រះរាជឱង្ការ
របស់ព្រះអង្គរៀរចាកព្រះរាជអំណោយក៏បាន ទូលព្រះបង្គំសូម
លែងនាគនោះអំពីចំណង នាគមានកាយរួចស្រឡះហើយ ចូរ
ត្រាច់នៅចុះ(នាគ) អ្នកត្រូវការដោយបុណ្យ ចូររួចពីចំណងចុះ ។

[៣១៩] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា...) ចម្បើយ្យកនាគ បានរួចហើយ ក្រាបបង្គំ
ទូលព្រះរាជាថា បពិត្រព្រះរាជាក្នុងដែនកាសិ សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ
បពិត្រព្រះអង្គអ្នកញ៉ាំងដែនកាសិឲ្យចម្រើន សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមផ្គង់ក្រពុំម្រាមដៃចំពោះព្រះអង្គ ទូលព្រះបង្គំ
ជាខ្ញុំ ចង់បង្ហាញនូវលំនៅរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ (ដល់ព្រះអង្គ) ។

[៣២០] (ព្រះរាជា...) មនុស្សស្និទ្ធស្នាលនឹងពួកអមនុស្ស ដោយ
ហេតុណា អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពោលនូវហេតុនុ៎ះថាជា
សេចក្តីស្និទ្ធស្នាលអាក្រក់ដោយពិត ប៉ុន្តែបើអ្នកអង្វររឿងនុ៎ះ
នឹងយើង ម្ចាស់នាគ យើងនឹងទៅមើលលំនៅរបស់អ្នក ។

[៣២១] (នាគរាជ...) បើទុកជាខ្យល់ក្អួចយកភ្នំទៅបាន ព្រះចន្ទ្រនឹង
ព្រះអាទិត្យជ្រុះចុះមកលើផែនដី ទោះស្ទឹងទាំងពួងហូរច្រាសបាន
បពិត្រព្រះរាជា ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក៏មិនពោលពាក្យកុហកទេ ។

វិសតិវិបាកេ ទសមំ ចម្បេយ្យជាតកំ

នកំ ផលេយ្យ ឧទទិ វិសុស្សេ

សំវត្តេយ្យ ភូតធរា វសុន្តរា

សិលុច្ឆយោ មេរុ សម្មលមុព្វហោ

នត្រូវហំ រាជ មុសា ភណោយ្យំ ។

[៣២២]

អន្តា ហិ ទុព្វិស្សសមេតមាហុ

យំ មាណុសោ វិស្សសេ អមាណុសម្ហិ

សចេ ច មំ យាចសិ ឯតមត្តំ

ទក្ខេមុ តេ នាក និវេសនានិ ។

[៣២៣]

តុម្ហេ ខោត្ត យោវិសា ឧទ្យារា

មហាតេជា ខិប្បកោបី ច ហោថ

មម ការណា ពន្ធនស្នា បមុត្តោ

អរហសិ នោ ជានិតវេ^(១) កតានិ ។

[៣២៤]

សោ បច្ចតំ និរយេ យោរូបេ

មា កាយិកំ សាតមលត្ត កិញ្ចិ

បេឡាយ ពន្លោ មរណំ ឧបេតុ

យោ តានិសំ កម្មកតំ ន ជានេ ។

១ ឱ. ជានិតយេ ។ ម. ជានិតុយេ ។

វិសតិទិបាត ចម្បយ្យជាតកទី ១០

ផ្ទៃអាកាសបែកធ្លាយក្តី សមុទ្ររឹងស្ងួតក្តី ផែនដីជាទីទ្រេសតូ
ទ្រេសព្យ គប្បីខ្វះ ទាំងក្នុងមេរុសណ្តែកឡើង ព្រមទាំងឫសក្តី
បពិត្រព្រះរាជា ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ មិនពោលពាក្យកុហកទេ ។

[៣២២] (ព្រះរាជា...) មនុស្សស្ម័គ្រស្មាលនឹងពួកអមនុស្ស ដោយហេតុ
ណា អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពោលនូវហេតុនុ៎ះថាជាសេចក្តី
ស្ម័គ្រស្មាលអាក្រក់ ដោយពិត ប៉ុន្តែបើអ្នកអង្វររឿងនុ៎ះនឹងយើង
ម្ចាស់នាគ យើងនឹងទៅមើលលំនៅរបស់អ្នកដែរ ។

[៣២៣] ពួកអ្នកសោត ក៏ជាសត្វមានពិសខ្លាំងក្លាពន្លឹកណាស់ មាន
តេជះច្រើន ចាប់ខឹង អ្នករួចអំពីចំណងបាន ព្រោះហេតុនៃយើង
អ្នកគួរដឹងនូវឧបការគុណ ដែលយើងបានធ្វើហើយ ។

[៣២៤] (នាគរាជ...) បុគ្គលណាមិនស្គាល់នូវបុគ្គលមានកុសលកម្មធ្វើ
ហើយ(ធ្វើគុណ) ប្រាកដដូចព្រះអង្គ បុគ្គលនោះចូរចេះក្នុងនរក
មានសភាពគួរស្លៀម កុំឲ្យបានសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ
បន្តិចបន្តួចសោះ ចូរជាប់នៅក្នុងទ្រង់ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣២៥] សច្ចប្បជិញ្ញា តវមេស ហោតុ
 អក្កោជនោ ហោហិ អនូបនាហិ
 សព្វញ្ច តេ នាគកុលំ សុបណ្ណា
 អគ្គីរ^(១) តិម្ហាសុ វិវេជ្ជយន្ត ។

[៣២៦] អនុកម្មសិ នាគកុលំ ជនិទ្ធ
 មាតា យថា សុប្បិយមេកបុត្តំ
 អហញ្ច តេ នាគកុលេន សន្តិ
 កាហាមិ វេយ្យាវជិកំ^(២) ឧឡារំ ។

[៣២៧] យោជេន្តុ វេ រាជវេសេ សុចិត្តេ
 កម្ពោជកេ អស្សតវេ សុទន្តេ
 នាគេ ច យោជេន្តុ សុវណ្ណកប្បនេ
 ទក្ខេមុ នាគស្ស និវេសនានិ ។

[៣២៨] ភេរី មុទិដ្ឋា បណារា ច សដ្ឋា
 អារជ្ជយីសុ ឧត្តសេនរញ្ញោ
 ចាយាសិ រាជា ពហុ សោភមាណោ
 បុក្ខតោ នារិកណាស្ស មជ្ឈេ ។

១ ឱ. ម. អគ្គីរ ។ ២ ម. វេយ្យាវជិកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣២៥] (ព្រះរាជា...) ពាក្យប្តេជ្ញារបស់អ្នកនុ៎ះ ជាពាក្យសត្យ អ្នក
ចូរកុំមានសេចក្តីក្រោធ អ្នកចូរកុំចងសេចក្តីក្រោធទុក ពួក
គ្រុឌក៏ចូររៀរលែងត្រកូលនាគ ទាំងអស់របស់អ្នក ដូចពួក
មនុស្សរៀរចាកគំនរភ្លើង ក្នុងគិម្ពសម័យដូច្នោះចុះ ។

[៣២៦] (នាគរាជ...) បពិត្រព្រះអង្គជាដំណឹងជន ព្រះអង្គអនុគ្រោះ
នូវត្រកូលនាគ ដូចជាមាតាអនុគ្រោះកូនប្រុសតែម្នាក់ ដែល
ជាទីស្រឡាញ់ស្មោះ ចំណែកខាងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ព្រម
ទាំងត្រកូលនាគ នឹងធ្វើនូវការខ្វល់ខ្វាយបម្រើ ចំពោះព្រះអង្គ
ដ៏លើសលប់ ។

[៣២៧] (ព្រះរាជា...) នែរឺយ ពួកភ្នាក់ងារគ្រប់តំណែង ចូរទឹមរាជរថ
ដំរីចិត្រដោយប្រពៃ ចូរទឹមអស្សុតរដែលកើតក្នុងដែនកម្ពុជៈ
ជាពាហនៈទូន្មានបានបទល្អហើយ ចូររៀបដំរី ប្រដាប់
ដោយគ្រឿងមាស យើងនឹងទៅមើលលំនៅរបស់នាគ ។

[៣២៨] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ពួកស្តរធំ ត្រៃ ស័ង្ករបស់ព្រះរាជា
ព្រះនាមឧត្តសេន ក៏លាន់ឮឡើង ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះលម្អ
ច្រើនប្រការ ទ្រង់ស្តេចយាងទៅ ក្នុងកណ្តាលនៃពួកនារី
ដែលចោមរោមជុំវិញ ។

វិសតិទីបាតេ ទសមំ ចម្បេយ្យជាតកំ

[៣២៩] សុវណ្ណចិត្តកំ ភូមិ អន្ធកិ កាសិវឌ្ឍនោ
 សោវណ្ណមយេ ច ចាសាទេ វេទ្យិយដលកត្តតេ ។
 ស រាជា ចារិសិ ព្យម្ពំ ចម្បេយ្យស្ស និវេសនំ
 អាទិច្ឆវណ្ណសន្និកំ^(២) កំសវិជ្ជបកស្សំ ។
 នាណុក្ខេហិ សញ្ញន្នំ នាណកន្ធសមិរិតំ
 សោ ចាវេកិ កាសិរាជា ចម្បេយ្យស្ស និវេសនំ ។
 បរិជ្ជស្មី កាសិវញ្ញោ ចម្បេយ្យស្ស និវេសនេ
 ទិព្វា តុរិយា បរិជ្ជសុ នាគកញ្ញា ច នច្ចិសុំ ។

តំ នាគកញ្ញា ចរិតំ កលោន
 អន្ធកិហិ កាសិរាជា បសន្នោ
 និសីទិ សោវណ្ណមយម្ហិ បីបេ
 សាបស្សយេ ចន្ទនសារសិត្តេ ។

[៣៣០] សោ តត្ថ ភុត្វា ច អថោ រមិត្វា
 ចម្បេយ្យកំ កាសិរាជា អវោច
 វិមាណសេដ្ឋានិ ឥមាទិ តុយ្ហំ
 អាទិច្ឆវណ្ណានិ បកស្សរាទិ
 នេតាទិសំ អត្ថិ មនុស្សលោកេ

១ ឱ. អាទិច្ឆវណ្ណបនិកំ ។

វិសតិនិបាត ចម្បយ្យជាតកទី ១០

[៣២៩] ព្រះរាជាអ្នកញ៉ាំងដែនកាសីឲ្យចម្រើន បានទតផែនដី ដ៏វិចិត្រ
 ដោយមាស និងប្រាសាទទាំងឡាយជាវិការៈនៃមាស ដែលក្រាល
 ដោយបន្ទះកែវពែទ្យូរ ។ ព្រះរាជាអង្គនោះទ្រង់ចូលទៅកាន់នាគ-
 ពិភពដ៏សម្បើម ជាទីនៅនៃចម្បយ្យនាគរាជ ដ៏ភ្លឺស្វាងដូចជាពណ៌
 នៃព្រះអាទិត្យ មានរស្មីផ្ទៃកៗ ដូចផ្ទៃក្របន្ទោរពណ៌មាស ។ ព្រះ
 បាទកាសីនោះ ទ្រង់ទតនិវេសនដ្ឋាន របស់ចម្បយ្យនាគរាជ
 ដ៏ដេរដាសដោយឈើទាំងឡាយផ្សេងៗ ដ៏ផ្សព្វផ្សាយ ដោយក្លិន
 ក្រអូបផ្សេងៗ ។ កាលដែលព្រះបាទកាសី ទ្រង់ចូលទៅហើយ
 ត្បូរតន្ត្រីទាំងឡាយជាទិព្វ ក៏លាន់ឮឡើង នាគកញ្ញាទាំងឡាយ
 ក៏រាំថ្វាយ ក្នុងរាជនិវេសន៍នៃចម្បយ្យនាគរាជ ។

ព្រះរាជនិវេសន៍នោះ ដេរដាសដោយពួកនៃនាគកញ្ញា ព្រះ
 រាជាកាសីទ្រង់ជ្រះថ្លា ឡើងគង់លើបល្ល័ង្ក ជាវិការៈនៃមាស
 មានបង្កើតដ៏លាបលន ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ។

[៣៣០] ព្រះបាទកាសីនោះ ទ្រង់សោយ ទ្រង់រីករាយក្នុងនាគពិភព
 នោះហើយមានព្រះរាជឱង្ការចំពោះចម្បយ្យនាគរាជថា វិមាន
 ដ៏ប្រសើរទាំងឡាយរបស់អ្នកនេះ មានពណ៌ដូចព្រះអាទិត្យដ៏
 ភ្លឺផ្ទៃកៗ ធម្មជាតិប្រាកដដូច្នោះ មិនមានក្នុងមនុស្សលោកទេ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កិមត្ថិយំ^(១) នាត តទោ ករោសិ ។

តា កម្ពុកាយុរុទ្ធភា សុវត្ថា

វដ្តដ្ឋីលី តម្កតលូបបដ្ឋា

បក្កយ្ហ ចាយេន្តិ អនោមវណ្ណា

នេតាទិសំ អត្ថិ មនុស្សលោកេ

កិមត្ថិយំ នាត តទោ ករោសិ ។

នដ្ឋោ ច តេមា បុដុលោមមច្ឆា

អាទាសកុណ្ណាភិរុទា សុតិត្តា

នេតាទិសំ អត្ថិ មនុស្សលោកេ

កិមត្ថិយំ នាត តទោ ករោសិ ។

កោញា មយ្ហា ទិវិយា ច ហំសា

វត្តស្សា កោកិលា សម្មតន្តិ

នេតាទិសំ អត្ថិ មនុស្សលោកេ

កិមត្ថិយំ នាត តទោ ករោសិ ។

អម្ពា ច សាលា តិលកា ច ជម្ពុយោ

ឧទ្ធាលកា ចាដលិយោ ច ដុល្លា

នេតាទិសំ អត្ថិ មនុស្សលោកេ

១ ម. កីបត្ថយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ម្នាលនាគ អ្នកធ្វើតបធម៌ ដើម្បីអ្វី ។ ពួកនាងនាគកញ្ញានោះ
 ពាក់នូវគ្រឿងប្រដាប់មាស មានសម្លៀកបំពាក់ដ៏ល្អ មាន
 ម្រាមដៃមូល ប្រកបដោយផ្លែ(ដៃនិងជើង) ដ៏ក្រហម មាន
 សម្បុរមិនអន់អាប់ លើក(នូវទិព្វបាន) ទៅថ្វាយដើម្បីសោយ
 ធម្មជាតិប្រាកដដូច្នោះមិនមានក្នុងមនុស្សលោកទេ ម្នាលនាគ
 អ្នកធ្វើតបធម៌ ដើម្បីអ្វី ។ ស្ទឹងទាំងឡាយមានទឹកត្រជាក់
 មានត្រីមានស្រកាក្រាស់ មានអាទាសបក្សីយំពីរោះ មាន
 កំពង់ល្អ ធម្មជាតិប្រាកដដូច្នោះ មិនមានក្នុងមនុស្សលោកទេ
 ម្នាលនាគ អ្នកធ្វើតបធម៌ ដើម្បីអ្វី ។ ហ្វូងក្រៀល ក្លោក ហង្ស
 តារៅ ដ៏ជាទិព្វ ស្រែកនូវសម្រែកដ៏ពីរោះ ហើរទំព័រព្រឹក្សា
 មួយ ទៅរកព្រឹក្សាមួយ ធម្មជាតិដែលប្រាកដដូច្នោះ មិនមាន
 ក្នុងមនុស្សលោកទេ ម្នាលនាគ អ្នកធ្វើតបធម៌ ដើម្បីអ្វី ។
 ដើមស្វាយ ដើមសាលព្រឹក្ស ដើមមៀន ដើមព្រីង ដើម
 រាជព្រឹក្ស ដើមជ្រនៀងទាំងឡាយ មានផ្ការីកស្កុះស្កាយ
 រុក្ខជាតិ ដែលប្រាកដដូច្នោះ មិនមាន ក្នុងមនុស្សលោកទេ

វិសតិនិបាតេ ទសមំ ចម្បយ្យជាតកំ

កិមត្ថិយំ នាគ តថោ ករោសិ ។

ឥមា ច តេ ចោក្ខុវញ្ញា សមន្តតោ

ទិព្យា ច កន្ធា សតតំ សម្បវាយន្តិ

នេតាទិសំ អត្ថិ មនុស្សលោកេ

កិមត្ថិយំ នាគ តថោ ករោសិ ។

[៣៣១]

ន បុត្តហេតុ ន ធនស្ស ហេតុ

ន អាយុនោ ចាបិ ជនិន្ទ ហេតុ

មនុស្សយោជី អភិបត្តយានោ

តស្មា បរក្កិម្ម តថោ ករោមិ ។

[៣៣២]

ត្វំ លោហិតក្ខោ វិហិតន្តរំសោ

អលង្កតោ កប្បិតកេសមស្ស

សុរោសិតោ លោហិតចន្ទនេន

កន្ធាព្វរាជារ ទិសា បកាសសិ ។

ទេវិទ្ធិបត្តោសិ មហានុកាវោ

សព្វេហិ កាមេហិ សមដ្ឋិភូតោ

បុត្តាមិ តំ នាគរាជេតមត្តំ

សេយ្យោ ឥតោ កេន មនុស្សលោកោ ។

វិសតិនិបាត ចម្បយ្យជាតកទី ១០

ម្នាលនាគ អ្នកធ្វើតបធម៌ ដើម្បីអ្វី ។ ក្លិនដ៏ជាទិព្វទាំងឡាយ
រមែងបក់ផ្សាយជុំវិញស្រះបោក្ខរណីទាំងនេះជានិច្ច គន្ធាត
ប្រាកដដូច្នោះ មិនមានក្នុងមនុស្សលោកទេ ម្នាលនាគ អ្នក
ធ្វើតបធម៌ ដើម្បីអ្វី ។

[៣៣១] (នាគរាជ...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
ធ្វើតបធម៌ មិនមែនព្រោះហេតុចង់បានកូន មិនមែនចង់បាន
ទ្រព្យ ឬថា មិនមែនព្រោះហេតុចង់បានអាយុទេ ទូលព្រះ
បង្គំជាខ្ញុំ ចង់បានកំណើតជាមនុស្ស ព្រោះហេតុនោះ ទើប
ខំប្រឹងធ្វើតបធម៌ ។

[៣៣២] (ព្រះរាជា...) អ្នកមានភ្នែកក្រហម មានរស្មីភ្លឺប្រាលឆ្កៅ
មានខ្លួនប្រដាប់ហើយ មានសក់និងពុកមាត់កោរកាត់ហើយ
បោះព្រំយ៉ាងល្អ ដោយចន្ទន៍ក្រហម ភ្លឺផ្សាយទៅសព្វទិស
ដូចជាគន្ធាព្វរាជ ។ អ្នកមានឫទ្ធិដូចជាទេវតា មានអានុភាព
ច្រើនបរិបូណ៌ ដោយកាមទាំងឡាយគ្រប់យ៉ាង ។ ម្នាល
នាគរាជ មនុស្សលោកប្រសើរដោយវិសេសជាងនាគពិភព
នេះ ដោយហេតុអ្វី យើងសូមសួរអ្នកចំពោះហេតុនុ៎ះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

- [៣៣៣] ជនិទ្ធុ នាញ្ញត្រិ មនុស្សលោកា
 សុទ្ធិ វ សំវិទ្ធិតិ សំយមោ វា
 អហញ្ច លទ្ធាន មនុស្សយោនី
 កាហាមិ ជាតិមរណស្ស អន្តំ ។
- [៣៣៤] អទ្ធា ហវេ សេវិតញ្ច សបញ្ញា
 ពហុស្សតា យេ ពហុហានចិន្តិនោ
 នារិយោ ច ទិស្វាន តុវញ្ច នាគ
 កាហាមិ បុញ្ញានិ អនប្បកានិ ។
- [៣៣៥] អទ្ធា ហវេ សេវិតញ្ច សបញ្ញា
 ពហុស្សតា យេ ពហុហានចិន្តិនោ
 នារិយោ ច ទិស្វាន មមញ្ច វាជ
 កហេហិ បុញ្ញានិ អនប្បកានិ ។
- [៣៣៦] ឥទញ្ច មេ ជាតរូបំ បហូតំ
 វាសិ សុវណ្ណស្ស ច តាលមត្តា
 ឥតោ ហរិត្វា សោវណ្ណយវានិ ការយ
 រូបិយស្ស ច ចាការំ កហេនុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៣៣] (នាគរាជ...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន សេចក្តីបរិសុទ្ធក្តី
ការសង្រួមក្តី បើវៀរចាកមនុស្សលោកចេញហើយ ឥត
មានទេ បើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានកំណើតជាមនុស្សហើយ
នឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃជាតិនិងមរណៈ ។

[៣៣៤] (ព្រះរាជា...) ពួកជនដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាពហុស្សូត
ជាអ្នកគិតនូវហេតុច្រើនប្រការ គេត្រូវគប់រកដោយពិត ម្នាល
នាគរាជ ចំណែកខាងយើង បានឃើញនូវពួកនាងនារីផង
នូវអ្នកផង នឹងធ្វើបុណ្យទាំងឡាយយ៉ាងច្រើន ។

[៣៣៥] (នាគរាជ...) ពួកជនដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាពហុ-
ស្សូត ជាអ្នកគិតនូវហេតុច្រើនប្រការ គេត្រូវគប់រកដោយពិត
បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គទ្រង់ទតឃើញ នូវពួកនាងនារីផង
នូវទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំផង សូមព្រះអង្គធ្វើនូវបុណ្យទាំងឡាយ
យ៉ាងច្រើនចុះ ។

[៣៣៦] ប្រាក់របស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនេះច្រើនណាស់ ទាំងគំនរមាស
ក៏ប្រហែលកម្ពស់ដើមឆ្នោត សូមព្រះអង្គ ឲ្យរាជបម្រើនាំ
អំពីនាគពិភពនេះ ទៅកសាងព្រះរាជដំណាក់ ជាវិការៈ
នៃមាស ពួកជាង ចូរធ្វើកំពែងជាវិការៈនៃប្រាក់ចុះ ។

វិសតិវិញ្ញាណេ ឯកាទសមំ មហាបលោភនជាតកំ

មុត្តានញ វាហសហស្សានិ បញ្ច
 វេទ្យុរិយមិស្សានិ ឥតោ ហរិត្វា
 អន្តេបុរេ ភូមិយំ សន្តរន្តុ
 ជិក្ខុទ្ធមា ហេហិតិ នីរជា ច ។
 ឯតាទិសំ អារស រាជសេដ្ឋ
 វិមាណសេដ្ឋំ ពហុ សោភមាណំ
 ពារាណសី នគរំ ឥទ្ធិ ដីតំ
 រដ្ឋញ កាមេហិ អនោមបញ្ញាតិ ។

ចម្បោយ្យជាតកំ ទសមំ ។

មហាបលោភនជាតកំ

[៣៣៦] ព្រហ្មលោកា ចរិត្វាន ទេវបុត្តោ មហិទ្ធិកោ

រញ្ញោ បុត្តោ ឧទចាទិ	សព្វកាមសមិទ្ធិសុ ។
កាមា វា កាមសញ្ញា វា	ព្រហ្មលោកេ ន វិទ្ធិតិ
ស្វាស្សុ តាយេវ សញ្ញាយ	កាមេហិ វិទិកុច្ឆថ ។
តស្ស ចន្តេបុរេ អាសិ	ឈានាតារំ សុមាបិតំ
សោ តត្ថ បដិសល្លីនោ	ឯកោរហសិ ឈាយថ ។

វិសតិនិបាត មហាបលោភនជាតក ទី ១១

គំនរកែវមុក្តា មានប្រាំពាន់វាហៈ(រទេ) គំនរកែវតែទ្វារ (ប្រាំ
ពាន់វាហៈ)នេះ សូមពួកជននាំទៅអំពីនាគពិភពនេះ ហើយ
ក្រាលលើផែនដីខាងក្នុងបុរី ឲ្យជាទីមិនមានភក់ មិនមាន
ធូលី ។ បពិត្រព្រះរាជាជ័យប្រសើរ សូមព្រះអង្គគ្រប់គ្រងក្រុង
ពារាណសីឲ្យជាវិមានប្រសើរ មានលម្អច្រើនអន្លើ ជានគរ
ស្តុកស្តម្ភ ទូលំទូលាយមានសភាពដូច្នោះចុះ បពិត្រព្រះអង្គ
មានប្រាជ្ញាមិនថោកថយ សូមព្រះអង្គសោយរាជ្យចុះ ។

ចប់ ចម្បយ្យជាតក ទី ១០ ។

មហាបលោភនជាតក

[៣៣៧] (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សម្តែងជាតកនេះថា) ទេវបុត្រមាន
ប្ញទ្ធិច្រើន ច្យុតចាកព្រហ្មលោកបានកើតជាបុត្រនៃព្រះរាជា ទ្រង់
បិតនៅក្នុងសម្បត្តិជាគ្រឿងញ៉ាំងសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួងឲ្យសម្រេច ។
កាមទាំងឡាយក្តី កាមសញ្ញាក្តី មិនមានក្នុងព្រហ្មលោកទេ ព្រះ
រាជបុត្រនោះនឿយណាយចាកកាមទាំងឡាយ ព្រោះឈានសញ្ញា
(ដែលកើតក្នុងព្រហ្មលោក) នោះឯង ។ ក៏ក្នុងព្រះរាជវាំង នៃព្រះ
រាជានោះ មានព្រះរាជដំណាក់សម្រាប់ចម្រើនឈាន ដែលគេ
កសាងហើយដោយល្អ ព្រះរាជបុត្រនោះ ទ្រង់សម្ងំតែមួយព្រះ
អង្គឯង ចម្រើនឈានក្នុងទីកំបាំង ក្នុងព្រះរាជដំណាក់នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ស រាជា បរិទេវេសិ បុត្តសោកេន អដ្ឋិតោ
 ឯកបុត្តោ ចយំ មយ្ហំ ន ច កាមាទិ ភុញ្ញតិ ។
 កោនុ ខេត្ត ឧបាយោសោ កោ វា ជានាតិ កិញ្ចនំ
 យោ មេ បុត្តំ បលោកេយ្យ យថា កាមាទិ បត្តយេ ។

[៣៣៨] អហុ កុមារិ តត្តេវ វណ្ណារូបសមាហិតា
 កុសលា នច្ចកីតស្ស វាទិតេ ច បទក្ខិណា
 សា តត្ត ឧបសង្កម្ម រាជានំ ឯតទព្រិ
 អហំ ខោ នំ បលោកេយ្យំ សចេ ភត្តា ភរិស្សតិ ។

[៣៣៩] តំ តថាវាទិនី រាជា កុមារី ឯតទព្រិ
 តូញ្ញេវ នំ បលោកេហិ តវ ភត្តា ភរិស្សតិ ។

[៣៤០] សា ច អន្តេបុរំ កត្តា ពហំ កាមរូបសញ្ញាតំ
 ហទយដ្ឋមា បេមនីយា ចិត្រា តាថា អភាសថ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះបាទកាសិនោះ ទ្រង់បរិទេវនាការចង្អៀតចង្អល់ ដោយសេចក្តី
សោក ព្រោះព្រះរាជបុត្រថា ព្រះរាជបុត្រតែមួយ របស់យើងនេះ
មិនបរិភោគកាម ។ ឧបាយក្នុងរឿងនេះ ដូចម្តេចហ្ន៎ ឬថា នរ
ណាហ្ន៎ ចេះខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងរឿងនេះ អ្នកណាអាចប្រលោមកូន
អញ ឲ្យប្រាថ្នាកាមទាំងឡាយបាន ។

[៣៣៨] ក្នុងព្រះរាជរាំងនោះឯង មានកុមារីម្នាក់ ជាស្ត្រីមានសម្បុរ
និងរូបល្អ ជាស្ត្រីឈ្មោះសរាងវៃ ក្នុងការរាំច្រៀង ទាំងបានសិក្សា
ល្អក្នុងការប្រគំ កុមារីនោះ ចូលទៅគាល់ក្នុងទីនោះហើយ ក្រាប
បង្គំទូល (ព្រះរាជា)ថា បើព្រះរាជឱរសនឹងបានជាព្រះភស្តុនៃខ្ញុំ
ម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់អាចនឹងប្រលោមព្រះរាជឱរសនោះឲ្យខាងតែបាន ។

[៣៣៩] ព្រះរាជា ទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការដូច្នោះនឹងកុមារីដែលនិយាយ
ដូច្នោះនោះថា ចូរនាងប្រលោមព្រះរាជឱរសនោះចុះ ព្រះរាជឱរស
នោះ នឹងជាភស្តុរបស់នាង ។

[៣៤០] កុមារីនោះ ក៏ទៅខាងក្នុងព្រះរាជរាំងហើយ (ច្រៀង) នូវចម្រៀង
ដែលប្រកបដោយកាមច្រើនប្រការ ពោលគាថា ដំរិចិត្រជាទី
ស្រឡាញ់ ជ្រួតជ្រាបក្នុងហឫទ័យ ។

វិសតិវិបាកេ ឯកាទសមំ មហាបលោភនជាតកំ

- [៣៤១] តស្សា ច កាយមាណយ សទ្ធិំ សុត្វាន ឆារិយា
 កាមច្ចន្ទស្ស ឧប្បន្ទិ ជនំ សោ បរិបុច្ឆថ ។
 កស្សេសោ សន្តោ កោវាសោ ភណាតិ ឧច្ឆារចំ ពហុ
 ហនយន្តមំ បេមនីយំ អហោ^(១) កណ្ណសុទំ មម ។
- [៣៤២] ឯសា ខោ បមុទា^(២) ទេវ ទិទ្វា ឯសា អនប្បិកា
 សចេ តំ កាមេ ភុញ្ញេយ្យ ភិយ្យោ ភិយ្យោ ឆន្ទេយ្យ^(៣) តំ ។
- [៣៤៣] ឥន្ទ្យ អាភច្ឆតោបេន អវិទូរម្ហិ កាយតុ
 អស្សមស្ស សមីបម្ហិ សន្តិកេ មយ្ហ កាយតុ ។
- [៣៤៤] តិហេកុទ្ធម្ហិ កាយិត្វា ឈានាការម្ហិ ចារិសិ
 ពន្ធិតំ អនុបុព្វេន អរញ្ញមិវ កុញ្ញវំ ។
- [៣៤៥] តស្សា កាមរសំ ញត្វា ឥស្សាធម្មោ អជាយថ
 អហមេវ កាមេ ភុញ្ញេយ្យំ មា អញ្ញោ បុរិសោ អហុ ។
 តតោ អសី តហេត្វាន បុរិសេ ហន្តំ ឧបក្កមិ
 អហមេវេកោ ភុញ្ញិស្សំ មា អញ្ញោ បុរិសោ សិយា ។

១ ឱ. អថោ ។ ២ ឱ. ម. បមទា ។ ៣ ឱ. ឆានេយ្យតំ ។ ម. ឆន្ទេយ្យំ តំ ។

វិសតិនិបាត មហាបលោកនជាតក ទី ១១

[៣២១] ចំណង់ក្នុងកាមកើតឡើង ដល់ព្រះរាជបុត្រនោះ ព្រោះបានស្តាប់
សំឡេងរបស់នារីច្រៀងថ្វាយនោះឯង ព្រះរាជឱរសនោះទ្រង់សាក
សួរជនថា យីអើ នុំជាសំឡេងនរណា ឬថា នរណានោះ
ពោលពាក្យខ្ពស់ទាបច្រើន ដ៏ជ្រួតជ្រាបក្នុងហឫទ័យជាទីស្រឡាញ់
ជាសុខត្រចៀករបស់អញ ។

[៣២២] បពិត្រព្រះសម្មតិទេព នុំឯងជាស្រ្តី ស្រ្តីនុំចេះល្បែងច្រើន
ប្រការ បើព្រះអង្គទ្រង់សោយនូវកាមទាំងឡាយណា កាមទាំង-
ឡាយនោះ នឹងញ៉ាំងព្រះអង្គឲ្យរឹងរិតតែគាប់ព្រះទ័យ ។

[៣២៣] អើបើដូច្នោះ ចូរកុមារីមកអាយចុះ ចូរច្រៀងក្នុងទីជិតចុះ ចូរ
ច្រៀងក្នុងទីជិតអាស្រម ក្នុងសម្លាក់នៃយើងចុះ ។

[៣២៤] កុមារីនោះ ច្រៀងក្នុងទីខាងក្រៅជញ្ជាំង ហើយចូលទៅក្នុង
ព្រះរាជដំណាក់សម្រាប់ចម្រើនឈាន ដើម្បីចង់ព្រះរាជកុមារនោះតាម
លំដាប់ ដូចជាហ្មដំរីចង់ដំរីក្នុងព្រៃ ។

[៣២៥] ធម៌ប្រណែនបានកើតព្រោះដឹងនូវកាមរសនៃកុមារីនោះ យើង
ត្រូវតែបរិភោគកាមទាំងឡាយតែម្នាក់ឯងប៉ុណ្ណោះ កុំឲ្យមានបុរស
ដទៃឡើយ ។ តពីនោះទៅ ព្រះរាជកុមារទ្រង់កាន់ដាវព្យាយាម
ដើម្បីសម្លាប់បុរសទាំងឡាយ ដោយគិតថា អញត្រូវបរិភោគកាម
តែម្នាក់ឯងប៉ុណ្ណោះ កុំគប្បីមានបុរសដទៃ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៤៦] តតោ ជាឧបទា សព្វេ វិក្កន្ធិសុ សមាគតា
 បុត្តោ ត្យាយំ មហារាជ ជនំ ហោមេត្យទ្ធុសកំ ។

[៣៤៧] តញ្ច រាជា និវាហេសិ^(១) សម្ពា^(២)វជ្ជា ច ខត្តិយោ
 យាវតា វិជិតា មយ្ហំ ន តេ វត្តព្វ តាវទេ ។

[៣៤៨] តតោ សោ ភរិយមាទាយ សមុទ្ធិំ ឧបសង្កមិ
 បណ្ណសាលំ ករិត្យាន វនំ ឧញ្ញាយ ចារិសិ ។

[៣៤៩] អថេត្ត ឥសិ មាគញ្ញិ សមុទ្ធិមុប្បបរិ
 សោ តស្ស តេហំ ចាវេត្តិ ភត្តកាលេ ឧបដ្ឋិតេ ។

[៣៥០] តញ្ច ភរិយា បលោភេសិ បស្ស យាវ សុទារុណំ
 ចុតោ សោ ព្រហ្មចរិយម្ហា ឥទ្ធិយា បរិហាយថ ។

[៣៥១] រាជបុត្តោ ច ឧញ្ញាតោ វនមូលដលំ ពហំ
 សាយំ កាដេន អាទាយ អស្សមំ ឧបសង្កមិ ។

[៣៥២] ឥសិ ច ខត្តិយំ ទិស្វា សមុទ្ធិំ ឧបសង្កមិ
 វេហាយសំ កមិស្សន្តិ សីទតេ សោ មហាណ្ណវេ ។

១ ឱ. វិហាហេសិ ។ ម. វិវាហេសិ ។ ២ ម. តម្ហា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៤៦] ក្នុងកាលនោះ អ្នកជនបទទាំងអស់ មកប្រជុំគ្នា កន្ទក់កន្ទេញ
ថា បពិត្រមហារាជ ព្រះរាជបុត្ររបស់ព្រះអង្គនេះ បៀតបៀននូវ
ជនដែលមិនប្រទូស្ត ។

[៣៤៧] ព្រះរាជាជាក្សត្រទ្រង់បំបរបង់ព្រះរាជបុត្រចេញចាកដែននោះថា
ទីដែនរបស់អញមានត្រឹមណា ឯងមិនត្រូវនៅ ត្រឹមនោះទេ ។

[៣៤៨] លំដាប់នោះព្រះរាជកុមារនោះ ទ្រង់នាំភិយាចូលទៅជិតសមុទ្រ
ធ្វើនូវបណ្ណសាលា ហើយចូលទៅកាន់ព្រៃដើម្បីស្វែងរកផលាផល ។

[៣៤៩] លំដាប់នោះ ឥសីមកខាងលើៗសមុទ្រដល់ក្នុងទីនោះ ឥសី
នោះបានឃើញផ្ទះរបស់ព្រះរាជកុមារនោះក្នុងកាលភក្ត្រដល់ហើយ ។

[៣៥០] ឯភិយាក៏ប្រលោមតាបសនោះ (ម្នាលភិក្ខុ) អ្នកចូរមើល
អំពើអាក្រក់គួរស្មើម (នោះ) ចុះ តាបសនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយ-
ធម៌ហើយ ក៏សាបសូន្យចាកបូទី ។

[៣៥១] ចំណែកខាងព្រះរាជបុត្រ ដល់វេលាល្ងាចក៏នាំយកមើមឈើ
និងផ្លែឈើជាច្រើន មកអំពីទីស្វែងរកផលាផល ដោយអម្រែក
ហើយចូលទៅកាន់អាស្រម ។

[៣៥២] ឯឥសីបានឃើញស្តេចហើយ ក៏ចូលទៅជិតសមុទ្រដោយគិត
ថា អញនឹងទៅកាន់អាកាស តែឥសីនោះ លិចចុះក្នុងសមុទ្រ ។

វិសតិវិបាកេ ឯកាទសមំ មហាបលោកនជាតកំ

[៣៥៣] ខត្តិយោ ច ឥសី ទិស្វា សីទមាណំ មហាណ្ណវេ	
តស្សេវ អនុកម្មាយ	ឥមា កាថា អភាសថ ។
[៣៥៤] អភិជ្ជមាណេ វាវិស្មី	សយំ អាភម្ម ឥទ្ធិយា
មិស្សីការិត្តិយា កត្តា	សំសីទតិ មហាណ្ណវេ ។
អារដ្ឋនី មហាមាយា	ព្រហ្មចរិយវិកោបនា
សីទន្តិ នំ វិទិត្វាន	អារកា បរិវេជ្ជយេ ។
អនេលា ^(១) មុនុសម្ពាសា	ទុប្បរត្តា នទីសមា
សីទន្តិ នំ វិទិត្វាន	អារកា បរិវេជ្ជយេ ។
យំ ឯតា ឧបសេវន្តិ	ឆន្ទសា វា ធនេន វា
ជាតវេនោវ សណ្ណានំ	ទិប្បំ អនុទហន្តិ នំ ។
[៣៥៥] ខត្តិយស្ស វចោ សុត្វា	ឥសិស្ស ទិព្វិទោ អហុ
លទ្ធា ចោរាណកំ មក្កំ	កច្ចតេ សោ វិហាយសំ ។
[៣៥៦] ខត្តិយោ ច ឥសី ទិស្វា	កច្ចមាណំ វិហាយសំ
សំវេតំ អលភិ ជីរោ	បព្វជ្ជំ សមរោចយិ ។

១ ឱ. ម អនលា ។

វិសតិវិបាក មហាបណ្ឌិតជាតក ទី ១១

[៣៥៣] មហាក្សត្របានឃើញភស្តុតាងលិចក្នុងសមុទ្រហើយពោល

តាថាទាំងនេះ ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះដល់តាបសនោះថា ។

[៣៥៤] តាបសមកលើទឹកមិនបែក ដោយប្បទិខ្លួនឯង ហើយលិច

ក្នុងសមុទ្រ ព្រោះដល់នូវសេចក្តីច្រឡំច្រឡំ ដោយស្រ្តី ។

ធម្មតាពួកស្រី ជាអ្នកនាំឲ្យវិលវល់ណាស់ មានមាយាច្រើន ជា

អ្នកញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យកម្រើក តែងនាំពន្លិច បុគ្គលដឹងច្បាស់នូវ

ហេតុនោះហើយ គប្បីរៀនអំពីចម្ងាយ ។ ពួកស្រីមានសម្តីឥត

ទោស មានសម្តីទន់ភ្លន់ ស្មើដោយស្ទឹង ព្រោះគេបំពេញបាន

ដោយកម្រ តែងនាំពន្លិច បុគ្គលអ្នកដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះហើយ

គប្បីរៀនចេញអំពីចម្ងាយ ។ ស្រីទាំងនោះ ចូលទៅគប់រកបុរសណា

ព្រោះសេចក្តីពេញចិត្តក្តី ព្រោះទ្រព្យក្តី រមែងដុតបំផ្លាញបុរសនោះ

យ៉ាងឆាប់ ដូចភ្លើងព្រៃដុតនូវឋានទីរបស់ខ្លួន ។

[៣៥៥] សេចក្តីនឿយណាយ ក៏កើតមានឡើងដល់ភស្តុតាង ព្រោះបាន

ស្តាប់ព្រះរាជបន្ទូលរបស់មហាក្សត្រ ហើយត្រឡប់បាននូវផ្លូវចាស់

(ឈានវិសេស) ក៏ទៅតាមអាកាសវិញ ។

[៣៥៦] ព្រះមហាក្សត្រជាអ្នកប្រាជ្ញ លុះបានឃើញភស្តុតាងទៅតាមអាកាស

ហើយ ក៏បាននូវសេចក្តីតក់ស្លុត ទ្រង់គាប់ព្រះរាជហ្មឺនយស៊ប់

ចំពោះបព្វជ្ជា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តតោ សោ បព្វជិត្វាន កាមរាតំ វិរាជយំ
កាមរាតំ វិរាជេត្វា ព្រហ្មលោក្ខបតោ អហ្មតិ ។

មហាបលោភនជាតកំ ឯកាទសមំ ។

បញ្ចបណ្ឌិតជាតកំ

- [៣៥៧] បញ្ច បណ្ឌិតា សមាគតា^(១)
 បញ្ចោ មេ បដិភាតិ តំ សុណាថ
 ជិដ្ឋិយមត្តំ បសំសិយំ វា
 កស្សេវារីកេយ្យ^(២) កុយ្ហមត្តំ ។
- [៣៥៨] តំ នោ អារីកេហេហិ ភូមិចាល
 ភត្តា ការសហោ តុរំ វ ទតំ
 តវ ឆន្ទុច្ឆិជិ សម្មសិត្វា
 អថ វក្ខន្តិ ជនិទ្ធិ បញ្ច ដីរា ។
- [៣៥៩] យា សីលវតីវ អនញ្ញថេយ្យា
 ភត្តុ ឆន្ទុវសានុតា បិយា មនាថា

១ ម. សមាគតាត្ថ ។ ២ ម. កស្សេវារីកេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

លំដាប់នោះ ព្រះមហាក្សត្រនោះទ្រង់បញ្ជាហើយ ក៏នឿយណាយ
ចាកកាមរាគ លុះនឿយណាយចាកកាមរាគហើយ បានចូល
ទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោក ។

ចប់ មហាបលោកនជាតក ទី ១១ ។

បញ្ចបណ្ឌិតជាតក

[៣៥៧] (ព្រះបាទវិទេហៈត្រាស់ថា) អ្នកប្រាជ្ញទាំង ៥ នាក់មកជួបជុំ
គ្នាហើយ ប្រស្នាក្តីច្បាស់ដល់យើង អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់
ប្រស្នានោះ អ្នកផងគួរសម្តែង (ប្រាប់) នូវសេចក្តីដែល
គួរនិន្ទា ឬគួរសរសើរ ដែលជាអាថ៌កំបាំង ដល់នរណា ។

[៣៥៨] (អាចារ្យសេនកៈទូលថា) បពិត្រព្រះភូមិបាល សូមព្រះ
អង្គធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ព្រះអង្គ
ជាអ្នកចិញ្ចឹម ជាអ្នកអត់ធន់នូវរាជកិច្ចដ៏ធ្ងន់ សូមព្រះអង្គទ្រង់
ពោលប្រស្នានុ៎ះមុន បពិត្រព្រះជនិន្ទ អ្នកប្រាជ្ញទាំង ៥ នាក់
ពិចារណានូវរបស់ជាទីស្រឡាញ់ និងជាទីគាប់ព្រះទ័យរបស់
ព្រះអង្គ ហើយនឹងក្រាបទូល ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។

[៣៥៩] (ព្រះរាជា...) ភរិយាណា មានសីលពិត ដែលបុរសដទៃ
លួច(សម្មស្ស)មិនបាន ជាស្រីប្រព្រឹត្តតាមអំណាចនៃសេចក្តី
ប្រាថ្នារបស់ភស្តា ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្តនៃភស្តា

វិសតិវិបាកេ ទ្វាទសមំ បញ្ចបណ្ឌិតជាតកំ

និទ្ទិយមត្ថំ បសំសិយំ វា
ភរិយា យារីកេរេយ្យ កុយ្ហមត្ថំ ។

[៣៦០] យោ កិច្ចកតស្ស អាតុរស្ស
សរណំ ហោតិ កតិ បរាយនញ្ច
និទ្ទិយមត្ថំ បសំសិយំ វា
សខិណោ វារីកេរេយ្យ កុយ្ហមត្ថំ ។

[៣៦១] យោ ជេដ្ឋោ អថ មជ្ឈិមោ កណិដ្ឋោ
សោ ចេ សីលសមាហិតោ បិតត្តោ
និទ្ទិយមត្ថំ បសំសិយំ វា
ភាតុណោ វារីកេរេយ្យ កុយ្ហមត្ថំ ។

[៣៦២] យោវេ បិតុ ហនយស្ស បត្តក្ខ
អនុជាតោ បិតរំ^(១) អនោមបញ្ញោ
និទ្ទិយមត្ថំ បសំសិយំ វា
បុត្តស្សារីកេរេយ្យ កុយ្ហមត្ថំ ។

[៣៦៣] មាតា ទ្ធិបទជនិទ្ធសេដ្ឋ
យា នំ ចោសេតិ ឆន្ទសា បិយេន
និទ្ទិយមត្ថំ បសំសិយំ វា
មាតុយារីកេរេយ្យ កុយ្ហមត្ថំ ។

១ បញ្ចម្យត្តេ ទុតិយារិកត្តិ ហោតិ ។ បិតរាតិ បទំ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

វិសតិនិបាត បញ្ចបណ្ឌិតជាតក ទី ១២

បុគ្គលគួរប្រាប់នូវសេចក្តីដែលគួរនិទ្ទា ឬគួរសរសើរ ដែលជា
អាថ៌កំបាំង ដល់ភរិយា(នោះ) ឬ ។

[៣៦០] (អាចារ្យសេនកៈ...) សម្មាញ្ញណាជាទីរលឹក ជាគតិ ជាទី
ពឹង របស់អ្នកដែលដល់នូវសេចក្តីលំបាក អ្នកដែលក្តៅ
ក្រហាយ បុគ្គលគួរប្រាប់នូវសេចក្តីដែលគួរនិទ្ទា ឬគួរសរសើរ
ដែលជាអាថ៌កំបាំង ដល់សម្មាញ្ញ(នោះ) ។

[៣៦១] (អាចារ្យបុក្កុសៈ...) បងប្អូនណា ទោះបីជាបងបង្កំស្តី
កណ្តាលក្តី ជាប្អូនពៅក្តី បើបងប្អូននោះតម្កល់នៅស៊ប់ក្នុង
សីល មានចិត្តនឹងនួន បុគ្គលគួរប្រាប់នូវសេចក្តីដែលគួរនិទ្ទា
ឬគួរសរសើរ ដែលជាអាថ៌កំបាំង ដល់បងប្អូន (នោះ) ។

[៣៦២] (អាចារ្យកាមិន្ទ...) កូនប្រុស អ្នកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាចនៃ
ហ្វូងយរបស់បិតា ជាអ្នកធ្វើតាមពាក្យ ជាអនុជាតបុត្រ មាន
ប្រាជ្ញាមិនអូនថយជាងបិតា បុគ្គលគួរប្រាប់នូវសេចក្តីដែលគួរ
និទ្ទាឬគួរសរសើរដែលជាអាថ៌កំបាំង ដល់កូនប្រុស(នោះ) ។

[៣៦៣] (អាចារ្យទេវិន្ទ...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ដ៏ប្រសើរជាង
មនុស្ស មាតាណាចិញ្ចឹមកូននោះ ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់
ពេញចិត្ត បុគ្គលគួរប្រាប់នូវសេចក្តីដែលគួរនិទ្ទា ឬគួរសរសើរ
ដែលជាអាថ៌កំបាំង ដល់មាតា(នោះ) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៦៤] តុយ្ហស្ស ហិ តុយ្ហមេវ សាធុ
 ន ហិ តុយ្ហស្ស បសត្តមារិកម្មំ
 អនិប្បន្នតាយ សហោយ្យ ដីរោ
 និប្បន្នតោវ យថាសុខំ ភណោយ្យ ។

[៣៦៥] កី តំ វិមនោសិ រាជសេដ្ឋ
 ទិបទិន្ទ្ធ^(១) វចនំ សុណោម តេ តំ
 កី ចិន្ទយមាណោ ទុម្មនោសិ
 ន ហិ ទេវ អបរាណោ អត្ថិ មយ្ហំ ។

[៣៦៦] បញ្ញោ វជ្ជោ មហោសណោ
 អាណត្តោ មេ វាយ ភ្ជិវបញ្ញោ
 តំ ចិន្ទយមាណោ ទុម្មនោសិ
 ន ហិ ទេវី អបរាណោ អត្ថិ តុយ្ហំ ។

[៣៦៧] អភិទោសតតោទានិ ឯហិសិ
 កី សុត្វា កី សង្កតេ មណោ តេ
 កោ តេ កិមរោច ភ្ជិវបញ្ញោ

១ ម. ទ្វិបទជនិន្ទ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៦៤] (មហោសធបណ្ឌិត...) សេចក្តីពិតថា ការលាក់ នូវអាថ៌
កំបាំង ជាការប្រពៃ ការប្រាប់នូវអាថ៌កំបាំង គេមិនសរសើរ
ទេ អ្នកប្រាជ្ញ កាលបើសេចក្តីប្រាថ្នាមិនទាន់សម្រេចនៅ
ឡើយ ត្រូវអត់សង្កត់ទុក លុះសម្រេចប្រយោជន៍ហើយ
ទើបគួរនិយាយ តាមសប្បាយចុះ ។

[៣៦៥] (នាងឧទុម្ពរាទេវី...) បពិត្រព្រះរាជាដ៏ប្រសើរ ព្រះអង្គ
ទ្រង់មានព្រះទ័យប្រែប្រួលឬ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងមនុស្ស
ខ្ញុំម្ចាស់ស្តាប់ព្រះតម្រាស់របស់ព្រះអង្គនោះហើយ តើព្រះ
អង្គទ្រង់ព្រះចិន្តាដូចម្តេច បានជាទ្រង់តូចព្រះទ័យ បពិត្រ
ព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំម្ចាស់មិនមានកំហុសទេឬ ។

[៣៦៦] (ព្រះរាជា...)មហោសធបណ្ឌិត ត្រូវគេសម្លាប់ព្រោះតែប្រស្នា
មហោសធបណ្ឌិត ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាដូចផែនដី ខ្ញុំបង្គាប់គេឲ្យសម្លាប់
ហើយ ខ្ញុំគិតរឿងនោះ បានជាតូចចិត្ត ម្ចាស់នាងទេវី
កំហុសរបស់នាងមិនមានទេឬ ។

[៣៦៧] (ព្រះរាជា...) អ្នកឯង ទើបតែទៅផ្ទះ ក្នុងពេលព្រលប់សោះ
ឥឡូវនេះ ស្រាប់តែមកវិញភ្លាម អ្នកឯងឮដំណឹងដូចម្តេច
ចិត្តរបស់អ្នកឯង រង្វៀសដូចម្តេច ម្ចាស់អ្នកមានប្រាជ្ញា
ដូចផែនដី នរណាបានប្រាប់ដំណឹងដូចម្តេច ដល់អ្នក

វិសតិវិបាកេ ទ្វាទសមំ បញ្ចបណ្ឌិតជាតកំ

ឥដ្ឋ្យតំ វចនំ សុណាម ព្រហ្មិ មេ តំ ។

[៣៦៨] បញ្ច វជ្ជោ មហោសដោ
 យទិ តេ មន្តយិតំ ជនិទ្ធិ ទោសំ
 ភរិយាយ^(១) រហោគតោ អសំសិ
 កុយ្ហំ ចាតុកតំ សុតំ មមេតំ ។

[៣៦៩] យំ សាលវនស្មិ សេនកោ
 ចាបកម្មមកាសិ អសញ្ញិបំ
 សទិដោវ រហោគតោ អសំសិ
 កុយ្ហំ ចាតុកតំ សុតំ មមេតំ ។

[៣៧០] បុក្កុសបុរិសស្ស តេ ជនិទ្ធិ
 ឧប្បន្នោ ពោកោ អរាជបត្តោ
 ភាតុវ រហោគតោ អសំសិ
 កុយ្ហំ ចាតុកតំ សុតំ មមេតំ ។

[៣៧១] អាពាធាយំ អសញ្ញិទោ
 កាមិទ្ធា នរទេវេន ធុដ្ឋោ

១ ម. ភរិយា ។

វិសតិនិបាត បញ្ចបណ្ឌិតជាតក ទី ១២

យើងចង់ស្តាប់ពាក្យនោះ អ្នកចូរច្រាប់ពាក្យនោះដល់យើង ។

[៣៦៨] (មហោសធរ...) បពិត្រព្រះអង្គជាដំបូងជន ព្រះអង្គស្តេចទៅ ក្នុងទីស្ងាត់ បានច្រាប់នូវអាថ៌កំបាំង ដែលព្រះអង្គប្រើក្សា ហើយក្នុងពេលព្រលប់ ដល់ព្រះអគ្គមហេសីថា មហោសធរ ត្រូវគេសម្លាប់ ព្រោះតែប្រស្នា ក្នុងកាលណា សេចក្តីកំបាំង ឈ្មោះថាព្រះអង្គធ្វើឲ្យប្រាកដហើយ ក្នុងកាលនោះ សេចក្តី កំបាំងនុ៎ះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឮហើយ ។

[៣៦៩] អាចារ្យសេនកៈបានធ្វើអំពើអាក្រក់ ជាអំពើមានសភាពមិនល្អ ក្នុងឧទ្យាន ដ៏ដេរដាសដោយដើមសាលព្រឹក្ស បានទៅក្នុងទី ស្ងាត់ ហើយច្រាប់ដល់សម្លាញ់ សេចក្តីកំបាំងណា ដែល អាចារ្យសេនកៈ ធ្វើឲ្យប្រាកដហើយ សេចក្តីកំបាំងនុ៎ះ ទូល ព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឮហើយ ។

[៣៧០] បពិត្រព្រះអង្គជាដំបូងជន រោគ(ឃ្នង) កើតឡើងដល់បុក្កុស- បុរស របស់ព្រះអង្គ រោគនោះ មិនសមគួរដល់ព្រះរាជាទេ គាត់បានទៅក្នុងទីស្ងាត់ ហើយច្រាប់ ដល់បងប្អូនប្រុស សេចក្តីកំបាំងណា ដែលអាចារ្យបុក្កុសៈ ធ្វើឲ្យប្រាកដហើយ សេចក្តីកំបាំងនុ៎ះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឮហើយ ។

[៣៧១] អាចារ្យកាមិន្ទនេះ មានអាពាធដ៏អាក្រក់ គឺត្រូវនរទេវយក្ខចូល

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បុត្តស្ស រហោគតោ អសំសិ

កុយ្ហំ ចាតុកតំ សុតំ មមេតំ ។

[៣៧២] អដ្ឋវដ្តំ មណិរតនំ ឧទ្យារំ

សក្កោ តេ អននា បិតាមហាស្ស

ទេវិន្ទស្ស កតំ តទដ្ឋ ហត្ថំ

មាតុ ច រហោគតោ អសំសិ

កុយ្ហំ ចាតុកតំ សុតំ មមេតំ ។

[៣៧៣] កុយ្ហស្ស ហិ កុយ្ហមេវ សាធុ

ន ហិ កុយ្ហស្ស បសត្តមារិកម្មំ

អនិប្បន្នតាយ សហោយុយ ដីរោ

និប្បន្នតោវ យថាសុខំ ភណោយ្យ ។

ន កុយ្ហ មត្តំ រិរេយ្យ រក្ខេយ្យ ទំ យថា និធិ

ន ហិ ចាតុកតោ សាធុ កុយ្ហោ អត្តោ បដានតា ។

ចិយា កុយ្ហំ ន សំសេយ្យ អមិត្តស្ស ច បណ្ឌិតោ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បានទៅក្នុងទីស្ងាត់ ហើយប្រាប់ដល់កូនប្រុស សេចក្តីកំបាំង
ណា ដែលអាចារ្យកាមិន្ទ ធ្វើឲ្យប្រាកដហើយ សេចក្តីកំបាំង
នុ៎ះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឮហើយ ។

[៣៧២] ព្រះឥន្ទ្របានថ្វាយមណិរតន៍មានជ្រុង ៨ ដ៏ថ្លៃថ្លា (ដល់ព្រះ
បាទកុសរាជ) ជាព្រះអយ្យកោរបស់ព្រះអង្គ ថ្ងៃនេះមណិរតន៍
នោះទៅនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃ នៃអាចារ្យទេវិន្ទហើយ អាចារ្យ
ទេវិន្ទទៅក្នុងទីស្ងាត់ ហើយប្រាប់ដល់មាតា សេចក្តីកំបាំង
ណា ដែលអាចារ្យទេវិន្ទធ្វើឲ្យប្រាកដហើយ សេចក្តីកំបាំង
នុ៎ះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានឮហើយ ។

[៣៧៣] សេចក្តីពិតថា ការលាក់នូវអាថ៌កំបាំង ជាការប្រពៃ ការ
ប្រាប់នូវអាថ៌កំបាំង គេមិនសរសើរទេ អ្នកប្រាជ្ញ កាលបើ
សេចក្តីប្រាថ្នាមិនទាន់សម្រេច ត្រូវអត់សង្កត់ទុក លុះសម្រេច
ប្រយោជន៍ហើយ ទើបគួរនិយាយ តាមសប្បាយចុះ ។

បុគ្គលមិនគប្បីបើក នូវអាថ៌កំបាំង គប្បីរក្សា នូវអាថ៌កំបាំង
នោះ ដូចជារក្សា នូវកំណប់ ដ្បិតថា អាថ៌កំបាំងដែលបុគ្គល
អ្នកដឹងច្បាស់ មិនធ្វើឲ្យប្រាកដ ជាការប្រពៃ ។ អ្នកប្រាជ្ញមិន
គប្បីនិយាយប្រាប់ នូវអាថ៌កំបាំង ដល់ស្រី ដល់ជនជាសត្រូវ

វិសតិនិបាតេ តេសមំ ហត្ថិបាលជាតកំ

យោ ចាមិសេន សំហិរោ	ហទយត្ថេនោ ច យោ នរោ
កុយ្ហមត្តមសម្ពុទ្ធំ	សម្ពោធយតិ យោ នរោ
មន្តកេនកយា តស្ស	ទាសក្ខតោវ តិតិក្ខតិ ។
យាវន្តោ បុរិសស្សតំ	កុយ្ហំ ជានន្តិ មន្តិទំ
តាវន្តោ តស្ស ឧព្វេកា	តស្មា កុយ្ហំ ន វិស្សជេ ។

វិវិច្ច កាសេយ្យ ទិវា រហស្សំ
 រត្តិ កិរំ នាតិវេសំ បមុព្ពោ
 ឧបស្សតិកា ហិ សុណានិ មន្តំ
 តស្មា មន្តោ វិប្បមុបេតិ កេនន្តិ ។

បញ្ចបណ្ឌិតជាតកំ ទ្វាទសមំ ។

ហត្ថិបាលជាតកំ

[៣៧៤] ចិរស្សំ វត បស្សាម	ព្រាហ្មណំ ទេវវណ្ណិទំ
មហាជទំ ខារិធរំ	បង្ក្រទន្តំ រជស្សិរំ ។
ចិរស្សំ វត បស្សាម	ឥសី ធម្មកុណោ វតំ
កាសាយវត្ថុវសទំ	វាកចិរំ បរិច្ឆទំ ។

វិសតិនិបាត ហត្ថិបាលជាតក ទី ១៣

ដល់ជនរឡឹបរឡប់ដោយអាមិស ដល់ជនលួចគំនិតគ្នា ជនណា
 តែងញ៉ាំងអាថ៌កំបាំង ដែលមិនទាន់មានគេដឹងឲ្យគេដឹង អ្នកប្រាជ្ញ
 តែងអត់សង្កត់មិនប្រាប់ដល់ជននោះ ព្រោះខ្លាចបែកការដែលគិតទុក
 ដូចជាមនុស្សខ្ញុំគេ ។ ជនទាំងឡាយប៉ុន្មាននាក់ដឹងនូវមន្តជាអាថ៌កំ-
 បាំងរបស់បុរស សេចក្តីតក់ស្លុតប៉ុណ្ណោះ តែងកើតឡើងដល់បុរស
 នោះ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញមិនគប្បីផ្សាយ នូវអាថ៌កំបាំង ។
 ក្នុងវេលាថ្ងៃ អ្នកប្រាជ្ញ គប្បីនិយាយអាថ៌កំបាំងក្នុងទីស្ងាត់
 មិនគប្បីបញ្ចេញសំឡេងក្នុងវេលាយប់ឲ្យហួសកម្រិត ព្រោះ
 ថា ពួកអ្នកឈូបស្តាប់ រមែងឮនូវអាថ៌កំបាំង ដែលប្រឹក្សាគ្នា
 ព្រោះហេតុនោះ គំនិតនឹងដល់នូវការបែកធ្លាយយ៉ាងឆាប់ ។

ចប់ បញ្ចបណ្ឌិតជាតក ទី ១២ ។

ហត្ថិបាលជាតក

[៣៧៤] (ហត្ថិបាលកុមារពោលថា) យូរណាស់ហើយយើងទើបនឹងឃើញ
 ព្រាហ្មណ៍ មានភេទដូចទេវតា មានផ្លូវសក់ធំ មានធ្មលីលើព្រះសិរ ។
 យូរណាស់ហើយ យើងទើបនឹងឃើញសិរ អ្នកត្រេកអរក្នុងធម្មគុណ
 ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ មានសំបកឈើជាគ្រឿងបិទបាំង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អាសនំ ឧទកំ បដ្ឋំ បដិក្កណ្ណាតុ នោ ភវំ
អភ្លេ ភវន្តំ បុច្ឆាម អភ្លំ កុរុតុ នោ ភវំ ។

[៣៧៥] អធិច្ច វេទេ បរិយេស វិត្តំ
បុត្តេ កេហោ តាត បតិដ្ឋបេត្វា
កន្លេ រសេ បច្ចុនុកោតុ សព្វំ
អរញ្ញំ សាធុ មុនិ សោ បសត្តោ ។

[៣៧៦] វេទា ន សច្ចា ន ច វិត្តលាកោ
ន បុត្តលាកេន ជវំ វិហានិ
កន្លេ រសេ មុច្ចនមាហុ សន្តោ
សកម្មុនា ហោតិ ដលូបបត្តិ ។

[៣៧៧] អន្ធា ហិ សច្ចំ វចនំ តវេតំ
សកម្មុនា ហោតិ ដលូបបត្តិ
ដិណ្ណា ច មាតាបិតរោ តវយិមេ
បស្សេយ្យ តំ វស្សសតំ អរោក្សំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សូមលោកដ៏ចម្រើន ទទួលនូវអាសនៈទឹកនិងប្រេងសម្រាប់លាបជើង
របស់យើងខ្ញុំចុះ យើងខ្ញុំសូមសួរនូវរបស់មានតម្លៃ ចំពោះលោក
ដ៏ចម្រើន សូមលោកដ៏ចម្រើន ប្រាប់នូវរបស់មានតម្លៃដល់យើងខ្ញុំ ។

[៣៧៥] (បុរោហិតជាតសី...) ហែបា អ្នកចូររៀននូវវេទទាំង-
ឡាយហើយស្វែងរកទ្រព្យ តម្កល់ទុកនូវកូនទាំងឡាយក្នុងផ្ទះ
សោយនូវកូននិងរសទាំងឡាយផង នូវវត្ថុកាមគ្រប់បែបផង
ព្រៃប្រពៃដល់អ្នកបួសឯចាស់ បុគ្គលនោះជាអ្នកប្រាជ្ញដែល
ព្រះអរិយៈទាំងឡាយសរសើរហើយ ។

[៣៧៦] (ហត្ថិបាលកុមារ...) វេទទាំងឡាយ ជាសភាវៈមិនទៀង
ការបាននូវទ្រព្យ ក៏មិនទៀងដែរ ជនទាំងឡាយយាត់ជរា
ដោយការបាននូវកូនមិនបានទេ សប្បុរសទាំងឡាយសរសើរ
នូវការរួចចាកកូននិងរស កិរិយាសម្រេចផល រមែងមាន
តាមកម្មរបស់ខ្លួន ។

[៣៧៧] (ព្រះបាទឯសុការីជាតសី...) ពាក្យរបស់អ្នកនុ៎ះ ជាពាក្យ
ពិត ជឿតថា កិរិយាសម្រេចផល រមែងមានតាមកម្មរបស់ខ្លួន
ប៉ុន្តែ មាតានិងបិតារបស់អ្នកនេះ ចាស់ហើយ លោកតែង
ចង់ឃើញនូវអ្នក ជាបុគ្គលមិនមានរោគ អស់រយនៃឆ្នាំ ។

វិសតិនិបាតេ តេសមំ ហត្ថិបាលជាតកំ

[៣៧៨] យស្សស្សុ សក្ខិ មរណោន រាជ
 ជរាយ មិត្តិ នរិវេ សេដ្ឋ
 យោ ចាបិ ជញ្ញា ន មរិស្សំ កតាចិ
 បស្សេយ្យ តំ វស្សសតំ អរោក្យំ ។
 យថាបិ នារំ បុរិសោទកម្មិ
 ឯវេតិ ចេនំ ឧបនេតិ តិរំ
 ឯវំបិ ព្យាទិ សសតំ^(១) ជរា ច
 ឧបនេតិ មច្ចុវសមន្តកស្ស^(២) ។

[៣៧៩] បង្កោ ច កាមា បលិចោ ច កាមា
 មនោហរា ទុត្តរា មច្ចុដេយ្យា
 ឯតស្មី បង្កើ បលិមេ វិសន្តា
 ហីនត្តរា ន តរន្តិ ចារំ ។
 អយំ បុរេ លុទ្ធមកាសិ កម្មំ
 ស្វាយំ កហីតោ ន ហិ មោក្ខិតោ មេ

១ ឱ. ម. សតតំ ។ ២ ឱ. មច្ចុវសមន្តកស្ស ។ ម. មច្ចុវសមន្តស្ស ។

វិសតិនិបាត ហត្ថិបាលជាតក ទី ១៣

[៣៧៨] (ហត្ថិបាលកុមារ...) បពិត្រព្រះរាជា អ្នកទ្រទ្រង់នូវសេចក្តី
 ព្យាយាមវិសេសជាងជន ភាពជាសម្លាញ់ដោយមរណៈ
 សេចក្តីមេត្រីដោយជរា គប្បីមានដល់ជនណា ម្យ៉ាងទៀត ជន
 ណា គប្បីដឹងថា អញនឹងមិនស្លាប់ ក្នុងកាលណាមួយទេ
 មាតាបិតាគួរឃើញនូវជននោះ ជាបុគ្គលមិនមានរោគ អស់
 រយនៃឆ្នាំ ។ បុរសចែវទូកក្នុងទឹក នាំទូកនុះទៅកាន់ត្រើយ
 (ខាងនាយ) យ៉ាងណា សេចក្តីឈឺចាប់និងសេចក្តីគ្រាំគ្រា
 រមែងនាំសត្វចូលទៅ កាន់អំណាចនៃសេចក្តីស្លាប់ អ្នកធ្វើ
 នូវទីបំផុតជារឿយ ។ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៧៩] (អស្សុបាលកុមារ...) កាមទាំងឡាយជាកក់ផង កាមទាំង-
 ឡាយជាល្បាប់ផង ជាគ្រឿងនាំមកនូវសេចក្តីពេញចិត្ត ជា
 គ្រឿងឆ្ងង់បានដោយកម្រ ជាលំនៅនៃមច្ចុ ពួកសត្វដែល
 លិចចុះក្នុងភក់ ក្នុងល្បាប់នេះ ជាសត្វមានចិត្តថោកទាប ជា
 សភាវៈឆ្ងង់ទៅកាន់ត្រើយ(ព្រះនិព្វាន)ពុំបានឡើយ ។ អត្តភាព
 របស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនេះ បានធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ក្នុងកាលមុន
 ផលនៃកម្មនោះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានកាន់យកហើយ ការរួច
 ចាកផលអកុសលនោះមិនមានដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឱរុទ្ធិយា នំ បរិវត្តិស្សាមិ

មាយំ បុន លុទ្ធមកាសិ កម្មំ ។

[៣៨០] កវំ នង្គំ បុរិសោ យថា វនេ
 អន្ទេសតិ^(១) រាជ អបស្សមាណោ
 ឯវំ នដ្ឋោ ឯសុការិ មមត្តោ
 សោហំ កងំ ន កវេសេយ្យំ រាជ ។

[៣៨១] ហិយ្យោតិ ហិយ្យតិ ចោសោ បរេតិ បរិហាយតិ
 អនាគតំ នេតមត្តិតិ ញត្វា
 ឧប្បន្នច្ចុំ កោ បនុទេយ្យ ដីរោ ។

[៣៨២] បស្សាមិ រោហំ ទហារី កុមារី
 មត្តបមំ កេតកបុប្ផនេត្តំ
 អភុត្វា កោតេ បបមេ វយស្មី
 អាទាយ មច្ចុ វជតេ កុមារី ។
 យុវា សុជាតោ សុមុខោ សុទស្សនោ
 សាមោ កុសុម្ពបរិកិណ្ណាមស្ស
 ហិត្វាន កាមេ បជិត្ត កេហំ

១ ឱ. បរិយេសតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទូលព្រះបង្គំនឹងបិទរក្សានូវអត្តភាពនោះ កុំឲ្យអត្តភាពនេះ
ធ្វើអំពើអាក្រក់ទៀតឡើយ ។

[៣៨០] (គោបាលកុមារ...) បពិត្រព្រះរាជា ដូចបុរសកាលមិន
ឃើញគោ ស្វែងរកគោដែលបាត់ក្នុងព្រៃ យ៉ាងណា បពិត្រ
ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមឯសុការី ប្រយោជន៍ (បព្វជ្ជា) របស់
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំវិនាសបាត់ទៅ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះ
រាជា ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនគប្បីស្វែងរក ដូចម្តេចបាន ។

[៣៨១] បុរសបង្គំ (នូវការងារដែលត្រូវធ្វើ) ថា ចាំថ្ងៃស្អែកៗ ដូច្នោះ
រមែងសាបសូន្យ អ្នកប្រាជ្ញដឹងថាអនាគតនេះមិនមានដូច្នោះហើយ អ្នក
ប្រាជ្ញណា នឹងបន្ទោបង់នូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងដែលកើតឡើងហើយបាន ។

[៣៨២] (អដបាលកុមារ...) ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានឃើញកុមារី
នៅក្មេង (ឡេះឡោះ) ដូចជាមនុស្សឆ្គួត មានភ្នែកដូចត្របក
នៃផ្កាកាកែស បិតនៅក្នុងបឋមវ័យ មិនទាន់បរិភោគនូវភោគៈ
ទាំងឡាយស្រាប់តែមច្ចុនាំយកកុមារី(នោះទៅ) ។ ប្រុសកំលោះ
មានកំណើតល្អ មានមុខស្រស់បស់ គួរជាទីរមិលមើល មាន
សម្បុរល្បឿងដូចមាស មានពុកមាត់ដេរដាស ដូចកេសរនៃផ្កា
ដកគាំ (មច្ចុបាននាំយកនូវប្រុសកំលោះនោះទៅ) ខ្ញុំព្រះអង្គនឹង
លះបង់នូវកាមទាំងឡាយ ហើយគេចចេញចាកផ្ទះ (ទៅបួស)

វិសតិនិបាតេ តេសមំ ហត្ថិបាលជាតកំ

អនុជាន មំ បព្វជិស្សាមិ ទេវ ។

[៣៨៣] សាខាហិ រុក្ខោ លភតេ សមញ្ញំ

បហីនសាទំ បន ខាលុមាហុ

បហីនបុត្តស្ស មមជ្ជ កោតិ

វាសេដ្ឋិ ភិក្ខាវិយាយ កាលោ ។

[៣៨៤] អយស្មី កោញារ យថា ហិមច្ចយេ

កតានិ ជាលានិ បទាលេយ្យ ហំសា

កច្ឆន្តិ បុត្តា ច បតី ច មយ្ហំ

សាហំ កចំ នានុវដេ បដានំ ។

[៣៨៥] ឯតេ ភុត្តា វេមិត្តា ច បក្កមន្តិ វិហដ្ឋមា

យេ ច ភុត្តា ន វេមិសុ តេ មេ ហត្ថត្តមាកតា ។

អវេមិ ព្រាហ្មណោ កាមេ សោ តំ បច្ឆារមិស្សសិ

វេន្តាទោ បុរិសោ វាជ ន សោ ហោតិ បសំសិយោ ។

វិសតិនិបាត ហត្ថិបាលជាតក ទី ១៣

បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សូមព្រះអង្គ អនុញ្ញាតទូលព្រះបង្គំ
ជាខ្ញុំ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងបួស ។

[៣៨៣] (បុរោហិត...) អនុបាទិន្ទកសង្ខារ បានឈ្មោះថា ដើម
ឈើ ព្រោះតែមែកទាំងឡាយ មួយទៀត ជនទាំងឡាយ
ហៅនូវដើមឈើ ដែលមានមែកលះបង់អស់ហើយថា ដង្កត់
ម្ចាស់នាងវាសេដ្ឋីដ៏ចម្រើន ថ្ងៃនេះជាកាលគួរ ដើម្បីត្រាច់ទៅ
ស្វែងរកភិក្ខុ របស់ខ្ញុំ ដែលមានកូនលះបង់ហើយ ។

[៣៨៤] (ព្រាហ្មណ៍បន្តិឧទានថា) ពួកក្រៀល ហើរទៅព្រៃដ៏អាកាស
ក្នុងរដូវអស់ទឹកភ្លៀង ហង្សទាំងឡាយ ទម្លាយនូវមងដែល
ពឹងពាងធ្វើហើយ យ៉ាងណា កូនទាំងឡាយផង ប្តីផងរបស់
អញ (ទម្លាយមងគឺកាមហើយ) ក៏ទៅ យ៉ាងនោះដែរ អញ
នោះ កាលបើដឹងច្បាស់ហើយ មិនទៅតាមដូចម្តេចកើត ។

[៣៨៥] (ព្រះរាជទេពី...) បក្សី(ត្នាត) ទាំងឡាយនេះ បរិភោគ(នូវសាច់)
ហើយក្អែចេញ ទើបហើរចៀសចេញទៅរួច ចំណែកខាងត្នាតទាំង-
ឡាយណា បរិភោគហើយមិនក្អែចេញទេ ត្នាតទាំងនោះមកលុះក្នុង
កណ្តាប់ដែររបស់ខ្ញុំម្ចាស់ហើយ ។ ព្រាហ្មណ៍បានខ្ជាក់ចោលនូវកាម
ទាំងឡាយចេញហើយ ព្រះអង្គនោះត្រឡប់ជាលេបវិញ បពិត្រ
ព្រះរាជា បុរសណា ស៊ីនូវកញ្ចាក់ បុរសនោះមិនគួរគេសរសើរទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣៨៦] បង្កើ ច ចោសំ បលិមេ ព្យសន្នំ

ពលី យថា ទុព្វលមុទ្ធកេយ្យ

ឯវម្បិ មំ ត្វំ ឧទតារិ កោតិ

បញ្ចាលិ តាថាហិ សុភាសិតាហិ ។

[៣៨៧] ឥទំ វត្វា មហារាជា ឯសុការី ទិសម្បតិ

រដ្ឋំ ហិត្វាន បព្វជិ នាកោ ឆេត្វាវ ពន្ធនំ ។

[៣៨៨] រាជា ច បព្វជ្ជមរោចយិត្ត

រដ្ឋំ បហាយ នរីរសេដ្ឋោ

តុរិមិ នោ ហោហិ យថេវ រាជា

អម្ពេហិ កុត្តា អនុសាស រដ្ឋំ ។

[៣៨៩] រាជា ច បព្វជ្ជមរោចយិត្ត

រដ្ឋំ បហាយ នរីរសេដ្ឋោ

អហំមិ ឯកា ចរិស្សាមិ លោកេ

ហិត្វាន កាមាទិ មនោរមាទិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៨៦] (ព្រះរាជា...) បុរសអ្នកមានកម្លាំង អាចស្រង់នូវបុរស
មានកម្លាំងខ្សោយ ដែលលិចក្នុងភក់ល្បាប់បាន យ៉ាងណា
ម្នាលរាជធីតារបស់ព្រះបាទបញ្ចាលដ៏ចម្រើន នាងឯងញ៉ាំង
យើងឲ្យធ្ងន់ឡើង (ចាកកាម) ដោយគាថាទាំងឡាយ ជា
សុភាសិត យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៨៧] មហារាជទ្រង់ព្រះនាមឯសុការី ជាម្ចាស់ក្នុងទិស ទ្រង់ត្រាស់
គាថានេះហើយ ទ្រង់លះបង់នូវដែនចេញទៅ ទ្រង់ព្រះផ្លូវ ដូច
ជាដំរីដ៏ប្រសើរ ផ្តាច់នូវចំណងដូច្នោះ ។

[៣៨៨] (មហាជន...) ព្រះរាជាមានព្យាយាមវិសេសជាងជន
ទ្រង់សព្វព្រះរាជហ្មឺនយំចំពោះបព្វជ្ជា លះបង់នូវដែន ចំណែក
ខាងព្រះនាង សូមដូចជាព្រះរាជារបស់យើងចុះ ព្រះនាង
ដែលពួកយើងគ្រប់គ្រងហើយ ចូរសោយរាជសម្បត្តិចុះ ។

[៣៨៩] (ព្រះរាជទេពី...) ព្រះរាជាមានព្យាយាមវិសេសជាងជន
ទ្រង់សព្វព្រះរាជហ្មឺនយំ ចំពោះបព្វជ្ជា ទ្រង់លះបង់នូវដែន
ចំណែកខាងខ្ញុំ នឹងលះបង់នូវកាមទាំងឡាយ ដែលញ៉ាំងចិត្ត
ឲ្យត្រេកអរចេញ ហើយជាស្រ្តីម្នាក់ឯង ត្រាច់ទៅក្នុងលោក ។

វិសតិទិបាតេ តេសមំ ហត្ថិបាលជាតកំ

រាជា ច បព្វជ្ជមហេចយិត្ត
 រដ្ឋំ បហាយ នរិរសេដ្ឋោ
 អហំមិ ឯកា ចរិស្សាមិ លោកេ
 ហិត្វាន កាមាទិ យថោទិកាទិ ។
 អច្ឆេន្តិ កាលា តរយន្តិ រត្តិយោ
 រយោគុណា អនុបុព្វំ ជហន្តិ
 អហំមិ ឯកា ចរិស្សាមិ លោកេ
 ហិត្វាន កាមាទិ មនោរមាទិ ។
 អច្ឆេន្តិ កាលា តរយន្តិ រត្តិយោ
 រយោគុណា អនុបុព្វំ ជហន្តិ
 អហំមិ ឯកា ចរិស្សាមិ លោកេ
 ហិត្វាន កាមាទិ យថោទិកាទិ ។
 អច្ឆេន្តិ កាលា តរយន្តិ រត្តិយោ
 រយោគុណា អនុបុព្វំ ជហន្តិ
 អហំមិ ឯកា ចរិស្សាមិ លោកេ
 សីតិភូតា សព្វមតិច្ច សង្កន្តិ ។

ហត្ថិបាលជាតកំ តេសមំ ។

វិសតិនិបាត ហត្ថិបាលជាតក ទី ១៣

ព្រះរាជាមានព្យាយាម វិសេសជាងជន ទ្រង់សព្វព្រះរាជហឫទ័យ
 ចំពោះបព្វជ្ជា ទ្រង់លះបង់នូវដែន ចំណែកខាងខ្ញុំ នឹងលះបង់នូវ
 កាមទាំងឡាយតាមចំណែក ហើយជាស្រ្តីម្នាក់ឯង ត្រាច់ទៅក្នុង
 លោក ។ កាលទាំងឡាយ តែងកន្លងហួសទៅ រាត្រីទាំងឡាយ
 តែងញ៉ាំង (អាយុសង្ខារ) ឲ្យធ្លុងទៅ គំនរនៃវ័យទាំងឡាយ រមែង
 រលត់ទៅតាមលំដាប់ ចំណែកខាងខ្ញុំ នឹងលះបង់នូវកាមទាំងឡាយ
 ជាទីញ៉ាំងចិត្តឲ្យត្រេកអរហើយជាស្រ្តីម្នាក់ឯងត្រាច់ទៅក្នុងលោក ។
 កាលទាំងឡាយ រមែងកន្លងហួសទៅ រាត្រីទាំងឡាយ រមែង
 ញ៉ាំង(អាយុសង្ខារ)ឲ្យធ្លុងទៅ គំនរនៃវ័យទាំងឡាយ រមែងលះបង់
 ទៅជាលំដាប់ ចំណែកខាងខ្ញុំ នឹងលះបង់នូវកាមទាំងឡាយ តាម
 ចំណែក ហើយជាស្រ្តីម្នាក់ឯង ត្រាច់ទៅក្នុងលោក ។ កាលទាំង
 ឡាយ រមែងកន្លងហួសទៅ រាត្រីទាំងឡាយ រមែងញ៉ាំង (អាយុ-
 សង្ខារ) ឲ្យធ្លុងទៅ គំនរនៃវ័យទាំងឡាយ រមែងលះបង់ទៅជាលំដាប់
 ចំណែកខាងខ្ញុំ នឹងកន្លងបង់នូវគ្រឿងច្រក់ទាំងអស់ ហើយជាស្រ្តី
 ត្រជាក់ម្នាក់ឯង ត្រាច់ទៅក្នុងលោក ។

ចប់ ហត្ថិបាលជាតក ទី ១៣ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អយោយរជាតកំ

[៣៩០] យមេករត្ថី បបមំ កព្ពេ វសតិ មាលារោ
 អព្ពដ្ឋិតោវ សោ យាតិ ស កច្ចំ ន និវត្តតិ ។

[៣៩១] ន យុជ្ឈមាណ ន ពលេន វស្សិតា
 នរា ន ដីវន្តិ ន ចាបិ មិយ្យេ
 សព្វញ្ញំ តំ ជាតិជរាយុបទ្ទតំ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៣៩២] ចតុវន្តិនី សេន សុភីស្សបំ
 ជយន្តិ រដ្ឋាធិបតី បសយ្ហ
 ន មច្ចុនោ ជយិតុមុស្សហន្តិ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៣៩៣] ហត្ថិហិ អស្សេហិ រថេហិ បត្តិហិ
 បរិវារិតា មុញ្ញេវ ឯកច្ចេយ្យា
 ន មច្ចុនោ មុញ្ញិតុមុស្សហន្តិ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អយោយរជាតក

[៣៩០] (អយោយរកុមារពោធិសត្វ...) សត្វនៅក្នុងគភ៌ អស់រាត្រីណា មួយជាដំបូង សត្វនោះប្រព្រឹត្តទៅ ដូចជាពពក ដែលតាំងឡើង សត្វនោះកាលទៅ រមែងមិនត្រឡប់វិញទេ ។

[៣៩១] មិនមែនពួកនរៈ កាលច្បាំង មិនមែនពួកនរៈ បរិបូណ៌ ដោយកម្លាំង មិនគ្រាំគ្រា មិនស្លាប់ទេ ព្រោះថា បាណ- មណ្ឌលទាំងអស់នោះ គឺជាតិ និងជរា តែងចូលទៅជិត បៀតបៀន ហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[៣៩២] ព្រះរាជាទាំងឡាយ ជាវដ្ឋាធិបតីគ្របសង្កត់ នូវសេនាប្រកប ដោយអង្គ ៤ ជាសេនា មានសភាពគួរខ្លាចក្រៃពេករមែងឈ្នះ បាន ប៉ុន្តែមិនអាចឈ្នះនូវសេចក្តីស្លាប់បាន ព្រោះហេតុនោះ គំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំកើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[៣៩៣] ព្រះរាជាទាំងឡាយអង្គខ្លះ ដែលមានពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើងចោមរោមហើយ រួច (អំពីកណ្តាប់ដៃ ពួកបច្ចាមិត្ត) បាន ប៉ុន្តែមិនអាចរួចចាកសេចក្តីស្លាប់បាន ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិត របស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើត ឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

វិសតិនិបាតេ ចតុទ្ធសមំ អយោយរជាតកំ

[៣៩៤] ហត្ថិហិ អស្សេហិ រថេហិ បត្តិហិ
 ស្សា^(១) បកញ្ញន្តិ បដំសយន្តិ
 ន មច្ចុនោ ភញ្ញិតុមុស្សហន្តិ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៣៩៥] មត្តា ភជា ភិន្ទកណ្ណា បភិន្ទា
 នករាជិ មទ្ធកន្តិ ជនំ ហានន្តិ
 ន មច្ចុនោ មទ្ធកតុមុស្សហន្តិ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៣៩៦] ឥស្សាសិនោ កតហត្តាបិ វិរា
 ទ្ធកេចាតី អក្ខណាវេជិនោបិ
 ន មច្ចុនោ វិជ្ជិតុមុស្សហន្តិ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៣៩៧] សរាជិ ទីយន្តិ សសេលកាននា
 សព្វំបិ តំ ទីយតិ ទីយមន្តរំ

១ ម. បត្តិភិ ប្រា ។

វិសតិនិបាត អយោយរជាតក ទី ១៤

[៣៩៤] ព្រះរាជាទាំងឡាយក្លៀវក្លា រមែង(ញ៉ាំងនគរទាំងឡាយរបស់
ពួកស្តេច ជាបច្ចាមិត្ត) ឲ្យខ្ទេចខ្ទី ឲ្យខ្ចាត់ខ្ចាយ ដោយពល
ដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើងបាន ប៉ុន្តែមិនអាចកម្ទេច
នូវមច្ចុបានទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូល
ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[៣៩៥] ដំរីទាំងឡាយ ចុះប្រេង មានប្រេងឆ្ងាយហូរហៀរ តែង
ញ៉ាំងនូវនគរទាំងឡាយ សម្លាប់នូវជនបាន ប៉ុន្តែមិនអាច
ញ៉ាំងនូវសេចក្តីស្លាប់បានទេ ព្រោះហេតុនោះបានជាគំនិត
របស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[៣៩៦] ខ្មាន់ជួរទាំងឡាយ ទុកជាមានដៃហាត់ហើយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា
អាចញ៉ាំងព្រួញឲ្យធ្លាក់ក្នុងទីឆ្ងាយបាន បាញ់មិនខុស ក៏មិន
អាចបាញ់នូវមច្ចុបានទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[៣៩៧] ទឹកស្រះទាំងឡាយ រមែងអស់ទៅ ផែនដីព្រមទាំងភ្នំនិងដង
ព្រៃ រមែងអស់ទៅ វត្ថុដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាចនៃសង្ខារ
ទាំងអស់នោះ ក៏រមែងអស់ទៅ ក្នុងចន្លោះនៃកាលដ៏វែង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សព្វំ ហិ តំ ភញ្ញេវ កាលបរិយាយំ

តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៣៩៨] សព្វេសមេវំ ហិ នវីនរាជំ

ចលាចលំ ចាលាកុនោជ ជីវិតំ

បដោវ ធុត្តស្ស ទុមោវ កូលដោ

តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៣៩៩] ទុមប្បលានេវ បតន្តិ មាលារា

ទហារា ច វុឡ្ហា ច សរីរភេទា

នារិយោ នរា មជ្ឈិមចោរិសា ច

តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៤០០] នាយំ វយោ តារករាជសន្និកោ

យទព្ពតីតំ កតមេវនាជិ តំ

ជិណ្ហស្ស ហិ នត្តិ វតី កុតោ សុទំ

តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ដ្បិតថា វត្ថុទាំងអស់នោះ គប្បីបាក់បែកក្នុងកំណត់កាល
ជាទីវិនាស ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំ
ជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[៣៩៨] ជីវិតរបស់នារីនិងនរៈក្នុងលោកនេះទាំងអស់ តែងប្រែប្រួល
ដូចជាសំពត់របស់អ្នកលេង^(១) ដូចឈើដុះក្បែរច្រាំង យ៉ាង
នោះដែរ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំ
ជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[៣៩៩] ផ្ទៃឈើទាំងឡាយ (រមែងជ្រុះចុះ) យ៉ាងណា មាណពទាំង-
ឡាយ ទាំងក្មេងទាំងចាស់ ទាំងស្រី ទាំងប្រុស ទាំង
មជ្ឈិមបុរស (បណ្ឌកនិងឧកតោព្យញ្ញនក) រមែងមានសរីរៈ
បែកធ្លាយជ្រុះចុះ (យ៉ាងនោះ) ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិត
របស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[៤០០] វ័យនេះ មិនដូចស្តេចផ្កាយ (ព្រះចន្ទ) ទេ វ័យណាកន្លង
ទៅហើយ ឥឡូវនេះវ័យនោះ ទៀងតែទៅមែនពិត បុគ្គល
ចាស់ឥតមានតម្រេក (ក្នុងកាមគុណ^(២)) សុខនឹង(មាន) មក
ពីណា ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

១ អ្នកលេងសុរាឃើញសុរាហើយ អាចយកសំពត់ទៅដូរផឹក ។ ២ ប្រព្រឹត្តមេបុនមិនកើត ។

វិសតិទិបាតេ ចុទ្ធសមំ អយោយរជាតកំ

[៤០១] យក្ខា បិសាចា អថវាបិ បេតា
 កុប្បិតា តេ អស្សុសន្តិ មនុស្សេ
 ន មច្ចុនោ អស្សុសិតុមុស្សហន្តិ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៤០២] យក្ខេ បិសាចេ អថវាបិ បេតេ
 កុប្បិតេបិ តេ និជ្ឈបនំ ករោន្តិ
 ន មច្ចុនោ និជ្ឈបនមុស្សហន្តិ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៤០៣] អបរាជកេ ទូសកេ ហោឋកេ ច
 រាជានោ ទណ្ណានិ វិទិត្វាន ទោសំ
 ន មច្ចុនោ ទណ្ណាយិតុមុស្សហន្តិ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៤០៤] អបរាជកា ទូសកា ហោឋកា ច
 លកន្តិ តេ រាជានោ និជ្ឈបេតុំ
 ន មច្ចុនោ និជ្ឈបនំ ករោន្តិ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

វិសតិទិបាត អយោយរជាតក ទី ១៤

[២០១] ពួកយក្ខ បិសាច ឬប្រេតទាំងនោះខឹងហើយ រមែងផ្ទុំសម្លាប់
នូវពួកមនុស្សស ប៉ុន្តែមិនអាចផ្ទុំសម្លាប់នូវមច្ចុបានទេ ព្រោះ
ហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើង
ថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[២០២] មនុស្សទាំងឡាយ រមែងធ្វើនូវការអង្វរករចំពោះពួកយក្ខ
ពួកបិសាច ឬពួកប្រេត ដែលខឹងហើយនោះបាន ប៉ុន្តែមិន
អាចអង្វរករមច្ចុបានទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំកើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[២០៣] ព្រះរាជាទាំងឡាយ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវទោស ហើយដាក់
អាជ្ញាចំពោះពួកជនអ្នកមានកំហុស អ្នកប្រទូស្ត និងអ្នកបៀត
បៀនបាន ប៉ុន្តែមិនអាចដាក់អាជ្ញា ដល់មច្ចុបានទេ ព្រោះ
ហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើងថា
អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[២០៤] ពួកជនអ្នកមានកំហុស អ្នកប្រទូស្ត អ្នកបៀតបៀន តែង
អង្វរករព្រះរាជាទាំងឡាយនោះបាន ប៉ុន្តែ ធ្វើនូវកិរិយាអង្វរ
ករមច្ចុពុំបានទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះ
បង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤០៥] ន ខត្តិយោមិ^(១) ន ច ព្រាហ្មណោមិ

ន អឡុកា ពលវា តេជវមិ

ន មច្ចុរាជស្ស អបេក្ខមត្តិ

តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៤០៦] សីហា ច ព្យក្សា ច អថោមិ ឌីមិយោ

បសយ្ហ ខាទន្តិ វិដន្ធមានំ

ន មច្ចុនោ ខាទិតុមុស្សហន្តិ

តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៤០៧] មាយាការា វង្គមជ្ឈេ ករោត្តា

មោហេន្តិ ចក្ខុនិ ជនស្ស តារទេ

ន មច្ចុនោ មោហាយិតុមុស្សហន្តិ

តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៤០៨] អាសីវិសា កុប្បិតា ឧត្តតេជា

ខំសន្តិ មារេន្តិមិ តេ មនុស្សេ

ន មច្ចុនោ ខំសិតុមុស្សហន្តិ

តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

១ ឱ. ន ខត្តិយោតិ នបិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២០៥] មិនថាក្សត្រ មិនថាព្រាហ្មណ៍ មិនថាអ្នកស្តុកស្តម្ភ អ្នកមាន
កម្លាំង អ្នកមានតេជះទេ សេចក្តីយល់មុខរបស់មច្ចុរាជ មិន
មានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំ
ជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[២០៦] ខ្លាធំ ទាំងខ្លាដំបង តែងគំរាម នូវជនដែលកំពុងញាប់ញ័រ
ហើយទំពាស៊ីបាន ប៉ុន្តែមិនអាចទំពាស៊ី នូវមច្ចុបានទេ
ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើត
ឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[២០៧] ពួកជនអ្នកធ្វើមាយា (អ្នកលេងកល) កាលធ្វើ (នូវមាយា)
ក្នុងទីពាក់កណ្តាលរង្វង់ រមែងធ្វើនូវភ្នែកទាំងឡាយរបស់ជនឲ្យ
កាន់ច្រឡំបាន ដោយពិត ប៉ុន្តែ មិនអាចញ៉ាំងមច្ចុឲ្យកាន់
ច្រឡំបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជា គំនិតរបស់ទូល
ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[២០៨] សត្វអាសីពិសទាំងឡាយ មានតេជះដ៏ក្លាខ្លាំង ខឹងហើយ
រមែងចឹកសម្លាប់នូវមនុស្សទាំងឡាយនោះក៏បាន ប៉ុន្តែមិន
អាចចឹកនូវមច្ចុបានទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជា គំនិតរបស់
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

វិសតិនិបាតេ ចុទ្ធសមំ អយោយរជាតកំ

[៤០៩] អាសីវិសា កុប្បិតា យំ ខំសន្តិ
 តិកិច្ចកា តេស វិសំ ហនន្តិ
 ន មច្ចុនោ ទដ្ឋវិសំ ហនន្តិ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៤១០] ធម្មន្តរី វេត្តរុណោ ច កោដោ
 វិសានិ ហន្តាន ភុជដ្ឋមាជំ
 សុយ្យន្តិ តេ កាលកតា តថេវ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៤១១] វិជ្ជាធរា យោរមដីយមាណ
 អទស្សនំ ឱសទេភិ វេជន្តិ
 ន មច្ចុរាជស្ស វេជន្តិ អទស្សនំ
 តម្មេ មតី ហោតិ ចរាមិ ធម្មំ ។

[៤១២] ធម្មោ ហវេ រក្ខតិ ធម្មចារី
 ធម្មោ សុចិណ្ណោ សុខមារហាតិ
 ឯសានិសំសោ ធម្មេ សុចិណ្ណោ
 ន ទុក្ខតី កច្ចតិ ធម្មចារី ។

វិសតិទិបាត អយោយរជាតក ទី ១៤

[២០៩] សត្វអាសីពិសទាំងឡាយក្រោធហើយ ចឹកនរណា ពួកពេទ្យ អ្នករក្សា រមែងកម្ចាត់នូវពិសនៃសត្វអាសីពិសទាំងនោះបាន ប៉ុន្តែកម្ចាត់នូវពិសដែលមច្ចុចឹកហើយពុំបានទេ ព្រោះហេតុ នោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំកើតឡើងថា អញ នឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[២១០] ពេទ្យទាំងឡាយ ឈ្មោះធម្មន្តរី ១ វេត្តរណ ១ ភោជៈ ១ សម្លាប់នូវពិសទាំងឡាយនៃកុដង្ក (នាគ) បាន ពួកពេទ្យ ទាំងនោះ គេឮថាធ្វើមរណកាលទៅហើយដូចគ្នាដែរ ព្រោះ ហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ កើតឡើង ថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[២១១] ពួកវិជ្ជាធរ រៀននូវយោវិជ្ជា រមែងដល់នូវការបំបាំងខ្លួន ដោយថ្នាំទាំងឡាយបាន ប៉ុន្តែ មិនដល់នូវការបំបាំងមច្ចុរាជ បានទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគំនិតរបស់ទូលព្រះបង្គំជា ខ្ញុំ កើតឡើងថា អញនឹងប្រព្រឹត្តធម៌ ។

[២១២] ធម៌រមែងរក្សានូវបុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដោយពិត ធម៌ដែល បុគ្គលប្រព្រឹត្តដោយល្អហើយ រមែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខ នេះជាអានិសង្សក្នុងធម៌ ដែលបុគ្គលប្រព្រឹត្តដោយល្អហើយ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ រមែងមិនទៅកាន់ទុក្ខតិ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤១៣] ន ហិ ធម្មោ អធម្មោ ច ឧភោ សមវិចារិកិណោ
អធម្មោ និរយំ នេតិ ធម្មោ ចារេតិ សុត្តតិទ្ធិ ។

អយោយរជាតកំ ចុទ្ធសមំ ។

តិស្សុទ្ធានំ

មាតង្គំ សម្ពុត សីរិ សិរិមន្តោ
រោហន ហំស សត្តិគុម្ពោ កល្យាតិយ-
សោមនស្ស ចម្បយ្យ ព្រហ្ម បញ្ច
បណ្ឌិត ចិរស្សំ វត អយោយរ ។

វិសតិនិបាតំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២១៣] សភាវៈទាំងឡាយ ២ គឺធម៌ ១ អធម៌ ១ មិនមែនមានផលស្មើគ្នា
ទេ អធម៌នាំសត្វទៅកាន់នរក ធម៌ញ៉ាំងសត្វឲ្យដល់នូវសុគតិ ។

ចប់ អយោយរជាតក ទី ១៤ ។

ឧទ្ទាននៃវិសតិនិបាតនោះគឺ

មាតង្គជាតក ១ ចិត្តសម្មតជាតក ១ សីរិវាជជាតក ១ សិរិមន្ត-
ជាតក ១ រោហនមិត្តជាតក ១ ហង្សជាតក ១ សត្តិគុម្ពជាតក ១
ភិល្លាតិយជាតក ១ សោមនស្សជាតក ១ ចម្បយ្យជាតក ១
មហាបលោកនជាតក ១ បញ្ចបណ្ឌិតជាតក ១ ហត្ថិបាល-
ជាតក ១ អយោយរជាតក ១ ។

ចប់ វិសតិនិបាត ។

តីសនិបាតជាតកំ

កីឆន្ទជាតកំ

[៤១៤]	កីឆន្ទោ	កិមធិប្បាយោ	ឯកោ	សម្មសិ	យម្មនិ
	កី	មត្តយាណោ	កី	ឯសំ	កេន
					អត្តេន
					ព្រាហ្មណា ។

[៤១៥]	យថា	មហា	វារិធិរោ	កុម្ភោ	សុបរិណាហរា
	តថូបមំ	អម្ពបក្កំ		វណ្ណា	កន្ធវសុត្តមំ ។
	តំ	វុយ្ហមាណំ	សោតេន		ទិស្វាណាមលមជ្ឈិមេ
	ចាណីភិ	នំ	កហេត្វាន		អក្យាយតនមាហរី ។
	តតោ	កេនលិបត្តេសុ			និក្ខិបិត្វា
					សយំ
					អហំ
					ខុប្បិចាសំ
					អហាសិ
					មេ ។
	សោហំ	អបេតនរថោ			ព្យង្គិក្ខតោ
					ទុក្ខក្ខមោ
	អស្សាទំ	នាទិកច្ឆាមិ			ដលេស្សញ្ញេសុ
					កេសុចិ ។
	សោសិត្វា	នូន	មរណំ		តំ
					មមំ
					អារហិស្សតិ
	អម្ពំ	យស្ស	ផលំ	សាទុំ	មជ្ជរក្កំ
					មនោរមំ ។

តីសនិបាតជាតក

កីឆន្ទជាតក

[២១២] (ទេវតាពោលថា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ លោកពេញចិត្តនឹងអ្វី ប៉ុន ប៉ងអ្វី ប្រាថ្នាអ្វី ស្វែងរកអ្វី ទើបអង្គុយម្នាក់ឯងក្នុងរដូវក្តៅ ដោយ ប្រយោជន៍អ្វី ។

[២១២] (តាបសពោលតបថា) ក្នុងដាក់នូវទឹកដ៏ធំ មានទ្រង់ទ្រាយស្អាត បាត មានឧបមាយ៉ាងណា ផ្ទៃស្វាយទុំ ដ៏ឧត្តមដោយពណ៌និងក្លិន និងរស ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះ ។ ម្នាលនាងមានអវយវៈត្រង់ កណ្តាល (ចង្កេះ) មិនមានមន្ទិល អាត្មាបានឃើញផ្ទៃស្វាយនោះ អណ្តែតតាមខ្សែទឹក ក៏ចាប់ផ្ទៃស្វាយនោះដោយដៃទាំងពីរ ហើយ នាំយកទៅកាន់រោងបូជាភ្លើង ។ លំដាប់នោះ អាត្មាបានដាក់ផ្ទៃ ស្វាយលើស្លឹកចេកទាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ចិត្តនូវផ្ទៃស្វាយនោះ ដោយកាំបិតហើយ(ឆាន់) ផ្ទៃស្វាយនោះ នាំចេញនូវសេចក្តីស្រេក ឃ្លានរបស់អាត្មាបាន ។ អាត្មានោះប្រាសចាកសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ លុះផ្ទៃស្វាយអស់ហើយ ក៏អត់ទ្រាំបានដោយលំបាក មិនបានសេចក្តី ត្រេកអរ ក្នុងផ្ទៃឈើទាំងឡាយឯទៀតណាមួយ ។ ផ្ទៃស្វាយនោះ នឹងនាំមកនូវសេចក្តីស្លាប់ ដល់អាត្មាដោយពិត ព្រោះរឹងស្តមព្រោះ ផ្ទៃស្វាយមានរសត្រាញ់មានរសផ្អែមលើសលប់ ជាទីពេញចិត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យមុទ្ធវី វុយ្ហមាជំ	ឧទទិស្នា មហាល្បាវេ
អក្កាតំ តេ មយា សព្វំ	យស្នា ឧបវសាមហំ ។
រម្មំ បដិទិសិទ្ធាសិ	បុថុលោមាយុតា បុថុ
តព្វា ^(១) ខោ មេវ អក្កាហិ	អត្តានមបលាយិទី ។
កា វា ត្វមសិ កល្យាណំ	កិស្ស វា ត្វំ សុមជ្ឈិមេ
រូបបដ្ឋប្បមដ្ឋិវ ^(២)	ព្យត្សិវ តិវិសានុជា ។
យា សន្តិ ឆារិយោ ទេវេសុ	ទេវានំ បរិចារិកា
យា ច មនុស្សលោកស្មី	រូបេនន្ទាតតិត្តិយោ ។
រូបេន តេ សទិសី នត្តិ	ទេវកន្ទព្វមាណុសេ ^(៣)
បុដ្ឋាសិ មេ ចារុបុព្វដ្ឋិ	ព្រូហិ នាមព្វា ពន្ធវេ ^(៤) ។
[៤១៦] យំ ត្វំ បដិទិសិទ្ធាសិ	រម្មំ ព្រាហ្មណ កោសិ កី
សាហំ ភូសាលយា វុត្តា	វរវារិយោយសា ។

១ ឱ. ត្វព្វា ខោ ។ ម. ត្វំ ច ខោ ។ ២ ឱ. រូបបដ្ឋប្បលិមដ្ឋិវ ។ ម. រូបបដ្ឋបមដ្ឋិវ ។
 ៣ ឱ. ម. ទេវេសុ គន្ធព្វមនុស្សលោកេ ។ ៤ ឱ. ម. អក្កាហិ មេ នាមព្វា ពន្ធវេ ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អាត្មាបានស្រង់ផ្ទៃស្វាយ ដែលកំពុងអណ្តែតក្នុងអន្ទង់ដ៏ធំអំពីស្ទឹង
អាត្មានៅ (ដោយសេចក្តីស្រេកឃ្លាន) ព្រោះហេតុណា ហេតុនោះ
ទាំងអស់ អាត្មាបានប្រាប់ដល់នាង ។ អាត្មាអង្គុយអាស្រ័យនូវស្ទឹង
ជាទីរីករាយ ស្ទឹងនេះ ធំទូលាយប្រកបដោយត្រី នាងកុំអាលរត់
ទៅ ចូរប្រាប់ខ្លួននោះដល់អាត្មាសិន ។ ម្នាលនាងកល្យាណី នាង
ជាអ្វី ម្នាលនាងមានអវយវៈត្រង់កណ្តាល(ចង្កេះ)ដ៏ល្អ នាងមានរូប
ដូចដម្បារមាសដ៏រលីង (មានដំណើរ) ដូចជាកូនខ្លាដែលកើតក្នុង
ញកក្នុង (មកក្នុងទីនេះ) ដើម្បីអ្វី ។ នាងនារីទាំងឡាយណា ជា
អ្នកបម្រើពួកទេវតា ក្នុងទេវតាទាំងឡាយផង ស្រីទាំងឡាយណា
ប្រកបដោយរូប ក្នុងមនុស្សលោកផង ស្រីទាំងឡាយនោះប្រាកដ
ស្មើដោយរូបនៃនាង មិនមាន ក្នុងទេវតានុពូជនិងមនុស្សលោកឡើយ
ម្នាលនាងមានអវយវៈខាងដើម (ភ្លៅ) ដ៏ល្អ អាត្មាសួរហើយ ចូរ
ប្រាប់នាមនិងគោត្រផង ដៅពង្សទាំងឡាយផង ។

[៤១៦] (ទេវតា...)បពិត្រព្រាហ្មណ៍ លោកគង់នៅអាស្រ័យស្ទឹងឈ្មោះ
កោសិក៏ជាទីរីករាយណា ខ្ញុំមានលំនៅត្រង់ខ្សែទឹកដ៏កាច មានអន្ទង់
ជាទីហូរទៅនៃទឹកដ៏ប្រសើរ អាស្រ័យនៅហើយ (ក្នុងស្ទឹងនោះ) ។

តិសនិបាតេ បឋមំ កីឆន្ទជាតកំ

នាណុមគណាកិល្បា	ពហុកា តិវិកន្តរា
មមេវ បមុខា ហោន្តិ	អភិសន្ធន្តិ ចារុសេ ។
អថោ ពហូ វនតោនា	ដីលវារិវហិទ្ធកា
ពហុកា នាគចិត្តោនា	អភិសន្ធន្តិ វារិនា ។
តា អម្ពជម្ពុលពុជា	និចាតាលមុទុម្ពរា
ពហូនិ ផលជាតានិ	អារហន្តិ អភិណ្ណាសោ ។
យន្តិញ្ចិ ឧភតោ តិវេ	ផលំ បតតិ អម្ពនិ
អសំសយន្តំ សោតស្ស	ផលំ ហោតិ វសានុកំ ។
ឯតទញ្ញាយ មេធាវី	បុថុបញ្ញា សុណោហិ មេ
មា ពោចយ អភិសន្តិ	បដិសេធ ជនាធិប ។
ន វាហំ វឌ្ឍវំ មញ្ញា	យំ តំ វជ្ជាកិវឌ្ឍន
អាចេយ្យមាណោ វាជិសិ	មរណំ អភិកង្ខុសិ ។
តស្ស ជានន្តិ បិតរោ	កន្ធាវ សនេវកា
យេ ចាបិ ឥសយោ លោកេ	សញ្ញត្តតា តបស្សិនោ

តិសនិបាត កិច្ចនុបាតក ទី ១

ជ្រោះភ្នំដ៏ច្រើន កុះករដោយឈើផ្សេងៗ រមែងមានក្នុងទីចំពោះមុខ
 ខ្ញុំ រមែងហូរទៅក្នុងរដូវភ្លៀង ។ ម្យ៉ាងទៀត ស្ទឹងដ៏ច្រើន មាន
 ទឹកហូរចេញអំពីព្រៃ ទ្រទ្រង់នូវគំនរទឹកដ៏ខ្លៅ រមែងដ៏ច្រើន មាន
 រូបភាពដូចជានាគ រមែងញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យពេញដោយទឹក ។ ដើមស្វាយ
 ដើមព្រីង ដើមខ្នុរសម្ប ដើមក្នុងម្ល ដើមត្នោតនិងដើមល្វា ជលជាត
 ទាំងឡាយដ៏ច្រើន រមែងចូលទៅកាន់ស្ទឹងទាំងនោះរឿយៗ ។ ផ្ទៃឈើ
 ណាមួយ នៅក្បែរមាត់ច្រាំងទាំងពីរ រមែងជ្រុះទៅក្នុងទឹក ផ្ទៃឈើ
 នោះ រសាត់ទៅតាមអំណាចនៃខ្សែទឹកដោយឥតសង្ស័យ ។ បពិត្រ
 លោកជាអ្នកប្រាជ្ញ មានប្រាជ្ញាច្រើន លោកជ្រាបហេតុនុ៎ះហើយ
 សូមស្តាប់ពាក្យខ្ញុំចុះ បពិត្រព្រះជនាធិបតី សូមលោកកុំពេញចិត្ត
 ឡើយ ចូរបដិសេធនូវការជាប់ចំពាក់ដោយតណ្ហា ។ បពិត្រព្រះ
 រាជសី អ្នកញ៉ាំងដែនឲ្យចម្រើន លោកកំពុងចម្រើន (ដោយសាច់និង
 ឈាម) ប្រាថ្នាសេចក្តីស្លាប់ ដោយហេតុណា ខ្ញុំពុំសម្គាល់នូវ
 លោកថា ជាអ្នកចម្រើនដោយប្រាជ្ញា ដោយហេតុនោះទេ ។ បិតា
 ទាំងឡាយ (ព្រហ្ម) និងគន្ធាព្វព្រមទាំងទេវតា រមែងដឹងនូវភាពនៃ
 បុគ្គលនោះថា ជាអ្នកលុះក្នុងអំណាចនៃតណ្ហា ម្យ៉ាងទៀត តសី
 ទាំងឡាយណាក្នុងលោក ជាអ្នកមានចិត្តសង្រួមហើយ មានតបៈ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អសំសយន្តេបិ ជានន្តិ បដ្ឋក្ខតា យសស្សិដោ ។

[៤១៧] ឯវំ វិទិត្វា វិទ្ធិ សព្វធម្មំ

វិទ្ធិសនំ ចរនំ ដីវិតស្ស

ន ចីយតី តស្ស នរស្ស ចាបំ

សចេ ន ចេតេតិ វជាយ តស្ស ។

ឥសិប្បុតសមញ្ញាតេ ឯវំ លោក្យា វិទិតា បតិ^(១)

អនរិយំ បរិសម្ភាសេ ចាបកម្មំ ជិតិសសិ ។

សចេ អហំ មរិស្សាមិ តីរេ តេ បុថុសុស្សោណា

អសំសយន្តំ អសិលោកោ មយិ មតេ អាតមិស្សតិ ។

តស្មា ហិ ចាបកំ កម្មំ រក្ខុស្ស^(២) ច សុមជ្ឈិមេ

មា ត្វំ^(៣) សព្វោ ជដោ បច្ឆា បក្ខុក្ខាសិ^(៤) មយី មតេ ។

[៤១៨] អញ្ញាតមេតំ អរិសយ្ហសាហិ

អត្តានមម្ពញ្ច ទទាមិ តេ តំ

១ ឱ. សតិ ។ ២ ឱ ម. រក្ខុស្សេវ ។ ៣ ឱ. ម. មា តំ ។ ៤ ឱ. បកុ-
ត្តាសិ ។ ម. បកុដ្ឋាយិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ឥសីទាំងឡាយនោះ រមែងដឹងឥតសង្ស័យ (សូម្បី) ពួកអ្នកមាន
យសជាអ្នកបម្រើ (ឥសីទាំងនោះក៏ដឹងការនោះតៗ គ្នាទៀត) ។

[២១៧] (តាបស...)បើ(នរជនណា) មិនគិតសម្លាប់បុគ្គលនោះទេ បាប
ក៏មិនចម្រើនដល់នរជននោះ ដែលដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួងរបស់
អ្នកប្រាជ្ញយ៉ាងនេះផង ដឹងនូវការបែកធ្លាយនិងច្យុតិនៃជីវិតផង
ម្នាលនាងជាធំ ដែលពួកឥសីដឹងច្បាស់ហើយ ប្រយោជន៍នៃ
សត្វលោក នាងដឹងច្បាស់ហើយយ៉ាងនេះ នាងឈ្មោះថាស្វែងរកនូវ
បាបកម្ម(ចំពោះខ្លួន) ព្រោះប្រទេចពាក្យមិនប្រសើរ ។ ម្នាលនាង
ទេវធីតាមានត្រតាកសាយល្អ បើយើងនឹងស្លាប់លើត្រើយរបស់នាង
កាលបើយើងស្លាប់ហើយ តំណិះដំនៀលនឹងបានមកនាងឯង ឥត
សង្ស័យឡើយ ។ ម្នាលនាងមានអវយវៈត្រង់កណ្តាលដ៏ល្អ ព្រោះ
ហេតុនោះ នាងឯងចូររក្សានូវកម្មអាក្រក់ កាលបើយើងស្លាប់ហើយ
កុំឲ្យជនទាំងអស់ជេរប្រទេចនាង ក្នុងកាលជាខាងក្រោយឡើយ ។

[២១៨] (ទេវតា...) ហេតុនេះ ខ្ញុំម្ចាស់ដឹងច្បាស់ហើយ ធម្មតាស្តេច
នេះ មិនងាយអត់ទ្រាំបានទេ ណ្ហើយចុះ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រគេន
នូវខ្លួនខ្ញុំម្ចាស់ផង ប្រគេននូវស្វាយនោះផង ដល់លោកម្ចាស់

តិសនិបាតេ បឋមំ កីឆន្ទជាតកំ

យោ ទុច្ចដេ កាមកុលោ បហាយ

សន្តិញ្ច ធម្មញ្ច អធិដ្ឋិតោសិ ។

យោ ហិត្វា បុព្វសញ្ញាកំ	បច្ឆាសញ្ញាជនេ បិតោ
អធម្មញ្ជោវ ចរតិ	ចាបញ្ចស្ស បវឌ្ឍតិ ។
ឯហិ តំ ចាបយិស្សាមិ	កាមំ អប្បោស្សកោ ភវ
ឧទានយាមិ សីតស្មី	វិហារហិ អនុស្សកោ ។
តំ បុប្ផរសមត្តេហិ	វដ្ត្ត្តេហិ អវិទូម
កោញ្ចា មយ្យា ទិវិយា	កោយដ្ឋិមធុសាលិយា
ក្សតិកា ហំសប្បកេភិ	កោកិលេត្ត បពោជវេ ។
អម្ពេត្ត វិប្បស្មនក្កា ^(១)	បលាលខលសន្តិកា
កោសុម្ពសលឡានិចា ^(២)	បក្កតាលវិលម្ហិដោ ។

១ ម. វិប្បឱនក្កា ។ ២ ម. កោសម្ពសលឡានិម្ហា ។

តិសនិបាត កិច្ចនុបាតក ទី ១

ដ្បិតលោកម្ចាស់បានលះបង់នូវកាមគុណទាំងឡាយ ដែល
គេលះបង់បានដោយក្រ ហើយបានអធិដ្ឋាននូវសីល ជា
គ្រឿងស្ងប់រម្ងាប់ផង នូវសុចរិតធម៌ផង ។

បុគ្គលណា លះបង់នូវចំណងខាងដើម ហើយបិតនៅក្នុងចំណង
ខាងចុងផង ប្រព្រឹត្តនូវអធម៌ផង បាបតែងចម្រើនឡើងដល់បុគ្គល
នោះ ។ សូមលោកម្ចាស់មកចុះ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងនាំលោកម្ចាស់ទៅ
ឲ្យដល់ព្រៃស្វាយនោះ សូមលោកម្ចាស់មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច
ដោយពិតចុះ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងនាំទៅដាក់ក្នុងព្រៃស្វាយដ៏ត្រជាក់នោះ
សូមលោកម្ចាស់គង់នៅកុំមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ។ បពិត្រអរិរូមៈ
ព្រៃស្វាយនោះ ពួកសត្វបក្សីមានកក្កក់ ស្រវឹងដោយរសនៃផ្កាឈើ
ស្រែកបន្លឺឡើងហើយ ពួកក្រៀល ពួកក្លោក ជាទិព្វ ពួកសត្វស្លាប
ឈ្មោះកោយដ្ឋី និងឈ្មោះមធុសាលិយៈ យំជាមួយនឹងពួកហង្ស
ពួកតារៅ ដែលនៅក្នុងព្រៃស្វាយនោះ ក៏ញ៉ាំងពួកសត្វទាំងនោះ
ឲ្យភ្ញាក់ឡើងហើយ ។ ដើមស្វាយទាំងឡាយក្នុងព្រៃនោះ មាន
ចុងមែកដាបចុះ (ព្រោះទម្ងន់ផ្លែ) ប្រាកដស្មើដោយទីលានដែល
ពេញដោយកណ្តាប់ស្រូវ ដើមដកគាំ ស្រល់ និងក្នុងទាំងឡាយ
មានចង្កោមផ្លែសំយុងចុះ ដូចជ្វាយផ្លែត្នោតទុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤១៩] មាលី តិរិដិ កាយុរិ	អង្គទី ចន្ទនុស្សនោ
រត្តិ តំ បរិចារេសិ	ទិវា វេទេសិ វេទនំ ។
សោឡសិត្តិសហស្សានិ	យា តេមា បរិចារិកា
ឯវំ មហានុភារោសិ	អព្ភតោ លោមហំសនោ ។
កី កម្មមករិ បុព្វេ	ចាបំ អត្តនុខារហំ
យំ ករិត្វា មនុស្សេសុ	បិដ្ឋិមំសានិ ខានសិ ។
[៤២០] អន្លេជានិ បដិក្កយ្ហ	កាមេសុ តិទ្ធិតោ អហំ
អចរិ ទីយមន្ទានំ	បរេសំ អហិតាយហំ ។
យោ បិដ្ឋិមំសិកោ ហោតិ	ឯវំ ឧក្កច្ច ខានតិ
យថាហមជ្ជ ខានាមិ	បិដ្ឋិមំសានិ អត្តនោតិ ។

កីឆន្ទជាតកំ បឋមំ ។

កុម្មុជាតកំ

[៤២១] កោ ចាតុរាសី តិទិវា នកម្មិ
 ឱកាសយំ សំរិ ចន្ទិមារ
 កត្តេហិ តេ រស្មិយោ និច្ឆរន្តិ
 សតេរតា វិជ្ជុវិទ្ធីសិក្ខោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២១៨] (តាបសនិយាយទៅនឹងប្រេតថា) អ្នកទ្រទ្រង់នូវផ្កាកម្រង ទ្រទ្រង់
 នូវឈ្នួត ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអាករណៈ ពាក់នូវពាហុរក្សវត្ថុ
 (កងកន់) បោះព្រំដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ឲ្យគេបម្រើក្នុងវេលាយប់
 សោយនូវទុក្ខវេទនាក្នុងវេលាថ្ងៃ ។ ស្រីទាំងឡាយ ១៦.០០០
 នេះ ជាស្រីបម្រើរបស់អ្នក អ្នកជាបុគ្គលមានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះ
 អស្ចារ្យ គួរឲ្យព្រឺរោម ។ ក្នុងកាលមុន អ្នកបានធ្វើអំពើបាប
 នាំមកនូវទុក្ខដល់ខ្លួនដូចម្តេច ដែលអ្នកធ្វើក្នុងមនុស្សលោក បាន
 ជាស៊ីនូវសាច់ខ្នង (របស់ខ្លួន) ។

[២២០] (ប្រេត...) ខ្ញុំបានរៀននូវវេទទាំងឡាយ ហើយជាប់ចំពាក់ក្នុង
 កាមទាំងឡាយ បានប្រព្រឹត្តមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនដទៃ អស់
 កាលដ៏យូរអង្វែង ។ បុគ្គលណា ជាអ្នកស៊ីនូវសាច់ខ្នង(ញុះញង់គេ)
 បុគ្គលនោះ ក៏ខ្វារស៊ីនូវសាច់ខ្នងរបស់ខ្លួន ដូចខ្ញុំស៊ីក្នុងថ្ងៃនេះដែរ ។
 ចប់ ក៏ឆន្ទជាតក ទី ១ ។

កុម្មុជាតក

[២២១] (ព្រះបាទសព្វមិត្ត ត្រាស់សួរថា) អ្នកជាអ្វី មកប្រាកដអំពី
 ភពតារវត្តិជ្ស (ប្រតិស្ឋាន) លើអាកាសនេះ រស្មីទាំងឡាយ
 របស់អ្នក ផ្សាយចេញអំពីខ្លួន ដូចព្រះចន្ទ ភ្លឺស្វាង ក្នុង
 វេលាយប់ ឬដូចផ្លែកបន្ទោរ ធ្វៀលធ្លាត់ ព្វដ៏អាកាស ។

តីសនិបាតេ ទុតិយំ កុម្មជាតកំ

សោ ធិន្ទវាតំ កមសិ អយម្ហិ
 វេហាយសំ កច្ចសិ តិដ្ឋសិ ច
 ឥទ្ធិ នុ តេ វត្តកតា សុការិតា
 អនទ្ធកូនមសិ^(១) ទេវតានំ ។
 វេហាយសំ កមមាគម្ម^(២) តិដ្ឋសិ
 កុម្មំ កិណាថាតិ យមេតមត្តំ
 កោ វា តុរំ កិស្ស វតាយំ កុម្មោ
 អត្តាហិ មេ ព្រាហ្មណ ឯតមត្តំ ។
 [៤២២] ន សប្បិកុម្មោ នបិ តេលកុម្មោ
 ន ជាណិតស្ស ន មធុស្ស កុម្មោ
 កុម្មស្ស វជ្ជានិ អនប្បកានិ
 ទោសេ ពហូ កុម្មតេ សុណាថ ។
 កលេយ្យ យំ បិត្វា បតេ បទាតំ
 សោត្តំ កុហំ ចន្ទនិយោលិតសុំ
 ពហំបិ ភុញ្ញេយ្យ អភោជនេយ្យំ
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។

១ ឱ. អនទ្ធកូនាមបិ ។ ម. អនន្តគណមកិ ។ ២ ឱ. សំ កម្មាគម្ម ។ ម. គម្មមាគម្ម ។

តិសនិបាត កុម្មុជាតក ទី ២

អ្នកឯងដើរទៅមិនមានខ្យល់ ព្រះអាកាស អ្នកដើរក្តី ឈរក្តី
 ព្រះអាកាស ឫទ្ធិរបស់ពួកទេវតា ដែលមិនបាច់ដើរទៅកាន់ផ្លូវ
 ព្រាយ(ដោយជើង) អ្នកបានធ្វើឲ្យដូចជាទីតម្កល់ ចម្រើនល្អ ។
 អ្នកបិតនៅ ព្រោះអាស្រ័យ នូវការទៅព្រះអាកាស តើអ្នក
 ជាអ្វី (អ្នកនិយាយ)នូវសេចក្តីណាថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ទិញផ្ទាំងចុះ ដូច្នោះ តើផ្ទាំងនេះសម្រាប់ធ្វើអ្វី ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 អ្នកចូរប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះ ដល់ខ្ញុំ ។

[២២២] (ព្រះតន្ត្រាធិរាជតបថា) នេះមិនមែនជាក្នុងសប្បិទេ មិនមែន
 ជាក្នុងប្រេងទេ មិនមែនជាក្នុងស្ករអំពៅទេ មិនមែនជាក្នុង
 ទឹកឃ្មុំទេ ទោសរបស់ក្នុងមានច្រើន សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះ
 សណ្តាប់នូវទោសដ៏ច្រើន ដែលតាំងនៅក្នុងក្នុងក្នុងចុះ ។ បុគ្គល
 ដើរភ្នាត់ធ្លាក់ជ្រោះ រណ្តៅ គុហា អណ្តូងជ្រាំ រណ្តៅជ្រាំ ទាំង
 បរិភោគនូវរបស់ដែលមិនគួរបរិភោគដ៏ច្រើន ព្រោះផឹកនូវសុរា
 ណា សូមព្រះអង្គទិញនូវក្នុងនេះ ដ៏ពេញដោយសុរានោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យំ បិត្វា ចិត្តស្មី អនេសមាណោ
 អាហិណ្ណាតិ កោរិវ ភក្ខុសារី
 អនាថមាណោ ឧបកាយតិ នច្ចតិ ច
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។
 យំ វេ បិវិត្វា អចេលោវ នក្តោ
 ចវេយ្យ កាមេ វិសិខន្តរាជិ
 សម្មទ្ធិចិត្តោ អតិវេលសាយី
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។
 យំ បិត្វា ឧដ្ឋាយ បវេធមាណោ
 សីសញ្ច ពាហុញ្ច បចាលយន្តោ
 សោ នច្ចតិ ទារុកដល្លកោវ
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។
 យំ វេ បិវិត្វា អក្កិទឡ្យា សយន្តិ
 អថោ សិកាលេហិបិ ខាទិតាសេ
 ពន្ធិ វចនំ^(១) ភោគជាទិញ្ចុយេន្តិ
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។
 យំ បិត្វា កាសេយ្យ អកាសនេយ្យំ
 សកាយមាសិណោ អបេតវត្តោ

១ ឱ. ម. វធំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បុគ្គលមិនជាជំងឺក្នុងចិត្ត តែងដើរច្របាប់ ដូចគោស៊ីនូវបាយ
 សុរា ជាអ្នកមិនមានទីពឹង តែងចូលទៅច្រៀងឬរាំ ព្រោះ
 ផឹកនូវសុរាណា សូមព្រះអង្គទិញនូវក្អមនេះ ដ៏ពេញដោយ
 សុរានោះចុះ ។ បុគ្គលអាក្រាត ដូចជាពួកអចេលកៈ ដើរទៅ
 កាន់ចន្លោះថ្នល់ ក្នុងស្រុក មានចិត្តវង្វេង ដេកហួសវេលា
 ព្រោះផឹកនូវសុរាណា សូមព្រះអង្គទិញនូវក្អមនេះ ដ៏ពេញ
 ដោយសុរានោះចុះ ។ បុគ្គលក្រោកឡើងទ្រេតទ្រោត ញ័រ
 ក្បាល ញ័រដើមដៃ បុគ្គលនោះ រាំដូចជារូបយន្តដែលធ្វើដោយ
 ឈើ ព្រោះផឹកនូវសុរាណា សូមព្រះអង្គទិញក្អមនេះ ដ៏
 ពេញដោយសុរានោះចុះ ។ ជនទាំងឡាយ ត្រូវភ្លើងឆេះ
 រមែងដេកនៅ ឬត្រូវពួកចចកខាំស៊ី បានដល់នូវទោស
 ត្រូវគេចង់ គេសម្លាប់ ទាំងសាបសូន្យនូវភោគៈ ព្រោះតែ
 ផឹកនូវសុរាណា សូមព្រះអង្គទិញនូវក្អមនេះ ដ៏ពេញ
 ដោយសុរានោះចុះ ។ បុគ្គលនិយាយនូវពាក្យ ដែល
 គេមិនគួរនិយាយ អង្គុយក្នុងទីប្រជុំ រហូតសំពត់ស្លៀក

តីសនិបាតេ ទុតិយំ កុម្មជាតកំ

សម្មត្ថិតោ វន្តកតោ ព្យសន្នោ
តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាម ។
យំ វេ បិវិត្វា ឧក្កដោ អារិលក្ខោ
មមេវ សព្វា បបរីតិ មញ្ញោ
ន មេ សមោ ចាតុរន្តោបិ រាជា
តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាម ។
មាណសិមាណ កលហានិ បេសុណី
ទុព្វណ្ណិនី នក្កយិនី បលាយិនី
ចោរាណធុត្តានំ^(១) ភតិ និកេតោ
តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាម ។
ឥទ្ធានិ ដីតានិ កុលានិ អស្សុ
អនេកសាហាស្សុជនានិ លោកេ
ឧច្ឆិណ្ណាយជ្ជកតានិមាយ
តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាម ។
ធម្មំ ធនំ វជតំ ជាតរូបំ
ខេត្តំ កវំ យត្ត វិណាសយន្តិ
ឧច្ឆេទនី វិត្តកតំ^(២) កុលានំ

១ ឱ. ចោរាណធុត្តានំ ។ ម. ចោរានំ ធុត្តានំ ។ ២ ឱ. វិត្តវតំ ។

តិសនិបាត កុម្មុជាតក ទី ២

ប្រឡាក់ប្រឡូស ដេកជ្រមុចក្នុងកម្ពុត ដល់នូវសេចក្តីវិនាសព្រោះផឹក
 សុរាណា សូមព្រះអង្គទិញក្នុងនេះ ដ៏ពេញដោយសុរានោះចុះ ។
 បុគ្គលលើកកម្ពស់ មានភ្នែកក្រហម សម្គាល់ថា ផែនដីទាំងមូលសុទ្ធ
 តែជារបស់អញ សូម្បីស្តេចជាធំលើផែនដី មានសមុទ្រទាំង ៤ ជាទី
 បំផុត ក៏មិនស្មើនឹងអញដែរ ព្រោះផឹកនូវសុរាណា សូមព្រះអង្គទិញ
 ក្នុងនេះ ដ៏ពេញដោយសុរានោះចុះ ។ សុរាណា ដែលនាំឲ្យកើតមាន
 និងការមើលងាយ នាំឲ្យឈ្នោះប្រកែក នាំឲ្យញុះញង់ នាំឲ្យមាន
 ពណ៌សម្បុរអាក្រក់ នាំឲ្យអាក្រាតសំពត់ ឲ្យរត់ផ្លេសផ្តាស ជាគតិ
 ជាលំនៅរបស់ពួកអ្នកលេងជាន់ចាស់ សូមព្រះអង្គទិញក្នុងនេះ ដ៏
 ពេញដោយសុរានោះចុះ ។ ត្រកូលទាំងឡាយស្តុកស្តម្ភ សាយ
 ភាយ(ដោយសំពត់និងទ្រព្យសម្បត្តិ) មានទ្រព្យច្រើនពាន់ ត្រូវសុរា
 នេះ ធ្វើកេរមត់ក ឲ្យជាប់សូន្យក្នុងលោក សូមព្រះអង្គទិញក្នុងនេះ
 ដ៏ពេញដោយសុរានោះចុះ ។ ជនទាំងឡាយញ៉ាំងទ្រព្យសម្បត្តិ
 ប្រាក់មាស ស្រែចម្ការ និងគោក្របីឲ្យវិនាសអស់ ព្រោះតែសុរាណា
 (ម្យ៉ាងទៀត សុរាណា) ផ្តាច់បង់នូវត្រកូលអ្នកមានទ្រព្យទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។

យំ វេ បិត្វា ទិត្តរុចារ ចោសោ

អក្កោសតិ បិតរំ មាតរញ្ច

សស្សំបិ កល្លោយ្យ អថោបិ សុណ្ណំ

តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។

យំ វេ បិត្វា ទិត្តរុចារ^(១) ធារិ

អក្កោសតិ សស្សំ សាមិកញ្ច

នាសម្បិ កល្លោ បរិចារកម្បិ

តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។

យំ វេ បិត្វាន ហានេយ្យ ចោសោ

ធម្មេ បិតំ សមណំ ព្រាហ្មណំ វា

កច្ឆេ អចាយំបិ តតោនិទានំ

តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។

យំ វេ បិត្វា ទុច្ឆរិតំ ចរន្តិ

កាយេន វាចាយ ច ចេតសា ច

និរយំ វជន្តិ ទុច្ឆរិតំ ចរិត្វា

តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។

១ ម. ទិស្វា រុចារ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សូមព្រះអង្គ ទិញនូវក្អមនេះ ដ៏ពេញដោយសុរាវនោះចុះ ។

បុរសមានសភាពភ្លើតភ្លើន តែងជេរនូវមាតានិងបិតា ទាំងចាប់

ទោសម្តាយក្មេកឬចាប់ទោសកូនប្រសាស្រី ព្រោះផឹកសុរាណា

សូមព្រះអង្គទិញនូវក្អមនេះ ដ៏ពេញដោយសុរាវនោះចុះ ។ ស្រី

មានសភាពភ្លើតភ្លើន តែងជេរនូវឪពុកក្មេកនិងប្តី ចាប់ទោស

ខ្ញុំប្រុស ចាប់ទោសអ្នកបម្រើ ព្រោះតែផឹកសុរាណា សូមព្រះអង្គ

ទិញនូវក្អមនេះដ៏ពេញដោយសុរាវនោះចុះ ។ បុគ្គលបៀតបៀន

សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ដែលតាំងនៅក្នុងធម៌ តែងទៅកាន់អបាយ

ដែលមានសេចក្តីបៀតបៀននោះជាហេតុ ព្រោះផឹកសុរាណា

សូមព្រះអង្គទិញ នូវក្អមនេះ ដ៏ពេញដោយសុរាវនោះចុះ ។

ជនទាំងឡាយប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ដោយកាយ វាចា និងចិត្ត

លុះប្រព្រឹត្តអាក្រក់ហើយ ទៅកាន់នរក ព្រោះផឹកសុរាណា

សូមព្រះអង្គទិញ នូវក្អមនេះ ដ៏ពេញដោយសុរាវនោះចុះ ។

តីសនិបាតេ ទុតិយំ កុម្មជាតកំ

យំ យាចមាណ ន លកន្តិ បុព្វេ
 ពហំ ហិរញ្ញំបិ បរិច្ចដន្តា
 សោ តំ បិវិត្វា អលិកំ ភណាតិ
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។
 យំ វេ បិវិត្វា មេសនេ មេសិយន្តោ
 អច្ចាយិកេ ករណីយម្ហិ ជាតេ
 អត្ថម្យិ សោ នប្បជាតាតិ វុត្តោ
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។
 ហិរិមនាបិ អហិរិកការំ
 ចាតុំ កហេន្តិ មទនាយ មត្តា
 ដីរាបិ សន្តា ពហុកំ ភណាន្តិ
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។
 យំ វេ បិវិត្វា ឯកច្ចុចា សយន្តិ
 អនាសកា ថណ្ហិលទុត្តុសេយ្យំ
 ទុព្វណ្ហិយំ អាយសក្យព្ពាមេន្តិ
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។

តិសនិបាត កុម្មុជាតក ទី ២

ជនទាំងឡាយសូម្បីចំណាយប្រាក់ដ៏ច្រើន អង្វរមិនបាននូវ
 បុរសណា (ដែលមិនទាន់ដឹកសុរា) ក្នុងកាលមុនថា (អ្នកចូរ
 ពោលមុសាវាទ) បុរសនោះ លុះដឹកនូវសុរានោះ រួចហើយ
 ក៏ពោលនូវពាក្យមុសាវាទបាន សូមព្រះអង្គទិញនូវក្អមនេះ
 ដ៏ពេញដោយសុរានោះចុះ ។ កាលបើកិច្ចប្រញាប់កើតហើយ
 បុគ្គលនោះគេបញ្ជូនទៅក្នុងការបម្រើ ត្រូវគេសួរថា (អ្នក
 ឯងមករកអ្វី) រមែងមិនដឹងសេចក្តី (ដែលគេសួរ) ព្រោះដឹក
 នូវសុរាណា សូមព្រះអង្គទិញនូវក្អមនេះ ដ៏ពេញដោយសុរា
 នោះចុះ ។ ពួកជនមានចិត្តប្រកបដោយសេចក្តីអៀនខ្មាស
 ធ្វើនូវភាពជាអ្នកមិនអៀនខ្មាសឲ្យប្រាកដក្តី ពួកជនជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ ទៅជាអ្នកប្រមាទដោយសេចក្តី
 ស្រវឹង ហើយនិយាយពាក្យច្រើនក្តី ព្រោះដឹកនូវសុរាណា
 សូមព្រះអង្គទិញនូវក្អមនេះ ដ៏ពេញដោយសុរានោះចុះ ។ ពួក
 ជនដេកប្រគរគ្នា (ដូចជាកូនជ្រូក) មិនស៊ីបាយ ដល់នូវ
 ការដេកជាទុក្ខលើផែនដីផង ដល់នូវភាពជាអ្នកមានសម្បុរ
 អាក្រក់ផង ដល់នូវតំណិះដំនៀលផង ព្រោះដឹកនូវសុរាណា
 សូមព្រះអង្គទិញនូវក្អមនេះ ដ៏ពេញដោយសុរានោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យំ វេ បិត្វា បត្តក្ខត្វា សយន្តិ
 តាវោ ក្ខេបាតារិ ន ហិ វារុណិយា
 វេកោ នវេន សុស្សហោរិ
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។
 យំ មនុស្សា វិវដ្តន្តិ សប្បំ
 យោរិសមិវ តំ លោកេ វិសសមាជំ
 កោ នវោ ចាតុមហតិ
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។
 យំ វេ បិត្វា អន្ធកវេណ្ណាបុត្តា
 សមុទ្ធីវេ បរិចារយន្តា
 ឧបក្កមំ មុសលេហញ្ញមញ្ញំ
 តស្សា បុណ្ណំ កុម្មមិមំ កិណាថ ។
 យំ វេ បិត្វា បុព្វទេវា បមត្តា
 តិទិវា ចុតា សស្សតិយា សមាយា
 តំ តាទិសំ បដ្ឋមិមំ និវត្តកំ
 ដានំ មហារាជ កថំ បិវេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពួកជន ដេកធ្លាក់កន្លែងរង្សីក ដូចជាគោ ដែលគេសំពង់
 នឹងញញួរ កម្លាំងនៃសុរា មិនមែននរជនគ្របសង្កត់បានដោយ
 ងាយទេ ព្រោះធីកនូវសុរាណា សូមព្រះអង្គទិញនូវក្លុមនេះដ៏
 ពេញដោយសុរានោះចុះ ។ ពួកមនុស្ស រៀបរយនូវសុរាណា
 ដូចជារៀនរូសពស់ ដែលមានពិសដ៏ពន្លឺក នរជនណាគួរធីកនូវ
 សុរានោះដែលមានពិស ស្មើដោយថ្នាំពិសក្នុងលោក សូមព្រះ
 អង្គទិញនូវក្លុមនេះ ដ៏ពេញដោយសុរានោះចុះ ។ ព្រះរាជបុត្ត
 របស់ព្រះបាទអន្ទកវេណ្ណៈ (ជាបងប្អូនគ្នា) បានយាងទៅក្បែរ
 ឆ្នេរសមុទ្រ ក៏ប្រហារគ្នាទៅវិញទៅមកដោយអង្រែទាំងឡាយ
 ព្រោះធីកនូវសុរាណា សូមព្រះអង្គទិញនូវក្លុមនេះ ដ៏ពេញ
 ដោយសុរានោះចុះ ។ ពួកអសុរជាអ្នកស្រវឹង ហើយច្យុតចាក
 តារត្តិវិញទៅលោក ដែលទៀងទាត់(ដោយអាយុ) ព្រមទាំង
 មាយា (របស់អសុរ) ព្រោះធីកនូវសុរាណា បពិត្រមហារាជ
 អ្នកប្រាជ្ញកាលដឹងនូវទឹកស្រវឹងនេះថា ជារបស់ឥតប្រយោជន៍
 ប្រាកដដូច្នោះ តើគួរធីកនូវទឹកស្រវឹងនោះដូចម្តេចកើត ។

តីសនិបាតេ ទុតិយំ កុម្មុជាតកំ

នយិមស្មី កុម្មុស្មី ទទិ មធុ វា
ឯវំ អភិញ្ញាយ កិណាហិ វាជ
ឯវញ្ញំ មំ កុម្មុកតា មយា តេ
អក្ខាតរូបំ តវ សព្វមិត្តា ។

[៤២៣] ន មេ បិតា វា អថវាបិ មាតា
ឯតាទិសោ យាទិសកោ តុវសិ
ហិតានុកម្មី បរមត្ថកាមោ
សោហំ ករិស្សំ វចនំ តវជ្ជ ។
ទទាមិ តេ កាមវរាទិ បញ្ច
ទាសីសតំ សត្ត កវសតាទិ
អាជញ្ញយុត្តេ ច វថេ ទស ឥមេ
អាចរិយោ ហោសិ មមត្ថកាមោ ។

[៤២៤] តវេវ ទាសីសតមត្ត វាជ
កាមា ច កាវោ ច តវេវ ហោន្តុ
អាជញ្ញយុត្តា ច វថា តវេវ
សក្កោហមស្មី តិទសានមិទ្ធោ ។
មំសោទនំ សប្បិចាយាសំ ភុញ្ញ
ខាទស្ស ច ត្វំ មធុមាសប្បវេ

តិសនិបាត កុម្មុជាតក ទី ២

ទឹកដោះជួរ ឬទឹកឃ្មុំ មិនមានក្នុងក្អមនោះទេ បពិត្រព្រះរាជា
ព្រះនាមសព្វមិត្ត ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់យ៉ាងនេះហើយ សូម
ព្រះអង្គទិញ នូវសុរាភ្នំក្នុងក្អមនេះ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គក្រាបទូល
តាមសភាវៈយ៉ាងនេះចុះ ។

[៤២៣] (ព្រះរាជា...) លោកមិនមែនជាឪពុក ឬម្តាយរបស់ខ្ញុំទេ ជា
បុគ្គលទីទៃពីគ្នា តែជាអ្នកសង្គ្រោះដោយប្រយោជន៍ លោក
ប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តម ខ្ញុំនោះនឹងធ្វើតាមពាក្យលោក
ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ ខ្ញុំនឹងឲ្យនូវស្រុកសួយ៥ផង ខ្ញុំស្រី ១០០ ផង គោ
៧០០ ផង រាជរថ ១០ ទឹមដោយសេះអាជានេយ្យទាំងនេះផង
ដល់លោកៗជាអាចារ្យ ជាអ្នកប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំ ។

[៤២៤] (ព្រះឥន្ទ្រ...) បពិត្រព្រះរាជា ខ្ញុំស្រី ១០០ ចូរជារបស់ព្រះអង្គវិញ
ចុះ ស្រុកសួយនិងគោទាំងឡាយ ចូរជារបស់ព្រះអង្គវិញចុះ
រាជរថទាំងឡាយ ដែលទឹមដោយសេះអាជានេយ្យ ចូរជា
របស់ព្រះអង្គវិញដែរ ខ្ញុំជាព្រះឥន្ទ្រ ជាធំជាងទេវតាជាន់
តារត្តិផ្សេង ។ សូមព្រះអង្គសោយនូវក្រិយាសោយ ដែល
លាយដោយសាច់ផង នូវបាយាសដែលលាយដោយសប្បវិ
ផង សូមព្រះអង្គសោយ នូវនិសណ្តែកទាំងឡាយ ដ៏ផ្អែមផង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឯវំ តុវំ ធម្មរតោ ជនិទ្ធ

អនិទ្ធិតោ សក្កមុបេហិ ហានន្តិ ។

កុម្មជាតកំ ទុតិយំ ។

ជយទ្ធិសជាតកំ

[៤២៥] ចិរស្សំ វត មេ ឧទចាទិ អដ្ឋ

ភក្ខោ មហា សត្តមិកត្តកាលេ

កុតោសិ កោ វាសិ តទិដ្ឋ្យ ព្រហ្មិ

អាចិត្ត ជាតី វិទិតោ យថាសិ ។

[៤២៦] បញ្ចាលរាជា មិត្រំ បរិដ្ឋោ

ជយទ្ធិសោ នាម យទិ សុតោ តេ

ចរាមិ កច្ឆានិ វនានិ ចាហំ

បសទំ ឥមំ ខាទ មមដ្ឋ មុញ្ច ។

[៤២៧] សេនេវ ត្ថំ បណាសិ សយ្ហមាណេ^(១)

មមេស ភក្ខោ បសនោ យំ វនេសិ

តំ ខាទិយាន បសទំ ជិយញ្ញំ

ខាទិស្សំ បច្ឆា ន វិលាបកាលោ ។

១ ឱ. បណាសី សស្សមាណោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះជនិន្ទ សូមព្រះអង្គត្រេកអរក្នុងធម៌យ៉ាងនេះ អ្នក
ផងមិនតិះដៀលទេ ទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ចុះ ។

ចប់ កុម្មុជាតក ទី ២ ។

ជយទ្វិសជាតក

[៤២៥] (មនុស្សយក្ស^១) ពោលថា) យូរណាស់ហើយ អាហារដ៏ច្រើន
ទើបកើតឡើងដល់យើង ក្នុងពេលបាយក្នុងថ្ងៃទី៧ នាថ្ងៃនេះ
អ្នកទើបនឹងមកពីណា មួយទៀតអ្នកជាអ្វី អ្នកចូរច្រាប់រឿង
នោះ (ដល់យើង) អ្នកចូរច្រាប់ជាតិ ល្មមឲ្យយើងដឹងបាន ។

[៤២៦] (ព្រះបាទជយទ្វិសៈទ្រង់តបថា) ខ្ញុំជាស្តេច ក្នុងក្រុងបញ្ចាល
ឈ្មោះជយទ្វិសៈ បើអ្នកឮហើយ ចូលមកកាន់ទីសម្លាប់ម្រឹគ
ត្រាប់ទៅកាន់ទីខាងភ្នំនិងព្រៃទាំងឡាយ សូមអ្នកពិសាបសទ-
ម្រឹគ^២នេះចុះ សូមលែងខ្ញុំក្នុងថ្ងៃនេះ ។

[៤២៧] (យក្ស...) អ្នកឯងបៀតបៀនលោះ (នូវខ្លួន) ដោយម្រឹគជា
របស់យើងដដែល អ្នកពោលនូវបសទម្រឹគណា បសទម្រឹគនុ៎ះ
ជាអាហាររបស់យើងស្រាប់ យើងស៊ីនូវបសទម្រឹគនោះ បើចង់
ស៊ី នឹងស៊ីជាខាងក្រោយ កាលនេះមិនមែនជាកាលវិលាបទេ ។

១ មនុស្សដែលយក្សណាចាប់យកទៅចិញ្ចឹម ប្រព្រឹត្តស៊ីសាច់មនុស្សដូចយក្ស ។
២ ប្រហែល “ធៀតម្រឹគ” ។

តិសនិបាតេ តតិយំ ជយទ្ធិសជាតកំ

[៤២៨] ន ចត្តិ មោក្ខោ មម និក្កយេន
កន្ធាន បច្ចាគមនាយ បណ្ណោ
តំ សង្កំ ព្រាហ្មណសប្បនាយ
សច្ចានុក្ខី បុណរាជិស្សំ ។

[៤២៩] កី កម្មជាតំ អនុតប្បតេ តំ
បត្តំ សមីបំ មរណស្ស រាជ
អាចិក្ខុ មេ តំ អបិ សក្កុណោមុ
អនុជាយិតុំ អាកមនាយ បណ្ណោ ។

[៤៣០] កតា មយា ព្រាហ្មណស្ស ធជាសា
តំ សង្កំ បដិមោក្ខំ ន មុត្តំ
តំ សង្កំ ព្រាហ្មណសប្បនាយ
សច្ចានុក្ខី បុណរាជិស្សំ ។

[៤៣១] យា តេ កតា ព្រាហ្មណស្ស ធជាសា
តំ សង្កំ បដិមោក្ខំ ន មុត្តំ
តំ សង្កំ ព្រាហ្មណសប្បនាយ
សច្ចានុក្ខី បុណរាជស្សំ ។

តីសនិបាត ជយទិសជាតក ទី ៣

[២២៨] (ព្រះរាជា...) បើខ្ញុំមិនរួចដោយការលោះទេ (អ្នកចូរកាន់
យកពាក្យប្តេជ្ញា) ដើម្បី(ឲ្យខ្ញុំ) ទៅហើយត្រឡប់មកវិញក្នុង
ពេលព្រឹក ខ្ញុំជាអ្នករក្សានូវពាក្យសច្ចៈ ឲ្យនូវពាក្យប្តេជ្ញានោះ
ដល់ព្រាហ្មណ៍ ហើយនឹងត្រឡប់មកវិញ ។

[២២៩] (យក្ស...) បពិត្រព្រះរាជា កម្មដូចម្តេច ដុតកម្តៅព្រះអង្គ
ដែលចូលមកកៀកនឹងសេចក្តីស្លាប់ហើយ សូមព្រះអង្គប្រាប់
ដល់ខ្ញុំ ក្រែងយើងអាចអនុញ្ញាត ឲ្យព្រះអង្គត្រឡប់មក
ក្នុងវេលាព្រឹកបាន ។

[២៣០] (ព្រះរាជា...) គោលបំណងក្នុងទ្រព្យ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ
ចំពោះព្រាហ្មណ៍ ពាក្យប្តេជ្ញានោះក៏ជាប់នៅ មិនទាន់ដោះ ខ្ញុំ
ជាអ្នករក្សានូវសច្ចៈ ឲ្យនូវពាក្យប្តេជ្ញានោះ ដល់ព្រាហ្មណ៍
ហើយនឹងត្រឡប់មកវិញ ។

[២៣១] (យក្ស...) គោលបំណងក្នុងទ្រព្យ ព្រះអង្គបានធ្វើហើយ
ចំពោះព្រាហ្មណ៍ ពាក្យប្តេជ្ញានោះ ក៏ជាប់នៅមិនទាន់ដោះ
ព្រះអង្គជាអ្នករក្សានូវសច្ចៈ ឲ្យនូវពាក្យប្តេជ្ញានោះ ដល់
ព្រាហ្មណ៍ហើយចូរត្រឡប់មកវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤៣២] មុត្តោ ច សោ ចោរិសាទស្ស ហត្តា
 កត្តា សកំ មន្ទិរំ កាមកាមី
 តំ សង្កំ ព្រាហ្មណាសប្បនាយ
 អាមន្តយំ បុត្តមលីនសត្តំ ។
 អន្ទេវ រដ្ឋំ អភិសេចយស្ស
 ធម្មញ្ច រដ្ឋេសុ ជនេសុ ចាបិ
 អធម្មកាវោ ច តេ មាហុ រដ្ឋេ
 កត្តាមហំ ចោរិសាទស្ស ញន្តេ^(១) ។

[៤៣៣] កី កម្មកុព្វំ តវ ទេវ ចានេ^(២)
 នារាជយី តំ តទិច្ឆាមិ សោតុំ
 យមន្ត រដ្ឋម្ហិ ឧទស្សយេ តុវំ
 រដ្ឋំបិ និច្ឆេយ្យ តយា វិនាហំ ។

[៤៣៤] ន កម្មនា វា វេសា ច តាត
 អបរាជិតោហំ តុវិយំ សរាមិ
 សទ្ធិញ្ច កត្តា បុរិសាទកេន
 សច្ចានុវត្តិ បុនហំ កមិស្សំ ។

១ ម. ចោរិសាទស្ស បន្តេ ។ ឱ. ចោរិសាទស្ស ញត្តេ ។
 ២ ម. ទេវ បាវ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៤៣២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះបាទជយទ្ធិសៈនោះ មានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុង
 កាម បានរួចអំពីដៃបោរិសាទៈ(អ្នកស៊ី)ហើយយាងទៅកាន់ព្រះ
 រាជមន្ទីរបស់ព្រះអង្គ ប្រទានពាក្យប្តេជ្ញានោះដល់ព្រាហ្មណ៍
 ហើយក៏ត្រាស់ហៅព្រះរាជបុត្តព្រះនាមអលិនសត្តមកថា ។
 (នៃកូន យើងប្រគល់) នូវរាជសម្បត្តិ (ដល់អ្នកឯង) ក្នុងថ្ងៃនេះ
 បាឯងចូរអភិសេកចុះ បាឯង ចូរ(រក្សា)ធម៌ ក្នុងដែនទាំងឡាយ
 ផង ក្នុងពួកប្រជាជនផង ជនអ្នកមិនរក្សាធម៌កុំឲ្យមានក្នុងដែន
 របស់បាឯងឡើយ យើងនឹងទៅក្នុងសម្នាក់នៃបោរិសាទ ។

[៤៣៣] (អលិនសត្តកុមារ...) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ទូលព្រះបង្គំ
 ជាខ្ញុំ ធ្វើអំពើដូចម្តេច ទៀបព្រះបាទានៃព្រះអង្គ ឲ្យព្រះអង្គ
 មិនសប្បាយព្រះហឫទ័យ ព្រះអង្គឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ តាំងនៅ
 ក្នុងរាជ្យក្នុងថ្ងៃនេះ ដោយអំពើដែលនាំឲ្យព្រះអង្គមិនសប្បាយ
 ណា ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ចង់ស្តាប់នូវអំពើដែលនាំឲ្យព្រះអង្គមិន
 សប្បាយនោះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បើវៀរចាកព្រះអង្គហើយ
 មិនចង់បាននូវរាជ្យទេ ។

[៤៣៤] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់កូន យើងនឹកមិនឃើញកំហុសរបស់អ្នក
 ព្រោះអំពើនិងវាចានេះទេ តែយើងបានធ្វើ(ពាក្យសច្ចៈ)ជាមួយ
 នឹងបោរិសាទ យើងជាអ្នករក្សានូវពាក្យសច្ចៈ នឹងវិលទៅវិញ ។

តិសនិបាតេ តតិយំ ជយទ្ធិសជាតកំ

[៤៣៥] អហំ កមិស្សាមិ ឥដេវ ហោហិ
 នត្តិ តតោ ដីរតោ វិប្បមោក្ខោ
 សចេ តុំ កច្ចសិយេវ រាជ
 អហំបិ កច្ចាមិ ឧកោ ន ហោម ។

[៤៣៦] អន្ទា^(១) ហិ តាត សតានេស ធម្មោ
 មរណា ច មេ ទុក្ខតំ តទស្ស
 កម្មាសចានោ តំ យទា បចិត្តា
 បសយ្ហ ខានេ ភិទារុក្ខមូលេ ។

[៤៣៧] ចាលោន តេ ចាលាមហំ និមិស្សំ
 មា ត្វំ អកា ចោរិសានស្ស ញន្តេ
 ឯតញ្ច តេ ចាលាមហំ និមិស្សំ
 តស្មា មតំ ដីរិតស្ស វណ្ណមិ ។

[៤៣៨] តតោ ហវេ ដីតិមា រាជបុត្តោ
 វន្ទិត្តា មាតុញ្ច បិតុញ្ច ចានេ ។

១ ម. សទ្ធា ។

តីសនិបាត ជយទ្វិសជាតក ទី ៣

[២៣៥] (ព្រះរាជកុមារ...) ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នឹងទៅ សូមព្រះអង្គ
គង់នៅក្នុងទីនេះចុះ ការរួចអំពីសម្នាក់ នៃបោរិសាទៈនោះ
មិនមានដល់បុគ្គលកាលរស់នៅទេ បពិត្រព្រះរាជា បើព្រះ
អង្គយាងទៅ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក៏ទៅដែរ ព្រះអង្គនិងទូលព្រះ
បង្គំជាខ្ញុំ ទាំងពីរនាក់ នឹងមិននៅទេ ។

[២៣៦] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់កូន ធម៌នុ៎ះ ជាធម៌របស់ពួកសប្បុរស
មែនហើយ ប៉ុន្តែយក្សមានជើងពពាល ដុតឆ្អើរអ្នកឯងជិត
គល់ឈើស្រួច ហើយកំហែងស៊ីពេញទំហឹង ក្នុងកាលណា
ការនោះ ទុកជាសេចក្តីស្លាប់របស់យើង ក្នុងកាលនោះ ។

[២៣៧] (អលីនសត្តកុមារ...) ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នឹងយកជីវិតទៅបូរ
ជីវិតរបស់ព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គកុំយាងទៅ ក្នុងសម្នាក់នៃ
បោរិសាទៈឡើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នឹងយកជីវិតនោះទៅបូរ
ជីវិតរបស់ព្រះអង្គ ហេតុនោះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ប្រាថ្នានូវ
សេចក្តីស្លាប់ ដើម្បីជីវិត (របស់ព្រះអង្គ) ។

[២៣៨] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះឯងព្រះរាជបុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញា
ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទាមាតានិងបិតា (ហើយចេញទៅ) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ទុក្ខិនិស្ស មាតា និបតី បបព្យា
បិតស្ស បក្កយ្ហ ភុជានិ កន្ធិតិ

[៤៣៩] តំ កច្ឆន្តំ តាវ បិតា វិទិត្វា
បរមុខោ វន្តតិ បញ្ចសីកោ^(១)
សោមោ ច រាជា វុណោ ច រាជា
បជាបតី ចន្ទិមា សូរិយោ ច
ឯតេហិ តុត្តោ បុរិសាទកម្មា
អនុញ្ញាតោ សោត្តិ បច្ចេហិ^(២) ភាត ។

[៤៤០] យំ ទណ្ហាកិរញ្ញោ ភតស្ស មាតា
រាមស្ស កាសិ សោត្តានំ សុតុត្តា
តន្តេ អហំ សោត្តានំ ករោមិ
ឯតេន សច្ចេន សវន្តុ ទេវា
អនុញ្ញាតោ សោត្តិ បច្ចេហិ បុត្ត ។

[៤៤១] អារី រហោវាបិ មនោបទោសំ
នាហំ សវេ ជាតុមលីនសត្តេ
ឯតេន សច្ចេន សវន្តុ ទេវា
អនុញ្ញាតោ សោត្តិ បច្ចេហិ ភាតា ។

១ ឱ. ម. បញ្ចសី សោ ។ ២ ម. មុញ្ចេហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះមាតានៃព្រះរាជកុមារនោះ មានសេចក្តីទុក្ខ ក៏ដួលក្រាបលើ
ប្រឹថពី ឯព្រះបិតានៃព្រះរាជកុមារនោះ ផ្តងព្រះហស្តហើយ
ទ្រង់ព្រះកន្សែង ។

[៤៣៧] ព្រះបិតា ជ្រាបនូវព្រះរាជកុមារនោះកំពុងយាងទៅ (ថាកូន
របស់អញ)ទៅក្នុងទីកំបាំងមុខ ហើយទ្រង់ផ្តងអញ្ជា ថ្វាយបង្គំ
ទេវតាថា សូមឲ្យព្រះរាជាព្រះនាមសោមៈ ព្រះរាជាព្រះនាម
វរុណៈ ព្រះរាជាព្រះនាមបជាបតិ ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យទាំងនុ៎ះ
គ្រប់គ្រងអ្នក ម្ចាស់កូន អ្នក(ដែលយក្ស) អនុញ្ញាតហើយ
ចូរត្រឡប់មកអំពីសម្នាក់បោរិសាទ ដោយសុវត្ថិភាពចុះ ។

[៤៤០] (ព្រះមាតា...) មាតានៃបុរសឈ្មោះរាមៈ ដែលទៅ(ក្នុងដែន)នៃ
ព្រះរាជាទណ្ហាកី ជាស្រ្តីគ្រប់គ្រងល្អ បានធ្វើនូវស្នូស្តីណា យើង
ក៏ធ្វើនូវស្នូស្តីនោះដល់អ្នក ទេវតាទាំងឡាយ សូមរលឹកឃើញ
ដោយពាក្យពិតនោះចុះ ម្ចាស់កូន បើយក្សអនុញ្ញាតឲ្យហើយ
អ្នកចូរត្រឡប់មកវិញដោយស្នូស្តីចុះ ។

[៤៣៨] (ព្រះកនិដ្ឋកគិនី...)ខ្ញុំមិនរលឹកឃើញនូវសេចក្តីប្រទូស្តក្នុងចិត្ត
ចំពោះអលីនសត្តកុមារ ក្នុងទីចំពោះមុខ ឬកំបាំងមុខដោយពិត
សូមពួកទេវតារលឹកឃើញដោយពាក្យពិតនោះចុះ បពិត្រអ្នក
បង បើយក្សអនុញ្ញាត សូមអ្នកបងត្រឡប់មកដោយស្នូស្តីចុះ ។

តីសនិបាតេ តតិយំ ជយទ្ធិសជាតកំ

- [៤៤២] យស្មា ច មេ អនធិមនោសិ សាមិ
 ន ចាបិ មេ មនសា អប្បិយោសិ
 ឯតេន សច្ចេន សវន្តុ ទេវា
 អនុញ្ញាតោ សោត្តិ បច្ចេហិ សាមិ ។
- [៤៤៣] ព្រហ្មា ឧដ្ឋ ចារុមុខោ កុតោសិ
 ន មំ បជាតាសិ វនេ វសន្តំ
 លុទ្ធិំ មំ ញត្វា បុរិសាទកោតិ
 កោ សោត្តិមាជានមិទារដេយ្យ ។
- [៤៤៤] ជាតាមិ លុទ្ធិ បុរិសាទកោ តំ
 ន តំ ន ជាតាមិ វនេ វសន្តំ^(១)
 អហព្វា បុត្តោស្មិ ជយទ្ធិសស្ស
 មមជ្ជ ខាទ បិតុនោ បមោក្ខា ។
- [៤៤៥] ជាតាមិ បុត្តោសិ ជយទ្ធិសស្ស
 តថាហិ វោ មុខវល្លោ ឧភិទ្ធិំ

១ ម. វសន្តិ ។

តីសនិបាត ជយទិសជាតក ទី ៣

[២២២] (អគ្គមហេសី...) បពិត្រស្វាមី ព្រះអង្គមិនប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តខ្ញុំ ម្ចាស់ផង ព្រះអង្គមិនមែនមិនជាទីស្រឡាញ់ដោយចិត្តរបស់ខ្ញុំ ម្ចាស់ផង ដោយហេតុណា (ហេតុនោះ) សូមទេវតាទាំងឡាយ រលឹកឃើញដោយពាក្យសច្ចៈនុ៎ះចុះ បពិត្រស្វាមី បើយក្សអនុញ្ញាតហើយ សូមព្រះអង្គត្រឡប់មកវិញ ដោយសួស្តីចុះ ។

[២២៣] (យក្ស...) អ្នកជាបុគ្គលមានមាឌធំ មានកាយត្រង់ ស្រស់ តើអ្នក(មក) អំពីទីណា អ្នកមិនដឹងនូវយើង ដែល នៅក្នុងព្រៃទេ (ឬ) អ្នកណាដឹងនូវយើងជាបុគ្គលអាក្រក់ ជា អ្នកស៊ីនូវបុរស ហើយគប្បីមកក្នុងទីនេះ អ្នកទំនងជាមិនដឹង នូវសុវត្ថិភាព បានជាមក ឬ ។

[២២៤] (អលីនសត្តកុមារ...) បពិត្រព្រានព្រៃ ខ្ញុំស្គាល់ថា អ្នកជា បុគ្គលស៊ីនូវបុរស ខ្ញុំមិនមែនជាមិនស្គាល់អ្នកដែលនៅក្នុងព្រៃ ទេ ឯខ្ញុំជាព្រះរាជបុត្រនៃព្រះបាទជយទិសៈ សូមអ្នកពិសាខ្ញុំ ក្នុងថ្ងៃនេះចុះ ឲ្យតែព្រះបិតារួច ។

[២២៥] (យក្ស...) ខ្ញុំស្គាល់ថា អ្នកជាបុគ្គ របស់ព្រះបាទ ជយទិសៈ សម្បុរមុខ របស់អ្នកទាំងពីរ ក៏ដូចគ្នា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សុទុក្ខរញ្ជោរ កតំ តវេទំ

យោ មត្តមិច្ឆេ បិតុនោ បមោក្ខា ។

[៤៤៦] ន ទុក្ខំ កិញ្ចិមហេតុ មញ្ញោ

យោ មត្តមិច្ឆេ បិតុនោ បមោក្ខា

មាតុ ច ហេតុ បរលោកកម្សា^(១)

សុខេន សក្កេន ច សម្មយុត្តោ ។

[៤៤៧] អហញ្ច ខោ អត្តនោ ចាបក្រិយំ

អារី រហោ វាបិ សវេ ន ជាតុ

សដ្ឋាតជាតិមរណោហមស្មិ

យថេវ មេ ឥធន តថា បរត្ថ ។

ខាទដ្ឋ មំនាទិ មហានុការ

ករស្ស កិច្ចាទិ ឥមំ សរីរំ

រុក្ខស្ស វា តេ បបតាមិ អត្តា

នាទមាណោ មយ្ហំ តវមទេសិ មំសំ ។

[៤៤៨] ឥទញ្ច តេ រុច្ចតិ វាជបុត្ត

ចទេសិ ចាលំ បិតុ បមោក្ខា

១ ម. បរលោកំ គិញ្ចា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អ្នកណាប្រាថ្នាស្លាប់ ព្រោះឲ្យតែបិតារួច អំពើរបស់អ្នក
នោះ ដែលអ្នកធ្វើហើយ ជាអំពើដែលគេធ្វើបានដោយ
កម្រក្រៃពេក ។

[២២៦] (ព្រះរាជកុមារ...) ខ្ញុំមិនសម្គាល់ នូវអំពើបន្តិចបន្តួចថា
គេធ្វើបានដោយក្រក្នុងហេតុនេះទេ បុគ្គលណា ប្រាថ្នា
ស្លាប់ ព្រោះឲ្យតែបិតារួចផង ព្រោះហេតុនៃមាតាផង
បុគ្គលនោះ លុះទៅកាន់បរលោក ក៏ប្រកបដោយ
សេចក្តីសុខ ក្នុងឋានសួគ៌ ។

[២២៧] ខ្ញុំរលឹកមិនបាន នូវកិរិយាអាក្រក់របស់ខ្លួន ក្នុងទីវាលឬទី
កំបាំងដោយពិត ខ្ញុំជាអ្នកមានការកើត និងសេចក្តីស្លាប់
កំណត់ដឹងហើយ ខ្ញុំ(មិនផុតពីសេចក្តីស្លាប់) ក្នុងលោក
នេះយ៉ាងណា ក្នុងលោកខាងមុខ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
បពិត្រលោកមានអានុភាពច្រើន ឥឡូវនេះលោកចូរពិសា
ខ្ញុំក្នុងថ្ងៃនេះចុះ ចូរលោកធ្វើនូវកិច្ចទាំងឡាយ ចំពោះ
សរីរៈនេះចុះ មួយទៀត ខ្ញុំនឹងទម្លាក់ខ្លួន អំពីចុងឈើជូន
លោក កាលលោកឃ្លាន ចូរពិសាសាច់ខ្ញុំចុះ ។

[២២៨] (យក្ស...) បពិត្ររាជបុត្ត អ្នកពេញចិត្តនឹង
អំពើនេះ អ្នកលះបង់ នូវជីវិត ព្រោះឲ្យបិតារួច

តិសនិបាតេ តតិយំ ជយទ្ធិសជាតកំ

តស្មាតិហា ត្វំ តរមាណូរោ
សម្ពុញ្ញ^(១) កក្កាណិ ជលេហិ អក្កិ ។

[៤៤៩] តតោ ហវេ ដីតិមា រាជបុត្តោ
ទារុំ សមាហត្វ មហាន្តមក្កិ
សន្និបយិត្វា បដិវេទយិត្ត
អាទិបិតោទានិ មហាយមក្កិ ។

[៤៥០] ខាទន្ទ មំទានិ បសយ្ហការី
កី មំ មុហំ បេក្ខុសិ ហដ្ឋលោមោ
តថា តថា តុយ្ហមហំ ករោមិ
យថា យថា មំ ឆាទមាដោ អទេសិ ។

[៤៥១] កោ តាទិសំ អាហារតិ^(២) ខាទិតាយេ
ធម្មេ បិតំ សច្ចវាទី វេទញ្ញំ
មុទ្ធាបិ តស្ស វិដលេយ្យ សត្តទា
យោ តាទិសំ សច្ចវាទី អទេយ្យ ។

[៤៥២] ឥទំ ហិ សោ ព្រាហ្មណំ មញ្ញមាដោ
សសោ អវាសេសិ សកសវីវេ

១ ម. តំ តញ្ច ។ ២ ឱ. នេតាទិសំ អរហតិ ។ ម. កោ តាទិសំ អរហតិ ។

តីសនិបាត ជយទ្វិសជាតក ទី ៣

ព្រោះហេតុនោះ អ្នកចូរជាអ្នកមានសភាពរួសរាន់ កាប់ឧស
បង្កាត់ភ្លើងចុះ ។

[២៤៧] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) លំដាប់នោះឯង ព្រះរាជបុត្តមានប្រាជ្ញា
ក៏ប្រមូលនូវឧស ហើយដុតភ្លើងឲ្យឆេះធំឡើង រួចប្រាប់
យក្សថា ឥឡូវនេះ ភ្លើងដ៏ធំនេះ ខ្ញុំបានបង្កាត់ឆេះហើយ ។

[២៤៨] ឥឡូវនេះ លោកជាអ្នកធ្វើនូវការកំហែងខ្ញុំ ចូរពិសាខ្ញុំ
ក្នុងថ្ងៃនេះចុះ លោកព្រឺរោមហើយសម្លឹងខ្ញុំញាយៗ តើព្រោះ
ហេតុអ្វី លោកឃ្នាន ចង់ស៊ីខ្ញុំយ៉ាងណាៗ ខ្ញុំនឹងធ្វើតាម
ពាក្យរបស់លោកយ៉ាងនោះៗ ។

[២៤៩] (យក្ស...) នរណា គួរស៊ីបុគ្គលតាំងនៅក្នុងធម៌ និយាយ
ពាក្យពិត ដឹងនូវពាក្យពេចន៍បែបអ្នក បុគ្គលណា ហ៊ានស៊ី
នូវបុគ្គលពោលពាក្យសច្ចៈបែបអ្នក ក្បាលរបស់បុគ្គលនោះ
នឹងបែកជា ៧ ភាគ ។

[២៥០] (ព្រះរាជកុមារ...) អម្បាលដូចជាទន្សាយនោះ កាលសម្គាល់នូវ
ហេតុនេះ បានញ៉ាំងឥន្ទព្រាហ្មណ៍ឲ្យនៅ (ដើម្បីឲ្យ) សរីរៈនៃខ្លួន

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តេនេវ សោ ចន្ទិមា នេវបុត្តោ
សសដ្ឋកោ^(១) កាមទុហដ្ឋ យក្ខ ។

[៤៥៣] ចន្ទោ យថា រាហុមុខា បមុត្តោ
វិរោចតេ បណ្ណរសេវ កាលុមា
ឯវំ តុវំ ចោវិសាទា បមុត្តោ
វិរោច កបិល្លេ មហានុការ
អាមោទយំ បិតុវំ មាតរញ្ច
សព្វោ ច តេ នន្ទតុ ញាតិបក្ខោ ។

[៤៥៤] តតោ ហវេ ធីតិមា រាជបុត្តោ
កតញ្ចលី បក្កយ្ហ ចោវិសាទំ
អនុញ្ញាតោ សោត្តិ សុទ្ធិ អរោកោ
បច្ចាគមា កបិល្លមលីនសត្តោ ។

[៤៥៥] តំ នេកមា ជានបទា ច សព្វ
ហត្តារោហា រថិកា បត្តិកា ច
នមស្សមាទា បញ្ចលិកា ឧចាគមុំ
នមត្ត តេ ទុក្ករការកោសីតិ ។

ជយទ្ធិសជាតកំ តតិយំ ។

១ ឱ. សសត្តកោ ។ ម. សសត្តកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ម្ចាស់យក្ស ហេតុនោះឯង បានជាចន្ទិមទេវបុត្ត បង្ហូរចេញ
នូវសេចក្តីប្រាថ្នានោះ មានរូបទន្សាយបិតនៅសព្វថ្ងៃនេះ ។

[២៥៣] (យក្ស...)ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យរួចអំពីមាត់រាហូ ហើយរុង
រឿងក្នុងថ្ងៃ ១៥ កើត យ៉ាងណាមិញ បពិត្រអ្នកមានអានុភាព
ច្រើន អ្នកបានរួចអំពីយើងឈ្មោះបោរិសាទហើយ ចូររុងរឿង
ក្នុងក្រុងកបិលពស្តុចុះ រួចចូរញ៉ាំងបិតានិងមាតាឲ្យរីករាយ ទាំង
ពួកញាតិទាំងអស់របស់អ្នក ក៏ចូរត្រេកអរចុះ ។

[២៥៤] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះឯង ព្រះរាជបុត្តមានប្រាជ្ញា ព្រះ
នាមអលីនសត្ត ដែលបោរិសាទនោះបានអនុញ្ញាតហើយ ក៏ធ្វើ
អញ្ជូលីផ្តងឡើងចំពោះបោរិសាទ រួចត្រឡប់មកកាន់នគរកបិល-
ពស្តុវិញ ដោយស្នូស្តី បានសេចក្តីសុខ ឥតមានរោគឡើយ ។

[២៥៥] ពួកមនុស្សនៅក្នុងនិគមក្តី ពួកមនុស្សនៅក្នុងជនបទក្តី ពួក
ពលដំរីក្តី ពលរថក្តី ពលថ្មើរជើងក្តីទាំងអស់ ក៏ប្រណាម្យអញ្ជូលី
នមស្ការ ចូលទៅជិតអលីនសត្តកុមារថា យើងខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំ
ចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើនូវអំពើដែលគេធ្វើបានដោយក្រ ។

ចប់ ជយទិសជាតក ទី ៣ ។

ឆ្នៃន្តជាតកំ

[៤៥៦] កិណ្ណ សោចសិនុច្ឆិ^(១) បណ្ណាសី វរវណ្ណាជី

មិលាយសិ វិសាលក្ខិ មាលាវ បរិមទ្ធិតា ។

[៤៥៧] ទោហាឡោ មេ មហារាជ សុបិនន្តេនុបច្ចតា

ន សោ សុលក្សទោវ យាទិសោ មម ទោហាឡោ ។

[៤៥៨] យេកេចិ មាណុសា កាមា ឥធលោកស្មិ នន្ទនេ

សព្វេ តេ បច្ចុរា មយ្ហំ អហាន្តេ ទម្មិ ទោហាឡំ ។

[៤៥៩] លុទ្ធា ទេវ សមាយន្តុ យេ កេចិ វិទិតេ តវ

ឯតេសំ អហាមក្ខិស្សំ យាទិសោ មម ទោហាឡោ ។

១ ឱ. សោចសិនុជ្ជិ ។

ឆទ្ធីន្តជាតិក

[២៥៦] (ព្រះបាទពារាណសីត្រាស់សួរថា) ម្ចាស់នាងសុភទ្ធា ជាស្រី
 មានអវយវៈដូចមាស មានសម្បុរល្បឿងខ្លី មានសម្បុរដ៏ប្រសើរ
 ថ្វីក៏បានជានាងសោយសោក ម្ចាស់នាងមានភ្នែកពិសាល ថ្វីក៏
 បានជានាងស្រពោន ដូចផ្កាឈូកដែលគេច្របាច់ ។

[២៥៧] (នាងសុភទ្ធាទេវីទូលថា) បពិត្រមហារាជ ចំណង់ប្លែក កើត
 ឡើងដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ដោយការយល់សប្តិ តែចំណង់ប្លែករបស់ខ្ញុំម្ចាស់
 នោះ ហាក់ដូចជាមិនងាយរកបានទេ ។

[២៥៨] (ព្រះរាជា..) កាមគុណទាំងឡាយណាមួយ ជារបស់មនុស្ស
 ក្នុងលោកជាទីត្រេកអរនេះ កាមគុណទាំងអស់នោះ មានច្រើន
 សុទ្ធតែជារបស់យើង យើងនឹងឲ្យនូវចំណង់ប្លែកដល់នាង ។

[២៥៩] (នាងសុភទ្ធាទេវី...) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សូមឲ្យព្រានទាំង-
 ឡាយ ដែលមាននៅក្នុងដែនរបស់ព្រះអង្គ មកប្រជុំគ្នា ខ្ញុំម្ចាស់នឹង
 ប្រាប់នូវចំណង់ប្លែក របស់ខ្ញុំម្ចាស់ ដល់ព្រានទាំងឡាយនុ៎ះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤៦០] ឥមេ តេ លុទ្ធកា ទេវី កតហត្ថា វិសារទា

វនញ្ញុ ច មិត្តញ្ញុ ច មមត្ថេ ចត្តជីវិតា ។

[៤៦១] លុទ្ធបុត្តា និសាមេថ យាវន្តេត្ថ សមាភតា

ឆត្វិសាលំ កជំ សេតំ អន្ទសំ សុបិទេ អហំ

តស្ស ទន្តេហិ មេ អត្តោ អលាកេ នត្តិ ជីវិតំ ។

[៤៦២] ន នោ បិតុនំ ន បិតាមហានំ

ទិដ្ឋោ សុតោ កុញ្ញោ ឆត្វិសាលោ

យមទ្ទស សុបិទេ រាជបុត្តិ

អក្កាហិ នោ យាទិសោ ហត្ថិណតោ ។

[៤៦៣] ទិសា ចតស្សោ វិទិសា ចតស្សោ

ឧទ្ធុំ អនោ ទស ទិសា ឥមាយោ

កតមំ ទិសំ តិដ្ឋតិ នាករាជា

យមទ្ទស សុបិទេ ឆត្វិសាលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៤៦០] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់នាងទេវី ពួកព្រានព្រៃទាំងនេះ ជាអ្នកមាន
ថ្វីដៃ ជាអ្នកភ្លៀវភ្លា ស្គាល់ព្រៃផង ស្គាល់ម្រឹគផង សឹងតែជាអ្នក
ស្វ័លះបង់នូវជីវិត ក្នុងប្រយោជន៍របស់យើង ។

[៤៦១] (នាងសុកទ្វាទេវី...) ម្ចាស់លុទ្ធបុត្រទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
ឡាយ ទាំងប៉ុន្មាននាក់ ដែលមកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនេះ ចូរស្តាប់
(ពាក្យរបស់ខ្ញុំចុះ) ខ្ញុំបានយល់សប្តិឃើញជំរើស មានភ្នកប្រាំមួយ
ខ្ញុំត្រូវការដោយភ្នកជំរើសនោះ ជីវិត(របស់ខ្ញុំ)នឹងមិនមាន ព្រោះ
ការមិនបានភ្នកនោះ ។

[៤៦២] (ពួកលុទ្ធបុត្រ...) បិតានិងជីតារបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនដែល
ឃើញមិនដែលឮនូវជំរើសមានភ្នកប្រាំមួយ ដែលព្រះរាជបុត្រីបាន
ទ្រង់ព្រះសុបិនឃើញនោះទេ សូមព្រះនាងទ្រង់សវនីយ៍ប្រាប់
នូវជំរើសប្រសើរប្រាកដដូច្នោះ ដល់ពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំចុះ ។

[៤៦៣] បណ្តាទិសទាំង ១០ នេះគឺ ទិសធំ ៤ ទិសតូច ៤ ទិសខាង
លើ ១ ទិសខាងក្រោម ១ តើព្រះរាជបុត្រីទ្រង់ព្រះសុបិន
ឃើញជំរើសប្រសើរ មានភ្នកប្រាំមួយ បិតនៅក្នុងទិសណា ។

តីសនិបាតេ ចតុត្ថំ ឆទ្ទន្តជាតកំ

[៤៦៤] ឥតោ ឧដ្ឋំ ឧត្តរាយំ ទិសាយំ
អតិក្កម្ម សោ សត្ត ភិរី ព្រហ្មន្តេ
សុវណ្ណបស្សោ ឆាម ភិរី ឧទ្យារោ
សំបុប្ផិតោ កីបុរិសានុចិណ្ណោ ។
អារុយ្ហ សេលំ ភវនំ កិណ្ណរាជំ
ឱលោកយ បព្វតទាទម្ធសំ
អថ ទក្ខុសី មេយសមាទវណ្ណំ
និក្រោធរាជំ អដ្ឋសហស្ស ចានំ^(១) ។
តត្ថច្ឆតិ កុញ្ញារោ ឆត្វិសាលោរា
សព្វសេតោ ធុប្បសហោ បរេភិ
រក្ខត្តិ នំ អដ្ឋសហស្សនាតា
ន្យសាទន្តា វាតជវប្បហារិនោ ។
តិដ្ឋត្តិ តេ តុម្ភលមស្សសន្តា
កុប្បត្តិ វាតស្សបិ ឃរិតស្ស
មនុស្សភូតំ បន តត្ថ ទិស្វា
ភស្មំ ករេយ្យំ នាស្ស រដោបិ តស្ស ។

១ ម. អដ្ឋសហស្សបោរំ ។

តិសនិបាត ឆទ្ទន្តជាតក ទី ៤

[២៦២] (ព្រះនាងសុភទ្ធាទេវី...) អ្នកចេញអំពីទីនេះ ដើរត្រង់ទៅទិស
 ខាងជើង រំលងភ្នំធំទាំង ៧ ទៅ នឹងឃើញភ្នំធំលើសលប់មួយ
 ឈ្មោះសុវណ្ណបស្សៈ ជាភ្នំមានផ្កាឈើរីកព្រោងព្រាត កុះករ
 ដោយពួកកិណ្ឌ ។ អ្នកចូរឡើងកាន់ភ្នំ ជាលំនៅរបស់ពួក
 កិណ្ឌនោះ ហើយរមិលមើលនូវទីជិតនៃជើងភ្នំ គ្រានោះ អ្នក
 នឹងឃើញនូវស្តេចជ្រៃមួយដើម មានបួស ៨០០០ មានពណ៌
 ប្រាកដស្មើដោយមេឃ ។ ឯស្តេចដំរីមានភ្នកប្រាំមួយ
 មានខ្លួនសសុទ្ធ ដែលពួកដំរីដទៃគ្របសង្កត់បានដោយក្រ
 តែងនៅជិតដើមជ្រៃនោះ ដំរីទាំងឡាយ ៨០០០ មានភ្នកដ
 ដូចចន្ទាលរទេះ មានប្រក្រតីទៅប្រហារដោយសន្ទុះ ដូចជា
 ខ្យល់ តែងរក្សានូវស្តេចដំរីនោះ ។ ពួកដំរីទាំង ៨.០០០
 នោះ ឈរដកដង្ហើមខ្លាំង តែងក្រោធចំពោះវត្ថុ សូម្បីដែល
 ខ្យល់បក់ត្រូវហើយ មួយទៀត បើវាឃើញមនុស្សក្នុងទី
 នោះហើយ ក៏ធ្វើឲ្យទៅជាផេះ សូម្បីតែជួលី គឺផេះរបស់
 មនុស្សនោះ ក៏មិនឲ្យមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤៦៥] ពហូ ហិ មេ រាជកុលម្ហិ សន្តិ
 បិលន្ទនា ជាតរូបស្ស ទេវី
 មុត្តា មណី វេទ្យុរិយាមយា ច
 កី កាហសិ ទន្តបិលន្ទនេន
 មាវេតុកាមា កុញ្ញវំ ឆត្វិសាលំ
 ឧទាហុ យាតេស្សសិ លុទ្ធិបុត្តេ ។

[៤៦៦] សា ឥស្សិតា ទុក្ខិតា ចស្មិ លុទ្ធិ
 ឧទ្ធិញ្ច សុស្សាមិ អនុស្សវន្តិ
 ករោហិ មេ លុទ្ធិក ឯតមត្តំ
 ទស្សាមិ តេ កាមរាជិ បញ្ច ។

[៤៦៧] កត្តច្ឆតិ កត្តមុបេតិ ហានំ
 វិចិស្ស កា ម្ហានកតស្ស ហោតិ
 កថញ្ញិ សោ ម្ហាយតិ ជាករាជា
 កថំ វិជានេមុ កតិ កជស្ស ។

[៤៦៨] តត្ថេវ សា ចោក្ខុរណី អវិទូរេ
 រម្មា សុតិត្តា ច មហោទកា ច

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៤៦៥] (សោណុត្តរព្រានព្រៃ...) បពិត្រព្រះនាងទេវី គ្រឿងប្រដាប់
ទាំងឡាយដ៏ច្រើន ដែលគេធ្វើដោយមាសក្តី កែវមុក្តាក្តី
កែវមណីក្តី គ្រឿងប្រដាប់ជាវិការៈនៃកែវពៃទ្យក្តី សឹងមាន
ក្នុងរាជត្រកូល ចុះព្រះនាងមានប្រាថ្នានឹងសម្លាប់ដំរីមានភ្នក
ប្រាំមួយ យកមកធ្វើគ្រឿងប្រដាប់ ជាវិការៈនៃភ្នកឬ ឬ
ក៏ព្រះនាងចង់សម្លាប់ពួកលុទ្ធបុត្រ (កូនព្រាន) ។

[៤៦៦] (ព្រះនាងសុភទ្ធាទេវី...) ម្ចាស់ព្រានព្រៃ(មិនមែនដូច្នោះទេ)
យើងជាស្រីច្រណែនផង ជាស្រីដល់នូវសេចក្តីទុក្ខផង យើង
រព្យកឃើញ(នូវពៀរ) ក្នុងខាងដើម(ដែលដំរីនោះធ្វើហើយដល់
យើង)ផង បានជាចេះតែស្តាំងស្តម ម្ចាស់ព្រានព្រៃ អ្នកចូរ
ធ្វើសេចក្តីនេះដល់យើងចុះ យើងនឹងឲ្យស្រុកសួយ៥ដល់អ្នក ។

[៤៦៧] (សោណុត្តរព្រានព្រៃ...)ដំរីឆន្ទន្តនោះ តែងនៅត្រង់ទីណា
តែងចូលទៅឈរក្នុងកន្លែងណា ផ្លូវដូចម្តេចដែលដំរីឆន្ទន្តចុះ
ទៅជូតទឹក ស្តេចដំរីឆន្ទន្តនោះ ជូតទឹកតើដូចម្តេច យើងខ្ញុំ
ធ្វើម្តេច នឹងដឹងដំណើរនៃដំរីនោះបាន ។

[៤៦៨] (ព្រះនាងសុភទ្ធាទេវី...) ត្រង់ទីកន្លែងដែលដំរីនៅនោះ មាន
ស្រះបោក្ខរណីនោះនៅជិត ជាស្រះគួររីករាយផង មានកំពង់ទឹក
ដ៏ល្អផង មានទឹកដ៏ច្រើនផង (មានកុមុទ ឧត្សល និងឈូក)

តីសនិបាតេ ចតុត្ថំ ឆទ្ទន្តជាតកំ

សំបុប្ផិតា ភមរកណានុចិណ្ណា
 ឯត្ត ហិ សោ ញាយតិ ធាតវាជា ។
 សីសំ នហាតោ ឧប្បលមាលជារី
 សព្វសេតោ បុណ្ណារីកតចង្កី
 អាមោទមាណោ កច្ឆតិ សង្កិកេតំ
 បុរក្ខត្វា មហេសី សព្វកន្ធី ។

[៤៦៩] តត្រូវ សោ ឧត្តហេត្វាន វាក្យំ
 អាទាយ ត្វណិញ្ច^(១) ធនុញ្ច លុទ្ធា
 វិត្តិយតិ សត្ត កីរី ព្រហ្មន្តេ
 សុវណ្ណបស្សន្នាម កីរី ឧទ្យារំ ។
 អារុយ្ហ សេលំ កវនំ កិណ្ណវនំ
 ឱលោកយិ បព្វតថាទម្ងលំ
 តត្តទ្ធសា មេយសមាណវណ្ណំ
 និក្រោធរាជំ អដ្ឋសហស្សទានំ ។
 តត្តទ្ធសា កុញ្ញារំ ធាតិសាលំ
 សព្វសេតំ ឧប្បសហំ បរេកិ
 រក្ខត្តិ នំ អដ្ឋសហស្សនាតា
 វ្យាសានន្តា វាតជវប្បហារិនោ ។

១ ម. តុណ្ណិញ្ច ។

តិសនិបាត ឆទ្ទន្តជាតក ទី ៤

មានផ្ការីកស្កុះស្កាយផង ដេរជាស ដោយពួកភកមរជាតិផង
ស្តេចដំរីដំប្រសើរនោះ តែងឆ្លុតទឹកក្នុងស្រះនុំៗងង ។ ដំរីឆទ្ទន្ត
នោះ ជាដំរីសសុទ្ធ មានស្បែកនិងអវយវៈស ដូចផ្កាឈូកស
លាងជម្រះនូវក្បាល រួចហើយ ក៏ទ្រទ្រង់នូវផ្កាឧប្បលជាដើម
ត្រេកអរ រីករាយពន់ពេក ក៏ឲ្យមេដំរី ជាមហេសីឈ្មោះ
នាងសព្វសុភទ្ធា ដើរពីខាងមុខ ហើយដើរសំដៅទៅកាន់ទី
កន្លែងនៅរបស់ខ្លួន ។

[២៦៧] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រានព្រៃនោះ បានរៀនពាក្យក្នុងទីនោះ
ហើយក៏ចាប់យកនូវបំពង់ព្រួញ និងធ្នូ(ដើររំលង) ភ្នំធំទាំង ៧
ក៏ពិចារណាមើលទៅ(ឃើញ) ភ្នំធំខ្ពស់មួយ ឈ្មោះសុវណ្ណ-
បស្សៈ ។ ព្រានព្រៃបានឡើងទៅកាន់ភ្នំ ជាកន្លែងនៅនៃពួក
កិន្ទរក៏រមិលមើលនូវទីជិតនៃជើងភ្នំ បានឃើញស្តេចជ្រៃធំមួយ
ដើម មានសម្បុរប្រាកដស្មើដោយមេឃ មានបួស ៨.០០០
ជិតជើងភ្នំនោះ ។ បានឃើញដំរីមានភ្នុក ៦ ជាដំរីសសុទ្ធ
ដែលពួកដំរីដទៃ គ្របសង្កត់បានដោយក្រ នៅក្រោមដើម
ជ្រៃនោះ ពួកដំរីទាំង ៨.០០០ មានភ្នុកដូចជាចន្ទាលរថ
មានប្រក្រតីទៅប្រហារពួកដំរីជាបច្ចាមិត្ត ដោយសន្ទុះដំលៀន
ដូចជាខ្យល់ តែងរក្សានូវស្តេចដំរីនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តត្ថទ្ធិសា ហោក្ខរណី អវិទូរេ
 រម្មំ សុតិក្ខណុ មហោទកកញ្ច
 សំបុប្ផិតំ កមរកណានុចិណ្ណំ
 យត្ត ហិ សោ ម្ហាយតិ ឆាករាជា ។
 ទិស្វាន ឆាកស្ស កតី បិតញ្ច
 វិទិស្ស យា ម្ហានកតស្ស ហោតិ
 ឱចាតមាកច្ឆិ អនវិយរូហោ
 បយោជិតោ ចិត្តវសានុកាយ ។

[៤៧០] ខណិក្ខាន កាសុំ ផលកេហិ ឆាទយិ
 អត្តានមោឆាយ ធនុញ្ច លុទ្ធា
 បស្សាកតំ បុថុសល្លេន ឆាតំ
 សមប្បយិ ទុក្កដកម្មការី ។
 វិទ្ធា ច ឆាកោ កោញ្ចមឆាទិ យោរំ
 សព្វេវ ឆាកា និម្ហាទុ យោរូបំ
 តិណញ្ច កដ្ឋញ្ចរណំ កហេត្តា
 ឆារីសុ តេ អដ្ឋ ទិសា សមន្តតោ ។
 វិទិស្សមេនន្តិ បរាមសន្តោ
 កាសាវមទ្ធកិ ធនំ តសីនំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បានឃើញស្រះបោក្ខរណីនៅជិតដើមជ្រៃនោះ ជាទីគួររីករាយ
 មានកំពង់ទឹកដ៏ល្អផង មានទឹកដ៏ច្រើនផង (មានផ្កាកុមុទ
 ឧប្បល និងឈូក) រីកស្កុះស្កាយផង ដេរជាសដោយពួក
 ភមរជាតិផង ជាទីសម្រាប់ផ្លូវរបស់ស្តេចដ៏រឹងប្រសើរនោះ ។
 បានឃើញនូវការដើរទៅនិងការឈរនៅ នៃដ៏រឹងប្រសើរផង
 ឃើញផ្លូវរបស់ដ៏រឹងប្រសើរនោះទៅផ្លូវទឹកផង ព្រានព្រៃជា
 អនរិយជន បានប្រកប(កិច្ចការស្រេច) ដោយការលុះក្នុង
 អំណាចនៃចិត្ត ក៏បានដឹករណ្តៅ ។

[២៧០] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) ព្រានព្រៃ ជាអ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់ ដឹករណ្តៅ
 ហើយគ្របដោយផែនក្តារទាំងឡាយ រួចបញ្ចូលខ្លួននិងធ្នូ (ទៅ
 ក្នុងរណ្តៅនោះ) ហើយបាញ់នូវដំរី ដែលដើរមកក្បែរខាង(រណ្តៅ
 របស់ខ្លួន) ដោយព្រួញដ៏ថ្លោស ។ ដំរីដ៏ប្រសើរ ត្រូវព្រានព្រៃ
 បាញ់ហើយ ក៏បន្លឺនូវកោញនាទដ៏ពន្លឹក ពួកដំរីទាំងអស់ ក៏បន្លឺ
 នូវសំឡេងមានសភាពដ៏ពន្លឹក ដំរីទាំងនោះក៏ធ្វើនូវស្មៅនិងមែក
 ឈើឲ្យខ្ទេចខ្ទីហើយស្កុះស្ការទៅទាំង៨ទិសជុំវិញ ។ ដំរីដ៏ប្រសើរ
 ក៏ចាប់ព្រាននោះ ដោយបំណងថា អញនឹងសម្លាប់ព្រានព្រៃ
 នុ៎ះ ក៏ឃើញនូវសំពត់កាសាវៈ ដែលជាទង់ដ៏យរបស់ពួកឥសី

តីសនិបាតេ ចតុត្ថំ ឆទ្ទន្តជាតកំ

ទុក្ខេន ធុដ្ឋស្សនចាទិ សញ្ញា

អរហន្តុដោ សត្តិ អវជ្ឈរូចោ ។

[៤៧១] អនិក្កសារោ កាសារំ យោ វត្ថំ បរិទហិស្សតិ
 អបេតោ ទមសច្ចេន ន សោ កាសារមរហតិ ។
 យោ ច វន្តកសារស្ស សីលេសុ សុសមាហិតោ
 ឧបេតោ ទមសច្ចេន សវេ កាសារមរហតិ ។

[៤៧២] សមប្បិតោ បុថុសល្លេន នាកោ
 អទុដ្ឋចិត្តោ លុទ្ធកំ អជ្ឈកាសិ
 តិមត្តិយំ^(១) កិស្ស វា សម្ម ហេតុ
 មមំ វធិ កស្ស វាយំ បយោតោ ។

[៤៧៣] កាសិស្ស វញ្ញោ មហោសី ភទន្តោ
 សា បូជិតា វាជកុលេ សុភទ្ធា
 សា តំ អទ្ធិស សា ច មមំ អសំសិ
 ទន្តេហិ អត្តោតិ មមំ អវោច ។

១ ម. កី បត្តយំ ។

តិសនិបាត ឆទ្ទន្តជាតក ទី ៤

ដំរីដ៏ប្រសើរ ត្រូវសេចក្តីទុក្ខប៉ះពាល់ហើយ ក៏មានសញ្ញា
កើតឡើងថា ធម្មតា បុគ្គលប្រើប្រាស់ទង់ជ័យព្រះអរហន្ត
មានសភាពដែលសប្បុរសមិនគួរសម្លាប់ ។

[២៧១] (ដំរីឆទ្ទន្ត...) បុគ្គលណា មិនទាន់អស់ទឹកចត់គឺកិលេស ជាអ្នក
ប្រាសចាកការទូន្មាននូវតន្ត្រីយនិងវចីសច្ចៈ នឹងស្ងៀកដណ្តប់សំពត់
កាសាវៈ បុគ្គលនោះ មិនគួរនឹងស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាវៈទេ ។
ចំណែកបុគ្គលណា ខ្ចាក់ចោលនូវទឹកចត់ គឺកិលេស តាំងមាំ
ក្នុងសីលទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រកបដោយការទូន្មាន នូវតន្ត្រីយនិង
វចីសច្ចៈ បុគ្គលនោះឯង ទើបគួរនឹងស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាវៈ។

[២៧២] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ដំរីដ៏ប្រសើរ ត្រូវព្រានព្រៃបាញ់ហើយ
ដោយសរដ៏ថ្លោស មិនមានចិត្តប្រទូស្ត បាននិយាយនឹងព្រាន
ព្រៃថា នែសម្លាញ់ អ្នកត្រូវការអ្វី តើព្រោះហេតុអ្វី បានជាអ្នក
សម្លាប់យើង ម្យ៉ាងទៀត ការប្រកបនេះរបស់បុគ្គលណា ។

[២៧៣] (ព្រានព្រៃ...) បពិត្រដំរីដ៏ចម្រើន ព្រះមហេសីរបស់ស្តេច
ក្នុងដែនកាសីនោះ ឈ្មោះនាងសុភទ្ធា ដែលគេបូជាហើយក្នុង
រាជត្រកូល ព្រះនាងបានឃើញអ្នកហើយប្រាប់ខ្ញុំ ព្រះនាងក៏
មានព្រះសវនីយ៍នឹងខ្ញុំថា យើងត្រូវការដោយភ្នកទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

- [៤៧៤] ពហ្វ ហិ មេ ទន្តយុកា ឧណ្ណារា
 យេ មេ បិត្តនញ្ច បិតាមហានំ
 ជាតាតិ សា កោធជនា រាជបុត្តី
 វេទត្តិកា វេមកាសិ ពាលា ។
 ឧដ្ឋេហិ តំ លុទ្ធ ខំ កហេត្វា
 ទន្តេ ឥមេ ឆិទ្ធ បុរា មរាមិ
 វេជ្ជាសិ តំ កោធជនំ រាជបុត្តី
 នាកោ ហតោ ហន្ត ឥមស្ស ទន្តា ។
- [៤៧៥] ឧដ្ឋាយ សោ លុទ្ធា ខំ កហេត្វា
 ឆេត្វាន ទន្តានិ កជុត្តមស្ស
 វុត្ត លុកេ អប្បដិមេ បបព្យា
 អាទាយ បក្កាមិ តតោ ហិ ខិប្បំ ។
- [៤៧៦] ភយដ្ឋិតា នាករវេន អដ្ឋា
 យេ តេ នាកា អដ្ឋ ទិសា វិជារុំ
 អទិស្វាន ចោសំ កជបច្ចមិត្តំ
 បច្ចាកមុំ យេន សោ នាករាជា ។
- [៤៧៧] តេ តត្ត កក្ខិត្វា វេទិត្វាន នាកា
 សីសេ សកេ បំសុកំ ឱកិវិត្វា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៤៧៤] (ដំរីឆ្នួន...) ព្រះរាជបុត្រីនោះ ដឹងថា គូនៃភ្នកទាំងឡាយ របស់បិតា និងជីតាទាំងឡាយរបស់យើង មានច្រើនណាស់ តែនាងជាស្រីក្រោធ ត្រូវការសម្លាប់ ជាស្រីល្ងង់ បានចង ពៀរ(នឹងយើង) ។ នៃព្រានព្រៃ អ្នកចូរក្រោកឡើង ចាប់នូវ រណារហើយអារនូវភ្នកទាំងគូនេះចុះ ទាន់ខ្ញុំមិនទាន់ស្លាប់ អ្នកឯងគប្បីទូលព្រះរាជបុត្រី ដែលមានសេចក្តីក្រោធនោះថា ដំរីដ៏ប្រសើរ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានសម្លាប់ហើយ សូម ព្រះនាងទទួលយក នេះជាភ្នករបស់ដំរីនោះ ។

[៤៧៥] ព្រានព្រៃនោះ ក្រោកឈរឡើង ហើយចាប់រណារ អារនូវ ភ្នកនៃដំរីដ៏ប្រសើរ ហើយក៏យកនូវភ្នកដ៏ល្អស្អាត មិនមានភ្នក ឯទៀតប្រៀបធៀបបានលើផែនដី រួចដើរចៀសចេញទៅអំពីទី នោះ យ៉ាងឆាប់ ។

[៤៧៦] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ពួកដំរី ត្រូវភ័យ (អំពីសេចក្តីស្លាប់) បៀត បៀនហើយ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខព្រួយ ព្រោះគេសម្លាប់នូវដំរីដ៏ ប្រសើរ បានស្ទុះទៅគ្រប់ទិសទាំង ៨ លុះមិនឃើញបុរសជា សត្រូវនឹងដំរី ក៏ត្រឡប់មកកាន់ទីរបស់ស្តេចដំរីដ៏ប្រសើរវិញ ។

[៤៧៧] ដំរីដ៏ប្រសើរទាំងនោះ កន្ទក់កន្ទេញ រោទ៍ក្នុងទីនោះ ហើយរោយរាយ នូវអាចម៍ដី លើក្បាល របស់ខ្លួន

តីសនិបាតេ ចតុត្ថំ ឆទ្ទន្តជាតកំ

អាភមីសុ តេ សព្វេ សកំ និកេតំ
បុរក្ខត្វា មហេសី សព្វភទ្ធី ។

[៤៧៨] អាទាយ ទន្ធានិ កជុត្តមស្ស
វត្ថុ សុភេ អប្បជិមេ បបព្យា
សុវណ្ណារាជីហិ សមន្តមោទេ
សោ លុទ្ធកោ កាសិបុរំ ឧទាភមិ
ឧបនេសិ សោ រាជកញ្ញាយ ទន្ធី
នាតោ ហតោ ហន្ត ឥមស្ស ទន្ធា ។

[៤៧៩] ទិស្វាន ទន្ធានិ កជុត្តមស្ស
ភត្តុ បិយស្ស បុរិមាយ ជាតិយា
តត្តេវ តស្សា ហទយំ អដាសិ
តេនេវ សា កាលមកាសិ ពាលា ។

[៤៨០] សម្ពោជិបត្តោ ច មហានុភារោ
សិតំ អកាសី បរិសាយ មជ្ឈេ
បុច្ឆីសុ ភិក្ខុ សុរិមុត្តចិត្តា
នាការណោ ចាតុករោន្តិ ពុទ្ធា ។

តិសនិបាត ឆទ្ទន្តជាតក ទី ៤

ដំរីទាំងអស់នោះ ក៏ឲ្យមេដំរី ជាមហេសី ឈ្មោះសព្វសុភទ្ធ
ដើរមុខ មកកាន់ទីនោះរបស់ខ្លួន ។

[២៧៨] ព្រានព្រៃនោះ បាននាំយកភ្នំក្នុងទាំងឡាយនៃសដំរីដ៏ប្រសើរ ជា
ភ្នំកណ្ត ភ្នំស្អាត មិនមានភ្នំក្នុងទៀតប្រៀបធៀបបាន លើផែនដី
ភ្នំសព្វដោយរស្មី មានពណ៌ដូចជាមាស ហើយចូលទៅកាន់
កាសីបុរី ព្រានព្រៃនោះ ក៏បង្ហោននូវភ្នំក្នុងទាំងឡាយថ្វាយ
ព្រះរាជកញ្ញាថា ដំរីដ៏ប្រសើរ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសម្លាប់បាន
ហើយ សូមព្រះនាងទទួលយក នេះជាភ្នំរបស់ដំរីនោះ ។

[២៧៩] ព្រះរាជកញ្ញានោះ ទតឃើញភ្នំក្នុងទាំងឡាយនៃសដំរីដ៏ប្រសើរ
ដែលធ្លាប់ជាប្តីជាទីស្រឡាញ់អំពីជាតិមុន ក៏បែកហឫទ័យក្នុង
ទីនោះឯង ហេតុនោះ ព្រះនាង ជាស្រីល្ងង់ បានសោយ
ព្រះវិលាល័យទៅ ។

[២៨០] (ព្រះធម្មសង្កាហកត្តេរ...) ព្រះពុទ្ធព្រះអង្គបានសម្រេចនូវ
សម្តោជិញ្ញាណផង មានអានុភាពច្រើនផង បានធ្វើនូវការ
ញញឹម ក្នុងកណ្តាលពពួកបរិស័ទ ពួកភិក្ខុ មានចិត្តរួច
ស្រឡះ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរថា ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ មិន
ដែលធ្វើ នូវការញញឹមឲ្យប្រាកដ ដោយឥតហេតុទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យមទ្ធសាថ ធម្មារី កុមារី
 កាសាវត្ថុំ អនការិយំ ចរន្តិ
 សា ខោ តទា រាជកញ្ញា អហោសី
 អហំ តទា ឆាតរាជា អហោសី ។
 អាទាយ ទន្ធនិ កដុត្តមស្ស
 វត្ថុ សុភេ អប្បដិមេ បបព្យា
 យោ លុទ្ធកោ កាសិបុរំ ឧចាតមិ
 សោ ខោ តទា ទេវទត្តោ អហោសី ។
 អនាវសុរំ ចិរត្តសំសិតំ
 ឧច្ចាវចំ ចរិតមិទំ បុរាណំ
 វិតទ្ធកោ វិតសោកោ វិសល្លោ^(១)
 សយំ អភិញ្ញាយ អកាសិ ពុទ្ធា ។

អហំ វោ តេន កាលេន អហោសី តត្ថ ភិក្ខុវោ
 ឆាតរាជា តទាយោសី វរំ ឆាវេថ ជាតកន្តិ ។

ឆទ្ធសុត្តន្តជាតកំ ចតុត្ថំ ។

សម្បវដ្តាតកំ

[៤៨១] រដ្ឋញ្ច បដិបទ្ធស្នា
 មហាន្តំ បត្តមិច្ឆាមិ

អាទិបច្ចំ សុចីរត
 វិទេត្តំ បបរី ឥមំ ។

១ ម. វិតសល្លោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អ្នកទាំងឡាយ បានឃើញនាងកុមារីណានៅជំទង់ ស្ងៀក
 សំពត់កាសាវៈ ជាអ្នកបួស នាងកុមារីនោះ ក្នុងកាលនោះ គឺ
 ព្រះរាជកញ្ញា ឯស្តេចជំរីក្នុងកាលនោះ គឺតថាគតឯង ព្រាន
 ព្រៃណា កាន់យកនូវភ្នំកុំទាំងឡាយនៃជំរីជ្រៃសើរ ជាភ្នំកង្កែប
 ល្អស្អាត មិនមានភ្នំកង្កែបទៀតប្រៀបធៀបបានលើផែនដី ហើយ
 ចូលទៅកាន់កាសិបុរី ព្រានព្រៃនោះក្នុងកាលនោះ គឺទេវ-
 ទត្ត ។ ព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គប្រាសចាកសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ
 ប្រាសចាកសេចក្តីសោក ប្រាសចាកនូវកូនសរគឺរាគៈ បាន
 ជ្រាបច្បាស់ដោយព្រះអង្គឯង ហើយទ្រង់សម្តែង នូវចរិត
 ខ្ពស់និងទាបអំពីដើមនេះ ដែលអន្ទោលទៅ អស់កាលដ៏យូរ
 ហាក់ដូចមិនកន្លងថ្ងៃ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនោះ តថាគតនៅក្នុងទីនោះ កាលនោះ
 តថាគតជាស្តេចជំរី អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាំទុកនូវជាតកយ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ឆទ្ទន្តជាតក ទី ៤ ។

សម្តែងជាតក

[២៨១] (ព្រះបាទធនញ្ញាយកោរព្យៈ ត្រាស់សួរថា) នៃសុបិរតៈ យើង
 បាននូវរាជសម្បត្តិផង បាននូវភាពជាធំផង យើងប្រាថ្នា ដើម្បី
 ដល់នូវភាពជាធំ ប្រាថ្នាដើម្បីត្រួតត្រា នូវផែនដីនេះ ។

តីសនិបាតេ បញ្ចមំ សម្មវជាតកំ

ធម្មេន នោ អធម្មេន	អធម្មោ មេ ន រុច្ចតិ
កិច្ចោវ ធម្មោ ចរិតោ	រញ្ញោ ហោតិ សុច្ឆរត ។
ឥធម្មេន ចេវានិច្ឆិតា យេន	បេច្ច យេន អនិច្ឆិតា
យសំ ទេវមនុស្សសុ	យេន បប្បោមុ ព្រាហ្មណ ។
យោហំ អត្តញ្ច ធម្មញ្ច	កត្តមិច្ឆាមិ ព្រាហ្មណ
តំ ត្វំ អត្តញ្ច ធម្មញ្ច	ព្រាហ្មណក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។
[៤៨២] នាញ្ញត្រ វិជុរា រាជ	តទក្ខាតុមរហាតិ
យំ ត្វំ អត្តញ្ច ធម្មញ្ច	កត្តមិច្ឆសិ ខត្តិយ ។
[៤៨៣] ឯហិ ខោ បហិតោ កច្ច	វិជុរស្ស ឧបន្តិកំ
និក្ខញ្ញមំ សុវណ្ណស្ស	ហារំ កច្ច សុច្ឆរត
អភិហារំ ឥមំ ទដ្ឋ	អត្តធម្មានុសិដ្ឋិយា ។
[៤៨៤] ស្វាធិប្បាតា ការទ្វាដោ	វិជុរស្ស ឧបន្តិកំ
តមទ្ធុស មហាព្រហ្ម	អសមាជំ សកេ យវេ ។

តីសនិបាត សម្តវជានិក ទី ៥

(យើងប្រកប) ដោយធម៌ មិនប្រកបដោយអធម៌ទេ ព្រោះអធម៌មិន
ពេញចិត្តដល់យើងឡើយ ម្នាលសុច្ឆរិតៈ ធម៌ជាចរិតរបស់ព្រះរាជា
ពួកជនត្រូវតែធ្វើ ។ នៃព្រាហ្មណ៍ យើងដែលពួកជនមិននិន្ទា ក្នុង
លោកនេះ ដោយអត្តនិងធម៌ណាផង មិននិន្ទាក្នុងបរលោក ដោយ
អត្តនិងធម៌ណាផង គប្បីដល់នូវសុភិយយស ក្នុងទេវលោកនិង
មនុស្សលោក ដោយអត្តនិងធម៌ណាផង ។ នៃព្រាហ្មណ៍ យើង
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវអត្តនិងធម៌នោះៗ នៃព្រាហ្មណ៍ អ្នកដែលយើង
សួរហើយ ចូរប្រាប់នូវអត្តនិងធម៌នោះ ។

[២៨២] (សុច្ឆរិតព្រាហ្មណ៍ ក្រាបទូលថា) បពិត្រព្រះខត្តិយរាជ ព្រះអង្គ
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវអត្តនិងធម៌ណា តែវៀរចាកវិជុរព្រាហ្មណ៍ហើយ
បុគ្គលដទៃ មិនគួរនឹងប្រាប់នូវអត្តនិងធម៌នោះបានទេ ។

[២៨៣] (ព្រះរាជា...) នៃសុច្ឆរិតៈ អ្នកចូរមកនេះ អ្នកឯងត្រូវយើងប្រើ
ទៅ អ្នកចូរទៅកាន់សម្នាក់នៃវិជុរព្រាហ្មណ៍ ចូរនាំយកនូវឆ្កែរ
នៃមាសនេះទៅចុះ អ្នកចូរឲ្យនូវឆ្កែរនៃមាសនេះ ជាគ្រឿងបូជា
ដល់ការប្រៀនប្រដៅនូវអត្តនិងធម៌ ។

[២៨៤] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) សុច្ឆរិតព្រាហ្មណ៍ ជាការទ្វាជគោត្រនោះ
បានទៅកាន់សម្នាក់នៃវិជុរព្រាហ្មណ៍ សុច្ឆរិតៈ ជាមហាព្រាហ្មណ៍
ក៏បានឃើញវិជុរព្រាហ្មណ៍នោះ កំពុងតែបរិភោគក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤៨៥] រញ្ជ្រាហំ បហិតោ ទូតោ កោរព្យស្ស យសស្សិដោ

អត្ថំ ធម្មញ្ច បុច្ឆសិ ឥច្ចព្រិ យុទិដ្ឋិលោ

តំ ត្ថំ អត្តញ្ច ធម្មញ្ច វិធុរក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។

[៤៨៦] កដ្ឋិ មេ បិទហិស្សន្តិ ន តំ សក្កោមិ ព្រាហ្មណា

អបិទត្ថំ មហាសិទ្ធិំ តំ កចំ សោ ភវិស្សតិ

ន តេ សក្កោមិ អក្ខាតំ អត្ថំ ធម្មញ្ច បុច្ឆិតោ ។

កទ្រិកាហេ ច មេ បុត្តោ ឱរសេ មម អត្រដោ

តំ ត្ថំ អត្តញ្ច ធម្មញ្ច កត្តា បុច្ឆស្ស ព្រាហ្មណា ។

[៤៨៧] ស្វាទិប្បាតា ការទ្វាដោ កទ្រិការស្ស សន្តិកំ

តមទ្ធុស មហាព្រហ្មា និសិទ្ធិំ សម្មិ វេស្មនិ ។

[៤៨៨] រញ្ជ្រាហំ បហិតោ ទូតោ កោរព្យស្ស យសស្សិដោ

អត្ថំ ធម្មញ្ច បុច្ឆសិ ឥច្ចព្រិ យុទិដ្ឋិលោ

តំ ត្ថំ អត្តញ្ច ធម្មញ្ច កទ្រិការ បព្រ័ហិ មេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៨៥] (សុចីរតព្រាហ្មណ៍...) ខ្ញុំជាទូតរបស់ព្រះបាទកោរព្យៈដ៏មាន
យស ទ្រង់ប្រើមក ព្រះបាទធនញ្ញាយកោរព្យៈ ជាយុធិដ្ឋិលគោត្រ
ទ្រង់មានព្រះឱង្ការថា អ្នកចូរសួរនូវអត្ថនិងធម៌ បពិត្រវិជុរ អ្នក
ដែលខ្ញុំសួរហើយ ចូរប្រាប់នូវអត្ថនិងធម៌នោះ ។

[២៨៦] (វិជុរព្រាហ្មណ៍...) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំ(គិតថា) អញនឹងបិទ
នូវទន្លេគង្គា តែមិនអាចបិទនូវទន្លេដ៏ធំនោះបាន ព្រោះហេតុនោះ
ឱកាសនោះ នឹងមានដូចម្តេចកើត ខ្ញុំដែលអ្នកសួរហើយមិនអាច
ដើម្បីប្រាប់នូវអត្ថនិងធម៌បានទេ ។ តែខ្ញុំមានកូនប្រុសមួយឈ្មោះ
ភទ្រការ ជាឱរស ជាកូនបង្កើតរបស់ខ្ញុំ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ
ហេតុនោះ អ្នកចូរទៅសួរអត្ថនិងធម៌ចំពោះភទ្រការនោះចុះ ។

[២៨៧] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) សុចីរតព្រាហ្មណ៍ ជាការទ្វាជគោត្រនោះ
បានទៅកាន់សម្មាកភទ្រការកុមារ សុចីរតៈ ជាមហាព្រាហ្មណ៍
បានឃើញភទ្រការកុមារនោះ កំពុងអង្គុយនៅក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន ។

[២៨៨] (សុចីរតព្រាហ្មណ៍...) ខ្ញុំជាទូតរបស់ព្រះបាទកោរព្យៈដ៏មាន
យស ទ្រង់ប្រើមក ព្រះបាទកោរព្យៈ ជាយុធិដ្ឋិលគោត្រ ទ្រង់
ត្រាស់ថា អ្នកចូរសួរនូវអត្ថនិងធម៌ ម្ចាស់ភទ្រការកុមារ ព្រោះ
ហេតុនោះ អ្នកចូរប្រាប់នូវអត្ថនិងធម៌ ដល់ខ្ញុំ ។

[៤៨៩] មំសកាជំ អវហាយ	កោជំ អនុបតាមហំ
ន តេ សក្កោមិ អក្កាតំ	អត្ថំ ធម្មញ្ច បុច្ឆិតោ ។
សញ្ញយោ នាម មេ ភាតា	កនិជ្ជោ មេ សុច្ឆីរត
តំ ត្ថំ អត្ថញ្ច ធម្មញ្ច	កត្តា បុច្ឆស្សុ ព្រាហ្មណា ។
[៤៩០] ស្វាធិប្បាតា ការទ្វាដោ	សញ្ញយស្សុ ឧបន្តិកំ
តមទ្ធុស មហាព្រហ្មា	និសិទ្ធិំ សម្មិ បរិសតិ ។
[៤៩១] រញ្ញោហំ បហិតោ ទូតោ	កោរព្យស្សុ យសស្សិនោ
អត្ថំ ធម្មញ្ច បុច្ឆេសិ	ឥច្ចព្រិ យុធិដ្ឋិលោ
តំ ត្ថំ អត្ថញ្ច ធម្មញ្ច	សញ្ញយក្កាហិ បុច្ឆិតោ ។
[៤៩២] សទា មំ តិលតេ មច្ចុ	សាយំ ចាតោ សុច្ឆីរត
ន តេ សក្កោមិ អក្កាតំ	អត្ថំ ធម្មញ្ច បុច្ឆិតោ ។
សម្ពវោ នាម មេ ភាតា	កនិជ្ជោ មេ សុច្ឆីរត
តំ ត្ថំ អត្ថញ្ច ធម្មញ្ច	កត្តា បុច្ឆស្សុ ព្រាហ្មណា ។

តីសនិបាត សម្តវជាតក ទី ៥

[២៨៧] (ភក្ខុការកុមារ...) ខ្ញុំទើបទម្លាក់ចោលនូវអម្រែកសាច់ហើយ
ដេញតាមនូវទន្ធលង់ ខ្ញុំដែលអ្នកសួរហើយ មិនអាចនឹងប្រាប់ នូវ
អត្ថនិងធម៌បានទេ ។ បពិត្រសុចីរតព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំមានបួនប្រុសម្នាក់
ឈ្មោះសញ្ជ័យ បពិត្រសុចីរតព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ អ្នក
ចូរទៅសួរ នូវអត្ថនិងធម៌ ចំពោះសញ្ជ័យនោះចុះ ។

[២៨៨] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) សុចីរតព្រាហ្មណ៍ ជាភារទ្វាជគោត្រនោះ បាន
ទៅកាន់សម្នាក់សញ្ជ័យកុមារ សុចីរតៈជាមហាព្រាហ្មណ៍ បាន
ឃើញនូវសញ្ជ័យកុមារនោះ អង្គុយក្នុងកណ្តាលបរិស័ទរបស់ខ្លួន ។

[២៨៩] (សុចីរតព្រាហ្មណ៍...) ខ្ញុំជាទូត ព្រះបាទជនញ្ជ័យកោរព្យៈ ដ៏
មានយសទ្រង់ប្រើមក ព្រះបាទជនញ្ជ័យកោរព្យៈយុធិដ្ឋិលគោត្រ
មានព្រះឱង្ការថា អ្នកចូរសួរនូវអត្ថនិងធម៌ ម្ចាស់សញ្ជ័យកុមារ
ព្រោះហេតុនោះ អ្នកដែលខ្ញុំសួរហើយ ចូរប្រាប់នូវអត្ថនិងធម៌ ។

[២៩០] (សញ្ជ័យកុមារ...) បពិត្រសុចីរតព្រាហ្មណ៍ មច្ចុតែងលេបខ្ញុំ
រាល់ល្ងាចរាល់ព្រឹក សព្វៗ កាល ខ្ញុំដែលអ្នកសួរហើយ មិនអាច
នឹងប្រាប់នូវអត្ថនិងធម៌ ដល់អ្នកបានទេ ។ បពិត្រសុចីរតព្រាហ្មណ៍
ខ្ញុំមានបួនប្រុសម្នាក់ ឈ្មោះសម្តវៈ បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុ
នោះ អ្នកចូរទៅសួរ នូវអត្ថនិងធម៌ ចំពោះសម្តវៈនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤៩៣] អញ្ញតោ វត ភោ ធម្មោ ឆាយំ អស្មាភិ រុច្ចតិ
 តយោ ជនា បិតាបុត្តា តេ សុបញ្ញាយ នោ វិទូ ។
 ន តំ សក្កោម អក្ខាតំ អត្ថំ ធម្មញ្ច បុច្ឆិតា
 កមំ នុ ទហារោ ជញ្ញា អត្ថំ ធម្មញ្ច បុច្ឆិតោ ។

[៤៩៤] មា ទំ ទហារោតិ មញ្ញាសិ អបុច្ឆិតាន សម្បវំ
 បុច្ឆិតា សម្បវំ ជញ្ញា អត្ថំ ធម្មញ្ច ព្រាហ្មណ ។
 យថាបិ ចន្ទោ វិមលោ កច្ចំ អាកាសជាតុយា
 សព្វេ តារកណោ លោកេ អាកាយ អតិរោចតិ
 ឯវម្បិ ទហារូបេតោ បញ្ញាយោគេន សម្បវោ
 មា ទំ ទហារោតិ មញ្ញាសិ អបុច្ឆិតាន សម្បវំ
 បុច្ឆិតា សម្បវំ ជញ្ញា អត្ថំ ធម្មញ្ច ព្រាហ្មណ ។
 យថាបិ រម្មកោ មាសោ តិម្ហានំ ហោតិ ព្រាហ្មណ
 អតេរញ្ញេហិ មាសេហិ ទុមបុប្ផេហិ សោភតិ ។
 ឯវម្បិ ទហារូបេតោ បញ្ញាយោគេន សម្បវោ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២៩៣] (សុចីរតព្រាហ្មណ៍...) ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន បញ្ញាធម៌ ក៏អស្ចារ្យ
ម៉្លោះ សម្តែកុមារនេះ យើងមិនពេញចិត្តទេ ព្រោះជនៗ នាក់ ឪពុក
និងកូនទាំងនោះ មិនដឹងច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាទៅហើយ ។ អ្នកទាំង-
ឡាយដែលខ្ញុំសួរហើយ មិនអាចប្រាប់នូវអត្តនិងធម៌បាន ចំណង់
បើកូនក្មេង ដែលខ្ញុំសួរអត្តនិងធម៌ហើយ គប្បីដឹងដូចម្តេចកើត ។

[២៩៤] (សញ្ញាយកុមារ...) បពិត្រសុចីរតព្រាហ្មណ៍ លោកកុំសម្គាល់
សម្តែកុមារនោះថា នៅក្មេង ហើយមិនសួរ ត្រូវតែសួរនូវសម្តែ-
កុមារ ទើបដឹងនូវអត្តនិងធម៌ ។ ព្រះចន្ទ្រ ប្រាសចាកមន្ទិល
កាលដើរទៅតាមអាកាសធាតុ រុងរឿងកន្លងនូវពួកផ្កាយទាំងអស់
ក្នុងលោក ដោយពន្លឺ យ៉ាងណាមិញ បពិត្រសុចីរតព្រាហ្មណ៍
សម្តែកុមារ ពិតជានៅក្មេងមែន (តែរុងរឿងកន្លងនូវពួកបណ្ឌិតដ៏
សេស)ដោយបញ្ញានិងការព្យាយាម ក៏យ៉ាងនោះដែរ លោកកុំ
សម្គាល់នូវសម្តែកុមារនោះថានៅក្មេង ហើយមិនសួរ ត្រូវតែសួរ
នូវសម្តែកុមារ ទើបដឹង នូវអត្តនិងធម៌ ។ បពិត្រព្រាហ្មណ៍
បណ្តាខែខាងគិម្ភរដូវទាំងឡាយ ខែចៃត្ររុងរឿង ដោយផ្កាលើ
ទាំងឡាយ ជាងខែទាំងឡាយដទៃទៀត យ៉ាងណាមិញ ។
សម្តែកុមារ ពិតមែនតែនៅក្មេង (តែរុងរឿងកន្លង នូវពួក
បណ្ឌិតដ៏សេស) ដោយបញ្ញានិងការព្យាយាម ក៏យ៉ាងនោះដែរ

តីសនិបាតេ បញ្ចមំ សម្ពុរជាតកំ

មា នំ ទហារោតិ មញ្ញាសិ	អបុច្ឆិត្វាន សម្ពុរំ
បុច្ឆិត្វា សម្ពុរំ ជញ្ញា	អត្ថំ ធម្មញ្ច ព្រាហ្មណ ។
យថាមិ ហិមវា ព្រហ្ម	បព្វតោ កន្ធមាទនោ
នាណុក្ខេហិ សញ្ញន្នោ	មហាក្ខតកណាលយោ
ឱសដេហិ ច ទិព្វហិ	ទិសា កាតិ បវាតិ ច ។
ឯវម្បិ ទហារុបេតោ	បញ្ញាយោគេន សម្ពុរោ
មា នំ ទហារោតិ មញ្ញាសិ	អបុច្ឆិត្វាន សម្ពុរំ
បុច្ឆិត្វា សម្ពុរំ ជញ្ញា	អត្ថំ ធម្មញ្ច ព្រាហ្មណ ។
យថាមិ ចារកោ ព្រហ្ម	អច្ឆិមាលី យសស្សិមា
ជលមាណោ វនេ កច្ឆ	អនលោ កណ្ណវត្តនី
យតាសនោ ធូមកេតុ	ឧត្តមាហោវនន្ធយោ
និស្សិវេ ^(១) បព្វតក្កស្មី	ពហុតេជោ វិរោចតិ ។
ឯវម្បិ ទហារុបេតោ	បញ្ញាយោគេន សម្ពុរោ
បុច្ឆិត្វា សម្ពុរំ ជញ្ញា	អត្ថំ ធម្មញ្ច ព្រាហ្មណ ។

១ ឱ. និស្សិវេត្ថ ។

តីសនិបាត សម្តវជាតក ទី ៥

បពិត្រព្រាហ្មណ៍ លោកកុំសម្គាល់សម្តវកុមារនោះថានៅក្មេង ហើយ
មិនសួរ ត្រូវតែសួរនូវសម្តវកុមារ ទើបដឹងនូវអត្តនិងធម៌ ។ បពិត្រ
ព្រាហ្មណ៍ ភ្នំគន្ធមាទនៈមានទឹកសន្សើម ជាលំនៅនៃពពួកទេវតា
ដេរជាសដោយដើមឈើផ្សេងៗទាំងឡាយផង ដោយឱសធាជាទិព្វ
ទាំងឡាយផង រមែងញ៉ាំងទិសទាំងឡាយឲ្យភ្លឺច្បាស់ផង ផ្សាយទៅ
កាន់ទិសទាំងឡាយ(ដោយក្លិនក្រអូប)ផង យ៉ាងណាមិញ ។ សម្តវ-
កុមារ ពិតមែនតែនៅក្មេង (តែរុងរឿងកន្លងនូវពួកបណ្ឌិតដ៏សេស)
ដោយបញ្ញានិងការព្យាយាម ក៏យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រាហ្មណ៍
លោកកុំសម្គាល់នូវសម្តវកុមារនោះថានៅក្មេង ហើយមិនសួរ ត្រូវ
តែសួរនូវសម្តវកុមារ ទើបដឹងនូវអត្តនិងធម៌ ។ បពិត្រព្រាហ្មណ៍
ភ្លើងប្រក្រតី ប្រកបដោយអណ្តាត មានអំណាច កាលឆេះនូវគុម្ព
ឈើក្នុងព្រៃ មិនចេះឆ្កែត រមែងញ៉ាំងពណ៌ខ្មៅឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ជា
សភាវៈឆេះនូវខ្លាញ់ មានផ្សែងជាទង់ ឆេះនូវដងព្រៃស្តុក មាន
របស់សម្រាប់ឆេះដ៏ច្រើន រមែងរុងរឿងលើកំពូលភ្នំ ក្នុងវេលាយប់
យ៉ាងណាមិញ ។ សម្តវកុមារ ពិតមែនតែនៅក្មេង(តែរុងរឿងកន្លង
នូវពួកបណ្ឌិតដ៏សេស) ដោយបញ្ញានិងការព្យាយាម ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ បពិត្រព្រាហ្មណ៍ លោកកុំសម្គាល់នូវសម្តវកុមារនោះថានៅក្មេង
ហើយមិនសួរ ត្រូវតែសួរនូវសម្តវកុមារ ទើបដឹងនូវអត្តនិងធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ជវេន ភទ្រិ ជានន្តិ	ពសិពទ្ធព្វា វាហិយេ ^(១)
នោហោន ធនុំ ជានន្តិ	ភាសមាណព្វា បស្និកំ ។
ឯវម្បិ ទហរូបេតោ	បញ្ញាយោគេន សម្ភវោ
មា នំ ទហារោតិ មញ្ញាសិ	អបុច្ឆិត្វាន សម្ភវំ
បុច្ឆិត្វា សម្ភវំ ជញ្ញា	អត្ថំ ធម្មព្វា ព្រាហ្មណា ។
[៤៩៥] ស្វាធិប្បាតា ភារទ្វាដោ	សម្ភវស្ស ឧបន្តិកំ
តមទ្ធល មហាព្រហ្មា	កីឡមាណំ ពហីបុរេ ។
[៤៩៦] រញ្ញោហំ បហិតោ ទូតោ	កោរព្យស្ស យសស្សិដោ
អត្ថំ ធម្មព្វា បុច្ឆេសិ	ឥច្ចព្រិ យុធិដ្ឋិលោ
តំ ត្ថំ អត្ថព្វា ធម្មព្វា	សម្ភវក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។
[៤៩៧] តក្សំ តេ អហាមក្ខិស្សំ	យថាបិ កុសលោ តថា
រាជា ច ខោ តំ ជានាតិ	យទិ កាហាតិ វា ន វា ។

១ ម. វាហានេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ជនទាំងឡាយ ស្គាល់សេះដ៏ចម្រើនដោយល្បឿនផង ស្គាល់គោ
បម្រើក្នុងការផ្ទុកផង ស្គាល់មេគោដោយរឹតនូវទឹកដោះផង ស្គាល់
អ្នកប្រាជ្ញកាលនិយាយផង យ៉ាងណាមិញ ។ សម្តែងកុមារ ពិត
មែនតែនៅក្មេង (តែរុងរឿងកន្លងនូវពួកបណ្ឌិតដ៏សេស) ដោយ
បញ្ញានិងការព្យាយាម ក៏យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រាហ្មណ៍ លោក
កុំសម្គាល់នូវសម្តែងកុមារនោះថា នៅក្មេង ហើយមិនសូវ ត្រូវតែ
សួរនូវសម្តែងកុមារ ទើបដឹងនូវអត្ថនិងធម៌ ។

[២៩៥] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) សុចីរតព្រាហ្មណ៍ ជាការទ្វាជគោត្រនោះ
បានទៅកាន់សម្នាក់នៃសម្តែងកុមារ សុចីរតៈ ជាមហាព្រាហ្មណ៍
បានឃើញនូវសម្តែងកុមារនោះ កំពុងលេងខាងក្រៅទីលំនៅ ។

[២៩៦] (សុចីរតព្រាហ្មណ៍...) ខ្ញុំជាទូតរបស់ព្រះបាទកោរព្យៈ ដ៏មាន
យស ទ្រង់ប្រើមក ព្រះបាទកោរព្យៈ យុទ្ធិជ្ជិលគោត្រ ទ្រង់
ត្រាស់ថា អ្នកចូរសួរនូវអត្ថនិងធម៌ នៃសម្តែងកុមារ ព្រោះហេតុនោះ
នាងឯង ដែលខ្ញុំសួរហើយ ចូរប្រាប់នូវអត្ថនិងធម៌ ។

[២៩៧] (សម្តែងកុមារ...) បើដូច្នោះ អ្នកឈ្លាសវៃ (និយាយ) យ៉ាងណា
ខ្ញុំនឹងប្រាប់អ្នក យ៉ាងនោះ ព្រះរាជានឹងទ្រង់ជ្រាប នូវប្រស្នានោះ
ទោះបីព្រះអង្គធ្វើតាមក្តី មិនធ្វើតាមក្តី ។

តីសនិបាតេ ឆដ្ឋំ មហាកបិជាតកំ

[៤៩៨] អដ្ឋ សុវេតិ សំសេយ្យ	រញ្ញា បុដ្ឋោ សុច្ឆរត
មាកត្វា អវសី រាជា	អត្តេ ជាតេ យុទិដ្ឋិលោ
អដ្ឋត្តញ្ញោ សំសេយ្យ	រញ្ញា បុដ្ឋោ សុច្ឆរត
កុម្មត្តំ ន និវេសេយ្យ	យថា មុន្នោ អចេតសោ ។
អត្តានំ នាតិវត្តេយ្យ	អធម្មំ ន សមាចរេ
អតិវត្តេ នប្បតារេយ្យ	អនត្តេ ន យុតោ សិយា ។
យោ ច ឯតានិ ហានានិ	កត្តំ ជាតាតិ ខត្តិយោ
សទា សោ វឌ្ឍតេ រាជា	សុក្កបក្ខោ ចដ្ឋិមា ។
ញាតីនព្វា មិយោ ហោតិ	មិត្តេសុ ច វិរោចតិ
កាយស្ស ភេទា សប្បញ្ញោ	សក្កំ សោ ឧបបដ្ឋតីតិ ។

សម្ភវជាតកំ បញ្ចមំ ។

មហាកបិជាតកំ

[៤៩៩] ពារាណាស្សំ អហុ រាជា	កាសីនំ វដ្ឋវឌ្ឍនោ
មិត្តាមច្ចុបរិព្យុទ្ធោ	អភមាសិ មិតានិទំ ។

តីសនិបាត មហាកបិដាតក ទី ៦

[២៩៨] បពិត្រសុចីរតព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលដែលព្រះរាជាសួរថា (យើងធ្វើ កុសល) ក្នុងថ្ងៃនេះឬ គប្បីក្រាបទូលថា ក្នុងថ្ងៃស្អែកវិញ កាលបើ សេចក្តីត្រូវការកើតឡើងហើយ ព្រះបាទកោរព្យៈ ជាយុធិដ្ឋិលគោត្រ កុំធ្វើតាមពាក្យ(នោះ) ហើយនៅស្ងៀមឡើយ បុគ្គលដែលព្រះរាជា សួរហើយ គប្បីក្រាបបង្គំទូលនូវខន្ធបញ្ចកៈ ជាខាងក្នុងតែម្យ៉ាង សូមព្រះរាជាកុំសេពនូវផ្លូវខុស ដូចបុគ្គលវង្វេងដោយឥតចេតនា ។ ព្រះរាជាកុំប្រព្រឹត្តកន្លងនូវអត្តភាព កុំប្រព្រឹត្តនូវអធម៌ កុំចម្លងគេក្នុងទី មិនមែនជាកំពង់ កុំប្រកបក្នុងសេចក្តីវិនាសឡើយ ។ លុះតែក្សត្រិយ៍ ណា ទ្រង់ជ្រាបហើយធ្វើនូវហេតុទាំងឡាយនេះ ព្រះរាជានោះទើប ចម្រើនរាល់ពេល ដូចជាព្រះចន្ទ្រក្នុងសុក្តបក្ស ។ ព្រះរាជានោះប្រកប ដោយប្រាជ្ញា រមែងជាទីស្រឡាញ់នៃពួកញាតិផង រុងរឿងក្នុង ពួកមិត្តផង លុះបែកធ្លាយរាងកាយ រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ។

ចប់ សម្តែងជាតក ទី ៥ ។

មហាកបិដាតក

[២៩៩] (ព្រះសាស្តាទ្រង់សម្តែងថា) ព្រះរាជា ក្នុងក្រុងពារាណសី ព្រះ អង្គញ្ញាំងដែន របស់ពួកជនអ្នកដែនកាសិឲ្យចម្រើន ព្រះអង្គមាន ពួកមិត្តនិងអាមាត្យហែហមហើយ ស្តេចទៅកាន់មិគាជិនឧទ្យាន ។

តត្ថ ព្រាហ្មណាមទ្ធកិច្ចិ	សេតំ ចិត្រំ កិលាសិទំ
វិទូស្តំ កោវិទ្យារំ	កឹសំ ធមនិសន្តតំ ។
បរមការុញ្ញតំ បត្តំ	ទិស្វា កិច្ចកតំ នរំ
អរច ព្យម្ហិតោ រាជា	យក្ខានំ កតមោនុសិ ។
ហត្ថចាទា ច តេសេតា	តតោ សេតតរំ សិរោ
កត្តំ កម្មាសវណ្ណាន្តេ	កិលាសពហុលោចសិ ។
រដ្ឋនារសិសង្កាសា	បិដ្ឋិ តេ និទ្ទតុទ្ទតា
កាឡបព្វា ច តេ អង្កា	នាញ្ញំ បស្សាមិ ឯទិសំ ។
ឧក្សដ្ឋចាទោ តសិតោ	កឹសោ ធមនិសន្តតោ
នាតោ អតិក្ករោចសិ	កុតោសិ កត្ថ កច្ចសិ ។
ទុទ្ធសី អប្បកាវេសិ	ទុព្វល្លោ ភីមទស្សនោ
ជនេត្តិ យាបិ តេ មាតា	ន តំ ឥច្ឆេយ្យ បស្សិតុំ ។
កឹ កម្មមករា បុព្វេ	កឹ អវជ្ឈំ អយាតយិ
កិព្វិសំ យំ កវិត្វាន	ឥទំ ទុក្ខំ ឧចាគមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បានទតឃើញព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ កើតយូងៗស ខ្នងពពាល កើតស្រែង
មានសាច់លៀនចេញ ដូចជាផ្ការលួសផ្កង ស្កមឡើងសរសៃរវាម
ក្នុងមិតាជិនឧទ្យាននោះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ទតឃើញ ជនមាន
សេចក្តីលំបាក ដល់នូវភាពគួរអាណិតក្រៃលែង ទ្រង់ស្នើប ទ្រង់
ត្រាស់សួរថា បណ្តាពួកយក្សអ្នកជាយក្សអ្វី ។ ដែនិងជើងរបស់អ្នកស
ផង ក្បាលរបស់អ្នក សលើសជាងដែនិងជើងនោះផង ខ្លួនរបស់អ្នក
មានសម្បុរពព្រុសផង មានស្រែងដ៏ច្រើនផង ។ ខ្លួនរបស់អ្នក រងប
រដុប ដូចជាលួសដែលវេញផង អរយវៈរបស់អ្នក ដូចវល្លិលែន
ពែនផង យើងមិនដែលឃើញបុគ្គលដទៃបែបនេះឡើយ ។ អ្នក
មានជើងប្រឡាក់ដោយធូលី ជាអ្នកតក់ស្លុត ស្កម ឡើងសរសៃ
រវាម ស្រែកឃ្លាន មានសភាពជាអ្នកមិនឆ្អែត តើអ្នកមកអំពីទីណា
នឹងទៅក្នុងទីណា ។ អ្នកជាបុគ្គលលំបាកមើល មិនមានទ្រង់
ទ្រាយ មានសម្បុរមិនល្អ មើលទៅគួរខ្លាច សូម្បីតែមាតាបង្កើត
របស់អ្នក ក៏មិនចង់ឃើញអ្នកដែរ ។ អ្នកបានធ្វើនូវអំពើដូចម្តេច
ក្នុងកាលមុន អ្នកបានបៀតបៀន នូវសត្វដែលមិនគួរសម្លាប់ដូច
ម្តេច អ្នកធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ណា ក៏បាននូវសេចក្តីទុក្ខនេះ ។

[៥០០] តត្ប តេ អហាមក្ខិស្សំ	យថាបិ កុសលោ តថា
សច្ចវាទី ហិ លោកស្មី	បសំសន្តិជ បណ្ឌិតា ។
ឯកោ ចរំ តោតវេសោ	មុឡោ អច្ចសរី វេនេ
អរញ្ញោ ឡិវិលោ វិវេនេ	នាណកុញ្ញរសេវិតេ ។
វាទ្យមិតានុចរិតេ	វិប្បនដ្ឋោស្មិ កាណនេ
អចរី តត្ថ សត្តាហំ	ខុប្បិចាសសមប្បិតោ ។
តត្ថ តិណ្ណាកមទ្ធក្ខិ	វិសមដ្ឋំ ពុកុក្ខិតោ
បចាតមភិលម្ពន្តំ	សម្បន្នដលនារិនំ ។
វាតស្សិតានិ ភក្ខេសី	តានិ រុច្ចិសុ មេ ភុសំ
អតិត្តោ រុក្ខមារុយ្ហ	តត្ថ ហោស្សាមិ អស្សិតោ ។
ឯកំ មេ ភក្ខិតំ អាសិ	ទុតិយំ អភិបត្តិតំ
តតោ សា ភញ្ញថ សាខា	ឆិដ្ឋា ដរសុនា វិយ ។
សោហំ សហារ សាខាហិ	ឧទ្ធុចានោ អវសិហេ
អប្បតិដ្ឋេ អនាលម្ពេ	តិវិទុក្ខស្មិ ចាបតំ ^(១) ។

១ ម. តិវិទុក្ខស្មិ បបាតំ ។

តីសនិបាត មហាកបិដាតក ទី ៦

[៥០០] (ព្រាហ្មណ៍ក្រាបបង្គំទូលថា) បើដូច្នោះអ្នកឈ្លាសវៃ (និយាយ) យ៉ាងណាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងទូលយ៉ាងនោះព្រោះថាក្នុងលោកនេះ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងសរសើរបុគ្គលអ្នកនិយាយពាក្យពិត ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំតែម្នាក់ឯង កាលដើររកគោ ក៏វង្វេងដើរចូលទៅ ក្នុងព្រៃសូន្យសុង ជាព្រៃដាច់ទឹក ព្រៃស្ងាត់ឈឹង ដែលពួកដំរី ផ្សេងៗនៅហើយ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ វង្វេងផ្លូវក្នុងព្រៃ ដែលពួក ម្រឹគកាចដើរទៅមក ជាអ្នកមានសេចក្តីស្រេកឃ្លានអស់៧ថ្ងៃ ដើរ ទៅក្នុងព្រៃនោះ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ត្រូវសេចក្តីស្រេកឃ្លានគ្រប សង្កត់ ក៏បានឃើញដើមទន្លាប់ក្នុងព្រៃនោះ ដុះនៅក្នុងទីមិនស្មើ សំយុងទៅកាន់ជ្រោះ ជាឈើទ្រទ្រង់នូវផ្លែមានរសផ្អែម ។ ទូល ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានទទួលទានផ្លែឈើទាំងឡាយ ដែលខ្យល់បក់ធ្លាក់ ចុះមក ផ្លែឈើទាំងនោះ ពេញចិត្តទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំយ៉ាងក្រៃលែង ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនឆ្កែត ក៏ឡើងលើដើម ដោយគិតថានឹងស៊ីឲ្យ ឆ្កែតស្តប់ស្តល់លើដើមនោះ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទទួលទានផ្លែទន្លាប់ មួយហើយ ប្រាថ្នាផ្លែជាគម្រប់ពីរទៀត លំដាប់នោះ មែកឈើនោះ ក៏បាក់ ហាក់ដូចជាគេកាប់នឹងប្តូរថៅ ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនោះក៏ជាប់ មកជាមួយនឹងមែកឈើ មានជើងឡើងលើ មានក្បាលចុះក្រោម ធ្លាក់ចុះទៅក្នុងជ្រោះភ្នំ ដែលមិនមានទីឈរ មិនមានទីតោង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យស្មា ច វារិ កម្ពីរំ	តស្មា ន សមបដ្ឋិសំ
តត្ថ សេសី និរាជន្ទោ	អន្ធា ទសវត្តិយោ ។
អថេត្ថ កកិ មាគច្ឆិ	កោនដ្ឋុលោ ទរិចរោ
សាខាហិ សាខំ វិចរន្ទោ	ខាទមាដោ ទុមប្បលំ
សោ មំ ទិស្វា កីសំ បណ្ណំ	ការុញ្ញមករំ មយិ ។
អម្ពោ កោ ធាម សោ ឯត្ថ	ឯវំ ទុក្ខេន អដ្ឋិតោ
មនុស្សោ អមនុស្សោ វា	អត្តានម្មេ បវេទយ ។
តស្សញ្ញាលី បណាមេត្វា	ឥទំ វចនមព្រី
មនុស្សោហំ វសម្បត្តោ	សា មេ នត្តិ ឥតោ កតិ
តំ វោ វទាមិ ភទ្ធន្តេ	ត្វញ្ច មេ សវណំ កវ ។
ករុំ សិលំ កហេត្វាន	វិចរី បព្វតេ កកិ
សិលាយ យោត្តំ កត្វាន	និសកោ ឯតទព្រី ។
ឯហិ មេ បិដ្ឋិមារុយ្ហ	កីរំ កណ្ណាហិ ពាហុហិ
អហាដ្ឋំ ខុទ្ធវិស្សាមិ	កិរិទុក្ខត វេកសា ។
តស្ស តំ វចនំ សុត្វា	វានវិទ្ធស្ស សិរិមតោ
បិដ្ឋិមារុយ្ហ ធិរស្ស	កីរំ ពាហាហិ អក្កហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទឹកជ្រៅ មានត្រីមណា ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនធ្លាក់ដល់ត្រីមណោះទេ
 មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ មិនមានទីពឹង ដេកក្នុងជ្រោះនោះអស់ ១០
 រាត្រីគត់ ។ ត្រានោះស្វាមានកន្ទុយដូចជាកន្ទុយគោ ត្រាច់ទៅតាម
 ជ្រោះភ្នំ មកដល់ទីនោះ លោតពីមែកមួយ ទៅកាន់មែកមួយ បាន
 ស៊ីនូវផ្លែឈើ ស្វានោះបានឃើញនូវទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ដែលស្តម
 ស្មេកស្មាំង ក៏ធ្វើនូវសេចក្តីករុណាចំពោះទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ សួរ
 ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកឯងនេះជាអ្វី ត្រូវទុក្ខគ្របសង្កត់ក្នុងទីនេះ
 យ៉ាងនេះ អ្នកជាមនុស្ស ឬមិនមែនមនុស្ស ចូរប្រាប់ខ្លួនដល់យើង ។
 ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ក៏ប្រណាម្យអញ្ជាលី ចំពោះស្វានោះ ហើយពោល
 នូវពាក្យនេះថា ខ្ញុំជាមនុស្សដល់នូវអំណាចនៃ (សេចក្តីវិនាស)
 ខ្ញុំទៅអំពីទីនេះមិនបានទេ ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំជម្រាបអ្នក សូម
 សេចក្តីចម្រើន មានដល់អ្នក សូមអ្នកជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំ ។ ស្វាដ៏
 ប្រសើរ ត្រាច់ទៅលើភ្នំ ក៏យកនូវថ្មដ៏ធ្ងន់ ចងខ្សែនឹងថ្ម ហើយ
 ពោលនូវពាក្យនេះថា អ្នកចូរមក ចូរឡើងជិះខ្នងខ្ញុំ ហើយតោង
 កខ្ញុំដោយដៃទាំងពីរ ខ្ញុំនឹងស្រង់អ្នកចាកជ្រោះភ្នំ ដោយកម្លាំង ។
 ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានឮពាក្យស្តេចស្វាដ៏មានសិរីនោះ ក៏ឡើង
 ជិះខ្នង នៃស្វាជាអ្នកប្រាជ្ញ ហើយតោងកដោយដៃទាំងពីរ ។

តីសនិបាតេ ឆដ្ឋំ មហាកបិជាតកំ

សោ មំ តតោ សមុដ្ឋាសិ	តេជសី ពលវា កបិ
វិហញ្ញមាណោ កិច្ចេន	កិរិទុក្កត វេកសា ។
ឧទ្ធវិត្តាន មំ សន្តោ	និសកោ ឯតទព្រិ
ឥដ្ឋ្យ មំ សម្ម រក្ខុស្សុ	បស្សុបិស្សំ មុហុត្តកំ ។
សីហា ព្យក្សា ច ធីបិ ច	អច្ឆកោកតវច្ឆយោ
តេ មំ បមត្តំ ហីសេយ្យំ	តេ ត្វំ ទិស្វា និវារយ ។
ឯវំ មេ បរិត្តាត្វន	បស្សុបិ សោ មុហុត្តកំ
តទាហំ ចាបិកំ ទិដ្ឋិ	បដិលច្ចិ អយោនិសោ ។
កក្ខោ អយំ មនុស្សានំ	យថា ចញ្ញោ វនេ មិកា
យន្ទនិមំ វធិត្វាន	នាតោ ខាទេយ្យ វានំ ។
អសិតោ ច កមិស្សាមិ	មំសមាទាយ សម្ពលំ
កក្ការំ និត្តរិស្សាមិ	ចាថេយ្យំ មេ ករិស្សតិ ។
តតោ សិលំ កហេត្វាន	មត្តកំ សន្និកាឡយី
មម ភត្តកិលន្តស្ស	បហាវោ ទុព្វលោ អហុ ។
សោ ច វេកេនុទប្បត្តោ	កបិ រុហិរមក្ខិតោ
អស្សុបុណ្ណេហិ នេត្តេហិ	វោទន្តោ មំ ឧទិត្តតិ ។

តីសនិបាតេ មហាកបិជាតក ទី ៦

ស្វានោះ មានតេជះមានកម្លាំង នឿយហត់ ដោយសេចក្តីលំបាក
 បានស្រង់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំចាកជ្រោះភ្នំដោយរហ័ស ។ ស្វាជាសប្បុរស
 ដ៏ប្រសើរ លុះស្រង់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំរួចហើយ ក៏ពោលនូវពាក្យ
 នេះថា នែសម្លាញ់អ្នកចូររក្សានូវខ្ញុំផង ខ្ញុំនឹងសម្រាកមួយរំពេច ។
 បើពួកសត្វរាជសីហ៍ក្តី ពួកខ្លាធំក្តី ពួកខ្លាដំបងក្តី ពួកខ្លាឃ្មុំក្តី ពួក
 ត្រៃព្រៃក្តី ពួកខ្លាខិនក្តី ពួកសត្វកាចទាំងនោះ មកបៀតបៀនខ្ញុំ
 ដែលធ្វេសប្រហែសហើយ បើអ្នកឃើញនូវសត្វសាហាវទាំងនោះ
 ចូររារាំងផង ។ ស្វានោះ ត្រូវទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំការពារយ៉ាងនេះ
 ហើយក៏ដេកលក់មួយស្របក់ទៅ គ្រានោះទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បានទិដ្ឋិ
 ដ៏លាមក ដោយមិនត្រូវទំនងថា ស្វានេះ ជាអាហាររបស់ពួកមនុស្ស
 ដូចពួកម្រឹគដទៃ ក្នុងព្រៃដែរ បើដូច្នោះ អាត្មាអញឃ្លានហើយ
 គប្បីសម្លាប់នូវស្វានេះស៊ី ។ អញស៊ីហើយ នឹងយកសាច់ជាស្បៀង
 ដើរទៅ នឹងឆ្ងង់ផ្លូវឆ្ងាយ ស្បៀងអញក៏មានស្រាប់ ។ លំដាប់នោះ
 ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ចាប់យកដុំថ្មគប់ក្បាល(ស្វានោះ) កាលទូលព្រះ
 បង្គំជាខ្ញុំ លំបាកដោយបាយ ការប្រហារ ក៏មានកម្លាំងថយ ។
 ឯស្វានោះ ក៏ស្ទុះក្រោកឡើងដោយរហ័ស ប្រឡាក់ដោយឈាម
 មានភ្នែកពេញដោយទឹកភ្នែក យំសម្លឹងមើលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

មាយ្យោ មំ កិរិ ភទ្ធន្តេ	តូញោ ជាមេទិសំ កិរិ
តូញោ ខោ ជាម ទីយារុ	អញ្ញោ វាវេតុមរហសិ ។
អហោ វត វេ បុរិស	តាវ ទុក្ករការក
ឯទិសា វិសមា ទុក្កា	បចាតា ឧទ្ធតោ មយា ។
អាទីតោ បរលោការ	ទុព្ភេយ្យំ មំ អមញ្ញថ
តន្តេន ចាបធម្មេន	ចាបំ ចាបេន ចិន្ទិតំ ។
មា ហោវ តំ អធម្មដ្ឋ	វេនំ កេដុកំ ដុសិ
មា ហោវ ចាបកម្មនំ	ផលំ វេទ្យុវ តំ វេទិ ។
តយិ មេ នត្តិ វិស្សាសោ	ចាបធម្ម អសញ្ញត
ឯហិ មេ បិដ្ឋិតោ កច្ច	ទិស្សមាណោវ សន្តិកេ ។
មុត្តោសិ ហត្ថា វាណ្យានំ	បត្តោសិ មាណុសី បទំ
ឯស មក្កោ អធម្មដ្ឋ	តេន កច្ច យថាសុខំ ។
ឥទំ វត្ថា កិរិចរោ	រុហិរំ បក្ខុល្យ មត្តកំ
អស្ស្និ សម្មមដ្ឋិតា	តតោ បព្វតមារុហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

និយាយថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកជាម្ចាស់ កុំធ្វើបាបខ្ញុំឡើយ អ្នកឯងធ្វើអំពើអាក្រក់បែបនេះ ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុវែង អ្នកឯងគួរតែហាមឃាត់នូវពួកសត្វដទៃ ។ យីអើហ្ន៎ នៃបុរសចង្រៃ ជាមនុស្សធ្វើអំពើអាក្រក់ដល់ម៉្លេះ អញបានស្រង់ឯងឲ្យរួចពីជ្រោះជ្រាស្រឡង់បែបនេះ ។ អញនាំអ្នកឯងមក(នេះ) ដូចជានាំមកពីបរលោក អ្នកឯងសម្គាល់យើងថា គួរប្រទូស្ត អំពើដ៏លាមកនោះ អ្នកឯងនោះជាមនុស្សលាមក ជាមនុស្សបាប គិតហើយ ។ នៃអ្នកមិនបិតនៅក្នុងធម៌ អ្នកឯងកុំប៉ះពាល់នូវទុក្ខវេទនា ដ៏ខ្លោចផ្សាឡើយ អំពើដ៏លាមកនោះ កុំសម្លាប់អ្នកឯងដូចជាផ្លែឫស្សី ដែលសម្លាប់ដើមឯងវិញឡើយ ។ នៃអ្នកជាមនុស្សមានធម៌ដ៏លាមក មិនសង្រួមយើងលែងមានសេចក្តីទុកចិត្តចំពោះអ្នក អ្នកឯងចូរមក អ្នកឯងចូរមានសរីរៈប្រាកដក្នុងទីជិត ដើរតាមក្រោយយើងចុះ ។ អ្នកឯងរួចផុតពីកណ្តាប់ដៃ នៃពួកម្រឹគកាចហើយ អ្នកឯងបានដល់ឧបចារៈ ជារបស់នៃមនុស្សហើយ នៃអ្នកមិនបិតនៅក្នុងធម៌ នុះផ្លូវអ្នកឯងចូរដើរទៅឲ្យសុខសប្បាយតាមផ្លូវនោះចុះ ។ ស្វាដែលត្រាច់ទៅលើភ្នំ លុះបានពោលពាក្យនេះហើយ ទើបលាងឈាមក្បាលរបស់ខ្លួនហើយជូតទឹកភ្នែកឲ្យជ្រះ លំដាប់នោះ ក៏លោតឡើងទៅលើភ្នំ ។

សោហំ តេនាភិសត្តោស្មិ	បរិណ្ណាហោន អដ្ឋិតោ
ឧយ្ហមាណេន កត្តេន	វារី ចាតុំ ឧចាតមី ។
អត្តិណា វិយ សន្តត្តោ	រហោនោ រុហិរមត្តិតោ
បុព្វលោហិតសដ្ឋាសោ	សព្វោ មេ សមបដ្ឋេថ ។
យារន្តោ ឧទតិទ្ធងិ	កាយស្មិ និបតិសុ មេ
តារន្តោ កណ្ណុ ជាយេថ	អឌ្ឍវេលុវសាទិសា ។
បភិណ្ណា បក្សវិសុ មេ	កុណាចា បុព្វលោហិតា
យេន យេនេវ កច្ឆាមិ	តាមេសុ និកមេសុ ច ។
ទណ្ឌាហត្តា និវារេន្តិ	ឥត្តិយោ បុរិសា ច មំ
ឱត្តិកា បូតិកន្ទេន	មាស្សុ ឱវេន អាតមា ។
ឯតាទិសំ ឥទំ ទុក្ខំ	សត្តវស្សានិទានិ មេ
អនុកោមិ សកំ កម្មំ	បុព្វេ ទុក្ខដមត្តនោ ។
តំ វោ វនាមិ ភទ្ធន្តេ	យារន្តេត្ថ សមាភតា
មាស្សុ មិត្តាន ទុក្ខិតោ	មិត្តទុក្ខោ ហិ ចាបកោ ។

តីសនិបាតេ មហាកបិជាតក ទី ៦

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនោះ ជាបុគ្គលដែលស្វានោះផ្កាសាហើយ ត្រូវ
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយបៀតបៀន មានខ្លួនក្តៅអន្ទះអន្ទែង បានចូល
 ទៅរកទទួលទានទឹក ។ អន្ទង់ទឹកទាំងអស់ក៏ក្តៅសព្វ ហាក់ដូច
 ជាភ្លើងឆេះ ជាអន្ទង់ហាក់ដូចជាប្រឡាក់ឈាម ហាក់ដូចជាខ្ទុះនិង
 ឈាមប្រាកដដល់ខ្ញុំ ។ តំណក់ទឹកមានចំនួនប៉ុន្មាន ស្រក់លើ
 កាយរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បូសមានចំនួនប៉ុណ្ណោះ ប្រាកដស្មើ
 ដោយផ្ទៃព្រៃមួយចំហៀង ក៏កើតឡើង ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ទៅ
 ក្នុងស្រុកនិងនិគមទាំងឡាយ តាមផ្លូវណា ។ បូសទាំងឡាយ
 ក៏បែកធ្លាយខ្ទុះនិងឈាម ដ៏ស្អុយ ហូរចេញ (ពីសរីរៈ) របស់
 ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ (តាមផ្លូវនោះៗ) ។ ពួកស្រ្តីនិងបុរស មានដំបង
 ក្នុងដៃ ដែលត្រូវក្លិនស្អុយគ្របសង្កត់ហើយ ឃាត់ទូលព្រះបង្គំជា
 ខ្ញុំថា អ្នកឯងកុំចូលមកខាងអាយឡើយ ។ សេចក្តីទុក្ខលំបាកនេះ
 ប្រាកដដូច្នោះ មានដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អស់ ៧ ឆ្នាំ ហើយដល់
 មកឥឡូវនេះ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នៅតែទទួលរងកម្មជារបស់ខ្លួន
 ដែលខ្លួនធ្វើអាក្រក់ហើយក្នុងកាលមុន ។ ព្រោះហេតុនោះ ទូល
 ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះអង្គ សូមសេចក្តីចម្រើន
 មានដល់ព្រះអង្គ ពួកអ្នកដែលមកចូលជុំគ្នាក្នុងទីនេះ សូមកុំប្រទូស្ត
 ពួកមិត្តឡើយ ព្រោះថា បុគ្គលប្រទូស្តមិត្ត ជាមនុស្សអាក្រក់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កុដ្ឋិ កិលាសី ភវតិ យោ មិត្តានីធន ទុព្ពតិ
កាយស្ស ភេទា មិត្តទុព្ពី ជិវយំ សោ ឧបបជ្ជតីតិ ។

មហាកបិជាតកំ ឆដ្ឋំ ។

ទក្កវក្ខសជាតកំ

[៥០១] សចេ វោ វុយ្ហមាណនំ សត្តន្តំ ឧទកណ្ណវេ
មនុស្សពលិមេសាណោ នារំ កណ្ណោយ្យ រក្ខសោ
អនុបុព្វំ កថំ ទត្វា មុព្ពោសិ ទក្កវក្ខសា ។

[៥០២] មាតរំ បបមំ ទដ្ឋំ ភវិយំ ទត្វាន ភាតរំ
តតោ សហាយំ ទត្វាន បព្ពាមំ ទដ្ឋំ ព្រាហ្មណំ
ឆដ្ឋាហំ ទដ្ឋមត្តានំ នេវ ទដ្ឋំ មហោសងំ ។

[៥០៣] ចោសេតា តេ ជនេត្តិ ច ទីយវត្តានុកម្មិកា
ឆព្ពិ តយិ បទុដ្ឋស្មី^(១) បណ្ឌិតា អត្តទស្សីនី
អញ្ញំ ឧបនិសំ កត្វា វេណ តំ បរិមោចយិ

១ ម. បទុស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(អភិសម្ពុទ្ធគាថា) បុគ្គលណា ប្រទូស្តមិត្តទាំងឡាយ ក្នុងលោក
នេះ បុគ្គលនោះ រមែងកើតយូងផង កើតស្រែងផង បុគ្គលអ្នក
ប្រទូស្តមិត្តនោះ លុះបែកជ្វាយរាងកាយ រមែងទៅកើតក្នុងនរក ។

ចប់ មហាកបិជាតក ទី ៦ ។

ទក្ខត្តសជាតក

[៥០១] (នាងកេរីបរិញ្ញាជិកាសួរថា) កាលពួកជនទាំង៧^(១) នាក់ របស់ព្រះ
អង្គ រសាត់ទៅក្នុងអន្ទង់ទឹកជ្រៅ អារក្ខទឹកកាលស្វែងរកគ្រឿង
បូជារបស់មនុស្ស គប្បីចាប់ទូក (ព្រះអង្គព្រះរាជទាននូវជន) តាម
លំដាប់ដូចម្តេច ទើបរួចអំពីអារក្សទឹកបាន ។

[៥០២] (ព្រះបាទចូឡនីត្រាស់ថា) ខ្ញុំឲ្យមាតាជាមុន រួចឲ្យភរិយា ឲ្យប្អូន
លំដាប់អំពីនោះ ឲ្យសម្លាញ់និងឲ្យព្រាហ្មណ៍ជាគម្រប់៥ ទើបឲ្យ
ខ្លួនជាគម្រប់៦ មិនឲ្យមហោសធនទេ ។

[៥០៣] (នាងកេរី...) ព្រះមាតាជាអ្នកចិញ្ចឹមព្រះអង្គផង ជាអ្នកបង្កើត
ផង អនុគ្រោះព្រះអង្គអស់កាលដ៏យូរផង កាលបើឆ្មាំព្រាហ្មណ៍
ប្រទូស្តចំពោះព្រះអង្គ ព្រះមាតាជាបណ្ឌិត ជាអ្នកស្គាល់ឧបាយ ធ្វើ
នូវរបស់ដទៃជាគ្រឿងបន្លំ ហើយដោះព្រះអង្គឲ្យរួចអំពីការសម្លាប់

១ គឺមាតា ១ នាងនន្ទាទេវី ១ តិខិណមន្តិកុមារ ១ សម្លាញ់ឈ្មោះធនុសេត្តិៈ ១
បុរោហិត ១ មហោសធន ១ ស្តេចចូឡនី ១ ។ អដ្ឋកថា ។

តំ តាទិសី ចាណាទទី	ឱរសំ កត្តជារិដី
មាតរំ កេន ទោសេន	ទដ្ឋាសិ ទករក្ខិទោ ។
[៥០៤] ទហារា វិយលង្ការំ	ជារតិ អបិលន្ទនំ
ទោវារិកេ អនីកដ្ឋេ	អតិវេលំ បជគ្យតិ ^(១)
អថោមិ បដិវាជ្ជនំ	សយំ ទូតានិ សាសតិ
មាតរំ តេន ទោសេន	ទដ្ឋាហំ ទករក្ខិទោ ។
[៥០៥] ឥត្ថិកុម្ភស្ស បរា	អច្ចន្តំ បិយកាលិដី
អនុព្វតា សីលវតី	ឆាយាវ អនុចាយិដី
អក្កោធជនា បុញ្ញវតី	បណ្ឌិតា អត្តទស្សិដី
ឧព្វរិ កេន ទោសេន	ទដ្ឋាសិ ទករក្ខិទោ ។
[៥០៦] ទិដ្ឋារតិសមាបន្នំ	អនត្តវសមាគតំ
សា មំ សកាន បុត្តានំ	អយាចំ យាចតេ ធនំ
សោហំ ទទាមិ សារត្តោ	ពហំ ឧច្ចារមំ ធនំ

១ ម. សំជគ្យតិ ។

តីសនិបាតេ ទករក្ខសជាតក ទី ៧

ព្រះអង្គព្រះរាជទានដល់អារក្សទឹកនូវព្រះមាតា ដែលមានព្រះគុណ
ប្រាកដដូច្នោះ ជាអ្នកឲ្យនូវជីវិត ជាអ្នកឲ្យព្រះអង្គកើតអំពីឱរា ជា
អ្នកទ្រទ្រង់នូវគភ៌នោះ តើព្រោះទោសដូចម្តេច ។

[៥០៤] (ព្រះរាជា...) ព្រះមាតាខ្ញុំ ទ្រទ្រង់គ្រឿងអលង្ការដែលមិនគួរ
តាក់តែងដូចស្រ្តីក្មេង សើចក្តាកក្តាយហួសវេលា (ជាមួយ) នឹង
នាយឆ្មាំទ្វារ នឹងពពួកពលសេនា មិនតែប៉ុណ្ណោះ ថែមទាំងបញ្ជូននូវ
ទូតទាំងឡាយដល់ពួកបដិរាជ (ព្រះរាជានៅក្រោមអំណាច) ដោយ
ខ្លួនឯង ខ្ញុំឲ្យព្រះមាតាដល់អារក្សទឹក ព្រោះទោសនោះឯង ។

[៥០៥] (នាងកេរី...) អគ្គមហេសី ជាស្រ្តីប្រសើរជាងពួកស្រ្តី ពោល
ពាក្យជាទីស្រឡាញ់ដ៏ក្រៃលែង ជាស្រ្តីមានសណ្តាប់ធ្នាប់ មាន
សីលធម៌ ធ្លាប់ជាប់តាម(ព្រះអង្គ) ដូចជាស្រមោល ជាស្រ្តីមិនក្រេវ
ក្រោធ ជាអ្នកមានបុណ្យ ជាបណ្ឌិតឃើញនូវប្រយោជន៍ ព្រះអង្គ
ព្រះរាជទាននាងឧត្តរីដល់អារក្សទឹក តើព្រោះទោសដូចម្តេច ។

[៥០៦] (ព្រះរាជា...) នាងនន្ទាទេវីនោះ (បានដឹងច្បាស់) នូវខ្ញុំថាជា
អ្នកប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរក្នុងល្បែង ទាំងជាអ្នកលុះអំណាច
នៃកិលេស ដែលមិនមានប្រយោជន៍ នាងបានសូមចំពោះខ្ញុំ នូវ
ទ្រព្យនៃកូនទាំងឡាយរបស់ខ្លួន ដែលជាទ្រព្យមិនគួរសូម ខ្ញុំនោះ
កំពុងត្រេកត្រអាល ក៏បានឲ្យទ្រព្យប្រសើរនិងថោកទាបច្រើនយ៉ាង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សុទុច្ចដំ ចជិត្វាន បច្ឆា សោចាមិ ទុម្ពនោ

ឧព្វី តេន ទោសេន ទដ្ឋាហំ ទករក្ខិណោ ។

[៥០៧] យេនោចិត្តា ជានបទា អាជីតា ច បដិក្កហំ

អាកដំ បររដ្ឋេភិ អភិជ្ជាយ ពហុធនំ

ធនុក្កហានំ បរំ សូរំ តិទិណាមន្តិទំ

ភាតរំ តេន ទោសេន ទដ្ឋាសិ ទករក្ខិណោ ។

[៥០៨] យេនោចិត្តា^(១) ជានបទា អាជីតា ច បដិក្កហំ

អាកដំ បររដ្ឋេភិ អភិជ្ជាយ ពហុធនំ

ធនុក្កហានំ បររោ សូរោ តិទិណាមន្តិ ច^(២)

មយាយំ សុទិតោ រាជា ឥតិ^(៣) មញ្ញតិ ទារកោ

ឧបដ្ឋានំបិ មេ អយ្យេ ន សោ ឯតិ យថាបុរេ

ភាតរំ តេន ទោសេន ទដ្ឋាហំ ទករក្ខិណោ ។

១ ម. យោចិត្តា ។ អដ្ឋកថា ។ ២ ម. នោ ។ ៣ ម. អតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

លុះខ្ញុំលះបង់នូវទ្រព្យដែលគេលះបង់បានដោយក្រហើយ ក៏មានចិត្ត
អាក់អន់សោកស្តាយក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ខ្ញុំឲ្យនាងឧត្តរីដល់
អារក្សទឹក ព្រោះទោសនោះឯង ។

[៥០៧] (នាងភេរី...) ពួកអ្នកជនបទចម្រើនហើយ ព្រោះព្រះកនិជ្ជភាតា
ណា ទាំងព្រះអង្គដែលព្រះកនិជ្ជភាតាណា នាំមកកាន់ព្រះរាជ-
ដំណាក់វិញ ព្រះរាជទ្រព្យជាច្រើនយ៉ាង ដែលព្រះកនិជ្ជភាតាណា
រឹបជាន់នាំមកអំពីពួកស្តេចដទៃ ព្រះអង្គព្រះរាជទានព្រះកនិជ្ជភាតា
ជាបុគ្គលប្រសើរជាងពួកខ្មាន់ធ្នូ ជាអ្នកភ្ញៀវក្លា មានប្រាជ្ញាដ៏មុត
(នោះ) ដល់អារក្សទឹក តើព្រោះទោសដូចម្តេច ។

[៥០៨] (ព្រះរាជា...) ពួកអ្នកជនបទចម្រើនហើយ ព្រោះកនិជ្ជភាតាណា
ទាំងខ្ញុំ (ដែលកនិជ្ជភាតាណា) នាំមកកាន់ដំណាក់វិញ ព្រះរាជ-
ទ្រព្យជាច្រើនយ៉ាង (ដែលកនិជ្ជភាតាណា) រឹបជាន់ហើយនាំមក
អំពីពួកស្តេចដទៃ កនិជ្ជភាតានោះ មើលងាយថា អញប្រសើរជាង
ពួកខ្មាន់ធ្នូ ជាអ្នកភ្ញៀវក្លា មានប្រាជ្ញាដ៏មុត ឯព្រះរាជានេះដូចជាក្មេង
បានសេចក្តីសុខ ព្រោះតែអញ បពិត្រនាងជាម្ចាស់ មិនតែប៉ុណ្ណោះ
កនិជ្ជភាតានោះ មិនមកកាន់ទីបម្រើខ្ញុំដូចក្នុងកាលពីដើមទេ ខ្ញុំឲ្យ
កនិជ្ជភាតា (នោះ) ដល់អារក្សទឹក ព្រោះទោសនោះឯង ។

[៥០៩] ឯករត្តេន ឧភយោ	ត្វញ្ចេវ ធនុសេខវា
ឧកោ ជាតេត្ថ បញ្ចាលា	សហាយា សុសមាវយា
ចរិយា តំ អនុពជ្ជិត្តោ ^(១)	ឯកទុក្ខសុខោ តវ
ឧស្សុក្កោ តេ ទិវាវត្តិ	សព្វកិច្ចេសុ ចារដោ
សហាយំ តេន ទោសេន	ទដ្ឋាសិ ទកវក្ខិទោ ។
[៥១០] ចរិយា មំ អយំ អយ្យេ	សញ្ញត្សិត្តោ ^(២) មយា សហ
អដ្ឋាបិ តេន វណ្ណេន	អតិវេលំ សញ្ញត្សិតិ
ឧត្តរិយាបិហំ អយ្យេ	មន្តយាមិ វហោកតោ
អនាមន្តោ បរិសតិ	បុព្វេ អប្បដិវេទិតោ
លទ្ធារា កតោកាសោ	អហិរិកំ អនាទំ
សហាយំ តេន ទោសេន	ទដ្ឋាហំ ទកវក្ខិទោ ។
[៥១១] កុសលោ សព្វនិមិត្តានំ	រុទ្ធិញ្ញ អាភតាភមោ
ឧប្បាទេ សុបិទេ យុត្តោ	និយ្យាទេ ច បវេសទេ

១ ម. អនុពន្លោ ។ ២ ម. សញ្ញត្សិតោ ។

តីសនិបាត ទករក្ខតជាតក ទី ៧

[៥០៩] (នាងកេរី...) ជនទាំងពីរនាក់ គឺព្រះអង្គនិងធនុសេខកុមារ ជាសម្លាញ់មានវ័យស្មើគ្នា ធ្លាប់នៅក្នុងបញ្ចាលនគរ ជាបុគ្គលពីរនាក់ កើតក្នុងបញ្ចាលនគរនេះ ក្នុងរាត្រីតែមួយ ធនុសេខកុមារ មានទុក្ខសុខជាមួយគ្នានឹងព្រះអង្គ ជាប់តាមព្រះអង្គ ក្នុងការត្រាច់ទៅកាន់(ជនបទ) ជាអ្នកខ្ចីឃ្មុតខ្វល់ខ្វាយក្នុងកិច្ចទាំងពួង ដើម្បីព្រះអង្គទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ព្រះអង្គព្រះរាជទានសម្លាញ់នេះដល់អារក្សទឹក តើព្រោះហេតុដូចម្តេច ។

[៥១០] (ព្រះរាជា...)បពិត្រនាងម្ចាស់ ធនុសេខកុមារនេះ (ជាប់តាម) ខ្ញុំ ក្នុងការត្រាច់ទៅ (កាន់ជនបទ) សើចក្តាកក្តាយជាមួយនឹងខ្ញុំ ក្នុងកាលមុន សូម្បីក្នុងថ្ងៃនេះ ក៏នៅតែសើចក្តាកក្តាយ ហួសវេលាតាមទំនងនោះដែរ បពិត្រនាងម្ចាស់ ខ្ញុំនៅក្នុងទីស្ងាត់ កំពុងប្រឹក្សាជាមួយនឹងនាងឧត្តរី ឯសេខកុមារខ្ញុំមិនបានហៅមិនបានឲ្យដំណឹង ខ្ញុំជាមុនទេ ស្រាប់តែចូលមក ជាបុគ្គលមានទ្វារបានហើយ មានឱកាសធ្វើឲ្យហើយ ខ្ញុំឲ្យនូវសម្លាញ់ជាមនុស្សមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស មិនអើពើ ដល់អារក្សទឹក ព្រោះទោសនោះឯង ។

[៥១១] (នាងកេរី...) ព្រាហ្មណ៍បុរោហិត ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងនិមិត្តទាំងពួង ជាអ្នកដឹងនូវសំឡេងស្រែក ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងឧត្តរាទ ជាអ្នកចេះកាត់សុបិន ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការចេញនិងការចូលផង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បហោ ភុម្មន្តលិក្ខស្មី	នក្ខត្តបទកោរិទោ
ព្រាហ្មណំ កេន នោសេន	ទដ្ឋាសិ ទករក្ខិទោ ។
[៥១២] បរិសាយំបិ មេ អយ្យេ	ឧម្មិលិត្វា ឧទិក្ខតិ
តស្មា អច្ចកម្មំ លុទ្ធិ	ទដ្ឋាហំ ទករក្ខិទោ ។
[៥១៣] សសមុទ្ធបរិយាយំ	មហី សាគរកុណ្ណាលំ
វសុន្ទរំ អារសសិ	អមច្ចបរិវារិតោ
ចាតុរន្តោ មហារដ្ឋោ	វិទិតារី មហាពូលោ
បបព្យា ឯករាជាសិ	យសោ តេ វិបុលំ តតោ
សោឡសិត្តិសហស្សានិ	អាមុត្តមណិកុណ្ណាលា
នាណជនបនា នារី	ទេវកញ្ញបមា សុភា
ឯវំ សព្វដ្ឋសម្បដ្ឋំ	សព្វកាមសមិទ្ធិនំ
សុខិតានំ បិយំ ទិយំ	ដីវិតំ អាហុ ខត្តិយ
អថ ត្វំ កេន វណ្ណេន	កេន វា បន ហេតុនា
បណ្ឌិតំ អនុរក្ខន្តោ	ចាណំ ចជសិ ទុច្ចជំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

លើផែនដីនិងលើអាកាសផង ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងចំណែកនក្ខត្ត-
បូក្ស ព្រះអង្គព្រះរាជទានព្រាហ្មណ៍បុរោហិត ដល់អារក្សទឹក តើ
ព្រោះទោសដូចម្តេច ។

[៥១២] (ព្រះរាជា...) បពិត្រនាងម្ចាស់ ព្រាហ្មណ៍បុរោហិត បើកភ្នែក
សម្ងាត់ចំពោះខ្ញុំក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ ព្រោះហេតុនោះ ទើបខ្ញុំឲ្យ
បុរោហិតអាក្រក់ មានចិញ្ចឹមក្រញូវ ដល់អារក្សទឹក ។

[៥១៣] (នាងភេរី...) ព្រះអង្គគ្រប់គ្រងនូវផែនដីដ៏ធំ មានសមុទ្រព័ទ្ធជុំ
វិញ ជាកុណ្ណាលរបស់សាគរ ព្រះអង្គមានអាមាត្យចោមរោម ជា
ឥស្សរៈលើផែនដី មានសមុទ្រទាំង ៤ ជាទីបំផុត មានដែនដីច្រើន
ជាអ្នកឈ្នះសង្គ្រាម មានពលច្រើន ជាព្រះរាជាឯក លើផែនដី
យសរបស់ព្រះអង្គក៏ដល់នូវភាពដ៏ធំថ្កើង មានពួកនារីមកអំពីជនបទ
ផ្សេង ៗ ជាស្ត្រីស្នំ ១៦ ពាន់ ពាក់គ្រឿងកុណ្ណាលជាវិការៈនៃកែវ
មណីល្អ្មះដូចស្រីទេពកញ្ញា បពិត្រក្សត្រ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយបាន
ពោលចំពោះជីវិតដែលវែង បរិបូណ៌ដោយអង្គទាំងពួង សម្រេចនូវ
សេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួងថា ជាទីស្រឡាញ់របស់សត្វទាំងឡាយ អ្នក
ដល់នូវសេចក្តីសុខយ៉ាងនេះ កាលបើដូច្នោះ ព្រះអង្គរក្សាទុកនូវ
បណ្ឌិត ត្រឡប់ជាលះបង់ព្រះជន្ម ដែលគេលះបង់បានដោយកម្រ
តើដោយដំណើរដូចម្តេច ឬក៏ដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៥១៤] យតោបិ អាតតោ អយ្យេ មម ហត្ថំ មហោសដោ
 ធាភិជាធាមិ ដីរស្ស អណ្តាមត្ថំបិ ទុក្ខដំ
 សចេបិ កិម្ហិចិ កាលេ មរណំ មេ បុរេ សិយា
 បុត្តេ ច មេ បបុត្តេ^(១) ច សុខាមេយ្យ មហោសដោ
 អនាគតំ បច្ចុប្បន្នំ សព្វមត្តំ វិបស្សតិ
 អនាបរាជកម្មន្តំ ន ទន្ធិ ទករក្ខិណោ ។

[៥១៥] ឥទំ សុណាម បញ្ចាលា ចូឡនេយ្យស្ស កាសិភំ
 បណ្ឌិតំ អនុរក្ខុណោ ចានាំ ចជតិ ទុច្ចដំ
 មាតុ ភរិយា ភាតុ ច សទិណោ ព្រាហ្មណស្ស ច
 អត្តនោ ចាបិ បញ្ចាលោ ឆន្នំ ចជតិ ដីរិភំ
 ឯវំ មហិទ្ធិយា^(២) បញ្ញា និបុណា សាធុចិទ្ធិដី
 ទិដ្ឋធម្មហិតត្ថាយ សម្បរាយសុខាយ ចាតិ ។

ទករក្ខុសជាតកំ សត្តមំ ។

១ ម. សោមេ បុត្តេ បបុត្តេ ច ។ ២ ម. មហិទ្ធិកា ។

តីសនិបាត ទករក្ខសជាតក ទី ៧

[៥១៤] (ព្រះរាជា...) បពិត្រនាងម្ចាស់ តាំងអំពីកាលដែលមហោសធិបណ្ឌិត មកតាំងនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃនៃខ្ញុំ ខ្លួនខ្ញុំក៏មិនដែលឃើញនូវអំពើអាក្រក់ សូម្បីបន្តិចបន្តួចរបស់មហោសធិបណ្ឌិតជាអ្នកប្រាជ្ញទេ ថាបើសេចក្តីស្លាប់គប្បីមានដល់ខ្ញុំមុនក្នុងកាលណាមួយ មហោសធិបណ្ឌិត គប្បីញ៉ាំងបុត្រទាំងឡាយ និងចៅទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំឲ្យសុខ មហោសធិបណ្ឌិត តែងពិចារណាឃើញនូវប្រយោជន៍ទាំងពួងក្នុងអនាគតនិងបច្ចុប្បន្ន (ព្រោះហេតុនោះ) ខ្ញុំមិនឲ្យនូវមហោសធិបណ្ឌិតជាអ្នកមានការងារមិនដែលមានកំហុស(ដល់អារក្សទឹកទេ) ។

[៥១៥] (នាងកេរី...) ពួកអ្នកនគរបញ្ជាលទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវភាសិតនេះរបស់ព្រះបាទចូឡនីចុះ ព្រះរាជាទ្រង់រក្សានូវបណ្ឌិត ស្វីលះបង់នូវព្រះជន្មដែលគេលះបានដោយក្រ ព្រះរាជាក្នុងបញ្ជាលនគរលះបង់នូវជីវិតរបស់ជន ៦ រូបគឺ ព្រះមាតា ១ ព្រះមហេសី ១ ព្រះកនិដ្ឋភាតា ១ សម្មាញ់ ១ ព្រាហ្មណ៍ ១ ព្រះអង្គ ១ បញ្ញាជាគុណជាតិដ៏ល្អិត សម្រាប់គិតនូវប្រយោជន៍ដ៏ល្អ មានប្ញទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះផង ដើម្បីសេចក្តីសុខក្នុងបរលោកផង ។

ចប់ ទករក្ខសជាតក ទី ៧ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បណ្ណារកជាតកំ

[៥១៦] វិកិណ្ណាវាចំ អនិកុយ្ហមន្តំ
 អសញ្ញាតំ អបរិចក្ខិតារំ^(១)
 ភយន្តមន្ទេតិ សយំ អពោដំ
 ឆាកំ យថា បណ្ណារកំ សុបណ្ណោ ។
 យោ កុយ្ហមន្តំ បរិក្ខេនេយ្យំ
 មោហា នរោ សំសតិ ហាសមាដោ
 តំ ភិណ្ឌមន្តំ ភយមន្ទេតិ ទិប្បំ
 ឆាកំ យថា បណ្ណារកំ សុបណ្ណោ ។
 ឆានុមិត្តោ ករុំ អត្ថំ កុយ្ហំ វេទិតុមរហតិ
 សុមិត្តោ ច អសម្ពុទ្ធិំ សម្ពុទ្ធិំ វា អនត្តវា ។
 វិស្សាសមាបជ្ជិមហំ អចេលំ
 សមណោ អយំ សម្មតោ ភារិតត្តោ
 តស្សាហមក្ខី វិរី កុយ្ហមត្ថំ
 អតីតមត្តោ កបណំ រុទាមិ ។
 តស្សាហំ បរមំ ព្រហ្មេ កុយ្ហំ
 វាចញ្ញិមំ ឆាសក្ខី សំយមេតុំ

១ ម. អបរិក្ខិតារំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បណ្ណារកជាតក

[៥១៦] (បណ្ណារកនាគរាជពោលថា) ភ័យខ្លួនឯង រមែងជាប់
 តាម នូវបុគ្គលដែលមានវាចាល្អល្អាច មានមន្តមិនលាក់
 ទុក ជាអ្នកមិនសង្រួម មិនចេះពិចារណា ជាអ្នកល្ងង់នោះ
 ដូចជាគ្រុឌចាប់យកនាគឈ្មោះបណ្ណារកៈ ។ ជនណារីករាយ
 ប្រាប់មន្ត ដែលគួរលាក់ គួររក្សាទុក ព្រោះសេចក្តីវង្វេង
 ភ័យរមែងជាប់តាម នូវជនដែលមានមន្តបែកធ្លាយនោះដោយ
 ឆាប់ ដូចជាគ្រុឌចាប់យកនាគ ឈ្មោះ បណ្ណារកៈ ។
 មិត្តគ្រាន់តែបណ្តោយតាម គេមិនគួរឲ្យដឹងនូវហេតុជាទម្ងន់ដែលគួរ
 លាក់ ទាំងមិត្តល្អ ជាអ្នកមិនយល់ការ ឬយល់ការដែរ តែជាអ្នកមិន
 ប្រព្រឹត្តប្រយោជន៍ (ក៏គេមិនគួរឲ្យដឹងដែរ) ។

អញដល់នូវសេចក្តីទុកចិត្តអចេលក៏ អចេលក៏នេះ ជាសមណៈ
 គេរាប់អានហើយ មានចិត្តចម្រើនហើយ អញក៏ប្រាប់បើកនូវអាថ៌
 កំបាំងដល់អចេលក៏នោះ បានជាអញមានប្រយោជន៍កន្លងហួស
 ហើយទូញយំ កំព្រាម្នាក់ឯង ។ បពិត្រគ្រុឌដ៏ប្រសើរ ព្រោះ
 ខ្ញុំមិនអាចនឹងសង្រួមវាចាដ៏ប្រសើរកំបាំងនេះ ដល់អចេលនោះ

តិសនិបាតេ អដ្ឋមំ បណ្ណរកជាតកំ

តប្បក្ខតោ ហិ ភយមាគតំ មម
អតីតមត្តោ កបណំ រុទាមិ ។
យោ វេ នរោ សុហទំ មញ្ញមាដោ
កុយ្ហមត្តំ សំសតិ ទុក្កលីនេ
នោសា ភយា អថវា វាគរត្តោ
បស្មិត្តិតោ ពាលោ អសំសយំ សោ ។
តិរោក្ខវាចោ អសតំ បរិដ្ឋោ
យោ សង្កតិសុ មុទិវេតិ វាក្យំ
អាសីរិសោ ទុម្ពុខោត្យាហុ តំ នវំ
អារា អារា សំយមេ តាទិសម្ហា ។
អង្គំ ចានំ កាសិកចន្ទនព្វ
មនាបិត្តិយោ មាលមុច្ឆាទនព្វ
ឱហាយ កច្ឆាមសេ សព្វកាមេ
សុបណ្ណា ចាល្លាបកតាវ ត្យម្ហា ។

[៥០៧] កោដិធិ តិណ្ណំ ករហំ ឧបេតិ
អស្មិធិ លោកេ ចាលាក្ខ ធាតវាជ
សមណោ សុបណ្ណោ អថវា តូមេវ
កីការណោ បណ្ណារក កហិតោ ។

តីសនិបាត បណ្ណរកជាតក ទី ៨

បានជាភ័យមកដល់ខ្ញុំ អំពីចំណែកនៃអចេលនោះ ទើបខ្ញុំជា
 បុគ្គលមានប្រយោជន៍កន្លងហួស កំព្រា ហើយទ្វេញយំ ។
 ជនណាសម្គាល់នូវបុគ្គលថា មានចិត្តល្អ ប្រាប់នូវអាថ៌កំបាំង
 ចំពោះជនមានត្រកូលដ៏អាក្រក់ ព្រោះទោសាគតិ ភយាគតិ
 ឬត្រេកអរដោយអំណាចរាគៈ ជននោះ ជាមនុស្សល្ងង់ឈ្មោះ
 ថា ភ្លាត់ហើយដោយឥតសង្ស័យ ។ ជនណាមានវាចាចេញ
 ទៅខាងក្រៅ រាប់ចូលក្នុងពួកអសប្បុរស កម្មាយនូវពាក្យ
 (កំបាំងរបស់គេ)ក្នុងទីប្រជុំ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ហៅជននោះ
 ថាជាអ្នកមានមាត់អាក្រក់ ដូចអាសីពិស បុគ្គលគប្បីថយចាក
 បុគ្គលបែបនោះ ឲ្យឆ្ងាយចេញអំពីចម្ងាយ ។ យើងលះបង់នូវ
 កាមទាំងពួង គឺ បាយ ទឹក សំពត់ក្នុងដែនកាសិ និងខ្លឹមចន្ទន៍
 ពួកស្រ្តីជាទីគាប់ចិត្ត កម្រងផ្កានិងគ្រឿងប្រោះព្រំ បពិត្រ
 សុបណ្ណៈ យើងសូមដល់នូវលោក(ជាទីពឹង) ស្មើដោយជីវិត ។

[៥១៧] (សុបណ្ណរាជសួរថា) ម្ចាស់នាគរាជ បណ្ណាជនទាំង ៣ នាក់
 ក្នុងទីនេះ តើសត្វណាគឺ សមណៈ ឬគ្រុឌ ឬអ្នកឯង គួរ
 ដល់នូវសេចក្តីតិះដៀលបាន ក្នុងលោកនេះ ម្ចាស់បណ្ណរកៈ
 (អ្នកឯងត្រូវខ្ញុំ) ចាប់បាន ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤១៨] សមណោ ហិ មេ សម្មតត្តោ អហោសិ
 មិយោ ច មេ មនសា ភាវិតត្តោ
 តស្សាហមក្ខី វិវំ កុយ្ហមត្ថំ
 អតីតមត្តោ កបលំ រុទាមិ ។

[៤១៩] ន ចត្តិ សត្តោ អមរោ បបព្យា
 បញ្ញាវិទា នត្តិ ន និទ្ធិតព្វា
 សច្ចេន ច ធម្មេន ធិតិយា ទមេន
 អលព្ពមព្យាហារតី នរោ ឥធិ ។
 មាតាបិតា បរមា ពន្ធវាជំ
 នាស្ស តតិយោ អនុកម្មកត្តិ
 តេសម្បិ កុយ្ហំ បរមំ ន សំសេ
 មន្តស្ស ភេទំ បរិសង្កមាណោ ។
 មាតាបិតា ភកិជីភាតរោ ច
 សហាយា វា យស្ស ហោន្តិ សបក្ខា
 តេសម្បិ កុយ្ហំ បរមំ ន សំសេ
 មន្តស្ស ភេទំ បរិសង្កមាណោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥១៨] (បណ្ណារកៈ...)អចេលក៏ជាសមណៈ ជាបុគ្គលមានសភាពដែល
ខ្ញុំរាប់អានហើយ ជាទីស្រឡាញ់ដោយចិត្តរបស់ខ្ញុំ មានខ្លួន
ចម្រើនហើយ ខ្ញុំប្រាប់បើកអាថ៌កំបាំងដល់សមណៈនោះ ទើប
ខ្ញុំជាបុគ្គលមានប្រយោជន៍កន្លងហួស កំព្រាហើយទួញយំ ។

[៥១៩] (សុបណ្ណរាជ...) ធម្មតាសត្វលើផែនដី ឈ្មោះថា មិនស្លាប់
មិនមានទេ ចំណែកនៃបញ្ញា ជាធម្មជាតិដែលបុគ្គលមិនគួរ
តិះដៀល នរជនក្នុងលោកនេះ រមែងនាំមកនូវគុណវិសេស
ដែលបុគ្គលមិនគួរបាន ដោយវចីសច្ចៈ ១ ដោយសុចរិត-
ធម៌ ១ ដោយធិតិគឺបញ្ញា ១ ដោយការទូន្មាននូវឥន្ទ្រិយ ១ ។
មាតាបិតា ជាបុគ្គលប្រសើរជាងនៅពង្សទាំងឡាយ សត្វជា
គម្រប់ ៣ (ក្រៅអំពីមាតាបិតា) ឈ្មោះថាអ្នកអនុគ្រោះដល់
បុគ្គលនោះមិនមានទេ បុគ្គលកាលរង្វៀសនូវការបែកធ្លាយនៃ
មន្ត មិនគប្បីប្រាប់ការស្ងាត់កំបាំងក្រៃលែងដល់មាតាបិតា ។
មាតាបិតា បងប្អូនស្រី បងប្អូនប្រុស និងសម្លាញ់
ឬញាតិទាំងពីរបែក របស់បុគ្គលនោះ បុគ្គលកាលរង្វៀស
នូវការបែកធ្លាយមន្ត មិនគប្បីប្រាប់ នូវការស្ងាត់កំបាំង
ដ៏ក្រៃលែង ដល់មាតាបិតា ជាដើមនោះឡើយ ។

តិសនិបាតេ អដ្ឋមំ បណ្ណរកជាតកំ

ភរិយា ចេ បុរិសំ វជ្ជា កោមារី បិយភាលីនី

បុត្តបយសុបេតា ញាតិសង្ឃបុរកូតា

តស្សាបិ កុយ្ហំ បរមំ ន សំសេ

មន្តស្ស ភេទំ បរិសង្កមាណោ ។

[៥២០] ន កុយ្ហមត្តំ វិវេយ្យ រក្ខេយ្យ នំ យថា និធិ

ន ហិ ចាតុកតោ សាធុ កុយ្ហោ អត្តោ បដានតា ។

ថិយា កុយ្ហំ ន សំសេយ្យ អមិត្តស្ស ច បណ្ឌិតោ

យោ ចាមិសេន សំហិរោ ហទយត្តេនោ ច យោ នរោ។

កុយ្ហមត្តមសម្ពុទ្ធិំ សម្ពោធយតិ យោ នរោ

មន្តភេទភយា តស្ស ទាសក្ខតោ តិកិក្ខតិ ។

យារន្តោ បុរិសស្សត្តំ កុយ្ហំ ជានន្តិ មន្តិទំ

តារន្តោ តស្ស ឧព្វេតា តស្មា កុយ្ហំ ន វិស្សជេ ។

វិវិច្ច ភាសេយ្យ ទិវា រហស្សំ

រត្តិ តិរំ នាតិវេលំ បមុញោ

តីសនិបាត បណ្ណរកជាតក ទី ៨

បើទុកជាភរិយា ជាស្រីក្មេង ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មានបុត្រ
មានរូបល្អ មានយស ដែលពួកញាតិចោមរោម ជាស្រ្តីវៀរបុរស
(ដទៃ) បុគ្គលកាលបើវៀរនូវការបែកធ្លាយនៃមន្ត មិនគប្បីប្រាប់
នូវការស្ងាត់កំបាំងដ៏ក្រៃលែង ដល់ភរិយានោះទេ ។

[៥២០] បុគ្គលមិនគប្បីបើកនូវអាថ៌កំបាំងទេ គប្បីរក្សានូវអាថ៌កំបាំងឲ្យដូច
ជារក្សាកំណប់ ដ្បិតអាថ៌កំបាំងដែលបុគ្គលអ្នកដឹងច្បាស់ មិនប្រាប់
គេ ជាការប្រពៃ ។ អ្នកប្រាជ្ញ មិនគប្បីនិយាយប្រាប់អាថ៌កំបាំងដល់
ស្រ្តី ដល់ជនជាសត្រូវ ដល់ជនរឡិបរឡប់ដោយអាមិសៈ ដល់
ជនលួចគំនិតគ្នា ។ ជនណាញ៉ាំងគេឲ្យដឹងអាថ៌កំបាំងដែលគេមិន
ទាន់ដឹង អ្នកប្រាជ្ញតែងអត់សង្កត់មិនប្រាប់ដល់ជននោះ ព្រោះខ្លាច
បែកការដែលគិតទុក ដូចមនុស្សខ្ញុំគេ ។ ជនទាំងឡាយមានចំនួន
ប៉ុន្មាននាក់ ដឹងនូវមន្តជាអាថ៌កំបាំងរបស់បុរស សេចក្តីតក់ស្លុតមាន
ចំនួនប៉ុណ្ណោះ តែងកើតឡើង ដល់បុរសនោះ ព្រោះហេតុនោះ
អ្នកប្រាជ្ញមិនគប្បីផ្សាយនូវអាថ៌កំបាំងឡើយ ។

នៅវេលាថ្ងៃ អ្នកប្រាជ្ញគប្បីនិយាយអាថ៌កំបាំង ក្នុងទីដ៏ស្ងាត់
នៅវេលារាត្រី មិនគប្បីបញ្ចេញសំឡេង ឲ្យហួសកម្រិត

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឧបស្ស័តិកា ហិ សុណានិ មន្តំ
តស្មា មន្តោ ទិប្បមុខេតិ ភេទំ ។

[៥២១] យថាបិ អយោនកំ មហាន្តំ
អន្ទារកំ អាយសំ ភទ្ទសាលំ^(១)
សមន្តខាតាបរិខាឧបេតំ
ឯវម្បិ មេ តេ ឥធិ តុយ្ហមន្តា ។
យេ តុយ្ហមន្តា អរិកិណ្ណាវាចា
ទទ្ធា សទត្តេសុ នវា ទុដ្ឋិវា
អារា អមិត្តា ព្យវជន្តិ តេហិ
អាសីវិសា វារិ សត្តសដ្ឋិវា ។

[៥២២] ហិត្វា យរំ បព្វជិតោ អចេលោ
នក្កោ មុណ្ណោ ចរតិ យាសហេតុ
តម្ហិ នុខោ វិរិ តុយ្ហមត្តំ
អត្តា ច ធម្មា ច អបកតម្ហា ។
កចំកហេ ហោតិ សុបណ្ណាវាជ
កីសីលោ កេន វតេន វត្តំ

១ អដ្ឋកថា ភណ្ណសាលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រោះថា ពួកជនអ្នកឃ្នបស្តាប់ រមែងឮនូវមន្ត^១ ព្រោះហេតុ
នោះ មន្តក៏រមែងដល់នូវការបែកធ្លាយដោយឆាប់ ។

[៥២១] ក្រុងប្រកបដោយកំពែងដែកដ៏ធំមិនមានទ្វារ (ចេញចូលមិន
បាន) ធ្វើអំពើដែលប្រកបដោយសាលា គឺរានផ្សារដ៏ល្អ បុរកប
ដោយគូដែលគេដឹកដោយជុំវិញ យ៉ាងណា បុរសមានមន្ត
ដែលគួរលាក់ទុកក្នុងលោកនេះ ប្រាកដដល់ខ្ញុំយ៉ាងនោះដែរ ។
ម្ចាស់អ្នកមានអណ្តាតពីរ ពួកជនណាជាអ្នកមានមន្ត គួរលាក់
ទុក មានវាចាមិនល្អល្អាច ជាអ្នកមាំមួនក្នុងប្រយោជន៍របស់
ខ្លួន សត្រូវទាំងឡាយ រមែងចៀសចេញឆ្ងាយអំពីពួកជន
នោះ ដូចពពួកនៃសត្វ ចៀសចេញអំពីអាសីពិស ។

[៥២២] (បណ្ណារកៈ...) អចេល ជាអ្នកបួសលះបង់ផ្ទះ អាក្រាត
ត្រងើល ប្រព្រឹត្ត ព្រោះហេតុតែអាហារ ខ្ញុំបើកបង្ហាញ
នូវអាថ៌កំបាំងចំពោះអចេលនោះឯង (ព្រោះហេតុនោះ)
បានជាយើងឃ្នាតចាកអត្តនិងធម៌ ។ បពិត្រសុបណ្ណរាជ
បុគ្គលធ្វើដូចម្តេច មានសីលធម៌ដូចម្តេច ប្រព្រឹត្តវត្ថុដូចម្តេច

១ ពាក្យថា មន្តក្នុងទីនេះ សំដៅយកការប្រឹក្សាគ្នាអំពីកិច្ចការស្ងាត់កំបាំង
ឬសំដៅយកមន្តអាគម ដែលគេចេះដឹងហើយគួរលាក់ទុក ។ អដ្ឋកថា ។

តិសនិបាតេ អដ្ឋមំ បណ្ណរកជាតកំ

សមណោ ចរំ ហិត្វា មមាយិតានិ
កចំករោ សក្កមុបេតិ ហានំ ។

[៥២៣] ហិរិយា តិតិក្កាយ ទមេន ខន្តិយា^(១)
អក្កោជនោ បេសុណិយំ បហាយ
សមណោ ចរំ^(២) ហិត្វា មមាយិតានិ
ឯវករោ សក្កមុបេតិ ហានំ ។

[៥២៤] មាតាវ បុត្តំ តរុណំ តនុដ្ឋំ
សម្មស្សតា សព្វកត្តំ ជរេតិ
ឯវម្បិ មេ ត្វំ ចាតុហុ ទិទិដ្ឋ
មាតាវ បុត្តំ អនុកម្មមាណោ ។

[៥២៥] ហន្តដ្ឋ ត្វំ មុច្ច វេណ ទុទិដ្ឋ
តយោ ហិ បុត្តា នហិ អញ្ញោ^(២) អត្តិ
អន្តោវាសី ទិទ្ឋកោ អត្រដោ ច
វជស្ស បុត្តញ្ញតរោ មេ អហោសិ ។

[៥២៦] ឥច្ឆេវ វាក្យំ វិសទ្ឋិ សុបណ្ណោ
ភូម្យំ បតិជ្ជាយ ទិដោ ទុទិដ្ឋំ
មុត្តដ្ឋ ត្វំ សព្វកយាតិវត្តោ

១ ម. ទមេនុបេតោ ។ អដ្ឋកថា បរិ ។ ២ ម. អត្តោ ។

តីសនិបាត បណ្ណរកជាតក ទី ៨

ឈ្មោះថាសមណៈ ប្រព្រឹត្តលះបង់នូវសេចក្តីរាប់អាន (តណ្ហា)
សមណៈនោះធ្វើដូចម្តេច ទើបទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។

[៥២៣] (សុបណ្ណរាជ...) បុគ្គលប្រកបដោយហិរិដោយខន្តិគឺសេចក្តី
អត់ធន់ ដោយការទូន្មាន (នូវឥន្ទ្រិយ) ជាអ្នកមិនខឹង លះ
បង់នូវពាក្យញុះញង់ ទើបឈ្មោះថាសមណៈប្រព្រឹត្តលះបង់
នូវសេចក្តីរាប់អាន ឯសមណៈនោះធ្វើយ៉ាងនេះឯង ទើបចូល
ទៅកាន់ឋានសួគ៌បាន ។

[៥២៤] (បណ្ណរកៈ) មាតាឃើញកូនខ្ចី ដែលកើតអំពីខ្លួន ហើយ
បបោសអង្រែលសព្វសព្វសព្វកាយ យ៉ាងណាមិញ បពិត្រ
លោកជាធំជាងបក្សី លោកជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាកដដល់ខ្ញុំ
ដូចជាមាតា (អនុគ្រោះ) នូវបុត្ត យ៉ាងនោះ ។

[៥២៥] (សុបណ្ណរាជ...) នៃអ្នកមានអណ្តាតពីរ អ្នកចូររួចអំពីការស-
ម្លាប់ក្នុងថ្ងៃនេះចុះ ព្រោះថាបុត្តមាន ៣ គឺ សិស្ស១ កូនគេឲ្យ ១
កូនកើតអំពីខ្លួន ១ បុត្តក្រៅពីនេះមិនមានឡើយ អ្នកចូរ
ត្រេកអរចុះ អ្នកទុកជាបុត្តណាមួយ របស់ខ្ញុំហើយ ។

[៥២៦] (អភិសម្មទូតាថា) ស្តេចគ្រុឌមានកំណើតពីរ(លុះពោលពាក្យ)
យ៉ាងនេះហើយ ក៏បិតានៅលើផែនដី លែងសត្វមានអណ្តាតពីរ
ដោយពាក្យថា អ្នករួចក្នុងថ្ងៃនេះ កន្លងនូវភ័យទាំងពួងហើយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ថល្លុទកេ ហោហិ មយាកិតុត្តោ ។
អាតង្គីនំ យថា កុសលោ ភិសត្តោ
បិចាសិតានំ រហាទោវ សីតោ
វេស្មំ យថា ហិមសីតង្គីតានំ
ឯវម្បិ តេ សរណាមហំ ភវាមិ ។

[៥២៧] សទ្ធិី កត្វា អមិត្តេន អណ្ណាដេន ជលាពុជ
វិរិយ ទាបំ បស្សសិ^(១) កុតោ តំ ភយមាតតំ ។

[៥២៨] សង្កេថេវ អមិត្តស្មី មិត្តស្មីបិ ន វិស្សសេ
អភយា ភយមុប្បន្នំ អបិ មូលានិ កន្តតិ ។
កចំ នុ វិស្សសេ ត្យម្ហិ យេនាសិ កលហោ កតោ
និច្ចយត្តេន ហាតព្វំ សោ ទិសត្តិ ន រដ្ឋតិ ។

វិស្សាសយេ ន ច នំ វិស្សសេយ្យ
អសង្កតោ សង្កតោ ច ភវេយ្យ
តថា តថា វិញ្ញូ បរក្កមេយ្យ
យថា យថា ការំ បរោ ន ជញ្ញា ។

១ អដ្ឋកថាយំ បន វិរិ យទា ខំសយសីតិ បាហា ទិស្សន្តិ ។ ម. យសស្សិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អ្នកត្រូវតែខ្ញុំគ្រប់គ្រងក្នុងទីគោកនិងទឹកហើយ ។
 ខ្ញុំជាទីពឹងរបស់អ្នក ដូចជាពេទ្យដ៏ឈ្លាស (ជាទីពឹង) របស់
 ពួកអ្នកមានជំងឺ ឬដូចជាអន្ទង់ទឹកត្រជាក់ (ជាប្រយោជន៍)
 របស់ពួកអ្នកស្រែកទឹក ឬក៏ដូចផ្ទះ (ជាទីត្រូវការ) របស់
 ពួកបុគ្គលដែលលំបាក ដោយសន្សើមត្រជាក់ ។

[៥២៧] (សុបណ្ណរាជ...) ម្ចាស់អ្នកជាជលាពុជៈ អ្នកធ្វើសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល
 ជាមួយនឹងអណ្តាជៈជាសត្រូវ ហើយនៅបើកបង្ហាញចង្កូម (ធ្វើអ្វី
 ទៀត) ភ័យនឹងមកដល់អ្នក អំពីទីណា ។

[៥២៨] (បណ្ណារកៈ...) បុគ្គលត្រូវតែរង្សៀសក្នុងបុគ្គលជាសត្រូវ មិនត្រូវ
 ទុកចិត្តបុគ្គលសូម្បីជាមិត្ត (ព្រោះ) ភ័យរមែងកើតឡើងអំពីបុគ្គល
 ដែលមិនគួរភ័យ រមែងកាត់ សូម្បីនូវឫសគល់ (ជីវិត) ។ បុគ្គលធ្វើ
 នូវជម្លោះនឹងជនណា គប្បីទុកចិត្តជននោះដូចម្តេចកើត បុគ្គល
 គប្បីបិតនៅ ដោយប្រុងប្រយ័ត្នជានិច្ច បុគ្គលនោះ រមែងមិន
 ត្រេកអរនឹងសត្រូវ ។

បុគ្គលគប្បីធ្វើឲ្យគេទុកចិត្ត ប៉ុន្តែមិនត្រូវទុកចិត្តគេ បុគ្គល
 ដែលគេមិនរង្សៀសហើយ ប៉ុន្តែគប្បីរង្សៀសនឹងគេ បុគ្គល
 ដទៃ មិនដឹងនូវភាព (របស់ខ្លួន) យ៉ាងណា ។ វិញ្ញាបុរស
 គប្បីប្រឹងប្រែង ដោយប្រការយ៉ាងនោះៗ ។

តីសនិបាតេ អដ្ឋមំ បណ្ណារកជាតកំ

- [៥២៩] តេ ទេវេណ្ណា សុខុមាលរូទា
 ឧកោ សមា សុជយា បុញ្ញក្ខត្តា
 ឧទាគម្មំ ករម្បិយំ^(១) អចេលំ
 មិស្សីភូតា អស្សវាហារំ ឆាតា ។
- [៥៣០] តតោ ហវេ បណ្ណារកោ អចេលំ
 សយមេវុទាគម្ម ឥទំ អវោច
 មុត្តជ្ជហំ សព្វកយាតិវត្តោ
 ន ហិ នូន តុយ្ហំ មនសោ បិយម្ហា ។
- [៥៣១] បិយោ ហិ មេ អាសិ សុបណ្ណារកា
 អសំសយំ បណ្ណារកេន សច្ចំ
 សោ រាគវត្តោ ច អកាសិ ឯតំ
 ចាបកម្មំ សម្បជានោ ន មោហា ។
- [៥៣២] ន មេ បិយំ អប្បិយំ វាបិ ហោតិ
 សម្បស្សតោ លោកមិមំ បរព្វា
 សុសញ្ញតានញ្ចំ វិយញ្ញនេន
 អសញ្ញតោ លោកមិមំ ចរាសិ ។
 អរិយាវកាសោសិ អនរិយោវ ហោសិ

១ អដ្ឋកថាយំ បន កាទម្ពិយន្តិ បាហោ ទិស្សតិ ។

តីសនិបាត បណ្ណរកជាតក ទី ៨

[៥២៩] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) បុរិសនាគទាំងពីរនោះ មានវណ្ណៈដូចជា
ទេវតា មានសភាពជាសុខុមាលជាតិស្មើគ្នា មានវ័យដ៏ល្អ
មានគំនរនៃបុណ្យ កៀកដៃគ្នា ដូចជាសេះគេទឹម បានចូល
ទៅកាន់សម្នាក់នៃអចេល ឯកំពង់ករម្សិយៈ ។

[៥៣០] លំដាប់នោះឯង បណ្ណរកនាគរាជ បានចូលទៅកាន់សម្នាក់
នៃអចេលដោយខ្លួនឯង ហើយពោលពាក្យនេះថា ខ្ញុំរួច (អំពី
ការសម្លាប់) កន្លងនូវភ័យទាំងពួងក្នុងថ្ងៃនេះហើយ យើង
មិនជាទីស្រឡាញ់របស់លោកដោយចិត្តពិតប្រាកដទេ ។

[៥៣១] (អចេល...) សុបណ្ណរាជ ជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំ ជាង
បណ្ណរកនាគរាជមែន ឥតសង្ស័យ (នេះ) ជាពាក្យពិត ខ្ញុំនោះ
ជាអ្នកត្រេកអរដោយរាគៈ ជាអ្នកដឹងច្បាស់ បានធ្វើនូវអំពើ
អាក្រក់នុ៎ះ មិនមែនព្រោះមោហៈទេ ។

[៥៣២] (បណ្ណរកៈ...) បព្វជិត កាលឃើញច្បាស់នូវលោកនេះ
និងលោកខាងមុខ រមែងមិនមានគំនិតថា វត្ថុជាទីស្រឡាញ់
ឬមិនជាទីស្រឡាញ់ របស់អញដូច្នោះទេ អ្នកជាបុគ្គលមិន
សង្រួម ប្រព្រឹត្ត ក្នុងលោកនេះ ដោយភេទ របស់បុគ្គល
អ្នកសង្រួមល្អ ។ អ្នកឯងបន្ទំជាអរិយៈតែមិនមែនជាអរិយៈទេ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អសញ្ញតោ សញ្ញតសន្និកាសោ

កណ្ណារិជាតិកោ អនរិយរូហោ

ចាបំ ពហំ ទុច្ចរិតំ អចារិ ។

[៥៣៣] អទុដ្ឋស្ស តុំ ទុត្តិ ទុត្តិ ច បិសុណោ ចសិ

ឯតេន សច្ចរដ្ឋេន មុទ្ធា តេ ផលតុ សត្តុជា ។

[៥៣៤] តស្មាហិ មិត្តានំ ន ទុត្តិតព្វំ

មិត្តទុញ្ញា ហិ ចាបិយោ នត្ថិ អញ្ញោ

អាសិត្តសត្តោ និហតោ បបព្យា

ឥន្ទស្ស វាក្យេន ហិ សំរោ ហតោតិ ។

បណ្ណារកជាតកំ អដ្ឋមំ ។

សម្ពុលាជាតកំ

[៥៣៥] កា វេធមាណា តិរិកន្ទរាយំ

ឯកា តុំ តិដ្ឋសិ សញ្ញិត្យ

បុដ្ឋាសិ មេ ចាណិបមេយ្យមជ្ឈេ

អក្កាហិ មេ នាមញ្ញ ពន្ធវេ ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អ្នកមិនសង្រួម តែមានភាពហាក់ដូចជាអ្នកសង្រួម មានជាតិ
ខ្មៅ មានសភាពមិនប្រសើរ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើដ៏លាមក
ទុច្ចរិតច្រើនយ៉ាង ។

[៥៣៣] ម្ចាស់អ្នកប្រទូស្ត អ្នកជាបុគ្គលប្រទូស្តមិត្ត ដែលមិនបាន
ប្រទូស្តវិញផង ជាអ្នកញុះញង់ផង ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ
សូមឲ្យក្បាលរបស់អ្នកឯង បែកជា ៧ ភាគ ។

[៥៣៤] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលមិនត្រូវប្រទូស្តមិត្ត
ទាំងឡាយឡើយ ព្រោះថា សភាវៈដទៃ លាមកជាងការ
ទ្រុស្តមិត្ត មិនមានទេ អចេលអ្នកសង្រួម ត្រូវសត្វអាសីពិស
ប្រទេចផ្កាសា ក៏ខ្ចាត់ចេញអំពីដែនដី វិនាស តាមពាក្យ
របស់នាគរាជដ៏ប្រសើរ ។

ចប់ បណ្ណរកជាតក ទី ៨ ។

សម្ពុលាជាតក

[៥៣៥] (ទានវៈ^(១)សួរថា) ម្ចាស់នាងមានភ្លៅមូល នាងឈ្មោះអ្វី រងា
ញ៉ែរលើជ្រោះនៃភ្នំ ឈរនៅតែម្នាក់ឯង ម្ចាស់នាងមានអវយវៈ
ត្រង់កណ្តាលគួរវាស់ដោយដៃ (ចង្កេះរៀវ) យើងសួរហើយ
នាងចូរប្រាប់ នូវនាមនិងផោពង្ស ដល់យើង ។

១ អសុរសាមីញ្ញ ។

តីសនិបាតេ នវមំ សម្ពុលាជាតកំ

ឱកាសយំ វនំ វម្ហំ	សីហាព្យក្សនិសេវិតំ
កា វា តូមសិ កល្យាណី	កស្ស វ ត្វំ សុមជ្ឈិមេ
អភិវាទេមិ តំ ភទ្ទេ	នាណវាហំ នមត្ត តេ ។

[៥៣៦] យោ បុត្តោ កាសិវាជស្ស សោត្តិសេនោតិ តំ វិទូ

តស្សាហំ សម្ពុលា ភរិយា	ឯវំ ជាតាហិ នាណវ
អភិវាទេមិ ភទ្ទន្តេ	សម្ពុលាហំ នមត្ត តេ ។

វេទេហបុត្តោ ភទ្ទន្តេ	វនេ វសតិ អាតុហោ
តមហំ ហោតសម្មត្តំ	ឯកា ឯកំ ឧបជ្ជហំ ។

អហាញោ វនមុញ្ញាយ មជ្ជមំសំ មិកាតិលំ

យនាហារមិ តំភក្កោ តស្ស ជូនជ្ជ ជាតតិ ។

តីសនិបាត សម្ពុលាជាតក ទី ៩

ម្នាលនាងកល្យាណី នាងជាអ្វី ម្នាលនាងមានអវយវៈពាក់កណ្តាល
ដ៏ល្អ នាងជាធីតា របស់អ្នកណា នាងញ៉ាំងព្រៃជាទីរីករាយ ដែល
សីហៈនិងខ្លាធំអាស្រ័យនៅ ឲ្យភ្នំរុងរឿង ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន យើង
ឈ្មោះទានវៈ សូមសំពះនាង សូមគោរពចំពោះនាង ។

[៥៣៦] (នាងសម្ពុលាឆ្លើយថា) អ្នកណាជាបុត្រ របស់ព្រះរាជាក្នុងដែន
កាសី អ្នកផងតែងស្គាល់អ្នកនោះថា ព្រះនាម សោត្តិសេន ខ្ញុំឈ្មោះ
នាងសម្ពុលា ជាភរិយា របស់ព្រះរាជបុត្រ ព្រះនាមសោត្តិសេន
នោះ បពិត្រទានវៈ លោកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ បពិត្រលោកដ៏
ចម្រើន ខ្ញុំឈ្មោះសម្ពុលា សូមសំពះ សូមគោរពចំពោះលោក ។
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រះរាជបុត្ររបស់ព្រះរាជវិទេហៈ ប្រឈួន
ក្តៅក្រហាយ គង់នៅក្នុងព្រៃ ខ្ញុំជាស្រ្តីម្នាក់ឯង បម្រើព្រះរាជបុត្រ
ដែលមាន រាគបៀតបៀន មួយអង្គឯងនោះ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ
ខ្ញុំ(ត្រាច់ទៅ) ដើម្បីស្វែងរកផ្លែឈើ ក្នុងព្រៃ នាំមកនូវទឹកឃ្មុំនិង
សាច់ដែលជារំពាររបស់ម្រឹគណា (ស្វាមីរបស់ខ្ញុំ) មានទឹកឃ្មុំនិង
សាច់ ជារំពាររបស់ម្រឹគនោះ ជាអាហារ (កាលបើមិនមានអាហារទេ
សរីរៈ) របស់ស្វាមីខ្ញុំនោះ នឹងទ្រាំទ្រមិនបាន ក្នុងថ្ងៃនេះដោយពិត ។

[៥៣៧] កី វនេ វាជបុត្តេន	អាតុវេន កវិស្សសិ
សម្ពុលេ បរិចិណ្ណេន	អហំ ភត្តា ភវាមិ តេ ។
សោកដ្ឋាយ ទុរត្តាយ	កី រូបំ វិជ្ជេតេ មម
អញ្ញំ បរិយេស ភទ្ធន្តេ	អភិរូបតំ មយា ។
ឯហិមំ តិរិមារុយ្ហ	ភរិយា មយ្ហំ ចតុស្សតា
តាសំ ត្វំ បរា ហោហិ	សព្វកាមសមិទ្ធិនី ។
ននុ តារកវណ្ណាកេ	យន្តិញ្ចំ មនសិច្ឆសិ
សព្វន្តំ បចុរំ មយ្ហំ	រមស្សុជ្ជំ មយា សហា ។
នោ ចេ តុរំ មហោសេយ្យំ	សម្ពុលេ ការយិស្សសិ
អលំ ត្វំ ចាតវាសាយ	បណ្ណោ ភក្ខា កវិស្សសិ ។
តញ្ច ភត្តជដោ លុទ្ធា	កណ្ណារោ បុរិសាទកោ
វនេ នាចំ អបស្សន្តិ	សម្ពុលំ អត្តហិ ភុនេ ។
អធិបដ្ឋា បិសាចេន	លុទ្ធជាមិសចក្កុជា
សា ច សត្តុវសម្បត្តា	បតិមេវានុសោចតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥៣៧] (ទានវៈ...) ម្ចាស់នាងសម្ពុលា នាងធ្វើ (នូវការមូលមិត្ត) នឹង
ព្រះរាជបុត្រ ប្រឈួនក្តៅក្រហាយ ដែលរោគប៉ះពាល់នៅក្នុងព្រៃ
ធ្វើអ្វី ខ្ញុំសូមជាកស្ថាររបស់នាង ។

(នាងសម្ពុលា...) ខ្ញុំរាប់ថាមានរូបដូចម្តេចកើត ព្រោះខ្ញុំជាស្រ្តី
មានសេចក្តីសោកគ្របសង្កត់ មានខ្លួនដ៏លំបាក បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
លោកចូរស្វែងរកស្រ្តីឯទៀត ដែលល្អជាងខ្ញុំចុះ ។

(ទានវៈ...) នាងចូរមកចុះ ចូរឡើងកាន់ភ្នំនេះ ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំមាន
៤០០នាក់ នាងចូរជាស្រ្តីដ៏ប្រសើរជាងភរិយាទាំងនោះ ចូរសម្រេច
តាមសេចក្តីប្រាថ្នា គ្រប់យ៉ាង ។ ម្ចាស់នាង មានពន្ធដូចផ្កាយ
នាងប្រាថ្នាក្នុងចិត្ត ចំពោះវត្ថុណាមួយ វត្ថុទាំងអស់នោះរបស់ខ្ញុំ
មានគរគោក ចូរនាងត្រេកអរ ជាមួយនឹងយើង ក្នុងថ្ងៃនេះចុះ ។
ម្ចាស់នាងសម្ពុលា បើនាងមិនធ្វើនូវភាពជាមហេសីរបស់ខ្ញុំទេ នាង
គួរជាអាហារក្នុងពេលព្រឹក នឹងជាចំណីរបស់ខ្ញុំអំពីព្រហាម ។

ចំណែកទានវៈ មានផ្ទះសក់៧ជាន់ ជាជាតិអាក្រក់ មានចង្កូម
ជាអ្នកស៊ីនូវបុរស បានចាប់នាងសម្ពុលានោះ ត្រង់ដើមដៃ ដែល
មិនឃើញនូវទីពឹង ក្នុងព្រៃ ។ នាងសម្ពុលា ដែលបិសាច
អាក្រក់ មានភ្នែកប្រកបដោយអាមិសគ្របសង្កត់ ជាស្រ្តីលុះក្នុង
អំណាច នៃសត្រូវហើយ ក៏សោកសៅ រកតែស្វាមីថា

តីសនិបាតេ នវមំ សម្ពុលាជាតកំ

ន មេ ឥទំ តថាទុក្ខំ យំ មំ ខាទេយ្យ រក្ខុសោ
យញ្ច មេ អយ្យបុត្តស្ស មនោ ហោស្សតិ អញ្ញថា ។

ន សន្តិ ទេវា បរសន្តិ ទូន

ន ហិ ទូន សន្តិ ឥធិ លោកថាលា

សហសា ករោន្តានសញ្ញតានំ

ន ហិ ទូន សន្តិ បដិសេធិតារោ ។

[៥៣៨] ឥត្តិនមេសា បរោ យសស្សីនី

សន្តា សមា អក្កិវុក្កតេជា

តញ្ចេ តុរំ រក្ខុសាទេសិ កញ្ញំ

មុន្ទា ច ហិ សត្តុជា តេ ផលេយ្យ

មា ត្វំ ទហិ មុញ្ច បតិព្វតាយ ។

[៥៣៩] សា ច អស្សមមាកច្ឆិ បមុត្តា បុរិសាទកា

និទ្ទំ ផលីនសកុណីរ^(១) កតសិទ្ធិរ អាលយំ ។

សា តត្ថ បរិទេវេសិ រាជបុត្តិ យសស្សីនី

សម្ពុលា ឧតុមត្តក្ខា រេន ឆាមំ អបស្សន្តិ ។

១ ម. និប្បលីនសកុណីរ ។

តីសនិបាត សម្ពុលាជាតក ទី ៩

យក្សស៊ីនូវខ្ញុំដោយហេតុណា ហេតុនេះ មិនមែនជាទុក្ខនៃខ្ញុំទេ
ក្រែងតែព្រះហ្មធិយ នៃអយ្យបុត្ត របស់ខ្ញុំ ទៅជាបការៈដទៃ
(ប្រថ៌ណ្ណ) ដោយហេតុណា ហេតុនោះ (ទើបជាទុក្ខនៃខ្ញុំ) ។

មិនមានពួកទេវតា នៅគ្រប់គ្រងដោយពិត ទាំងពួកទេវតា
អ្នករក្សាលោក ក្នុងលោកនេះ ក៏មិនមានដោយពិត ទេវតា
ទាំងឡាយ អ្នកហាមឃាត់ នូវពួកជនជាអ្នកមិនសង្រួម ជាអ្នក
ធ្វើដោយការកំហែង ក៏មិនមានដោយពិត ។

[៥៣៨] (សក្កៈ...) ស្រ្តីនេះជាស្រ្តីមានយស ជាស្រ្តីប្រសើរជាងស្រ្តី
ទាំងឡាយ ជាស្រ្តីស្ងប់ស្ងៀម មានកិរិយាដ៏ស្មើ មានតេជៈ
រុងរឿងដូចជាភ្លើង បើអ្នកឯងស៊ីនាងកញ្ញានោះ ក្បាលអ្នកឯង
នឹងបែកជា ៧ ភាគមិនខាន អ្នកឯងកុំកម្តៅ(នូវនាងសម្ពុលា)
អ្នកឯង ចូរលែងនាងទៅ ព្រោះនាង ជាស្រ្តីគោរពប្តី ។

[៥៣៩] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) នាងសម្ពុលាលុះរួចអំពីបោរិសាទ បានត្រឡប់
មកកាន់អាស្រមវិញ ដូចជាមេបក្សីបែកខ្វែកកូន ហើរមកកាន់ទ្រនំ
ឬដូចមេគោ មកកាន់លំនៅ (ដែលមានកូនទៅបាត់ហើយ) ។
ព្រះរាជបុត្រីនោះ ជាស្រ្តីមានយស ព្រះនាមសម្ពុលា មានភ្នែក
ស្រទន់ ព្រោះរដូវ កាលមិនឃើញព្រះស្វាមី ជាទីពឹង ក្នុង
ព្រៃហើយ ក៏ទ្រង់ព្រះកន្សែង ក្បែរអាស្រមនោះថា

សមណោ ព្រាហ្មណោ វន្តោ	សម្បជ្ជចរណោ ឥសេ
រាជបុត្តំ អបស្សន្តិ	តុម្ហិមិ សរណំ កតា ។
វន្តោ សីហោ ច ព្យក្លេ្យ ច	យេ ច អញ្ញោ វនេ មិកា
រាជបុត្តំ អបស្សន្តិ	តុម្ហិមិ សរណំ កតា ។
តិណាលតានិ ឱសដ្យោ	បព្វតានិ វនានិ ច
រាជបុត្តំ អបស្សន្តិ	តុម្ហិមិ សរណំ កតា ។
វន្តោ ឥន្ទិវីសាមំ	វត្តិនក្ខត្តមាលិនី ^(១)
រាជបុត្តំ អបស្សន្តិ	តុម្ហិមិ សរណំ កតា ។
វន្តោ ភកិរសី កង្កំ	សវន្តិនំ បដិក្កហំ
រាជបុត្តំ អបស្សន្តិ	តុម្ហិមិ សរណំ កតា ។
វន្តោ អហំ បព្វតរាជ-	[សេដ្ឋ] ហិមវន្តំ សិលុច្ឆយំ
រាជបុត្តំ អបស្សន្តិ	តុម្ហិមិ សរណំ កតា ។
[៥៤០] អតិសាយំ វតាកច្ឆិ	រាជបុត្តិ យសស្សិនី
កោន ទុដ្ឋ សមាកច្ឆិ	កោ តេ បិយតរោមយា ។

១ ម. វត្តិវត្តមាលិនី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ខ្ញុំមិនឃើញព្រះរាជបុត្រ សូមថ្វាយបង្គំពួកសមណព្រាហ្មណ៍និង
 ឥសីទាំងឡាយ ដែលមានការប្រព្រឹត្តបរិបូណ៌ ខ្ញុំសូមដល់នូវលោក
 ជាទីពឹង ។ ខ្ញុំមិនឃើញព្រះរាជបុត្រ សូមថ្វាយបង្គំនូវពួកសីហាៈ
 ខ្លាធំ និងពួកម្រឹគដទៃ ក្នុងព្រៃ ខ្ញុំសូមដល់នូវលោកជាទីពឹង ។
 ខ្ញុំមិនឃើញព្រះរាជបុត្រ សូមថ្វាយបង្គំ ស្មៅ រលី ឈើជាឱសធន
 ភ្នំ និងព្រៃទាំងឡាយ ខ្ញុំសូមដល់នូវលោកជាទីពឹង ។ ខ្ញុំមិន
 ឃើញព្រះរាជបុត្រ សូមថ្វាយបង្គំនូវរបៀបផ្កាយក្នុងរាត្រី ដែលមាន
 ពណ៌ដូចជាផ្ការាជព្រឹក្ស ខ្ញុំសូមដល់នូវលោកជាទីពឹង ។ ខ្ញុំមិន
 ឃើញព្រះរាជបុត្រ សូមថ្វាយបង្គំនូវស្ទឹងឈ្មោះភគិរសី ជាទីទទួល
 នូវស្ទឹងទាំងឡាយដែលហូរមក ខ្ញុំសូមដល់នូវលោកជាទីពឹង ។
 ខ្ញុំមិនឃើញព្រះរាជបុត្រ សូមថ្វាយបង្គំនូវភ្នំហិមពាន្ត ជាស្តេចភ្នំ
 ដ៏ប្រសើរ ខ្ញុំសូមដល់នូវលោកជាទីពឹង ។

[៥៤០] (សោត្តិសេន...) រាជបុត្រី ជាស្ត្រីមានយស មកក្នុងវេលា
 ល្ងាចម៉្លេះ តើថ្ងៃនេះ នាងជួបប្រទះនឹងអ្នកណាហ្ន៎ អ្នកណា ជា
 ទីស្រឡាញ់ របស់នាង ជាងខ្ញុំ ។

តីសនិបាតេ នវមំ សម្ពុលាជាតកំ

[៥៤១] ឥទំ ខោហំ តទាវោចំ កហិតា តេន សត្តនា
 ន មេ ឥទំ តថា ទុក្ខំ យំ មំ ខាទេយ្យ រក្ខសោ
 យញ្ច មេ អយ្យបុត្តស្ស មនោ ហោស្សតិ អញ្ញថា ។

[៥៤២] ចោវីទំ ពហុពុទ្ធិទំ យាសុ សច្ចំ សុទុល្លកំ ។
 ដីទំ កាវោ ទុរាជានោ មច្ចស្សេវោទកេ កតំ ។

[៥៤៣] តថា មំ សច្ចំ ចាលេតុ ចាលយិស្សតិ ចេ មមំ
 យថាហំ នាភិជាតាមិ អញ្ញំ បិយតវំ តយា
 ឯតេន សច្ចវដ្ឋេន ព្យាធិ តេ រូបសម្មតុ ។

[៥៤៤] យេ កុញ្ញា សត្តសតា ឧទ្ធារា
 រក្ខតិ រត្តិទ្ធិវមុយ្យតាវុទា
 ធនុត្តហានញ្ច សតានិ សោឡស
 កមំវិទេ បស្សសិ ភទ្នេ សត្តវោ ។

[៥៤៥] អលដ្ឋតាយោ បទុមុត្តរត្តថា
 វិរាតិតា បស្សតិ ហំសកត្តរា

តីសនិបាត សម្ពុលាជាតក ទី ៩

[៥២១] (នាងសម្ពុលា...) ខ្ញុំម្ចាស់ដែលសត្រូវនោះចាប់បានក៏បានពោល
ពាក្យនេះថា យក្សទំពាស៊ីនូវខ្ញុំម្ចាស់ដោយហេតុណា ហេតុនោះមិនមែន
ជាទុក្ខនៃខ្ញុំម្ចាស់ទេ ក្រែងតែព្រះហ្មឺន្ទ័យព្រះអយ្យបុត្ររបស់ខ្ញុំម្ចាស់ទៅ
ជាបការៈដទៃ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ (ទើបជាទុក្ខនៃខ្ញុំម្ចាស់) ។

[៥២២] (សោត្តិសេន...) ពាក្យសច្ចៈ ក្នុងពួកស្រីចោរ មានមារយាច្រើន
គេរកបានដោយក្រណាស់ ភាពគឺប្លកមារយាទរបស់ស្រ្តីទាំងឡាយ
គេដឹងបានដោយក្រ ដូចដំណើរនៃត្រីក្នុងទឹក ។

[៥២៣] (នាងសម្ពុលា...) ខ្ញុំម្ចាស់ មិនធ្លាប់ស្គាល់នូវបុគ្គលដទៃជាទី
ស្រឡាញ់ជាងព្រះអង្គយ៉ាងណា បើ(ដំណើរ) របស់ខ្ញុំម្ចាស់(នោះ)
ជាសច្ចៈ យ៉ាងនោះ សូមសច្ចៈ រក្សាព្រះអង្គទាំងរក្សានូវខ្ញុំម្ចាស់
ដោយពាក្យសច្ចៈនេះ សូមព្យាធិរបស់ព្រះអង្គស្ងប់រម្ងាប់ ។

[៥២៤] (តាបស...) ដំរីទាំងឡាយច្រើនប្រមាណ៧០០ មានអាវុធ
ដែលយោធាប្រកបហើយ ទាំងពួកខ្មាន់ជួរមួយពាន់ប្រាំមួយរយ
តែងរក្សាទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន តើនាងនៅឃើញ
ពួកសត្រូវ ដូចម្តេច ។

[៥២៥] (នាងសម្ពុលា...) ស្វាមី ឃើញពួកស្រ្តី ដែល
តាក់តែងកាយ មានសម្បុរស្បែកល្អ ដូចស្រទាប់
ផ្កាឈូក មានចង្កេះរៀវ មានសំឡេងដូចហង្ស

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តាសំ សុណិត្វា មិតតីតវាទិតំ
 ននានិ មេ តាត តថា យថា បុរេ ។
 សុវណ្ណសង្កត្តធជរា សុវិត្តហា
 អលង្កតា មាណសិយច្ឆបមា
 សេនោបិយា តាត អនិទ្ធិតង្កិយោ
 ខត្តិយកញ្ញា បដិលោកយន្តិ ធំ ។
 សចេ អហំ តាត តថា យថា បុរេ
 បតី តមុញ្ញាយ បុនា វនេ ភវេ
 សម្មានយេ មំ ន ច មំ វិមានយេ
 តតោបិ មេ តាត តតោ វំ សិយា ។
 យមន្តចានេ វិបុលស្មិ ឱហិតេ
 ធារី វិមជ្ជាករណា អលង្កតា
 សព្វង្គុយេតា^(១) បតិដោ ច អប្បិយា
 អវជ្ឈ តស្សា មរណំ តតោ វំ ។

១ ម. បញ្ចង្កុយេតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវចម្រៀងនិងប្រគំដែលគេគួររាប់ របស់
 ពួកស្រ្តីទាំងនោះ បពិត្រព្រះបិតា ឥឡូវនេះ ព្រះស្វាមីរបស់
 ខ្ញុំម្ចាស់ មិនប្រព្រឹត្តដូចកាលមុន យ៉ាងនោះទេ ។ បពិត្រ
 ព្រះបិតា ពួកស្រ្តីមានរូបល្អ ទ្រទ្រង់នូវប្រដាប់សម្រាប់រឹត
 ដោះជាវិការៈនៃមាស តាក់តែងខ្លួន ជាស្រ្តីមនុស្ស ដូចស្រ្តី
 ទេពអប្សរ ជាទីស្រឡាញ់នៃព្រះរាជាព្រះនាម សោត្តិសេន
 ជាស្រ្តីមានរាងកាយ តិះដៀលមិនបាន ជាខត្តិយកញ្ញា
 តែងប្រលោមព្រះរាជានោះ ។ បពិត្រព្រះបិតា ប្រសិនបើ
 ខ្ញុំម្ចាស់ចិញ្ចឹមព្រះស្វាមីនោះ ដោយការស្វែងរកនូវផ្ទៃឈើ
 ក្នុងព្រៃ ដូចក្នុងកាលមុនយ៉ាងនោះទៀត ព្រះស្វាមីគប្បីរាប់
 អានខ្ញុំម្ចាស់ ទាំងមិនមើលងាយខ្ញុំម្ចាស់ទេ បពិត្រព្រះបិតា
 ព្រោះហេតុនោះ (ព្រៃ) របស់ខ្ញុំម្ចាស់ (នោះឯង) ប្រសើរជាង
 រាជសម្បត្តិ ក្នុងក្រុងពារាណសីនេះ ។ នារីណា(កើតក្នុង
 ផ្ទះត្រកូល) មានបាយនិងទឹកបរិបូណ៌ ដែលគេចាត់ចែង
 ហើយ ជាស្រ្តីមានគ្រឿងប្រដាប់ដ៏ស្អាតវិសេស តាក់តែង
 ខ្លួនប្រកបដោយអង្គគ្រប់យ៉ាង តែមិនជាទីស្រឡាញ់របស់
 ប្តី បានសម្លាប់ (ខ្លួន) ហើយ សេចក្តីស្លាប់របស់នារីនោះ
 ប្រសើរជាងការរស់នៅ ជាយរាវាសនោះ ទៅទៀត ។

តីសនិបាតេ ទសមំ ភណ្ណតិណ្ណកជាតកំ

អបិ ចេ ទលិទ្ធា កបណា អនាឡិយា
កជាទុតិយា បតិណោ ច សា បិយា
សព្វដ្ឋុខេតាយបិ អប្បិយាយ
អយមេវ សេយ្យោ កបណាបិ យា បិយា ។

[៥៤៦] សុទុល្លភិត្តិ បុរិសស្ស យា ហិតា
ភត្តិតិយា ទុល្លកោ យោ ហិតោ ច
ហិតា ច តេ សីលវតី ភរិយា
ជនិទ្ធិ ធម្មំ ចរ សម្ពុលាយ ។

[៥៤៧] សចេ តុរំ វិបុលេ លទ្ធកោតេ
ឥស្សារវតិណ្ណា មរណំ ឧបេសិ
អហាញោ តេ ភទ្ធិ ឥមា រាជកញ្ញា
សព្វេវ តេ វចនករា ភវាមាតិ ។

សម្ពុលាជាតកំ នវមំ ។

ភណ្ណតិណ្ណកជាតកំ

[៥៤៨] អប្បមាណោ អមតំ បទំ បមាណោ មច្ចុណោ បទំ
អប្បមត្តា ន មីយន្តិ យេ បមត្តា យថា មតា ។

តីសនិបាត ភណ្ណតិណ្ណកជាតក ទី ១០

បើស្រ្តីណា ទ័លក្រ កំព្រា មិនមានបបួសគឺមាន៖ មានតែកន្ទេល
ជាគម្រប់ពីរ តែស្រ្តីនោះជាទីស្រឡាញ់របស់ប្តី ស្រ្តីណាទោះកំព្រា
តែជាទីស្រឡាញ់(របស់ប្តី) ស្រ្តីនេះឯងប្រសើរ ជាងស្រ្តីដែល
ប្រកបដោយអង្គគ្រប់យ៉ាង ដែលមិនជាទីស្រឡាញ់ (របស់ប្តី) ។

[៥៤៦] (តាបស...) ស្រ្តីណាជាគុណរបស់បុរស ស្រ្តីនោះគេរកបាន
ក្រក្រែកលែង ភស្តុណាជាគុណរបស់ស្រ្តី ភស្តុនោះគេរកបាន
ដោយក្រ ម្នាលបាទដំជាន់ជន ភរិយារបស់អ្នក ជាគុណ(នៃអ្នក)
ផង ជាស្រ្តីមានសីលផង អ្នកចូរប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះនាងសម្ពុលា ។

[៥៤៧] (ព្រះរាជាសោត្តិសេន...) ម្នាលនាងសម្ពុលា មានភោគៈបាន
ហើយដ៏ច្រើន បើនាងធ្វើផុតចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ដល់នូវមរណៈ
អញនឹងពួករាជកញ្ញាទាំងអស់ របស់នាងនេះ នឹងធ្វើតាមពាក្យ
របស់នាង ។

ចប់ សម្ពុលាជាតក ទី ៩ ។

ភណ្ណតិណ្ណកជាតក

[៥៤៨] (ភណ្ណតិណ្ណកទេវតាពោធិសត្វពោលថា) សេចក្តីមិនប្រហែស
ជាឧបាយឲ្យបាន នូវព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈ សេចក្តីប្រហែស ជា
ផ្លូវនៃសេចក្តីស្លាប់ ពួកជនអ្នកមិនប្រហែស ឈ្មោះថា មិនស្លាប់
ពួកជនណា ជាអ្នកប្រហែស ពួកជននោះដូចជាស្លាប់ហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

មនា បមាណោ ជាយេថ	បមាណោ ជាយតេ ខយោ
ខយោ បនោសា ជាយន្តិ	មា មនោ ភវត្ថុសភ ។
ពហូ ហិ ខត្តិយា ជិនា	អត្តំ រដ្ឋំ បមាទិណោ
អថោបិ តាមិណោ តាមា	អនាតារា អតារិណោ ។
ខត្តិយស្ស បមត្តស្ស	រដ្ឋស្មី រដ្ឋវឌ្ឍន
សព្វេ កោតា វិនស្សន្តិ	រញ្ញោ តំ រុច្ចតេ អយំ ។
នេស ធម្មោ មហារាជ	អតិវេលំ បមជ្ជសិ
ឥទ្ធិំ ដីតំ ជនបទំ	ចោរា វិទ្ធិសយន្តិ ទំ ។
ន តេ បុត្តា ភវិស្សន្តិ	ន ហិរញ្ញំ ន ធានិយំ
រដ្ឋេ វិលុម្បមាណម្ហិ	សព្វកោតេហិ ធិយ្យសិ ។
សព្វកោតបរិជិណ្ណំ	រាជានំ រាបិ ខត្តិយំ
ញាតិមិត្តា សុហដ្ឋា ច	ន តំ មញ្ញន្តិ មន្តិយំ ^(១) ។

១ ម. មានិយំ ។ ឱ. ខត្តិយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សេចក្តីប្រហែស រមែងកើតឡើង ព្រោះសេចក្តីស្រវឹង ការអស់
 ទៅ(នៃញាតិជាដើម) រមែងកើតឡើងព្រោះសេចក្តីប្រហែស សេចក្តី
 ប្រទូស្តទាំងឡាយ រមែងកើតឡើង ព្រោះការអស់ទៅ (នៃញាតិជា
 ដើម) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ប្រសើរ មានភារៈ (ក្នុងដែន) ព្រះអង្គកុំ
 ប្រហែសឡើយ ។ ពួកក្សត្រិយ៍ច្រើនអង្គ មានសេចក្តីប្រហែស ញ៉ាំង
 សេចក្តីចម្រើននឹងញ៉ាំងដែនឲ្យវិនាស ចំណែកពួកមេស្រុក អ្នកស្រុក
 អ្នកបួស គ្រហស្ថ ក៏វិនាស ។ បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គញ៉ាំងដែន
 ឲ្យចម្រើន ភោគៈទាំងអស់ក្នុងដែនរបស់ក្សត្រជាអ្នកប្រហែស រមែង
 វិនាស សេចក្តីវិនាសនោះ ជាទុក្ខរបស់ព្រះរាជា ។ បពិត្រមហា-
 រាជ សេចក្តីប្រហែសនេះ មិនមែនជាធម៌(របស់ពួកព្រះរាជាបុរាណ
 ទេ) ព្រះអង្គប្រហែសហួសប្រមាណ ពួកចោរកម្ចាត់នូវជនបទដែល
 សម្បូរណ៍ប៉ុប៉ងនោះ ។ ពួកបុត្ររបស់ព្រះអង្គមិនមាន ទាំងប្រាក់
 ក៏មិនមាន ទាំងទ្រព្យក៏មិនមាន កាលបើចោរប្លន់រាស្ត្រ (យ៉ាងនេះ)
 ព្រះអង្គនឹងសាបសូន្យចាកភោគៈគ្រប់យ៉ាង ។ ពួកញាតិមិត្តនិង
 សម្លាញ់រមែងមិនទទួលដឹង នូវក្សត្រនោះ ដែលជាព្រះរាជា
 សាបសូន្យចាកភោគៈទាំងពួង ជាបុគ្គលដែលគួរទទួលដឹងទេ ។

តីសនិបាតេ ទសមំ ភណ្ណតិណ្ណកជាតកំ

ហត្ថាហោហា អនីកដ្ឋា

រថិកា បត្តិការកា

តមេវមុបដីវន្តា

ន តំ មញ្ញន្តិ មន្តិយំ ។

អសំវិហិតកម្មន្តំ

ពាលំ ទុម្មន្តិ មន្តិទំ

សិរី ជហតិ ទុម្មេនំ

ជិណ្ហារ ឧរកោ តចំ ។

សុសំវិហិតកម្មន្តំ

កាលុដ្ឋាយី អតន្តិតំ

សព្វេ កោតាភិវឌ្ឍន្តិ

តារោ សឧសភាមិវ ។

ឧបស្ស្កតិ មហារាជ

រដ្ឋេ ជនបទេ ចរ

តត្ថ ទិស្វា ច សុត្វា ច

តតោ តំ បដិបដ្ឋសិ ។

[៥៤៩] ឯវំ វេទេតុ បញ្ចាលោ

សន្តិមេ សរមប្បិតោ

យថាហមដ្ឋ វេទេមិ

កណ្ហាកេន សមប្បិតោ ។

[៥៥០] ជិណ្ហារ ទុព្វលចក្ខុសិ

ន រូបំ សាធុ បស្សសិ

កី តត្ថ ព្រហ្មទត្តស្ស

យន្តំ មក្កេយ្យ កណ្ហាកោ ។

តីសនិបាត ភណ្ណតិណ្ណកជាតកទី ១០

ពួកពលជំរិ ពួកសេនា ពលរថ ពលថ្មើរជើងនិងពួកកម្មករ ដែល
 អាស្រ័យចិញ្ចឹមជីវិតនឹងព្រះរាជានោះឯង ក៏មិនទទួលដឹងនូវព្រះរាជា
 ដែលគួរទទួលដឹងនោះ ។ សិរីគីយសសម្បត្តិ រមែងលះបង់នូវបុគ្គល
 ពាល អ្នកមិនចាត់ចែងនូវការងារ មានគំនិតអាក្រក់ អាប័តតប្រាជ្ញា
 ដូចជាពស់លះបង់នូវសំណាកចាស់ ។ កោគៈទាំងអស់ រមែងចម្រើន
 ដល់បុគ្គលអ្នកចាត់ចែងការងារដោយល្អ ក្រោកឡើងទាន់កាល ជា
 អ្នកមិនខ្ជិលច្រអូស ដូចជាគោប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយគោឧសភ ។
 បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គយាងទៅកាន់ទីជាទីចាំស្តាប់ ក្នុងជនបទ
 ក្នុងដែន លុះទតឃើញនិងទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ ក្នុងដែននោះហើយ
 ក៏យកការណ៍ តាមរាជកិច្ចនោះ តាមដំណើរនោះ ។

[៥៤៩] (បុរសចាស់ម្នាក់ដេរថា) ខ្លួនអញត្រូវបន្ទាមុតហើយ វេទនា
 ក្នុងថ្ងៃនេះយ៉ាងណា សូមឲ្យព្រះបាទបញ្ចាល ត្រូវសរក្នុងសង្រ្គាម
 ហើយវេទនាយ៉ាងនោះដែរ ។

[៥៥០] (បុរោហិតសួរថា) អ្នកជាមនុស្សចាស់ មានភ្នែកទុំព័ល មើល
 រូបមិនឃើញដោយស្រួលទេ បន្ទាមុតអ្នកឯង ដោយហេតុណា
 (ទោស) របស់ព្រះរាជាព្រហ្មទត្តចំពោះហេតុនោះ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៥៥១] ពហ្វត្ត ព្រហ្មទត្តស្ស យោហំ^(១) មគ្គស្មិ ព្រាហ្មណា

អរក្ខិតា ជានបទា អធម្មពលីនា ហតា ។

រត្តិញ្ញិ ចោរា ខាទន្តិ ទិវា ខាទន្តិ តុណ្ហាយា

រដ្ឋស្មិ ក្នុងរាជស្ស ពហុ អធម្មិកោ ជនោ ។

ឯតាទិសេ ភយេ ជាតេ ភយដ្ឋា តាត មាណវា

និល្លេន កានិ កុព្វន្តិ វេន អាហត្វ^(១) កណ្តាកំ ។

[៥៥២] កណាស្ស ឆាមយំ រាជា ព្រហ្មទត្តោ មរិស្សតិ

យស្ស រដ្ឋស្មិ ជិយ្យន្តិ អប្បតិកា កុមារិកា ។

[៥៥៣] ទុញ្ញសិតញ្ញិ តេ ជម្ពិ អនត្ថបទកោវិទេ

កុហិ រាជា កុមារីនំ ភត្តារំ បរិយេសតិ ។

[៥៥៤] ន មេ ទុញ្ញសិតំ ព្រហ្ម កោវិទត្ថបទា អហំ

អរក្ខិតា ជានបទា អធម្មពលីនា ហតា ។

១ អដ្ឋកថាយំ បន សោហន្តិ បារោ ទិស្សតិ ។ ២ ម. អាហត្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥៥១] (បុរសចាស់...) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ក្នុងហេតុនេះទោសរបស់ព្រះ
 រាជាព្រហ្មទត្ត មានច្រើន (បានជា)ខ្ញុំនោះ(ធ្លាក់)ក្នុងផ្លូវ(មានបន្ទា)
 ព្រោះពួកអ្នកជនបទ ព្រះរាជាមិនរក្សា ទ្រង់បៀតបៀនដោយពលិកម្ម
 (សួយសារអាករ) មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ក្នុងវេលាយប់ ពួក
 ចោរស៊ី(បួន) ក្នុងវេលាថ្ងៃ ពួកអ្នករាជការ បៀតបៀនស៊ី ក្នុង
 ដែនរបស់ព្រះរាជាខូចកាច ជនមិនប្រកបដោយធម៌ មានច្រើន ។
 ម្ចាស់អ្នក កាលបើភ័យបែបនេះ កើតហើយ មនុស្សទាំងឡាយ
 ដែលត្រូវភ័យគ្របសង្កត់ តែងនាំយកនូវបន្ទាភ្នំព្រៃ មកធ្វើជាទី
 សម្រាប់ពឹងពួន ។

[៥៥២] (ស្រ្តីទុគ៌តម្នាក់ ជេរថា) ពួកកុមារី ជាស្រ្តីគ្មានប្តី រហូតចាស់
 ក្នុងដែននៃព្រះរាជាព្រហ្មទត្តណា កាលណាហ្ន៎ ព្រះរាជាព្រហ្មទត្ត
 នេះ នឹងស្លាប់ទៅ ។

[៥៥៣] (បុរោហិតយាត់ថា) នៃនាងលាមក ជាស្រ្តីមិនឈ្លាស ក្នុង
 ឧបាយនៃសេចក្តីចម្រើន ពាក្យនាង ជាពាក្យអាក្រក់ ព្រះរាជានឹង
 ស្វែងរកប្តីឲ្យពួកនាងកុមារី ក្នុងទីណា ។

[៥៥៤] (ស្រ្តីចាស់...) នៃព្រាហ្មណ៍ ពាក្យរបស់ខ្ញុំមិនអាក្រក់ទេ ខ្ញុំជា
 ស្រ្តីឈ្លាសវៃ ក្នុងផ្លូវចម្រើន ព្រោះពួកអ្នកជនបទ ស្តេចមិនរក្សា
 ទ្រង់បៀតបៀន ដោយសារសួយអាករ មិនប្រកបដោយធម៌ ។

តីសនិបាតេ ទសមំ ភណ្ណតិណ្ណកជាតកំ

រត្តិញ្ញំ ចោរា ខាទន្តិ	ទិវា ខាទន្តិ តុណ្ហិយា
រដ្ឋស្មី ក្រុងរាជស្ស	ពហុ អធម្មិកោ ជនោ
ទុដ្ឋិវេ ទុព្ពវេ ទារេ	កុតោ ភត្តា កុមារិយា ។

[៥៥៥] ឃំ សយតុ បញ្ចាលោ សង្កាមេ សត្តិយា ហតោ
 យថាយំ កបណោ សេតិ ហតោ ជាលេន សាលិយោ ។

[៥៥៦] អធម្មេន តុំ ជម្ម	ព្រហ្មទត្តស្ស កុដ្ឋសិ
យោ តំ សបសិ រាជានំ	អបរដ្ឋិតាន អត្តនោ ។

[៥៥៧] ធម្មេន ព្រហ្មទត្តស្ស	អហំ កុដ្ឋាមិ ព្រាហ្មណ
អរក្ខិតា ជានបទា	អធម្មពលីនា ហតា ។

រត្តិញ្ញំ ចោរា ខាទន្តិ	ទិវា ខាទន្តិ តុណ្ហិយា
រដ្ឋស្មី ក្រុងរាជស្ស	ពហុ អធម្មិកោ ជនោ ។

សា នូន បុន វេ បក្កា	វិកាលេ ភត្តមាហរិ
ភត្តាហរិ អបេក្ខន្តោ	ហតោ ជាលេន សាលិយោ ។

តីសនិបាត ភណ្ណតិណ្ណកជាតកទី ១០

ក្នុងវេលាយប់ ពួកចោរស៊ី(បួន) ក្នុងវេលាថ្ងៃ ពួកអ្នករាជការបៀត
បៀនស៊ី ក្នុងដែនព្រះរាជាខូចកាច ជនមិនប្រកបដោយធម៌មានច្រើន
កាលបើរាស្ត្ររស់នៅដោយលំបាក ចិញ្ចឹមប្រពន្ធបានដោយលំបាក
តើពួកនាងកុមារីបានប្តីអំពីណា ។

[៥៥៥] (អ្នកភ្ជួរជេរថា) គោឈ្មោះសាលិយៈនេះ ត្រូវផាលមុតហើយ
ដេកស្រតឹកយ៉ាងណា សូមឲ្យព្រះរាជា ក្រុងបញ្ចាល ត្រូវគេ
សម្លាប់ដោយលំពែងក្នុងសង្រ្គាម ដេកយ៉ាងនោះចុះ ។

[៥៥៦] (បុរោហិត...) នៃបុរសលាមក អ្នកណាខុសខ្លួនឯង ហើយ
ផ្កាសាព្រះរាជា អ្នក(នោះ) ឈ្មោះថាខឹងចំពោះព្រះរាជាព្រហ្មទត្ត
ដោយហេតុមិនត្រូវតាមធម៌ទេ ។

[៥៥៧] (អ្នកភ្ជួរ...) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំខឹងចំពោះព្រះរាជាព្រហ្មទត្ត
ដោយហេតុត្រឹមត្រូវតាមធម៌ (ព្រោះថា) ពួកអ្នកជនបទ ស្តេចមិន
រក្សា ទ្រង់បៀតបៀនដោយស្វយសារអាករ មិនប្រកបដោយធម៌ ។
ក្នុងវេលាយប់ ពួកចោរស៊ី ក្នុងវេលាថ្ងៃ ពួកអ្នករាជការបៀតបៀន
ស៊ី ក្នុងដែនព្រះរាជាខូចកាច ជនមិនប្រកបដោយធម៌មានច្រើន ។
ស្រ្តីជាអ្នកនាំបាយមកនោះ ប្រាកដជាដាំម្តងទៀត បានជានាំ
បាយមកក្នុងវេលារសៀល ខ្ញុំកំពុងរកមើលនូវស្រ្តីអ្នកនាំបាយមក
គោឈ្មោះសាលិយៈ ក៏ត្រូវផាលមុត ។

[៥៥៨] ឯវំ ហញ្ញតុ បញ្ចាលោ សង្កាមេ អសីនា ហតោ

យថាហមន្ត បហតោ ទីរញ្ច មេ បវត្តិតំ ។

[៥៥៩] យំ បសុ ទីរំ ឆទ្ទតិ បសុ ដាលំ វិហឹសតិ

កី តត្ថ ព្រហ្មទត្តស្ស យំ នោ ករហតេ ភរំ ។

[៥៦០] ការយ្ហោ ព្រហ្មេ បញ្ចាលោ ព្រហ្មទត្តស្ស រាជិនោ

អភិក្ខតា ជានបទា អធម្មពលីនា ហតា ។

រត្តិញ្ចិ ចោរា ខាទន្តិ ទិវា ខាទន្តិ តុណ្ហិយា

រដ្ឋស្មី កូជរាជស្ស ពហុ អធម្មិកោ ជនោ ។

ចណ្ណា អាភឡ្យនា ការី យំ បុរេ ន ទុហាមសេ

តំនាទិ អន្ត ទោហាម ទីរកាមេហុបទ្ទតា ។

[៥៦១] ឯវំ កន្ទតុ បញ្ចាលោ វិមុត្តោ វិប្បសុក្ខតុ

យថាយំ កបណា ការី វិមុត្តោ បរិធារតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥៥៨] (អ្នកវីតទឹកដោះជេរថា) ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្លួនអញ(ត្រូវមេគោ) ធាក់
ទាំងទឹកដោះរបស់អញកំពប់ទៅយ៉ាងណា សូមឲ្យព្រះរាជាបញ្ចាលនគរ
នគរ ត្រូវគេសម្លាប់ដោយដាវក្នុងសង្រ្គាម វិនាសយ៉ាងនោះចុះ ។

[៥៥៩] (បុរោហិត...) សត្វចិញ្ចឹមនេះ ចាក់ចោលនូវទឹកដោះ សត្វ
ចិញ្ចឹមបៀតបៀននូវផាល អ្នកដ៏ចម្រើនតិះដៀលយើង ដោយហេតុ
ណា កំហុសដូចម្តេច របស់ព្រះរាជាព្រហ្មទត្តក្នុងហេតុនោះ ។

[៥៦០] (អ្នកវីតទឹកដោះ...) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រះរាជាបញ្ចាលនគររបស់
រាជត្រកូលព្រហ្មទត្ត គួរអ្នកផងតិះដៀលហើយ ព្រោះថាពួកអ្នកជន-
បទ ព្រះរាជាមិនរក្សា ទ្រង់បៀតបៀនដោយស្មយអាករ មិនប្រកប
ដោយធម៌ ។ ក្នុងវេលាយប់ ពួកចោរស៊ី ក្នុងវេលាថ្ងៃ ពួកអ្នករាជ-
ការបៀតបៀនស៊ី ក្នុងដែនព្រះរាជាខូចកាច ជនមិនប្រកបដោយធម៌
មានច្រើន ។ មេគោ កាច ផ្ទាង យើងមិនបានវីតនូវទឹកដោះណា
ក្នុងកាលមុន ក្នុងថ្ងៃនេះ ឥឡូវនេះ ពួកយើងក៏ត្រូវពួករាជបុរស
អ្នកប្រាថ្នានូវទឹកដោះមករឹបជាន់ ទើបវីតនូវទឹកដោះនោះ ។

[៥៦១] (ពួកក្មេងអ្នកស្រុកជេរថា) មេគោកំព្រា ជាសត្វព្រាត់ប្រាស
នេះ សុះឆ្មេឆ្មា យ៉ាងណា សូមឲ្យព្រះរាជាបញ្ចាលនគរ ព្រាត់
ប្រាសនិរាស រឹងស្អិត កន្ទក់កន្ទេញ យ៉ាងនោះចុះ ។

តីសនិបាតេ ទសមំ ភណ្ណតិណ្ណកជាតកំ

- [៥៦២] យំ បសុ បសុចាលស្ស សម្ភមេយ្យ រវេយ្យ វា
 កោនិធិ អបរាជត្តិ ព្រហ្មទត្តស្ស រាជិនោ ។
- [៥៦៣] អបរាជោ មហាព្រហ្ម ព្រហ្មទត្តស្ស រាជិនោ
 អភិក្ខតា ជានបទា អធម្មពលីនា ហតា ។
 រត្តិញ្ចិ ចោរា ខាទន្តិ ទិវា ខាទន្តិ តុណ្ហិយា
 រដ្ឋស្មី ក្នុងរាជស្ស ពហុ អធម្មិកោ ជនោ
 កមំ នោ អសិកោសត្តា ទីរចា ហញ្ញតេ បជា ។
- [៥៦៤] ឯវំ ខន្ទតុ បញ្ចាលោ ហតោ យុទ្ធេ សបុត្តកោ
 យថាហមន្ត ខន្ទាមិ កាមិកេហិ អញ្ញដោ ។
- [៥៦៥] ន សព្វក្ខតេសុ វិទេន្តិ រក្ខំ
 រាជានោ មណ្ឌក មនុស្សលោកេ
 នេត្តារតា រាជា អធម្មចារី
 យំ តាទិសំ ដីរមទេយ្យ ជន្តា ។

តីសនិបាត ភណ្ណតិណ្ណកជាតកទី ១០

[៥៦២] (បុរោហិត...) សត្វចិញ្ចឹម របស់អ្នករក្សានូវសត្វចិញ្ចឹម ស្កុះ
ធ្វើធ្នូក្តី ស្រែកក្តី ដោយហេតុណា កំហុសដូចម្តេច របស់ព្រះរាជា
ព្រហ្មទត្ត ក្នុងហេតុនេះ ។

[៥៦៣] (ពួកក្មេងអ្នកស្រុក...) បពិត្រមហាព្រាហ្មណ៍ កំហុសរបស់
ព្រះរាជាព្រហ្មទត្ត (មានពិត) ព្រោះថា ពួកអ្នកជនបទ ព្រះរាជា
មិនរក្សា ទ្រង់បៀតបៀនដោយស្នូយសារអាករ មិនប្រកបដោយ
ធម៌ ។ ក្នុងវេលាយប់ ពួកចោរស៊ី ក្នុងវេលាថ្ងៃ ពួកអ្នករាជការ
បៀតបៀនស៊ី ក្នុងដែនព្រះរាជាខូចកាច ជនមិនប្រកបដោយធម៌
មានច្រើន ហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ កូនគោរបស់យើងកំពុងប្រោដោះ មាន
ប្រយោជន៍ដល់ស្រោមដាវ ត្រូវរាជបុរសសម្លាប់ ។

[៥៦៤] (កង្កែបដេរថា) អញជាសត្វកើតក្នុងព្រៃ ត្រូវពួកក្អែកក្នុងស្រុក
ចឹកស៊ីក្នុងថ្ងៃនេះយ៉ាងណា សូមឲ្យស្តេចបញ្ជាលនគរ ព្រមទាំង
បុត្រត្រូវគេកាប់ក្នុងចម្បាំងដាច់ខ្មែចខ្ចី យ៉ាងនោះចុះ ។

[៥៦៥] (បុរោហិត...) នែកង្កែប ព្រះរាជាទាំងឡាយ ក្នុងមនុស្ស-
លោកមិនចាត់ចែងនូវការរក្សាក្នុងពួកសត្វទាំងពួងទេ ពួកក្អែក
ស៊ីនូវសត្វទាំងរស់ដូចជាឯង ដោយហេតុណា ព្រះរាជាមិន
ឈ្មោះថាមិនប្រព្រឹត្តធម៌ ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៥៦៦] អធម្មរោចោ វត ព្រហ្មចារី
 អនុប្បិយំ កាសសិ ខត្តិយស្ស
 វិលុម្បមាឆាយ បុត្តប្បជាយ
 បូជេសិ រាជំ បរមប្បរាជី ។
 សចេ ឥទំ ព្រហ្មេ សុរាជ្ជកំ សិយា
 ដីតំ រដ្ឋំ មុទិតំ វិប្បសន្តំ
 ភុត្វា ពលី អត្តបិណ្ឌាញ កាកា
 ន មាទិសំ ដីរមទេយ្យ ធម្មតិ ។

ភណ្ឌតិណ្ឌកជាតកំ ទសមំ ។

តិស្សុទ្ធានំ

កីឆន្ទ កុម្ម ជយទ្ធិស ឆន្ទន្ត
 អថ បណ្ឌិតសម្បវ សីរកបិ
 ទករក្ខុស បណ្ឌារនាគវរោ
 អថ សម្ពុល តិណ្ឌាកទេវសុតោ ។

តិសនិបាតំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥៦៦] (កង្កែប...) ឱអ្នកជាព្រហ្មចារី តែមានសភាពមិនប្រកបដោយ
 ធម៌សោះ ពោលនូវពាក្យសរសើរ ចំពោះក្សត្រិយ៍ កាល
 បើប្រជាជនជាច្រើន ដែលព្រះរាជារឹបជាន់ អ្នកនៅតែបូជា
 ចំពោះព្រះរាជា ជាអ្នកមានវាទៈដ៏ក្រៃលែង ។ នៃព្រាហ្មណ៍
 ប្រសិនបើ ដែននេះមានអ្នករាជការល្អ រមែងជាដែនស្តុកស្តម្ភ
 មានរាស្ត្ររីករាយជ្រះថ្លា ទាំងពួកក្អែកក៏ស៊ីនូវដុំបាយដ៏ប្រសើរ
 ជាគ្រឿងបូជា (របស់មនុស្ស) ពួកក្អែកមិនគប្បីស៊ីសត្វទាំង
 រស់ប្រាកដដូចជាខ្ញុំទេ ។

ចប់ ភណ្ណតិណ្ណកជាតក ទី ១០ ។

ឧទ្ទាននៃតីសនិបាតនោះគឺ

- និយាយអំពីកីឡានជាតក ១ កុម្មុជាតក ១ ជយទ្វិសជាតក ១
- ឆទ្ទន្តជាតក ១ សម្បវជាតក ១ មហាកបិជាតក ១
- ទក្ខវក្ខសជាតក ១ នាគដ៏ប្រសើរឈ្មោះ បណ្ណារកៈ ១
- សម្មលាជាតក ១ តិណ្ណកជាតក ១ ។

ចប់ តីសនិបាត ។

ចត្តាលីសនិបាតជាតកំ

តេសកុណជាតកំ

[៥៦៧] វេស្សន្តរន្តំ បុច្ឆាមិ សកុណា ភទ្ទមត្តុ តេ

រជ្ជំ ការេតុការមេន កឹសុ កិច្ចំ កតំ វរំ ។

[៥៦៨] ចិវស្សំ វត មំ តាតោ កំសោ ពារាណាសិក្កហោ

បមត្តោ អប្បមត្តំ មំ បិតា បុត្តំ អចោទយិ ។

[៥៦៩] បបមេនេវ វិតថំ កោដំ ហាសំ និវាយេ

តតោ កិច្ចានិ ការេយ្យ តំ វតំ អាហុ ខត្តិយ ។

យំ ត្វំ តាត តបេ កម្មំ បុព្វេ កតមសំសយំ

រត្តោ ទុដ្ឋោ ច យំ កយិរា ន តំ កយិរា តតោ បុន ។

ចត្តាលីសនិបាតជាតិក

តេសកុណជាតិក

[៥៦៧] (ព្រះបាទព្រហ្មទត្តស្នរថា) ម្ចាស់សត្វស្លាប អញសូមសួរអ្នក
ឈ្មោះវេស្សន្តរៈ សេចក្តីចម្រើន ចូរមានដល់អ្នក កិច្ចដូចម្តេចដែល
អញជាអ្នកប្រាថ្នា ដើម្បីសោយរាជ្យ ធ្វើហើយប្រសើរ ។

[៥៦៨] (មៀមឈ្មោះវេស្សន្តរៈទូលថា) យូរណាស់ហើយ បិតារបស់ខ្ញុំព្រះ
អង្គព្រះនាម កំសៈ ជាអ្នកសង្រ្គោះក្រុងពារាណសី ទ្រង់ប្រហែស
ជាបិតាចិញ្ចឹម បានចោទសួរនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ជាកូនមិនប្រហែស ។

[៥៦៩] (ខ្ញុំទូលថា)មុនដំបូង ព្រះរាជាត្រូវហាមឃាត់នូវពាក្យឃ្លៀងឃ្លាត
សេចក្តីក្រោធនិងការសើច រឡេះរឡោះ តពីនោះ គប្បីធ្វើនូវកិច្ច
ទាំងឡាយ បពិត្រក្សត្រ បុរាណកបណ្ឌិតទាំងឡាយ បានពោល
នូវពាក្យដែលខ្ញុំព្រះអង្គក្រាបទូលនោះ ថាជាវត្ថុ ។ បពិត្រព្រះបិតា
កម្មចំពោះហេតុដ៏ក្តៅក្រហាយណា ដែលព្រះអង្គធ្វើហើយ ក្នុង
កាលមុន ឥតសង្ស័យ ព្រះអង្គត្រេកត្រអាលក្តី ទ្រង់ខ្វល់ក្តី
ធ្វើនូវកម្មណា ព្រះអង្គមិនត្រូវធ្វើ នូវកម្មនោះ តទៅទៀតទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ខត្តិយស្ស បមត្តស្ស	រដ្ឋស្មី រដ្ឋវឌ្ឍន
សព្វេ កោតា វិនស្សន្តិ	រញ្ញោ តំ វុច្ចតេ អឃំ ។
សិរី ច តាត លក្ខិ ច	បុច្ឆិតា ឯតទព្រុំ
ឧដ្ឋានេ វិរិយេ ចោសេ	រមាមហំ អនុសុយ្យកេ ។
ឧស្សុយ្យកេ ទុហនយេ	បុរិសេ កម្មទុស្សកេ
កាឡកណ្ណំ មហារាជ	រមតិ ចក្កកញ្ចនី ។
សោ តំ សព្វេសំ សុហនយោ សព្វេសំ រក្ខិតោ កវ	
អលក្ខិ ទូន មហារាជ	លក្ខយា កវ និវេសនំ ។
សលក្ខិ ធីតិសម្បន្នោ	បុរិសោ ហិ មហាក្កតោ
អមិត្តានំ កាសិបតិ	មូលំ អក្កញ្ច ធិន្ទតិ ។
សក្កោបិ ហិ ក្ខតបតិ	ឧដ្ឋានេ នប្បមជ្ជតិ
សកល្យាលោ ធីតី កត្វា	ឧដ្ឋានេ កុរុតេ មនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះអង្គអ្នកញ៉ាំងរាស្ត្រឲ្យចម្រើន កាលបើក្សត្រិយ៍ ប្រហែស
 ហើយ ភោគសម្បត្តិទាំងអស់ក្នុងដែន នឹងវិនាសទៅ សេចក្តីវិនាស
 នោះ លោកពោលថាជាទុក្ខ របស់ព្រះរាជា ។ បពិត្រព្រះបិតា
 បុគ្គលមានសិរី និងបុគ្គលមានបុណ្យ ដែលសុចិបរិវារសេដ្ឋីសួរហើយ
 បានពោលពាក្យនេះថា ខ្ញុំត្រេកអរ ចំពោះបុរសមានសេចក្តីខ្ចីឃ្នាត
 មានសេចក្តីប្រឹងប្រែង ជាអ្នកមិនច្រណែន ។ បពិត្រមហារាជ
 បុគ្គលកាឡកណ្តី ជាអ្នកកាច់បំបាក់នូវចក្រគឺកុសល តែងត្រេកអរ
 ក្នុងបុរសជាអ្នកច្រណែន មានចិត្តអាក្រក់ ជាអ្នកប្រទូស្តចំពោះ
 កល្យាណកម្ម ។ សូមព្រះអង្គ មានហ្វូទ័យល្អចំពោះពួកជនទាំង
 ពួង សូមព្រះអង្គ រក្សានូវពួកជនទាំងពួង បពិត្រមហារាជ សូម
 ព្រះអង្គបណ្តេញនូវបុគ្គលឥតបុណ្យចេញ សូមព្រះអង្គយកបុគ្គល
 មានបុណ្យ មកជាទីពំនាក់វិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាម្ចាស់ដែន
 កាសី ព្រោះថា បុរសមានបុណ្យ បរិបូណ៌ដោយបញ្ញា តាំងនៅ
 ក្នុងអធ្យាស្រ័យដ៏ធំ រមែងកាត់បង់នូវគល់និងចុង នៃសត្រូវទាំង-
 ឡាយបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ ជាម្ចាស់នៃមនុស្ស ដូចយ៉ាងព្រះ
 ឥន្ទ្រក៏មិនប្រហែស ក្នុងការខ្ចីឃ្នាតដែរ លោកធ្វើនូវការព្យាយាម
 ចំពោះកម្មដ៏ល្អ ទាំងធ្វើព្រះហ្វូទ័យ ក្នុងការខ្ចីឃ្នាត (ជាដរាប) ។

ចត្តាលីសនិបាតេ បឋមំ តេសកុណជាតកំ

កន្ធិញ្ចា បិតរោ ទេវា សាដីរោ ហោន្តិ តាទិដោ

ឧដ្ឋហតោ អប្បមដ្ឋតោ អនុតិដ្ឋន្តិ ទេវតា ។

សោ អប្បមត្តោ អកុដ្ឋោ តាត កិច្ចានិ ការយ

វាយមស្សុ សកិច្ឆេសុ ឆាលសោ វិទ្ធិតេ សុខំ ។

តត្ថេវ តេ វត្ថុបទា ឯសាវ អនុសាសនី

អលំ មិត្តេ សុខាបេតំ អមិត្តានំ ទុខាយ ច ។

[៥៧០] សក្ខិ តុវំ កុណ្ណាលិនិ មញ្ញុសិ ខត្តពន្ធនី

វជ្ជំ ការេតុការមន កឹសុ កិច្ចំ កតំ វំ ។

[៥៧១] ទ្វេវ តាត បទកានិ យត្ត សព្វំ បតិដ្ឋិតំ

អលទ្ធសុស ច យោ លាកោ លទ្ធស្ស ចានុវត្តនា ។

អមច្ចេ តាត ជាណហិ ដីរេ អត្តស្ស កោវិទេ

ចត្តាលីសនិបាត តេសកុណជាតក ទី ១

ពួកគន្ធា ពួកបិសា (ព្រហ្ម) ពួកទេវតា មានអាជីវៈអាស្រ័យនឹងព្រះ
រាជា ដែលមានអំណរនឹងបុញ្ញកម្មយ៉ាងនោះ ពួកទេវតាតែងតាមបែ
(រក្សា) នូវព្រះរាជា ជាអ្នកខ្ចីឃ្នាតមិនប្រហែស ។ បពិត្រព្រះបិសា
ព្រះអង្គជាអ្នកមិនប្រហែស មិនក្រោធ សូមធ្វើនូវកិច្ចទាំងឡាយចុះ
សូមព្រះអង្គប្រឹងប្រែងក្នុងកិច្ចទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ បុគ្គលខ្ជិល
ច្រអូស រមែងមិនបានសេចក្តីសុខទេ ។ នោះជាវត្ថុបទ ក្នុងបញ្ញា
នោះឯង នុ៎ះឯងជាអនុសាសនី (របស់ព្រះអង្គ) ព្រះរាជា កាល
ប្រព្រឹត្តយ៉ាងនេះ ទើបអាចញ៉ាំងពួកមិត្តឲ្យបានសុខផង អាចញ៉ាំង
ពួកសត្រូវឲ្យបានទុក្ខផង ។

[៥៧០] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់នាងកុណ្ណាលិនី នាងអាច (ធ្វើប្រស្នាបាន)
នាងជាពង្សនៃមហាសេនគុត្ត^(១) ឈ្មោះខត្តៈ ដឹង (នូវអាថ៌ប្រស្នា)
កិច្ចដូចម្តេចដែលយើងប្រាជ្ញាដើម្បីសោយរាជ្យ ធ្វើហើយប្រសើរ ។

[៥៧១] (សារិកាឈ្មោះកុណ្ណាលិនី) បពិត្រព្រះបិសា ប្រយោជន៍នឹង
សេចក្តីសុខទាំងអស់ តាំងនៅក្នុងបទណា បទនោះមានពីរយ៉ាង
គឺការបាននូវរបស់ ដែលមិនធ្លាប់បាន ១ រក្សានូវរបស់ដែលបាន
មកហើយ ១ ។ បពិត្រព្រះបិសា សូមព្រះអង្គជ្រាប នូវ
អាមាត្យទាំងឡាយ ដែលមានប្រាជ្ញា ឈ្លាសវៃ ចំពោះប្រយោជន៍

១ មៀមវេស្សន្តរៈ ស្តេចតាំងក្នុងឋានៈជា មហាសេនគុត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អនក្ខាតិភវេ ភាត	អសោណ្ណោ អវិជាសកេ ។
យោ ច ភាត រក្ខេយ្យ	ធនំ យញ្ជេវ តេ សិយា
សូតោវ រមំ សង្ក្រោ	សោ តេ កិច្ចានិ ការាយេ ។
សុសង្កហិតន្តជនោ	សយំ វិត្តំ អវេក្ខិយ
និទិញា ឥណ្ឌានាញា	ន កវេ បរបត្តិយា ។
សយំ អាយំ វយំ ជញ្ញា	សយំ ជញ្ញា កតាកតំ
និក្ខណ្ណោ និក្ខហារហំ	បក្កណ្ណោ បក្កហារហំ ។
សយំ ជានបទំ អត្ថំ	អនុសាស រថេសក
មា តេ អធិកា យុត្តា	ធនំ រដ្ឋញា នាសយុំ ។
មា ច វេកេន កិច្ចានិ	ការេសិ ^(១) ការាយេសិ វា
វេកសា ហិ កតំ កម្មំ	មន្វោ បច្ឆានុតប្បតិ ។

១ ម. ករោសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បពិត្រព្រះបិតា សូមព្រះអង្គជ្រាបនូវអាមាត្យទាំងឡាយ ដែលមិន
 លេងល្បែងភ្នាល់ មិនបោកប្រាស មិនជាអ្នកលេងស៊ីដឹក មិនជា
 អ្នកបំផ្លាញព្រះរាជទ្រព្យ ។ បពិត្រព្រះបិតា អាមាត្យណាគប្បីរក្សា
 នូវទ្រព្យរបស់ព្រះអង្គ ដែលមាន ដូចនាយសារថីប្រុងប្រយ័ត្ននូវរថ
 អាមាត្យនោះ ព្រះអង្គគប្បីឲ្យធ្វើនូវកិច្ចការទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ។
 សូមព្រះអង្គ ដែលមានជនខាងក្នុងសង្គ្រោះល្អ ត្រួតត្រាមើល នូវ
 ព្រះរាជទ្រព្យដោយព្រះអង្គឯង មិនគួរធ្វើនូវកំណប់ទ្រព្យនិងការឲ្យជា
 បំណុល ដោយជឿអ្នកដទៃទេ ។ ព្រះអង្គគប្បីជ្រាបនូវសេចក្តីចម្រើន
 និងសេចក្តីវិនាស ដោយព្រះអង្គឯង គប្បីជ្រាបនូវកិច្ចការដែលបាន
 ធ្វើ និងមិនបានធ្វើដោយព្រះអង្គឯង គប្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលដែល
 គួរសង្កត់សង្កិន គប្បីលើកតម្កើង នូវបុគ្គលដែលគួរលើកតម្កើង ។
 បពិត្រព្រះអង្គ ជាដំលើរថ សូមព្រះអង្គប្រៀនប្រដៅនូវប្រយោជន៍
 ដល់អ្នកជនបទ ដោយព្រះអង្គឯង ពួករាជបុរសអ្នកប្រកបការមិន
 ត្រឹមត្រូវតាមធម៌ សូមកុំឲ្យញ៉ាំងទ្រព្យនិងដែន របស់ព្រះអង្គឲ្យ
 វិនាស ។ មួយទៀត សូមព្រះអង្គកុំធ្វើ ឬប្រើគេឲ្យធ្វើនូវរាជកិច្ចទាំង-
 ឡាយដោយរូសរាន់ ព្រោះមនុស្សល្ងង់ខ្លៅតែងក្តៅក្រហាយរឿយ ។
 ក្នុងកាលខាងក្រោយ ចំពោះការងារ ដែលខ្លួនធ្វើដោយរូសរាន់ ។

ចត្តាលីសនិបាតេ បឋមំ តេសកុណជាតកំ

មា តេ អធិសវេ មុច្ច	សុពាឡមដិកោបិតំ
កោធសា ហិ ពហូ ដីតា	កុលា អកុលតំ ភតា ។
មា ភាត ឯស្សរោម្ពីតិ	អនត្តាយ បតារយិ
ឥត្ថិធំ បុរិសានពូ	មា តេ អាសិ ទុក្ខុទ្រិយោ ។
អបេតលោមហំសស្ស	រញ្ញោ កាមាទុសារិទោ
សព្វេ កោតា វិនស្សន្តិ	រញ្ញោ តំ វុច្ចតេ អយំ ។
តត្ថេវ តេ វត្តបទា	ឯសាវ អនុសាសនី
ទក្ខុស្សុទានិ បុញ្ញករោ	អសោល្លោកា អវិទាសកោ
សីលវស្សុ មហារាជ	ទុស្សីលោ វិនិចាតិកោ ។

[៥៧២] អបុច្ឆិមា កោសិយកោត្តំ កុណ្ណាលីដី តថេវ ច

ជម្ពុក ត្វំ ទានិ វទេហិ ពលានំ ពលមុត្តមំ ។

ចត្តាលីសនិបាត តេសកុណជាតក ទី ១

សូមព្រះអង្គកុំបញ្ចេញ នូវព្រះហ្វូង្យក្រោធខ្លាំងពេក ចំពោះ
អកុសល(របស់អ្នកដទៃ)ដែលប្រព្រឹត្តកន្លង (នូវការកុសល) ព្រោះ
ថា ត្រកូលទាំងឡាយដែលប្តឹងហើយ ច្រើនដល់នូវការមិន
មែនជាត្រកូលទៅវិញ ព្រោះសេចក្តីក្រោធិ ។ បពិត្រព្រះបិតា
សូមព្រះអង្គកុំបណ្តោយ (មហាជន) ឲ្យធ្លាក់ទៅក្នុងសេចក្តីវិនាស
ដោយគិតថា ខ្លួនអញជាសុរៈ ការកើតឡើងនៃទុក្ខលំបាក កុំ
ឲ្យមានដល់ស្រ្តីបុរសទាំងឡាយ ក្នុងដែនរបស់ព្រះអង្គ ។ កោត-
សម្បត្តិទាំងអស់របស់ព្រះរាជា ជាអ្នកប្រាសចាកការព្រឹរោម (ឥត
កោតញញើត) តាមចំណង់ នឹងវិនាសទៅ (ដោយពិត) ការ
វិនាសនោះ លោកពោលថាជាទុក្ខរបស់ព្រះរាជា ។ នោះជា
វត្ថុបទក្នុងបញ្ហានោះឯង នុ៎ះឯងជាអនុសាសនី ឥឡូវនេះ សូម
ព្រះអង្គសង្វាតធ្វើបុណ្យ កុំជាអ្នកលេង កុំញ៉ាំងប្រយោជន៍ឲ្យ
វិនាស បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គមានសីល (ព្រោះថា)
បុគ្គលអ្នកទ្រុស្តសីល ឈ្មោះថាជាអ្នកញ៉ាំងខ្លួនឲ្យធ្លាក់ចុះ ។

[៥៧២] (ព្រះរាជា...) អញបានសួរវេស្សន្តរៈ ជាភោសិយគោត្រ និង
នាងកុណាលិនី ដោយប្រការដូច្នោះហើយ ម្នាលជម្ពុកៈ ឥឡូវនេះ
អ្នកចូរពោល នូវកម្លាំងដ៏ឧត្តម ជាងកម្លាំងទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៥៧៣] ពលំ បញ្ចវិធំ លោកេ បុរិសស្មី មហាគូតេ

តត្ថ ពាហុពលំ នាម

ចរិមំ វុច្ចតេ ពលំ

កោគពលញ្ច ឌីឃារុ

ទុតិយំ វុច្ចតេ ពលំ ។

អមច្ចពលញ្ច ឌីឃារុ

ទុតិយំ វុច្ចតេ ពលំ

អភិជច្ចពលញ្ចោរ

តំ ចតុត្ថំ អសំសយំ

យានិ ចេតានិ សព្វានិ

អធិក្កណ្ណាតិ បណ្ឌិតោ ។

តំ ពលានំ ពលំ សេដ្ឋំ

អក្កំ បញ្ញាពលំ ពលំ

បញ្ញាពលេនុបត្តម្ភោ

អត្ថំ វិទ្ធីតិ បណ្ឌិតោ ។

អបិ ចេ លភតិ មន្វោ

ដីតំ ជរណិមុត្តមំ

អកាមស្ស បសយ្ហំ វា

អញ្ញោ តំ បដិបដ្ឋតិ ។

អភិជាតោបិ ចេ ហោតិ

រដ្ឋំ លទ្ធាន ខត្តិយោ

ទុប្បញ្ញោ ហិ កាសិបតិ

សព្វេនបិ ន ដីរតិ ។

បញ្ញា សុតវិនិច្ឆ័យិ

បញ្ញា(កិត្តិ)សិលោកវឌ្ឍនិ

បញ្ញាសហិតោ នរោ ឥធម(អបិ) ទុក្ខេ សុខានិ វិទ្ធីតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥៧៣] (សេកជម្ពុកពោធិសត្វ...) កម្លាំងក្នុងលោក មាន ៥ យ៉ាង រមែងមានក្នុងបុរសដែលមានអធ្យាស្រ័យធំ បណ្តាកម្លាំងទាំងនោះ កម្លាំងដៃ(កាយ) បណ្ឌិតពោលថាជាកម្លាំងថោកទាប បពិត្រព្រះ អង្គមានព្រះជន្មវែង កម្លាំងភោគៈ បណ្ឌិតពោលថាជាកម្លាំងទី ២ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះជន្មវែង កម្លាំងអាមាត្យ បណ្ឌិតពោលថា ជាកម្លាំងទី ៣ កម្លាំងជាតិខ្ពស់ ជាកម្លាំងទី ៤ ឥតសង្ស័យ បុគ្គលជាបណ្ឌិត រមែងគ្របសង្កត់នូវកម្លាំងទាំងអស់នេះ ។ កម្លាំង បញ្ញា នោះជាកម្លាំងប្រសើរ ជាកម្លាំងខ្ពង់ខ្ពស់ជាងកម្លាំងទាំង- ឡាយ បណ្ឌិតដែលមានកម្លាំងបញ្ញាជ្រោមជ្រែងហើយ រមែងបាន នូវសេចក្តីចម្រើន ។ បុគ្គលមានបញ្ញាទន់ ទោះបីបាននូវផែនដីស្តុក ស្តម្ភប្រសើរ កាលបើបុគ្គលមានបញ្ញាទន់នោះ មិនមានប្រាថ្នា បុគ្គលដែលមានបញ្ញាដទៃ ធ្វើនូវការកំហែង ហើយគ្រប់គ្រងនូវ ផែនដីនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាម្ចាស់ដែនកាសិ បើទុកជាបុគ្គល មានជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ ជាក្សត្របាននូវរាជ្យ តែអប្បបញ្ញា ក៏រមែងមិន រស់នៅ ដោយរាជ្យទាំងពួងបាន ។ បញ្ញាជាធម្មជាតិសម្រាប់ វិនិច្ឆ័យក្នុងសេចក្តីដែលបានស្តាប់ បញ្ញាជាគ្រឿងញ៉ាំងកេរ្តិ៍ឈ្មោះ និងលាភសក្ការៈឲ្យចម្រើន នរជនប្រកបដោយបញ្ញា ក្នុងលោក នេះ សូម្បីទុក្ខ (កើតឡើង) ក៏រមែងបានសុខទាំងឡាយវិញ ។

ចត្តាលីសនិបាតេ បឋមំ តេសកុណជាតកំ

បញ្ញញ្ច ខោ អសុស្ស័សំ	ន កោចិ អធិតច្ចតិ
ពហុស្សុតំ អនាគម្ម	ធម្មដ្ឋំ អវិទិត្តំ ។
យោ ច ធម្មវិភង្គញ្ញ	កាលុដ្ឋាយី អតន្តិភោ
អនុដ្ឋហតិ កាលេន	កម្មផលំ តស្ស ឥធឿតិ ។
អនាយតនសីលស្ស	អនាយតនសេវិណោ
ន និព្វិទ្ធិយការិស្ស	សម្មទត្តោ វិបច្ចតិ ។
អធឿតញ្ច បយុត្តសុស	តថាយតនសេវិណោ
អនិព្វិទ្ធិយការិស្ស	សម្មទត្តោ វិបច្ចតិ ។
យោកប្បយោកសដ្ឋាតំ	សម្មតស្សានុរក្ខនំ
តានិ តំ តាត សេវស្ស	មា អកម្មាយ រន្ធយិ
អកម្មនា ហិ ទុម្មេនា	នន្ទាការំ សីទតិ ។

ចត្តាលីសនិបាត តេសកុណជាតក ទី ១

មួយទៀត បុគ្គលណាមួយ មិនស្តាប់ដោយគោរព មិនជឿនូវបុគ្គល
 ជាពហុស្សត មិនឈ្វេងយល់នូវកិច្ចការ ដែលបិតនៅក្នុងសភាវៈ
 រមែងមិនបាននូវបញ្ញា ។ លុះតែបុគ្គលណាជាអ្នកដឹងនូវចំណែក
 នៃធម៌ ប្រឹងប្រែងក្នុងកាលគួរ មិនខ្ជិលច្រអូស ប្រឹងប្រែងរឿយ ។
 តាមកាលគួរ ផលកើតអំពីការងារ ទើបសម្រេចដល់បុគ្គលនោះ ។
 កាលបុគ្គលមិនមានសីលជាទីកើត (នៃលាភ យស សុខ) សេពគប់
 នូវបុគ្គលទ្រុស្តសីល មិនជាទីកើត (នៃលាភ យស សុខ) ធ្វើការធុញ
 ទ្រាន់ ប្រយោជន៍ រមែងមិនឲ្យផលដោយប្រពៃទេ ។ លុះតែបុគ្គល
 ប្រកបកិច្ចខាងក្នុងសន្តាន សេពគប់នូវបុគ្គលមានសីលជាទីកើត
 (នៃលាភ យស សុខ) ដូច្នោះ ធ្វើការងារមិនធុញទ្រាន់ ប្រយោជន៍
 រមែងឲ្យផលដោយប្រពៃ ។ បពិត្របិតា សូមព្រះអង្គគប់រកនូវហេតុ
 ទាំងឡាយនោះ គឺបញ្ញាជាចំណែកនៃព្យាយាម ក្នុងហេតុដែល
 គួរប្រកប និងការថែទាំទុក នូវទ្រព្យដែលព្រះអង្គបាន ព្រះអង្គកុំ
 (ញ៉ាំងទ្រព្យ) ឲ្យវិនាស ដោយការងារមិនគួរ ព្រោះថា បុគ្គលឥត
 បញ្ញា រមែងលិចចុះ (ក្នុងសេចក្តីវិនាស) ដោយហេតុមិនមែនជា
 ការងារ ដូចផ្ទះដែលគេធ្វើដោយដើមបុស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៥៧៤] ធម្មញ្ញោ មហារាជ

មាតាបិតុសុ ខត្តិយ

ឥធម្មញ្ញោត្វាន

រាជ សក្កំ ភិមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ

បុត្តនារេសុ ខត្តិយ

ឥធម្មញ្ញោត្វាន

រាជ សក្កំ ភិមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ

មិត្តាមច្ចេសុ ខត្តិយ

ឥធម្មញ្ញោត្វាន

រាជ សក្កំ ភិមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ

វាហានេសុ ពលេសុ ច

ឥធម្មញ្ញោត្វាន

រាជ សក្កំ ភិមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ

តាមេសុ និកមេសុ ច

ឥធម្មញ្ញោត្វាន

រាជ សក្កំ ភិមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ

រដ្ឋេសុ ជនបទេសុ ច

ឥធម្មញ្ញោត្វាន

រាជ សក្កំ ភិមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ញោ មហារាជ

សមណោ ព្រាហ្មណេសុ ច

ឥធម្មញ្ញោត្វាន

រាជ សក្កំ ភិមិស្សសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥៧៤] បពិត្រមហារាជជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ គឺការបម្រើមាតា បិតាទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោក នេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ ជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ គឺការសង្គ្រោះចំពោះបុត្តភរិយាទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅ កាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ ជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ចំពោះមិត្តនិងអាមាត្យទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គ ប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រ មហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ចំពោះពាហនៈ និងពលទាំង- ឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ចំពោះជនអ្នកស្រុក និងអ្នកនិគមទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះ ព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះអ្នកដែននិងអ្នកជនបទ ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះ ហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្ត ធម៌ ចំពោះពួកសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។

ចត្តាលីសនិបាតេ បឋមំ តេសកុណជាតកំ

ធម្មញ្ញោ មហារាជ	មិត្តបក្ខីសុ ខត្តិយ
ឥធម្មញ្ញោវិគ្គាន	រាជ សក្កំ ភមិស្សសិ ។
ធម្មញ្ញោ មហារាជ	ធម្មោ ចិណ្ណោ សុខាវហោ
ឥធម្មញ្ញោវិគ្គាន	រាជ សក្កំ ភមិស្សសិ ។
ធម្មញ្ញោ មហារាជ	ឥន្ទា ទេវា សព្វប្បកា
សុចិណ្ណោន ទិវំ បត្តា	មា ធម្មំ រាជ ទាមនោ ^(១)
តត្ថេវ តេ វត្តបទា	ឯសាវ អនុសាសនី
សប្បញ្ញាសេវិ កល្យាណី	សមត្តំ សាម តំ វិទូតិ ។

តេសកុណជាតកំ បឋមំ ។

សរេកង្កជាតកំ

[៥៧៥] អលង្កតា កុណ្ណាលិនោ សុវត្តា
 វេជ្ជរិយមុត្តាចរុខត្តពន្ធា
 រថេសកា តិដ្ឋថ កេ នុ តុម្លេ

១ ម. បមាទោ ។

ចត្តាលីសនិបាត តេសកុណជាតក ទី ១

បពិត្រមហារាជជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌គឺឲ្យអភ័យ ចំពោះ
 ពួកម្រឹគ និងសត្វបក្សីទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គ
 ប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រ
 មហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ (ព្រោះថា) ធម៌ដែលព្រះអង្គ
 ប្រព្រឹត្តហើយ រមែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខ បពិត្រព្រះរាជា លុះ
 ព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។
 បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ព្រោះពួកព្រះឥន្ទ្រ ទេវតា
 ព្រមទាំងព្រហ្ម បានដល់នូវទិព្វសម្បត្តិ ដោយធម៌ដែលខ្លួនប្រព្រឹត្ត
 ល្អ បពិត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គកុំប្រហែសចំពោះធម៌ ។ នោះជា
 វត្ថុបទក្នុងបញ្ញានោះឯង នុ៎ះឯងជាអនុសាសនី សូមព្រះអង្គសេពគប់
 នូវបុគ្គលមានបញ្ញា សូមមានគុណធម៌ដ៏ល្អ ជ្រាបច្បាស់នូវធម៌នោះ
 ដ៏បរិបូណ៌ដោយព្រះអង្គឯង (ប្រតិបត្តិតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅចុះ) ។

ចប់ តេសកុណជាតក ទី ១ ។

សរភង្គជាតក

[៥៧៥] (អនុសិស្សតាបសសួរថា) បពិត្រលោក រថទាំងឡាយប្រសើរ
 លោកទាំងឡាយ មានខ្លួនប្រដាប់ហើយ មានកុណ្ឌល មានសំ-
 ពត់ស្ងៀកល្អ ស្ងៀតព្រះខ័នមានដងវែង ប្រដាប់ដោយកែវពែទ្យនិង
 កែវមុក្តា ឈរនៅ (លើរថតែមួយ) លោកទាំងឡាយ ឈ្មោះអ្វី

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កថំ វោ ជានន្តិ មនុស្សលោកេ ។

[៥៧៦]

អហមជ្ឈកោ ភិមរថោ បនាយំ

កាលិដ្ឋរាជា បន ឧត្តតោយំ

សុសញ្ញតានំ ឥសីនំ ទស្សនាយ

ឥនាភតា បុច្ឆិតាយេម្ហ បណ្ណោ ។

[៥៧៧]

វេហាសយំ តិដ្ឋសិ អន្តលិក្ខេ

បថន្តុនោ បណ្ណារសេវ ចន្ទោ

បុច្ឆាមិ តំ យក្ខ មហានុការំ

កថន្តំ ជានន្តិ មនុស្សលោកេ ។

[៥៧៨]

យមាហុ ទេវេសុ សុជម្បតីតិ

មយវាតិ តំ អាហុ មនុស្សលោកេ

ស ទេវរាជា ឥធមជ្ជ បត្តោ

សុសញ្ញតានំ ឥសីនំ ទស្សនាយ ។

[៥៧៩]

ទូរេ សុតា នោ ឥសយោ សមាភតា

មហិទ្ធិកា ឥទ្ធិកុណ្ឌបបដ្ឋា

វជ្ជាមិ តេ អយិរេ បសន្នចិត្តោ

យេ ដីរលោកេត្ថ មនុស្សសេដ្ឋា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពួកជនក្នុងមនុស្សលោក ស្គាល់លោកទាំងឡាយដូចម្តេច ។

[៥៧៦] (ព្រះរាជាព្រះនាមអង្គកៈត្រាស់ថា) ខ្ញុំជាព្រះរាជា ឈ្មោះ
អង្គកៈ នេះជាព្រះរាជាព្រះនាមភីមរថ នេះជាព្រះរាជាព្រះ
នាមកាលិង្គ ដែលមានតេជានុភាព មានកិត្តិស័ព្ទល្បីល្បាញ
យើងទាំងឡាយមកក្នុងទីនេះ ដើម្បីឃើញនូវឥសីទាំងឡាយ
ដែលសង្រួមល្អហើយ ដើម្បីសួរនូវប្រស្នាទាំងឡាយ ។

[៥៧៧] (អនុសិស្សតាបស...) លោកបិតនៅព្រះអាកាស ជាទីរីករាយ
នៃសត្វស្វាប ដូចព្រះចន្ទ្រក្នុងថ្ងៃ ១៥ កើត ដែលបិតនៅនា
គន្លងផ្លូវឆ្ងាយ (អាកាស) បពិត្រយក្ស អាត្មាសូមសួរលោក
ដែលមានអានុភាពធំ ពួកជនក្នុងមនុស្សលោក នឹងស្គាល់
លោកដូចម្តេច ។

[៥៧៨] (សក្កទេវរាជ...) ទេវតាទាំងឡាយ ក្នុងពួកទេវតា បានហៅ
ខ្ញុំណា ថា មយវា ខ្ញុំនោះ ជាទេវរាជមកកាន់ទីនេះ ក្នុង
ថ្ងៃនេះ ដើម្បីឃើញឥសីទាំងឡាយ អ្នកសង្រួមល្អហើយ ។

[៥៧៩] ឥសីទាំងឡាយ របស់យើងខ្ញុំ ដែលចូបជុំគ្នា មានប្ញទ្ធិធំ
ប្រកបដោយគុណគឺប្ញទ្ធិ ល្បីទៅក្នុងទីឆ្ងាយ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា
សូមថ្វាយបង្គំលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ដែលប្រសើរក្នុងពួកមនុស្ស
ក្នុងជីវលោកនេះ ។

ចត្តាលីសនិបាតេ ទុតិយំ សរកង្កជាតកំ

[៥៨០] កន្លោ ឥសីនំ ចិរទក្ខិតានំ
កាយា ចុតោ កច្ចតិ មាលុតេន
ឥតោ បដិក្កម្ម សហស្សនេត្ត
កន្លោ ឥសីនំ អសុចិ ទេវរាជ ។

[៥៨១] កន្លោ ឥសីនំ ចិរទក្ខិតានំ
កាយា ចុតោ កច្ចតុ មាលុតេន
វិចិត្របុប្ផំ សុរកិវ មាលំ
កន្ធិញ្ច ឯតំ បដិកង្កាម កន្តេ
ន ហេតុ ទេវា បដិក្ខលសញ្ញិទោ ។

[៥៨២] បុរិទ្ធិទោ ភូតបតី យសស្សី
ទេវានមិទ្ធោ មយវា សុជម្បតិ
ស ទេវរាជា អសុរ (កណា) ប្បមទ្ធិទោ
ឱកាសមាកង្កតិ បញ្ច បុច្ឆិតំ ។
កោ ទេវិមេសំ ឥធិ បណ្ឌិតានំ
បញ្ច បុដ្ឋោ និបុណោ ព្យាករិស្សតិ
តិណ្ណញ្ច រញ្ញំ មនុជាធិទានំ
ទេវានមិទ្ធស្ស ច វាសវស្ស ។

ចត្តាលីសនិបាត សរកងជាតក ទី ២

[៥៨០] (អនុសិស្សតាបស...) ក្លិនរបស់ឥសីទាំងឡាយ ដែលបួសយូរ
រមែងផ្សាយចេញចាកកាយទៅតាមខ្យល់ បពិត្រសហស្សនេត្ត
សូមព្រះអង្គថយចេញចាកទីនេះ បពិត្រទេវរាជ ក្លិនរបស់
ឥសីទាំងឡាយមិនស្អាតទេ ។

[៥៨១] (សក្កទេវរាជ...) ក្លិនរបស់ឥសីទាំងឡាយ ដែលបួសយូរ ចូរ
ផ្សាយចេញចាកកាយទៅតាមខ្យល់ចុះ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
យើងខ្ញុំរមែងប្រាថ្នានូវក្លិននុ៎ះ ដូចបុគ្គលប្រាថ្នានូវកម្រងផ្កា
មានផ្កាដ៏វិចិត្រ មានក្លិនក្រអូប ព្រោះទេវតាទាំងឡាយ ជា
អ្នកមិនមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងក្លិននុ៎ះ ថាជាបដិកូលទេ ។

[៥៨២] (អនុសិស្សតាបស...) ទេវរាជនោះឈ្មោះបុរិន្ទទៈឈ្មោះភូតបតី
ជាអ្នកមានយស ឈ្មោះទេវានមិន្ទៈ ឈ្មោះមយវា ឈ្មោះសុជម្បតិ
ជាអ្នកញាំញី(នូវពួក)អសុរ ទ្រង់ប្រាថ្នានូវឱកាសដើម្បីសួរប្រស្នា ។
ក្នុងទីនេះ បណ្តាឥសីជាបណ្ឌិតទាំងឡាយនេះ បណ្ឌិតណាហ្ន៎
ដែលព្រះរាជាទាំង ៣ ព្រះអង្គ ជាធំជាងមនុស្ស និងព្រះវាសវៈជា
ធំជាងពួកទេវតា ត្រាស់សួរប្រស្នាដ៏ល្អិតហើយ នឹងឆ្លើយបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៥៨៣] អយំ ឥសិ សរកង្កោ តបស្សី
 យតោ ជាតោ វិរតោ មេដុនស្នា
 អាចេរបុត្តោ សុវិនិត្យទោ
 សោ តេសំ បញ្ញានិ វិយាករិស្សតិ ។

[៥៨៤] កោណ្ឌាញ្ញ បញ្ញានិ វិយាករោហិ
 យាចន្តិ តំ ឥសយោ សាធុរា
 កោណ្ឌាញ្ញ ឯសោ មនុជេសុ ធម្មោ
 យំ វុឡ្យមាភច្ចតិ ឯស ភាពោ ។

[៥៨៥] កតាវកាសា បុច្ឆន្តុ កោន្តោ
 យដ្ឋញ្ចិ បញ្ញំ មនសាកិបត្តិតំ
 អហំ ហិ តំ តំ ពោ វិយាករិស្សំ
 ញត្វា សយំ លោកមិមំ បរញ្ច ។

[៥៨៦] តតោ ច មយវា សក្កោ អត្តទស្សី បុរិទ្ធា
 អបុច្ឆិ បបមំ បញ្ញំ យញ្ញាសិ អភិបត្តិតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥៨៣] (ពួកឥសី...)ឥសីឈ្មោះសរកង្កៈនេះ មានតបៈ ជាអ្នក
រៀបចំកមេចុនធម្ម តាំងអំពីកើតមក ជាបុត្តនៃបុរោហិតដែល
ជាអាចារ្យ (របស់ព្រះរាជាពារាណសី) មានសភាពរៀបរយ
ល្អហើយ ឥសីឈ្មោះសរកង្កៈនោះ នឹងឆ្លើយនូវប្រស្នាទាំង-
ឡាយ របស់ព្រះរាជាទាំងនោះបាន ។

[៥៨៤] (អនុសិស្សតាបស...) បពិត្រកោណ្ឌញ្ញៈ សូមលោកឆ្លើយនូវ
ប្រស្នាទាំងឡាយ ឥសីទាំងឡាយមានសភាពដ៏ល្អ អាណាធនា
លោក បពិត្រកោណ្ឌញ្ញៈ ការដោះប្រស្នានុ៎ះ ជាទំនៀម
តែងមាន ក្នុងពួកមនុស្ស ប្រស្នាណា មកកាន់សេចក្តីចម្រើន
ប្រស្នានុ៎ះ ជាភារៈរបស់លោក ។

[៥៨៥] (សរកង្កៈតាបស...) លោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំធ្វើឱកាសឲ្យ
ហើយ ចូរសួរនូវប្រស្នាណានីមួយ ដែលលោកទាំងឡាយ
ប្រាថ្នាហើយដោយចិត្តចុះ ព្រោះថា ខ្ញុំដឹងនូវលោកនេះ
នឹងលោកខាងមុខ ដោយខ្លួនឯង នឹងឆ្លើយនូវប្រស្នានោះ។
ប្រាប់លោកទាំងឡាយបាន ។

[៥៨៦] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) លំដាប់នោះទេវរាជ បុរិន្ទទៈ មយវា សក្កៈអ្នក
ឃើញនូវប្រយោជន៍ បានសួរនូវប្រស្នាជាដំបូងដែលខ្លួនប៉ងទុកហើយថា

ចត្តាលីសនិបាតេ ទុតិយំ សរកង្កុជាតកំ

កឹស្ស វេទិត្វា ន កណាចិ សោចតិ

កឹស្សប្បហានំ ឥសយោ វណ្ណយន្តិ

កស្សីន វុត្តំ ជរុសំ ខមេថ

អក្ខាហិ មេ កោណ្ណាញ្ញ ឯតមត្ថំ ។

[៥៨៧] កោដំ វេទិត្វា ន កណាចិ សោចតិ

មក្ខប្បហានំ ឥសយោ វណ្ណយន្តិ

សព្វេសំ វុត្តំ ជរុសំ ខមេថ

ឯតំ ខន្តី ឧត្តមមាហុ សន្តោ ។

[៥៨៨] សក្កា ឧភិជ្ជំ វេចំ តិទិត្វិត្តំ

សទិសស្ស វា សេដ្ឋតរស្ស វាបិ

កចំ នុ ហីនស្ស វោ ខមេថ

អក្ខាហិ មេ កោណ្ណាញ្ញ ឯតមត្ថំ ។

[៥៨៩] ភយា ហិ សេដ្ឋស្ស វោ ខមេថ

សារម្ពហោតុ បន សាទិសស្ស

យោ ចីន ហីនស្ស វោ ខមេថ

ចត្តាលីសនិបាត សរកង្កជាតក ទី ២

បុគ្គលសម្លាប់អ្វី មិនក្រៀមក្រំ ក្នុងកាលណាម្តងឡើយ
តសីទាំងឡាយ សរសើរនូវការលះបង់អ្វី បុគ្គលគប្បីអត់ធន់
ចំពោះពាក្យអាក្រក់ ដែលបុគ្គលណាពោលហើយក្នុងលោក
នេះ បពិត្រកោណ្ណញ្ញៈ សូមលោកប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ខ្ញុំ ។

[៥៨៧] (សរកង្កតាបស...) បុគ្គលសម្លាប់សេចក្តីក្រោធ រមែងមិន
ក្រៀមក្រំក្នុងកាលណាម្តងឡើយ តសីទាំងឡាយ រមែងសរ-
សើរនូវការលះបង់នូវសេចក្តីលុបគុណគេ បុគ្គលគប្បីអត់ធន់
ចំពោះពាក្យអាក្រក់ ដែលបុគ្គលទាំងពួងពោលហើយ ពួក
សប្បុរសពោលនូវសេចក្តីអត់ធន់នុ៎ះ ថាជាគុណជាតិដ៏ឧត្តម ។

[៥៨៨] (សក្កទេវរាជ...) បុគ្គលអាចអត់ធន់នូវពាក្យរបស់ជនទាំង
ពីរពួកបាន គឺបុគ្គលស្មើគ្នានឹងបុគ្គលប្រសើរជាង ចុះបុគ្គល
អត់ធន់នូវពាក្យរបស់បុគ្គលថោកទាប តើដូចម្តេច បពិត្រ
កោណ្ណញ្ញៈ សូមលោកប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ខ្ញុំ ។

[៥៨៩] (សរកង្កតាបស...) បុគ្គលអត់ធន់នូវពាក្យ របស់បុគ្គលដ៏
ប្រសើរ ព្រោះសេចក្តីខ្លាច ឯបុគ្គលអត់ធន់នូវពាក្យ របស់បុគ្គល
ស្មើគ្នា ព្រោះហេតុនៃការប្រណាំងប្រជែង ចំណែកបុគ្គល
ណា ក្នុងលោកនេះអត់ធន់នូវពាក្យ របស់បុគ្គលថោកទាបបាន

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឯតំ ខន្តី ឧត្តមមាហុ សន្តោ ។

[៥៩០] កកំ វិជញ្ញា ចតុមជ្ឈបំ

សេដ្ឋំ សរិក្ខំ អថវាបិ ហីនំ

វិរូបរូបេន ចរន្តិ សន្តោ

តស្មា ហិ សព្វេស វចោ ខមេថ ។

[៥៩១] ន ហោតមត្តំ មហាតីបិ សេនា

សរាជិកា យុជ្ឈមាណា លកេថ

យំ ខន្តិមា សប្បុរិសោ លកេថ

ខន្តិពលស្ស្របសមន្តិ វេរា ។

[៥៩២] សុភាសិតន្តេ អនុមោទិយាន

អញ្ញន្តំ បុច្ឆាមិ តទិដ្ឋ្យ ព្រូហិ

យថា អហូ ទណ្ហាកី ណាសិកីរោ

អថដ្ឋនោ កលាពុ ចាបិ រាជា

តេសំ ភតី ព្រូហិ សុចាបកម្មិនំ

កត្តបបដ្ឋា ឥសីនំ វិហោបកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សប្បុរសទាំងឡាយ ពោលនូវសេចក្តីអត់ធន់នុ៎ះ (របស់
បុគ្គលនោះ) ថាជាគុណជាតិដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

[៥៧០] ធ្វើដូចម្តេច បុគ្គលគប្បីដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលប្រសើរជាង ឬ
បុគ្គលស្មើគ្នា ឬក៏បុគ្គលថោកទាប ដែលមានសភាពបិទបាំង
ដោយឥរិយាបថ ៤ បាន សប្បុរសទាំងឡាយ តែងប្រព្រឹត្ត
តាមរូបនៃបុគ្គលផ្សេងៗគ្នា ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគួរអត់
ធន់នូវពាក្យរបស់បុគ្គលទាំងពួង ។

[៥៧១] សប្បុរស អ្នកមានខន្តិ គប្បីបាននូវសេចក្តីចម្រើនណា សេនា
ធំព្រមដោយព្រះរាជា កាលច្បាំងគ្នា មិនគប្បីបាននូវសេចក្តី
ចម្រើននុ៎ះទេ ពៀរទាំងឡាយរបស់បុគ្គលអ្នកមានខន្តិជាកម្លាំង
រមែងស្ងប់រម្ងាប់បាន ។

[៥៧២] (សក្តិទេវរាជ...) ខ្ញុំរីករាយនឹងសុភាសិតរបស់លោកហើយ
សូមសួរប្រស្នាដទៃនឹងលោកទៀត សូមលោកពោលប្រស្នា
នោះ ដូចយ៉ាងព្រះបាទទណ្ហកី ព្រះបាទនាលិកីរៈ ព្រះបាទ
អជ្ជនៈ និងព្រះបាទកលាពុ សូមលោកប្រាប់នូវគតិរបស់ស្តេច
ទាំងនោះ ដែលមានបាបកម្មដ៏ធ្ងន់ តើព្រះរាជាទាំងនោះ ជា
អ្នកបៀតបៀននូវឥសីទាំងឡាយ ទៅកើតក្នុងទីណា ។

ចត្តាលីសនិបាតេ ទុតិយំ សរកង្កុជាតកំ

[៥៩៣] កឹសំ ហិ វច្ឆំ អវក្រិយ ទណ្ហាកិ
 ឧច្ឆិទ្ធម្ហលោ សជនោ សរដ្ឋោ
 កុក្កុលនាមេ និរយម្ហិ បច្ចតិ
 តស្ស ដុស្សិដ្ឋា និបតន្តិ កាយេ ។
 យោ សញ្ញតេ បព្វជិតេ អហោបយិ
 ធម្មំ ភណន្តេ សមណោ អទ្ធសកេ
 តំ នាលិកិរំ សុនខា បរត្ថ
 សង្កម្ម ខាទន្តិ វិដន្ធមានំ ។
 អថដ្ឋនោ និរយេ សត្តិសូលេ
 អរិសិរោ បតិតោ ឧទ្ធានោ
 អង្ករសំ កោតមំ ហោបយិត្វា
 ខន្តិ តបស្សី ចិរព្រហ្មចារី ។
 យោ ខណ្ហសោ បព្វជិតំ អនេទយិ
 ខន្តិ វេទន្តំ សមណំ អទ្ធសកំ
 កលាពុរិចី ឧបបដ្ឋ បច្ចតិ
 មហាបតាបំ កដុកំ ភយានកំ ។
 ឯតានិ សុត្វា និរយានិ បណ្ឌិតោ
 អញ្ញានិ ចាបិដ្ឋតរានិ ចេត្ត

ចតុត្ថាលីសនិបាត សរកង្កជាតក ទី ២

[៥៧៣] (សរកង្កតាបស...) ព្រះបាទទណ្ណកីព្រមទាំងជនទាំងអ្នកដែន
 បានស្ដោះដាក់តាបសឈ្មោះកីសវច្ឆៈ ព្រះអង្គមានមូលដាច់
 ហើយឆេះក្នុងនរកឈ្មោះកុក្កូលៈ រងើកភ្លើងទាំងឡាយធ្លាក់មិន
 ដាច់លើកាយនៃព្រះអង្គ ។ ព្រះបាទនាលិកីរៈណាបានបៀត-
 បៀនបព្វជិតទាំងឡាយ ជាអ្នកសង្រួម ជាអ្នករម្ងាប់បាប មិន
 ប្រទូស្តកំពុងសម្ដែងធម៌ ត្រៃទាំងឡាយចោមខាំស៊ីនូវព្រះបាទ
 នាលិកីរៈនោះ ឲ្យអន្ទះអន្ទែងក្នុងបរលោក ។ ឯព្រះបាទអជ្ជនៈ
 មានព្រះសិរចុះក្រោម មានព្រះបាទឡើងលើ ធ្លាក់ក្នុងនរក
 ឈ្មោះសត្តិសូលៈ ព្រោះតែបៀតបៀននូវសីលឈ្មោះអង្គីរសៈ
 ជាគោតមគោត្រ ជាអ្នកអត់ធន់ មានតបៈ ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ
 អស់កាលយូរ ។ ព្រះបាទកលាពុណា បានកាត់ឲ្យជាកំណាត់
 តូចនិងកំណាត់ធំ នូវបព្វជិតដែលពោលនូវខន្តិ ជាអ្នករម្ងាប់
 បាប ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ព្រះបាទកលាពុ (នោះ) ក៏កើតឆេះ
 នៅក្នុងនរកឈ្មោះអរិចិ មានកម្ដៅដ៏ខ្លាំង មានវេទនាដ៏ផ្សា
 ក្ដៅ ជាទីគួរខ្លាច ។ បណ្ឌិតបានឮនូវនរកទាំងឡាយនេះផង
 នូវនរកទាំងឡាយដទៃ ដ៏លាមក លើសជាងនរកនេះផង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ធម្មញ្ញោ សមណាព្រាហ្មណោសុ
ឯវង្គោ សក្កមុបេតិ ហានំ ។

[៥៩៤] សុភាសិតន្តេ អនុមោទិយាន
អញ្ញន្តំ បុច្ឆាមិ តទិដ្ឋ្យ ព្រូហិ
កថាវិទំ សីលវន្តំ វទន្តិ
កថាវិទំ បញ្ញវន្តំ វទន្តិ
កថាវិទំ សប្បវិសំ វទន្តិ
កថាវិទំ នោ សិរិ នោ ជហាតិ ។

[៥៩៥] កាយេន វាចាយ ច យោជ សញ្ញតោ
មនសា ច កិញ្ចំ ន ករោតិ ចាបំ
ន អត្តហេតុ អលិកំ កណាតិ
តថាវិទំ សីលវន្តំ វទន្តិ ។
កម្ពីរបញ្ញា មនសាភិច្ឆិណ្ឌយំ
នច្ចាហិតំ កម្ម ករោតិ លុទ្ធិ
កាលាកតំ អត្តបទំ ន វិញ្ចតិ
តថាវិទំ បញ្ញវន្តំ វទន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

គួរប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ លុះធ្វើយ៉ាង
នេះហើយ រមែងកើតក្នុងឋានសួគ៌ ។

[៥៩២] (សក្កទេវរាជ...) ខ្ញុំត្រេកអរនឹងសុភាសិតរបស់លោកម្ចាស់
ហើយ សូមសួរនូវប្រស្នាដទៃ ចំពោះលោកម្ចាស់ទៀត សូម
លោកម្ចាស់ប្រាប់នូវប្រស្នានោះ បណ្ឌិតទាំងឡាយពោលនូវ
បុគ្គលបែបដូចម្តេច ថាជាអ្នកមានសីល ពោលនូវបុគ្គល
បែបដូចម្តេច ថាជាអ្នកមានសីល ពោលនូវបុគ្គលបែបដូច
ម្តេច ថាជាសប្បុរស សិរីមិនលះបង់នូវបុគ្គលបែបដូចម្តេច ។

[៥៩៥] (សរភង្គីតាបស...) បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសង្រួម
ដោយកាយ ដោយវាចា ទាំងមិនធ្វើនូវបាបតិចតួចដោយ
ចិត្ត មិនពោលពាក្យឡេះឡោះ ព្រោះហេតុនៃខ្លួន បណ្ឌិត
ទាំងឡាយ ពោលនូវបុគ្គលបែបនោះ ថាជាអ្នកមានសីល ។
បុគ្គលណា កាលគិតនូវប្រស្នាដ៏ជ្រាលជ្រៅដោយចិត្ត ហើយ
មិនធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ ដែលកន្លងនូវប្រយោជន៍ មិនលះបង់
នូវចំណែកនៃប្រយោជន៍ ដែលមកក្នុងកាលគួរ បណ្ឌិតទាំង-
ឡាយ ពោលនូវបុគ្គលបែបនោះ ថាជាអ្នកមានបញ្ញា ។

ចត្តាលីសនិបាតេ ទុតិយំ សរកង្កុជាតកំ

យោ វេ កតញ្ញូ កតវេទិ ដីហោ
កល្យាណាមិត្តោ ទទ្ធកត្តិ ច ហោតិ
ទុក្ខិតស្ស សក្កច្ច កហោតិ កិច្ចំ
តថាវិធំ សប្បុរិសំ វេទន្តិ ។
ឯតេហិ សព្វេហិ គុណោហុបេតោ
សទ្ធោ មុទុ សំរិកាតី វេទញ្ញូ
សដ្ឋាហកំ សខិលំ សណ្ឋាវាចំ
តថាវិធំ នោ សិរិ នោ ជហាតិ ។

[៥៩៦] សុភាសិតន្តេ អនុមោទិយាន
អញ្ញន្តំ បុច្ឆាមិ តទិដ្ឋ្យ ព្រហ្មិ
សីលំ សិរិញ្ញាមិ សតញ្ច ធម្មំ
បញ្ញញ្ច កំ សេដ្ឋតរំ វេទន្តិ ។

[៥៩៧] បញ្ញា ហិ សេដ្ឋា កុសលា វេទន្តិ
នក្ខត្តាជារិវ តារកានំ
សីលំ សិរិ ចាមិ សតញ្ច ធម្មោ
អន្ធាយិកា បញ្ញវតោ ភវន្តិ ។

[៥៩៨] សុភាសិតន្តេ អនុមោទិយាន
អញ្ញន្តំ បុច្ឆាមិ តទិដ្ឋ្យ ព្រហ្មិ

ចត្តាលីសនិបាត សរកង្កជាតក ទី ២

បុគ្គលណា ជាកតញ្ញកតវេទី មានប្រាជ្ញា មានមិត្តល្អ មានការ
សេពគប់មាំ ធ្វើនូវកិច្ចដោយគោរព ចំពោះបុគ្គលអ្នកដល់
នូវសេចក្តីទុក្ខ បណ្ឌិតទាំងឡាយ ពោលនូវបុគ្គលបែបនោះ
ថាជាអ្នកសប្បុរស ។ បុគ្គលណា ជាអ្នកប្រកបដោយគុណទាំង
ពួងនេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា មានចិត្តទន់ ជាអ្នកចែករំលែក ជា
អ្នកដឹងនូវពាក្យ (របស់សូម) សិរីមិនលះបង់នូវបុគ្គលជាអ្នក
សង្រ្គោះ មានវាចាពីរោះ មានវាចាហ្មត់ចត់បែបនោះទេ ។

[៥៩៦] (សក្កទេវរាជ...) ខ្ញុំរីករាយនឹងសុភាសិតរបស់លោកហើយ
សូមសួរ នូវប្រស្នាដទៃនឹងលោកទៀត សូមលោកម្ចាស់
ប្រាប់នូវប្រស្នានោះ បណ្ឌិតទាំងឡាយ ពោលនូវសីលផង
សិរីផង ធម៌របស់សប្បុរសផង ប្រាជ្ញាផង តើគុណជាតិណា
ប្រសើរបំផុត ។

[៥៩៧] (សរកង្កតាបស...) អ្នកឈ្លាសវៃទាំងឡាយពោលថាប្រាជ្ញា
ជាគុណជាតិប្រសើរបំផុត ដូចស្តេចនៃផ្កាយ (ព្រះចន្រ្ទ) ដ៏
ប្រសើរជាងផ្កាយទាំងឡាយ ទុកជាសីលក្តី សិរីក្តី ធម៌របស់
សប្បុរសក្តី ក៏ប្រព្រឹត្តទៅតាមបុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញា ។

[៥៩៨] (សក្កទេវរាជ...) ខ្ញុំរីករាយនឹងសុភាសិតរបស់លោកហើយ
សូមសួរប្រស្នាដទៃនឹងលោកទៀត សូមលោកប្រាប់ប្រស្នានោះ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

កាថដ្ឋកោ កិណ្ឌិកោ កិមាចរំ

កី សេវមាណោ លភតីធិ បញ្ញា

បញ្ញាយនានិប្បដិបទំ វទេហិ

កាថដ្ឋកោ បញ្ញាវា ហោតិ មច្ឆោ ។

[៥៩៩] សេវេថ ពុទ្ធនិបុណោ ពហុស្សុតេ

ឧត្តាហាកោ ចប្បវិបុច្ឆកោ សិយា

សុណោយ្យ សក្កច្ច សុភាសិតានិ

ឯវដ្ឋកោ បញ្ញាវា ហោតិ មច្ឆោ ។

ស បញ្ញាវា កាមតុណោ អវេក្ខតិ

អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ ច

ឯវិបស្សី បជហាតិ ឆន្ទំ

ទុក្ខេសុ កាមេសុ មហាព្ភយេសុ ។

ស វីតរាកោ ស វិនេយ្យ ទោសំ

មេត្តចិត្តំ កាវេយ្យ អប្បមាណំ

សព្វេសុ ភូតេសុ និទាយ ទណ្ឌំ

អនិច្ចតោ ព្រហ្មមុបេតិ ហានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បុគ្គលក្នុងលោកនេះ ធ្វើដូចម្តេច ធ្វើការងារអ្វី ប្រព្រឹត្តដូចម្តេច
សេពនូវអ្វី ទើបបាននូវប្រាជ្ញា សូមលោកម្ចាស់ ប្រាប់
នូវបដិបទា នៃប្រាជ្ញាក្នុងកាលឥឡូវនេះ បុគ្គលធ្វើដូចម្តេច
ទើបជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ។

[៥៩៧] (សរភង្គតាបស...) បុគ្គលគប្បីសេពគប់នូវពួកអ្នកចម្រើន (ដោយ
ប្រាជ្ញា) អាចដឹងនូវហេតុដ៏ល្អិត ជាពហុស្សុត គប្បីជាអ្នករៀន
ផង ជាអ្នកសាកសួរផង គប្បីស្តាប់នូវសុភាសិតទាំងឡាយ
ដោយគោរពផង បុគ្គលធ្វើយ៉ាងនេះទើបជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ។
បុគ្គលជាអ្នកប្រាជ្ញនោះ ឃើញច្បាស់នូវកាមគុណទាំងឡាយ
ថាមិនទៀង ថាជាទុក្ខ ថាជារោគ បុគ្គលឃើញច្បាស់ យ៉ាង
នេះ ទើបលះបង់នូវឆន្ទៈ ក្នុងកាមទាំងឡាយ ដែលជាទុក្ខ
ជាភ័យធំបាន បុគ្គលនោះ ប្រាសចាករាគៈ កម្ចាត់បង់
នូវទោសៈហើយ គប្បីចម្រើននូវមេត្តចិត្ត រកប្រមាណមិនបាន
ដាក់ចុះនូវអាជ្ញា ក្នុងសត្វទាំងពួង ជាអ្នកគឺបុគ្គលណាមួយ
តិះដៀលមិនបាន រមែងទៅកើតក្នុងឋានព្រហ្ម ។

ចត្តាលីសនិបាតេ ទុតិយំ សរោង្គជាតកំ

[៦០០] មហិទ្ធិយំ^(១) អាគមនំ អហោសិ
តវមជ្ជក ភីមវេស្ស ចាបិ
កាលិដ្ឋរាជស្ស ច ឧត្តតស្ស
សព្វេស វោ កាមរាតោ បហីនោ ។

[៦០១] ឯវមេតំ បរចិត្តវេទិ
សព្វេស នោ កាមរាតោ បហីនោ
ករោហិ ឱកាសមនុត្តហាយ
យថា កតិទ្កេ អភិសម្ពវេម ។

[៦០២] ករោមិ ឱកាសមនុត្តហាយ
តថាហិ វោ កាមរាតោ បហីនោ
ជរាថ កាយំ វិបុលាយ បីតិយា
យថា កតិ មេ អភិសម្ពវេម ។

[៦០៣] សព្វំ ករិស្សាម តវានុសាសនី
យំ យំ តុវំ រក្ខុសិ ក្ខិបញ្ញ
ជរាម កាយំ វិបុលាយ បីតិយា
យថា កតិទ្កេ អភិសម្ពវេម ។

១ ម. មហត្ថិយំ ។

ចតុត្ថាលីសនិបាត សរកង្កជាតក ទី ២

[៦០០] បពិត្រព្រះបាទអង្គកៈ ការយាងមក នៃព្រះអង្គផង នៃព្រះបាទ ភិមរថៈផង នៃព្រះបាទកាលិង្កៈ ដែលមានតេជានុភាពដ៏រុង រឿងផង ជាព្រះរាជដំណើរមានឫទ្ធិដ៏ច្រើន (ព្រោះ) កាមរាគ នៃព្រះអង្គទាំងអស់ បានលះបង់ហើយ ។

[៦០១] (ព្រះរាជាទាំង៣ព្រះអង្គទ្រង់សរសើរថា) លោកម្ចាស់បានដឹង ច្បាស់នូវចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃនុ៎ះយ៉ាងនេះឯង ឯកាមរាគ យើង ខ្ញុំទាំងអស់គ្នាបានលះហើយ សូមលោកម្ចាស់ធ្វើឱកាស ដើម្បី អនុគ្រោះ(បព្វជ្ជា) ឲ្យយើងខ្ញុំបានដល់នូវគតិរបស់លោក ។

[៦០២] (សរកង្កតាបស...)អាត្មាកាតធ្វើឱកាសដើម្បីអនុគ្រោះ ព្រោះ ថា មហារាជទាំងឡាយបានលះបង់នូវកាមរាគ ដោយប្រការ ដូច្នោះមែន មហារាជទាំងឡាយ ចូរញ៉ាំងកាយឲ្យជ្រួតជ្រាប ដោយបីតិ ដ៏កើត(អំពីឈាន) ដ៏ធំទូលាយ ឲ្យមហារាជទាំង- ឡាយបានដល់ នូវគតិរបស់អាត្មាកាត ។

[៦០៣] (ព្រះរាជាទាំង៣ព្រះអង្គ...) បពិត្រលោកអ្នកមានប្រាជ្ញា ដូច ផែនដី លោកម្ចាស់ពោលពាក្យណាៗ យើងខ្ញុំនឹងធ្វើតាមពាក្យ របស់លោកទាំងអស់នោះៗ យើងខ្ញុំនឹងញ៉ាំងកាយឲ្យជ្រួតជ្រាប ដោយបីតិដ៏ធំទូលាយ ឲ្យយើងខ្ញុំបានដល់នូវគតិរបស់លោក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៦០៤] កតាយ វច្ឆស្ស កិសស្ស បូជា
 កច្ឆន្តុ កោន្តោ ឥសយោ សាធុរា
 ណានេ រតា ហោថ សទា សមាហិតា
 ឯសា រតី បព្វជិតស្ស សេដ្ឋា ។

[៦០៥] សុត្វាន កាថា បរមត្ថសញ្ញិតា
 សុភាសិតា ឥសិទា បណ្ឌិតេន
 តេ វេទជាតា អនុមោទមាទា
 បក្កាមុ ទេវា ទេវបុរំ យសស្សិទោ ។
 កាថា ឥមា អត្ថវតី សុព្យញ្ញនា
 សុភាសិតា ឥសិទា បណ្ឌិតេន
 យោកោចិមា អដ្ឋិកត្វា សុណោយ្យ
 លភេថ បុញ្ញបរិយំ វិសេសំ
 លទ្ធាន បុញ្ញបរិយំ វិសេសំ
 អទស្សនំ មច្ចុរាជស្ស កច្ឆេ ។

[៦០៦] សាលិស្សុរោ សារីបុត្តោ មេណ្ឌិស្សុរោ ច កស្សុទោ
 បព្វតោ អនុរុទ្ធា ច កច្ចាយនោ ច ទេវិលោ
 អនុសិស្សោ ច អានន្តោ កិសវន្តោ ច កោលិតោ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៦០៤] (សរកង្កតាបស...) ការបូជានេះ ពួកឥសីបានធ្វើហើយ ដល់
ឥសីឈ្មោះកីសវច្ឆៈ ឥសីទាំងឡាយដ៏ចម្រើន មានសភាពល្អ ចូរ
ទៅចុះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរត្រេកអរក្នុងឈាន មានចិត្តតាំងមាំ
សព្វៗកាលចុះ នេះជាសេចក្តីត្រេកអរដ៏ប្រសើររបស់បព្វជិត ។

[៦០៥] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ទេវតាទាំងឡាយនោះ មានយស បាន
ស្តាប់នូវគាថាទាំងឡាយ ដ៏ប្រកបដោយប្រយោជន៍ដ៏ក្រៃលែង
ដែលឥសីជាបណ្ឌិតពោលល្អហើយ ជាអ្នកបានចេះដឹងហើយ
អនុមោទនា ចៀសចេញទៅកាន់ទេវបុរី ។ គាថាទាំងឡាយ
នេះ មានអត្ថ មានព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិសុទ្ធ ដែលឥសីជាបណ្ឌិត
ពោលល្អហើយ បុគ្គលឯណានីមួយ ស្តាប់គាថាទាំងឡាយនេះ
ធ្វើខ្លួនឲ្យមានប្រយោជន៍ រមែងបាននូវគុណវិសេសខាងដើម
និងខាងចុង លុះបានគុណវិសេស ខាងដើមនិងខាងចុងហើយ
គប្បីដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាគុណមិនឃើញនូវមច្ចុរាជ ។

[៦០៦] (ទ្រង់ប្រជុំជាតកថា) សាលិស្សរតាបស គឺសារីបុត្រ មេណ្ឌិ-
ស្សរតាបស គឺកស្សប បព្វតតាបស គឺអនុរុទ្ធ ទេវិលតាបស គឺ
កិច្ចាយនៈ អនុសិស្សរតាបស គឺអានន្ទ កីសវច្ឆតាបស គឺកោលិតៈ

ចត្តាលីសនិបាតេ តតិយំ អលម្ពសាជាតកំ

(នារនោ ឧទាយី មេរោ បរិសា ពុទ្ធបរិសា)

សរកង្កោ ពោធិសត្តោ^(១) ឯវំ ធារេថ ជាតកន្តិ ។

សរកង្កោជាតកំ ទុតិយំ ។

អលម្ពសាជាតកំ

[៦០៧] អថាព្រិ ព្រហ្មា ឥន្ទោ វត្រក្ខ ជយតំ មិតា

នេវកញ្ញំ បរាភេត្វា សុធម្មាយំ អលម្ពសំ ។

[៦០៨] មិស្សេ នេវា តំ យាចន្តិ តាវត្តិសា សឥន្ទកា

ឥសិបលោភិកេ កច្ច ឥសិសិដ្ឋំ អលម្ពសេ ។

[៦០៩] បុរាយំ អម្ពេ នាច្ចេតិ វតវា ព្រហ្មចរិយវា

និព្វានាភិវតោ ពុទ្ធា តស្ស មគ្គានិ អារវ ។

១ ម. លោកនាថោ ។

ចត្តាប៊ីសនិបាត អលម្ពសាជាតក ទី ៣

នារទតាបស គឺឧទាយិត្តេវ បរិស័ទ (របស់ពួកតាបស) គឺ
ពុទ្ធបរិស័ទ សរកង្កតាបស ជាពោធិសត្វ គឺតថាគត អ្នកទាំង-
ឡាយ ចូរចាំទុកនូវជាតក យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ សរកង្កជាតក ទី ២ ។

អលម្ពសាជាតក

[៦០៧] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) គ្រានោះព្រះឥន្ទ្រជាធំ គ្របសង្កត់នូវអសុរ
ឈ្មោះវត្រះ ទ្រង់ជាបិតា របស់ទេវបុត្រ អ្នកឈ្នះ(សង្គ្រាម)
ទ្រង់ឈ្នេងយល់ នូវនាងទេវកញ្ញា ឈ្មោះអលម្ពសា ដែលនៅ
ក្នុងរោងឈ្មោះធម្មសភា ហើយបានត្រាស់ថា

[៦០៨] ម្ចាស់នាង (អ្នកធ្វើបុរស) ឲ្យច្រឡកច្រឡំ (ដោយកិលេស)
ទេវតាទាំងឡាយ ក្នុងជាន់តារត្តិវង្ស ព្រមទាំងព្រះឥន្ទ្រ អង្វរនាង
ម្ចាស់នាងអលម្ពសា ជាស្រ្តីល្អឯលោមនូវឥសី ចូរនាងទៅរក
ព្រះឥសីសិង្គៈ^(១) ។

[៦០៩] តាបសនេះ មានវ័ត មានព្រហ្មចរិយធម៌ ត្រេកអរក្រៃលែង
ក្នុងព្រះនិព្វាន ជាអ្នកចម្រើន (ដោយគុណ) កុំឲ្យលោកប្រព្រឹត្តកន្លង
នូវយើងទាំងឡាយបានមុន នាងចូរវិទ្ធផ្លូវទាំងឡាយរបស់លោក ។

១ បានជាហៅថា ឥសីសិង្គៈ ព្រោះតាបសនោះ មានពកដុះមួយគូ លើក្បាល
ដូចជាស្មែងម្រឹត ។ អដ្ឋកថា ។

[៦១០] ទេវរាជ កិមេវ តំ	មមេ តុំ សិក្ខុសិ
ឥសិបលោភិកេ កច្ច	សន្តិ អញ្ញាបិ អច្ចរា
មាទិសិយោ បរា ចេវ	អសោកេ នន្ទនេ វនេ
តាសំបិ ហោតុ បរិយាយោ	តាបិ យន្តុ បលោភិកា ។

[៦១១] អន្តា ហិ សច្ចំ ភណាសិ	សន្តិ អញ្ញាបិ អច្ចរា
តាទិសិយោ បរា ចេវ	អសោកេ នន្ទនេ វនេ ។
ន តា ឯវំ បដានន្តិ	ចារិចរិយំ បុមំ កតា
យាទិសំ តំ បដាធាសិ	ធារិ សព្វដ្ឋសោភនេ ។
តូមេវ កច្ច កល្យាណិ	ឥត្តិំ បរា ចសិ
តវេវ វណ្ណារូបេន	វសមាធា បយិស្សសិ ។

[៦១២] នវាហំ ន កមិស្សាមិ	ទេវរាជេន បេសិតា
វិភេមិ ចេតំ អាសាទុំ	ឧត្តតេជោ ហិ ព្រាហ្មណោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៦១០] (នាងអលម្ពសា...) បពិត្រទេវរាជ ហេតុអ្វីព្រះអង្គធ្វើយ៉ាងនេះ ព្រះអង្គឃើញ ខ្ញុំម្ចាស់ហើយក៏ត្រាស់ថា ម្ចាស់នាង ជាស្រីល្អ លោមតសី នាងចូរទៅចុះ ដ្បិត ស្រីអប្សរទាំងឡាយដទៃ ប្រហែលនឹងខ្ញុំម្ចាស់ ទាំងប្រសើរជាងខ្ញុំម្ចាស់ ក៏មាន ក្នុងព្រៃ ដែលមិនមានសេចក្តីសោក មានតែសេចក្តីរីករាយ សូមផ្លាស់ឲ្យស្រី ទេពអប្សរទាំងឡាយនោះទៅវិញ ស្រីអប្សរ ជាអ្នកអាចល្អលោម ទាំងនោះ ចូរទៅចុះ ។

[៦១១] (សក្តិទេវរាជ...) នាងពោលនូវពាក្យពិតមែន ឯស្រីអប្សរទាំងឡាយដទៃ ប្រហែលដូចនាង ទាំងប្រសើរជាងនាង ក៏មានក្នុងព្រៃ មិនមានសេចក្តីសោក មានតែសេចក្តីរីករាយ ។ ម្ចាស់នារី មាន អវយវៈទាំងពួងដ៏ល្អ នាងដឹងនូវការផ្តាច់(ប្រុស) ប្រាកដ យ៉ាងណា នាងទេពអប្សរទាំងឡាយនោះ ទៅដល់ប្រុសហើយ រមែងមិនដឹង នូវការផ្តាច់ យ៉ាងនោះទេ ។ ម្ចាស់នាងកល្យាណី នាងឯងចូរទៅ ចុះ ព្រោះថា នាងជាស្រីប្រសើរជាងស្រីទាំងឡាយ នាងនឹងញ៉ាំង (តាបស) ឲ្យលុះអំណាច ដោយវណ្ណៈ និងរូបរបស់នាង ។

[៦១២] (នាងអលម្ពសា...) ខ្ញុំម្ចាស់ដែលព្រះអង្គជាទេវរាជទ្រង់ប្រើហើយ នឹងខានទៅមិនបាន ប៉ុន្តែខ្ញុំម្ចាស់ខ្លាចចំពោះឥសិសិដ្ឋ នោះត្រេកអរ ព្រោះថា ឥសិសិដ្ឋនោះ ជាព្រាហ្មណ៍ មានតេជៈខ្ពង់ខ្ពស់ ។

ចត្តាលីសនិបាតេ តតិយំ អលម្ពសាជាតកំ

អនេកេ និរយំ បត្តា	ឥសិមាសាទិយា ជនា
អាបន្តា មោហាសំសារំ	តស្មា លោមាទិ ហំសយេ ។
[៦០៣] ឥទំ វត្ថាន បក្កាមិ	អច្ចរា កាមវណ្ណានិ
មិស្សា មិស្សេតុមិច្ឆន្តិ	ឥសិសិទ្ធិំ អលម្ពសា ។
សា ច តំ វនមោក្កយ្ហ	ឥសិសិទ្ធីន វក្ខិតំ
តិម្ពជាលកសញ្ញន្នំ	សមន្តា អឡ្យយោជនំ ។
ចាតោវ ចាតវាសម្មិ	ឧទយសមយំ បតិ
អក្ខិទ្ធិំ បរិមទ្ធិន្នំ	ឥសិសិទ្ធិំ ឧចាកមិ ។
[៦០៤] កា នុ វិជ្ជិវិវាភាសិ	ឱសដី វិយ តារកា
វិចិត្តហត្ថាភរណា	អាមុត្តមណិកុណ្ណាលា ។
អាទិច្ឆវណ្ណសង្កាសា	ហោមចន្ទនកន្ធិនិ
សញ្ញត្យុ មហាមាយា	កុមារី ចារុទស្សនា ។
វិលាកា មុនុកា សុទ្ធា	ចាទា តេ សុប្បតិដ្ឋិតា
កមនា កាមនិយា តេ	ហរន្តិយេវ មេ មនោ ។

ចតុត្ថាលីសនិបាត អលម្ពសាជាតក ទី ៣

ជនទាំងឡាយច្រើននាក់ ញ៉ាំងឥសីឲ្យត្រកអរ ហើយទៅកាន់នរក
បានដល់នូវការអន្ទោលវែងឆ្ងាយ ព្រោះសេចក្តីវង្វេង ហេតុនោះ
ទើបខ្ញុំម្ចាស់ព្រឹរោម ។

[៦១៣] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ស្រីអប្សរឈ្មោះអលម្ពសា មានវណ្ណៈគួរ
ប្រាថ្នា ជាស្រីញ៉ាំងបុរសឲ្យច្រឡកច្រឡំ ប្រាថ្នាញ៉ាំងឥសីសិង្គៈ
ឲ្យច្រឡកច្រឡំ (ដោយកិលេស) លុះពោលនូវពាក្យនេះហើយ
ក៏ចៀសចេញទៅ ។ នាងអលម្ពសានោះ ចូលទៅកាន់ព្រៃដែល
ឥសីសិង្គៈរក្សាហើយនោះ ជាព្រៃដេរដាសដោយវល្លីបាសក្រហម
មានទំហំកន្លះយោជន៍ដោយជុំវិញ ។ នាងចូលទៅរកឥសីសិង្គៈ
ដែលកំពុងបោសរោងភ្លើង ជិតសម័យជាទីរះឡើងនៃព្រះអាទិត្យ
ក្នុងវេលាមុនបរិភោគអាហារ ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម ។

[៦១៤] (ឥសីសិង្គៈ...) នាងជាអ្វី មានគ្រឿងប្រដាប់ដៃដំរិចិត្រ ពាក់
កុណ្ណាលជាវិការៈនៃកែវមណី ភ្លឺដូចផ្លែកបន្ទោរ ឬដូចផ្កាយព្រឹក ។
នាងមានសម្បុរ ប្រហែលពណ៌ នៃព្រះអាទិត្យ មានក្លិនក្រអូប
ដូចខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម មានភ្លៅមូលល្អ មានមាយាច្រើន ជាកុមារី
មានលម្អគួរមើល ។ ជើងទាំងឡាយ របស់នាង មិនខ្វែង
កណ្តាល ជាជើងទន់ល្មើយ ស្អាត ជាន់សិបល្អ ជើងទាំងពីរនោះ
កាលដើរទៅ គួរឲ្យប្រាថ្នា ដឹកនាំនូវវិចិត្តរបស់អាត្មាបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អនុបុព្វា ច តេ ឱរ្យ
 វិមជ្ជា តុយ្ហំ សុស្សោណី
 ឧប្បលស្សេវ កិញ្ចក្ខា
 បុរា កណ្ណាញនស្សេវ
 ទុរិយា ជាតា ឧរជា
 បយោធរា អប្បតីតា
 ទីយា កម្ពុតលាកាសា
 បណ្ណារវរណា វត្ត
 ឧទ្ធក្ខា ច អធក្ខា ច
 ទុរិយា នេលសម្ពុតា
 អបណ្ណារា លោហិតន្តា
 អាយតា ច វិសាលា ច
 នាតិទីយា សុសមជ្ជា
 ឧត្តមជ្ឈុហា តុយ្ហំ
 យាវតា កសិកោរក្ខា
 ឥសីនព្វា បរក្កន្តំ
 ន តេ សមសមំ បស្សេ

នាគនាសសម្មបមា
 អក្ខុស្ស ផលកំ យថា ។
 នាភិ តេ សាធុសណ្ឌិតា
 ទូរតោ បដិទិស្សតិ ។
 អវណ្ណា សាធុបច្ចុនា
 អឌ្ឍលាពុសមា ថនា ។
 តីវា ឯណោយ្យកា យថា
 ចតុត្តមនសន្និកា ។
 ទុមក្កបរិមជ្ជិតា
 ទន្តា តវ សុទស្សនា ។
 ជិញ្ចកផលសន្និកា
 នេត្តា តវ សុទស្សនា ។
 កនកព្យា សមោចិតា
 កេសា ចន្ទនតន្និកា ។
 វាណិជានព្វា យា តតិ
 សញ្ញតានំ តបស្សីនំ
 អស្មី បបរិមណ្ណាលេ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ក្លោទាំងឡាយរបស់នាងរៀវជាលំដាប់ ប្រៀបស្មើដោយប្រមោយ
ដំរី ត្រតាករបស់នាងសាយ ដូចជាផែននៃមាស ។ ផ្ចិតរបស់
នាងស្មីទួលពេញ ដូចបណ្ណាលផ្កាឧប្បល ប្រាកដអំពីចម្ងាយដូច
ជាផ្កាអញ្ជ័នដ៏ខ្លៅ ។ ដោះទាំងពីរកើតឮដ៏ទ្រូង ជាដោះមិនមាន
ទង លៀនចេញល្អ ទ្រទ្រង់នូវទឹកដោះ មិនធ្លាក់យារ (ដោះក្បំ)
ប្រាកដស្មើដោយផ្លែឃ្នោតពាក់កណ្តាល ។ ក (របស់នាង)
ប្រហែលដម្បារមាស វែងដូចក្រទាយ បបូរមាត់ល្អ ដូចជាចិត្ត
ជាគម្រប់ ២ គឺអណ្តាត ។ ធ្មេញទាំងឡាយ របស់នាង មិនមាន
ទោស ជាធ្មេញដុះស្មើទាំងពីរខាង ទាំងខាងលើ ទាំងខាងក្រោម
ដែលជម្រះហើយដោយឈើស្នួន ជាធ្មេញគួររមិលមើលក្រៃពេក ។
ភ្នែកទាំងឡាយរបស់នាងដ៏ខ្លៅ មានចុងក្រហម ប្រហែលដោយផ្លែ
ទំពាំងបាយជូរ ដ៏វែងទូលាយ ជាភ្នែកគួររមិលមើលក្រៃពេក ។
សក់ទាំងឡាយរបស់នាង ដែលដុះលើក្បាលមិនវែងពេក ជាសក់
រលើប ដែលសិតដោយក្រាសមាស ក្រអូបសាយដោយក្លិននៃ
ខ្លឹមចន្ទន៍ ។ ការក្លររាស់និងការរក្សាគោ (នៃជនទាំងឡាយណា) ក្តី
គតិណានៃពាណិជទាំងឡាយក្តី សេចក្តីព្យាយាម(ណា)នៃឥសីទាំង-
ឡាយអ្នកសង្រួម អ្នកមានតបៈក្តី កាលប្រព្រឹត្តទៅ អាត្មាមិនឃើញ
នូវជនទាំងនោះ លើមណ្ឌលនៃផែនដីនេះ ឲ្យសមស្មើ (នឹងនាង)

ចត្តាលីសនិបាតេ តតិយំ អលម្ពសាជាតកំ

កោ វា ត្វំ កស្ស វា បុត្តោ កថំ ជានេមុ តំ មយំ ។

[៦១៥] ន បញ្ញាកាលោ ភទ្ធព្ពេ កស្សបេវំ ភតេ សតិ

ឯហិ សម្ម រមិស្សាម ឧកោ អស្មាកមស្សមេ

ឯហិ តំ ឧបតុយ្ហិស្សំ រតីនំ កុសលោ ភវ ។

[៦១៦] ឥទំ វត្ថាន បក្កាមិ អច្ចរា កាមវណ្ណិជី

មិស្សា មិស្សេតុមិច្ឆន្តី ឥសិសិទ្ធិ អលម្ពសា ។

[៦១៧] សោ ច វេកេន និក្ខម្ម ធនត្វា ទន្ធបរក្កមំ

តមុត្តមាសុ វេណីសុ អជ្ឈប្បត្តោ បរាមសិ ។

តមុទារត្ត កល្យាណី បលិស្សន្តិ សុសោភនី

ចរិ តម្ហា ព្រហ្មចរិយា យថា តំ អថ តោសិតា ។

មនសា អភមា ឥទ្ធិ វសន្តំ នន្ធលេ វនេ

តស្សា សន្តិប្បមញ្ញាយ មយវា ទេវកុញ្ញោ

ចត្តាលីសនិបាត អលម្ពសាជាតក ទី ៣

អ្នកជាអ្វី ជាកូននៃអ្នកណា យើងនឹងដឹងនូវអ្នកដូចម្តេចបាន ។

[៦១៥] (នាងអលម្ពសា...)បពិត្រកស្សបដ៏ចម្រើន កាលបើចិត្តរបស់លោក
ប្រព្រឹត្តទៅហើយយ៉ាងនេះ កាលនេះមិនមែនជាកាលនៃប្រស្នាទេ
នៃសម្មាញ់ លោកចូរមក យើងទាំងពីរនាក់នឹងត្រេកត្រអាលក្នុង
អាស្រមរបស់យើង លោកចូរមក ខ្ញុំនឹងឱបលោក ចូរលោកជា
អ្នកឈ្នាសក្នុងសេចក្តីត្រេកអរ ។

[៦១៦] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) ស្រីអប្សរឈ្មោះអលម្ពសា មានវណ្ណៈគួរប្រាថ្នា
ជាស្រីធ្វើបុរសឲ្យច្រឡូកច្រឡំ កាលប្រាថ្នានឹងញ៉ាំងឥសីសិង្គៈឲ្យ
ច្រឡូកច្រឡំ (ដោយកិលេស) លុះពោលពាក្យនេះហើយ ក៏
ចៀសចេញទៅ ។

[៦១៧] ឯឥសីសិង្គៈនោះ ក៏ផ្តាច់បង់នូវសេចក្តីខ្លះខ្លះដ៏យឺត ហើយ
ស្ទុះទៅ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ ដល់ហើយ ក៏ស្ទាបអង្អែល
នាងអលម្ពសានោះ ឮដ៏ផ្ទៀងសក់ដ៏ឧត្តម ។ នាងកល្យាណី មាន
លម្អដ៏ល្អ ងាកមកឱបរឹតតាបសនោះដែរ តាបសនោះ ឃ្នាត
ចាកព្រហ្មចារ្យនោះ ព្រោះលោកត្រេកត្រអាលចំពោះនាង ក្នុង
កាលនោះ (ដូចបំណង ដែលសក្តិទេវរាជប្រាថ្នាហើយនោះ) ។
នាងក៏នឹក ដល់ព្រះឥន្ទ្រ ដែលកំពុងប្រថាប់នៅ ក្នុងនន្ទរវ័ន
ឯមយវាទេវកុញ្ញរ ក៏ជ្រាប នូវសេចក្តីត្រិះរិះ របស់នាងហើយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បល្ល័ង្កំ ចាហិណិ ទិប្បំ

សោវណ្ណំ សោបវាហនំ ។

សឧរច្ឆទបញ្ញាសំ^(១)

សហស្សបដិយត្តតំ

តមេនំ តត្ថ ជារេសិ

ឧវេ កត្វាន សោភនា ។

យថា ឯកមុហុត្ថំវ

តីណិ វស្សានិ ជារយិ

វិមនោ តីហិ វស្សេហិ

បពុជ្ឈិត្វាន ព្រាហ្មណោ ។

អន្ធសាសិ ហរីតរុក្ខោ

សមន្តា អត្តិយាយនំ

នវបត្តវនំ ដុល្លំ

កោកិលកណាយោសិតំ ។

សមន្តា បរិលោកេត្វា

រុនំ អស្សនិ វត្តយិ

ន ជុហោ ន ជបេ មន្តោ

អត្តិហុត្ថំ បហាមិតំ ។

កោ នុមេ ចារិចរិយាយ

មុព្វេ ចិត្តំ បលោកយិ

អរញ្ញោ មេ វិហារតោ

យោ មេ តេជាហាសម្ពុតំ

នាណាត្ថបរិប្បំ

នារំវ កណ្ហិ អណ្ណវេ ។

[៦១៨] អហន្តោ ចារិចរិយាយ

នេវារាជេន បេសិតា

អរទិ ចិត្តំ ចិត្តេន

បមាណា ត្វំ ន ពុជ្ឈសិ ។

១ ឱ. ម. សឧត្តរច្ឆទបញ្ញាសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទ្រង់បញ្ជូនបល្ល័ង្កមាស មានទាំងបរិវារ មានទាំងសំពត់សម្រាប់គ្រប
 បិទទ្រូង ៥០ មានទាំងកម្រាល ១០០ ដ៏ធំរាប់ នាងល្អ ក៏ផ្អែកនូវ
 តាបសនោះលើទ្រូង លើបល្ល័ង្កទិព្វនោះ ។ នាងអលម្ពសា ផ្អែក
 តាបសនោះទុកអស់ ៣ ឆ្នាំ ហាក់ដូចជាមួយរំពេច ព្រាហ្មណ៍(ដេក
 លើទ្រូងនាងអលម្ពសា) អស់ ៣ ឆ្នាំ ក៏បាត់សន្ធឹក្លាឡើងវិញ ។
 បានឃើញពួកឈឺមានស្លឹកខៀវ (ដុះព័ទ្ធ) រោងភ្លើងជុំវិញ និង
 ព្រៃដ៏ដេរដាស ដោយស្លឹកថ្មីៗ មានផ្ការីក ដ៏គឺកកង ដោយពួក
 តារាវី ។ តាបសក្រឡេកមើលឃើញច្បាស់ជុំវិញហើយ ក៏យំ
 សម្រក់ទឹកភ្នែកថា អាត្មាអញមិនបូជាភ្លើង មិនរាយមន្ត ការបូជាភ្លើង
 ក៏សាបសូន្យអស់ ។ បុគ្គលណាហ្ន៎ ល្ងង់លោមចិត្តរបស់អាត្មាអញ
 ដោយការផ្តាច់ក្នុងកាលមុន កាលអាត្មាអញនៅក្នុងព្រៃ បុគ្គលណា
 ញ៉ាំងឈានគុណ ដែលកើតព្រមដោយតេជានុភាពរបស់អាត្មាអញ
 ឲ្យវិនាស ដូចជាបុគ្គលញ៉ាំងទុកដ៏ពេញដោយកែវផ្សេងៗ ឲ្យវិនាស
 ក្នុងសមុទ្រ បុគ្គលនោះឈ្មោះអ្វីហ្ន៎ ។

[៦១៨] (នាងអលម្ពសា...) ខ្ញុំដែលទេវរាជត្រាស់ប្រើមក ដើម្បីផ្តាច់
 លោក បានសម្លាប់ចិត្ត(របស់លោក)ដោយចិត្ត (របស់ខ្ញុំ) លោក
 មិនជ្រាប ព្រោះតែសេចក្តីធ្វេសប្រហែស ។

ចត្តាលីសនិបាតេ តតិយំ អលម្ពសាជាតកំ

[៦១៩] ឥមាជិ កិរ មំ តាតោ	កស្សហោ អនុសាសតិ
កមលាសវិសិត្តិយោ	តាយោ ពុជ្ឈេសិ មាលាវ ។
ឧរេ កណ្ណាយោ ពុជ្ឈេសិ	តាយោ ពុជ្ឈេសិ មាលាវ
ឥច្ចានុសាសិមំ តាតោ	យថា មំ អនុកម្មកោ ។
តស្សាហំ រចនំ ជាកំ	បិតុ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
អរញ្ញេ និម្ពនុស្សម្ហិ	សុដ្ឋ លាយាមិ ឯកកោ ។
សោហំ តថា កវិស្សាមិ	ជិវត្តុ ជីវិតេន មេ
បុន វា តាទិសោ ហោស្សំ	មរណំ មេ កវិស្សតិ ។
[៦២០] តស្ស តេជំ វិរិយញ្ច	ទិតី ញត្វា អវដ្ឋិតំ
សិរសា អត្តហី ចានេ	ឥសិសិទ្ធិំ អលម្ពសា ។
មា មេ កុជ្ឈ មហារីរ	មា មេ កុជ្ឈ មហាឥសេ
មហា អត្តោ មយា ចិល្លោ	តិទសានំ យសស្សិទំ
តយា សទ្ធិម្បិតំ អាសិ	សព្វំ ទេវបុរំ តទា ។

ចត្តាលីសនិបាត អលម្ពសាជាតក ទី ៣

[៦១៩] (តាបស...) បានស្តាប់មកថា កស្សប ជាបិតា បានប្រៀនប្រដៅ
 នូវពាក្យទាំងនេះ ចំពោះអាត្មាអញថា នៃមាណព ស្រ្តីទាំងឡាយ
 ប្រាកដស្មើ ដោយផ្កានារីផល អ្នកគប្បីស្គាល់នូវស្រ្តីទាំងឡាយនោះ
 ចុះ ។ នៃមាណព អ្នកគប្បីស្គាល់នូវស្រ្តីទាំងឡាយដែលមានបូស
 ពីរពូជ័ទ្រូង អ្នកគប្បីស្គាល់ថាស្រ្តីទាំងឡាយនោះ បិតាទំនុកបម្រុង
 អាត្មាអញ យ៉ាងណា ក៏ប្រៀនប្រដៅអាត្មាអញ យ៉ាងនោះ ដោយ
 ប្រការដូច្នោះ ។ តែអាត្មាអញមិនបានធ្វើតាមពាក្យប្រដៅរបស់បិតា
 ជាអ្នកចម្រើនដោយគុណសម្បត្តិនោះឡើយ ថ្ងៃនេះអាត្មាអញតែម្នាក់
 ឯង សញ្ជប់សញ្ជឹងក្នុងព្រៃ ដែលមិនមានមនុស្ស ។ ថ្វីយ ជីវិតរបស់
 អញ គួរតិះដៀល អញនឹងធ្វើយ៉ាងនោះវិញ តែបើអញជាបុគ្គល
 មានឈានប្រាកដដូច្នោះទៀត សេចក្តីស្លាប់ នឹងមានដល់អញ ។

[៦២០] (អភិសម្ពុទ្ធតាថា) នាងអលម្ពសា លុះដឹងនូវតេជះ នូវសេចក្តី
 ព្យាយាម និងប្រាជ្ញាដ៏ខ្ជាប់ខ្ជួន របស់ឥសីសិង្គៈនោះហើយ ក៏ឱន
 ក្បាល ទៀបជើងឥសីសិង្គៈពោលថា បពិត្រលោក អ្នកមាន
 ព្យាយាមធំ សូមលោកកុំខ្ជាល់នឹងខ្ញុំ ។ បពិត្រមហាឥសី សូម
 លោកកុំខ្ជាល់នឹងខ្ញុំ ដ្បិតប្រយោជន៍ដ៏ធំខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តហើយ ដើម្បី
 ទេវតាទាំងឡាយ ជាន់តាវត្តិផ្សំ ជាអ្នកមានយស ឯទេវបុរីទាំងមូល
 លោកបានឲ្យកម្រើកញាប់ញ័រហើយ ក្នុងកាលនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៦២១] តាវត្តីសា ច យេ ទេវា	តិទសានញ វាសវោ
តូញ ភទ្ទេ សុខី ហោហិ	កច្ច កញ្ញេ យថាសុខំ ។
[៦២២] តស្ស ចានេ កហេត្វាន	កត្វា ច នំ បទក្ខិណំ
អញ្ចលី បត្តហេត្វាន	តម្ហា ហានា អបក្កមិ ។
យោ តស្សា អាសិបល្ម្មេ	សោវណ្ណោ សោបវាហានោ
សឧច្ឆទបញ្ញាសោ	សហស្សបដិយត្តតោ
តមេវ បល្ម្មេមារុយ្ហ	អតា ទេវាន សន្តិកេ ។
តមោក្កមិវ អាយន្តិ	ជលន្តិ វិជ្ជតំ យថា
បតីតោ សុមនោ វិត្តោ	ទេវិជ្ជោ អទទា វំ ។
[៦២៣] វរញោ មេ អនោ សក្ក	សព្វក្ខតានមិស្សរ
ន ឥសិបលោភិកា កច្ច	ឯតំ សក្ក វំ វរេតិ ។

អលម្ពសាជាតកំ តតិយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៦២១] (ឥសីសិង្គៈ...) ម្ចាស់នាងដ៏ចម្រើន ទេវតាទាំងឡាយក្នុងជាន់តាវ-
ត្តិវ្យក្តី ព្រះវាសវៈ (ជាឥស្សរៈ) របស់ទេវតាទាំងឡាយជាន់តាវ-
ត្តិវ្យក្តី ខ្លួននាងក្តី ចូរមានសេចក្តីសុខចុះ ម្ចាស់នាងកញ្ញា នាង
ចូរទៅតាមសប្បាយចុះ ។

[៦២២] នាងអលម្ពសា ឱនក្បាលទៀបជើងនៃតាបស រួចធ្វើប្រទក្សិណ
តាបសនោះ ប្រណម្យអញ្ជូលីហើយចៀសចេញទៅចាកទីនោះ ។
បល្ល័ង្កមាសណាដែលមានទាំងបរិវារមានទាំងសំពត់សម្រាប់គ្របបិទ
ទ្រូង៥០ មានទាំងកម្រាល ១,០០០របស់នាង នាងក៏ឡើងកាន់បល្ល័ង្ក
មាសនោះហើយទៅក្នុងសម្នាក់នៃទេវតាទាំងឡាយ ។ សក្កទេវវិន្ទ
ទ្រង់មានបីតិសោមនស្សរីករាយព្រះទ័យ ចំពោះនាងអលម្ពសានោះ
ដែលមកដូចកោះ រុងរឿងដូចផ្លែកបន្ទោរ ហើយប្រទានពរ ។

[៦២៣] (នាងអលម្ពសា...) បពិត្រសក្កទេវវរាជ ជាឥស្សរៈជាងកូតទាំង
ពួង បើព្រះអង្គប្រទានពរដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមកុំបានទៅប្រលោម
ល្ងង់លោមឥសីទៀត បពិត្រសក្កទេវវរាជ ខ្ញុំម្ចាស់សូមពរនេះ ។

ចប់ អលម្ពសាជាតក ទី ៣ ។

សង្ខបាលជាតកំ

[៦២៤] អរិយាវកាសោសិ^(១) បសន្ននេត្តោ
 មញ្ញេ ភវំ បព្វជិតោ កុលម្ហា
 កងំ នុ វិត្តានិ បហាយ កោតេ
 បព្វជិ និក្ខម យរា សបញ្ញោ ។

[៦២៥] សយំ វិមាណំ នរោរេ ទិស្វា
 មហានុការស្ស មហោរតស្ស
 ទិស្វាន បុញ្ញាន មហាវិទាកំ
 សទ្ធាយហំ បព្វជិតោម្ហិ រាជ ។

[៦២៦] ន កាមកាមា ន ភយា ន ទោសា
 វាចំ មុសា បព្វជិតា ភណានិ
 អក្ខាហិ មេ បុច្ឆិតោ ឯតមត្តំ
 សុត្វា មេ ជាយិហិតិប្បសារោ ។

[៦២៧] វាលិដ្ឋ រដ្ឋាធិប កច្ចមារោ
 បថេ អន្ធសាសិម្ហិ កោជបុត្តេ

១ ម. សរីរាវកាសោសិ ។

សង្ខបាលជាតក

[៦២២] (ព្រះបាទពារាណសីត្រាស់សួរថា) លោកជាអ្នកមានឱកាស
 នៃសរីរៈដ៏ប្រសើរ មានព្រះនេត្រថ្លា ខ្ញុំសម្គាល់ថា លោកដ៏
 ចម្រើន ជាអ្នកចេញចាកត្រកូលហើយបួស ចុះលោកអ្នកមាន
 ប្រាជ្ញា លះបង់នូវទ្រព្យនិងកោតៈទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះ
 ហើយបួស តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៦២៥] (អាឡារតាបស ថ្វាយព្រះពរថា) បពិត្រព្រះរាជា ជានរទេព
 អាត្មាកាតជាអ្នកបួសដោយសទ្ធា ព្រោះបានឃើញវិមានរបស់
 ពស់ធំ (នាគ) ដែលមានអានុភាពច្រើន ដោយខ្លួនឯងផង
 ព្រោះបានឃើញផលដ៏ធំ នៃបុណ្យទាំងឡាយផង ។

[៦២៦] (ព្រះរាជា...)បព្វជិតទាំងឡាយមិនពោលនូវវាចាកុហក ព្រោះ
 ប្រាថ្នាកាម ព្រោះខ្លាច ព្រោះទោសៈទេ ខ្ញុំសួរហើយសូមលោក
 ប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះ សេចក្តីជ្រះថ្លានឹងកើតដល់ខ្ញុំ ព្រោះស្តាប់ ។

[៦២៧] (អាឡារតាបស...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំក្នុងដែន អាត្មាកាត
 កាលនៅ (ជាគ្រហស្ថ) កំពុងដើរទៅដោយបំណងថា (អញ
 នឹងធ្វើ) នូវជំនួញ ក៏បានឃើញនូវពួកភោជបុត្រ^(១) ក្នុងផ្នូរ

១ ពួកកូនព្រានព្រៃទេ តែហៅថា ភោជបុត្រ ប្រែថាកូនមេស្រុក គឺហៅដោយ
 សេចក្តីស្រឡាញ់រាប់អាន ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

បវឌ្ឍកាយំ ឧរកំ មហាន្តំ
 អាទាយ កច្ឆន្តេ បមោទមាទេ ។
 សោហំ សមាភម្ម ជនិទ្ធុ តេហិ
 បហដ្ឋលោមោ^(១) អវចម្ហិ ភីតោ
 កុហិ អយំ នីយតិ ភីមកាយោ
 ឆាគេន កី កាយាថ ភោជបុត្តា ។
 ឆាគោ អយំ នីយតិ ភោជនត្ថំ
 បវឌ្ឍកាយោ ឧរោ មហាន្តោ
 សាទុញ្ច ចូលញ្ច មុទុញ្ច មំសំ
 ន ត្ថំ រសញ្ញាសិ វិទេហបុត្ត ។
 ឥតោ មយំ កត្តា សកំ និកេតំ
 អាទាយ សត្តានិ វិកោបយិត្វា
 មំសានិ ភក្ខាម បមោទមាទា
 មយំ ហិ វោ សត្តវោ បន្ទកានំ ។
 សចេ អយំ នីយតិ ភោជនត្ថំ
 បវឌ្ឍកាយោ ឧរោ មហាន្តោ
 ទទាមិ វោ ពលិត្តានិ សោឡស
 ឆាតំ ឥមំ មុញ្ចថ ពន្ធនស្មា ។

១ ឱ. សំហដ្ឋលោមោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សែងពស់ដ៏ធំ មានកាយធាត់ កំពុងសប្បាយរីករាយដើរ ។
 បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន លុះអាត្មាកាពនោះ មកជួបនឹងពួក
 ភោជបុត្រទាំងនោះហើយ ក៏ព្រឺរោមខ្លាច ហើយសួរថា ម្ចាស់
 ពួកភោជបុត្រ នាគនេះមានកាយគួរខ្លាច តើអ្នកទាំងឡាយនាំ
 ទៅក្នុងទីណា អ្នកទាំងឡាយ នឹងយកនាគនេះទៅធ្វើអ្វី ។
 (ពួកភោជបុត្រប្រាប់ថា) នាគដ៏ធំ ជាសត្វទៅដោយទ្រូង
 មានកាយដ៏ធាត់នេះ យើងយកទៅបរិភោគ (ព្រោះ) សាច់វា
 មានរសត្វញ្ចាផង ក្រាស់ផង ទន់ផង នៃកូនអ្នកស្រុកវិទេហៈ
 អ្នកមិនដឹងនូវរសទេឬ ។ ពួកយើងចេញអំពីទីនេះ ទៅកាន់
 លំនៅរបស់ខ្លួន ហើយយកកាំបិត ចិញ្ច្រាំសាច់ទាំងឡាយ
 ហើយបរិភោគរីករាយសប្បាយ ពីព្រោះថា ពួកយើងជាសត្រូវ
 ចំពោះនាគទាំងឡាយ ។
 (អាត្មាកាព ពោលថា) ពស់ដ៏ធំនេះ ជាសត្វទៅដោយ
 ទ្រូងមានកាយដ៏ធាត់ ប្រសិនបើអ្នកទាំងឡាយ យកនាគនេះ
 ទៅបរិភោគ យើងនឹងឲ្យគោបម្រើ ១៦ ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ជំនួសនាគ អ្នកទាំងឡាយចូរស្រាយនាគនេះអំពីចំណងចុះ ។

ចត្តាលីសនិបាតេ ចតុត្ថំ សង្ខបាលជាតកំ

អន្ធា ហិ នោ ភក្ខោ អយំ មនាទោ
 ពហូ ច នោ ឱរតា ភុត្តបុញ្ញា
 ករោម តេ តំ វចនំ អន្ធារ
 មិត្តញ្ច នោ ហោហិ វិទេហបុត្ត ។
 តទស្សុ តេ ពន្ធនា មោចយីសុ
 យំ នត្តតោ បដិមោក្ខស្ស ទាសេ
 មុត្តោ ច សោ ពន្ធនា នាករាជា
 បក្កាមិ ទាចីនមុខោ មុហុត្តំ ។
 កន្ធាន ទាចីនមុខោ មុហុត្តំ
 បុណ្ណេហិ នេត្តេហិ បលោកយី មំ
 តទស្សហំ បិដ្ឋិតោ អន្ធាកច្ឆិ
 ទសដ្ឋុលី អញ្ញុលី បក្កហេត្វា ។
 កច្ឆេវ ខោ ត្ថំ តរមាណូទោ
 មា តំ អមិត្តា បុនរក្កហេសុំ
 ទុក្ខោ ហិ លុទ្ធូហិ បុនា សមាគមោ
 អទស្សនំ កោជបុត្តាន កច្ឆ ។
 អកមាសិ សោ រហានំ វិប្បសន្នំ
 ដីលោកាសំ រមណីយំ សុតិត្ថំ

ចត្តាលីសនិបាត សង្ខបាលជាតក ទី ៤

(ពួកភោជបុត្រ ពោលថា...) ពស់នេះជាអាហារជាទី
ពេញចិត្តរបស់ពួកយើងណាស់ តែពស់ជាច្រើន ពួកយើង
ធ្លាប់បរិភោគហើយ បពិត្រអាឡារៈ ពួកយើងនឹងធ្វើតាម
ពាក្យរបស់អ្នកនោះ នៃកូនអ្នកស្រុកវិទេហៈ អ្នកចូរជាមិត្ត
របស់យើងទាំងឡាយ ។

ពួកភោជបុត្រទាំងនោះ ក៏ស្រាយនាគរាជនោះអំពី
ចំណង់ (ដែលគេដោតចូល) ទៅតាមច្រមុះ ហើយបញ្ចូល
ទៅក្នុងអន្ទាក់ ឯនាគរាជនោះ លុះរួចអំពីចំណង់ហើយ ក៏
មានមុខឆ្កោះទៅកាន់បាចិនទិស ចៀសចេញទៅមួយរំពេច ។
នាគរាជនោះ មានមុខឆ្កោះទៅកាន់បាចិនទិស លូនទៅ
មួយរំពេច មានភ្នែកពេញដោយទឹកភ្នែក ហើយសម្លឹង
មើលអាត្មាកាត កាលនោះ អាត្មាកាត បានដើរទៅតាម
ក្រោយនៃនាគនោះ ហើយផ្គង់ម្រាមទាំង ១០ (ពោលថា)
អ្នកចូរប្រញាប់ទៅចុះ កុំឲ្យពួកសត្រូវចាប់អ្នកទៀត ព្រោះ
ថា ការចូរប្រទះ ដោយព្រានទាំងឡាយ ម្តងទៀត
រមែងនាំមក នូវសេចក្តីទុក្ខ អ្នកចូរទៅកាន់ទី ដែល
ពួកភោជបុត្រមិនឃើញ ។ នាគរាជនោះ បានទៅកាន់
អន្ទង់ទឹកដ៏ថ្លា មានពណ៌ខៀវ មានកំពង់ល្អ គួររីករាយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សមោណតំ ជម្ពហិ វេទិសាហិ^(១)
 ចាវេក្ខិ និត្តិណ្ណាកយោ បតីតោ ។
 សោ តំ បរិស្ស ន ចិរស្ស ឆាតោ
 ទិព្វេន មេ ចាតុរហូ ជនិទ្ធ
 ឧបដ្ឋហិ មំ បិតវំ បុត្តោ
 ហនយដ្ឋំមំ កណ្ណសុខំ ភណានោ ។
 តំ មេសិ មាតា ច បិតា អន្សារ
 អព្ពន្ធភោ ចាណាននោ សហាយោ
 សកញ្ច ឥទ្ធិ បដិលាកកោស្មិ
 អន្សារ បស្ស មេ និវេសនានិ
 បហូតកក្ខំ ពហុអន្តចានំ
 មសក្កសារំ វិយ វាសវស្ស ។
 [៦២៨] តំ ភូមិកាគេហិ ឧបេត្របំ
 អសក្ខុវា ចេវ មុទ្ធ សុកា ច
 ដីចាតិណា អប្បរជា ច ភូមិ
 ចាសាទិកា យត្ត ជហន្តិ សោកំ ។
 អនាវកុលា វេណ្យវិយ្យបដិលា
 ចតុទ្ធិសំ អម្ពរំនំ សុរម្មំ

១ ឱ. វេតសាហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ដ៏ទន់ទោរដោយជម្ងឺព្រឹក្ស និងវេទិសាព្រឹក្ស ជាសត្វមិនមាន
 ភ័យ មានតែការរីករាយ ក៏ចូលទៅ(កាន់នាគពិភព) ។ បពិត្រ
 ព្រះជនិន្ទ្រ នាគនោះ លុះចូលទៅកាន់ភពនាគនោះហើយ
 មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏វិលមកប្រាកដ (ខាងមុខ) នៃអាត្មាភាព
 ដោយបរិវារជាទិព្វ ហើយបម្រើអាត្មាភាព ហាក់ដូចកូនបម្រើបិតា
 បានពោលនូវពាក្យត្រូវចិត្តស្រួលត្រចៀកថា បពិត្រអាឡារៈ
 លោកទុកដូចមាតានិងបិតារបស់ខ្ញុំ លោកប្រាកដស្មើដោយ
 សាច់ខាងក្នុងគឺដួងហឫទ័យ ជាអ្នកឲ្យនូវជីវិត ជាសម្ងាញ់
 ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំត្រឡប់បាននូវឫទ្ធិរបស់ខ្លួន បពិត្រអាឡារៈ
 សូមលោក មើលនិវេសនដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ ភពនាគមានចំណី
 ច្រើន មានបាយទឹកដ៏ច្រើន ដូចមសក្កសារ គឺទេពនគរ
 របស់វាសរទេវរាជដូច្នោះ ។

[៦២៨] ភពនាគនោះ ប្រកបដោយភូមិភាគ ជាភូមិមិនមានក្រ្នស
 ទន់ល្អ មានស្មៅដ៏ទាប មិនមានធូលី ជាទីនាំមកនូវសេចក្តី
 ជ្រះថ្លា ជាទីលះបង់នូវសេចក្តីសោកបាន ។ (ក្នុង
 ភពនាគនោះ មានស្រះបោក្ខរណី) មិនក្រហេងក្រហូង
 មានកែវពែទ្យពណ៌ខៀវ មានសួនស្វាយ គួរជាទីរីករាយ
 ដោយប្រពៃ តាំងនៅក្នុងទីសំរាំង ២ (នៃស្រះបោក្ខរណី)

ចត្តាលីសនិបាតេ ចតុត្ថំ សង្ខបាលជាតកំ

បក្កា ច បេសី ច ផលា សុដុល្លា
និទ្ទោតុកា ធារយន្តិ ផលានិ ។

[៦២៩]

តេសំ វោនំ នរោ មជ្ឈេ
និវេសនំ ភស្សរសន្តិកាសំ
រជតត្តឡំ សោវណ្ណមយំ ឧទ្យារំ
ឱភាសតិ វិជ្ជិវន្តលិក្ខេ ។
មណីមយា សោវណ្ណមយា ឧទ្យារា
អនេកចិត្តា សសត្តំ សុនិម្មិតា
បរិបូរា កញ្ញាហិ អលដ្ឋតាហិ
សុវណ្ណកាយុរេរាហិ រាជ ។
សោ សដ្ឋ្ចិចាលោ តរមាជ្ជតោ
ចាសាទមារុយុហា អនោមវណ្ណា
សហស្សចម្ពំ អតុលានុការំ
យត្តស្ស ភរិយា មហោសី អហោសិ ។
ឯកា ច ធារី តរមាជ្ជតោ
អាទាយ វេទ្យិយមយំ មហាភ្នំ
សុកំ មណី ជាតិមន្ទ្របបដ្ឋំ
អចោទិតា អាសនមត្តិហាសិ ។

ចតុត្ថាលីសនិបាត សង្ខបាលជាតក ទី ៤

ដើមស្វាយទាំងឡាយ ក្នុងអម្ពវ័ននោះ មានផ្លែទុំក៏មាន
ផ្លែស្រគាលក៏មាន ផ្លែខ្លឹក៏មាន ក្តីបក៏មាន ជាឈើមាន
ផ្លែសព្វៗ រដូវ ។

[៦២៧] បពិត្រព្រះនរទេព លំនៅជាវិការៈនៃមាស មានសន្ទុះទ្វារ
ជាវិការៈនៃប្រាក់ មានរស្មីផ្ទៃកៗ រុងរឿងក្រៃលែង ក្នុង
កណ្តាលនៃព្រៃឈើទាំងឡាយនោះ ដូចជាផ្ទៃកបន្ទោរ ពូជ
អាកាស ។ បពិត្រព្រះរាជា (ក្នុងប្រាសាទនោះមានផ្ទះកំពូល
និងល្ងែង) ជាវិការៈនៃកែវមណី ទាំងជាវិការៈនៃមាស
រុងរឿង ដ៏វិចិត្រជាអនេក ដែលនិម្មិតល្អហើយរឿយៗ ពេញ
ដោយពួកនាងកញ្ញា ដ៏ទ្រទ្រង់ដោយគ្រឿងប្រដាប់មាស ។
សង្ខបាលនាគរាជនោះ មានសម្បុរមិនថោកទាប (បានចាប់
ដៃអាត្មាកាត) មានសភាពរួសរាន់ ឡើងកាន់ប្រាសាទ
ដែលមានសសរមួយពាន់ មានអានុភាពប្លឹងមិនបាន ដែល
ជាទីនៅនៃភរិយា ជាមហេសី របស់សង្ខបាលនាគរាជ
នោះ ។ នាងនារីម្នាក់ មានសភាពរួសរាន់ កាន់យកនូវ
កែវមណីដ៏ស្អាត ប្រកបដោយកែវមណីដទៃ មានជាតិ
សុទ្ធ ជាស្រ្តី ដែលនាគរាជនោះមិនបាច់តឿន ក៏ក្រាល
នូវអាសនៈ ជាវិការៈនៃកែវពៃទូរ្យ មានតម្លៃច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តតោ មំ ហត្ថោ ឧរោ កហោត្វា
 និសីទយី ចាមុខអាសនស្មី
 ឥទមាសនំ អត្រ ករំ និសីទតុ
 កវញ្ញំ មេ អញ្ញតោ ករុនំ វា
 អញ្ញា ច ឆារី តរមាទ្យចា
 អាទាយ វារី ឧបសង្កមិត្វា
 ចាទានិ បក្ខាលយិ មេ ជនិទ្ធុ
 ករិយាវ កត្ត បតិណោ បិយស្ស ។
 អបរា ច ឆារី តរមាទ្យចា
 បត្តយ្ហ គោរណ្ណមយាយ ចាតិយា
 អនេកស្វបំ វិវិទំ វិយញ្ញនំ
 ឧបនាមយី កត្ត មនុញ្ញរូបំ ។
 តុរិយេហិ មំ ការត កុត្តវន្តំ
 ឧបដ្ឋហំ កត្ត មនោ វិទិត្វា
 តតុត្តរី មំ និបតិ មហាន្តំ
 ទិព្វេហិ កាមេហិ អនប្បកេហិ ។

[៦៣០] ករិយា មមេតា តិសតា អន្សាវ
 សព្វត្ថមជ្ឈា បទុមុត្តរកា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

លំដាប់នោះ នាគរាជចាប់ដៃអាត្មាកាតឲ្យអង្គុយលើអាសនៈ
 ជាប្រមុខ (ពោលថា)នេះ អាសនៈ សូមលោកដ៏ចម្រើនអង្គុយ
 លើអាសនៈនេះ ព្រោះថា បណ្តាបុគ្គលដែលគួរគោរពទាំង-
 ឡាយ លោកដ៏ចម្រើន ទុកជាបុគ្គលគួរគោរពមួយរបស់ខ្ញុំ ។
 បពិត្រព្រះជនិន្ទ្រ នាងនារីដទៃមានសភាពរហ័សរហួន នាំទឹក
 ចូលមកលាងជើងអាត្មាកាត ដូចជាប្រពន្ធ លាងជើងភស្តា
 ជាទីស្រឡាញ់ ។ មាននាងនារីម្នាក់ទៀត មានសភាព
 រូសរាន់ បានលើកនូវបាយ មានសម្បជ័ច្រើន និងម្ហូបក្រៀម
 ផ្សេងៗ ដោយភាជន៍ ជាវិការៈនៃមាស ហើយបង្ហោនចូល
 មកជិត ។ បពិត្រព្រះការតៈ នាងនារីទាំងឡាយ បានដឹង
 នូវចិត្តនៃព្រះភស្តា (របស់ខ្លួន) ហើយបម្រើអាត្មាកាតដែលជា
 អ្នកបរិភោគរួចហើយ ដោយត្បូតត្រង់ទាំងឡាយ នាគរាជ
 នោះប្រណិប័តន៍អាត្មាកាត ដោយកាមគុណជាទិព្វដ៏ឧឡារិក
 មានប្រមាណច្រើន ដ៏ក្រៃលែងជាងត្បូតត្រង់នោះ ។

[៦៣០] បពិត្រអាឡារៈ ភរិយាទាំងឡាយ របស់ខ្ញុំនុំ៖ ៣០០
 នាក់ ភរិយាទាំងអស់ មានពាក់កណ្តាលខ្លួន (រៀវល្អ)
 មានរស្មី ដ៏ក្រៃលែង ហាក់ដូចជាពណ៌ នៃផ្កាល្អក

ចត្តាលីសនិបាតេ ចតុត្ថំ សង្ខបាលជាតកំ

អន្សារ ឯតាសុ តេ កាមការា
ទទាមិ តេ តា បរិចារយស្ស ។

[៦៣១]

សំវច្ឆវំ ទិព្វសានុភុត្វា
តទាស្សហំ ឧត្តវិ បច្ចុកាសី
នាកស្សិទំ កិច្ចំ កថញ្ច លទ្ធិ
កថជ្ឈកមាសិ វិមាណសេដ្ឋំ ។

អទិច្ច លទ្ធិ បរិណាមជន្តេ
សយំ កតំ ឧទាហុ ទេវេហិ ទិដ្ឋំ
បុច្ឆាមិ តំ នាករាជេតមត្តំ
កថជ្ឈកមាសិ វិមាណសេដ្ឋំ ។

[៦៣២] នាទិច្ច លទ្ធិ ន បរិណាមជំ មេ

ន សយំ កតំ នាបិ ទេវេហិ ទិដ្ឋំ
សកេហិ កម្មេហិ អទាបកេហិ
បុញ្ញេហិ មេ លទ្ធិមិទំ វិមាណំ ។

[៦៣៣]

កិណ្ណេ វតំ កិ បន ព្រហ្មចរិយំ
កិស្សុ សុចិណ្ណស្ស អយំ វិចាកោ
អក្កាហិ មេ នាករាជេតមត្តំ
កចំ នុ តេ លទ្ធិមិទំ វិមាណំ ។

ចតុត្ថាសីសនិបាត សង្ខបាលជាតក ទី ៤

បពិត្រអាឡារៈ លោកចូរធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ ចំពោះស្រ្តីទាំង
នុ៎ះ ខ្ញុំនឹងឲ្យដល់លោក លោកចូរឲ្យស្រ្តីទាំងនោះបម្រើចុះ ។

[៦៣១] អាត្មាកាតបានទទួលដឹងរសនៃកាមគុណជាទិព្វ អស់មួយឆ្នាំ
កាលនោះ អាត្មាកាតសួរតទៅទៀតថា ព្រះអង្គជានាគ បាន
នូវសម្បត្តិនេះ ព្រោះធ្វើនូវកម្មអ្វី ព្រះអង្គបានវិមានដ៏ប្រសើរ
ដោយប្រការដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គបានដោយមិនមានហេតុ
ឬកើតអំពីបុគ្គលណាមួយ បង្ហោនមកថ្វាយព្រះអង្គ ព្រះអង្គ
ធ្វើឯង ឬពួកទេវតាថ្វាយ បពិត្រនាគរាជ ខ្ញុំសួរសេចក្តីនេះ
នឹងព្រះអង្គ ព្រះអង្គបានវិមានដ៏ប្រសើរ ដោយប្រការដូចម្តេច ។

[៦៣២] វិមាននេះ មិនមែនខ្ញុំបានដោយមិនមានហេតុទេ មិនមែន
កើតអំពីបុគ្គលណា បង្ហោនមកថ្វាយខ្ញុំទេ ខ្ញុំមិនមែនធ្វើ
ដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនមែនទេវតាឲ្យខ្ញុំទេ វិមាននេះ ខ្ញុំ
បានដោយកម្មរបស់ខ្លួន ជាអំពើឥតបាបគឺជាបុណ្យ ។

[៦៣៣] វត្តរបស់ព្រះអង្គដូចម្តេច ព្រហ្មចារ្យតើដូចម្តេច នេះជា
វិបាកនៃកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តល្អហើយដូចម្តេច បពិត្រនាគរាជ
សូមព្រះអង្គប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ខ្ញុំ វិមាននេះ តើព្រះអង្គបាន
ហើយ ដោយប្រការដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

- [៦៣៤] រាជា អហោសី មគទានមិស្សរោ
 ទុយ្យោធនោ នាម មហានុភារោ
 សោ ឥត្តំ ដីវិតំ សំវិទិត្តា
 អសស្សតំ វិបរិណាមធម្មំ ។
 អន្ធពា ចានព្វា បសន្នចិត្តោ
 សក្កច្ចុ ទានំ វិបុលំ អទាសី
 ឱចានភ្នតំ មេ យំ តទាសិ
 សន្តប្បិតា សមណព្រាហ្មណា ច ។
 មាលព្វា កន្ធព្វា វិលេបនព្វា
 បដិបយំ យានមុបស្សយព្វា
 អន្ធាទនំ សេយ្យមថន្នចានំ
 សក្កច្ចុ ទានានិ អទម្ព តត្ថ ។
 តំ មេ វតំ តំ បន ព្រហ្មចរិយំ
 តស្ស សុចិណ្ណស្ស អយំ វិចាកោ
 តេនេវ មេ លទ្ធមិទំ វិមាទំ
 បហូតភក្ខំ ពហុអន្ធាទនំ ។
- [៦៣៥] នច្ចេហិ កីតេហិ ចុបេតរូបំ
 ចិរដ្ឋិតិកំ ន ច សស្សតាយំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៦៣២] ខ្ញុំជាស្តេចឈ្មោះទុយ្យោធនៈ ជាធំក្នុងដែនមគធៈ មាន
 អានុភាពធំ ខ្ញុំនោះបានដឹងច្បាស់នូវជីវិត ជារបស់ថោកទាប
 មិនទៀង មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា
 បានឲ្យបាយនិងទឹកជាទានបរិបូណ៌ ដោយគោរព ក្នុងកាល
 នោះ ផ្ទះរបស់ខ្ញុំ ជាទីប្រជុំរបស់សមណៈ(ព្រាហ្មណ៍) ដូច
 ជាអណ្ណាធំ ព្រោះថា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ខ្ញុំបានឲ្យ
 ឆ្អែតស្តាប់ស្តល់ហើយ ។ ខ្ញុំបានឲ្យផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប
 គ្រឿងលាប ប្រទីប យាន លំពត់សម្រាប់ស្លៀកដណ្តាប់
 ទីដេក និងបាយទឹក ជាទាន ដោយគោរព ក្នុងទីនោះ ។
 អំពើនោះជាវត្ថុរបស់ខ្ញុំ អំពើនោះជាព្រហ្មចារ្យរបស់ខ្ញុំ នេះជា
 វិបាកនៃកម្មដែលប្រព្រឹត្តល្អហើយនោះ ព្រោះហេតុនោះឯង
 វិមាននេះ ទើបមានចំណីជ័ច្រើន មានបាយនិងទឹកដ៏ច្រើន
 ដែលខ្ញុំបានហើយ ។

[៦៣៥] វិមាននេះ សម្បូរដោយការរាំ ទាំងសម្បូរដោយការ
 ច្រៀង តាំងនៅ អស់កាលយូរ តែមិនទៀងទាត់សោះទេ

ចត្តាលីសនិបាតេ ចតុត្ថំ សង្ខបាលជាតកំ

អប្បានុភារា តំ មហានុភារំ
តេជស្សីនំ ហន្តិ អតេជវន្តោ
កិមេវ នាហរុជ កី បដិច្ច
ហត្ថត្ថមាភច្ឆិ វេទិត្យកានំ ។
ភយំ នុ តេ អន្តកតំ មហន្តំ
តេជោ នុ តេ នាទ្ធកតំ ទន្តម្មលំ
កិមេវ នាហរុជ កី បដិច្ច
កិលេសមាបច្ឆិ វេទិត្យកានំ ។

[៦៣៦]

ន មេ ភយំ អន្តកតំ មហន្តំ
តេជោ ន សក្កា មម តេភិ ហន្តំ
សតញ្ច ធម្មានិ សុកិត្តិតានិ
សមុទ្ធវេលាវ ទុរច្ចយានិ ។
ចាតុទ្ធសី បញ្ចទសី អទ្សារ
ឧទោសចំ និច្ចមុចារសាមិ
អថាកម្មំ សោទ្យស កោជបុត្តា
វដ្ឋំ កហេត្វាន ទទ្ធសញ្ច ចាសំ ។
កេត្វាន នាសំ អតិកស្ស វដ្ឋំ
នយីសុ មំ សម្បរិកយ្ហ លុទ្ធា

ចត្តាលីសនិបាត សង្ខបាលជាតក ទី ៤

ពួកអ្នកមានអានុភាពតិច មិនមានតេជះ រមែងបៀតបៀន
 ព្រះអង្គ ដែលមានអានុភាពច្រើន មានតេជះ បពិត្រព្រះអង្គ
 មានចង្អុលជាអារុធ ព្រះអង្គមកលុះកណ្តាប់ដៃ នៃពួកភោជ-
 បុត្រ តើព្រោះអាស្រ័យអ្វី ព្រោះហេតុអ្វី ។ តេជះរបស់
 ព្រះអង្គទៅតាមភ័យដ៏ធំឬ ឬពិសរបស់ព្រះអង្គទៅតាមគល់
 ធ្មេញ បពិត្រព្រះអង្គ មានចង្អុលជាអារុធ ព្រះអង្គដល់នូវ
 សេចក្តីលំបាក (ក្នុងសម្នាក់) នៃពួកភោជបុត្រ តើព្រោះ
 អាស្រ័យអ្វី ព្រោះហេតុអ្វី ។

[៦៣៦] តេជះរបស់ខ្ញុំមិនមែនទៅតាមភ័យដ៏ធំទេ តេជះគឺពិសរបស់ខ្ញុំ
 ពួកភោជបុត្រទាំងនោះ មិនអាចនឹងបៀតបៀនទេ ធម៌ទាំង-
 ឡាយពួកសប្បុរសសម្តែងល្អហើយ ជាធម៌លះបង់បានដោយ
 ក្រ ដូចច្រាំងសមុទ្រ ។ បពិត្រអាឡារៈ ខ្ញុំរក្សាឧបោសថ
 ក្នុងថ្ងៃទី ១២ និងថ្ងៃ ១៥ ជានិច្ច គ្រានោះ ពួកភោជបុត្រ
 ១៦ នាក់ កាន់ខ្សែនិងអន្ទាក់ដ៏មាំដើរមក ។ ព្រានទាំងឡាយ
 ទម្លាយ (សរីរៈ) យកខ្សែខ្លះច្រមុះ ហើយសែងនាំយកខ្ញុំទៅ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឯតាទិសំ ទុក្ខមហំ តិទិក្ខំ
ឧទោសចំ អប្បដិកោបយន្តោ ។

[៦៣៧] ឯកាយនេ តំ បថេ អន្ធសំសុ
ពលេន វណ្ណេន ចុបេត្រូបំ
សិរិយា បញ្ញាយ ច ភារិតោសិ
កិមត្ថិយំ^(១) នាគ តទោ ករោសិ

[៦៣៨] ន បុត្តហេតុ ន ជនស្ស ហេតុ
ន អាយុនោ ចាបិ អន្សារ ហេតុ
មនុស្សយោជី អភិបត្តយានោ
តស្មា បរក្កម្ម តទោ ករោមិ ។

[៦៣៩] តំ លោហិតក្ខោ វិហិតន្តរំសោ
អលង្កិតោ កប្បិតកេសមស្ស
សុរោសិតោ លោហិតចន្ទនេន
តន្ត្រូរាជារ ទិសា បកាសសិ ។
ទេវិទ្ធិបត្តោសិ មហានុភាវោ
សព្វេហិ កាមេហិ សមដ្ឋិតោ
បុច្ឆាមិ តំ នាគរាជេតមត្តំ
សេយ្យោ ឥតោ កេន មនុស្សលោកោ ។

១ ម. កី បត្តិយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ខ្ញុំញ៉ាំងឧបោសថ មិនឲ្យកម្រើក ខំអត់ទ្រាំ នូវសេចក្តី
ទុក្ខទាំងនេះ ។

[៦៣៧] (ពួកភោជបុត្រទាំងនោះ) បានឃើញព្រះអង្គជាអ្នកបរិបូណ៌
ដោយកម្លាំងនិងសម្បុរ ក្នុងផ្លូវជាទីដើរទៅនៃបុគ្គលតែម្នាក់
ព្រះអង្គជាអ្នកចម្រើនដោយសិរីនិងបញ្ញា បពិត្រនាគរាជ ព្រះ
អង្គខំប្រឹងធ្វើតបៈ តើដើម្បីអ្វី ។

[៦៣៨] បពិត្រអាឡារៈ (ខ្ញុំធ្វើតបៈ) មិនមែនព្រោះហេតុកូន មិនមែន
ព្រោះហេតុទ្រព្យ មិនមែនព្រោះហេតុអាយុទេ ខ្ញុំប្រាថ្នា
ចំពោះ កំណើតនៃមនុស្ស ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំ
ប្រឹងប្រែងធ្វើតបៈ ។

[៦៣៩] ព្រះអង្គមានចក្ខុក្រហម មានរស្មីព្រោងព្រាត មានខ្លួន
ប្រដាប់ហើយ មានសក់និងពុកមាត់កាត់កោរហើយ លាប
ហើយដោយខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ហើយញ៉ាំងទិសទាំងឡាយឲ្យ
ភ្លឺច្បាស់ ដូចស្តេចគន្ធា ។ ព្រះអង្គដល់នូវប្បទិដូចជាប្បទិ
នៃទេវតា មានអានុភាពធំ ប្រកបដោយកាមទាំងពួង បពិត្រ
នាគរាជ ខ្ញុំសូមសួរនូវសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះអង្គថា មនុស្ស-
លោកប្រសើរជាងភពនាគនេះ តើដោយហេតុអ្វី ។

ចត្តាលីសនិបាតេ ចតុត្ថំ សង្ខបាលជាតកំ

[៦៤០] អន្សារ ឆាញ្ញត្រិ មនុស្សលោកា
សុទ្ធិ វ សំវិជ្ជតិ សំយមោ វា
អហញ្ច លទ្ធាន មនុស្សយោនី
កាយាមិ ជាតិមរណាស្ស អន្តំ ។

[៦៤១] សំវច្ឆរោ មេ វសតោ តវន្តិកោ
អន្នេន ចានេន ឧបដ្ឋិតោស្មិ
អាមន្តយិត្វាន បលេមិ នាភ
ចិរប្បវុដ្ឋោស្មិ អហំ ជនិន្ទ ។

[៦៤២] បុត្តា ច ណាវា អនុជីវិនោ ច
និច្ឆានុសិដ្ឋា ឧបតិដ្ឋតេ តំ
កក្ខិណុ តេ នាភិសំសិត្ត កោចិ
បិយញ្ញិ មេ ទស្សនំ តុយ្ហ អន្សារ ។

[៦៤៣] យថាបិ មាតុ ច បិតុ អការេ
បុត្តោ បិយោ បជិវិហិតោ វសេយ្យ
តតោបិ មយ្ហំ ឥទមេវ សេយ្យោ
ចិត្តញ្ញិ តេ នាភ មយិ បសន្តំ ។

ចត្តាលីសនិបាត សង្ខបាលជាតក ទី ៤

[៦៤០] បពិត្រអាឡារៈ សេចក្តីបរិសុទ្ធក្តី ការសង្រួមក្តី រៀបចាក
មនុស្សលោកហើយ រមែងមិនមានឡើយ ខ្ញុំបើបានកំណើត
នៃមនុស្សហើយ នឹងធ្វើនូវទីបំផុតនៃជាតិនិងមរណៈ ។

[៦៤១] ខ្ញុំនៅក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធនៃព្រះអង្គអស់មួយឆ្នាំហើយ ព្រះអង្គក៏បាន
ទំនុកបម្រុងដោយបាយនឹងទឹក បពិត្រនាគរាជខ្ញុំសូមលាត្រឡប់
ទៅវិញ បពិត្រព្រះជនិន្ទ ខ្ញុំឃ្នាត(ពីមនុស្សលោក) យូរហើយ ។

[៦៤២] កូនប្រពន្ធនិងពួកជនជាអ្នករស់នៅ ដោយសារខ្ញុំ ខ្ញុំបាន
ប្រៀនប្រដៅជានិច្ច ឲ្យបម្រើលោក តើអ្នកណាមួយ មិនបាន
ថែទាំលោកខ្លះឬទេ បពិត្រអាឡារៈ ព្រោះថាខ្ញុំមានការ
ស្រឡាញ់ពេញចិត្តចំពោះការចូបប្រទះនូវលោក ។

[៦៤៣] បពិត្រនាគរាជ ដូចយ៉ាងកូនជាទីស្រឡាញ់ របស់មាតា
និងបិតា ដែលមាតាបិតាបានថែរក្សា ហើយឲ្យនៅក្នុងផ្ទះ
(ការនៅ) របស់ខ្ញុំក្នុងទីនេះ ប្រសើរជាងការនៅ របស់កូន
នោះទៅទៀត ព្រោះថា ចិត្តរបស់អ្នកជ្រះថ្លាចំពោះខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៦៤៤] មណី មមំ វិជ្ជតិ លោហិតដ្ឋោ
 ធជាហារោ មណីរតនំ ឧទ្យារំ
 អាទាយ តំ កច្ច សកំ និកេតំ
 លទ្ធា ធនន្តំ មណីមោស្សជស្ស ។

[៦៤៥] ទិដ្ឋា មយា មាណុសកាបិ កាមា
 អសស្សតា វិបរិណាមធម្មា
 អាទីនំ កាមគុណោសុ ទិស្វា
 សទ្ធាយហំ បព្វជិតោម្ហិ រាជ ។
 ទុមប្បលានេវ បតន្តិ មាលារា
 ទហារា ច វុឡ្យា ច សរីរកេទា
 ឯតំបិ ទិស្វា បព្វជិតោម្ហិ រាជ
 អបណ្ណកំ សាមញ្ញមេវ សេយ្យោ ។

[៦៤៦] អទ្ធា ហវេ សេវិតញ្ច សបញ្ញា
 ពហុស្សតា យេ ពហុហានចិន្តិនោ
 នាគញ្ច សុត្វាន តុវញ្ចទ្យារ
 កាហាមិ បុញ្ញានិ អនប្បកានិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៦៤៤] កែវមណីរបស់ខ្ញុំមានពណ៌ក្រហម ជាគ្រឿងនាំមកនូវទ្រព្យ
លោកចូរយក កែវមណីដ៏ថ្លៃថ្លា ទៅផ្ទះ របស់ខ្លួនចុះ លុះ
បានទ្រព្យហើយ ចូរទុកកែវមណីនោះ (ក្នុងពាងទឹក) ។

[៦៤៥] បពិត្រព្រះរាជា កាមគុណទាំងឡាយ សូម្បីជារបស់មនុស្ស
អាត្មាកាតបានឃើញហើយ ថាជារបស់មិនទៀង មានសេចក្តី
ប្រែប្រួលជាធម្មតា លុះអាត្មាកាតឃើញទោស ក្នុងកាមគុណ
ទាំងឡាយ ទើបបួសដោយសទ្ធា ។ បពិត្រព្រះរាជា
មនុស្សទាំងឡាយក្មេងក្តី ចាស់ក្តី កាលមានសរិះបែកធ្លាយ
ហើយ រមែងធ្លាក់ចុះ ដូចជាផ្លែឈើទាំងឡាយ ដូច្នោះដែរ
អាត្មាកាតឃើញហេតុនេះហើយ ទើបចេញបួស សាមញ្ញ-
គុណគឺបព្វជ្ជា ជាធម៌ប្រតិបត្តិមិនខុស ជាធម៌ដ៏ប្រសើរ ។

[៦៤៦] (ព្រះរាជា...) ពួកជនណាមានប្រាជ្ញា ជាពហុស្សូត ជាអ្នក
គិតនូវហេតុដ៏ច្រើន ពួកជននោះ បុគ្គលគប្បីសេពគប់
បពិត្រអាឡារតាបស ខ្ញុំនឹងធ្វើនូវបុណ្យដ៏ច្រើន ព្រោះបាន
ស្តាប់ (នូវពាក្យ) របស់នាគរាជផង របស់លោកផង ។

ចត្តាលីសនិបាតេ បញ្ចមំ ចុល្លសុតសោមជាតកំ

[៦៤៧] អន្ធា ហវេ សេវិតញ្ច សបញ្ញា
ពហុស្សុតា យេ ពហុហានចិន្តិនោ
នាកញ្ច សុត្វាន មមញ្ច រាជ
ករោហិ បុញ្ញានិ អនប្បកានីតិ ។

សង្ខបាលជាតកំ ចតុត្ថំ ។

ចុល្លសុតសោមជាតកំ

[៦៤៨] អាមន្តយាមិ និកមំ មិត្តាមច្ចេ ចារិសន្នេ ច
សិរស្មី បលិតំ ជាតំ បព្វជ្ជំនានិ រោចហំ ។

[៦៤៩] អភំ មេ កងំ នុ កណាសិ
សស្មំ មេ ទេវ ឧរសិ កប្បេសិ
សត្តសតា តេ ភរិយា
កងំ នុ តេ តា ភរិស្សន្តិ ។

[៦៥០] បញ្ញាយិហិន្តិ ឯតា ទហារា
អញ្ញិបិ តា ភមិស្សន្តិ
សត្តញ្ច បត្តយានោ
តេនាហំ បព្វជិស្សាមិ ។

ចត្តាលីសនិបាត ចុល្លសុតសោមជាតក ទី ៥

[៦៤៧] (អាឡារតាបស...) ពួកជនណា មានប្រាជ្ញា ជាពហុស្សូត
ជាអ្នកគិតនូវហេតុដ៏ច្រើន ពួកជននោះ បុគ្គលគប្បីសេពគប់
បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ពាក្យ របស់
អាត្មាកាពនិងនាគហើយ សូមព្រះអង្គធ្វើបុណ្យឲ្យច្រើន ។

ចប់ សង្ខបាលជាតក ទី ៤ ។

ចុល្លសុតសោមជាតក

[៦៤៨] (ព្រះបាទសុតសោម ត្រាស់ថា) ខ្ញុំប្រាប់អ្នកនិគម មិត្រ
អាមាត្យនិងបរិស័ទឲ្យដឹងថា ស្ត្រីកើតលើក្បាលហើយ ឥឡូវនេះ
ខ្ញុំពេញចិត្តនឹងបព្វជ្ជា ។

[៦៤៩] (អាមាត្យម្នាក់ ក្រាបទូលថា) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ព្រះឱង្ការ
មិនចម្រើនដល់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះអង្គ
ហាក់ដូចជាញាំងកូនសរ ឲ្យប្រហារត្រង់ដើមទ្រូង របស់
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ចុះស្រីស្នំរបស់ព្រះអង្គ ចំនួន ៧០០នាក់
ស្រីស្នំរបស់ព្រះអង្គទាំងនោះ នឹងទៅជាដូចម្តេច ។

[៦៥០] (ព្រះរាជា...) ស្រីស្នំក្មេងៗទាំងនេះ នឹងប្រាកដ (តាម
អំពើរបស់ខ្លួនៗ) ឬក៏ស្រីស្នំទាំងនោះ នឹងទៅរកស្តេចដទៃ
ឯខ្ញុំប្រាជ្ញាឋានសួគ៌ ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំនឹងបួស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៦៥១] ទុល្លទ្ធំ មេ អាសិ សុតសោម
យស្ស តេ ហោមហំ មាតា
យំ មេ វិលបន្តិយា
អនបេក្ខោ បព្វជសិ ទេវ ។

ទុល្លទ្ធំ មេ អាសិ សុតសោម
យំ តំ អហំ វិជាយិស្សំ
យំ មេ វិលបន្តិយា
អនបេក្ខោ បព្វជសិ ទេវ ។

[៦៥២] កោ នាមេសោ ធម្មោ សុតសោម
កា ច នាម បព្វជ្ជា
យំ នោ អម្ពេ ជិណ្ណោ បហាយ
អនបេក្ខោ បព្វជសិ ទេវ ។

[៦៥៣] បុត្តាបិ តុយ្ហំ ពហាវោ
ទហារា អប្បត្តយោពូនា
មញ្ញុ តេបិ តំ អបស្សន្តា
មញ្ញោ ទុក្ខំ និកច្ឆន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៦៥១] (ព្រះវររាជមាតា...) នៃសុតសោម ខ្ញុំបានអ្នកដោយកម្រណាស់ នៃព្រះសម្មតិទេព ព្រោះខ្ញុំជាមាតារបស់អ្នក កាលខ្ញុំកំពុងយំសោក អ្នកឥតមានសេចក្តីអាឡោះអាលីយ៍(ចេញទៅ) បួស ។ នៃសុតសោម ខ្ញុំបានអ្នកដោយកម្រណាស់ នៃព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំបានប្រសូតអ្នកមក កាលខ្ញុំកំពុងយំសោក អ្នកឥតមានសេចក្តីអាឡោះអាលីយ៍ (ចេញទៅ) បួស ។

[៦៥២] (ព្រះវររាជបិតា...) នៃព្រះសម្មតិទេព នេះជាទំនៀមឈ្មោះអ្វី បព្វជ្ជា ឈ្មោះអ្វី នៃព្រះសម្មតិទេព ព្រោះអ្នកជាកូនរបស់យើង លះបង់នូវយើង ដែលជាមនុស្សចាស់ជរា ឥតអាឡោះអាលីយ៍សោះ (ចេញទៅ) បួស ។

[៦៥៣] បុត្រនិងជីតា របស់អ្នកមានច្រើន ហើយនៅក្មេង មិនទាន់ដល់នូវវ័យ មានពាក្យពីរោះ យើងយល់ថា បុត្រនិងជីតាទាំងនោះកាលមិនឃើញអ្នក នឹងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ។

ចត្តាលីសនិបាតេ បញ្ចមំ ចុល្លសុតសោមជាតកំ

[៦៥៤] បុត្តេហិ ច មេ ឯតេហិ
 ទហារេហិ អប្បត្តយោពូនេហិ
 មញ្ញូហិ សព្វេហិបិ តុម្ពេហិ
 ចិរិបិ បត្តា វិជាការោ ។

[៦៥៥] និទ្ធុំ នុ តុយ្ហំ ហានយំ
 អាទុ ករុណា ច នត្តិ អម្ពេសុ
 យំ នោ វិកន្ធនិយោ
 អនបេក្ខោ បព្វជសិ ទេវ ។

[៦៥៦] ន ច មយ្ហំ និទ្ធុំ ហានយំ
 អត្តិ ករុណាបិ មយ្ហំ តុម្ពេសុ
 សត្តញ្ច បត្តយមាណោ
 តេនាហំ បព្វជិស្សាមិ ។

[៦៥៧] ទុល្លទ្ធុំ មេ អាសិ សុតសោម
 យស្ស តេ អហំ ភរិយា
 យំ មេ វិលបន្តិយា
 អនបេក្ខោ បព្វជសិ ទេវ ។
 ទុល្លទ្ធុំ មេ អាសិ សុតសោម

ចត្តាលីសនិបាត ចុល្លសុតសោមជាតក ទី ៥

[៦៥៤] (ព្រះរាជា...) ការតាំងនៅអស់កាលយូរ ហើយព្រាត់ប្រាស ចាកបុត្រ និងជីតារបស់ខ្ញុំទាំងនុ៎ះ ដែលនៅក្មេងមិនទាន់ដល់ នូវវ័យ មានពាក្យពីរោះផង ចាកសង្ខារទាំងពួងផង ចាក ព្រះអង្គផង (ជាសភាវៈទៀង) ។

[៦៥៥] (ស្រីស្នំទាំង ៧០០ នាក់...) ព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គកាត់ ដាច់ហើយឬ ឬថាមិនមានសេចក្តីករុណា ចំពោះពួកយើង ទាំងឡាយទេ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះអង្គ (លះបង់) ពួក យើង ដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញ ព្រះអង្គឥតមានសេចក្តីអាឡោះ អាល័យ (ចេញទៅ) ឬស ។

[៦៥៦] (ព្រះរាជា...) ហឫទ័យរបស់យើងមិនបានកាត់ ទាំងសេចក្តី ករុណារបស់យើង ក៏នៅមានក្នុងពួកនាង តែយើងប្រាថ្នា នូវឋានសួគ៌ ព្រោះហេតុនោះ បានជាយើងនឹងឬស ។

[៦៥៧] (អគ្គមហេសី...) បពិត្រព្រះអង្គ ទ្រង់ព្រះនាមសុតសោម (ទីអគ្គមហេសី) ឈ្មោះថាខ្ញុំម្ចាស់បានដោយកម្រ ខ្ញុំម្ចាស់ ជាអគ្គមហេសីរបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព កាល ខ្ញុំម្ចាស់កំពុងតែយំសោក ព្រះអង្គឥតមានសេចក្តីអាឡោះ អាល័យ (ចេញទៅ) ឬស ។ បពិត្រព្រះអង្គ ទ្រង់ព្រះនាម សុតសោម (ទីអគ្គមហេសី) ឈ្មោះថាខ្ញុំម្ចាស់បានដោយកម្រ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

យស្ស តេ អហំ ភរិយា

យំ មេ កុច្ឆិបដិសន្ធិ

អនបេក្ខោ បព្វជសិ ទេវ ។

បរិបក្កោ មេ កញ្ចោ កុច្ឆិកតោ

យាវ នំ វិជាយាមិ

មាហំ ឯកា វិធារា

បច្ឆា ទុក្ខានិ អន្ធកិ ។

[៦៥៨] បរិបក្កោ តេ កញ្ចោ កុច្ឆិកតោ

ឥដ្ឋំ តំ វិជាយស្ស

បុត្តំ អនោមវណ្ណំ

តំ ហិត្វា បព្វជិស្សាមិ ។

[៦៥៩] មា តំ ចន្ទេ រុទិ មា សោចិ

វនតិមិរមត្តកិ

អាហោហា វរាសាទំ

អនបេក្ខោ អហំ កមិស្សាមិ ។

[៦៦០] កោ តំ អម្ព កោបេសិ

កិ រោទសិ បេក្ខសិ ច មំ ពាទ្ធិ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ខ្ញុំម្ចាស់ជាអគ្គមហេសីរបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិទេព ព្រះ
 អង្គ(លះបង់) នូវបដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ឥតមានសេចក្តី
 អាឡោះអាលីយ (ចេញទៅ) បួស ។ គភ៌ដែលតាំងនៅក្នុង
 ផ្ទៃរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ ចាស់ហើយ (សូមព្រះអង្គរង់ចាំ) ទម្រាំខ្ញុំ
 ម្ចាស់ប្រសូតគភ៌នោះសិន កុំឲ្យខ្ញុំម្ចាស់ជាស្រ្តីមេម៉ាយម្នាក់ឯង
 បានឃើញសេចក្តីទុក្ខក្នុងកាលជាខាងក្រោយឡើយ ។

[៦៥៨] (ព្រះរាជា...) គភ៌ដែលតាំងនៅក្នុងផ្ទៃរបស់នាងចាស់ហើយ
 ណ្ហើយ នាងចូរប្រសូតបុត្រ ដែលមានសម្បុរ មិនថោកទាប
 (ដោយស្នូស្តី) យើងនឹងលះបង់បុត្រ ហើយ(ចេញទៅ)បួស ។

[៦៥៩] ម្ចាស់នាងចន្ទាទេវី មានព្រះនេត្រស្មើដោយផ្កាកណ្តិការក្នុង នាង
 កុំយំ កុំសោកឡើយ ចូរឡើងកាន់ប្រាសាទដ៏ប្រសើរវិញចុះ
 យើងមិនមានសេចក្តីអាឡោះអាលីយទេ នឹងចេញទៅ(បួស) ។

[៦៦០] (ព្រះរាជបុត្រច្បង...) បពិត្រព្រះមាតា បុគ្គលណាធ្វើឲ្យ
 ព្រះមាតាទ្រង់ព្រះក្រោធ ព្រះមាតាទ្រង់ ព្រះកន្សែងផង
 ទ្រង់សម្ងាត់ចំពោះខ្ញុំយ៉ាងខ្លាំងផង តើព្រោះហេតុអ្វី

ចត្តាលីសនិបាតេ បញ្ចមំ ចុល្លសុតសោមជាតកំ

កំ អវជ្ឈំ យាតេមិ

ញាតីនំ ឧទិក្ខមាធានំ ។

[៦៦១] នហិ សោ សក្កា ហន្តុំ
 វិទិតារី យោ មំ តាត កោមេសិ
 បិតា តេ មំ តាត អវច
 អនមេក្ខោ អហំ កមិស្សាមិ ។

[៦៦២] យោហំ បុព្វេ រមេន យាមិ ឧយ្យានំ
 មត្តកុញ្ញវេ ច យោធមមិ
 សុតសោមេ បព្វជិតេ
 កចំ នុទានិ ករិស្សាមិ ។

[៦៦៣] មាតុ ច មេ រុទន្ត្យា
 ជេដ្ឋស្ស ច ភាតុនោ អកាមស្ស
 ហត្ថេបិ មេ កហិស្សំ
 នហិ កច្ចសិ សោ អកាមានំ ។

[៦៦៤] ឧដ្ឋេហិ ភ្នំ ជាតិ
 ឥមំ កុមារំ រមេហិ អញ្ញត្ត

ចតុត្ថាលីសនិបាត ចុល្លសុតសោមជាតក ទី ៥

បណ្តាញាតិដែលកំពុងរមិលមើល ខ្ញុំសម្លាប់ញាតិណា ដែល
ជាមនុស្សដែលគេមិនគួរសម្លាប់ ។

[៦៦១] (ព្រះរាជមាតា...) ម្ចាស់កូន បុគ្គលណាជាអ្នកឈ្នះសង្គ្រាម
ញ៉ាំងអញឲ្យក្រោធ បុគ្គលនោះ កូនឯងមិនអាចសម្លាប់បាន
ទេ ម្ចាស់កូន ព្រះរាជបិតារបស់កូនឯង បានត្រាស់នឹងម្តាយ
ថា យើងមិនមានសេចក្តីអាឡោះអាលីយទេ នឹងទៅ(បួស) ។

[៦៦២] (ព្រះរាជឱវសច្បង...) ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំទៅកាន់សួនឧទ្យាន
ដោយរថ បានច្បាំងនឹងជំរិចុះប្រេងទាំងឡាយ កាលបើ
ព្រះបិតាទ្រង់ព្រះនាមសុតសោម ទ្រង់ព្រះផ្នួសហើយ ឥឡូវ
នេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ។

[៦៦៣] (ព្រះរាជឱវសបួន...) កាលព្រះមាតារបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
កំពុងទ្រង់ព្រះកន្សែងផង កាលព្រះជេដ្ឋភាតានៃទូលព្រះបង្គំជា
ខ្ញុំមិនប្រាថ្នា(នឹងឲ្យព្រះអង្គទ្រង់ព្រះផ្នួស)ផង ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
នឹងចាប់ព្រះហស្តរបស់ព្រះអង្គទុក កាលបើពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ
មិនចង់ឲ្យព្រះអង្គទ្រង់ផ្នួស ព្រះអង្គនឹងយាងទៅមិនបានទេ ។

[៦៦៤] (ព្រះបិតា...) ម្ចាស់មេនំ នាងចូរក្រោកឡើង (ចូរកាន់យក
នូវកែវមណីនេះ) ហើយញ៉ាំងកុមារនេះឲ្យត្រេកអរក្នុងទីដទៃចុះ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

មា មេ បរិបន្តមកាសិ

សក្កំ មម បត្តយានស្ស ។

[៦៦៥]

យន្ទនិមំ ទទេយ្យំ បកង្ករំ

កោ នុ មេ ឥមិណា អត្តោ

សុតសោមេ បព្វជិតេ

កី នុ មេនំ ករិស្សាមិ ។

[៦៦៦]

កោសោ ច តុយ្ហំ វិបុលោ

កោដ្ឋាការញោ តុយ្ហំ បរិបូរំ

បបរី ច តុយ្ហំ វិជិតា^(១)

រមស្ស មា បព្វជិ ទេវ ។

[៦៦៧]

កោសោ ច មយ្ហំ វិបុលោ

កោដ្ឋាការញោ មយ្ហំ បរិបូរំ

បបរី ច មយ្ហំ វិជិតា

តំ ហិត្វា បព្វជិស្សាមិ ។

[៦៦៨]

មយ្ហំបិ ធនំ បហូតំ

សង្ខាតុំ ទោបិ ទេវ សក្កោមិ

តំ តេ ទទាមិ សព្វម្បិ

រមស្ស មា បព្វជិ ទេវ

១ ម. វិជិតាវិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលបើអញកំពុងប្រាថ្នាឋានសួគ៌ កុំឲ្យកុមារនេះ ធ្វើនូវសេចក្តី
អន្តរាយដល់អញឡើយ ។

[៦៦៥] (ស្រីមេនំ...) ឈ្លើយចុះ អញនឹងថ្វាយនូវកែវមណីមានរស្មី
ល្អនេះទៅវិញចុះ កែវមណីនេះមានប្រយោជន៍អ្វី ដល់អញ
កាលបើព្រះរាជា ទ្រង់ព្រះនាមសុតសោម ព្រះទ្រង់ផ្លូវ
ហើយ អញនឹងធ្វើកែវមណីនេះដូចម្តេច ។

[៦៦៦] (មហាសេនគុត្ត...) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ឃ្នាំងតូចរបស់
ព្រះអង្គពេញ ឃ្នាំងធំរបស់ព្រះអង្គពេញ ទាំងផែនដីព្រះអង្គ
ក៏ទ្រង់ឈ្នះហើយ សូមព្រះអង្គទ្រង់រីករាយ សូមព្រះអង្គកុំ
ទ្រង់ព្រះផ្លូវ ។

[៦៦៧] (ព្រះរាជា...) ឃ្នាំងតូចរបស់ខ្ញុំក៏ពេញ ឃ្នាំងធំរបស់ខ្ញុំ ក៏
ពេញ ទាំងផែនដី ខ្ញុំក៏បានឈ្នះហើយ ខ្ញុំនឹងលះបង់ នូវ
ទ្រព្យទាំងនោះហើយទៅបួស ។

[៦៦៨] (កុលពន្ធនសេដ្ឋី...) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ទ្រព្យរបស់ទូល
ព្រះបង្គំខ្ញុំមានច្រើន ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនអាចនឹងរាប់បាន
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងថ្វាយទ្រព្យទាំងនោះដល់ព្រះអង្គ សូម
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រេកអរ សូមកុំទ្រង់ព្រះផ្លូវ ។

ចត្តាលីសនិបាតេ បញ្ចមំ ចុល្លសុតសោមជាតកំ

[៦៦៩] ជាធាមិ តេ ធនំ បហូតំ
កុលវឌ្ឍន បូជិតោ តយា ចស្មិ
សក្កញ្ច បត្តយមាណោ
តេនាហំ បព្វជិស្សាមិ ។

[៦៧០] ឧក្កុល្លាតោស្មិ ពាជ្ឈំ
អរតិ មំ សោមទត្ត អារិសតិ
ពហុកា ហិ អន្តរាយា
អន្លោហំ បព្វជិស្សាមិ ។

[៦៧១] ឥទំ ច តុយ្ហំ រុចិតំ សុតសោម
អន្លោណាទិ តំ បព្វជ
អហំបិ បព្វជិស្សាមិ
ន ឧស្សហោ តយា វិណា អហំ ហាតុំ ។

[៦៧២] នហិ សក្កា បព្វជិតុំ នករេ
នហិ បច្ចតិ ជនបទេ ច ។

[៦៧៣] សុតសោមេ បព្វជិតេ
កថន្តុណាទិ ករិស្សាម ។

[៦៧៤] ឧបនិយ្យតិទំ មញ្ញោ
បរិត្តំ ឧទកំវ បដ្ឋ្ការម្ហិ

ចតុត្ថាលីសនិបាត ចុល្លសុតសោមជាតក ទី ៥

[៦៦៧] (ព្រះរាជា...) ម្ចាស់កុលពន្ធនវឌ្ឍនៈ ខ្ញុំដឹងថាទ្រព្យរបស់អ្នក មានច្រើន អ្នកបូជាខ្ញុំហើយ ក៏ប៉ុន្តែ ខ្ញុំប្រាថ្នាឋានសួគ៌ ហេតុ នោះ ខ្ញុំនឹងបួស ។

[៦៧០] ម្ចាស់សោមទត្ត ខ្ញុំជាអ្នកអជ្ជកយ៉ាងខ្លាំង សេចក្តីមិនត្រេកអរ (ក្នុងការគ្រប់គ្រងផ្ទះ) មកគ្របសង្កត់ខ្ញុំហើយ សេចក្តី អន្តរាយមានច្រើនណាស់ ខ្ញុំនឹងបួសក្នុងថ្ងៃនេះ មិនខាន ។

[៦៧១] (ព្រះកនិដ្ឋភាតាព្រះនាម សោមទត្ត...) បពិត្រព្រះរាជាទ្រង់ ព្រះនាមសុតសោម បព្វជ្ជាកម្មនេះ ព្រះអង្គទ្រង់ពេញព្រះទ័យ ហើយ ឥឡូវនេះសូមព្រះអង្គបួសក្នុងថ្ងៃនេះចុះ ទាំងទូល ព្រះបង្គំជាខ្ញុំសោតទៀត ក៏នឹងបួសដែរ (ព្រោះ) ទូលព្រះបង្គំ ជាខ្ញុំ បើរៀរចាកព្រះអង្គហើយ នឹងមិនអាចបិតនៅបានទេ ។

[៦៧២] (ព្រះរាជា...) អ្នកឯងមិនអាចនឹងបួសបានទេ ព្រោះថា បុគ្គល នីមួយៗក្នុងនគរបុគ្គលជនបទ នឹងមិននាំគ្នាចម្អិនអាហារឡើយ ។

[៦៧៣] (មហាជន...) កាលបើព្រះបាទសុតសោមទ្រង់ព្រះផ្លូវសហើយ តើឥឡូវនេះ ពួកយើងនឹងធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ។

[៦៧៤] (ព្រះរាជា...) យើងសម្គាល់ថា ជីវិតនេះ រមែង រឹងស្ងួតទៅ ដូចទឹកដ៏តិច (ដែលគេដាក់) ក្នុងពាងធ្មុះ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឯវំ សុបរិត្តកេ ដីរិតេ
 ន ច បមជ្ជិតំ កាលោ ។
 ឧបនិយ្យតិទំ មញ្ញោ
 បរិត្តំ ឧទកំវ បដ្ឋវារម្ហិ
 ឯវំ សុបរិត្តកេ ដីរិតេ
 អថ ពាលា បមជ្ជន្តិ ។
 តេ វឌ្ឍយន្តិ និរយំ
 តិរច្ឆានយោនិព្វា បិត្តិវិសយព្វា
 តណ្ហាពន្ធនពន្ធា
 វឌ្ឍន្តិ អសុរកាយំ ។

[៦៧៥] ឧហញ្ញតេ វជក្កំ អវិទូរេ
 បុប្ផកម្ហិ ច ចាសាទេ
 មញ្ញោ នោ កេសា និដ្ឋា
 យសស្សិនោ ធម្មរាជស្ស ។

[៦៧៦] អយមសុស ចាសាទោ
 សោវណ្ណបុប្ផមាល្យវីតិកិណ្ណោ
 យ^(១)ហិមនុវិចរិ រាជា
 បរិកិណ្ណោ ឥត្តាតារេហិ ។

១ ឱ. យម្ហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កាលបើជីវិតតិចយ៉ាងនេះ កាលនេះមិនមែនជាកាលគួរប្រមាទ
 ឡើយ ។ យើងសម្គាល់ថា ជីវិតនេះរមែងរឹងស្ងួតទៅ ដូចទឹក
 ដ៏តិចក្នុងពាងជូះ កាលជីវិតតិចយ៉ាងនេះ កោតតែជនពាល
 ទាំងឡាយប្រមាទ ។ ជនពាលទាំងនោះ រមែងញ៉ាំងនរក
 តិរច្ឆានកំណើត និងបេតវិស័យឲ្យចម្រើន ជាអ្នកជាប់ដោយ
 គ្រឿងចងគឺតណ្ហា រមែងញ៉ាំងអសុរកាយឲ្យចម្រើន ។

[៦៧៥] (មហាជន...) គំនរធូលី ហុយឡើងក្នុងទីជិតបុប្ផកប្រាសាទ
 ពួកយើងសម្គាល់គំនរធូលីនោះថាជា ព្រះកេសាដែលព្រះ
 ធម្មរាជ ព្រះអង្គមានយស របស់យើងទ្រង់កាត់ហើយ ។

[៦៧៦] ព្រះរាជា ដែលពួកស្រីស្នំហែហមហើយ យាងទៅ
 ក្នុងប្រាសាទណា ប្រាសាទនេះ របស់ព្រះរាជានោះ
 ដ៏ដេរដាស ដោយផ្កាមាស និងកម្រងផ្កាផ្សេងៗ ។

ចត្តាលីសនិបាតេ បញ្ចមំ ចុល្លសុតសោមជាតកំ

អយមស្ស ចាសាទោ

សោវណ្ណបុប្ផមាល្យវីតិកិណ្ណោ

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ញាតិសង្ឃេន ។

ឥនមស្ស ក្រុជាតារំ

សោវណ្ណបុប្ផមាល្យវីតិកិណ្ណោ

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ឥត្តាតារេហិ ។

ឥនមស្ស ក្រុជាតារំ

សោវណ្ណបុប្ផមាល្យវីតិកិណ្ណោ

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ញាតិសង្ឃេន ។

អយមស្ស អសោកវនិកា

សុបុប្ផិតា សព្វកាលិកា រម្មា

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ឥត្តាតារេហិ ។

ចត្តាលីសនិបាត ចុល្លសុតសោមជាតក ទី ៥

ព្រះរាជាដែលពួកព្រះញាតិហែហមហើយ យាងទៅក្នុងប្រា-
សាទណា ប្រាសាទនេះ របស់ព្រះរាជានោះដ៏ដេរដាស
ដោយផ្កាមាសនិងកម្រងផ្កាផ្សេងៗ ។ ព្រះរាជាដែលពួកស្រីស្នំ
ហែហមហើយ ទ្រង់យាងទៅក្នុងបន្ទប់សម្រាប់ផ្ទំណា បន្ទប់
សម្រាប់ផ្ទំនេះ របស់ព្រះរាជានោះដ៏ដេរដាសដោយផ្កាមាស
និងកម្រងផ្កាផ្សេងៗ ។ ព្រះរាជាដែលពួកញាតិហែហមហើយ
ទ្រង់យាងទៅក្នុងបន្ទប់សម្រាប់ផ្ទំណា បន្ទប់សម្រាប់ផ្ទំនេះ
របស់ព្រះរាជានោះ ដ៏ដេរដាសដោយផ្កាមាសនិងកម្រងផ្កា
ផ្សេងៗ ។ ព្រះរាជាដែលស្រីស្នំហែហមហើយ ទ្រង់យាងទៅ
ក្នុងទីព្រៃឈើអសោកណា ទីព្រៃឈើអសោកនេះ របស់ព្រះ
រាជានោះ មានផ្ការីកល្អ សព្វៗ កាល គួរជាទីរីករាយចិត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

អយមស្ស អសោកវេទិកា

សុបុប្ផិតា សព្វកាលិកា រម្មា

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ញាតិសង្ឃេន ។

ឥទមស្ស ឧយ្យានំ

សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិកំ រម្មំ

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ឥត្តាការេហិ ។

ឥទមស្ស ឧយ្យានំ

សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិកំ រម្មំ

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ញាតិសង្ឃេន ។

ឥទមស្ស កណិការវេនំ

សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិកំ រម្មំ

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ឥត្តាការេហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះរាជាដែលពួកញាតិហែហមហើយ ទ្រង់យាងទៅក្នុងទីព្រៃ

ឈើអសោកណា ទីព្រៃឈើអសោកនេះ របស់ព្រះរាជានោះ

មានផ្ការីកល្អសព្វៗកាល គួរជាទីរីករាយចិត្ត ។ ព្រះរាជាដែលពួក

ស្រីស្នំហែហមហើយ ទ្រង់យាងទៅក្នុងឱទ្យានណា ឱទ្យាននេះ

របស់ព្រះរាជានោះ មានផ្ការីកល្អសព្វៗកាលគួរជាទីរីករាយចិត្ត ។

ព្រះរាជាដែលពួកញាតិហែហមហើយ ទ្រង់យាងទៅក្នុងឱទ្យាន

ណា ឱទ្យាននេះ របស់ព្រះរាជានោះ មានផ្ការីកល្អសព្វៗ កាល

គួរជាទីរីករាយចិត្ត ។ ព្រះរាជាដែលពួកស្រីស្នំហែហមហើយ

ទ្រង់យាងទៅក្នុងព្រៃឈើកណិការណា ព្រៃឈើកណិការនេះ

របស់ព្រះរាជានោះ មានផ្ការីកល្អសព្វៗកាល គួរជាទីរីករាយចិត្ត ។

ចត្តាលីសនិបាតេ បញ្ចមំ ចុល្លសុតសោមជាតកំ

ឥនមស្ស កណិការវនំ
 សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិតំ រម្មំ
 យហិមនុវិចរិ រាជា
 បរិកិល្លោកា ញាតិសង្ឃេន ។
 ឥនមស្ស ចាជលិវនំ
 សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិតំ រម្មំ
 យហិមនុវិចរិ រាជា
 បរិកិល្លោកា ឥត្តាការេហិ ។
 ឥនមស្ស ចាជលិវនំ
 សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិតំ រម្មំ
 យហិមនុវិចរិ រាជា
 បរិកិល្លោកា ញាតិសង្ឃេន ។
 ឥនមស្ស អម្ពវនំ
 សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិតំ រម្មំ
 យហិមនុវិចរិ រាជា
 បរិកិល្លោកា ឥត្តាការេហិ ។

ចត្តាលីសនិបាត ចុល្លសុតសោមជាតក ទី ៥

ព្រះរាជាដែលពួកញាតិហៃហមហើយ ទ្រង់យាងទៅ ក្នុង
 ព្រៃឈើកណិការណា ព្រៃឈើកណិការនេះរបស់ព្រះរាជា
 នោះ មានផ្ការីកល្អ សព្វៗ កាល គួរជាទីរីករាយចិត្ត ។

ព្រះរាជាដែលពួកស្រីស្នំហៃហមហើយ ទ្រង់យាងទៅ ក្នុងព្រៃ
 ច្រនៀងណា ព្រៃច្រនៀងនេះ របស់ព្រះរាជានោះ មានផ្កា
 រីកល្អ សព្វៗ កាល គួរជាទីរីករាយចិត្ត ។ ព្រះរាជាដែលពួក
 ញាតិហៃហមហើយ ទ្រង់យាងទៅ ក្នុងព្រៃច្រនៀងណា
 ព្រៃច្រនៀងនេះ របស់ព្រះរាជានោះ មានផ្ការីកល្អសព្វៗ កាល
 គួរជាទីរីករាយចិត្ត ។ ព្រះរាជាដែលពួកស្រីស្នំហៃហមហើយ
 ទ្រង់យាងទៅ ក្នុងព្រៃស្វាយណា ព្រៃស្វាយនេះ របស់
 ព្រះរាជានោះមានផ្ការីកល្អសព្វៗ កាល គួរជាទីរីករាយចិត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឥនមស្ស អម្ពវនំ

សុបុច្ឆិតំ សព្វកាលិកំ រម្មំ

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ញាតិសង្ឃេន ។

អយមស្ស ទោក្ខរណី

សព្វាដ្ឋា អណ្ណាដេហិ វីតិកិណ្ណោ

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ឥត្តាការេហិ ។

អយមស្ស ទោក្ខរណី

សព្វាដ្ឋា អណ្ណាដេហិ វីតិកិណ្ណោ

យហិមនុវិចរិ រាជា

បរិកិណ្ណោ ញាតិសង្ឃេន ។

[៦៧៧] រាជា ខេ^(១) បព្វជិតោ សុតសោមោ

រដ្ឋំ ឥមំ បហាដ្ឋាន

កាសាយវត្ថុវសនោ

នាកោវ ឯកកោ ចរតិ ។

១ ម. រាជា ពោ ខោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ព្រះរាជាដែលពួកញាតិហែហមហើយ ទ្រង់យាងទៅក្នុងព្រៃ
 ស្វាយណា ព្រៃស្វាយនេះ របស់ព្រះរាជានោះ មានផ្ការីកល្អ
 សព្វៗកាល គួរជាទីរីករាយចិត្ត ។ ព្រះរាជាដែលពួកស្រីស្នំ
 ហែហមហើយ ទ្រង់យាងទៅក្នុងស្រះបោក្ខរណីណា ស្រះ
 បោក្ខរណីនេះ របស់ព្រះរាជានោះ ដ៏ដេរដាស (ដោយផ្កា
 ជលជាត និងផ្កាថលជាត) ដ៏កុះករដោយពួកអណ្ណាជៈ(គួរជាទី
 រីករាយចិត្ត) ។ ព្រះរាជាដែលពួកញាតិហែហមហើយ ទ្រង់
 យាងទៅក្នុងស្រះបោក្ខរណីណា ស្រះបោក្ខរណីនេះ របស់
 ព្រះរាជានោះ ដ៏ដេរដាស (ដោយផ្កាជលជាតនិងថលជាត)
 ដ៏កុះករដោយពួកអណ្ណាជៈ (គួរជាទីរីករាយចិត្ត) ។

[៦៧៧] ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមសុតសោម បានលះបង់រាជសម្បត្តិនេះ
 ហើយ ក៏ទ្រង់ព្រះផ្នួស ទ្រង់ព្រះពស្រ្តកាសាយៈ ស្តេចយាង
 ទៅតែមួយព្រះអង្គឯង ដូចជាដំរីត្រាប់ទៅតែម្នាក់ឯង ។

ចត្តាលីសនិបាតេ បញ្ចមំ ចុល្លសុតសោមជាតកំ

[២៧៨] មាស្សុ បុព្វេ រតិកីឡិតានិ

ហសិតានិ អនុស្សវិត្ត

មា វោ កាមា ហានីសុ

សុរម្មញ្ញិ សុទស្សនំ នគរំ ។

មេត្តចិត្តញ កាវេថ

អប្បមាលំ ទិវា ច រត្តោ ច

អថ កច្ឆិត្ត ទេវបុរំ

អាវាសំ បុញ្ញកម្មិនន្តិ ។

ចុល្លសុតសោមជាតកំ បញ្ចមំ ។

តិស្សុទ្ធានំ

សុវបណ្ឌិតជម្ពុក កុណ្ណាលិដោ

វរកញ្ញមលម្ពុសជាតកំ ច

បវុត្តមសដ្ឋិសិរីយកោ

សុតសោមអវិជ្ជមរាជវោ ។

ចត្តាលីសនិបាតំ និដ្ឋិតំ ។

ចត្តាលីសនិបាត ចុល្លសុតសោមជាតក ទី ៥

[៦៧៨] (ព្រះរាជា...) អ្នកទាំងឡាយកុំរព្វកការលេងដោយសេចក្តី
 ត្រេកអរ និងការសើចក្នុងកាលមុនឡើយ កាមទាំងឡាយកុំ
 បៀតបៀនពួកអ្នកឡើយ នគរឈ្មោះសុទស្សនៈ ជាទីគួរ
 រីករាយ (អ្នកទាំងឡាយកុំរព្វកឡើយ) ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ចម្រើនមេត្តចិត្ត រកប្រមាណមិនបាន ទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ទើបពួក
 អ្នកនឹងទៅកាន់ទេពបូរី ដែលជាលំនៅពួកអ្នកមានបុញ្ញកម្ម ។

ចប់ ចុល្លសុតសោមជាតក ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃចត្តាលីសនិបាតនោះគឺ

និយាយអំពីសេកជាអ្នកប្រាជ្ញ ឈ្មោះជម្ពុកៈ ១ ពួកព្រះរាជា
 មានកុណ្ណាល ១ ជាតកនាងអលម្ពសា ជាកញ្ញាដ៏ប្រសើរ ១
 នាគរាជមានសិរី ឈ្មោះសង្ខ័យាល ដ៏ប្រសើរ ១ អរិន្ទមរាជ
 ដ៏ប្រសើរ ព្រះនាមសុតសោម ១ ។

ចប់ ចត្តាលីសនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ

ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

នវមោ ភាគោ

មាតិកា	អង្កេ
បកិណ្ណកនិបាតេ សាលិកេទារជាតកំ បឋមំ	១
ចន្ទកិន្ទរជាតកំ ទុតិយំ	៤
មហាឧក្កុសជាតកំ តតិយំ	៨
ឧទ្ធាលកជាតកំ ចតុត្ថំ	១៣
ភិសជាតកំ បញ្ចមំ	១៧
សុរុចិជាតកំ ឆដ្ឋំ	២៣
បញ្ចុបោសចិកជាតកំ សត្តមំ	២៧
មហាមោរជាតកំ អដ្ឋមំ	៣១
តច្ឆស្តករជាតកំ នវមំ	៣៦
មហាវណិជជាតកំ ទសមំ	៤០
សាជិនរាជជាតកំ ឯកាទសមំ	៤៤
ទសព្រាហ្មណជាតកំ ទ្វាទសមំ	៤៨
ភិក្ខុបរម្បរជាតកំ តេរសមំ	៥៧

សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក
នវមភាគ

មាតិកា	ទំព័រ
បកិណ្ណកនិបាត	
សាលិកេទារជាតក ទី ១	១
ចន្ទកិន្ទរជាតក " ២	៤
មហាឧក្កុសជាតក " ៣	៨
ឧទ្ធាលកជាតក " ៤	១៣
ភិសជាតក " ៥	១៧
សុរុចិជាតក " ៦	២៣
បញ្ចុបោសថិកជាតក " ៧	២៧
មហាមោរជាតក " ៨	៣១
តច្ឆស្តករជាតក " ៩	៣៦
មហាវាណិជជាតក " ១០	៤០
សាធិនរាជជាតក "១១	៤៤
ទសព្រាហ្មណជាតក " ១២	៤៨
ភិក្ខុបរម្មរជាតក "១៣	៥៧

មាតិកាបត្តានិ

	មាតិកា	អង្កេត
វិសតិនិបាតេ	មាតង្គជាតកំ	បឋមំ ៦២
	ចិត្តសម្មតជាតកំ	ទុតិយំ ៦៨
	សិរិវាជជាតកំ	តតិយំ ៧៤
	សិរីមន្ទជាតកំ	ចតុត្ថំ ៨០
	រោហនមិតជាតកំ	បញ្ចមំ ៨៨
	ហំសជាតកំ	ឆដ្ឋំ ៩៣
	សត្តិគុម្ភជាតកំ	សត្តមំ ៩៨
	ភល្លាតិយជាតកំ	អដ្ឋមំ ១០២
	សោមនស្សជាតកំ	នវមំ ១០៨
	ចម្បោយ្យជាតកំ	ទសមំ ១១៥
	មហាបលោកនជាតកំ	ឯកាទសមំ ១២៥
	បញ្ចបណ្ឌិតជាតកំ	ទ្វាទសមំ ១៣០
	ហត្ថិបាលជាតកំ	តេរសមំ ១៣៥
	អយោយរជាតកំ	ចុទ្ធសមំ ១៤២

សង្កឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា		ទំព័រ
វិសតិនិបាត	មាតង្គជាតក ទី ១	៦២
	ចិត្តសម្ពុតជាតក " ២	៦៨
	សិរិវាជជាតក " ៣	៧៤
	សិរីមន្ទជាតក " ៤	៨០
	រោហនមិតជាតក " ៥	៨៨
	ហំសជាតក " ៦	៩៣
	សត្តិគុម្ពជាតក " ៧	៩៨
	ភណ្ណតិយជាតក " ៨	១០២
	សោមនស្សជាតក " ៩	១០៨
	ចម្បយ្យជាតក " ១០	១១៥
	មហាបលោភនជាតក" ១១	១២៥
	បញ្ចបណ្ឌិតជាតក " ១២	១៣០
	ហត្ថិបាលជាតក " ១៣	១៣៥
	អយោយរជាតក " ១៤	១៤២

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេ

តីសនិបាតេ	កីឆន្ទជាតកំ	បឋមំ	១៤៩
	កុម្ភជាតកំ	ទុតិយំ	១៥៤
	ជយទ្ធិសជាតកំ	តតិយំ	១៦២
	ឆទ្ធន្ទជាតកំ	ចតុត្ថំ	១៧១
	សម្ភវជាតកំ	បញ្ចមំ	១៨០
	មហាកបិជាតកំ	ឆដ្ឋំ	១៨៧
	ទកវក្ខុសជាតកំ	សត្តមំ	១៩៤
	បណ្ណារកជាតកំ	អដ្ឋមំ	២០០
	សម្ពុលាជាតកំ	នវមំ	២០៨
	ភណ្ណតិណ្ណកជាតកំ	ទសមំ	២១៥
ចត្តាលីសនិបាតេ	តេសកុណជាតកំ	បឋមំ	២២៣
	សរកង្កជាតកំ	ទុតិយំ	២៣១
	អលម្ពសាជាតកំ	តតិយំ	២៤៣
	សង្ខបាលជាតកំ	ចតុត្ថំ	២៥១
	ចុល្លសុតសោមជាតកំ	បញ្ចមំ	២៦៣

សង្កឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា		ទំព័រ
តីសនិបាត	កីឆន្ទជាតក ទី ១	១៤៩
	កុម្មុជាតក " ២	១៥៤
	ជយទ្ធិសជាតក " ៣	១៦២
	ឆទ្ធីន្តជាតក " ៤	១៧១
	សម្ពវជាតក " ៥	១៨០
	មហាកបិជាតក " ៦	១៨៧
	ទករក្ខសជាតក " ៧	១៩៤
	បណ្ណារកជាតក " ៨	២០០
	សម្ពុលាជាតក " ៩	២០៨
	ភណ្ណតិណ្ណកជាតក " ១០	២១៥
ចត្តាលីសនិបាត	តេសកុណជាតក ទី ១	២២៣
	សរភង្គជាតក " ២	២៣១
	អលម្ពុសាជាតក " ៣	២៤៣
	សង្ខបាលជាតក " ៤	២៥១
	ចុល្លសុតសោមជាតក " ៥	២៦៣

